Національна
академія наук
України

АНОТОВАНИЙ КАТАЛОГ КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ 2019

КИЇВ
АКАДЕМПЕРІОДИКА
2020

УДК 019.941:061.12.055”2019”(477)
Н 35

Упорядники:
М.В. Язвинська, Ю.В. Діденко

Видання здійснено за кошти Цільової комплексної програми «Створення та розвиток науково-видавничого комплексу Національної академії наук України»

Національна академія наук України. Анотований каталог
Н 35 книжкових видань. 2019 / упоряд. : М.В. Язвинська, Ю.В. Діденко. — Київ : Академперіодика, 2020. — 364 с.

ISBN 978-966-360-408-4

Подано інформацію про збірники наукових праць, монографічні, науково-популярні, довідкові та навчальні видання, опубліковані вченими НАН України протягом 2019 року.

УДК 019.941:061.12.055”2019”(477)

ISBN 978-966-360-408-4

© Національна академія наук України, 2020
© Академперіодика, оформлення, 2020

Передмова

П’ятнадцятий щорічний анотований каталог книжкових видань Національної академії наук України традиційно сформований на підставі річних звітів наукових установ НАН України та контрольних примірників видань, що їх подають до Науково-видавничої ради НАН України академічні установи. До каталогу включено бібліографічні описи книжкових видань, випущених протягом 2019 року, — наукових монографій, неперіодичних збірників наукових праць, словникових, довідкових, енциклопедичних, науково-популярних, навчальних видань.

У каталозі представлено 938 бібліографічних описів, супроводжуваних анотаціями мовою оригіналу (найчастіше — українською, російською або англійською) та у перекладі відповідно на українську або англійську (російську) мови.

Описи згруповано у 29 тематичних розділи. Найбільшими розділами каталогу є «Історія» (113 назв видань), «Економіка» (88) та «Біологія» (55). Решта розділів містять від чотирьох («Гірнича справа») до 47 («Інформатика») описів.

Наприкінці каталогу вміщено допоміжні покажчики: перший — установ Національної академії наук України, видання яких наявні в каталозі, із зазначенням порядкових номерів цих книжкових видань; другий — установ, які не належать до структури Національної академії наук України, але беруть участь у підготовці та випуску друкованих праць спільно з академічними установами.

Електронна версія анотованого каталогу за 2019 рік, як і попередніх каталогів 2004—2018 років, представлена на вебресурсі Науково-видавничої ради НАН України за адресою:

http://www.nas.gov.ua/publications/Pages/default.aspx.

На цьому ж порталі триває поточне наповнення анотованого каталогу книжкових видань НАН України за 2020 рік на підставі подання установами до Науково-видавничої ради НАН України обов’язкових контрольних примірників видань.

Роботу виконано групою науково-методичного забезпечення видавничої діяльності НАН України в межах наукових досліджень Видавничого дому «Академперіодика» НАН України.

Preface

The fifteenth annual annotated catalog of book publications of the National Academy of Sciences of Ukraine has traditionally been formed on the basis of annual reports of scientific institutions of the NAS of Ukraine and control copies of publications submitted to the Scientific-Publishing Council of the NAS of Ukraine academic institutions. The catalog includes bibliographic descriptions of books published during 2019 — scientific monographs, non-periodical collections of scientific works, vocabulary, reference, encyclopaedic, popular science, educational publications.

The catalog contains 938 bibliographic descriptions accompanied by annotations in the original language (most often — in Ukrainian, Russian or English) and translated into Ukrainian or Russian (English) respectively.

Descriptions are grouped into 29 thematic sections. The largest sections of the catalog are «History» (113 titles), «Economics» (88) and «Biology» (55). The remaining sections contain from four («Mining engineering») to 47 («Informatics») descriptions.

At the end of the catalog there are auxiliary indexes: the first one is of the institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine, whose publications are represented in the catalog, with the indication of the serial numbers of these book publications; the second one is of institutions that do not belong to the structure of the National Academy of Sciences of Ukraine, but which are involved in the preparation and publication of printed works in conjunction with the academic institutions.

The electronic version of the annotated catalog for 2019, as well as the previous catalogs for 2004—2018, is presented at the website of the Scientific-Publishing Council of the NAS of Ukraine at:

http://www.nas.gov.ua/publications/Pages/default.aspx.

The same portal is currently filling in the annotated catalog of book publications of the NAS of Ukraine for 2020 on the basis of the submission of mandatory control copies of publications by the institutions to the Scientific-Publishing Council of the NAS of Ukraine.

The work was carried out by the group of scientific and methodological support of the publishing activity of the NAS of Ukraine within the framework of scientific research of the Publishing House «Akademperiodyka» of the NAS of Ukraine.

1. Абашина Н.С. Пам'ятки черняхівської культури Полтавської області / Н.С. Абашина, Б.В. Магомедов, Р.М. Рейда ; Ін-т археології НАН України. — Київ, 2019. — 136 с. (Ум. друк. арк. 14,3 ; Обл.-вид. арк. 13,0). — 100 пр. — ISBN 978-617-7810-02-4.

Монографія містить каталог поселень, могильників та окремих знахідок черняхівської культури (III — початок V ст. н. е.), виявлених та досліджених в Полтавській області. Також розглянуто історію та результати вивчення цих старожитностей як джерела для реконструкції історії, економіки та побуту людності України середини I тис. н. е.

Для археологів, істориків, краєзнавців і всіх, хто цікавиться минулим нашого краю.

2. Археологічні дослідження Більського городища — 2018 = Archeological research of Bilsk hillfort — 2018 : зб. наук. пр. / відп. ред. І.І. Корост, наук. ред. О.Б. Супруненко ; ред. кол. : Д.С. Гречко, І.Б. Шрамко та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Історико-культурний заповідник «Більськ». — Київ — Котельва, 2019. — 320 с. (Ум. друк. арк. 20,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-372-731-8.

Вміщено наукові публікації за результатами археологічних досліджень, здійснених на території Більського археологічного комплексу в 2017 році.

Для археологів, істориків, краєзнавців, фахівців пам'яткоохоронної справи, працівників музеїв, широкого загалу шанувальників стародавньої історії.

3. Буйских А.В. Архаическая расписная керамика из Борисфена (раскопки 1960 —1980-х гг.) / Буйских А.В. ; Ин-т археологии НАН Украины ; Национальный историко-археологический заповедник «Ольвия» НАН Украины. – Киев, 2019. — 392 с., 181 рис. (Уч.-изд. л. 45,6). — 200 экз. — ISBN 978-617-7810-00-0.

Монография посвящена публикации коллекции расписной керамики архаического времени, происходящей из раскопок Борисфена (остров Березань) в северо-западной части Черноморского побережья; раскопки 1960—1980-х гг. под руководством В.В. Лапина. Материалы распределены среди основных средиземноморских производственных центров (регионов) или классифицированы согласно стилистическим признакам. Один из главных выводов работы с коллекцией – наиболее ранние керамические фрагменты южноионийского происхождения свидетельствуют об основании Борисфена в начале третьей четверти VII века до н. э. Географическое разнообразие импорта из Восточного и Юго-Восточного Средиземноморья, островов Эгеиды, материковой Греции, Пелопоннеса, а также Этрурии, найденных в Борисфене, подтверждает его основную функцию как эмпория, который положил начало греческой колонизации Северо-Западного Понта. Эмпорий Борисфен служил посредническим торгово-обменным центром с населением степной и лесостепной зоны Причерноморья.

Монографію присвячено публікації колекції розписної кераміки архаїчного часу, яка походить з розкопок Борисфена (острів Березань) в північно-західній частині Чорноморського узбережжя; розкопки 1960—1980-х рр. під керівництвом В.В. Лапіна. Матеріали розподілено відповідно до основних середземноморських виробничих центрів (регіонів) або класифіковано відповідно до стилістичних ознак. Один із головних висновків роботи з колекцією — найраніші керамічні фрагменти південноіонійського походження свідчать про заснування Борисфена на початку третьої чверті VII ст. до н. е. Географічне розмаїття імпорту зі Східного та Південно-Східного Середземномор'я, островів Егеїди, материкової Греції, Пелопоннесу, а також Етрурії, знайдених в Борисфені, підтверджує його основну функцію як емпорія, який започаткував грецьку колонізацію Північно-Західного

Понту. Емпорій Борисфен служив посередницьким торговельно-обмінним центром з населенням степової та лісо-степової зони Причорномор'я.

The book is devoted to publication of the archaic painted ceramic collection from the excavations at Borysthenes (Berezan island) in the North-Western part of the Black Sea littoral; excavations of 1960—1980-ies provided by V.V. Lapin. All the materials are distributed after the main Mediterranean production centers (regions) or classified in accordance with their stylistic peculiarities. One of the main conclusions of the work — the earliest ceramic fragments of South-Ionian origin testify the Borysthenes' foundation at the beginning of the third quarter of the 7th century BCE. Geographic diversity of imports from the Eastern and South-Eastern parts of the Mediterranean, Aegean islands, mainland Greece, Peloponnesos and Etruria, founded at Borysthenes, prove its main function as an emporion. It gives the beginning to the Greek colonization of the North-Western part of the Pontus. Emporion Borysthenes was used as the middle-trade center by the population of Steppe and Forest-Steppe zones of the Northern Black Sea region.

4. Залізняк Л.Л. Стародавня історія України / Залізняк Л.Л. ; Ін-т археології НАН України ; Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». — Київ : Темпора, 2019. — (Обл.-вид. арк. 44,0). — 1000 пр. — ISBN 987-617-5569-409-1.

Висвітлено маловідомі, проте актуальні проблеми давньої історії України. Значна увага приділена проблемам планетарних катастроф, походження людини, способу життя прильодовикових мисливців, неолітичній революції, етногенезу та розселенню індоєвропейців, витокам слов'янства та походженню українського народу, етнічним процесам у Київській Русі, місцю України серед світових цивілізацій. В основу книжки покладено курс лекцій «Первісна історія України», який тривалий час автор читає в Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Для студентів та викладачів історичних факультетів, учителів історії, археологів, істориків, етнологів, усіх, хто цікавиться минулим України.

The little-known, but actual, problems of the ancient history of Ukraine are covered. Considerable attention is paid to the problems of planetary catastrophes, the origin of man, the lifestyle of Ace Age hunters, the Neolithic revolution, the ethnogenesis and displacement of Indo-Europeans, the origins of the Slavs and the origin of the Ukrainian people, ethnic processes in Kyivan Rus, the place of Ukraine among world civilizations. The book is based on the course of lectures «Ancient history of Ukraine», which for a long time the author reads at the National University «Kyiv-Mohyla Academy».

For students and teachers of history departments of universities, history teachers, archeologists, historians, ethnologists, anyone interested in the past of Ukraine.

5. Лесков О.М. Могильник білозерської культури біля с. Широке / Лесков О.М., Кравченко Е.А. (ред.), Гошко Т.Ю. ; Ін-т археології НАН України ; Історико-краєзнавчий музей. — Львів — Винники : Майдан, 2019. — 206 с. (Обл.-вид. арк. 19,3). — 50 пр. — ISBN 978-966-372-712-7.

Колективну монографію присвячено одній із найвідоміших пам'яток доби фінальної бронзи Нижнього Подніпров'я — Широківському могильнику. Попри те, що розкопки могильника були завершені більше ніж півстоліття тому — це перша повна публікація цієї пам'ятки. Монографія наводить повний опис археологічних комплексів могильника, аналіз поховального інвентарю і ритуалу, окремий розділ присвячено аналізу широківського металу. Зроблено висновки щодо можливих шляхів потрапляння низки предметів, технологій чи сировини у Нижнє Подніпров'я. Монографія містить додаток із детальним описом колекції речей із розкопок Широківського могильника.

Для археологів, істориків, краєзнавців, усіх, хто цікавиться давньою історією українського півдня.

The book of papers deals with one of the well-known sites of final of Bronze Age of Lower Dnieper — the cemetery near the village of Shiroke. In spite of finishing the excavations of cemetery more than half of century ago there is a first publication of this site. The book contains complete description of cemetery and its archaeological complexes, analysis of burial customs and rituals, the separate paragraph deals with analysis of metal of Shyroke cemetery. The authors make a conclusions about possible ways of getting number of things, 12 technologies or raw the the Lower Dnieper lands. The book includes the supplement with detail description of things from excavation of Shyroke cemetery.

For archaeologists, historians, ethnographers, everybody who interested of history of Ukrainian South.

6. Материалы по археологии Северного Причерноморья. Вып. 14 / Одесский археологический музей НАН Украины. — Одесса : Ирбис, 2019. — 284 с. (Усл. печ. л. 17,8). — 150 экз. — ISBN 978-617-7473-36-6.

Очередной, 14 выпуск МАСПа содержит статьи и заметки по проблемам археологии и древней истории Северного Причерноморья и соседних территорий. Хронология работ охватывает диапазон от верхнего палеолита до античной эпохи включительно. Публикуются материалы из научного архива Одесского археологического музея.

Сборник предназначен для специалистов-археологов, историков древности. Он также будет полезен для преподавателей и студентов высших учебных заведений гуманитарного профиля, краеведов.

Черговий, 14 випуск МАППу містить у собі статті та нотатки із проблем археології та давньої історії Північного Причорномор'я та сусідніх територій. Хронологія робіт охоплює діапазон від верхнього палеоліту до античної доби включно. Публікуються також матеріали із наукового архіву Одеського археологічного музею.

Збірка призначена для фахівців-археологів, істориків давнини. Вона також буде корисною для викладачів та студентів вищих учбових закладів гуманітарного напрямку, краєзнавців.

7. Методичні рекомендації з польової антропології / Козак О.Д., Потєхіна І.Д., Слободян Т.І., Гупало В.Д. ; Науково-дослідний центр «Рятівна археологічна служба» Ін-ту археології НАН України. – Львів : Простір-М, 2019. — (Ум. друк. арк. 5,0). —ISBN 978-617-7810-06-2. — (АрхеМЕТ. — Вип. І).

У книзі представлена перша в українській науці методика з польової антропології. Сучасний рівень лабораторних аналізів вимагає обов'язкового ретельного відбору антропологічного матеріалу в полі. Книжка є простим, але повним і точним керівництвом для польового дослідника. Вона містить методичні рекомендації практично з усіх видів польової антропології: дослідження різних видів інгумацій і масових захоронень, поховань у криптах та кремацій. Вельми важливою є вступна частина рукопису, де трактуються специфічні питання наукової етики та права.

Для археологів, істориків, фахівців у галузі збереження культурної спадщини, студентів історичних факультетів, всіх, хто цікавиться антропологією, археологією та збереженням археологічної спадщини України.

The first in the Ukrainian science methodology of field anthropology is presented in the book. The modern level of laboratory analysis requires the careful selection of anthropological material during the field exploration. The book is simple but complete and accurate guide for the field researcher. It contains the methodological recommendations for virtually all kinds of field anthropology: the exploration of different types of inhumations and mass graves, crypts and cremations. The introductory part of book, which deals with specific issues of scientific ethics and law, also is very important.

For archeologists, historians, specialists in the field of cultural heritage preservation, students of history departments, for everyone interested in anthropology, archeology and preservation of the archeological heritage of Ukraine.

8. Осадчий Є.М. Пам'ятки селітроварного виробництва Південної Сіверщини XVII ст. / Є.М. Осадчий, О.В. Коротя ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. — Харків : Майдан, 2019. — 248 с. (Ум. друк. арк. 15,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-372-734-9.

Монографія презентує об'єкти селітроварного виробництва Південної Сіверщини. Висвітлює проблеми виявлення, вивчення пам'яток даного промислу. Вивчається вплив селітроварного виробництва на освоєння територій півдня Сіверщини у першій половині XVII ст.

Для археологів, істориків, вчителів, студентів.

9. Охотников С.Б. Остров Змеиный в науке, литературе, искусстве (VII в. до н. э. — XXI в. н. э.) / С.Б. Охотников ; Одесский археологический музей НАН Украины. — Одесса : Ирбис, 2018. — 124 с. (Усл. печ. л. 7,8). — 100 экз. — ISBN 978-617-7473-30-4.

Целью данной книги является публикация сведений об острове Змеином не только как объекта научного изучения, но и как памятника истории и культуры. Представление о нем нашло отражение в античных и средневековых нарративных и картографических источниках, картах нового времени, описании очевидцев. Научные исследования новейшего времени дополняются отрывками из художественных произведений, живописными работами, кино — и фотодокументами. Если говорить кратко — здесь изложена практически вся информация, посвященная этому уникальному памятнику. В целом книга содержит свод источников, посвященных той или иной странице истории Змеиного, начиная с древнейших времен и до наших дней. Надеемся, что эти сведения будут интересны и полезны широкому кругу читателей, как осведомленных об острове Ахилла, так и тех, кто узнал о нем только сейчас.

Для археологов, историков, преподавателей вузов и студентов, а также всех, кто интересуется древней историей региона.

Метою даної книги є публікація відомостей про острів Зміїний не тільки як об'єкта наукового дослідження, а і як пам'ятника історії та культури. Уявлення про нього знайшло відображення в античних та середньовічних нарративних і картографічних джерелах, картах нового часу, описах очевидців. Наукові дослідження новітнього часу доповнюються уривками з художніх творів, витворами живопису, кіно- та фотодокументами. Якщо говорити стисло — тут викладена практично вся інформація, присвячена цій унікальній пам'ятці нашої держави. В цілому книга містить зведення джерел, присвячених тій чи іншій сторінці історії Зміїного, починаючи з найдавніших часів і до нашого часу. Сподіваємося, що ці відомості будуть цікавими та корисними широкому колу читачів, як обізнаних про острів Ахілла, так і тих, хто дізнався про нього тільки зараз.

Для археологів, істориків, викладачів вишів та студентів, а також всіх, хто цікавиться давньою історією регіону.

10. Старенький І.О. Баговицький археологічний мікрорегіон / І.О. Старенький, С.М. Шпаковський, Є.Ю. Левінзон ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. — Київ : Стародовній Світ, 2018. — 100 с. (Ум. друк. арк. 6,7 ; Обл.-вид. арк. 6,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-2608-30-4.

Видання стало результатом численних розвідок та спостережень за Баговицьким археологічним мікрорегіоном протягом 2011—2018 рр., виявлення та обстеження вже відомих поселень від доби пізнього палеоліту до періоду модерну, визначення культурної та хронологічної приналежності поселень.

Видання адресоване археологам, історикам, краєзнавцям та всім, хто цікавиться та любить історію рідного краю.

11. Старожитності варварських племен у першій половині І тис. н. е.: до 90-річчя В.Д. Барана / Ін-т археології НАН України. — Київ, 2019. — 262 с. (Ум. друк. арк. 31,4 ; Обл.-вид. арк. 30,4). — 100 пр. — ISBN 978-617-7810-03-1. — (OIUM ; № 6).

У збірнику надруковано статті, присвячені проблемам археологічних старожитностей першої половини І тис. н. е. на території Південної, Східної та Центральної Європи. В основу статей покладено доповіді учасників чергової міжнародної конференції в місті Меджибіж, яка відбулася в жовтні 2017 р. Конференція фахівців з проблем археології Східної Європи І тис. н. е. була присвячена пам'яті В.Д. Барана і мала назву «Культурний та історичний розвиток слов'янських племен у І тис. н. е.». Статті в збірнику присвячені публікації нових матеріалів, аналізу окремих категорій матеріальної культури та висновкам історичного характеру.

12. Старожитності Лівобережжя Дніпра = Antiquities of the Dnieper Left Bank Regions : зб. наук. пр. / відп. ред. І.І. Корост, наук. ред. О.Б. Супруненко ; редкол. : О.М. Титова, І.Б. Шрамко та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Історико-культурний заповідник «Більськ». — Київ — Котельва, 2019. — 372 с. (Ум. друк. арк. 23,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-372-728-8.

Вміщено статті та публікації археологів — дослідників старожитностей Дніпровського Лівобережжя та прилеглих до нього територій.

Для археологів, істориків, краєзнавців, фахівців пам'яткоохоронної справи, працівників музеїв, широкого загалу шанувальників стародавньої історії.

13. Старожитності Посулля. 100 років Лубенському краєзнавчому музею імені Г.Я. Стеллецького (1918—2018) : зб. наук. пр. / відп. ред. Супруненко О.Б. ; редкол. : Бабенко Л.Л., Біляєва С.О., Васюк С.С. та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Департамент культури і туризму Полтавської державної адміністрації ; Полтавський краєзнавчий музей ім. В. Кричевського ; Управління культури і мистецтв виконавчого комітету Лубенської міської ради ; Лубенський краєзнавчий музей ім. Г.Я. Стеллецького та ін. — Полтава, 2018. — 252 с., IV кол. вкл. (Ум. друк. арк. 14,9 ; Обл.-вид. арк. 15,4). — 305 пр. — ISBN 978-966-8999-93-2.

Вміщені статті і публікації музейників, краєзнавців, археологів, істориків, етнографів, мистецтвознавців та природознавців — дослідників старожитностей і культурної спадщини Посулля, історії Лубенщини, колекцій Лубенського краєзнавчого музею імені Г.Я. Стеллецького. Особлива увага в роботах приділена науковій і музейній діяльності фундатора музею, археолога та спелеолога Г.Я. Стеллецького (1878—1949), видатним лубенцям, які допомогли створенню музейного осередку в Лубнах, колекціям закладу, а також археологічним, історичним та етнографічним дослідженням в Лубенському районі та Нижньому Посуллі.

Для археологів, істориків, пам'яткоохоронців, працівників музеїв і краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією Посулля та Полтавщини.

14. Старожитності та історія Кременчука : зб. наук. пр. / ред. кол. : Бабенко Л.Д., Вадімов В.М., Кондрашов В.О. та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Полтавський краєзнавчий музей ім. В. Кричевського ; Кременчуцький краєзнавчий музей. — Київ — Полтава — Кременчук, 2019. — 260 с. (Ум. друк. арк. 31,2 ; Обл.-вид. арк. 24,8). — 250 пр. — IBSN 978-966-8999-92-5.

Вміщені статті та публікації археологів — дослідників старожитностей території та округи Кременчука, істориків, антропологів, мистецтвознавців, краєзнавців, науковців музеїв, об'єднаних спільним прагненням якнайповніше висвітлити питання найдавнішого минулого, майже тисячолітню історію, пам'ятки та об'єкти культурної спадщини визначного міського центру Полтавщини і всього Середнього Подніпров'я. Збірка присвячується 90-річчю від дня народження відомого історика Кременчука — професора, педагога, музейника, громадського діяча Л.І. Євселевського (1928—2011).

Для археологів, істориків, пам'яткознавців, працівників музеїв, краєзнавців, усіх, хто цікавиться стародавнім минулим та історією Кременчука, Наддніпрянщини.

15. Феномен Більського городища. Пам'яті П.Я. Гавриша (1956—2018) : зб. наук. пр. / ред. кол. : В.М. Вадимов, В.В. Вождаєнко, О.Б. Супруненко та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Полтавський краєзнавчий музей ім. В. Кричевського ; Історико-культурний заповідник «Більськ» та ін. — Харків — Котельва : Майдан, 2018. — 220 с., VIII кол. вкл. (Ум. друк. арк. 13,2 ; Обл.-вид. арк. 13,8). — 100 пр.

Вміщені наукові статті і публікації за матеріалами доповідей четвертої наукової конференції «Феномен Більського городища» (м. Полтава), присвяченої пам'яті полтавського археолога та історика, уродженця с. Більськ Котелевського району Петра Якимовича Гавриша (1956—2018). Розглядаються актуальні питання вивчення проблем раннього залізного віку на теренах Східної Європи та найбільш масштабної пам'ятки цієї доби в Україні — Більського городища.

Для археологів, істориків, краєзнавців, працівників музеїв, широкого загалу шанувальників стародавньої історії.

16. In Sclavenia terra / відп. ред. : Я.В. Володарець-Урбанович, С.А. Горбаненко ; редкол. : Н.С. Абашина, В.С. Вяргей, І.О. Гавритун та ін. ; Ін-т археології НАН України. — Київ, 2018. — Вип. 2. — 150 с. (Ум. друк. арк. 15,8 ; Обл.-вид. арк. 14,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8143-1 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8752-5 (вип. 2).

Статті, що увійшли до випуску, висвітлюють питання етнокультурного та соціального розвитку слов'ян від середини I тисячоліття н. е., тобто у добу їх великого розселення і напередодні утворення держави. Запропоновані статті різноманітні за змістом: від джерелознавчих публікацій до інтерпретації археологічних комплексів, аналізу окремих категорій матеріалів і висвітлення дискусійних проблем походження та історичного розвитку слов'ян.

Для археологів, істориків, етнологів, викладачів і студентів, а також всіх, хто цікавиться стародавньою історією.

17. To dig or not to dig: інвазивні та неінвазивні методи археології : матеріали Міжнар. наук. конф. молодих вчених / редкол. : А.В. Корохіна (відп. секр.) ; Д.С. Гречко, І.М. Шейко, С.А. Горбаненко ; Ін-т археології НАН України ; ВГО «Спілка археологів України». — Київ, 2019. — 92 с. (Ум. друк. арк. 5,2 ; Обл.-вид. арк. 6,2). — 100 пр. — ISBN 978-617-7810-04-8.

Збірник містить матеріали конференції, присвяченої проблемі балансу між застосуванням традиційних для археології методик та впровадженням неінвазивних методів досліджень. Доповіді охоплюють хронологічний відрізок від палеоліту до модерної доби, розкривають теоретичні й практичні аспекти теми на матеріалах археологічних пам'яток України і суміжних територій.

Для студентів, викладачів вишів гуманітарного профілю, науковців та усіх, хто цікавиться давньою історією України і суміжних територій.

18. І Всеукраїнський археологічний з'їзд : матеріали роботи / Ін-т археології НАН України. — Київ, 2019. — 508 с. (Обл.-вид. арк. 37,0). — ISBN 978-617-7810-07-9 (online) ; ISBN 978-617-7810-09-3 (print).

І Всеукраїнський археологічний з'їзд є продовженням традиції українських археологічних конференцій. Матеріали з'їзду окреслюють основні напрямки роботи та проблематику досліджень у сучасній археологічній науці. Основною метою з'їзду став підсумок результатів польових робіт та аналітичних розробок в Україні впродовж останніх п'яти років та визначення напрямків подальших досліджень. Матеріали роботи з'їзду відображають тематичні напрямки, за якими працювали науковці у форматі секцій.

Розрахована на археологів, музейників, пам'яткоохоронців, істориків та усіх, хто цікавиться археологією та давньою історією України.

19. Астрономічний календар. 2020 / Головна астрономічна обсерваторія НАН України ; Українська астрономічна асоціація. — Київ : Академперіодика, 2019. — Вип. 66. — 416 с. (Обл.-вид. арк. 21,2). — 200 пр. — ISBN 978-966-360-395-7.

У довідниковій частині щорічника наведено табель-календар на 2020 р., відомості про хронологію за найуживанішими календарями народів світу, основні величини для Сонця, Землі, Місяця й планет, еферемиди Сонця, Місяця і планет, час сходу та заходу Сонця, Місяця і планет, моменти кульмінації і фази Місяця, планетні конфігурації, відомості про видимість на небі великих планет і галілеєвих супутників Юпітера, про яскраві й змінні зорі, про туманності, комети, покриття зір Місяцем та астероїдами, метеорні потоки, затемнення та про інші небесні явища. У статтях розкрито сучасний стан досліджень в окремих галузях астрономії та подано інформацію про пам'ятні дати в історії астрономії та космонавтики.

Як довідник і посібник для практичних робіт книжка може стати в пригоді широкому загалові користувачів: спеціалістам з астрономії та інших галузей науки, викладачам, студентам, школярам, аматорам астрономії.

20. Боровик В. Астрономія. Самовчитель : наук-популяр. вид. / Валентина Боровик, Іван Крячко ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — 142 с. (Ум. друк. арк. 7,4 ; Обл.-вид. арк. 7,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-360-393-3. — DOI : https://doi.org/10.15407/ akademperiodyka.393.142. — (Проєкт «Наука для всіх»).

Це науково-популярне видання висвітлює основні відомості з царини сучасної астрономії — як навчальний матеріал для самостійного опанування читачем. Воно стане у пригоді тим, хто бажає самостійно ознайомитись із азами астрономічної науки, ним зможуть скористатися школярі та вчителі, які викладають курс «Природознавство».

У книжці подано елементарні астрономічні відомості у простій і цікавій формі, отож вона розрахована на широкий читацький загал.

21. Відьмаченко А.П. Фізичні параметри планет земного типу і їх супутників / Відьмаченко А.П., Мороженко О.В. ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Київ, 2019. — 468 с. (Ум. друк. арк. 27,2). — 300 пр. — ISBN 978-617-7630-87-5.

Розглянуто історію вивчення та космогонію тіл Сонячної системи, сучасний стан космогонії планетних тіл, процеси утворення планет і їхніх супутників, особливості внутрішньої будови планет земного типу і Місяця, магнітні поля планет земної групи і їх супутників. У перших розділах представлено загальні питання формування випромінювання, що дифузно-відбите шершавими поверхнями, умови освітлення планетних тіл, параметри поля відбитого ними випромінювання (фотометричні поляризаційні та теплові властивості), радіолокаційні спостереження планет земної групи і їх супутників. Наведено основні результати дослідження планет земного типу і їх супутників.

Видання розраховане для використання викладачами вишів, студентами, які спеціалізуються на фізичних методах дослідження, експериментальній фізиці і фізиці тіл Сонячної системи.

22. Федоров О.П. Космічна діяльність: підходи до розробки стратегії Why space for Ukraine? / О.П. Федоров ; Ін-т космічних досліджень НАН України та ДКА України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 208 с. (Ум. друк. арк. 13,0 ; Обл.-вид. арк. 13,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1714-6. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії розглянуто космічну діяльність з точки зору різних застосувань та розв'язання земних проблем: від світоглядних до економічних (Why Space?). Монографія складається з двох частин. У першій проаналізовано вплив космічної сфери на сучасну

науку, економіку та науково-технічний розвиток. Друга частина — це вступ у розроблення космічної стратегії та стратегічного планування. Розглянуто принципові етапи розробки методології як руху від вихідного стану до нової моделі діяльності. Запропоновано мову, якою необхідно обговорювати і формулювати майбутню стратегію, а також підходи до оцінки ефективності космічної діяльності.

Для широкого кола фахівців космічної сфери.

23. Фламмаріон К. Популярна астрономія : наук-популяр. вид. / Каміль Фламмаріон ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — 190 с. (Ум. друк. арк. 10,0 ; Обл.-вид. арк. 10,5). — 300 пр.— ISBN 978-966-360-393-3. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.393.190. — (Проєкт «Наука для всіх»).

Автор книжки «Популярна астрономія» — знаменитий французький популяризатор астрономії XIX — початку XX ст. Каміль Фламмаріон. Викладений тут матеріал і донині не втратив актуальності, тому стане добрим помічником учителям, вихователям, батькам, які бажають ознайомити дітей із першопочатками астрономії. Переклад з видання «Камиллъ Фламмаріонъ. Основы астрономіи в общепонятном изложеніи». — С.-Петербург: Издательство «Вестника Знанія», 1909» виконав І.П. Крячко.

У книжці подано елементарні астрономічні відомості у простій і цікавій формі, отож вона розрахована на широкий читацький загал.

24. Alpatov A.P. Contactless de-orbiting of space debris by the ion beam. Dynamics and control = Безконтактне видалення космічного сміття іонним променем. Динаміка та керування / A.P. Alpatov, S.V. Khoroshylov, A.I. Maslova ; Institute of Technical Mechanics of the NAS of Ukraine and SSA of Ukraine. — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 170 p. (Ум. друк. арк. 13,8 ; Обл.-вид. арк. 16,6). — 150 пр. — ISBN 978-966-360-383-4. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.383.170. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземними мовами»).

The book is devoted to a promising technology for contactless removal of space debris, dubbed «ion beam shepherd». Dynamic models to simulate and study the motion of the «shepherd» and the space debris object during its contactless de-orbiting are presented. Simplified analytical models have been developed to calculate the ion beam impact. Algorithms and results of numerical calculations of the forces and torques transmitted by the ion beam to the upper stages of the «Cyclone-3» and «Cyclone-4» launch vehicles are given. The evolution of the space debris orbit was analyzed taking into account the necessity to switch-off the ion thrusters in the shaded areas of the orbit.

The book may be of interest for research and engineering staff working in the field of rocket and space technology, as well as for undergraduate and graduate students studying in the relevant areas.

Монографія присвячена перспективній технології безконтактного видалення космічного сміття, що отримала назву «пастух з іонним променем». Коротко проаналізовано різні аспекти проблеми космічного сміття. Розглянуто різні методи і засоби запобігання утворенню космічного сміття і активного його видалення. Представлено моделі динаміки, перспективні для опису і дослідження руху «пастуха» і об'єкта космічного сміття в процесі його безконтактного видалення. Розроблено спрощені аналітичні моделі для обчислення впливів, переданих іонним променем. Запропоновано метод визначення сили впливу іонного променя на орбітальний об'єкт у його центральній проекції на вибрану площину. Наведено алгоритми та результати чисельного розрахунку сил і моментів, що передаються іонним променем верхнім ступеням ракет-носіїв «Циклон-3» і «Циклон-4». Виконано синтез і аналіз системи керування для підтримки необхідного положення «пастуха» відносно об'єкта космічного сміття. Представлено результати аналізу зміни орбіти космічного сміття в процесі його відведення з урахуванням відключення двигунів на затінених ділянках орбіти. Досліджено доцільність використання керівних впливів для збільшення ексцентриситету орбіти.

Для наукових і інженерно-технічних працівників, які працюють у галузі ракетно-космічної техніки, а також для аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

25. Актуальні проблеми ботаніки та екології : матеріали Міжнар. конф. молодих учених (Харків, 6—9 верес. 2019 р.) / Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна. — Київ : LAT & K, 2019. — 80 с. (Обл.-вид. арк. 4,7). — 300 пр. — ISBN 978-617-7061-92-1.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної конференції молодих учених «Актуальні проблеми ботаніки та екології». Висвітлено результати досліджень у галузях альгології, бріології, ліхенології, мікології, молекулярної біології, фізіології та біохімії рослин, фітогормонології, клітинної біології, генетики, анатомії, морфології та географії рослин, екології рослин, фітоценології, дендрології, інтродукції рослин та ін.

The collection presents the materials of the International Conference of Young Scientists «Actual Problems of Botany and Ecology». The results of research are presented in the fields of algology (phycology), bryology, lichenology, mycology, molecular biology, physiology and biochemistry of plants, phytohormonology, cell biology, genetics, anatomy, plant morphology and geography, plant ecology, phytocenology, dendrology, plant introduction etc.

26. Баринова С.С. Альгоиндикация водных объектов Украины: методы и перспективы / Баринова С.С., Белоус Е.П., Царенко П.М. ; Ин-т ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины ; Ин-т гидробиологии НАН Украины ; Institute of Evolution University of Haifa (Israel). — Хайфа — Киев, 2019. — 367 с. (Уч.-изд. л. 21,1). — 1000 экз. — ISBN 978-966-02-8025-0.

В первой части книги представлены данные о водных объектах Украины и истории изучения в них водорослей. Даны основные методы изучения и классификации водных объектов. Приводятся основные подходы к биоиндикации водных экосистем по водорослям. Даются описания основных биоиндикационных систем. Приводятся примеры использования биоиндикации для различных типов водных объектов на территории. Отражены системные представления о разнообразии водорослей. Оптимизированы методы эколого-флористического анализа. Показано влияние экологических факторов на биоразнообразие водорослей. Продемонстрировано применение некоторых статистических методов и программ для анализа взаимовлияний среды и водорослевых сообществ в водоеме. Показана возможность оценки состояния водной экосистемы сопоставлением оценок по среде и по биотической составляющей. Разработаны оригинальные индексы и система экологического картографирования на бассейновой основе. Даются новые подходы и примеры для экологического картографирования данных о биоразнообразии водорослей и средовых параметров на площади зеркала водоемов озерного типа. Показана возможность оценки влияния климатических параметров на состав и обилие сообществ водорослей в континентальных водных объектах различного типа. Вторую часть книги составляет база данных по экологическим характеристикам водорослей-индикаторов Украины, составленная на основе сведений, собранных в четырех томах альгофлоры Украины. Список водорослей-индикаторов Украины в Приложении включает 3300 таксонов, а также основные литературные источники, откуда были взяты и суммированы данные об экологических преференциях отдельных таксонов.

Книга адресована ученым, применяющим методы биоиндикации для исследования качества среды в водных объектах, экологам, мониторинговым организациям, широкому кругу специалистов и студентов.

У першій частині книги представлені дані про водні об’єкти України та історія вивчення в них водоростей. Подано основні методи вивчення та класифікації водних об’єктів.

Наводяться основні підходи до біоіндикації водних екосистем за участі водоростей. Приведені описи основних біоіндікаційних систем. Наводяться приклади використання біоіндикації для різних типів водних об'єктів на території. Відображено системні уявлення про різноманітність водоростей. Оптимізовано методи еколого-флористичного аналізу. Показано вплив екологічних факторів на біорізноманіття водоростей. Продемонстровано застосування деяких статистичних методів і програм для аналізу взаємовпливів середовища і водоростевих угруповань у водоймі. Показана можливість оцінки стану водної екосистеми зіставленням оцінок середовища і біотичної складової. Розроблено оригінальні індекси і систему екологічного картографування на басейновій основі. Наводяться нові підходи і приклади для екологічного картографування даних з використанням біорізноманіття водоростей і параметрів середовища на прикладі водойм озерного типу. Показана можливість оцінки впливу кліматичних параметрів на склад та угруповання водоростей в континентальних водних об'єктах різного типу. Другу частину книги становить база даних за екологічними характеристиками водоростей-індикаторів України, складена на основі відомостей про видове різноманіття водоростей згідно з чотирьома томами альгофлори України. Список водоростей-індикаторів України в Додатку включає 3300 таксонів, а також основні літературні джерела, що використані у науковій праці, з яких підсумовано дані щодо екологічних преференцій окремих таксонів.

Книга адресована науковцям, які застосовують методи біоіндикації для дослідження якості водного середовища, екологам, моніторинговим організаціям, широкому колу фахівців і студентів.

The first part of the book presents data on the water bodies of Ukraine and the history of the study of algae in them. Given the basic methods of studying and classification of water bodies. The main approaches to the bioindication of aquatic ecosystems by algae are given. Descriptions of the main bioindicative systems are given. Examples of the use of bioindication for various types of water bodies in Ukraine are given. Reflected systemic ideas about the diversity of algae. Optimized methods of environmental and floristic analysis. The influence of environmental factors on algae biodiversity is shown. The application of some statistical methods and programs for the analysis of the mutual influence of the environment and algal communities in the water bodies is demonstrated. The possibility of assessing the state of the aquatic ecosystem by comparing the estimates for the environment and for the biotic component is shown. Original indices and a system of environmental mapping on a catchment basin basis are represented. New approaches and examples are given for the ecological mapping of data on the biodiversity of algae and environmental parameters in the water surface of lake-type water bodies. The possibility of assessing the influence of climatic parameters on the composition and abundance of algal communities in continental water bodies of various types is shown. The second part of the book is a database of ecological preferences of algal indicators of Ukraine that have been prepared on information collected in four volumes of Algal flora of Ukraine. The list of indicators of Ukraine algae in Appendix 1 includes 3,300 taxa, as well as the main references sources, from where they were taken and summarized data on the ecological preferences of individual taxa.

The book is addressed to scientists, who study the method of bioindication of environmental quality in the water bodies, ecologists, monitoring organizations, a wide range of professionals and students.

27. Біологічні основи формування стійкості деревних видів рослин в урбогенному середовищі / Н.Г. Нестерова, І.П. Григорюк, Ф.М. Левон, О.О. Ільєнко ; Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Київ, 2019. — 232 с. (Ум. друк. арк. 18,5). — 200 пр. — ISBN 978-617-7804-28-3.

З позицій екосистемного підходу висвітлено теоретичні, методологічні і практичні засади формування ступеня стійкості деревних видів рослин проти абіотичних стресових чинників середовища. Розкрито гетерогенність і багатоаспектність функціонування

біологічних реакцій, способи розмноження, збереження, охорони та перспективи використання найстійкіших інтродукованих видів рослин для озеленення урбанізованих територій Київського мегаполіса.

28. Біологія і екологія : підруч. для 11 кл. закладів загальної середньої освіти : рівень стандарту / Андерсон О., Вихренко М., Чернінський А., Міюс С. ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. — Київ : Школяр, 2019. — 216 с. (Ум. друк. арк. 17,6). — 50000 пр. — ISBN 978-966-1650-67-0.

У підручнику викладено матеріал шкільного курсу біології та екології у відповідності до програми, затвердженої МОН України. Підручник рекомендований МОН України.

29. Біорізноманіття та біоресурсний потенціал екосистем дніпровських водосховищ в умовах кліматичних змін і розвитку біологічної інвазії / В.Д. Романенко, В.М. Якушин, В.І. Щербак та ін. ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 256 с. (Ум. друк. арк. 16,0 ; Обл.-вид. арк. 17,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1715-3. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії встановлено ключові механізми впливу кліматичних змін і біологічної інвазії на біорізноманіття та біоресурсний потенціал дніпровських екосистем, що визначають особливості їх функціонування, формування екологічного стану та стійкості. На прикладі дніпровських водосховищ досліджено закономірності реакції фітопланктону, фітомікроепіфітону, вищої водяної рослинності, бактеріо-, зоопланктону і макрозообентосу на кліматичні зміни, а також зміни водного режиму, температури, прозорості води і гідрохімічних характеристик. Виявлено, що важливими механізмами реакції екосистем водосховищ на зміни клімату є реалізація адаптаційних спроможностей компонентів біоти, які забезпечують збереження їхнього таксономічного і кількісного різноманіття та підтримання біоресурсного потенціалу. Потепління клімату призводить до поширення у фіто-, зоопланктоні, макрозообентосі чужорідних організмів. Запропоновано моделі реалізації обчислювальних механізмів управління екологічним станом і якістю води дніпровських водосховищ. Отримані результати можуть бути використані для розроблення прогнозних оцінок впливу зміни клімату на біорізноманіття та біологічні ресурси водосховищ з метою екологічно збалансованої експлуатації їх екосистем.

Для гідробіологів, екологів, ботаніків, зоологів, іхтіологів, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів біологічного напряму.

30. Бойко І.В. Представники роду *Hosta* Tratt в Україні: агротехніка, розмноження, використання : методичні рекомендації / І.В. Бойко ; Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України. — Київ, 2019. — 48 с. (Ум. друк. арк. 2,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-437-569-3.

У методичних рекомендаціях наводяться основні агротехнічні прийоми вирощування та розмноження, використання в озелененні.

Будуть цікавими для широкого кола читачів, як для тих, що лише починають знайомство з даною культурою, так і тих, хто маючи гости в своєму саду, хотів би дізнатись про них дещо більше.

31. Гаврилюк М.М. Практичне насінництво та насіннєзнавство сільськогосподарських рослин : навч. посіб. / Гаврилюк М.М., Соколов В.М., Жемойда В.П. ; за ред. В.В. Моргуна ; Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України ; Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення НААН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Вінниця, 2019. — 269 с. (Ум. друк. арк. 16,5 ; Обл.-вид. арк. 14,9). — 500 пр. — ISBN 978-966-949-058-2. — (До 100-річчя НАН України).

Схвалено та рекомендовано до друку для використання у навчально-виховному процесі як навчальний посібник для підготовки студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності 201 «Агрономія»

та ОС «Магістр» спеціалізації «Селекція і генетика» у вищих навчальних закладах II—IV рівнів акредитації Міністерства освіти і науки України.

У навчальному посібнику викладено становлення, розвиток і сучасний стан насіннєзнавства, основні властивості насіння та елементи технології вирощування насіннєвого матеріалу польових культур, екологія насіння, критерії якості оцінювання посівного матеріалу та сортових посівів, методів стандартизації і сертифікації насіння, документація про якість насіння.

Посібник призначений для викладачів і студентів агрономічних спеціальностей сільськогосподарських вищих навчальних закладів освіти та післядипломної підготовки, науковців, аспірантів, докторантів, фахівців з насінництва, насіннєзнавства та насіннєвого контролю.

32. Гриби заповідників і національних природних парків Українських Карпат / І.О. Дудка, В.П. Гелюта, М.П. Придюк та ін. ; за ред. В.П. Гелюти ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 215 с. (Ум. друк. арк. 20,2 ; Обл.-вид. арк. 23,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1719-1. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографію присвячено мікофлорі основних об'єктів природно-заповідного фонду Українських Карпат. У ній максимально повно зібрано й проаналізовано інформацію з літературних джерел, а також гербаріїв України, однак основою є власні багаторічні дослідження авторів. Представлено список грибів і грибоподібних організмів (2704 види, 842 роди, 74 порядки, 25 класів), що значною мірою відображає весь склад мікофлори Українських Карпат. Розглянуто видовий склад грибів регіону та їх розподіл за заповідними об'єктами і основними біотопами. Список грибів наведено у формі таблиці, в якій види рознесені за заповідними об'єктами. Ця таблиця фактично є першим критичним узагальненням видового складу грибів Українських Карпат і може використовуватися для подальшого вивчення мікофлори заповідних об'єктів регіону. Досліджено поширення видів грибів, внесених до Червоної книги України, встановлено їх нові місцезростання.

Для природоохоронців Карпат, адміністрацій заповідників і національних природних парків регіону, дослідників гірських екосистем Європи та всіх, хто цікавиться мікологією. Також для викладачів вищих навчальних закладів і студентів, які виконують відповідні кваліфікаційні роботи на території Українських Карпат.

33. Данилович Ю.В. Активні форми азоту і кисню в біохімічних процесах транспорту іонів кальцію та поляризації субклітинних структур гладенького м'яза / Ю.В. Данилович, Г.В. Данилович ; Ін-т біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. — Киев : Наук. думка, 2019. — 240 с. (Усл. печ. л. 16,0 ; Уч.-изд. л. 17,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-00-1658-3. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії наведено дані сучасної наукової літератури та результати власних комплексних досліджень авторів щодо біохімічних механізмів регуляції активними формами азоту і кисню Ca^{2+}-гомеостазу в гладенькому м'язі матки. Проаналізовано закономірності утворення оксиду азоту й пероксиду водню в матці і вплив цих сполук на основні Ca^{2+}-транспортувальні системи міометрія й інших типів клітин гладеньких м'язів у порівняльному аспекті. Особливу увагу приділено іонним, молекулярним та мембранним особливостям дії активних форм азоту і кисню на скоротливу активність міометрія. У першому з дев'яти розділів монографії ґрунтовно проаналізовано сучасні дані з таких проблем, як механізми утворення й перетворення активних форм азоту та кисню, їхньої сигнальної і регуляторної функцій, закцентовано увагу на ролі цих сполук у механізмах підтримання Ca^{2+}-гомеостазу в клітинах гладеньких м'язів. Решта розділів містять переважно власний експериментальний матеріал авторів щодо впливу нітросполук і пероксиду водню на транспорт іонів Ca^{2+}, електричний потенціал субклітинних мембранних структур міометрія, описано біохімічні процеси, задіяні в регуляції Ca^{2+}-гомеостазу.

Для фахівців у галузі біохімії, біофізичної хімії гладеньких м'язів, біохімічної мембранології, фармакології, а також для аспірантів відповідних спеціальностей.

The monograph presents the data of modem scientific literature and the results of own complex studies on the biochemical mechanisms of reactive nitrogen and oxygen species regulation of Ca^{2+}-homeostasis in the uterus smooth muscle. The regularities of the formation of nitric oxide and hydrogen peroxide in the uterus, as well as their influence on the basic Ca^{2+}-transport system of myometrium and other types of smooth muscle cells in the comparative aspect, have been analyzed. Particular attention is paid to the ionic, molecular and membrane characteristics of the reactive nitrogen and oxygen species influence on the contractive activity of myometrium. The first chapter provides a thorough analysis of modem data on such issues as mechanisms for the formation and transformation of reactive nitrogen and oxygen species, their signaling and regulatory functions; attention is paid to the role of these compounds in the mechanisms of maintaining Ca^{2+}-homeostasis in the smooth muscle cells. The following parts of the monograph contain mainly own experimental material on the effects of nitrocompounds and hydrogen peroxide on the Ca^{2+}-transport and the electrical potential of subcellular membrane structure of myometrium, also the biochemical processes, involved in the regulation of Ca^{2+}-homeostasis.

For specialists in the field of biochemistry and biophysical chemistry of smooth muscles, biochemical membranology and pharmacology, as well as postgraduate students in the relevant specialities.

34. Епігенетичні фактори адаптації рослин / Дмитрієв О.П., Кравець О.П., Рашидов Н.М. та ін. ; Ін-т клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. — Київ, 2018. — 284 с. (Обл.-вид. арк. 16,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-437-546-4.

В монографії узагальнено результати дослідження епігенетичних факторів формування адаптації рослинних організмів. Акцент у дослідженнях зроблено на використанні сучасних «омік»-технологій у біологічному експерименті, що дозволяє розглянути процес формування адаптованості з різних рівнів її формування — починаючи від епігенетичних факторів, що визначають перші етапи потенційних змін в експресії генів на рівні хроматину до виникнення змін у протеомі та метаболомі.

Для фахівців у різноманітних галузях біології, агропромислового комплексу, викладачів вишів, аспірантів, студентів.

Results of investigation of epigenetic factors effect on adaptation formation in plant organisms are summarized. Accent on using cutting-age «omic»-technologies in biological experiment allows to consider adaptation developing through different formation levels: from epigenetic factors determining initial changes in genes expression in chromatin level to appearing changes in proteome and metabolome.

35. Етноботанічні традиції в агрономії, фармації та садовому дизайні : матеріали II Міжнар. наук. конф., присвяченої 210 річниці від дня народження Чарльза Дарвіна (3—6 лип. 2019 р.) / Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України. — Умань, 2019. — 274 с. (Ум. друк. арк. 15,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-304-320-3.

Висвітлено результати досліджень науковців Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, Уманського національного університету садівництва та Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова, а також інших наукових установ та вищих закладів освіти України та зарубіжжя.

Для науковців, викладачів, фахівців зеленого будівництва, ботаніків, екологів, аспірантів і студентів.

36. Знахідки рослин і грибів Червоної книги та Бернської конвенції (Резолюція 6). Т. 1 / наук. ред. А.А. Куземко ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; ГО «Українська

природоохоронна група» ; Чернівецький національний ун-т ім. Ю. Федьковича ; Карпатський біосферний заповідник ; Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна ; Національний природний парк «Північне Поділля» ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка та ін. — Київ — Чернівці : Друк Арт, 2019. — 496 с. (Ум. друк. арк. 41,5). — 174 пр. — ISBN 978-617-7465-82-8. — (Серія «Conservation Biology in Ukraine» ; вип. 11).

У збірнику наведені відомості про знахідки у 2009—2018 роках видів рослин і грибів, занесених до третього видання Червоної книги України. Також представлені обгрунтування для включення нових видів або видалення їх з Червоної книги України. У публікації наведена інформація, яку зібрали понад 115 фахівців-біологів. Загалом подано дані про 10 000 місцезростань червонокнижних видів рослин і грибів із 15000 локалітетів.

Для професійних ботаніків, природоохоронців, працівників установ природно-заповідного фонду.

The collection contains information on the findings in 2009—2018 of species of plants and fungi included in the third edition of the Red Data Book of Ukraine. The justifications for including new species to or delisting of other species from the Red Data Book of Ukraine are also presented. The publication contains information gathered by more than 115 biologists. In total, 10 000 localities of red-listed species of plants and fungi from 15 000 localities are reported.

For professional botanists, environmentalists, and employees of nature conservation fund institutions.

37. Кавбуз Здоров'яга — скарбниця здоров'я, краси і довголіття : наук.-практич. вид. / Потопальський А.І., Дрозда В.Ф., Кацан В.А. та ін. ; Ін-т молекулярної біології і генетики НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України ; Ін-т оздоровлення і відродження народів України. — Київ : Простір, 2019. — 184 с. (Ум. друк. арк. 16,3). — 2000 пр. — ISBN 978-966-2068-60-3.

Кавбуз затверджений Держсортоінспекцією України як новий сорт і захищений вітчизняним патентом. Він створений в Інституті молекулярної біології і генетики Національної академії наук України та Інституті оздоровлення і відродження народів України за участю профільних інститутів та численних аматорів, при підтримці благодійного фонду А. Потопальського «Небодарний цілитель». Підтверджено вагому роль Кавбуза, як однієї з перших рослин, одержаних за сучасною молекулярно-генетичною біотехнологією. Особливу роль мають матеріали зі сфери біологічного захисту рослин від шкідників і несприятливих факторів зовнішнього середовища. У книжці наведено дані про одержання, агротехніку, вирощування, поширення, біологічні особливості, харчову та цілющу дію найбільшої ягоди світу — гарбуза сорту Кавбуз Здоров'яга, молекулярного гібрида кавуна й гарбуза.

38. Коваль І.В. Ріст і розвиток шипшини в умовах інтродукції / І.В. Коваль, А.М. Кабар ; Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України ; Дніпровський національний ун-т ім. О. Гончара. — Київ : ПрофКнига, 2019. — 116 с. (Ум. друк. арк. 6,7). — 150 пр. — ISBN 978-617-7762-02-6.

У монографії наведено матеріали досліджень, які висвітлюють огляд систем роду *Rosa L.* ботаніко-географічне поширення досліджуваних видів та порівняння кліматичних умов їх зростання до умов культивування, інтродукцію і сучасний стан колекцій шипшин у ботанічних закладах України, особливості росту й розвитку, цвітіння, плодоношення в умовах Степового Придніпров'я. Проаналізовано відповідність досліджуваних видів до умов зростання, розглянуто перспективи застосування декоративних якостей шипшин при створенні стійких насаджень з метою збагачення культигенної флори Степового Придніпров'я аборигенними та інтродукованими представниками.

The monograph provides an overview of the genus *Rosa L.* systems, botanical- geographical distribution of the studied species and comparison of the climatic conditions of their growth

to the conditions of cultivation, introduction and the current state of dog-roses in the botanical institutions of Ukraine, features of growth and development, flowering, fruit bearing in conditions of the Steppe of Pridneprov'ya. The conformity of the studied species to the growing conditions is analyzed, assessment of suitability of dog-roses for ornamental use at creation of stable plantations with the purpose of enrichment of cultivated flora of the Steppe of Pridneprov'ya by native and introduced species are considered.

39. Контактные зоны Черного моря: мейофауна литоконтура северо-западного шельфа [Електронний ресурс] / Воробьева Л.В., Кулакова И.И., Бондаренко А.С., Портянко В.В. ; ГУ «Ин-т морской биологии НАН Украины». — Одесса : Феникс, 2019. — 196 с. (Усл. печ. л. 8,2). — 300 экз. — ISBN 978-966-928-347-4. — Режим доступу : https://www.oceandocs.org/bitstream/handle/1834/15299/Vorobyova-2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Впервые для шельфа северо-западной части Черного моря описаны особенности формирования общей численности и биомассы постоянного и временного компонентов мейобентоса в перифитоне литоконтура естественных и искусственных субстратов. Приводится видовой состав основных групп мейобентоса (Nematoda, Harpacticoida, Polychaeta) и показатели их численности. В монографии описаны особенности качественного состава и количественных показателей мейобентоса в зависимости от вида водорослевого субстрата.

Книга может быть полезна гидробиологам, экологам, преподавателям и студентам биологических факультетов высших учебных заведений.

Вперше для шельфу північно-західної частини Чорного моря описані особливості формування загальної чисельності та біомаси постійного і тимчасового компонентів мейобентосу в перифітоні літоконтуру природних і штучних субстратів. Наводиться видовий склад основних груп мейобентосу (Nematoda, Harpacticoida, Polychaeta) та показники їх чисельності. У монографії описані особливості якісного складу і кількісних показників мейобентосу в залежності від виду водоростевого субстрату.

Книга буде корисна гідробіологам, екологам, викладачам і студентам біологічних факультетів вищих навчальних закладів.

The features of formation of the total number and biomass of the permanent and temporary components of meiobenthos in the periphyton of the lithocontour of natural and artificial substrates for the shelf of the Northwestern part in the Black Sea first time done. The species composition of the main groups of meiobenthos (Nematoda, Harpacticoida, Polychaeta) and their numbers are given. The features of the qualitative composition and quantitative indicators of meiobenthos, depending on the type of algal substrate presented in the monograph.

The book will be useful to hydrobiologists, ecologists, teachers and students of biological faculties of Universities.

40. Ліліцька Г.Г. Визначник фітомонадних водоростей України / Ліліцька Г.Г. ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ, 2019. — 456 с. (Ум. друк. арк. 29,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8884-3.

У визначнику узагальнено відомості щодо 393 видів (414 внутрішньовидових таксонів) фітомонад, виявлених у водоймах та ґрунтах України. Проаналізовано матеріали з морфології, біології, систематики, екології зелених джгутиконосців, загальні уявлення щодо їхнього значення в природі та використання у господарстві, описано методи збору, вивчення та збереження. Сформовано оригінальні ключі визначення таксонів різного систематичного рівня. Для усіх видів (та внутрішньовидових таксонів) наведено діагнози та рисунки, номенклатурно-таксономічні відомості, дані щодо екології, розповсюдження в Україні та світі.

Для ботаніків, флористів, фікологів, гідробіологів, екологів, а також викладачів, студентів та аспірантів біологічних факультетів університетів, а також для спеціалістів водного і комунального господарства, працівників управлінь охорони природи.

The identification manual summarizes information on 393 species (414 intraspecific taxa) of phytomonads identified in water bodies and soils of Ukraine. The materials on morphology, biology, systematics, ecology of green flagellates, general ideas about their significance in nature and use in the economy are analyzed, methods for collecting, studying and preserving phytomonads are described. The original identification keys of taxa of different systematic levels are formed. For all species (and intraspecific taxa), diagnoses and drawings, nomenclature and taxonomic information, data on ecology, distribution on the algohorions in Ukraine and over the world are given.

For botanists, phycologists, hydrobiologists, ecologists, lecturers and students of biological faculties of universities as well as experts in nature conservation.

41. Майхрук М.І. Птахи Тернопілля / Майхрук М.І., Бокотей А.А. ; Державний природознавчий музей НАН України. — Тернопіль, 2019. — 244 с. (Обл.-вид. арк. 9,9).

В монографії наведено дані поширення 268 видів птахів упродовж другої половини XIX і всього XX століть, а також їхньої чисельності, щільності, структури населення, гніздової біології, фенології та поведінки за два останні десятиліття XX ст. на території сучасної Тернопільської області.

Видання призначене для зоологів, екологів, студентів природничих факультетів вищих навчальних закладів, учителів біології, працівників лісового господарства та всіх шанувальників природи.

The monograph provides data on the distribution of 268 species of birds throughout the second half of the 19th and throughout the 20th centuries, as well as their numbers, density, population structure, breeding biology, phenology and behaviour over the last two decades of the twentieth century. in the territory of modern Ternopil region.

The publication is intended for zoologists, ecologists, students of science faculties of higher educational establishments, teachers of biology, forestry workers and all nature lovers.

42. Максимович Я.С. Біобезпека під час біологічних досліджень : навч. посіб. / Максимович Я.С., Гергалова Г.Л., Комісаренко С.В. ; Ін-т біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. — Київ, 2019. — 82 с. — ISBN 978-617-7699-00-1.

У навчальному посібнику наведені сучасні дані з питань біобезпеки під час біологічних досліджень та про роботу лабораторій, що працюють з небезпечними біологічними матеріалами. Значна увага приділена обладнанню для убезпечення працівників та засобам індивідуального захисту, розглянута концепція управління біологічними ризиками.

Видання призначене для широкого кола читачів: біологів, викладачів та студентів біологічних, ветеринарних та медичних факультетів, працівників лабораторій, що стикаються у своїй діяльності з небезпечними біологічними матеріалами.

The handbook provides up-to-date data on the biosafety during biological research and the work of laboratories working with hazardous biological materials. Considerable attention is paid to the safety equipment and personal protective equipment, and the concept of biological risk management is considered.

The publication is intended for a wide range of the readers: biologists, teachers and students of biological, veterinary and medical faculties, employees of laboratories that are in their activity with hazardous biological materials.

43. Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ. Т. 3 / редкол. : Акімов І.А., Харченко В.О., Костюшин В.А. та ін. ; Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. — Київ, 2019. — 416 с. (Ум. друк. арк. 34,9). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8576-7 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9013-6 (т. 3.) — (Серія: «Conservation Biology in Ukraine» ; вип. 7).

До збірника включені відомості про знахідки у 2009—2017 роках видів тварин, занесених до Червоної книги України, а також обґрунтування для внесення нових видів,

або виведення їх з Червоної книги України. В публікації представлена інформація, зібрана понад як 139 фахівцями-зоологами та аматорами. Загалом подано інформацію про 7500 зустрічей червонокнижних видів тварин. Збір та опрацювання матеріалу здійснено за сприяння Ukrainian Nature Conservation Group.

Збірник розрахований на професійних зоологів, природоохоронців, працівників установ природно-заповідного фонду.

44. Межжерин С.В. Проходные и пресноводные рыбы Нижнеднепровской эстуарной системы в начале XXI ст. / Межжерин С.В., Верлатый Д.Б. ; Ин-т зоологии им. И.И. Шмальгаузена НАН Украины. — Киев, 2018. — 90 с. (Усл. печ. л. 8,4). — 100 экз. — (Вестник зоологии. 2018. — Отдельный выпуск № 36).

Изменения видового состава, численности, объемов уловов, структуры популяций и соотношения экологических групп проходных и пресноводных рыб Нижнеднепровской эстуарной системы проанализированы путем сравнения собственных материалов, собранных в первых двух десятилетиях XXI ст., и литературных данных, отражающих состояние и динамику ихтиоцена за последние 80 лет. Установлена существенная деформация ихтиофауны Нижнего Днепра, связанная с уменьшением числа видов аборигенной пресноводной и проходной ихтиофауны в два раза и появлением ряда чужеродных видов, в основном дальневосточного происхождения. Изменения видового состава сопровождались обвальным падением численности популяций большинства промысловых рыб. В результате суммарные уловы проходных и пресноводных рыб в Нижнеднепровском регионе за 80 лет упали в 17 раз, при том, что в украинской части Нижнего Дуная за последние 60 лет они сократились только в 3 раза. Добыча аборигенных видов в Нижнеднепровской эстуарной системе сейчас составляет 3 % относительно уровня 1930-х годов и по своему объему уступает промыслу инвазионных видов (толстолобов и карася китайского), на которых приходится 59 % уловов. Резко изменилась и структура промысла: доля проходных рыб в уловах упала с 10,4 до 0,9 %, а хищных с 26,3 до 2,9 %. Уменьшилась упитанность промысловых рыб, изменились размеры, темп роста, поменялось соотношение возрастных групп и полов. Характерной особенностью стало нарастание численности короткоцикличных видов, процент которых в уловах мальковой волокушей в 1930-х годах составила не более 10, а в начале XXI ст. достиг уровня 45 %. Главной причиной изменений структуры ихтиоцена и катастрофического падения численности рыб стало зарегулирование нижнего течения Днепра плотиной Каховской ГЕС. Это привело к регрессивным сукцессиям, снижению биологической продуктивности водных систем региона, сокращению площади нерестилищ, оскуднению трофической базы молодежи промысловых рыб. Негативные процессы продолжаются и сейчас, хотя и происходят не такими стремительными темпами, как сразу же после зарегулирования.

Зміни видового складу, чисельності, обсягів вилову, структури популяцій і співвідношення екологічних груп прохідних і прісноводних риб Нижньодніпровській естуарної системи проаналізовані шляхом порівняння власних матеріалів, зібраних в перших двох десятиліттях XX ст., і літературних даних, що відображають стан і динаміку іхтіоцену за останні 80 років. Встановлено істотну деформацію іхтіофауни Нижнього Дніпра, пов'язану зі зменшенням числа видів аборигенної прісноводної і прохідної іхтіофауни удвічі і появою ряду чужорідних видів, в основному далекосхідного походження. Зміни видового складу супроводжувалися обвальним падінням чисельності популяцій більшості промислових риб. В результаті сумарні улови прохідних і прісноводних риб в Нижньодніпровському регіоні за 80 років впали в 17 разів, при тому, що в українській частині Нижнього Дунаю за останні 60 років вони скоротилися тільки в 3 рази. Видобуток аборигенних видів в Нижньодніпровській естуарній системі зараз становить 3 % щодо рівня 1930-х років і за своїм обсягом поступається промислу інвазійних видів (товстолобів і карася китайського), на яких припадає 59 % уловів. Різко змінилася і структура промислу: частка прохідних риб в уловах впала з 10,4 до 0,9 %, а хижих

з 26,3 до 2,9 %. Зменшилася вгодованість промислових риб, змінилися розміри, темп зростання, змінилося співвідношення вікових груп і статей. Характерною особливістю стало наростання чисельності короткоциклічних видів, відсоток яких в уловах Малькової волокушею в 1930-х роках становила не більше 10, а на початку XXI ст. досяг рівня 45 %. Головною причиною змін структури іхтіоцена і катастрофічного падіння чисельності риб стало зарегулювання нижньої течії Дніпра греблею Каховської ГЕС. Це призвело до регресивних сукцесій, зниження біологічної продуктивності водних систем регіону, скорочення площі нерестовищ, оскуднения трофічної бази молоді промислових риб. Негативні процеси тривають і зараз, хоча і відбуваються не такими стрімкими темпами, як відразу ж після зарегулювання.

Changing of species composition, numbers of species, catches sizes and fish supplies, biological structure of populations of anadromous and freshwater fish of the Lower Dnieper estuarine system were analyzed by comparison of own materials (which were collected during first two decades of XXI century) and data from literature that show the trend of fish community for the last 80 years. It was established that a significant deformation of the Low Dnieper ichtyofauna is connected to decline in the number of species of aborigine, freshwater and anadromous fish nearly twice. Instead of, an invasion of alien Far Eastern species was identified. Changing of species composition has been accompanied by the collapse of the population size of majority of commercial fish. As a result, fish catches of freshwater and anadromous fish together have decreased dramatically about 17 times for the last 80 years. At the same time in Ukrainian part of the Lower Danube they decreased only three times for the last 60 years. The catches of native fish species in the Low Dnieper estuarine system now stands at 3 % regarding the level of catches in 1930s years. It is still lower then catches of invasion species, bighead carps (Hypophthalmichthys spp.) and goldfishes (Cararsius auratus), they account for about 59 % of catches. The structure of fisheries has changed dramatically: the share of anadromous fish fell from 10,4 to 0,9 and for predatory fish — from 26,3 to 2,9 %. Such parameters as fish corpulence, size, rate of growth, the proportion of age groups and sex have changed significantly. A defining feature now is increasing in number of species with the shot life cycles, the percentage of which in catches by young fishes fishnet in 1930s was less than 10% and in the beginning of XXI century reached 45 %. The main reason of changing the structure of ichtyofauna and catastrophic decline of population number is regulating the Lower Dnieper river by hydroelectric power plant Kahovska Dam. This has resulted in regressive succession, reducing of yielding capacity of water systems in this region, shrinking of spawning grounds and impoverishment of fodder sources of juvenile fish. Negative processes are continuing now but they are taking place not so rapidly as just after regulating the river.

45. Менеджментові моделі для утримання, збереження та відновлення окремих типів нелісових біотопів / Валахович М., Гайкова П., Галванек Д., Дзюба Т. та ін. ; ред. В. Шефферова-Станова, М. Пласман-Черна, Р. Кіш ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; Ін-т ботаніки Словацької АН ; DAPHNE Ін-т прикладної екології (Словаччина) ; Ужгородський національний ун-т ; Ун-т Масарика (Чехія) ; Словацький ун-т сільського господарства у Нітрі ; Ін-т екології ландшафтів АН Словаччини ; Ін-т ботаніки Чеської АН. — Київ, 2018. — 52 с. — 500 пр. — ISBN 978-966-7775-64-3.

Видання містить огляд окремих менеджментових моделей для збереження та відновлення різних типів трав'яних біотопів, що були розроблені в рамках проекту «Менеджментові моделі для трав'яних біотопів» у співпраці з інститутом DAPHNE та Ботанічним інститутом Словацької Академії наук. Запропоновані методи містять інформацію про узагальнений світовий та вітчизняний досвід довготривалого менеджменту різних типів трав'яних біотопів як природних екосистем з метою підвищення їх біорізноманіття.

The publication provides an overview of individual management models for the conservation and restoration of different types of grass biotopes developed in the framework of the Project Management Models for Grass Biotopes in collaboration with the DAPHNE Institute and the Botani-

cal Institute of the Slovak Academy of Sciences. The proposed methods provide information on generalized global and domestic experience of long-term management of different types of grass biotopes as natural ecosystems in order to enhance their biodiversity.

46. Міскантус в Україні / М.В. Роїк, В.М. Сінченко, В.І. Пиркін та ін. ; Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України ; Ін-т біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України. — Київ, 2019. — 256 с. (Ум. друк. арк. 20,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-7804-11-5.

Подано інформацію про глобальні та національні передумови розвитку біоенергетики. Наведено історію інтродукції, селекції та культивування рослин видів роду міскантус як перспективних енергетичних рослин в Україні. Охарактеризовано біолого-морфологічні, екологічні та агротехнічні особливості рослин міскантусу. Представлено дані про біохімічний склад рослин, продуктивний та біоенергетичний потенціал культури міскантусу. Розкрито особливості селекційного процесу із застосуванням сучасних біотехнологічних методів. Особлива увага приділена формуванню садивного матеріалу міскантусу та визначення його якісних показників. Розроблено технологію вирощування, збирання та перероблення фітосировини міскантусу в Україні. Охарактеризовано технологічні показники якості біомаси та твердого палива з міскантусу. Подано інформацію про генофонд рослин та сорти, створені в Україні. Обгрунтовано економічну ефективність культивування міскантусу та використання фітосировини на біопаливо.

Монографія розрахована на науковців, керівників і спеціалістів з біоенергетики, приватних підприємців, аспірантів та студентів навчальних закладів аграрного та біологічного профілю.

47. Мороз О.К. Світ декоративних рослин в легендах : збірка віршів / О.К. Мороз ; Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України. — Київ, 2019. — 220 с. (Ум. друк. арк. 12,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-437-565-5.

Поетична збірка віддзеркалює події останнього десятиліття у житі країни, рідної «Софіївки», її працівників і подає віршоване трактування легенд про походження декоративних рослин — прекрасних творінь природи. Ця збірка є четвертим виданням, присвяченим цій тематиці.

Книга розрахована на любителів природи та широкий загал читачів.

48. Наукові, прикладні та освітні аспекти фізіології, генетики, біотехнології рослин і мікроорганізмів : матеріали XIV конференції молодих вчених (Київ, 23—24 жовт. 2019 р.) / Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України. — Київ, 2019. — 111 с. (Ум. друк. арк. 8,8). — 70 пр. — ISBN 978-617-7804-53-5.

Представлено праці молодих вчених, в яких відображено результати фундаментальних і прикладних досліджень із основних напрямків фізіології, генетики та біотехнології рослин і мікроорганізмів.

Для фізіологів і біохіміків рослин, генетиків, молекулярних біологів, мікробіологів, селекціонерів, спеціалістів сільського господарства, викладачів та студентів вишів.

49. Науково-практичні рекомендації щодо покращення стану водних екосистем гирлової ділянки Дніпра шляхом регулювання їх зовнішнього водообміну / Херсонська гідробіологічна станція НАН України. — Херсон, 2018. — 52 с. (Ум. друк. арк. 2,2 ; Обл.-вид. арк. 2,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8751-8.

Науково-практичні рекомендації включають в себе основні методи покращення екологічного стану заплавних водойм шляхом регулювання інтенсивності їх зовнішнього водообміну. Наведені у праці матеріали висвітлюють основні проблеми водної екосистеми гирлової ділянки Дніпра природного та антропогенного характеру на сучасному етапі існування. Запропоновано шляхи їх вирішення.

Practical scientific recommendations include the basic methods of improvement of the ecological state of floodplain waters by adjusting of them external water exchange intensity. The materials resulted in recommendations are lighted up by the basic problems of lower reaches of the Dnipro water ecosystem of natural and anthropogenic character on the modern existence stage. The ways of their decision are offered.

50. Національний природний парк «Синевир». Історія та сьогодення / ред. О.Б. Колесник, О.Г. Радченко ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; Національний природний парк «Синевир» ; Ужгородський національний ун-т ; Закарпатський угорський ін-т ім. Ф. Ракоці II ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка ; Львівський національний ун-т ім. І. Франка ; Національний ун-т біоресурсів та природокористування України. — Ужгород : Патент, 2019. — 440 с. (Обл. вид. арк. 49, 5). — 500 пр. — ISBN 978-617-589-175-9.

У книзі подано історію створення та розвитку Національного природного парку «Синевир», основні напрями його діяльності, загальні відомості про сучасну структуру, природні умови, біоту та вплив людини. Містяться списки відомих на сьогодні рослин, грибів та тварин. Окрему увагу приділено рідкісним та таким, що під загрозою зникнення, видам флори та фауни. Наведено характеристику пралісових та цінних ділянок НПП «Синевир».

In the book the authors present information about the history and development of Synevyr National Nature Park (Transcarpathia, Ukraine), main directions of its activity, general information about its modern structure, natural conditions, biota and human influence. Lists of plants, fungi and animals of this National Park are provided. The authors paid special attention to rare and endangered species.

51. Некрасова О.Д. ГІС-моделювання поширення вразливих до змін клімату земноводних та плазунів України / О.Д. Некрасова, В.М. Титар, В.В. Куйбіда ; Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. — Київ, 2019. — 204 с. (Ум. друк. арк. 8,1 ; Обл.-вид. арк. 8,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8956-7.

У монографії розглянуто проблеми, які пов'язані з методичними аспектами ГІС-моделювання поширення вразливих видів тварин України. Дано оцінку стану клімату, його динаміці та прогностичним сценаріям розвитку в майбутньому. Зроблено аналіз новітніх програмних забезпечень і електронних баз та наведено приклад їх адаптації для хорологічного ГІС-аналізу. Здійснено хорологічний аналіз модельних видів фауни України, вразливих до глобальних кліматичних змін й розглянуто ризики для існування представників батрахо- та герпетофауни України у найближчій перспективі.

Монографія розрахована на студентів, аспірантів, науковців і фахівців у галузі природознавства та інформатики.

52. Охоронні ділянки як механізм збереження біотичного різноманіття в лісах (на прикладі Прикарпаття) : практич. посіб. / Бучко В.В., Бокотей А.А., Смірнов Н.А. та ін. ; Державний природознавчий музей НАН України. — Чернівці : Друк Арт, 2018. — 48 с. (Ум. друк. арк. 3,9). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7465-63-7. — Режим доступу : https://www.researchgate.net/publication/332523233_Ohoronni_dilanki_ak_mehanizmi_zberezenna_bioticnogo_riznomanitta_v_lisah_na_prikladi_Prikarpatta

У посібнику охарактеризовано особливості створення охоронних ділянок на землях лісового фонду з метою збереження раритетної біоти, в першу чергу рослин, грибів і тварин, занесених до Червоної книги України. Представлено практичні напрацювання в зазначеному аспекті, отримані під час реалізації проекту «Збереження біологічного різноманіття в умовах ведення лісового господарства Прикарпаття».

Для лісівників, екологів, викладачів і студентів природничих спеціальностей закладів вищої освіти, вчителів біології загальноосвітніх шкіл та краєзнавців.

The guide describes the features of creating a protective part-nail on the lands of the forest fund in order to preserve a rare biota, especially plants, mushrooms and animals listed in the Red Book of Ukraine. The practical achievements in this aspect, obtained during the implementation of the project «Conservation of biological diversity in the conditions of forestry in the Carpathian region», are presented.

For foresters, ecologists, teachers and students of natural specialities of higher education institutions, biology teachers of secondary schools and local lore.

53. Пирог Т.П. Мікробіологічні основи мікробного синтезу : підруч. / Пирог Т.П., Пенчук Ю.М. ; Ін-т мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України ; Національний ун-т харчових технологій. — Київ : Ліра-К, 2019. — 258 с. (Ум. друк. арк. 15,0 ; Обл.-вид. арк. 13,2). — 300 пр. — ISBN 978-617-7748-82-2.

У підручнику наведено шляхи біосинтезу препаратів на основі біомаси мікроорганізмів, біогенез первинних метаболітів, детально розглядаються шляхи регуляції біосинтезу амінокислот та підходи до створення штамів-надсинтетиків цих мікробних метаболітів. Охарактеризовано шляхи біосинтезу вторинних метаболітів у мікроорганізмів та фізіологічні основи регуляції їх синтезу, а також дані про біосинтез продуктів бродіння та ферментів. Використовуючи сучасні дані Кіотської енциклопедії генів і геномів, розглянуто шляхи біосинтезу антибіотиків, що походять від єдиного первинного метаболіту; утворюваних конденсацією кількох вторинних метаболітів; поліпептидних та β-лактамних; утворюваних полімеризацією ацетатних і пропіонатних одиниць; полікетидів першого і другого типів; терпеноїдних та аміноглікозидних, а також C_7N-аміноциклітолів.

Для студентів спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» та споріднених спеціальностей (091 «Біологія», 226 «Фармація»), а також для спеціалістів, які працюють в галузі біотехнології та біології.

The pathways of the biosynthesis of preparations using the biomass of microorganisms, biogenesis of primary metabolites, methods of regulation and approaches to creation of overproductive strains of these microbial metabolites are presented in textbook in details. The pathways of biosynthesis of secondary metabolites in microorganisms and physiological basis for the regulation of their synthesis as well as data on biosynthesis of products of fermentation and fermentation are also described. Using the current dates of the Kyoto encyclopedia of genes and genomes the pathways of different antibiotic biosynthesis are described. In particular it is paid attention to biosynthesis of antibiotics which is originated from single primary metabolite; which is formed as a result of condensation of some primary metabolites; polypeptide and β-lactam antibiotics; which is formed by polymerization of acetate and propionate units; polyketides of first and second types; terpenoids and aminoglycosides; as well as C_7N-aminocyclitols.

The textbook is intended for students of specialties 162 «Biotechnology and bioengineering» and controversial specialties (091 «Biology», 226 «Pharmacy») as well as for specialists in the field of biotechnology and biology.

54. Полякова А.С. Морфолого-біологічні особливості однодомних генотипів *Cannabis sativa* L. / Анастасія Сергіївна Полякова, Джамал Бахлулович Рахметов ; Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України ; Глухівський національний педагогічний ун-т ім. О. Довженка. — Глухів, 2019. — 120 с. (Ум. друк. арк. 7,0 ; Обл. вид. арк. 4,0). — 300 пр.

Cannabis sativa L. є однією із стратегічно важливих рослин, яка має багатофункціональне значення. Тому коноплярство є найбільш високопродуктивною та рентабельною галуззю виробництва. Важливе значення має вивчення особливостей сезонного ритму росту, розвитку рослин та морфолого-біологічних відмінностей у сучасних однодомних генотипів *C. sativa* залежно від еколого-географічних зон походження, періоду онтогенетичного розвитку та умов проходження вегетації. Актуальним є встановлення закономірностей формування секреторних структур у рослин залежно від генотипових особливостей та походження, а

також дослідження першочерговості біохімічного шляху утворення природних кислот або нейтральних речовин і взаємозв'язок між ними з метою вдосконалення методів їх визначення.

55. Продромус рослинності України / Д.В. Дубина, Т.П. Дзюба, С.М. Ємельянова та ін. ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 784 с. (Ум. друк. арк. 63,7 ; Обл.-вид. арк. 57,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-00-1666-8.

Продромус є монографічним виданням із синтаксономії рослинності України. У ньому викладено історію розвитку цього напряму на основі методу Браун-Бланке, розглянуто особливості класифікаційних одиниць вищих рангів порівняно з центрально- і західноєвропейськими, а також проаналізовано фітосоціологічні матеріали із застосуванням новітніх методів їх опрацювання та представлено класифікаційну схему рослинності України, яка налічує 1009 асоціацій, що належать до 252 союзів, 127 порядків та 75 класів, і її продромус. Для кожного синтаксону наведено характеристику (назва, синоніми, діагностичні види, екологічні умови, поширення в Україні, синсозологічний статус, літературні джерела).

Для геоботаніків, флористів, систематиків, екологів, географів, спеціалістів з охорони природи, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

The Prodrome is a monographic publication on syntaxonomy of the Ukrainian vegetation. The book contains includes a review of the development of syntaxonomic research in Ukraine using Braun-Blanquet approach, as well as peculiarities of phytosociological units of the higher rank syntaxa in comparison with fhose acceptedin Central and Western Europa. Based on a critical analysis of numerous phytosociological data, we propose a classification scheme of the vegetation of Ukraine. It includes 1009 associations which belong to 252 alliances, 127 orders, and 75 classes. For each syntaxon, we provide its characteristics (valid name, synonyms, diagnostic species, environmental data, distribution in Ukraine, conservation status, and references).

For phytosociologists, taxonomists, ecologists, geographers, nature protection specialists, lecturers, and students.

56. Проектування і збереження територій мережі Емеральд (Смарагдової мережі). Методичні матеріали / кол. авт. : Василюк О.В., Марущак О.Ю., Борисенко К.А. та ін. ; під ред. Борисенко К.А., Куземко А.А. ; Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; ГО «Українська природоохоронна група». — Київ : LAT&K, 2019. — 78 с. (Обл. вид. арк. 4,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-7061-75-4.

Книга містить довідкову та методичну інформацію щодо проектування територій для включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України, а також інформацію про доступні на цей час інструменти збереження територій, які вже включені до цієї мережі.

Видання буде корисним для професійних біологів, натуралістів-аматорів, краєзнавців, органів місцевого самоврядування.

The book contains reference and methodological information on designing areas for their inclusion in the Emerald Network of Ukraine, as well as information on currently available conservation tools for areas already included in this network.

The publication will be useful for professional biologists, amateur naturalists, ethnographers, and local authorities.

57. Радіація і вторинний метаболізм рослин / Ю.В. Шиліна, О.А. Кравець, Л.Г. Льошина та ін. ; Ін-т клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. — Київ : Кондор, 2019. — 130 с. (Обл.-вид. арк. 7,6). — 300 пр. — ISBN 978-617-7841-41-7.

У монографії висвітлено досвід авторів та короткий огляд досліджень науковців інших країн стосовно впливу іонізуючої радіації на процеси вторинного метаболізму в лікарських

рослинах. Основна ідея дослідження була спрямована на розробку біотехнології, яка полягає у підборі доз опромінення гамма- або рентгенівськими променями насіння лікарських рослин та рослин в культурі *in vitro*, за яких спостерігатиметься одночасне збільшення приросту біомаси та накопичення вторинних метаболітів у фармацевтично цінній сировині досліджуваних лікарських рослин.

Для фахівців у різноманітних галузях біології, агропромислового комплексу, викладачів вишів, студентів, аспірантів.

The monograph presents the authors' experience and a brief overview of the research of scientists from other countries in the study of the effect of ionizing radiation on the processes of secondary metabolism in medicinal plants. The main idea of the study was to develop biotechnology, which consists in the selection of radiation doses of gamma or X-rays of seeds of medicinal plants and plants *in vitro*, which will simultaneously increase the growth of biomass and the accumulation of secondary metabolites in the pharmaceutical metabolites.

58. Рубцова О.Л. Старовинні троянди / О.Л. Рубцова, В.І. Чижанькова ; Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — Київ, 2019. — 54 с. — ISBN 978-966-02-8977-2.

В монографії представлено результати дослідження унікального генофонду старовинних сортів троянд як важливої складової генетичних ресурсів для використання в селекційній роботі для створення нових стійких до екстремальних чинників середовища сортів. Надано характеристики старовинних сортів та рекомендації з використання старовинних троянд в ландшафтному будівництві.

Книга рекомендована ботанікам, селекціонерам, ландшафтним архітекторам, студентам.

59. Сергеева Л.Е. Современные биотехнологии повышения устойчивости растений к осмотическим стрессам / Сергеева Л.Е., Михальская С.И., Комисаренко А.Г. ; Ин-т физиологии растений и генетики НАН Украины. — Киев : Кондор, 2019. — 164 с. (Усл. печ. л. 9,5 ; Уч.-изд. л. 7,1). — 300 экз. — ISBN 978-617-7729-20-3.

Монография посвящена теории и практике биотехнологии получения растений с повышенным уровнем устойчивости к осмотическим стрессам. В ней рассматриваются достижения и проблемы, возникающие при получении и анализе биотехнологических растений *in vivo* и *in vitro*, а также инициированных из них клеточных культур, возможные причины и механизмы. Исследуются некоторые их физиологические, биохимические особенности биотехнологических растений. Формируются основные принципы отбора и указываются перспективные направления дальнейшей работы.

Книга может быть полезна студентам, аспирантам и специалистам-биотехнологам.

Монографія присвячена теорії та практиці біотехнології отримання рослин із підвищеним рівнем стійкості до осмотичних стресів. У ній розглядаються успіхи та проблеми, що виникають при одержанні та аналізі біотехнологічних рослин *in vivo* та *in vitro*, а також клітинних культур, ініційованих із них; ймовірні причини та механізми. Досліджуються деякі фізіологічні, біохімічні особливості біотехнологічних рослин. Формуються основні принципи відбору та вказуються перспективні напрямки подальшої роботи.

Книга може бути корисною студентам, аспірантам і спеціалістам-біотехнологам.

60. Синантропізація рослинного покриву України : зб. наук. ст. ІІІ Всеукр. наук. конф. (Київ, 26—27 верес. 2019 р.) / ДУ «Ін-т еволюційної екології НАН України» ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України та ін. — Київ : Наш формат, 2019. — 184 с. (Ум. друк. арк. 11,0 ; Обл.-вид. арк. 10,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8953-6 (електронне видання) ; ISBN 978-966-02-8952-9 (друковане видання). — Режим доступу : http://www.botany.kiev.ua/doc/zbirnik_conf_syn_2019.pdf

У збірнику наукових статей за доповненими доповідями ІІІ Всеукраїнської наукової конференції висвітлено результати дослідження різних аспектів синантропізації рослинного покриву України, зокрема фітоінвазії в наземних екосистемах, інвазійні види у різних типах біотопів, адвентивна фракція урбанофлор та її складові; синантропна рослинність, синантропізація рослинного покриву об'єктів природно-заповідного фонду та інші, що відображає багатогранність даної проблеми.

Для фахівців з ботаніки, екології та аграрної науки, працівників з охорони природи, комунального господарства, студентів та аспірантів, викладачів ЗВО, наукових співробітників.

The book of scientific articles by the exhaustive reports of III All-Ukrainian scientific conference highlight the results of a study of different aspects of synantropization of the vegetation cover in Ukraine, inter alia, plant invasion of terrestrial ecosystems, invasive species in different biotope types, synanthropic vegetations, the alien fraction of urban floras and its components, synanthropization of the vegetation cover of protected areas and others investigations, which reflects the variety of this problem.

For specialists in botany, ecology and agricultural science, conservationists, undergraduate and graduate students, universities professors, researchers.

61. Ссавці на мапі України : матеріали Української конференції з картування ссавців (Київ, Київський зоопарк, 28—29 берез. 2019 р.) / під ред. М.Ю. Русіна, М.А. Гхазалі ; Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. — Київ, 2019. — 237 с. (Ум. друк. арк. 27,9). — 70 пр. — ISBN 978-617-7061-81-5.

62. Стратегії збереження рослин у ботанічних садах та дендропарках : матеріали Міжнар. наук. конф. з нагоди 90-річчя від дня народження чл.-кор. НАН України, д.б.н., професора Т.М. Черевченко (25—27 лют. 2019 р.) / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України ; Рада ботанічних садів і дендропарків України. — Київ : Ліра-К, 2019. — 296 с. (Ум. друк. арк. 17,1 ; Обл.-вид. арк. 15,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-7748-18-1.

Збірник присвячений обговоренню широкого кола теоретичних питань, результатів експериментальних досліджень рослин різних систематичних груп за умов збереження *ex situ*. Висвітлено багатогранну роль проф. Т.М. Черевченко у розвитку інтродукції рослин в Україні. Особливу увагу приділено принципам формування та утримання колекцій у ботанічних садах та дендропарках, оцінці можливості їх практичного використання. Обговорюються різні стратегії збереження біорізноманітності рослин *ex situ*: підтримання унікальних колекцій живих рослин, розробки біотехнологічних методів розмноження рослин, насамперед рідкісних та зникаючих, для яких неприйнятні традиційні методи розмноження; створення банків вегетативних та генеративних пропагул *in vitro*.

Для наукових співробітників, які спеціалізуються в галузі інтродукції рослин, структурної ботаніки, морфології, репродуктивної біології, фізіології, біотехнології, захисту рослин, вивчення та попередження фітоінвазій; викладачів та студентів учбових закладів природничого та аграрного профілю.

This collection of abstracts covers a broad spectrum of theoretical aspects and results of experimental research on plant species from various taxonomic groups under *ex situ* conservation. The immense contribution of Prof. T.M. Cherevchenko to the development of plant conservation in Ukraine is highlighted. The key issues on the accomplishment and maintenance of living plant collections in the Botanic Gardens and Arboreta, assessment of their practical application are broadly discussed. The various strategies of *ex situ* plant conservation are discussed, including maintenance of living plant collections; biotechnological methods of plant propagation; rare and endangered plant species, which cannot be conserved through conventional seed- or tissue-banking protocols; vegetative and generative propagules banking under *in vitro* conditions.

The book is recommended for scientists, experts in *ex situ* plant conservation, structural botany, morphology, reproductive biology, plant physiology, biotechnology, plant protection, evaluation

of the ecological impacts of biological invasions and their prevention as well as for lecturers and students of natural and agricultural sciences in educational institutions.

63. Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список», ч. 2) / кол. авт. : Василюк О.В., Куцоконь Ю.К., Марущак О.Ю. та ін. ; під ред. Борисенко К.А., Куземко А.А. ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України ; Дніпровський державний аграрно-економічний ун-т ; Херсонський державний ун-т ; Чернівецький національний ун-т ім. Ю. Федьковича ; Донецький національний ун-т ім. В. Стуса та ін. — Київ : LAT&K, 2019. — 234 с. (Обл.-вид. арк. 13,6). — 100 пр. — ISBN 978-617-7061-74-7.

Книга містить описи 74 територій, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України. Обґрунтування щодо включення цих територій до мережі Емеральд підготовлені протягом 2018—2019 років колективом авторів (41 професійний біолог). Описи є оригінальною працею авторів і створені шляхом опрацювання власних даних та залучених джерел, а також спеціально проведених польових досліджень. Всі ці пропозиції були доопрацьовані спільно із Департаментом екомережі та природно-заповідного фонду Міністерства екології та природних ресурсів України, і більша їх частина у лютому 2019 року була передана Мінприроди до Секретаріату Бернської конвенції.

Видання буде корисним для професійних біологів, натуралістів-аматорів, краєзнавців, органів місцевого самоврядування.

The book contains descriptions of 74 territories proposed for inclusion in the Emerald Network of Ukraine. Justifications for inclusion of these areas in the Emerald Network were prepared during 2018-2019 by a team of authors (41 professional biologists). The descriptions are the original work of the authors and were created through the processing of their own data and other relevant sources, as well as through specially conducted field research. All these proposals were finalized in conjunction with the Department of the Eco-Network and Conservation Fund of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine, and most of them were submitted by the Ministry to the Bern Convention Secretariat in February 2019.

The publication will be useful for professional biologists, amateur naturalists, ethnographers, and local authorities.

64. Тясминський каньйон — унікальна пам'ятка природи України : наук.-популяр. зб. / А.С. Лазаренко, В.М. Вірченко, О.В. Вєтров та ін. ; ред.-уклад. Г.М. Таран, А.П. Єфремцева ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України та ін. — Черкаси : Вертикаль, 2018. — 234 с. (Обл.-вид. арк. 14,0). — 200 пр. — ISBN 978-617-7475-58-2.

У збірнику узагальнено документи, наукові та публіцистичні статті, карти, світлини, що містять інформацію про Тясминський каньйон та річку Тясмин, матеріали науково-дослідної експедиції, накреслені перспективи розвитку туризму, розглянуто каньйон як джерело натхнення поетів і художників, включено програму щодо збереження і розвитку р. Тясмин, подані окремі розділи грантового проекту, «Розбудова та облаштування туристичного об'єкту «Тясминський каньйон» в м. Кам'янка, Черкаської області» тощо.

The collection summarizes documents, scientific and non-fiction articles, maps, photos containing information about the Tiasmyn Canyon and the Tiasmyn River, research expedition materials, outlined perspectives for tourism development, considered the canyon as a source of inspiration for poets and artists, included programs and the Tiasmyn River, separate sections of the grant project entitled «Construction and arrangement of the tourist object Tiasmyn Canyon in Kamyanka, Cherkasy Region», etc.

65. Чужорідні види флори України: роки і автори. Бібліографічний покажчик. Вип. 6 [Електронний ресурс] / упоряд. : Р.І. Бурда, В.В. Протопопова, М.В. Шевера, О.О. Кучер ; Ін-т ботаніки

ім. М.Г. Холодного НАН України ; ДУ «Ін-т еволюційної екології НАН України». — Київ, 2019. — 137 с. (Ум. друк. арк. 4,2 ; Обл.-вид. арк. 3,9). — ISBN 978-966-02-6828-9 (заг.). — ISBN 978-966-02-8779-2 (вип. 6). — Режим доступу : http://www.botany.kiev.ua/doc/bibliograf6.pdf

Шостий випуск бібліографічного зведення про чужорідні види у спонтанній флорі України укладено за правилами, прийнятими у його попередніх випусках. До покажчика внесені описи публікацій, що стосуються безпосередньо адвентивної фракції флори України, або ж загальних питань з проблеми, надруковані за часовий період 1787—2018 рр. Хронологічний покажчик містить 1380 літературних джерел, у т. ч. за 2018 р. — 93. У додатку 2 наведені найважливіші праці з питань флори України, дотичні до вивчення чужорідних видів — 560 бібліографічних описів творів, у т. ч. за 2018 р. — 10. Загалом бібліографія містить 1940 позиції.

Для науковців — ботаніків, екологів, фахівців з рослинництва, лісівництва, луківництва, землевпорядкування, служби карантину рослин та заповідної справи, аспірантів та студентів, природоохоронних громадських організацій, а також може бути корисним для бібліографів.

The present edition of Alien species in the flora of Ukraine: years and authors. Bibliographic List is a direct continuation of the preliminary editions. Edition 1, 2, 3, 4 and 5, became well-known, and its paper and electronic versions were highly demanded in Ukraine, Poland, Slovak, Hungarian, Romanian, the Russian Federation, the Republic of Belarus, Moldova and others. In addition to bibliographic descriptions given in Editions 1, 2, 3, 4, 5 and 6 new bibliographic sources related to prevention, control, distribution, evaluation of invasive potential, and other aspects of biogeographically alien species are presented. In 2018 the main Chronological index was enriched by 93 sources (total 1380), and Addition 2 was enriched by 10 sources (total 560). The general bibliography is consists 1940 position.

For scientists botanists, ecologists, specialists in crop and grassland science, forestry, land surveying, plant control service and wildlife management, may be useful for students, environmental non-governmental organizations and to bibliographers.

66. Швартау В.В. Азот у живленні пшениці / Швартау В.В., Михальська Л.М., Зозуля О.Л. ; Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України ; Компанія «Сингента». — Київ : Логос, 2019. — 188 с. (Ум. друк. арк. 10,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-7446-66-7.

Викладено основи живлення посівів пшениці мінеральним азотом у технологіях високих врожаїв пшениці. Розглянуто особливості взаємодії живлення азотом й фосфором, кальцієм, міддю, хлором та шляхи підвищення ефективності використання азоту у посівах культури.

Для фахівців у галузі рослинництва: наукових співробітників, виробничників, викладачів та студентів.

For experts in the field of crop science: research scientists, farmers, teachers and students.

67. Швартау В.В. Фузаріози: розповсюдження та основи контролювання / Швартау В.В., Зозуля О.Л., Михальська Л.М. ; Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України ; Компанія «Сингента». — Київ : Логос, 2019. — 219 с. (Ум. друк. арк.13,8 ; Обл.-вид. арк. 14,9). — 300 пр. — ISBN 978-617-7442-65-0.

Для фахівців у галузі рослинництва: наукових співробітників, виробничників, викладачів та студентів.

For experts in the field of crop science: research scientists, farmers, teachers and students.

68. Шурова Н.М. Малощетинковые черви Oligochaeta Черного моря / Н.М. Шурова ; ГУ «Ин-т морской биологии НАН Украины». — Киев : Наук. думка, 2019. — 144 с. (Усл. печ. л. 9,0 ; Уч.-изд. л. 10,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-00-1678-1. — (Проєкт «Наукова книга»).

В монографии на основе современной таксономии описана фауна малощетинкових червей (Oligochaeta) Черного моря, а также прилегающих солоноватоводных водоемов. Общая часть содержит краткие сведения об этапах изучения олигохет Черного моря, их морфологических особенностях, методах сбора и изучения. В систематической части представлены морфологические особенности 2 семейств, 5 подсемейств, 20 родов, 42 видов и 1 подвида малощетинкових червей. Для определения всех таксонов олигохет приведены ключи. Описание каждого вида включает синонимию, морфологические характеристики, рисунки отдельных органов или их систем, сведения о распространении и биологических особенностях.

Для морских биологов, зоологов, преподавателей и студентов вузов. Книга может быть использована как определитель малощетинковых червей, а также как справочное пособие.

У монографії на основі сучасної таксономії описано фауну малощетинкових черв'яків (Oligochaeta) Чорного моря, а також прилеглих солонуватоводних водойм. Загальна частина містить короткі відомості щодо етапів вивчення олігохет Чорного моря, їх морфологічних особливостей, методів збирання і вивчення. У систематичній частині подано морфологічні особливості 2 сімейств, 5 підсімейств, 20 родів, 42 видів і 1 підвиду малощетинкових черв'яків. Для визначення всіх таксонів олігохет наведено ключі. Опис кожного виду включає його синоніми, морфологічні характеристики, рисунки окремих органів або їх систем, відомості щодо поширення та біологічних особливостей.

Для морських біологів, зоологів, викладачів і студентів вишів. Книга може бути використана як визначник малощетинкових черв'яків, а також як довідковий посібник.

69. Фауна Украины. В 40 т. / Редкол. : И.А. Акимов (предс.), М.Д. Зерова, А.Г. Радченко и др. ; Ин-т зоологии им. И.И. Шмальгаузена НАН Украины. — Киев : Наук. думка, … .

Т. 31. Лисицына О.И. Акантоцефалы (Acanthocephala). — 2019. — 224 с. (Усл. печ. л. 19,6 ; Уч.-изд. л. 21,0). — 150 экз. — ISBN 978-966-00-1699-6.

В монографии представлена характеристика обособленной группы паразитических червей — акантоцефалов (скребней). В общей части суммированы и проанализированы современные взгляды на морфологию, биологию, экологию, происхождение, филогению и систематику акантоцефалов как группы в целом. Систематическая часть содержит исчерпывающие данные об акантоцефалах 59 видов, обнаруженных у животных фауны Украины, включая диагнозы и таблицы для определения всех таксонов, иллюстрированные описания видов, сведения о распространении в Украине и мире, об окончательных и промежуточных хозяевах. Проанализированы состав хозяев, биотопическое и географическое распределение акантоцефалов фауны Украины. Представлен список по хозяевам и алфавитный указатель латинских названий таксонов акантоцефалов.

Для паразитологов и зоологов, преподавателей и студентов высших учебных заведений.

У монографії представлено характеристику відокремленої групи паразитичних червів — акантоцефалів (скреблянок). У загальній частині підсумовано й проаналізовано сучасні погляди на морфологію, біологію, екологію, походження, філогенію та систематику акантоцефалів як групи загалом. У систематичній частині наведено вичерпні дані щодо акантоцефалів 59 видів, виявлених у тварин фауни України, включно з діагнозами й таблицями для визначення всіх таксонів, ілюстрованими описами видів, відомостями щодо поширення в Україні та світі, остаточних і проміжних хазяїв. Проаналізовано склад хазяїв, біотопічний і географічний розподіл акантоцефалів фауни України. Наведено список за хазяями і алфавітний покажчик латинських назв таксонів акантоцефалів.

Для паразитологів і зоологів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

The monograph presents the information about a separate group of parasitic worms — the acanthocephalans. The general section of the monograph contains an analysis of the current views on the morphology, biology, ecology, origin, phytogeny and systematics of the acanthocephalans.

The systematic part presents the comprehensive information about 59 species of acanthocephalans of the fauna of Ukraine, as well as diagnoses and identification keys to all taxa, illustrated descriptions of the species, information on their distribution in Ukraine and worldwide, lists of their definitive and intermediate hosts. Analyzed the host range, the biotopical and geographical distribution of the acanthocephalans of the fauna of Ukraine. Given the list of the hosts and the index of Latin names of taxa of acanthocephalans.

For parasitologists and zoologists, university teachers and students.

70. Фізіологія рослин : методичні рекомендації та лабораторний практикум / авт.-уклад. : Бобошко О.П., Антоненко С.В. ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 57 с.

Посібник містить теоретичний та практичний матеріал з курсу «Фізіологія рослин». Складається з 7 розділів. Лабораторний практикум розрахований на учнів хіміко-біологічної школи Малої академії наук України.

71. Фітогормональна система та структурно-функціональні особливості папоротеподібних (Polypodiaphyta) / гол. ред. І.В. Косаківська ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ : Наш формат, 2019. — 250 с. (Ум. друк. арк. 14,9 ; Обл.-вид. арк. 12,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8864-5.

У монографії узагальнено результати багаторічних досліджень авторів та літературні дані щодо ролі фітогормональної системи в регуляції росту й розвитку вищих судинних спорових рослин. Представлено сучасний погляд на біосинтез, метаболізм, транспорт цитокінінів. ауксинів, гіберелінів та абсцизової кислоти, трансдукцію фітогормональних сигналів. Наведені результати авторських досліджень про склад, розподіл, співвідношення форм, локалізацію та динаміку фітогормонів в органах вищих судинних спорових рослин, обговорені ефекти екзогенних фітогормонів на проростання спор та морфогенез гаметофітів в культурі *in vitro*. Окрема увага зосереджена на структурно-функціональних особливостях папоротеподібних, таких як ультраструктурна будова фотосинтетичних органел, фотосинтетична та ліпоксигеназна активність, мікроструктура поверхні органів папоротеподібних.

The monograph summarizes the results of authors' many years of research and literature data on the role of the phytohormonal system in the regulation of growth and development of higher vascular spore plants. A modern view of biosynthesis, metabolism, transport of cytokinins, auxins, gibberellins and abscisic acid, transduction of phytohormonal signals is presented. The author's findings concerning composition, distribution, correlation of forms, localization and dynamics of phytohormones in organs of higher vascular spore plants are given, the effects of exogenous phytohormones on spore germination and morphogenesis of gametophytes in culture *in vitro* are discussed. Particular attention is focused on the pteridophyte structural and functional features, such as the ultrastruclure of photosynthetic organelles, photosynthetic and lipoxygenase activity, microstructure of the pteridophyte organs surface.

72. Цибровська Н.В. *Liriodendron tulipifera* L. у Правобережному Лісостепу України (біологія, екологія, інтродукція, культивування) / Н.В. Цибровська ; Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України. — Київ, 2019. — 200 с. (Ум. друк. арк. 8,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-437-570-9.

Монографія присвячена вивченню біології та екології *Liriodendron tulipifera* L. в умовах Правобережного Лісостепу України. Встановлено сезонні ритми розвитку рослин, морфогенез та особливості росту пагонів, тривалість органічного та вимушеного спокою, а також їхню узгодженість з погодно-кліматичними умовами регіону досліджень. З'ясовано особливості цвітіння та плодоношення, перебіг флорального морфогенезу рослин. Визначено залежність динаміки формування генеративної сфери крони *L. tulipifera* від вікових особливостей рослин та фактору освітленості крони. Встановлено, що доброякісність насіння *L. tulipifera*

знаходиться в прямій залежності від формування плодів у різних частинах крони. Досліджено лабораторну і польову посухо-, зимо- та морозостійкість. Проаналізовано вплив стратифікації, строків та технологій сівби на ґрунтову схожість насіння *L. tulipifera*. Визначено оптимальні строки заготівлі й висаджування зелених живців *L. tulipifera* та їхній ступінь ризогенезу залежно від стимулятора росту, а також розроблено рекомендації з розмноження рослин відсадками. На основі узагальнення групи показників успішності інтродукції встановлено перспективність культивування *L. tulipifera* в умовах Правобережного Лісостепу України, визначено комплексну та сезонну декоративність рослин.

Монографія рекомендована для ботаніків, працівників декоративного садівництва, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів біологічних спеціальностей та садівників-аматорів.

73. Якубенко Б.Є. Геоботаніка : підруч. / Якубенко Б.Є., Попович С.Ю., Устименко П.М. ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Київ : Ліра-К, 2019. — 2-ге вид., виправ. і доповн. — 492 с. (Обл.-вид. арк. 30,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-7605-85-9.

У підручнику наведено основні закономірності будови та динаміки природних й антропічних фітоценозів, їхню класифікацію, а також фітоценотичне різноманіття України у поєднанні із впливом природних і антропічних чинників. Описано основні формації рослинності України, на прикладі Лісостепу, наведено класифікаційні схеми рослинності. З позицій комплексності викладено основні та споріднені описові геоботанічні методи, підходи, прийоми та інструментарій дослідження рослинності України на засадах домінантної класифікації.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів і студентів класичних та аграрних вищих навчальних закладів, усіх хто цікавиться проблемами геоботаніки.

In the textbook it is given the main patterns of the structure and dynamics of the natural and anthropogenic plant communities, their classification, and phytocoenotic conditions. The main formations of vegetation of Ukraine are described, on the example of the Forest-Steppe classification schemes of vegetation. From the point of view of comprehensive positions, the main and related descriptive geobotanical methods and research instruments are discussed, used for studies of vegetation of Ukraine on the base of dominant classification.

This textbook is intended for scientists, tutors, PhD students, students of classical and agrarian higher educational institutions and for all persons interested in geobotany.

74. Basics of immunology: guide to laboratory practical work / compilers : Garkava K.G., Andrianova T.V., Drazhnikova A.V., Hurska O.O. ; M.G. Kholodny Institute of Botany of the NAS of Ukraine ; National Aviation University. — Kyiv, 2019. — 48 p. (Обл.-вид. арк. 3.0). — 100 cop.

The guide contains methods for laboratory works on the discipline «Basics of immunology», short theoretical substantiation of each experiment, as well as self-checking questions both on theoretical and practical (applied) parts.

For students of specialty 162 «Biotechnologies and Bioengineering».

Практикум містить методики виконання лабораторних робіт з курсу «Основи імунології» та коротке теоретичне обґрунтування кожного досліду, а також контрольні питання з теоретичної та практичної частини.

Для студентів спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія».

75. Flora of Microlichens in Korea / Kondratyuk S., Lőkös L., Hur J.-S. et al. ; M.G. Kholodny Institute of Botany of the NAS of Ukraine ; Korea National Arboretum ; Hungarian Natural History Museum ; Korean Lichen Research Institute Sunchon National University. — Seoul, 2018. — 486 p. — ISBN 979-11-87031-83-3 9648 ; ISBN 979-11-87031-82-60.

The second issue of the Lichen Flora of Korea, i.e. the «Flora of Microlichens in Korea» is continuation of the «Flora of Macrolichens in Korea» containing 59 genera and 292 species of lichens. The second issue includes treatment of 76 genera and 286 species of microscopic lichens (so called microlichens). It includes a key to all genera included in the issue, a key to species of each genus, descriptions of each species, data on ecology, photographs of lichen localities and microscopic photos, as well as national and worldwide distribution maps, and distribution altitudes. Keys and descriptions of the taxa included are provided in the English and Korean languages. The issue is based on voucher specimens deposited in the Korean Lichen Research Centre of the Sunchon National University and the Korea National Arboretum, similarly to the Flora of Macrolichens in Korea. Collections of colour photos of vouchers of microlichens of the Republic of Korea are provided.

Другий випуск Флори лишайників Кореї, тобто «Флора мікролишайників Кореї», є продовженням «Флори макролишайників Кореї», що містила 59 родів та 292 види лишайників. Другий випуск включає обробку 76 родів та 286 видів мікроскопічних лишайників (так званих мікролишайників). Він містить таблицю для визначення до всіх родів, включених до випуску, таблиці для визначення видів кожного роду, опис кожного виду, дані про екологію, фотографії екотопів зростання лишайника та фотографії мікроскопічних структур, а також дані щодо поширення в Кореї та у світі, дані щодо висоти над рівнем моря. Таблиці для визначення родів та видів, а також описи таксонів, що включені, надаються англійською та корейською мовами. Випуск грунтується на зразках ваучерів, депонованих в Корейському науково-дослідному центрі лишайників Національного університету м. Сунчон та Національному ботанічному саду Кореї, аналогічно випуску «Флори макролишайиків Кореї». Наведена підбірка кольорових фотографій кожного таксона мікролишайників Республіки Корея.

76. Korneyev S.V. Revision of the Old World species of the genus *Tephritis* (Diptera, Tephritidae) with a pair of isolated apical spots / Korneyev S.V., Korneyev V.A. ; Schmalhausen Institute of Zoology of the NAS of Ukraine. — Auckland : Magnolia Press, 2019. — 73 p. — ISBN 978-1-77670-638-9 (paperback edition) ; ISBN 978-1-77670-638-6 (online edition). — DOI : https://doi.org/10.11646/zootaxa.4584.1.1. — (Zootaxa Monographs ; ISSN 1175-5326. — Vol. 4584, № 1).

Species of the genus *Tephritis* usually have the wing pattern with dark rays on veins R4+5 and M connected to the preapical dark spot or to each other (often called the “apical fork). Some species, however, have a solid apical crossband (Korneyev, 2013), whereas others have an isolated pair of apical spots. Specimens with the latter morphological character occasionally occur in many species with typical wing patterns, but in this article we focus on the species that normally have it. They occur mostly in the Palaearctic Region, except *T. candidipennis* Foote, 1960 from North America. A total of twenty species are recognized in this complex, including three new species and two new subspecies: *Tephritis arsenii* (S. Korneyev, 2015), *T. bardanae* (Schrank 1803), *T. conyzifoliae* (Merz, 1992), *T. crepidis* (Hendel, 1927), *T. dilacerata* (Loew, 1846), T. *dilacerata kaszabi* new subspecies, *T. formosa* (Loew, 1844), *T. ghissarica* new species, *T. hendeliana* (Hering, 1944), *T. hyoscyami* (Linnaeus, 1758), *T. kyrghyzica* new species, *T. kogardtauica* (Hering, 1944), *T. kovalevi* (Korneyev & Kameneva, 1990), *T. kovalevi kumana* new subspecies; *T. postica* (Loew, 1844), *T. stictica* (Loew, 1862), *T. theryi* (Séguy, 1930), *T. tridentata* (S. Korneyev & Mohamadzade-Namin, 2013), *T. truncata* (Loew 1844), *T. valida* (Loew 1862), *T. youngiana* new species, and *T. zernyi* (Hendel, 1927). Most of the species are keyed, redescribed and illustrated based on extensive material from the Palaearctic Region. Lectotypes of *T. dilacerata*, *T. formosa*, *T. hendeliana*, *T. truncata*, T. *valida*, *T. posis*, *T. heiseri*, T. *procera* and a neotype for *T. postica* are designated. Known host plants of this complex belong to the tribes Anthemideae, Cardueae, Cichorieae, Inuleae, and Senecioneae (Asteraceae); preliminary comparison of the morphological characters (other than the wing pattern) with the distribution among host plants shows that the flies apparently do not form a monophyletic group, belonging to several different lineages, which also include other species with the typical «forked wing pattern». New distribution records and host plants are reported.

The following synonymies are established: *Musca hyoscyami* (Linnaeus, 1758) = *Tephritis heiseri* (Frauenfeld, 1865) new synonym; *Trypeta postica* (Loew, 1844) = *Tephritis posis* (Hering, 1939) new synonym.

Види роду *Tephritis* зазвичай мають крило з темними променями на жилках R4+5 і M, з'єднаних з темною плямою передапікальної або між собою (часто її називають «верхівковою вилкою»). Однак деякі види мають міцну верхівкову поперечну смугу (Корнєєв, 2013), тоді як інші — ізольовану пару верхівкових плям. Зразки з останньою морфологічною ознакою періодично трапляються у багатьох видів з типовими візерунками крил, але в цій статті ми зупинимось на видах, які зазвичай мають його. Вони трапляються здебільшого в Палеарктичному регіоні, за винятком *T. candidipennis* (Foote, 1960 р.) з Північної Америки. Всього в цьому комплексі визнано двадцять видів, у тому числі три нові види та два нові підвиди: *Tephritis arsenii* (S. Korneyev, 2015), *T. bardanae* (Schrank, 1803), *T. conyzifoliae* (Merz, 1992), *T. crepidis* (Hendel, 1927), *T. dilacerata* (Loew 1846) , новий підвид *T. dilacerata kaszabi*, *T. formosa* (Loew, 1844), новий вид *T. ghissarica*, *T. hendeliana* (Hering, 1944), *T. hyoscyami* (Linnaeus, 1758), *T. kyrghyzica* новий вид, *T. kogardtauica* (Hering, 1944), *T. kovalevi* (Korneyev & Kameneva, 1990), *T. kovalevi kumana* новий підвид; *T. postica* (Loew, 1844), *T. Stictica* (Loew, 1862), *T. theryi* (Séguy, 1930), *T. tridentata* (S. Korneyev & Mohamadzade-Namin, 2013), *T. truncata* (Loew, 1844), *T. valida* (Loew, 1862), *T. newiana* новий вид, та *T. zernyi* (Hendel, 1927). Більшість видів є клавішними, переробленими та проілюстрованими на основі великого матеріалу з Палеарктичного регіону. Позначені лектотипи *T. dilacerata*, *T. formosa*, *T. hendeliana*, *T. truncata*, *T. valida*, *T. posis*, *T. heiseri*, *T. procera* та неотип для *T. postica*. Відомі рослини-хазяї цього комплексу належать до триб Anthemideae, Cardueae, Cichorieae, Inuleae та Senecioneae (Asteraceae). Попереднє порівняння морфологічних ознак (крім крилового візерунку) з розподілом серед рослин-господарів показує, що мухи, очевидно, не утворюють монофілетну групу, що належить до декількох різних ліній, до яких також належать інші види з типовим «вилчастим візерунком крила». Повідомляються про нові записи про розповсюдження та рослини-хазяї.

Встановлено таку синонімію: *Musca hyoscyami* (Linnaeus, 1758) = *Tephritis heiseri* (Frauenfeld, 1865) new synonym; *Trypeta postica* (Loew, 1844) = *Tephritis posis* (Hering, 1939) new synonym.

77. Minarchenko V.M. Medicinal plant resources : textbook / Minarchenko V.M., Lysiuk R.M., Kovalska N.P. ; M.G. Kholodny Institute of Botany of the NAS of Ukraine ; Bogomolets national medical university. — Kyiv : Palyvoda A.V., 2019. — 240 p. (Обл.-вид. арк. 14,0). — 300 cop. — ISBN 978-966-437-551-8.

The textbook contains information on current trends of evaluation, using and conservation of resources of medicinal plants, lichens and fungi. The basic concepts of both national and international legislation concerning the uses and protection of medicinal plants are outlined; the status and conditions of wild plant resources in Ukraine are considered, as well as accumulation of biologically active substances by these species. The application of medicinal plants in various regions of the world in the official and traditional medicine is analyzed, as well medicinal plants of Ukraine and their biologically active substances, which are sources of the foreign and native herbal drugs and medicinal remedies. The textbook includes the methodological materials for evaluation (assessment) of medicinal plant resources.

Підручник містить інформацію про сучасні тенденції оцінювання, використання та збереження ресурсів лікарських рослин, лишайників та грибів на національному та міжнародному рівні. Подано основні поняття як національного, так і міжнародного законодавства, що стосуються використання та охорони лікарських рослин; висвітлено стан ресурсів їхніх видів в Україні, накопичення біологічно активних речовин; висвітлено застосування їх у різних регіонах світу в офіційній та традиційній медицині, надана інформація про лі-

карські рослини України та їх біологічно активні речовини, які є джерелами зарубіжних та вітчизняних рослинних препаратів і лікарських засобів. У підручник входять методичні матеріали для оцінки (обліку) лікарських рослинних ресурсів.

78. Rust fungi of Israel (Biodiversity of Cyanoprocaryotes, Algae and Fungi of Israel) / Savchenko K.G., Wasser S.P., Heluta V.P., Nevo E. ; Edited by Paul A. Volz ; M.G. Kholodny Institute of Botany of the NAS of Ukraine ; Butler University (USA) ; Institute of Evolution University of Haifa. — Königstein : Koeltz Botanical Books, 2019. — 141 p. (Обл.-вид. аок. 8,0). — ISBN 978-3-946583-22-6.

This book is devoted to the diversity of the rust fungi of Israel. In total, 181 species belonging to 18 genera of *Pucciniales* are described, from which 4 genera, such as *Caeoma*, *Cumminsiella*, *Ochropsora*, and *Pucciniastrum*, together with 23 species are new for Israel, including 3 newly described species *Caeoma origani*, *Puccinia biteliana*, and *Puccinia rayssiae*. The book consists of 2 main parts: (1) a general section providing data regarding materials and methods, and historical studies of rust fungi in Israel; (2) a special section providing information on species diversity of rust fungi in Israel, including macro- and micro-morphological descriptions, ecology, distribution and habitats. Includes Host-Plants — Rust Fungi Index.

Книга присвячена різноманітності іржастих грибів Ізраїлю. Всього наведено 181 вид, що належить до 18 родів порядку *Pucciniales*, із них чотири роди, такі як *Caeoma*, *Cumminsiella*, *Ochropsora* і P*ucciniastrum*, та 23 види є новими для Ізраїлю, а також три нові для науки види — *Caeoma origani*, *Puccinia biteliana* та *Puccinia rayssiae*. Книга складається з 2-х частин: 1) загальна частина, що містить дані про матеріали та методи, а також історію дослідження іржастих грибів Ізраїлю; 2) спеціальна частина, у якій подана інформацію про різноманітність видів іржастих грибів Ізраїлю, включаючи макро- та мікроморфологічні описи, екологію, розповсюдження та місця існування. Ця частина включає список рослин-живителів та індекс іржастих грибів.

79. Varga O. Taxonomy and distribution of pimpline parasitoids (Hymenoptera, Ichneumonidae, Pimplinae) in Ukraine / Varga Oleksandr ; Schmalhausen Institute of Zoology of the NAS of Ukraine. — Auckland : Magnolia Press, 2019. — 65 p. — DOI : https://doi.org/10.11646/zootaxa.4693.1. — (Zootaxa Monographs ; ISSN 1175-5326. — Vol. 4693, № 1).

Data on the ichneumonid parasitoid wasps of the subfamily Pimplinae from Ukraine are summarized. The fauna of the Ukrainian pimplines numbers 35 genera and 146 species equivalent to almost 63 of European fauna. Twenty-four species are recorded from Ukraine for the first time. *Pimpla femorella* (Kasparyan, 1974) is a first record for Western Palaearctic. The highest species richness (91—94 spp.) occurs in Ivano-Frankivsk and Transcarpathian Regions situated mostly in the Carpathian Mountains basin. The Carpathian Montane Forests were found to be the most species rich (112 species) of the six ecoregions present in Ukraine. The flight period of Pimplinae-wasps in Ukraine lasts nine months with a maximum number of species collected in June and genera in July respectively.

В даній роботі узагальнено дані щодо їздців-іхневмонід підродини Pimplinae України. У фауні України виявлено представників 35 родів та 146 видів, що становить понад 63 % кількості європейських видів. Для території України вперше вказано 24 види їздців-пімплін, а *Pimpla femorella* (Kasparyan, 1974) вперше вказана для Західної Палеарктики. Найвище видове різноманіття досліджуваних їздців (91—94 види) зафіксовано в Івано-Франківській та Закарпатській областях, що значною мірою розташовані в басейні Карпат. Відповідно, серед шести екорегіонів України найбагатшими виявились гірські ліси Карпат (112 видів). Період лету імаго їздців-пімплін в Україні триває дев'ять місяців з максимумом зафіксованих видів у червні, а родів — у липні.

80. Актуальні напрямки розвитку картографії в Україні / за ред. Л.Г. Руденка ; Ін-т географії НАН України. — Київ, 2019. — 88 с. (Ум. друк. арк. 11,0 ; Обл.-вид. арк. 8,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9088-4.

Викладено перспективні напрями розвитку картографії на найближчу перспективу. Відслідковано точки дотику метакартографії А. Асланікашвілі та реляційної картографії. Розглянуто сутність та програмні рішення при створенні та використанні інтерактивних карт. Детально досліджено проблеми формування баз даних потенційно небезпечних об'єктів України та їх візуалізації на інтерактивних картах. Обгрунтовано структуру блоку «Населення» Атласу «Населення України та його природна і культурна спадщина». Визначено орієнтири по формуванню інфраструктури геопросторових даних України. Висвітлено методологічні питання дослідження і картографування мобільності населення.

Prospective directions of cartography development in the short term are outlined. The points of contact between A. Aslanikashvili's meta-cartography and relational cartography are investigated. The essence and software solutions for creating and using interactive maps are considered. The problems of forming databases of potentially dangerous objects of Ukraine and their visualization on interactive maps are researched in detail. The structure of the block of Atlas of Population of Ukraine and its natural and cultural heritage named «Population» is substantiated. The guidelines for the formation of geospatial data infrastructure of Ukraine are determined. Methodological issues of research and mapping of population mobility are lightened up.

81. Географічний простір Землі. Атлас з географії 11 класу / упоряд. І.Г. Савчук ; Ін-т географії НАН України. — Київ : Оріон, 2019. — 49 с. (Ум. друк. арк. 6,6).

Розкрито основні закономірності сучасного розвитку головних складових геосфер та подано прогнозні карти розвитку їх головних характеристик на рівні регіонів і країн світу та укладено карти господарського розвитку України на рівні центрів та адміністративно-територіальних районів і міст обласного значення.

82. Гільберг Т.Г. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 11 класів закладів загальної середньої освіти / Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Совенко В.В. ; Ін-т географії НАН України. — Київ : Оріон, 2019. — 192 с. (Ум. друк. арк. 15,0).

Розкрито основні риси суспільно-географічної картини світу на рівні регіонів і країн, подано їх регіоно- й країнознавчі характеристики, що виявляють особливості політико-географічних, економіко-географічних, соціально-географічних процесів і явищ.

83. Розроблення картосхем ландшафтних і територіальних планів об'єднаних територіальних громад України : методичні рекомендації / Ін-т географії НАН України. – Київ, 2019. — 72 с. (Ум. друк. арк. 5,5). — 300 пр.

На основі наукових і практичних розробок викладені методичні рекомендації щодо структурування змісту і візуалізації інформації на картосхемах ландшафтних і територіальних планів об'єднаних територіальних громад. Матеріали спрямовані на орієнтацію розробників планів щодо представлення змісту картосхем та їх основних показників.

84. Сорокіна Л.Ю. Єдина класифікація природних і антропогенно змінених ландшафтних комплексів / Л.Ю. Сорокіна; Ін-т географії НАН України. — Київ : Сталь, 2019. — 105 с. (Ум. друк. арк. 4,0). — 200 пр.

На основі єдиних критеріїв опрацьовано класифікацію природних і антропогенно змінених ландшафтних комплексів на прикладі ландшафтів України. Класифікація ґрунтується на структурно-генетичних принципах. При її формуванні використано ряд відомих робіт у галузі класифікації ландшафтів. Комплексний аналіз провідних факторів, що визначають природні властивості ландшафтів і характер їх антропогенних змін, є основою побудови запропонованої класифікаційної схеми. Класифікація використана для формування структури легенди середньомасштабної ландшафтної карти України.

85. Соціальна географія : підруч. / Мезенцев К.В., Мезенцева (Провотар) Н.І., Мельничук А.Л. та ін. ; Ін-т географії НАН України. — Київ : Фенікс, 2019. — 304 с. (Ум. друк. арк. 24,8).

Розкрито теоретичні та прикладні питання соціальної географії. Охарактеризовано традиційні та новітні підходи, напрями і методи соціальної географії.

86. Тютюнник Ю.Г. Ландшафт и ландшафтность / Тютюнник Ю.Г. ; ГУ «Ин-т эволюционной экологии НАН Украины». — Киев : АБС-пресс, 2019. — 124 с. (Усл. печ. л. 8,2 ; Уч.-изд. л. 8,0). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-8767-9.

Показана целесообразность и продуктивность смыслового расширения понятия «ландшафт» до понятия «ландшафтность» (в романском варианте введено в географию М. Ронаи в 1976 г.). Ландшафтность позволяет осмыслить ландшафт и те явления, которые описываются, моделируются, интерпретируются с помощью категории «ландшафт», в контекстах и аспектах, выходящих за пределы ее традиционных трактовок. Это делает эпистемологию географии более глубокой и гибкой, а также позволяет методологически корректно и методически эффективно утвердить географию в ряду фундаментальных наук.

Для географов, философов, экологов, историков. Может быть полезна аспирантам и студентам старших курсов указанных специальностей, а также всем тем, кто интересуется философскими проблемами естествознания и гуманитарных наук.

Показана доцільність і продуктивність смислового розширення поняття «ландшафт» до поняття «ландшафтність» (в романському варіанті введеному в географію М. Ронаі у 1976 р.). Ландшафтність дозволяє тлумачити ландшафт і ті явища, які описуються, моделюються, інтерпретуються за допомогою категорії «ландшафт», в контекстах і аспектах, що виходять за межі її традиційних трактувань. Це робить епістемологію географії глибшою і гнучкішою, а також дозволяє методологічно коректно і методично ефективно затвердити географію серед фундаментальних наук.

Для географів, філософів, екологів, істориків. Може бути корисна аспірантам і студентам старших курсів зазначених спеціальностей, а також усім тим, хто цікавиться філософськими проблемами природознавства та гуманітарних наук.

The expediency and productivity of the semantic extension of the concept of «landscape» is shown (in the Roman version it was introduced into the geography of M. Ronai in 1976). Landscaping allows you to think of the landscape and those phenomena that are described, modeled, interpreted using the category «landscape», in contexts and aspects that go beyond its traditional interpretations. This makes the epistemology of geography deeper and more flexible, and also allows the methodology of geography to be approved methodologically correctly and methodologically effectively in a number of fundamental sciences.

For geographers, philosophers, ecologists, historians. It may be useful to graduate students and senior students of these specialties, as well as to all those who are interested in the philosophical problems of natural science and the humanities.

87. Баньковский М.В. Потенциальные поля и голографическое изображение недр Земли [Электронный ресурс] / М.В. Баньковский, А.М. Гейхман, И.С. Потапчук ; Ин-т геологических наук НАН Украины. — Beau Bassin : Lambert Academic Publishing, 2019. — 73 с. (Уч.-изд. л. 2,0). — ISBN 978-620-0-26109-0.

Книга посвящена актуальным проблемам использования гравитационного, магнитного и геотермического полей с целью исследования глубинного строения территорий Земли не только при поисках различных месторождений ископаемых, но и еще более важным вопросам возможного прогнозирования землетрясений, что чрезвычайно важно для существования человеческой цивилизации. Теоретические основы метода геофизической голографии, во избежание споров, приведены с минимальной физико-математической нагрузкой, поскольку они зависят от фундаментальных основ природы и теоретического багажа современной физики, а направление, избранное авторами, не является общепризнанным и традиционным. Работоспособность предлагаемого подхода продемонстрирована на реальных жизненных примерах Украинских Карпат, Волынской кольцевой структуры, Южно-Припятского краевого разлома, при поисках месторождений нефти и газа и перспективах их открытия в гранитах Украинского щита по аналогии с месторождением «Белый Тигр» и на определении контрастных неоднородностей глубинного строения литосферы как возможных источников землетрясений методом геофизической голографии.

Книга присвячена актуальним проблемам використання гравітаційного, магнітного і геотермічного полів з метою дослідження глибинної будови території Землі не тільки під час пошуків різних родовищ копалин, а й ще більш важливих питань можливого прогнозування землетрусів, що надзвичайно важливо для існування людської цивілізації. Теоретичні основи методу геофізичної голографії, щоб уникнути суперечок, наведені з мінімальним фізико-математичним навантаженням, оскільки вони залежать від фундаментальних основ природи і теоретичного багажу сучасної фізики, а напрямок, обраний авторами, не є загальновизнаним і традиційним. Працездатність пропонованого підходу продемонстрована на реальних прикладах Українських Карпат, Волинської кільцевої структури, Південно-Прип'ятського крайового розлому, під час пошуків родовищ нафти і газу та перспективи їх відкриття в гранітах Українського щита за аналогією з родовищем «Білий Тигр» і на визначенні контрастних неоднорідностей глибинної будови літосфери як можливих джерел землетрусів методом геофізичної голографії.

88. Верпаховська О.О. Зображення глибинної будови геологічного середовища із застосуванням сейсмічної міграції поля рефрагованих хвиль / О.О. Верпаховська, В.М. Пилипенко ; Ін-т геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 160 с. (Ум. друк. арк. 13,0 ; Обл.-вид. арк. 17,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1697-2. — (Проєкт «Наукова книга»).

Метод сейсмічної міграції спостереженого хвильового поля має важливе значення для сучасної обробки даних сейсморозвідки. Сформоване за цим методом динамічне зображення глибинного розрізу значно полегшує подальший етап інтерпретації сейсмічних даних, оскільки дає змогу коректно і достатньо детально відобразити геологічну будову глибинного розрізу з усіма наявними в ньому порушеннями і цільовими об'єктами сейсморозвідки. Наведено методику формування глибинного зображення середовища із застосуванням скінченно-різницевої міграції поля рефрагованих хвиль, яку розроблено в Інституті геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України у двовимірному і тривимірному варіантах для обробки хвильового поля, зареєстрованого у віддаленій зоні джерела. Огляд наукової літератури показав, що зазначена методика не має аналогів у світовій практиці.

Для фахівців з обробки та інтерпретації даних сейсморозвідки виробничих, наукових і навчальних організацій.

Seismic migration is important in the modern processing of seismic data. The dynamic image of the deep section formed with its application greatly facilitates the further interpretation of seismic data, since it provides an opportunity to accurately and sufficiently detail the geological structure of the deep section with all its faults and target objects of seismic exploration. Presented method of building a deep image of the geological medium with the using the finite-difference refraction migration in both two- and three-dimensional variants for the processing of a wave field recorded at large distances from the source is developed in S.I. Subbotin Institute of Geophysics of the NAS of Ukraine. The review of scientific literature shows the method is not has analogues in world practice.

89. Геологія горючих копалин: досягнення та перспективи : матеріали III Міжнар. наук. конф., присвяченої 85-річчю від дня народження А.Я. Радзивіла (Київ, 2—5 верес. 2019 р.) / гол. ред. П.Ф. Гожик ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ, 2019. — 167 с.

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників III Міжнародної наукової конференції «Геологія горючих копалин: досягнення та перспективи», що висвітлюють наступні проблемні питання: досягнення в геології горючих корисних копалин; тектоніка і стратиграфія вугільних та вуглеводневих басейнів; літолого-геохімічні характеристики вугільних та нафтогазових покладів; дослідження вуглеводневих покладів традиційного і нетрадиційного типів; нові методи та напрями дослідження вугільних та вуглеводневих басейнів.

Conference proceeding contains materials of the participants of the Third international scientific conference «Geology of combustible fossils: achievements and prospects», covering the following problematic issues: achievements in the geology of combustible minerals; tectonics and stratigraphy of coal and hydrocarbon basins; lithological and geochemical characteristics of coal and oil and gas deposits; exploration of hydrocarbon deposits of traditional and non-traditional types; new methods and directions of exploration of coal and hydrocarbon pools.

90. Геофізика і геодинаміка: прогнозування та моніторинг геологічного середовища / під заг. ред. В.Ю. Максимчука ; Карпатське відділення Ін-ту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України. — Львів : Растр-7, 2019. — 228 с. (Обл.-вид. арк. 13,6). — 150 пр. — ISBN 978-617-97726-70-7.

Збірник містить наукові праці, присвячені проблемам геофізичних, геологічних, геодезичних досліджень: вивченню глибинної будови, тектоніки та геодинаміки земної кори; сейсмології та геофізичних досліджень сейсмоактивних регіонів; технологій геолого-геофізичного прогнозування геологічного середовища для пошуків родовищ нафти і газу та інших корисних копалин; геофізичного моніторингу еконебезпечних природних і техногенних процесів; методам математичного та фізичного моделювання та геоінформаційні технології для обробки та інтерпретації геофізичних даних.

The collection contains scientific works on the problems of geophysical, geological, geodetic studies: the study of the deep structure, tectonics and geodynamics of the crust; seismology and geophysical studies of seismic regions; technologies of geological and geophysical forecasting of geological environment for prospecting for oil and gas fields and other minerals; geophysical monitoring of environmentally hazardous natural and man-made processes; methods of mathematical and physical modeling and geoinformation technologies for processing and interpretation of geophysical data.

91. Глибинна будова літосфери та сейсмічна небезпека території України / О.В. Кендзера, В.Д. Омельченко, Д.В. Лисинчук та ін. ; Ін-т геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України. —

Київ : Наук. думка, 2019. — 199 с. (Ум. друк. арк. 18,9 ; Обл.-вид. арк. 19,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1718-4. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії розглянуто побудову глибинних швидкісних моделей земної кори та верхньої мантії уздовж регіональних профілів на території України. Глибинні моделі будови геологічних розрізів використано для забезпечення сейсмічного захисту житла, промислових споруд, енергетичних об'єктів з метою збереження стабільного розвитку країни. Запропоновано концепцію сейсмічного захисту будинків і споруд, удосконалення методів вивчення глибинної будови й динаміки літосфери, а також методики визначення положення і геометрії тектонічно активних зон, їх сейсмічного потенціалу, територіального розподілу джерел сейсмологічної небезпеки, врахування особливостей реакції геологічного середовища під будівельними та експлуатаційними майданчиками об'єктів на території країни. Наведено нові результати визначення проектних характеристик сейсмічних впливів при вивченні сейсмічних умов розташування атомних електростанцій, гідро- і теплоелектростанцій та інших об'єктів у сейсмічних зонах України.

Для фахівців з обробки та інтерпретації даних сейсморозвідки.

During recent years, the Institute of Geophysics of the National Academy of Sciences of Ukraine received new experimental data, the processing and interpretation of which provided the construction of deep-velocity models of the earth's crust and upper mantle along regional profiles on the territory of Ukraine. Depth models of the structure of geological sections were used to provide seismic protection of housing, industrial facilities, energy facilities, in order to maintain a stable development of the country. The concept of seismic protection of buildings and structures, improvement of techniques for studying the depth structure and dynamics of the lithosphere, as well as methods for determining the position and geometry of tectonically active zones, determining their seismic potential, territorial distribution of seismological hazards, taking into account the peculiarities of the reaction of the geological environment under construction and operational sites, were proposed. New results on determining the design characteristics of seismic influences are presented in the study of the seismic conditions of the location of nuclear stations, hydro- and thermal-stations and other objects in seismic zones of Ukraine.

For seismic data processing and interpretation specialists.

92. Гожик П.Ф. Основи четвертинної геології : навч. посіб. / Гожик П.Ф., Герасименко Н.П., Бортник С.Ю. ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2019. — 271 с. (Ум. друк. арк. 16,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-933-032-1.

Висвітлено основи четвертинної геології, її зміст і методологічні підходи, теоретичні та прикладні завдання, а також історію досліджень четвертинного періоду. Розглянуто класифікацію і детальну характеристику генетичних типів континентальних і морських четвертинних відкладів; методи їх дослідження (геологічні, геоморфологічні, геофізичні), визначення відносного віку (біостратиграфічні та клімастратиграфічні) та абсолютного датування четвертинних відкладів; причини пізньокайнозойських зледенінь і сучасного глобального потепління. Детально досліджено принципи побудови стратиграфічних шкал загалом і стратиграфічної шкали четвертинних відкладів України зокрема.

Для студентів географічних факультетів закладів вищої освіти, а також усіх, хто працює в галузі палеогеографії й суміжних галузях природничо-історичних наук.

The basics of Quaternary geology, its change and methodological approaches, theoretical and applied works, as well as actually known on Quaternary are covered. To reveal the classification and detailed characterization of the genetic types of continental and marine Quaternary sediments; methods of their research (geological, geomorphological, geophysical), allowing them to be used (biostratic and climastratigraphic) and independent data contained on Quaternary; to cause late Cenozoic icing and modern global warming. The principles of construction of strategic scales in general and stratigraphic scales of quarterly editions of Ukraine were studied in detail.

For the work of the geographical faculties of the institution of higher education, as well as who works on Thursday of the fourth geological and paleogeographic and related scientific researches of natural history.

93. Іванишин В.С. Нафтогазова галузь західного регіону України / Іванишин В.С., Лазарук Я.Г. ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Львів : Галицька видавнича спілка, 2018. — 224 с. (Ум. друк. арк. 13,0). — 200 пр. — ISBN 978-617-7363-90-2.

У монографії коротко охарактеризована історія розвитку нафтової і газової промисловості Західного регіону України. Наведені дані про динаміку видобутку нафти і газу Бориславського, Долинського, Надвірнянського нафтогазопромислових районів та ГПУ «Львівгазвидобування» за всю історію розробки нафтових і газових родовищ. Зазначено, що суттєве нарощування об'ємів видобутку нафти і газу тісно пов'язане з відкриттям та промисловим освоєнням нових, великих за запасами родовищ та інтенсивністю їх розбурювання експлуатаційними свердловинами. Охарактеризована ресурсна база регіону, обгрунтовані основні напрямки пошуково-розвідувальних робіт і сейсморозвідувальних досліджень з метою уточнення геологічної будови уже відкритих та пошуків нових перспективних об'єктів на нафту і газ. Значна увага приділена пошукам перспективних об'єктів на нафту і газ на великих глибинах, де прогнозуються значні за запасами скупчення вуглеводнів. Їхнє освоєння може дати поштовх для бурхливого розвитку нафтової та газової промисловості Західного регіону. Висвітлена діяльність провідних учених, головних фахівців геологів і геофізиків, які внесли вагомий внесок у розвиток нафтової та газової промисловості Західного регіону України протягом другої половини XX століття.

94. Ідеї та новації в системі наук про Землю : матеріали VIII Всеукр. молодіжної наук. конф. (Київ, 10—12 квіт. 2019 р.) / Ін-т геологічних наук НАН України ; Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України ; Ін-т геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України ; Ін-т географії НАН України ; ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Ін-ту геологічних наук НАН України». — Київ, 2019. — 132 с. (Ум. друк. арк. 12,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8852-2.

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської молодіжної наукової конференції, що висвітлюють сучасні напрями геологічної науки в Україні. Узагальнено результати досліджень молодих вчених інститутів Відділення наук про Землю НАН України у таких напрямах: загальна та регіональна геологія; палеонтологія та стратиграфія; геологія родовищ металевих та неметалевих корисних копалин; геологія нафти і газу; літологія; геологія морів та Світового океану; гідрогеологія та інженерна геологія; екологічна геологія; географічні дослідження; геоінформаційні технології, дистанційне зондування Землі; геохімія, мінералогія, петрологія; геофізичні методи прогнозування моніторингу геологічного середовища; регіональна геофізика та сейсмічна небезпека. Матеріали подано українською та російською мовами з перекладом кожної тези англійською мовою.

Для науковців, аспірантів та студентів.

Conference proceeding contains materials presented at the VIII Ukrainian youth scientific conference, which covering modern trends in geological science in Ukraine. The materials represents generalized results of researches of young scientists of the institutes of the Department of Geoscience of the NAS of Ukraine in the following fields: general and regional geology; paleontology; geology of deposits of metallic and nonmetallic minerals; geology of oil and gas; lithology; geology of the seas and the oceans; hydrogeology and engineering geology; environmental geology; geographical research; geoinformation technologies and earth remote sensing; geochemistry, mineralogy, petrology; geophysical methods for the prediction and monitoring of the geological environment; regional geophysics and the seismic hazard. The materials are in ukrainian and russian languages with a translation of each report in english.

For scientists, postgraduates and students.

95. Козленко М. Глубинное строение материковой окраины Гвинеи на основании данных сейсмометрии и гравиметрии [Электронное издание] / Козленко М., Козленко Ю. ; Ин-т геофизики им. С.И. Субботина НАН Украины. — Lambert Academic Publishing, 2019. — 144 с. — ISBN 978-620-0-43495-1.

Проведено комплексное геофизическое исследование материковой окраины Гвинеи. Составлена серия структурных схем по основным отражающим сейсмическим горизонтам. Подобраны трехмерные плотностные модели масштаба 1 : 3000000 и 1 : 1000000, на основании которых были сделаны геолого-тектонические выводы: изучаемый район представляет собой континентальную окраину сложного строения — западная его граница относится к классическому пассивному типу, а южная — к сдвиговому (трансформному); геоморфологическая структура Гвинейского краевого плато сформировалась за счет ограничения распространения осадков в южном направлении Гвинейской зоной разломов. Выделены участки, перспективные на поиски углеводородов и алюминиевого сырья.

Проведено комплексне геофізичне дослідження материкової окраїни Гвінеї. Складено серію структурних схем за головними відбиваючими сейсмічними горизонтами. Підібрано тривимірні густинні моделі масштабу 1 : 3000000 і 1 : 1000000, на підставі яких було зроблено геолого-тектонічні висновки: досліджуваний район є континентальною околицею складної будови — західна його границя відноситься до класичного пасивного типу, а південна — до зсувного (трансформного); геоморфологічна структура Гвінейського крайового плато сформувалася за рахунок обмеження поширення осадків в південному напрямку Гвінейською зоною розломів. Виділено ділянки, які перспективні на пошуки вуглеводнів і алюмінієвої сировини.

A comprehensive geophysical study of the Guinean continental margin has been conducted. A series of structural diagrams for the main reflecting seismic horizons has been compiled. 3D density models of scale 1 : 3,000,000 and 1 :1,000,000 have been fitted and geological and tectonic conclusions were drawn: the area under study represents the continental margin of a complex structure — its western edge is of a classical passive type, and the southern is of the a sheared (transform) one; the geomorphological structure of the Guinean marginal plateau was formed by limiting the expansion of sediments in the southern direction by the Guinee fracture zone. Areas with prospects for hydrocarbons and aluminium raw materials have been singled out.

96. Кушнир А.Н. Электропроводность сейсмоактивных регионов Украины [Электронное издание] / Кушнир А.Н., Бурахович Т.К. ; Ин-т геофизики им. С.И. Субботина НАН Украины. — Lambert Academic Publishing, 2019. — 108 с. — ISBN 978-613-9-45196-8.

Монография посвящена поиску взаимосвязи между аномалиями электропроводности в земной коре и верхней мантии и очагами сейсмических событий, произошедших в платформенных регионах Украины. Показано, что региональные аномалии высокой электропроводности в условиях древних платформ связаны с проявлениями и характером сейсмической активности. На территории платформенной части Украины выделены регионы, в которых установлена взаимосвязь с аномально проводящими структурами земной коры и верхней мантии: а) Донбасс и восточная часть ДДВ; б) восточная окраина Ингулецко-Криворожской шовной зоны в районе Криворожско-Кременчугской разломной зоны; в) юго-западная часть Приазовского мегаблока; г) западная граница Украинского щита и его склон. Очаги землетрясений реализуются на глубинах выше верхней кромки и в верхних частях аномалий высокой электропроводности земной коры. К причинам пониженного сопротивления внутри земной коры, которые способствуют освобождению накопившейся сейсмической энергии, можно отнести наличие графита и флюидов различного происхождения.

Монографія присвячена пошуку взаємозв'язку між аномаліями електропровідності в земній корі і верхній мантії і осередками сейсмічних подій, що сталися в платформових

регіонах України. Показано, що регіональні аномалії високої електропровідності в умовах древніх платформ пов'язані з проявами і характером сейсмічної активності. На території платформової частини України виділено регіони, в яких встановлено взаємозв'язок аномальної провідності структур земної кори і верхньої мантії: а) Донбас і східна частина ДДЗ; б) східна околиця Ингулецько-Криворізької шовної зони в районі Криворізько-Кременчуцької зони розломів; в) південно-західна частина Приазовського мегаблока; г) західна межа Українського щита і його схил. Осередки землетрусів реалізуються на глибинах вище верхньої кромки і в верхніх частинах аномалій високої електропровідності земної кори. До причин зниженого опору всередині земної кори, які сприяють звільненню накопиченої сейсмічної енергії, можна віднести наявність графіту і флюїдів різного походження.

The monograph is devoted to the search for the relationship between the conductivity anomalies in the earth's crust and upper mantle and the foci of seismic events that occurred in the platform regions of Ukraine. It is shown that regional anomalies of high electrical conductivity in the conditions of ancient platforms are associated with the manifestations and nature of seismic activity. Regions were identified on the territory of the platform part of Ukraine, in which a relationship was established with the abnormally conducting structures of the earth's crust and upper mantle: a) Donbass and the eastern part of the Dnieper-Donets Basin; b) the eastern edge of the Ingulets-Krivorozhsky suture zone in the region of the Krivorozhsk-Kremenchug fault zone; c) the southwestern part of the Priazovsky megablock; d) the western border of the Ukrainian shield and its slope. Foci of earthquakes occur at depths above the upper edge and in the upper parts of the anomalies of high electrical conductivity of the earth's crust. The reasons for the lowered resistance inside the earth's crust, which contribute to the release of accumulated seismic energy, include the presence of graphite and fluids of various origins.

97. Металогенія урановорудних районів в осадовому чохлі Українського щита / В.Г. Верховцев, К.Г. Сущук, Ю.О. Фомін та ін. ; ДУ «Ін-т геохімії навколишнього середовища НАН України». — Київ : Наук. думка, 2019. — 159 с. (Ум. друк. арк. 14,3 ; Обл.-вид. арк. 13,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1730-6. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії схарактеризовано будову осадового чохла Українського щита, умови та закономірності гідрогенного інфільтраційного рудоутворення, досліджено металогенію урановорудних районів і уранових родовищ осадового чохла. Розглянуто поверхневі концентрації урану (у зв'язку з родовищами урановорудної альбітитової формації Інгульського мегаблока Українського щита), подано порівняльну характеристику поверхневих концентрацій урану Інгульського мегаблока і рудних районів Північної Америки. Визначено супутники уранового зруденіння в осадовому чохлі Українського щита, зоні гіпергенезу родовищ альбітитової формації та їх промислову значущість. Розроблено пошукові критерії гідрогенних уранових родовищ, поверхневих концентрацій урану в зоні гіпергенезу родовищ альбітитової формації. Викладено результати комплексних досліджень радіаційних параметрів навколишнього середовища на екзогенних родовищах урану осадового чохла Українського щита та деяких родовищах альбітитової формації Інгульського мегаблока. Запропоновано сучасні модифікації радіометричного, еманаційного і підґрунтового геохімічного знімання для пошуків уранових родовищ. Оцінено перспективи розширення мінерально-сировинної бази урану України за рахунок гідрогенних родовищ.

Для науковців, які досліджують родовища радіоактивної сировини та проблеми підвищення мінерально-сировинної бази ядерної енергетики України, а також аспірантів і студентів.

The structure of the Ukrainian shield sedimentary cover, the conditions and regularities of hydrogenic infiltration ore formation are described in the monograph. The metallogeny of uranium ore regions and uranium deposits of the sedimentary' cover is presented. The surface concentrations of uranium (associated with deposits of uranium-bearing albitite formation of the Ingulskyi megablock

of the Ukrainian shield) are considered, and a comparative analysis of the surface concentrations of uranium within the Ingulskyi megablock of the Ukrainian shield and the ore regions of the Northern America is given. Uranium associate elements in the sedimentary cover of the Ukrainian Shield within zones of hypergenesis for deposits of albittite formation and their commercial significance were identified. The search criteria for hydrogenic uranium deposits, surface concentrations of uranium within the zone of hypergenesis for deposits of albittite formation were developed. The results of comprehensive research of environmental radiation parameters for the uranium exogenous deposits of the Ukrainian shield sedimentary cover and some deposits of the albitite formation of the Ingulskyi megablock are presented. State-of-the-art modifications of radiometric, emanational and subsurface geochemical surveying for the search of uranium deposits are proposed. The prospects for the uranium mineral resources growth in Ukraine due to hydrogeneous deposits were estimated.

For researchers who are exploring deposits of radioactive raw materials and prospects for theirs growth to the benefit of nuclear energy operation in Ukraine, as well as for the post graduates and students.

98. Методи глибинного навчання для геопросторового аналізу та задач спостереження Землі / А.Ю. Шелестов, М.С. Лавренюк, Б.Я. Яйлимов та ін. ; Ін-т космічних досліджень НАН України та ДКА України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 229 с. (Обл.-вид. арк. 11,4). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1686-6.

Книгу присвячено розробці методів геопросторового аналізу та розв'язанню задач спостереження Землі, зокрема, класифікації земного покриву. Ці методи базуються на використанні інтелектуальних підходів до обробки геопросторових даних великого об'єму як глибинне навчання. Велика увага приділяється аналізу поточного стану прикладної області, що розглядається, та запропоновано нові методи попередньої обробки геопросторової інформації та постобробки результатів використання інтелектуальних моделей. Надано рекомендації щодо налаштування параметрів індуктивних нейромережевих моделей та їх використання для розв'язання цілої низки актуальних задач прикладного направлення. Для розв'язання таких задач використовуються дані з різних джерел, зокрема супутникові дані, що надаються сучасними космічними системами.

Монографія буде цікавою як для експертів в області використання геопросторових даних, так і для молодих вчених, що тільки починають наукову кар'єру і бажають ознайомитись з поточним станом цієї складної прикладної області досліджень. Будь-який зацікавлений фахівець знайде у книзі цікаві результати, а також аналіз відомих підходів до обробки та аналізу геопросторових даних. Початківцю книга допоможе швидко ознайомитись з сучасним станом досліджень в означеній галузі.

99. Миронцов М.Л. Електрометрія нафтогазових свердловин / М.Л. Миронцов ; Ін-т телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України. — Київ : Юстон, 2019. — 217 с. (Ум. друк. арк. 14,3 ; Обл.-вид. арк. 14,5). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7361-72-4.

У монографії розглянуто широке коло питань електрометрії свердловин, які охоплюють історію розвитку електричного та індукційного каротажу, огляд їх фізичних основ та технічних особливостей їх моделювання, теорію та практичні аспекти реалізації числового розв'язання як окремо оберненої задачі електричного чи індукційного каротажу, так і спільного її розв'язання.

Для студентів, аспірантів та наукових співробітників у галузі електрометрії нафтогазових свердловин.

The monograph examines a wide range of issues of electrometry of wells that cover the history of the development of electric and inductive logging, an overview of their physical foundations and technical features of their modeling, the theory and practical aspects of the implementation of the numerical solution as a separate inverse problem of electric or inductive logging, and its common solution.

For students, post-graduates and scientific researches at electrometry of oil and gas wells.

100. Навчальні програми з позашкільної освіти. Дослідницько-експериментальний напрям. Науки про Землю / В.В. Білокінь, С.М. Бревус, В.А. Ворончук та ін. ; відп. за вип. О.В. Лісовий, С.О. Лихота ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 253 с.

У виданні подано програми з позашкільної освіти щодо організації науково- дослідницької роботи з учнями у науковому відділенні наук про Землю Малої академії наук України.

Видання розраховане на педагогічних працівників позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, спеціалістів, які займаються питаннями позашкільної освіти.

101. Новополтавское (Черниговское) карбонатитовое апатит-редкометальное месторождение Украинского щита / Шеремет Е.М., Дубина А.В., Кривдик С.Г. и др. ; Ин-т геохимии, минералогии и рудообразования им. Н.П. Семененко НАН Украины. — Харьков, 2019. —198 с. (Усл. печ. л. 16,6). — 350 экз. — ISBN 978-617-7722-53-2.

В монографии суммированы результаты исследований главных и второстепенных рудных минералов, ассоциаций акцессорных минералов, геохимии редкоземельных элементов Черниговского карбонатитового апатит-редкометального месторождения Приазовья, имеющиеся в наличии на сегодняшний день. Приводится сопоставление массива с подобными месторождениями Украинского щита и мира, рассматриваются технологические свойства руд, даны результаты подсчета запасов и оценка технико-экономических условий их эксплуатации. Это позволило обосновать инвестиционную привлекательность месторождения и ориентировать дальнейшие поиски на обнаружение новых рудопроявлений подобного типа.

Монография представляет интерес для геологов, проводящих поиски рудных месторождений в докембрийских щитах, аспирантов и студентов геологических факультетов высших учебных заведений, а также для петрологов, минералогов, геохимиков, геологов производственных организаций Государственной геологической службы Украины.

У монографії підсумовані результати досліджень головних і другорядних рудних мінералів, асоціацій акцесорних мінералів, геохімії рідкісноземельних елементів Чернігівського карбонатитового апатит-рікіснометалевого родовища Приазов'я, наявні на сьогодні. Наводиться зіставлення масиву з подібними родовищами Українського щита і світу, розглядаються технологічні властивості руд, надані результати підрахунку запасів і оцінка техніко-економічних умов их експлуатації. Це дозволило обґрунтувати інвестиційну привабливість родовища і орієнтувати подальші пошуки на виявлення нових рудопроявів подібного типу.

Монографія представляє інтерес для геологів, які проводять пошуки рудних родовищ в докембрійських щитах, аспірантів і студентів геологічних факультетів вищих навчальних закладів, а також для петрологів, мінералогів, геохіміків, геологів виробничих організацій Державної геологічної служби України.

102. Обґрунтування пошукової технології водневих скупчень та геодинамічних явищ (нафтогазоносні регіони, шахтні поля) / Багрій І.Д., Гожик П.Ф., Павлюк М.І. та ін. ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ : Фоліант, 2019. — 96 с. (Обл.-вид. арк. 5,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-7399-21-5.

Розглянуто актуальнішу проблему паливноенергетичної галузі і геології — проблему водневої енергетики. Продемонстровано різновекторність підходу авторів до теоретичних і прикладних проблем про кругообіг речовини в природі, де водень виступає енергетичною і є генетичною складовою літосферних процесів. Наведено результати наукових розробок з картування, виконаних у рамках наукових і практичних пошукових і геоекологічних досліджень на 165 вуглеводневих об'єктах на суходолі (включаючи шахтні поля) і в морських

акваторіях. Обгрунтовано прогнознопошукові системні критерії, де складовою частиною комплексу методичних рішень вперше в пошуковій практиці використовувався водень. Показано важливість вирішення проблеми геоекологічних процесів і подій у шахтних виробках та свердловинах, з якими пов'язані численні катастрофи. За численними дослідженнями шахтних масивів наводиться розроблений комплекс упереджувальних заходів та критеріїв, що унеможливлюють вибухонебезпечні процеси. Технологія апробована на численних родовищах вуглеводнів, водних ресурсів і в шахтних виробках і тому має всі перспективи для ефективного застосування при пошуках і видобутку водню.

Longterm results of research on mapping oil and gas bearing sites at traditional and nontraditional sites (mine fields, shelf zones, astroblems) have made it possible to create a database of systemic criteria for search technology of structural thermoatmohydrological and geochemical research, where for the first time in the search practice hydrogen was used as the main component of the hydrocarbons. Analysis of the results of the data on the distribution of hydrogen concentrations made it possible to isolate abnormal values both in areas and in productive wells (in the absence of background) and conduct detailed largescale area studies for the purpose of area mapping for prospecting.

103. Основи дистанційного зондування Землі: історія та практичне застосування : навч. посіб. / Довгий С.О., Лялько В.І., Бабійчук С.М. та ін. ; ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Ін-ту геологічних наук НАН України» ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. — Київ, 2019. — 316 с. (Ум. друк. арк. 18,4). — 300 пр. — ISBN 978-617-7734-01-6.

Навчальний посібник знайомить читачів з історією розвитку, фізичними основами та сферами застосування даних дистанційного зондування Землі. Також у посібнику міститься інформація про природу електромагнітного випромінювання і його роль у дешифруванні та інтерпретації космічних знімків. Наведено приклади застосування матеріалів дистанційного зондування Землі у дисциплінах природничого циклу.

Посібник може використовуватися методистами та керівниками секцій системи Малої академії наук України, учителями і учнями шкіл, ліцеїв, гімназій у навчальній та науково-дослідницькій діяльності, а також усіма, хто прагне самостійно опановувати основи дистанційного зондування Землі.

This Guidance Manual introduces readers to the history of development, physi-cal basics and areas of application of the remote sensing data. In addition, the Manual also contains information on the nature of electromagnetic radiation and its role in the decoding and interpreting satellite imagery. The Guidance Manual presents examples of the remote sensing data application in the field of natural sciences.

The Manual may be used by methodologists and heads of sections of the Junior Academy of Sciences of Ukraine, and teachers and students of schools, lyceums, gymnasia within the frame of educational and research activities, as well as by anybody who has the desire to master the fundamentals of remote sensing.

104. Павлова О.О. Базові терміни і поняття в літології : довідн. / Павлова О.О., Павлов Г.Г. ; Ін-геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ : Київський ун-т, 2019. — 64 с. (Ум. друк. арк. 3,7). — 100 пр.

Наведено формалізовані визначення головних літологічних термінів і понять, класифікаційні схеми для визначення номенклатури найрозповсюдженіших видів осадових порід, що використовуються лекторами при викладанні дисципліни «Основи літології» та при безпосередньому описі зразків осадових порід. Обговорено послідовність визначення головних петрографічних параметрів і видових назв осадових порід при їхньому макроскопічному описі.

Для студентів, що навчаються за програмою ОС Бакалавр, 103 «Науки про Землю», а також широкого кола викладачів і спеціалістів, що вивчають осадові породи.

105. Палеонтологические исследования Доно-Днепровского прогиба : материалы Междунар. науч. конф. и XXXIX сессии Палеонтологического общества НАН Украины (Градижск, 14—16 мая 2019 г.) / Ин-т геологических наук НАН Украины ; Палеонтологическое общество НАН Украины. — Киев, 2019. — 150 с. (Усл. печ. л. 17,4). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-8890-4.

Материалы представляют результаты палеонтологических и биостратиграфических исследований Доно-Днепровского прогиба, сопредельных районов Украины и отдаленных регионов. В сборнике освещен широкий спектр направлений современной науки; изложены новые результаты изучения ископаемой фауны и флоры верхнего протерозоя и фанерозоя Украины и других территорий, представлены материалы по музейному делу, популяризации науки, рассмотрен ряд дискуссионных вопросов стратиграфии и палеонтологии.

Для палеонтологов, стратиграфов, геологов, а также биологов, преподавателей, аспирантов и студентов.

Матеріали представляють результати палеонтологічних і біостратиграфічних досліджень Доно-Дніпровського прогину, суміжних районів України та віддалених регіонів. У збірнику висвітлено широкий спектр напрямів сучасної науки; викладені нові результати вивчення викопної фауни і флори верхнього протерозою і фанерозою України та інших територій, представлені матеріали з музейної справи, популяризації науки, розглянуто ряд дискусійних питань стратиграфії і палеонтології.

Для палеонтологів, стратиграфів, геологів, а також біологів, викладачів, аспірантів і студентів.

Conference proceeding contains materials of the participants of the international scientific conference and the XXXIX session of the Paleontological Society of the NAS of Ukraine. Among the authors are paleontologists from Ukraine, Poland, Germany, Russia, Moldova, Transnistria, Georgia, Azerbaijan and Kenya.

106. Степанюк Л.М. Геохімія двопольовошпатових гранітоїдів Середнього Придніпров'я / Л.М. Степанюк, С.І. Курило ; Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 208 с. (Ум. друк. арк. 13,8 ; Обл.-вид. арк. 14,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1671-2. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії викладено результати дослідження двопольовошпатових гранітоїдів Середньопридніпровського мегаблока Українського щита. Висвітлено особливості складу цих гранітоїдів та їхніх мінералів. З'ясовано внутрішню будову кристалів циркону, обгрунтовано можливість їх використання для радіогеохронологічного датування локальним методом. Уточнено вік зазначених гранітоїдів регіону, вперше показано, що вони формувалися протягом майже 200 млн років у мезо-неоархеї. Визначено вікові межі формування порід аульської серії Інгулецької брили і встановлено два етапи їх мігматизації. З'ясовано геохімічну спеціалізацію гранітоїдів. Уперше виявлено прямий зв'язок між первинним ізотопним відношенням стронцію у двопольовошпатових гранітоїдах із вмістом у них барію, лантану і церію, що відображує роль корової речовини у формуванні цих порід.

Для петрографів, геохіміків, мінералогів, аспірантів і студентів геологічних факультетів вищих навчальних закладів.

The book represents results of the study of two-feldspar granitoids (TFG) of the Middle Dnieper region (Ukraine). The peculiarities of the composition of TFG and their minerals are described. The internal structure of zircon crystals has been studied and the possibility of their use for radiogeohronological dating by the local method was justified. The age of TFG was clarified and it was

found that they were formed during almost 200 million years in Mesoarchean. The age boundaries of the forming of Aul series within the Ingulets boulder were determined and two stages of its migmatization were revealed. The geochemical specialization of the TFG was determined and it was shown that granitoids of the certain massifs are characterized by certain features. On the basis of the study of strontium isotopic composition and the specific peculiarities of the material composition, it was found that all TFG were formed from an essentially crust substrate. For the first time a direct relation between the primary isotopic ratio of strontium and contents of Ba, La, Ce in two-feldspar granites was established. This result reflects the role of the crust substrate in their formation. The model of formation of TFG of Middle Dnieper region was proposed. According to this model, the paternal sodium-potassium granitoid melts were formed in the zone of instability of biotite (in transitional PT-conditions between amphibolite and granulite facies) as a result of selective melting of crust substance. These paternal melts were enriched with potassium, rubidium and radionuclide isotope ^{87}Sr from destroyed biotite. In the restite (granulite) there are rocks, where the dominant feldspar is represented by plagioclase, and the isotopic composition of strontium is approaching those of mantle. It is assumed that during the formation of TFG in granulite blocks, such as the Vishnevoe massif of the Slavgorod block, Middle Bug region, biotite served as the source of potassium. In contrast to the above-mentioned granitoids, in this case it was the biotite of the younger, probably Neoarchean or (and) Paleoproperozoic rocks' associations that were immersed in the depths (PT-conditions) of granulite facies of metamorphism as a result of their subduction in collisional geodynamic conditions. This can explain the wide dissemination of the processes of silicon-potassium metasomatism in Bug region and the formation of biotite- and garnet-biotite gneisses.

For petrographs, geochemists, mineralogists, graduate students and students of geological faculties of higher education.

107. Сьомка В.О. Генетичні типи молібдено- і вольфрамоносних метасоматитів Українського щита / В.О. Сьомка ; Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 256 с. (Ум. друк. арк. 21,1 ; Обл.-вид. арк. 23,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1657-6. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії подано системний аналіз геолого-структурної позиції та речовинного складу проявів, рудопроявів та родовищ молібдену і вольфраму в Українському щиті. Виділено генетичні типи рудоносних метасоматитів: вольфраміт-каситерит-грейзеновий, шеєліт-скарновий, молібденіт-грейзеновий, рідкісноземельно-молібден-уран-торієвий, молібденіт-лужний та молібденіт-пегматитовий. Провідними металогенічними факторами, які визначають локалізацію головних генетичних типів вольфрамо- та молібденоносних метасоматитів, є структурний, літологічний, магматичний та мінералого-геохімічний.

Для петрологів, мінералогів, геохіміків, геологів виробничих організацій Державної геологічної служби України та студентів вищих навчальних закладів.

In monograph the systematic analysis of geological and structural position and material composition of ore manifestations and deposits of molybdenum and tungsten of the Ukrainian shield is conducted. The genetic types of ore-bearing metasomatites are defined: wolframite, scheelite-skarn, molybdenite-greisen, rare-earth-molybdenum-uranium-thorium, molybdenite-alkaline and molybdenite-pegmatite. Main metallogenic factors governing deposition of genetic types of tungsten- and molybdenum-bearing metasomatites are: structural, lithological, magmatic and mineralogic-geochemical.

The book aims at specialists in petrology, mineralogy, geochemistry and geologists of institutions of the State Geological Survey of Ukraine and students of higher educational establishments.

108. Усенко О.В. Геодинамический процесс и флюидный режим архея на примере Среднеприднепровского блока Украинского щита [Электронное издание] / Усенко О.В. ; Ин-т геофизики им. С.И. Субботина НАН Украины. — Palmarium Academic Publishing, 2019. — 120 с. — ISBN 978-620-2-38349-3.

В монографии рассмотрен геодинамический процесс, в котором сформирована архейская гранит-зеленокаменная область — Среднеприднепровский блок Украинского щита. Приведен разрез Верховцевской зеленокаменной структуры и проведена корреляция разрезов всех структур. Показано, что все зеленокаменные структуры образованы в едином геодинамическом процессе, который включал также формирование гранито-гнейсовых куполов, сложенных породами тоналит-трондьемит-гранодиоритовой формации. Рассмотрены условия формирования и место в общем геодинамическом процессе ультраосновных расплавов, из которых кристаллизуются коматииты. Обосновано предположение, что породы ТТГ-формации образованы при двухуровневой дифференциации коматиитового расплава. Однако их часть может являться продуктом кристаллизации глубинных мантийных флюидов, состав которых соответствовал гранитному расплаву. Железистые пласты типа Алгома (железисто-кремнисто-вулканогенной формации) имеют глубинный (мантийный) источник, а её состав определяется глубиной размещения слоя плавления (давлением) и присутствием окисленных флюидов, переносящих железо в виде хлоридных комплексов. Особенности минерального и химического состава всех пород, слагающих гранит-зеленокаменную область, можно объяснить специфическим составом флюидов, поступающих из мантийного интервала глубин в архее. Они характеризуются высоким окислительным потенциалом и активностью хлорид-ионов. Высказано предположение, что результатом образования гранит-зеленокаменной области на поверхности является избавление мантийных расплавов от гранитофильных и базальтоидных компонентов, а также окисленных флюидов. Это предполагает метасоматическое замещение (раскисление) коры и разрешает кристаллизацию верхней части мантии.

У монографії розглянуто геодинамічний процес, в якому сформована архейська граніт-зеленокам'яна область — Середньопридніпровський блок Українського щита. Наведено розріз Верховцевської зеленокам'яної структури і проведена кореляція розрізів всіх структур. Показано, що всі зеленокам'яні структури утворені в єдиному геодинамічному процесі, який включав також формування граніто-гнейсових куполів, складених породами тоналіт-трондьєміт-гранодіоритовой формації. Розглянуто умови формування та місце в загальному геодинамічному процесі ультраосновних розплавів, з яких кристалізуються коматіїти. Обґрунтовано припущення, що породи ТТГ-формації утворені внаслідок дворівневої диференціації коматіїтового розплаву. Однак їх частина може бути продуктом кристалізації глибинних мантійних флюїдів, склад яких відповідав гранітному розплаву. Залізисті пласти типу Алгома (залізисто-кременисто-вулканогенної формації) мають глибинне (мантійне) джерело, а її склад визначається глибиною розміщення шару плавлення (тиском) і присутністю окислених флюїдів, що переносять залізо у вигляді хлоридних комплексів. Особливості мінерального і хімічного складу всіх порід, що складають граніт-зеленокам'яну область, можна пояснити специфічним складом флюїдів, що надходять з мантійного інтервалу глибин в археї. Вони характеризуються високим окислювальним потенціалом і активністю хлорид-іонів. Висловлено припущення, що результатом утворення граніт-зеленокам'яної області на поверхні є позбавлення мантійних розплавів від гранітофільних і базальтоїдних компонентів, а також окислених флюїдів. Це передбачає метасоматичні заміщення (розкислення) кори і дозволяє кристалізацію верхній частини мантії.

The monograph discusses the geodynamic process in which the Archean granite-greenstone region, the Sredneprid neprovsky block of the Ukrainian shield, is formed. The section of the Verkhovtsevskaya green-stone structure is given and the correlation of the sections of all structures is carried out. It is shown that all green-stone structures are formed in a single geodynamic process, which also included the formation of granite-gneiss domes composed of rocks of tonalite-trondjemite-granodiorite formation. The conditions of formation and the place in the general geodynamic process of ultrabasic melts from which komatiites crystallize are considered. The assumption is substantiated that the rocks of the TTG formations are formed during the two-level differentia-

tion of komatiite melt. However, part of them may be the product of crystallization of deep mantle fluids, the composition of which corresponded to a granite melt. The ferruginous formations of the Algoma type (ferruginous-siliceous-volcanogenic formation) have a deep (mantle) source, and the composition is determined by the depth of the melting layer (pressure) and the presence of oxidized fluids that carry iron in the form of chloride complexes. The features of the mineral and chemical composition of all rocks composing the granite-greenstone region can be explained by the specific composition of the fluids coming from the mantle depth interval in the Archean. They are characterized by high oxidation potential and chloride ion activity. It has been suggested that the result of the formation of a granite-greenstone region on the surface is the elimination of mantle melts from granitophilic and basaltoid components, as well as oxidized fluids. This suggests a metasomatic substitution (deoxidation) of the crust and permits crystallization of the upper part of the mantle.

109. Хільчевський В.К. Регіональна гідрохімія України : підруч. / В.К. Хільчевський, В.І. Осадчий, С.М. Курило ; Український гідрометеорологічний ін-т ДСНС України та НАН України ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ : Київський ун-т, 2019. — 343 с. (Ум. друк. арк. 27,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-933-035-2.

Розглянуто регіональні закономірності поширення, режиму та формування основних компонентів хімічного складу природних вод суші, атмосферних опадів, вод морів України. Висвітлено питання стоку розчинених у природних водах речовин і хімічної денудації, наведено результати досліджень антропогенного впливу на хімічний склад води.

Для студентів, які навчаються за спеціальністю «Науки про Землю» (освітня програма з гідрології).

The textbook considers regional patterns of distribution, mode and formation of the main components of the chemical composition in atmospheric precipitation, surface, underground and see waters of Ukraine. Issues of discharge of substances dissolved in natural waters and chemical denudation are discussed. The results of research of anthropogenic influence on the chemical composition of waters are given.

110. Чорнобильська зона відчуження : комплексна науково-дослідна експедиція «Прип'ять» / Щипцов О.А., Берестецький О.Ю., Галущенко О.М. та ін. ; ДУ «Науковий гідрофізичний центр НАН України» ; Державна установа «Держгідрографія» ; Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник. — Київ, 2019. — 167 с. (Ум. друк. арк. 14,9). — 50 пр. — ISBN 978-617-7073-07-08.

Видання містить результати комплексної науково-дослідної експедиції «Прип'ять-2019», що проводилася з 08 по 21 серпня 2019 р. на акваторіях р. Прип'ять у межах Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника. У ході експедиції було досліджено зміни загального рельєфу дна і його геоморфологічні та літологічні особливості, виявлені навігаційні небезпеки, їх характер і розташування, затоплені об'єкти природного і штучного походження, навігаційно-гідрографічні та гідрологічні особливості головного навігаційного фарватеру р. Прип'ять. Автори діляться спостереженнями, які проблеми науково-технічного характеру можуть супроводжувати створення водних маршрутів для відвідування Чорнобильської зони відчуження, пропонують для їх вирішення скористатися методом програмно-цільового планування й управління, взявши за інструмент цільовий комплексний науково-технічний проєкт.

The publication contains the results of the comprehensive research expedition «Pripyat-2019», conducted in the Pripyat River within the Chernobyl Radiation-Ecological Biosphere Reserve from August 08 to 21, 2019. During the expedition, changes in the general bottom relief and its geomorphological and lithological features were investigated, navigation dangers, their nature and location, flooded objects of natural and artificial origin, navigation-hydrographic and hydrological features of the main navigation channel of the Pripyat River were revealed. The authors

share observations on what problems of a scientific and technical nature can accompany the creation of water routes for visiting the Chernobyl Exclusion Zone, suggest that they can be solved using the program-targeted planning and management method, taking the target as a comprehensive scientific and technical project.

111. Fundamentals of remote sensing: history and practice: guidance manual / S.O. Dovgyi, V.I. Lialko, S.M. Babiichuk, et al. ; translation from Ukrainian O. Savychenko, O. Oleshko ; National centr «Junior Academy of Sciences of Ukraine». — Kyiv : Institute of Gifted Child of the NAPS of Ukraine, 2019. — 316 p. — ISBN 978-617-7734-05-4.

This guidance manual introduces readers to the history of development, physical basics and areas of application of the remote sensing data. In addition, the manual also contains information on the nature of electromagnetic radiation and its role in the decoding and interpreting satellite imagery. The guidance manual presents examples of the remote sensing data application in the field of natural sciences.

The manual may be used by methodologists and heads of sections of the Junior Academy of Sciences of Ukraine, and teachers and students of schools, lyceums, gymnasia within the frame of educational and research activities, as well as by anybody who has the desire to master the fundamentals of remote sensing.

Це керівництво знайомить читачів з історією розвитку, фізичними основами та областями застосування даних дистанційного зондування. Крім того, в керівництві також міститься інформація про природу електромагнітного випромінювання і його ролі в декодуванні та інтерпретації супутникових зображень. У керівництві наведені приклади застосування даних дистанційного зондування в галузі природничих наук.

Посібник можуть використовувати методисти та керівники секцій Малої академії наук України, а також вчителі та учні шкіл, ліцеїв, гімназій в рамках навчально-дослідницької діяльності, а також будь-який, хто має бажання освоїти основи дистанційного зондування.

112. Механіка двофазних потоків. У 4 т. / за ред. О.І. Волошина ; Ін-т геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — ISBN 978-966-00-1673-6 (заг.)

Т. 1. А.Ф. Булат, О.І. Волошин. Механіка двофазних потоків «газ — тверді частинки». — 192 с. (Ум. друк. арк. 15,6 ; Обл.-вид. арк. 12,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-00-1674-3 (т. 1).

Перший том присвячено створенню основ фундаментальної теорії руху двофазних потоків «газ — тверді частинки» в полі дії віброаеродинамічних сил. Розглянуто фізично обґрунтовану математичну модель руху двофазних потоків «газ — тверді частинки», яку розроблено з використанням механіки гетерогенних середовищ. Отримано систему диференціальних рівнянь у частинних похідних відносно швидкостей фаз, яка замикається рівняннями стану для газу і квазігазу частинок, а також умовою повноти об'єму. Наведено результати фізичного моделювання та ідентифікації параметрів процесу транспортування двофазних потоків «газ — тверді частинки».

Для наукових працівників та інженерів, які займаються проблемами руху двофазних потоків «газ — тверді частинки» в трубопровідних системах, а також для студентів вишів за спеціальністю «Промисловий транспорт».

First volume is sanctified to creation of bases of fundamental theory of motion of diphase streams «gas — particulate matters» in the field of action of vibroaerodynamic forces. The physically reasonable mathematical model of motion of diphase streams is expounded «gas — particulate matters», that is worked out with the use of mechanics of heterogeneous environments. The system of differential equalizations is got in partials in relation to speeds of phases, which are locked by equalizations of the state for and qwasigases of particles, and also by the condition of plenitude of volume. Results over of physical design and authentication of parameters of process of portage of diphase streams «gas — particulate matters».

For research workers and engineers, engaging in the problems of motion of diphase streams «gas — particulate matters» in the pipeline systems, and also for students on speciality the «Industrial transport».

113. Механіка двофазних потоків. У 4 т. / за ред. О.І. Волошина ; Ін-т геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — ISBN 978-966-00-1673-6 (заг.).

Т. 2. О.І. Волошин, А.Ф. Булат. Механіка двофазних потоків у пневмо-транспортних системах. — 208 с. (Ум. друк. арк. 16,9 ; Обл-вид. арк. 13,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1675-0 (т. 2).

Другий том присвячено питанням пневмотранспортування двофазних потоків «газ — тверді частинки». На основі механіки гетерогенних середовищ досліджено механіку транспортування двофазних потоків із урахуванням обертання частинок, які рухаються в потоці газу. Отримано основні закономірності пневмотранспортування сипких матеріалів із ежектуванням повітря з атмосфери. Обґрунтовано ефективність вібропневматичного способу завантаження та розгону сипкого матеріалу в транспортному трубопроводі.

Для науковців та інженерів, які займаються проблемами пневмотранспортування сипких матеріалів, а також для студентів вишів за спеціальністю «Промисловий транспорт».

Second volume is sanctified the questions of pneumatic transport diphase streams «gas — particulate matters». On the basis of mechanics of heterogeneous environments mechanics of portage of diphase streams is examined taking into account the rotation of particles locomotive in the stream

of gas. Basic to law of pneumatic transport of friable materials from ejecting air from an atmosphere conformities. Efficiency is reasonable of vibropneumatic method of loading and acceleration of friable material in a transport pipeline.

For research workers and engineers, engaging in the problems of pneumatic transport of friable materials, and also for students on specialty «Industrial transport».

114. Механіка двофазних потоків. У 4 т. / за ред. О.І. Волошина ; Ін-т геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — ISBN 978-966-00-1673-6 (заг.).

Т. 3. Методи розрахунків двофазних потоків у трубопровідних системах / А.Ф. Булат, О.І. Волошин. — 184 с. (Ум. друк. арк. 15,0 ; Обл.-вид. арк. 12,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1712-2 (т. 3).

У третьому томі наведено методи розрахунків параметрів руху двофазних потоків «газ — тверді частинки» у трубопровідних системах. Описано математичні моделі процесів, які відбуваються під час пневмотранспортування сипких матеріалів. Наведено розрахункові схеми та алгоритми реалізації методів розрахунків параметрів пневмотранспортування. Розроблені методи та алгоритми розрахунків дають змогу виконати розрахунки повного технологічного циклу транспортування сипких матеріалів: «компресор — пневмотранспортна система — транспортний трубопровід — зона вивантаження». Наведені програми обчислень призначені для прикладних інженерних розрахунків з урахуванням можливостей застосовуваної обчислювальної техніки.

Для інженерів і конструкторів, які займаються проектуванням і розробкою трубопровідних пневматичних систем широкого профілю, що транспортують сипкий матеріал, а також для студентів вишів за спеціальностями «Промисловий транспорт», «Гірничі машини і комплекси», «Підземна розробка корисних копалин».

In the third volume presents calculation methods parameters of motion of two-phase flows «gas — solid particles» in pipeline systems. Is a brief presentation of the mathematical models of the processes taking place during pneumatic transport of bulk materials. Show the calculated schemes and algorithms implementation methods for calculating of the parameters pneumatic transport. The presented methods and algorithms for calculation allow the perform the calculation a the complete process cycle transport of bulk materials: «compressor — pneumatic transport system — pipeline of transport — unloading zone». Computing programs are designed for of application engineering calculations based on an opportunity to apply computer technology.

For engineers and constructor the design and development of pneumatic the pipeline systems a wide profile for transport bulk material engaged as well as for students in the field of «Industrial Transport», «Mining machines and systems», «Underground mining of minerals».

115. Sobolev V. Physicochemical transformations in coals induced by electric fields / Valeriy Sobolev, Aleksandr Molchanov, Dmitry Rudakov ; Institute of Mining Process Physics of the NAS of Ukraine. — Norderstedt : Lambert Academic Publishing, 2019. — 64 p. (Обл.-вид. арк. 3,8). — 100 cop. — ISBN 978-3-659-78256-5.

Physicaland chemical changes in the coal exposed to electric fields of weak intensity, the coal after a sudden outburst, and that selected from outburst-prone and non-hazardous zones have been analyzed using X-ray analysis, EPR, thermogravimetric analysis, DSC, laser diffraction analysis of particle sizes, IRspectrometry, NMR, Raman spectroscopy and cross-polarization.Coal organic matter (COM) was shown to be destructed not only by mechanical or thermal effects but also by weak electric fields. Formation and release of large quantities of gas in coal is assumed to be resulted by the transition of unstructured COM into the gas due to active chemical reactions. The proposed concept of outburst initiation considers coal microstructure instability primarily as the result of shear deformations and tectonic activities with COM disintegration under the influence of weak electric fields as a secondary factor. Based on this concept a mathematical model of gas flow in coal

with changing porosity and permeability has been developed and tested focusing on forming the overpressure zone in the area of intensive gas release with enhanced porosity and permeability.

Фізичні і хімічні зміни у вугіллі, що піддається впливу електричних полів слабкої інтенсивності, вугіллі після раптового викиду, а також вибраного із схильних до вибуху та безпечних зон були проаналізовані за допомогою рентгенівського аналізу, ЕПР, термогравіметричного аналізу, ДСК, лазерного дифракційного аналізу розмірів частинок, ІЧ-спектрометрії, ЯМР, Раманівської спектроскопії та крос-поляризації. Показано, що органічна речовина вугілля (ОРВ) руйнується не тільки механічними чи термічними впливами, але й слабкими електричними полями. Припускається, що утворення та викид великої кількості газу у вугіллі відбувається шляхом переходу неструктурованої ОРВ у газ через активні хімічні реакції. Запропонована концепція ініціювання викиду розглядає нестабільність мікроструктури вугілля, насамперед, як результат зсувних деформацій та тектонічних дій при розпаді ОРВ під впливом слабких електричних полів як вторинного чиннику. На основі цієї концепції була розроблена та випробувана математична модель потоку газу у вугіллі зі зміною пористості та проникності з метою формування зони надлишкового тиску в області інтенсивного виділення газу з підвищеною пористістю та проникністю.

116. Актуальні проблеми охорони навколишнього природного середовища українсько-польських прикордонних територій : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практич. конф. (Львів, смт. Івано-Франкове (Львівська обл.), 23—25 жовт. 2019 р.) / ред. кол. : Назарчук З.Т. (гол.), Зинюк О.Д. (секр.) та ін. ; Західний науковий центр НАН України і МОН України. — Львів : ПАІС, 2019. — 92 с. (Ум. друк. арк. 7,4 ; Обл.-вид. арк. 6,8). — 90 пр. — ISBN 978-617-7694-19-8.

До збірника ввійшли тези доповідей за такою тематикою: економічне регулювання екологічної безпеки транскордонного регіону: досвід України та Польщі; нормативно-правове забезпечення охорони довкілля українсько-польського прикордоння; збереження біорізноманіття на прикордонних територіях; об'єкти природно-заповідного фонду на прикордонних територіях; стан хвойних лісів у контексті глобальних та локальних змін середовища й антропогенних впливів; філогеографічні засади оцінки природоохоронного статусу видів; використання космічної інформації, моніторинг та оцінка екологічного стану прикордонних територій.

Для науковців та фахівців з охорони навколишнього природного середовища, заповідної справи, екологічної освіти, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів та студентів, працівників органів влади.

117. Важкі метали в об'єктах довкілля Київського мегаполісу / за ред. А.І. Самчука, І.В. Кураєвої ; Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. — Київ : Наш формат, 2019. — 164 с. (Ум. друк. арк. 9,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8817-1.

Монографію присвячено еколого-геохімічним дослідженням об'єктів довкілля (ґрунти, природні води, рослинність та гриби) Київського мегаполісу. Узагальнено результати досліджень розподілу мікроелементів у ґрунтах техногенно забруднених та умовно чистих територій міста, гідрогеохімічних досліджень ґрунтових та підземних вод. Визначено форми знаходження та ступінь рухомості важких металів. Наведено результати біоіндикаційних досліджень сучасного стану техногенного забруднення м. Києва. Запропоновано заходи щодо зменшення вмісту важких металів у ґрунтах та рослинності.

The monograph is devoted to ecological and geochemical research of the environment objects (soils, natural waters, vegetation and mushrooms) of the Kyiv metropolis. The results of research on the trace elements distribution in soils of technogenically polluted and conventionally clean areas of the city, hydrogeochemical studies of ground and underground waters are summarized. The forms of finding and the degree of mobility of heavy metals are determined. The results of bioindicative researches of the present state of industrial pollution in the Kyiv are presented. Ways to reduce the heavy metals content in soils and vegetation are proposed.

118. Екологічні дослідження Дніпровсько-Бузького регіону. Наукові читання : зб. наук. пр. / Херсонська гідробіологічна станція НАН України. — Херсон, 2019. — Вип. 12. — 52 с. (Обл.-вид. арк. 2,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9031-0.

В збірнику розміщені наукові праці, видані за результатами наукових читань, присвячених Дню науки. Ініціатором та організатором читань є Херсонська гідробіологічна станція Національної академії наук України. Матеріали збірника висвітлюють проблеми гідробіології, ботаніки, зоології, охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

119. Ємельянов І.Г. Нариси із загальної екології. Кн. 1. Аутекологія / І.Г. Ємельянов ; Національний науково-природничий музей НАН України. — Київ : Фенікс, 2018. — 200 с. (Ум. друк. арк. 11,6 ; Обл.-вид. арк. 10,4). — 500 пр. — ISBN 978-966-02-8699-3 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8700-6 (кн. 1).

У монографії значне місце відведено розгляду завдань, що стоять перед загальною екологією на сучасному етапі розвитку біосфери. У першій книзі особливу увагу приділено проблемам аутекології (екології організмів, або факторіальної екології), розглянуто специфіку дії чинників навколишнього середовища на організми, проведено аналіз екологічних особливостей рослин і тварин, що забезпечують їхню пристосованість до різних умов існування на нашій планеті.

Для широкого кола фахівців у галузі екології, біології, охорони природи, викладачів вишів, докторантів, аспірантів, студентів.

The monograph focuses on issues general ecology faces at the current stage of development of the biosphere. The first book is devoted to problems of autecology, or ecology of individuals, and deals with the specifics of interactions between environmental factors and organisms. Ecological features of plants and animals allowing their adaptation to the broad spectrum of living conditions on our planet are analysed as well.

For a wide range of readers, particularly for specialists in ecology, biology, nature conservation, as well as for lecturers, graduate and postgraduate students.

120. Кутлахмедов Ю.А. Решение радиоэкологических задач методами камерных моделей (сборник задач с использованием методов оценки надежности экосистем) : учеб. пособ. / Кутлахмедов Ю.А., Матвеева И.В., Гроза В.А. ; Ин-т клеточной биологии и генетической инженерии НАН Украины ; Национальный авиационный ун-т. — Киев : Фитосоциоцентр, 2019. — 194 с.

121. Методичне керівництво з визначення референційних показників екологічного стану гірських річок / Афанасьєв С.О., Лєтицька О.М., Мантурова О.В., Погорєлова М.С. ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ, 2019. — 52 с. (Обл.-вид. арк. 1,0).

В представленому керівництві розглядаються конкретні методичні прийоми з визначення референційних значень біологічних показників екологічного стану річкових систем. Перелік типоспецифічних референсних показників встановлений шляхом визначення і дослідження референсних створів; моделювання на основі вивчення динаміки значень окремих дескрипторів у градієнті умов, наявних в басейні, та на підставі аналізу ретроспективних даних на прикладі басейну Тиси.

This guide discusses specific methodological techniques for determining the reference values of biological indicators of the ecological status of river systems. The list of specific reference indicators is established by identifying and examining reference entities; modeling based on the study of the dynamics of the values of individual descriptors in the gradient of the conditions in the basin, and on the basis of the analysis of retrospective data on the example of the Tisza basin.

122. Науково-методичні рекомендації щодо підготовки звіту оцінки впливу на довкілля (ОВД) при будівництві малої ГЕС : методич. посіб. / Афанасьєв С.О., Гриценко Є.В., Данько К.Ю. та ін. ; за ред. С.О. Афанасьєва ; Ін-т гідробіології НАН України ; ДУ «Ін-т еволюційної екології НАН України». — Київ, 2019. — 94 с. (Обл.-вид. арк. 11,2). — 100 пр.

Методичний посібник містить практичні рекомендації щодо підготовки Звіту з оцінки впливу на довкілля залежно від типу гідроспоруд, регіону, планової діяльності та потенційних екологічних ризиків, що можуть виникнути під час будівництва/реконструкції чи експлуатації малих гідроелектростанцій, а також настанови щодо необхідного збору матеріалів та розробки компенсаторних заходів.

Для фахівців з оцінки впливу на довкілля, вчених, громадських активістів.

Methodical guide provides practical guidance on preparing an environmental impact assessment report, depending on the type of hydroelectric structure, region, planning activity, and po-

tential environmental risks that may arise during the construction / reconstruction or operation of small hydropower plants, as well as guidance on the necessary material collection and development of compensatory measures.

For environmentalists, scientists, community activists.

123. Осокина Н.П. Содержание остаточных количеств пестицидов в подземных водах и других объектах природной среды отдельных регионов Украины / Осокина Н.П. ; Ин-т геологических наук НАН Украины. — Киев, 2019. — 190 с. (Усл. печ. л. 12,2). — 300 экз. — ISBN 978-617-7700-29-5.

В монографии на основе результатов авторских исследований оценена степень загрязнения стойкими хлорорганическими пестицидами подземных вод и других объектов окружающей среды отдельных регионов Украины. Изучена фактическая защищенность подземных вод основных водоносных горизонтов Киевской области и г. Киева, процессы миграции пестицидов в почвах, породах, водоносных горизонтах, участки с аномальной миграцией пестицидов — в «гидрогеологических окнах» и повышенной тектонической раздробленостью. Содержание пестицидов в подземных водах и их влияние на безопасность жизнедеятельности населения Украины.

Результаты могут быть использованы предприятиями Государственной геологической службы Украины, Государственной геологической инспекции Украины, санитарно-гигиеническими и медицинскими учреждениями, учебными заведениями геологического и экологического профиля.

В монографії на основі власних досліджень оцінено ступінь забруднення стійкими хлорорганічними пестицидами підземних вод і об'єктів навколишнього середовища окремих регіонів України. Вивчено фактичну захищеність підземних вод основних водоносних горизонтів Київської області і м. Києва, процеси міграції пестицидів в ґрунтах, породах, водоносних горизонтах, ділянках з аномальною міграцією пестицидів — в «гідрогеологічних вікнах» і підвищеною тектонічною роздробленістю. Вміст пестицидів в підземних водах і їх вплив на безпеку життєдіяльності населення України.

Результати можуть бути використані підприємствами Державної геологічної служби, Державної екологічної інспекції України, санітарно-гігієнічними та медичними закладами, навчальними закладами геологічного та екологічного профілю.

124. Оцінка токсичності донних відкладів прісноводних об'єктів за допомогою біотестування. Методичні рекомендації / Гончарова М.Т., Кіпніс Л.С., Коновець І.М., Крот Ю.Г. ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ, 2019. — 150 с. (Ум. друк. арк. 8,9 ; Обл.-вид. арк. 8,6). — 300 пр.

У публікації розглянуті питання ролі забруднених донних відкладів у формуванні токсичних властивостей водного середовища, місця біотестування серед біологічних методів оцінки якості води та донних відкладів. Зроблено огляд сучасних методів біотестування донних відкладів. Наведено методи оцінки токсичності та генотоксичності водних витяжок та цільних донних відкладів прісноводних об'єктів на гідробіонтах різних трофічних рівнів та систематичних груп. Розглянуті підходи щодо оцінки екологічного стану водних об'єктів за результатами біотестування.

The role of contaminated sediments in the formation of the toxicological properties of the aquatic environment and the place of bioassays among biological methods of water quality and sediment assessment are considered in the publication. An overview of up-to-date methods of sediment toxicity measuring has been made. Methods for measurement the toxicity and genotoxicity of water elutriates and whole sediments to aquatic organisms of different trophic levels and systematic groups are given. Approaches for assessment the ecological status of water bodies based on bioassay data are discussed.

125. Перспективи гідроекологічних досліджень в контексті проблем довкілля та соціальних викликів : зб. матеріалів VIII з'їзду Гідроекологічного товариства України, присвяченого 110-річчю заснування Дніпровської біологічної станції / Ін-т гідробіології НАН України. — Київ, 2019. — 348 с. (Ум. друк. арк. 30,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9045-7.

Збірник містить тези доповідей учасників VIII з'їзду Гідроекологічного товариства України, присвяченого 110-річчю з дня заснування Дніпровської біологічної станції «Перспективи гідроекологічних досліджень в контексті проблем довкілля та соціальних викликів», де обговорюються актуальні наукові проблеми за наступними тематичними напрямками: дослідження особливостей структури та функціонування прісноводних та морських екосистем; фізіолого-біохімічні механізми адаптації гідробіонтів до змін екологічних чинників; іхтіофауна та водні біоресурси прісноводних і морських екосистем, стратегія її збереження та відновлення; гідрологічні, гідрохімічні та радіоекологічні дослідження прісноводних та морських екосистем; а також методи оцінки та моніторингу водних екосистем у контексті змін законодавства та нормативної бази України.

The issue contains the abstracts of the participants of the VIII Congress of the Hydroecological Society of Ukraine, devoted to the 110th Anniversary of the founding of the Dnipro biological station «Perspectives for hydro-ecological researches in the context of environmental problems and social challenges», which discuss current scientific problems in the following thematic areas: the functioning of freshwater and marine ecosystems; physiological and biochemical mechanisms of adaptation of hydrobionts to changes in environmental factors; ichthyofauna and aquatic bioresources of freshwater and marine ecosystems, strategy for its conservation and restoration; hydrological, hydrochemical and radioecological researches of freshwater and marine ecosystems; as well as methods for assessing and monitoring of aquatic ecosystems in the context of changes in legislation and regulatory framework of Ukraine.

126. Пшинко Г.М. Наукові засади прогнозування поводження радіонуклідів у довкіллі та при дезактивації водних середовищ / Г.М. Пшинко, В.В. Гончарук ; Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 408 с. (Ум. друк. арк. 25,5 ; Обл.-вид. арк. 30,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1711-5. — (Проєкт «Наукова книга»).

Запропоновано рішення екологічної проблеми створення наукових засад прогнозування міграційного поводження радіонуклідів залежно від їх хімічної природи у водних середовищах. На основі систематичних досліджень взаємодій у системах радіонуклід — компоненти природного середовища встановлено умови утворення іонних форм і розчинних комплексних сполук радіонуклідів, що визначають напрямок їх міграції. Досліджено фізико-хімічні аспекти поводження іонних форм радіонуклідів ^{137}Cs, ^{90}Sr та здатних до комплексо- й колоїдоутворення U(VI), ^{152}Eu, Th(IV), ^{60}Co на прикладі стабільного ізотопу Co(II) в об'єктах навколишнього середовища і в процесах їх дезактивації залежно від хімічної природи токсикантів, природи і концентрації комплексоутворювальних лігандів, структури мінеральних і синтетичних сорбентів. Перевагами запропонованих методів дезактивації порівняно з відомими є висока ефективність і універсальність (практично повне вилучення, наприклад, аніонних форм ураніл-іонів з вод із підвищеним вмістом солей, у тому числі карбонат-іонів, а попутно й інших токсичних іонів металів катіонної та аніонної природи в широкому інтервалі pH). Ця сфера досліджень інтенсивно розвивається і має велике значення для охорони і захисту навколишнього середовища.

Для фахівців науково-дослідних лабораторій, підприємств атомно-промислового комплексу, які працюють у галузі радіохімії та екології, викладачів, аспірантів, студентів хімічних та екологічних спеціальностей вишів.

127. Склад атмосферної речовини міста Запоріжжя / Є.І. Насєдкін, Г.М. Іванова, С.М. Стадніченко та ін. ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Логос, 2019. — 159 с. (Обл. вид. арк. 10,4). — 300 пр. — ISBN 978-617-7631-14-8.

У монографії представлені результати досліджень атмосферного аерозолю приземного повітря Запоріжжя за якісними та кількісними характеристиками. Розглянуто закономірності формування компонентів його мінерального складу, особливості впливу на їх розподіл метеорологічних факторів, окреслено внесок антропогенних джерел у речовинну складову атмосферних потоків міста.

Викладені в публікації матеріали будуть корисними для науковців — геологів, екологів, представників громадських екологічних організацій, фахівців відповідних органів центральної виконавчої влади.

The monograph presents the results of examinations of qualitative and quantitative characteristics of atmospheric aerosol within Zaporizhzhia city. Regularities of formation of air aerosol mineral composition, peculiarities of meteorological factors influence on their distribution are considered, the contribution of anthropogenic sources to the material component of atmospheric flows of the city is outlined.

The materials presented in the book will be useful for geologists, ecologists, representatives of public environmental organizations and central executive authorities.

128. Теоретичні та прикладні основи економічного, екологічного та технологічного функціонування об'єктів енергетики / В.О. Артемчук, І.П. Каменева, В.О. Ковач та ін. ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України. — Київ, 2018. — 116 с. (Ум. друк. арк. 6,1) . — 200 пр.

Монографія присвячена математичним та програмним засобам для ефективного вирішення задач екологічного моніторингу приземного шару атмосфери, пов'язаних з оптимізацією мережі моніторингу та комплексною оцінкою впливу викидів від стаціонарних джерел забруднення на атмосферне повітря та населення техногенно-навантажених територій на локальному та регіональному рівнях.

Для наукових співробітників, інженерів, а також викладачів, аспірантів і студентів закладів вищої освіти, які досліджують або вивчають проблеми екологічної безпеки техногенно-навантажених територій.

129. Управління трансграничним басейном Дністра: сучасний стан і встановлення референсних показників / під ред. Афанасьєва С.О., Лєтицької О.М., Мантурової О.В. ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ : Кафедра, 2019. — 381 с. (Обл.-вид. арк. 20,1). — 300 пр.

З кінця минулого століття комплексні гідроекологічні дослідження в басейні Дністра не проводилися. Моніторингові дані, наявні в службах державного контролю на території України і Молдови, не узагальнені та не дають уявлення про екологічний стан басейну річки. У монографії наводяться результати досліджень на території України і Молдови. Основою для проведення оцінки екологічного стану річок є порівняння спостережуваних показників з референсними значеннями, характерними для відповідного типу водних об'єктів за відсутності або за мінімального антропогенного впливу. Встановлено референсні значення біологічних, гідроморфологічних, хімічних і фізико-хімічних показників якості для всіх 34 типів масивів поверхневих за всіма показниками, які використовуються для класифікації екологічного стану (фітопланктон, фітобентос, інша водна флора, макробезхребетні та риби). На прикладі приток Стрий і Ягорлик дано оцінку екологічного стану гірської і рівнинної річкових системи. Проведено визначення і оцінку екосистемних послуг водно-болотних угідь Нижнього Дністра на території двох країн. Книга підготовлена в рамках виконання цільової програми (КПКВК 6541230). Спільні Україно-Молдовські дослідження виконані за підтримки проекту ГЕФ / ОБСЄ «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер».

Since the end of the last century, comprehensive hydroecological researches in the Dniester River basin have not been carried out. Monitoring data available in State Control Services on the terri-

tory of Ukraine and Moldova are not compiled, and do not give an opportunity to assess the ecological situation of the river basin. The monograph presents the results of investigations in Ukraine and Moldova. The basis for assessing of the ecological state of rivers is the comparison of the observed indicators with reference characteristics values of the corresponding type of water bodies with absence or minimal of anthropogenic impact. Reference values of biological, hydromorphological, chemical and physical-chemical quality indicators were established for all 34 types of water bodies, for all indicators that are used to classify the ecological state (phytoplankton, phytobenthos, other aquatic flora, macroinvertebrates and fish). On the example of the Dniester tributaries Stryi and Yagorlyk, the ecological state of the mountain and lowland river systems is assessed. The determination and assessment of ecosystem services of the Lower Dniester wetlands in the two countries was carried out. The book has been prepared as part of the carrying out of the target program (finance code 6541230). Joint Ukrainian-Moldovan researches were supported by the GEF / OSCE project «Promoting transboundary cooperation and integrated water resources management in the Dniester river basin».

130. Шапарь А.Г. Днепр. Прошлое. Настоящее. Будущее / Шапарь А.Г., Скрипник О.А., Михеев А.В. ; Ин-т проблем природопользования и экологии НАН Украины. — Днепр : Монолит, 2019. — 202 с. (Ум. друк. арк. 11,5). — 100 пр. — ISBN 978-617-7369-48-5.

Для оценки значимости р. Днепр в мировом и национальном аспекте сделана попытка в разновременном срезе сконцентрировано осветить состояние и проблемы этого величайшего дара Природы. В этой связи монография условно разделена на три части: прошлое, настоящее и будущее. В первой части дано художественно-эстетическое видение прошлого великой реки, почти мифическое родство Природы и Человека в давно минувшие времена. Во второй части рассмотрены последствия действий давно прошедших и недавних поколений. Особенно обращено внимание на последствия зарегулирования стока равнинных рек, первые сигналы надвигающейся катастрофы и прогнозы будущего при сохранении существующего режима функционирования крупнейшего водотока. Показана беспечность нынешней власти в этой экстремальной ситуации и показана безальтернативность предположения о дерегуляции стока реки. В третей части в общих чертах рассмотрен оптимистический вариант будущего р. Днепр.

Для оцінки значущості р. Дніпро в світовому і національному аспекті зроблена спроба в різнотривалому зрізі сконцентровано освітити стан і проблеми цього найбільшого дару Природи. У зв'язку з цим монографія умовно розділена на три частини: минуле, сьогодення і майбутнє. У першій частині надано художньо-естетичне бачення минулого великої ріки, майже міфічна спорідненість Природи і Людини у давно минулі часи. У другій частині розглянуто наслідки дій давно минулих і недавніх поколінь. Особливо звернуто увагу на наслідки зарегулювання стоку рівнинних річок, перші сигнали катастрофи, що насувається, і прогнози майбутнього при збереженні існуючого режиму функціонування найбільшого водотоку. Показана безпечність нинішньої влади в цій екстремальній ситуації і безальтернативність припущення про дерегуляцію стоку річки. У третій частині в загальних рисах розглянуто оптимістичний варіант майбутнього р. Дніпро.

131. Экоэнергосберегающие технологии борьбы с коррозией, теплопотерями, управление процессами и энергоменеджмент / под общ. ред. Фиалко Н.М., Савенко В.И., Плугина А.А. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины ; Ин-т электросварки им. Е.О. Патона НАН Украины ; Киевский национальный ун-т строительства и архитектуры ; Государственная академия железнодорожного транспорта ; Приазовский государственный технический ун-т ; Государственная экологическая академия последипломного образования. — Киев : Центр учебной литературы, 2019. — 250 с. (Усл.-печ. л. 15,5). — 300 экз.

Книга посвящена сохранению ресурсов и окружающей среды, повышению надежности металлоемких комплексов и предотвращению аварий. В работе проведено исследование тепловых режимов помещений при различных видах электроотопления, экологически

чистых и комфортных для людей. Проведен анализ эффективности различных систем и подбор оптимального режима работы системы отопления и ограждающих конструкций. Развиты теоретические основы процессов коррозии и антикоррозионной защиты металлосодержащих комплексов, исследованы и внедрены на практике способы борьбы экологически чистым веществом на растительной основе CONTRRUST — более эффективным, чем известные аналоги. Приведены общие принципы управления процессами и вопросы эффективного энергоменеджмента.

Материал, изложенный в данной работе, может представлять интерес и быть полезным для научных работников, специалистов, а также для студентов и аспирантов профильных вузов.

Книга присвячена збереженню ресурсів та навколишнього середовища, підвищенню надійності металомістких комплексів і запобіганню аварій. В роботі проведено дослідження теплових режимів приміщень при різних видах електроопалення, екологічно чистих та комфортних для людей. Проведено аналіз ефективності різних систем та підбір оптимального режиму роботи системи опалення та огороджуючих конструкцій. Розвинено теоретичні основи процесів корозії та антикорозійного захисту металомістких комплексів, досліджено і впроваджено на практиці засоби боротьби екологічно чистих речовин на рослинній основі CONTRRUST — більш ефективні, ніж відомі аналоги. Наведено загальні принципи управління процесами та питання ефективного енергоменеджменту.

Матеріал, викладений в даній роботі, може становити інтерес і бути корисним для науковців, фахівців, а також для студентів та аспірантів профільних вишів.

132. Якимчук Р.А. Генетичні наслідки забруднення навколишнього середовища природними і техногенними мутагенними чинниками / Якимчук Р.А. ; Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України. — Київ : Логос, 2019. — 379 с. (Ум. друк. арк. 22,1 ; Обл.-вид. арк. 23,4). — 300 пр. — ISBN 978-617-7446-92-6.

У монографії висвітлено результати досліджень мутагенної активності забруднення навколишнього середовища фізичними і хімічними чинниками за використання показників цитогенетичних порушень, видимих мутацій та генетичних змін в алелях гліадинкодувальних локусів запасних білків м'якої пшениці. Проаналізовано рівень мутаційної мінливості рослин за пролонгованої та хронічної дії радіонуклідних забруднень у зоні відчуження ЧАЕС через 25—30 років після аварії. Показано, що внаслідок техногенного забруднення природними радіонуклідами територій розміщення підприємств уранодобувної промисловості в Україні сформувались зони підвищеного радіаційного фону, мутагенна активність яких за показниками частоти цитогенетичних порушень і видимих мутацій не поступається ближній зоні відчуження ЧАЕС. Охарактеризовано мутагенну активність факторів природного і техногенного походження різних еколого-географічних регіонів України та виявлено території, де через 20 років після початку досліджень забруднювачі навколишнього середовища залишаються чинниками високої частоти цитогенетичних порушень. Представлено оригінальні дані досліджень мутагенної активності забруднень гексахлорбензолом ґрунту полігону токсичних відходів поблизу м. Калуш та доведено, що його дія в комплексі з природними мінеральними сполуками гірничо-хімічної сировини навіть за низьких концентрацій становить небезпеку для геному організмів. Приділено увагу особливостям успадкування рідкісних господарсько-корисних мутацій в озимої пшениці. Описано продуктивні мутантні зразки з високою якістю зерна та екологічною адаптованістю до умов вирощування, які можуть бути використані як вихідний матеріал для подальшої селекційної роботи.

Для генетиків, радіобіологів, селекціонерів, спеціалістів аграрного виробництва, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів і студентів.

133. Environmental impact assessment of the drawdown of the Chernobyl NPP cooling pond as a basis for its decommissioning and remediation [Електронне видання МАГАТЕ] / Bugai D.,

Dubas V., Dyachenko T. et al. ; Institute of Geological Sciences of the NAS of Ukraine ; Institute of Hydrobiology of the NAS of Ukraine ; International Atomic Energy Agency et al. — Vienna, 2019. — 188 p. (Обл.-вид. арк. 6,9). — ISBN 978-92-0-161619-7. — (IAEA-TECDOC-1886. — ISSN 1011—4289).

The IAEA provided assistance to the cooling pond decommissioning project in 2012—2013 through a sequence of expert missions, workshops and a number of modelling and risk assessment analyses supporting the feasibility study and the preparation of environmental impact assessments. This publication focuses on the assessment of radiological impacts resulting from the drawdown of the water level in the cooling pond as a basis for planning its decommissioning and remediation activities. This publication also summarizes the practical experience gained in the first few years of the cooling pond decommissioning project, which started in 2014 and is still ongoing. Although specific to the cooling pond at the Chernobyl nuclear power plant, the findings, conclusions and recommendations presented by the international scientific community will be of benefit to all States. Many of the safety issues and challenges posed by the decommissioning of the cooling pond are similar to those encountered in the decommissioning and remediation of similar facilities and sites; and the lessons from the Chernobyl nuclear power plant can serve as a guide to decision makers. The IAEA gratefully acknowledges the Ukrainian experts responsible for drafting and reviewing this publication and the contributions from the international scientific community. The IAEA officer responsible for this publication was H. Monken-Fernandes of the Division of nuclear fuel cycle and waste technology.

МАГАТЕ надало допомогу проекту з виведення з експлуатації ставу-охолоджувачу в 2012—2013 роках шляхом послідовних місій експертів, семінарів і ряду моделюючих та оціночних аналізів, що підтримують техніко-економічне обґрунтування та підготовку оцінок впливу на навколишнє середовище. Ця публікація зосереджена на оцінці радіологічних впливів, спричинених зниженням рівня води в водоймі-охолоджувачі, як основи для планування заходів щодо її виведення з експлуатації та відновлення. У цій публікації також узагальнено практичний досвід, накопичений за перші кілька років проекту з виведення з експлуатації ставу-охолоджувачу, який розпочався у 2014 році та триває досі. МАГАТЕ висловлює вдячність українським експертам, відповідальним за підготовку та перегляд цієї публікації, та внесок від міжнародного наукового співтовариства. Співробітником МАГАТЕ, відповідальним за цю публікацію, був Х. Монкен-Фернандес з відділу циклу ядерного палива та технології відходів.

Специфічні для ставу-охолоджувачу на Чорнобильській АЕС результати, висновки та рекомендації, представлені міжнародним науковим співтовариством, будуть корисними для всіх держав. Багато питань безпеки та проблеми, пов'язані з виведенням з експлуатації водойм-охолоджувачів, схожі на проблеми, що виникають при виведенні з експлуатації та реконструкції подібних споруд та майданчиків; і уроки Чорнобильської АЕС можуть послужити керівництвом для осіб, які приймають рішення.

134. Interesting Chernobyl. 100 symbols / Stepanets K., Ugryumova V., Vishnevskiy D., Paskevich S.; Institute for Safety Problems of Nuclear Power Plants of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Sky Horse Publishing House, 2019. — 263 p. (Ум. друк. арк. 6,6). — 500 cop. — ISBN 978-966-2536-47-8.

This book contains 100 fascinating and, at the same time, concise articles about the most important and interesting symbols of the Chernobyl exclusion zone: from the Chernobyl nuclear power plant and the city of Pripyat, to individual monuments of the bygone Soviet era, like soda machines, pay phones, and other items that give an life idea of a typical successful 1980s Soviet town. The reader will find out how the catastrophe happened; «walk» around abandoned military facilities, including the giant «Duga» radar; see the cemetery for equipment used by the accident liquidators; look into the apartments of Pripyat, abandoned the day after the terrible explosion; meet the giant catfish and the almost-tame fox Semyon, entranced by tourists; be horrified by how,

after thirty years, the former city of the Soviet atomic scientists has decayed and been taken over by forest. Seeing dust-covered faded toys left by their small owners, rusty bumper cars in an amusement park forever frozen near the famous Pripyat ferris wheel, joyful faces of pioneers looking from mosaic panels through thickets of poplars, the reader will understand how suddenly, tragically, and irreversibly the lives of many thousands of people were changed. The articles in this unusual photo album were written by exclusion zone experts: an experienced stalker, authoritative environmental scientists, and a writer popular in the former USSR. The editors tried to seriously prepare a high-quality English text, so all the articles were translated not just by a native speaker from the USA, but also by a Chernobyl zone specialist who has been working in the field for 14 years.

The book will be interesting for both tourists visiting the Chernobyl exclusion zone and for anyone interested in the history and consequences of the terrible event of April 26, 1986.

Ця книга містить 100 захоплюючих і водночас лаконічних статей про найважливіші та найцікавіші символи Чорнобильської зони відчуження: від Чорнобильської АЕС і міста Прип'ять до окремих пам'яток минулої радянської доби, як сода-машини, платні телефони та інші предмети, які дають уявлення про життя типового успішного радянського міста 1980-х років. Читач дізнається, як сталася катастрофа; «прогуляється» навколо покинутих військових об'єктів, у тому числі гігантський радар «Дуга»; побачить кладовище обладнання, яке використовувалося ліквідаторами аварії; зазирне у квартири Прип'яті, покинуті на наступний день після страшного вибуху; зустріне гігантського сома та майже приручену лисицю Семена, яка підпускає до себе туристів; жахнеться від того, як через тридцять років колишнє місто радянських вчених з галузі атомної енергетики занепало і було захоплено лісом. Побачивши вкриті пилом вицвілі іграшки, залишені їхніми маленькими власниками, іржаві бампери машин у назавжди зачиненому парку розваг біля знаменитого «чортового колеса» Прип'яті, радісні обличчя піонерів, що дивляться з мозаїчних панелей через зарості тополь, читач зрозуміє, як раптово, трагічно і незворотно змінилося життя десятків тисяч людей. Статті в цьому незвичайному фотоальбомі були написані експертами зони відчуження: досвідченим сталкером, авторитетними науковцями з охорони навколишнього середовища та популярною в колишньому СРСР письменницею. Редакція намагалася серйозно підготувати високоякісний англійський текст, тому всі статті були перекладені не просто носієм мови зі США, а й фахівцем з Чорнобильської зони, який працює у цій галузі 14 років.

Книга буде цікава як туристам, які відвідують Чорнобильську зону відчуження, так і всім, хто цікавиться історією та наслідками жахливої події 26 квітня 1986 року.

135. Амоша О.І. Розвиток металургійної смарт-промисловості в Україні: передумови, проблеми, особливості, наслідки : науково-аналітична доповідь [Електронний ресурс] / Амоша О.І., Нікіфорова В.А., Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 67 с. (Обл.-вид. арк. 4,2). — ISBN 978-966-02-9053-2.

З урахуванням ключових тенденцій і викликів розвитку світової металургії досліджено та систематизовано особливості й основні наслідки становлення металургійних смарт-виробництв у світі з виокремленням відмінностей упровадження «розумних» рішень і технологій у виробничій, організаційно-економічній та соціальній сферах діяльності металургійних підприємств, які є доцільними для реалізації в Україні. У результаті аналізу передумов і проблем смартизації металургії в Україні визначено ключові особливості розбудови галузі на «розумних» засадах у контексті світових трендів. Науково-аналітичну доповідь підготовлено в рамках планових досліджень ІЕП НАН України (підтема «б» «Науково-аналітичне обґрунтування напрямів становлення «смарт» промисловості в Україні» бюджетної теми «Напрями становлення «смарт» промисловості в Україні»; шифр теми ІІІ-06-16, державний реєстраційний номер роботи 0116U004195).

136. Андрєєва Н.М. Механізми забезпечення екологізації землекористування на засадах пріоритетів «зеленого зростання» регіонів України в умовах децентралізації / Андрєєва Н.М., Тютюнник Г.О. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 57 с. (Ум. друк. арк. 2,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8938-3.

Брошура містить результати досліджень, що присвячені розробці механізмів забезпечення екологізації землекористування на засадах пріоритетів «зеленого зростання» регіонів України в умовах децентралізації. В брошурі обґрунтовано передумови, мотиви та особливості організаційно-економічних механізмів стимулювання та впровадження процесу формування екологічно чистих земель на засадах пріоритетів «зеленого зростання» регіонів України в умовах децентралізації. Визначено тенденції та особливості формування екологічно чистих земель в рамках створення територіальних громад. Надано рекомендації щодо забезпечення реалізації екологізації землекористувань на засадах пріоритетів «зеленого зростання» регіонів України в умовах децентралізації. Досліджено державну підтримку формування територіальних громад і представлено пропозиції щодо розвитку екологічно чистих територій на засадах існуючого нормативно-правового базису. Надано рекомендації щодо удосконалення положень Земельного кодексу України, Податкового кодексу України, Господарського кодексу України, Методичних рекомендацій «Про нормативну грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення» та створення нормативно-правового акту, що буде чітко розкривати процедуру надання правового стану земель та регламентований порядок передачі їх у користування із відповідними обмеженнями, з метою раціонального збереження та використання земельних ресурсів. Досліджено та рекомендовано внесення змін до інституційного та функціонального забезпечення органів влади з питань формування екологічно чистих земель. Розроблено принципи стимулювання розвитку екологічно чистих територій. Наведено авторське визначення механізму «зеленого інклюзивного розвитку» екологічно чистих територій, визначено мету, завдання на всіх рівнях, необхідні заходи та ефекти від реалізації. Наведено авторське визначення інклюзивного «зеленого» землеробства та визначено інструменти його реалізації. Розроблено організаційно-економічний механізм взаємодії стейкхолдерів у сфері формування екологічно чистих земель. Запропоновано фінансовий механізм реалізації підтримки впровадження економіко-організаційних механізмів екологізації землекористування в якості екологічних фондів екологізації землекористування.

Брошура розрахована на фахівців органів регіональної влади, підприємців, науковців, викладачів, діячів громадських організацій, студентів, усіх зацікавлених питаннями розвитку екологоорієнтованим землекористуванням.

137. Бунтов І.Ю. Перспективи розвитку біотехнологій в Україні / Бунтов І.Ю. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 278 с. (Обл.-вид. арк. 20,4). — 300 пр. — ISBN 978-617-7801-04-6.

Монографію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичного забезпечення державної підтримки розвитку біотехнологій в економіці України. В роботі узагальнено теоретичне забезпечення розвитку біотехнологій в економіці України, в межах чого уточнено сутність і зміст поняття «біотехнології» й удосконалено їх класифікацію; розкрито значення біотехнологій для розвитку національної економіки; досліджено досвід державної підтримки розвитку біотехнологій в економіці країн світу й обґрунтовано умови та можливості його застосування в Україні. Також у роботі удосконалено методичне забезпечення обґрунтування перспектив розвитку біотехнологій в Україні, а саме: обґрунтовано методичний підхід до вибору перспективних напрямів розвитку біотехнологій; проведено оцінку стану наукового забезпечення розвитку біотехнологій в економіці України; наведено аналіз тенденцій розвитку біотехнологій в економіці України на основі оцінки патентної активності. Проведені дослідження було покладено в основу розробки теоретико-методичного забезпечення формування напрямів державної підтримки розвитку біотехнологій в економіці України, в межах чого обґрунтовано методичні положення щодо формування складових механізму державної підтримки розвитку біотехнологій в Україні; досліджено проблеми впровадження біотехнологій в економіку України; запропоновано методичний підхід до оцінювання готовності галузей економіки країни до впровадження біотехнологій.

Монографію рекомендовано для фахівців органів державної влади, які займаються питаннями підтримки розвитку біотехнологій в економіці України, а також науковців і практиків, які працюють з різними аспектами проблеми розвитку біотехнологій в країні та його державної підтримки.

138. Буркинський Б.В. Принципи формування ефективних логістичних ланцюгів товарних ринків / Буркинський Б.В., Нікішина О.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 80 с. (Ум. друк. арк. 4,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8964-2.

Монографія містить результати досліджень, що присвячені обґрунтуванню багаторівневої системи принципів формування ефективних логістичних ланцюгів товарних ринків та зв'язків між їх ланками. У доповіді розкрито сутність відтворювального підходу до ринкових досліджень, визначено логістичну структуру товарного ринку, типологію зв'язків між ланками логістичного ланцюга. Розроблено класифікацію ринкових ланцюгів і логістичних операцій, встановлено закономірність багатофункціональної сутності логістичної операції. Обґрунтовано доцільність конвергенції чотирьох наукових підходів (відтворювального, інтеграційного, регуляторного та концепції «зеленої» економіки) для конструювання системи принципів формування ринкових логістичних ланцюгів. Обґрунтовано компоненти відтворювальної, інтеграційної, регуляторної та екологічної групи принципів формування ринкових логістичних ланцюгів, розкрито сутність принципів у науково-прикладному вимірі. За допомогою емпіричних досліджень визначено ступінь і проблеми реалізації головних принципів формування логістичних ланцюгів товарних ринків в українських реаліях, конкретизовано теоретичні положення ринкової логістики на прикладі стратегічних товарних ринків України.

Монографія розрахована на фахівців органів влади різних рівнів, підприємців, науковців, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів.

139. Бурлай Т.В. Соціально-економічна конвергенція: теорія та практика / Т.В. Бурлай ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 364 с.; табл., рис. (Ум. друк. арк. 22,8 ; Обл.-вид. арк. 19,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8805-8.

Розкрито змістові та оціночні характеристики соціально-економічної конвергенції. Виявлено специфіку міжкраїнних конвергенційних процесів у Євросоюзі з виокремленням досвіду новоінтегрованих постсоціалістичних держав Центрально-Східної Європи. З'ясовано умови та механізми конвергенції соціально-економічних систем України і ЄС, а також ризики потрапляння України в пастку дивергентності та шляхи її уникнення.

Для фахівців у галузі державного управління, макроекономічного моделювання та міжнародних економічних відносин, науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей.

140. Ганжуренко І.В. Маркетингово-логістичні системи суб'єктів аграрного бізнесу: побудова та функціонування / Ганжуренко І.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Харків : Смугаста типографія, 2019. — 320 с. (Ум. друк. арк. 15,2). — 300 пр. — ISBN 978-617-7602-73-05.

У монографії представлено наукове обґрунтування теоретико-методологічних та прикладних засад щодо управління маркетингово-логістичною діяльністю суб'єктів аграрного бізнесу на основі побудови, функціонування та розвитку в їх менеджменті відповідних систем. У роботі представлено методологічні засади оцінки ефективності реалізації стратегій розвитку та функціонування систем управління маркетингово-логістичною діяльністю, а також концепцію побудови механізму управління нею. Окреслено процедури оцінки та аналізу стратегічних альтернатив в процесі розробки та імплементації маркетингово-логістичних стратегій та процедури планування збутової діяльності за рахунок доповнення та узгодження визначеного функціонального навантаження маркетингово-логістичної діяльності адаптованим управлінським інструментарієм. За результатами дослідження запропоновано відповідні висновки, надані практичні рекомендації, які мають сприяти оптимізації маркетингово-збутової діяльності підприємств аграрного сектору, як визначального напряму у загальному експортному вантажопотоці.

Монографія призначена для науковців, фахівців та керівників підприємств транспортної сфери, службовців органів державної влади, керівників та спеціалістів логістичних підприємств України, а також викладачів, експертів, аспірантів та студентів закладів вищої освіти, наукові та фахові інтереси яких торкаються проблем маркетингово-логістичного забезпечення розвитку українських підприємств аграрного сектору.

141. Геоекономічні виклики для країн G7 : зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. [Електронний ресурс] / відп. ред. О.О. Борзенко ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 128 с. (Обл.-вид. арк. 8,4 ; Об'єм даних 1,1 Мб).— ISBN 978-966-02-9096-9. — Режим доступу : http://ief.org.ua/docs/scc/14.pdf

Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції присвячено дослідженню впливу країн АСЕАН на G7; сучасним валютно-фінансовим, інвестиційним викликам для G7. Проаналізовано наявні проблеми у сфері взаємодії країн G7 та запропоновано шляхи їх стабілізації. Сформульовані нові ідеї та підходи щодо співпраці країн G7 на сучасному етапі розвитку.

142. Глобальна конвергентно-мережева фінансова економіка / Білорус О.Г., Власов В.І., Гриценко А.А., Єфименко Т.І. ; наук. ред. О.Г. Білорус ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ : Globe Edit, 2019. — 612 с. (Ум. друк. арк. 35,6 ; Обл.-вид. арк. 28,0). — ISBN 978-613-9-41640-0.

У монографії представлена оригінальна авторська концепція теорії глобалізації, глобальних трансформацій світової економіки і формування світ-системи постіндустріального глобалізму. Запропоновано нові методологічні підходи до розкриття закономірностей і законів глобалізації, глобальної інтеграції та глобально-конвергентного співрозвитку у XXI столітті. Представлені авторські трактування основних категорій глобальної політекономії. Розкрито специфіку та перспективи процесів глобалізації

в постіндустріальну епоху. Спрогнозовано еволюцію і нові закономірності розвитку міжнародної торгівлі і підвищення її ролі в розвитку світової мережевої економіки. Запропоновано методи вирішення основного протиріччя формування глобального інформаційно-мережевого суспільства та його проявів в умовах глобальної фінансіалізації економіки. Описано тенденції, закономірності та наслідки глобальної мережевої конвергенції в формуванні нової світової фінансової економіки.

The monograph presents the original author's conception of globalization theory, global transformations of the world economy and the formation of a world-system of post-industrial globalism. New methodological approaches to the discovery of the laws and laws of globalization, global integration and global convergent co-development in the XXI century are proposed. It's presented author's interpretations of the main categories of global political economy. The specificity and prospects of globalization processes in the post-industrial era are revealed. The evolution and new patterns of development of international trade and the increase of its role in the development of the global network economy are predicted. Methods are proposed for resolving the main contradiction in the formation of a global information-network society and its manifestation in the context of the global financialization of the economy. The trends and consequences of the global network convergence in the formation of a new global financial economy are described.

143. Господарське законодавство України: перспективи модернізації на засадах сталого розвитку / під заг. ред. В.А. Устименка ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 320 с. (Ум. друк. арк. 5,2 ; Обл.-вид. арк. 6,2). — 70 пр. — ISBN 978-966-02-8935-2.

У монографії висвітлено пріоритети формування сучасного господарського законодавства України під впливом концепції сталого розвитку. Розглянуто особливості правового забезпечення формування соціально-економічної та екологічної політики держави на засадах сталого розвитку. Наведено характеристику окремих елементів інституціонального забезпечення розвитку економіки на засадах сталого розвитку. Визначено перспективи підвищення інвестиційної привабливості України в умовах сталого розвитку. Аргументовано першочерговість імплементації міжнародно-правових засад судового захисту прав учасників господарських відносин як гарантії забезпечення сталого розвитку України.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів юридичних і економічних спеціальностей закладів вищої освіти, юристів-практиків, працівників органів державної влади і місцевого самоврядування.

В монографии освещены приоритеты формирования современного законодательства Украины под влиянием концепции устойчивого развития. Рассмотрены особенности правового обеспечения формирования социально-экономической и экологической политики государства на принципах устойчивого развития. Приведена характеристика отдельных элементов институционального обеспечения развития экономики на принципах устойчивого развития. Определены перспективы повышения инвестиционной привлекательности Украины в условиях устойчивого развития. Аргументирована первоочередность имплементации международно-правовых основ судебной защиты прав участников хозяйственных отношений как гарантии обеспечения устойчивого развития Украины.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов юридических и экономических специальностей учреждений высшего образования, юристов-практиков, работников органов государственной власти и местного самоуправления.

144. Дослідження інституціонального середовища розвитку малого та середнього екологічного підприємництва в Україні у контексті «зеленої» економіки / Буркинський Б.В., Андрєєва Н.М., Лайко О.І. та ін. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 58 с. (Ум. друк. арк. 3,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8965-9.

Брошура містить результати досліджень, що присвячені дослідженню інституціонального середовища розвитку малого та середнього екологічного підприємництва в Україні в контексті «зеленої економіки». Авторами на підґрунті дослідження тенденцій та особливостей формування інноваційного базису впровадження «зеленої економіки» України визначено загальні підходи до розвитку середнього та малого екологічного підприємництва: досліджено інституційне забезпечення «зеленого» зростання вітчизняного бізнесу; наведені перспективні напрями розвитку екологічного МСП та розроблені пропозиції щодо стимулювання впровадження пріоритетів сталого розвитку в державі.

Брошура розрахована на фахівців органів влади різних рівнів, підприємців, науковців, діячів громадських організацій, усіх зацікавлених питаннями «зеленої» модернізації економіки і суспільства.

145. Дячук О.А. Сценарне моделювання впливу фінансових і фіскальних інструментів на динаміку модернізації електроенергетики України / Дячук О.А., Подолець Р.З., Абакуменко О.В. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України» ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України ; Чернігівський національний технологічний ун-т. — Чернігів, 2018. — 248 с. (Ум. друк. арк. 11,4). — 600 пр. — ISBN 978-617-7570-18-8.

В монографії представлено підхід до формулювання цільового енергетичного сценарію, що базується на оцінці синергетичного ефекту від запровадження заходів за пріоритетними напрямами: енергоефективність, відновлювана енергетика, модернізація та інновації, трансформація ринку та інституцій.

Монографія розрахована на науковців, практиків, студентів та широке коло читачів.

146. Екологобезпечний розвиток секторів економіки: загрози, ризики, заходи попередження / за ред. Буркинського Б.В., Купінець Л.Є. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 400 с. (Ум. друк. арк. 23,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-911-8.

У контексті трансформації національної економіки на засадах екологізації розроблено теоретико-методологічні основи виявлення та попередження загроз та ризиків екологоорієнтованому розвитку реального сектору економіки, проведено типізацію та класифікацію ризиків, притаманних викликам сучасного секторального розвитку. Обґрунтовано можливості переходу до екологоорієнтованого секторального розвитку крізь призму можливих ризиків та загроз, що розглянуті з врахуванням галузевих особливостей та специфіки прояву. Визначено ризик-профілі секторальної екологізації, напрямки мінімізації виявлених ризиків та превентивні умови щодо попередження виявлених ризиків екологобезпечному розвитку секторів економіки регіону Українського Причорномор'я.

147. Економіко-правові аспекти сталого розвитку: держава, регіон, місто : матеріали Першої міжнар. наук.-практич. конф. (Київ, 7 черв. 2019 р.) / наук. ред. В.А. Устименко ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 208 с. (Ум. друк. арк. 13,0 ; Обл.-вид. арк. 12,1). — 90 пр. — ISBN 978-966-02-8916-1.

У виданні представлені тези доповідей учасників Першої міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові аспекти сталого розвитку: держава, регіон, місто» (7 червня 2019 р, Київ), підготовлені за такими базовими тематичними напрямами, як: теоретико-методологічні засади та правові доктрини забезпечення сталого розвитку держави, регіону, міста; сучасні системи й моделі управління розвитком міст та регіонів: вітчизняний та зарубіжний досвід; роль органів державної влади та органів місцевого самоврядування у забезпеченні сталого розвитку міст та регіонів; інституційна складова забезпечення сталого розвитку сфери житлово-комунальних послуг міста; підприємства міського господарства у забезпеченні сталого розвитку сфери житлово-комунальних послуг міста; розвиток правової моделі енергетичного простору держави, регіону, міста; теоретичні та практичні підходи до трансформації існуючих і перспективних економіко-правових моделей енергетичного

простору в Україні та зарубіжних правових системах. Визначені напрями в цілому відображають результати виконання тем НДР Інституту економіко- правових досліджень НАН України та установ-співорганізаторів.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, юристів-практиків.

148. Економіко-правові засоби стимулюючого впливу на розвиток Донбасу / під заг. ред. В.А. Устименка ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 236 с. (Ум. друк. арк. 14,8 ; Обл.-вид. арк. 13,7). — 70 пр. — ISBN 978-966-02-8893-5.

У монографії наведено оцінку стану економіко-правового забезпечення сталого розвитку Донбасу, висвітлено позитивний досвід, а також проблемні питання ведення бізнесу й запропоновано шляхи їх вирішення, сформульовано емпірично та науково-обґрунтовані пропозиції щодо запровадження спеціального режиму господарювання, розвитку сектору високотехнологічних і наукоємних виробництв, підвищення ефективності природо- та ресурсокористування, використання державно-приватного партнерства як засобу реалізації проектів з енергомодернізації та покращення функціонування сектору ЖКГ, ролі металургійних підприємств в оновленій структурі економіки Донбасу, стратегічних основ формування сучасних моделей бізнесу, орієнтованих на права людини, з метою підвищення інвестиційної привабливості економіки східних регіонів України. Матеріали видання підготовлено за підсумками спільного наукового проекту «Економіко-правові засоби стимулюючого впливу на розвиток Донбасу», здійсненого у партнерстві з Фондом імені Фрідріха Еберта та ГО «Асоціація вчених — внутрішньо переміщених осіб».

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів юридичних і економічних спеціальностей закладів вищої освіти, юристів-практиків, працівників органів державної влади і місцевого самоврядування.

В монографии представлена оценка состояния экономико-правового обеспечения устойчивого развития Донбасса, освещены положительный опыт, а также проблемные вопросы ведения бизнеса и предложены пути их решения, сформулированы эмпирически и научно обоснованные предложения относительно введения специального режима хозяйствования, развития сектора высокотехнологичных и наукоемких производств, повышения эффективности природо- и ресурсопользования, использования государственно-частного партнерства как средства реализации проектов по энергомодернизации и улучшения функционирования сектора ЖКХ, роли металлургических предприятий в обновленной структуре экономики Донбасса, стратегических основ формирования современных моделей бизнеса, ориентированных на права человека, в целях повышения инвестиционной привлекательности экономики восточных регионов Украины. Материалы издания подготовлены по итогам совместного научного проекта «Экономико-правовые средства стимулирующего влияния на развитие Донбасса», проведенного в партнерстве с Фондом имени Фридриха Эберта и ОО «Ассоциация ученых — внутренне перемещенных лиц».

Для научных работников, преподавателей аспирантов, студентов юридических и экономических специальностей учреждений высшего образования, юристов-практиков, работников органов государственной власти и местного самоуправления.

149. Економічна ефективність vs соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи / Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 350 с. (Обл.-вид. арк. 24,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8900-6.

Суперечливу єдність економічної ефективності та соціальної справедливості розглянуто як чинник еволюціонування економічних систем. Визначено прийнятний ступінь економічної нерівності у контексті соціальної справедливості та забезпечення сталого людського розвитку, окреслено соціально-демографічні передумови активізації людського потенціалу в Україні. Ключовим механізмом досягнення балансу розподілу соціальної

відповідальності визначено публічно-приватне партнерство. Принцип справедливості розкрито як основу вдосконалення правового забезпечення управління економікою, обґрунтовано провідне значення дотримання справедливості оподаткування як чинника підвищення інвестиційної привабливості України.

Для фахівців у галузі демографії, соціальної економіки і соціальної політики, працівників державного управління, викладачів, аспірантів, студентів економічних та інших гуманітарних спеціальностей.

150. Екосистемні засади оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] / Колмакова В.М., Веклич О.О., Кобзар О.М. та ін. ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 260 с. (Обл.-вид. арк. 11,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9168-3.

Уперше в Україні обґрунтовано наукові засади оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища з використанням екосистемного підходу. Досліджено методологічні, методичні, організаційно-економічні та практичні аспекти формування інноваційних механізмів оцінки збитків від детеріорації послуг екосистем у державному управлінні та місцевому самоврядуванні, що відповідають вимогам європейської нормативно-правової бази. Розкрито змістовні ознаки механізму екологічної компенсації як цілісної структури та, зокрема, компенсаційних механізмів відшкодування збитків від погіршення/знищення екосистемних послуг, забруднення водних екосистем, заподіяної шкоди довкіллю відходами. Наведено результати дослідження екосистемного оцінювання збитків унаслідок нераціонального використання та забруднення місцевих природних ресурсів, у тому числі щодо формування відповідного компенсаційного механізму. Розроблено пропозиції з удосконалення вітчизняної інституціонально-регуляторної бази оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища на основі екосистемного підходу та зарубіжного досвіду його імплементації в практику управління природокористуванням.

Для широкого загалу фахівців з економіки природокористування, місцевого самоврядування і територіального розвитку, котрі переймаються проблематикою оцінювання екосистемних послуг для посилення дієвості національної екологічної політики, досягнення належного стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України.

151. Єлісєєва Л.В. Роль соціального капіталу в економічному розвитку / Єлісєєва Л.В. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 356 с. (Ум. друк. арк. 16,0 ; Обл.-вид. арк. 21,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9120-1.

Монографія присвячена дослідженню проблеми розкриття економічного потенціалу соціального капіталу та зміни його ролі в умовах цифровізації економіки. Розкрито економічну суть, еволюцію наукових поглядів, індикатори виміру соціального капіталу та його економічних ефектів. Проаналізовано ключові тенденції розвитку соціального капіталу та його вплив на національну й глобальну економіку. Охарактеризовано економічний потенціал інноваційних форм соціального капіталу, які виникли внаслідок цифровізації економіки. Досліджено ключові зміни в структурі власності, управлінні, доходах, організаційних форм під впливом модернізації соціального капіталу.

Для науковців, працівників міністерств і відомств, викладачів, а також усіх, хто цікавиться проблемами соціального розвитку.

152. Захарченко Л.А. Людський потенціал як чинник соціально-економічного розвитку України / Захарченко Л.А., Топалова І.А., Захарченко Є.М. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України ; Міжрегіональна академія управління персоналом (Одеській ін-т). — Одеса, 2019. — 156 с. (Ум. друк. арк. 9,8). — 300 пр. — ISBN 978-617-7768-02-8.

В монографії розкрито сутність людського потенціалу як складної категорії, яка відображає властивості та можливості людей, і вважається головним чинником соціально-еко-

номічного розвитку і головною конкурентною перевагою підприємства. Для забезпечення формування і розвитку людського потенціалу необхідно з'ясувати його сутнісні ознаки та чинники. В роботі детально аналізується демографічний розвиток нашої країни, захворюваність населення і його здоров'я як основної складової людського потенціалу; при цьому підкреслено недоліки державної політики в забезпеченні здоров'я громадян, отже, основи людського потенціалу. Розглянуто вплив стану здоров'я населення на розвиток економіки.

Для науковців, викладачів, аспірантів, управлінців, економістів-практиків, студентів та магістрантів.

153. Зміцнення засад у сфері бізнесу та прав людини: драйвери для України : зб. наук.-практич. матеріалів міжнар. проекту / Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 200 с. (Ум. друк. арк. 12,5 ; Обл.-вид. арк. 11,6). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8892-8.

У виданні висвітлено проблематику сучасних суспільних відносин у сфері бізнесу і прав людини в контексті розвитку глобалізованого світу, коли пріоритети Цілей сталого розвитку спрямовані на досягнення органічного та справедливого поєднання економічного зростання і гідного та безпечного життя людини. Висвітлено міжнародні та європейські правові норми і досвід втілення справедливої кореляції між забезпеченням поваги і захисту прав людини та економічними інтересами національного бізнесу та багатонаціональних корпорацій. Розглянуто виклики і шляхи розвитку політики, законодавства та поточної практики у сфері прав людини в сучасних умовах господарювання в Україні. Визначено перспективи впровадження Керівних принципів ООН з питань бізнесу і прав людини, а також відповідних норм acquis Європейського Союзу та Ради Європи, інших міжнародних організацій у вітчизняне політико-правове поле та правозастосовну практику. Видання підготовлено та видано у рамках Спільного проекту Інституту економіко-правових досліджень НАН України та Ресурсного центру з питань бізнесу та прав людини (Business & Human Rights Resource Center), Велика Британія.

Збірник адресований науковцям, фахівцям органів державної влади і місцевого самоврядування, представникам суб'єктів господарської діяльності, юристам-практикам, викладачам, аспірантам і студентам юридичних та економічних спеціальностей закладів вищої освіти, правозахисникам і всім, хто цікавиться проблематикою правового забезпечення справедливих кореляцій між бізнесом і правами людини.

This publication concerns the modern social relations in the area of business and human rights in the context of the globalized world development, when the Sustainable Development Goals' priorities are aimed at achieving the organic and equitable combination of economic growth and decent and safe human life. The international and European legal norms and experience of the fair correlation between ensuring respect and protection of human rights and economic interests of the national business and multinational corporations are highlighted. The papers consider the challenges and ways of developing the policy, legislation and practice in the field of human rights in the current conditions of economic management in Ukraine. The authors present approaches to the prospects for implementation of the United Nations Guidelines on Business and Human Rights, relevant norms of the European Union and the Council of Europe acquis, as well as norms of other international organizations into the national political and legal space and practice of law. The edition is prepared and published as part: of the Joint Project of the Institute of Economic and Legal Research of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Business & Human Rights Resource Centre (Great Britain).

The collection is addressed to scholars, officials of the state authorities and local self-government bodies, representatives of business entities, practicing lawyers, lecturers, postgraduate students and students of the legal and economic specialties of the higher educational establishments, human rights activists and everyone who is interested in the issues of legal provision of fair correlations between business and human rights.

154. Імплементація європейських засад сільського розвитку в Україні / за ред. О.М. Бородіної ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2018. — 300 с. (Ум. друк. арк. 18,8 ; Обл-вид. арк. 16,9). — 140 пр. — ISBN 978-966-02-8579-8.

У монографії узагальнено європейські засади сільського розвитку та аргументовано доцільність орієнтації вітчизняної політики сільського розвитку на посилення здатності села до здійснення вагомого внеску в економічне зростання і продукування суспільних благ, на формування подібної до європейської системи розроблення стратегій і програмних завдань зрівноваженого розвитку сільського господарства й села. Обґрунтовано стратегічні напрями та механізми сільського розвитку у сфері вдосконалення земельних відносин в Україні на основі європейських соціально орієнтованих підходів до їх регулювання; якісного оновлення і реалізації людського капіталу на селі із запровадженням освітніх моделей та інноваційних мережевих структур для дорослого населення, а також підвищення доступності базових послуг; підвищення життєздатності та конкурентоспроможності господарювання на селі, особливо в частині сприяння становленню сімейного фермерського укладу європейського зразка; консолідації сільських громад, збереження та реалізації їх самоврядних функцій в умовах реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

Для науковців, фахівців агропродовольчої сфери, регіонального і соціального розвитку, працівників органів державного управління і місцевого самоврядування, викладачів, аспірантів і студентів вишів гуманітарного профілю.

155. Інвестиційна активність підприємств з виробництва продукції з високою доданою вартістю в умовах обмежених ринків: парадигма та механізми забезпечення / Н.Ю. Брюховецька, І.П. Булєєв, О.А. Богуцька та ін. ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 388 с. (Обл.-вид. арк. 24,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9102-7.

Доведено доцільність відмови від виробничо-товарної та переходу до кредитно-емісійної моделі інвестування підприємств. Обґрунтовано парадигму інвестиційної активності підприємств в умовах звуження внутрішнього ринку, дефіциту матеріальних і фінансових ресурсів, недостатньої конкурентоспроможності промислових підприємств. Удосконалено механізми активізації інвестиційної діяльності підприємств, зокрема на основі проектного фінансування, формування довгих технологічних ланцюгів вертикально та горизонтально інтегрованих структур, включення до глобальних ланцюгів створення вартості. Запропоновано напрями економічної політики, які мають на меті вкладення інвестицій у відродження промисловості України.

Для науковців, фахівців підприємств, менеджерів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей.

156. Інституціональна модель інноваційної економіки / за ред. Ляшенка В.І., Прокопенка О.В., Омельяненка В.А. ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 327 с. (Обл.-вид. арк. 14,2). — 350 пр. — ISBN 978-966-02-9142-3.

В монографії розглянуто широкий спектр актуальних проблем інноваційного розвитку та відповідних інституційних трансформацій. Особлива увага надається стратегічним аспектам розвитку високотехнологічних секторів національної інноваційної системи та проблемам освіти.

The monograph deals with the wide range of topical issues of innovation development and appropriate institutional transformations. Particular attention is paid to strategic aspects of high-tech sectors of national innovation system development and problems of education.

For scientists, lecturers and students of higher educational institutions, as well as a wide range of readers, who are interested in issues of innovation development.

157. Інституціональне забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах децентралізації / за ред. Буркинського Б.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-еколо-

гічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 520 с. (Ум. друк. арк. 30,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9017-4 (заг.). — (ISBN 978-966-02-9018-1 (кн. 1). — ISBN 978-966-02-9019-8 (кн. 2).

Монографія присвячена теоретико-методологічним та практичним засадам інституціонального забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах децентралізації. Визначені напрями, механізми і заходи формування сприятливого інституціонального забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів. Запропоновано комплексний механізм державного управління інвестиціями в регіональний розвиток. Розглянуто системне уявлення адміністративно-територіальної реформи в Україні, її економічні аспекти, а також підсумки першого етапу реформи та шляхи подальшої її реалізації. Обґрунтовано використання стратегування соціально-економічного розвитку як комплексного інструменту формування інвестиційного потенціалу регіону.

Монографія призначена для фахівців державних та регіональних органів управління, науковців, підприємців, викладачів, аспірантів та студентів.

The monograph is devoted to the theoretical, methodological and practical principles of institutional support for the socio-economic development of the regions of Ukraine in the context of decentralization. The directions, mechanisms and measures of formation of favorable institutional support of investment and innovative development of regions are defined. The complex of mechanism state regulation of investments in regional development is offered. The systematic representation of the administrative-territorial reform in Ukraine, its economic aspects, as well as the results of the first stage of the reform and ways of its further implementation are considered. The use of socio-economic development strategy as a comprehensive tool for shaping the region's investment potential is substantiated.

The monograph is intended for specialists of state and regional authorities, scientists, entrepreneurs, teachers, graduate students and students.

158. Інституційні трансформації соціально-економічної системи України / за ред. Гриценка А.А. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2015. — 344 с. : табл., рис. (Ум. друк. арк. 21,5 ; Обл.-вид. арк. 15,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-7994-0.

Розкрито особливості інституційних трансформацій в умовах поєднання інверсійного типу ринкових перетворень і глобалізації економіки. Таке поєднання привело в Україні до формування базової економічної деструкції, яка полягає у пристосуванні української економіки до різних фрагментів світового господарства як сировинного придатку без попереднього створення збалансованого національного ринку і побудови відповідної інституційної архітектоніки. Базова деструкція проявляється у низці похідних деформацій і розширено відтворюється в процесі економічного зростання, що неминуче закінчується глибокою кризою. Показано, що внутрішня суперечність сумісно-розділених відносин на сучасному етапі розвитку суспільства проявляється як суперечність між глобалізацією, яка реалізується через інформаційно-технологічні та фінансово-економічні механізми, і просторовою локалізацією матеріальних і трудових ресурсів, які не можуть переміщуватися у просторі зі швидкістю інформаційних і фінансових потоків. Визначено підходи до розв'язання існуючих суперечностей в економіці України, обґрунтовано заходи щодо інституційних корекцій, необхідних для подолання кризових процесів і переходу до стабільного розвитку.

Для фахівців у галузі економіки, викладачів і студентів економічного і соціально-гуманітарного спрямування.

159. Інтеграційні механізми розвитку товарних ринків / Буркинський Б.В. та ін. ; за ред. Буркинського Б.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 387 с. (Ум. друк. арк. 24,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8911-6.

У монографії висвітлено теоретико-методологічні основи формування та впровадження інтеграційних механізмів розвитку товарних ринків України. Обґрунтовано теоретичні

засади економічної інтеграції товарних ринків, типологію ринкових інтеграційних механізмів та їх сутність, розроблено відтворювальний методичний підхід до оцінки ефективності інтегрованих товарних ринків. Досліджено інтеграційні тенденції та проблеми розвитку вітчизняних товарних ринків, зокрема, зерна, борошномельно-круп'яної продукції, хліба та хлібобулочних виробів, цукру, молока та молочних продуктів, плодоовочевої продукції й винограду, обґрунтовано інтеграційні механізми їх відтворювального розвитку в умовах сучасних інституційних трансформацій. Досліджено тенденції розвитку енергоринку України в умовах європейської інтеграції. Розроблено методологічні засади інституційного забезпечення реалізації ринкових інтеграційних механізмів, прикладні інструменти інституціоналізації інтеграційних механізмів розвитку агропродовольчих ринків України.

Монографія розрахована на фахівців органів державної й регіональної влади, представників українських і міжнародних профільних інституцій, підприємців, науковців, діячів громадських організацій, усіх зацікавлених питаннями економічної інтеграції товарних ринків.

160. Інтеграція України в глобальний соціально-економічний простір / Білорус О.Г., Власов В.І., Гриценко А.А. та ін. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України» ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ; ДННУ «Академія фінансового управління» ; Київський національний економічний ун-т ім. В. Гетьмана ; Одеський національний економічний ун-т. — Київ, 2019. — 288 с. (Ум. друк. арк. 23,2 ; Обл.-вид. арк. 25,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8961-1.

У роботі на основі узагальнення результатів багаторічних досліджень авторів, викладених більш ніж у 400 опублікованих працях, розкрито зміст і форми суперечливого процесу інтеграції України в глобальний соціально-економічний простір. Визначено логіку історичного розвитку процесу глобалізації соціально-економічного простору і місце в ньому України. Показано, що внаслідок поєднання інверсійного типу ринкової трансформації та глобалізації Україна потрапила в інверсійну пастку, яка зумовила циклічно-кризову соціально-економічну динаміку. Викладено наукові основи збалансованого входження України в глобальний соціально-економічний простір та концептуальні засади її фінансово-економічної безпеки в цьому процесі. Запропоновано напрями і шляхи подолання кризової соціально-економічної динаміки та корекції соціально-економічної політики з урахуванням дестабілізаційного впливу глобалізаційних чинників.

161. Інтегроване управління водними ресурсами України [Електронний ресурс] / за заг. ред. М.А. Хвесика ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 419 с. (Обл.-вид. арк. 17,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8974-1.

Сформовано парадигмальний концепт системи інтегрованого управління водними ресурсами України, що ґрунтується на базових положеннях сучасної теорії інституціоналізму та екосистемного підходу. Розроблено ідентифікаційну матрицю закономірностей водокористування з урахуванням прогнозних водно-ресурсних потреб національної економіки в умовах змін клімату і трансформації суспільних відносин. Запропоновано конусну адаптивну модель інтегрованого управління водними ресурсами України, у межах якої визначено ієрархізовану структуру пріоритетів державної підтримки проектів розвитку територіального водогосподарського комплексу.

Результати наукового пошуку можуть бути використані центральними органами державної влади, місцевими територіальними громадами, науково-дослідними організаціями при розробленні проектів оптимізації системи управління використанням та відтворенням водних ресурсів, стратегій економічного і соціального розвитку регіонів України.

162. Карпінська Г.В. Методологія збалансованого розвитку промислового підприємства / Карпінська Г.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 500 с. (Ум. друк. арк. 20,8). — ISBN 978-966-02-9119-5.

163. Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнар. наук.-практич. інтернет-конф. (14 листоп. 2019 р.) / Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 104 с. (Обл.-вид. арк. 7,7). — 300 пр. — ISBN 978-617-7801-07-7.

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках чотирнадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О.Г. Ліберману. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції, проблем розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємств. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції на електронному носії.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

164. Крамарев Г.В. Теоретичні аспекти забезпечення сталого розвитку промисловості України / Крамарев Г.В. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 560 с. (Обл.-вид. арк. 41,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-7801-06-0.

Монографію присвячено обґрунтуванню концепції сталого розвитку промисловості України шляхом подолання її структурних деформацій та забезпечення зовнішньоторговельної безпеки з урахуванням інтеграції в зовнішньоекономічні ланцюги створення доданої вартості. У роботі запропоновано інтегральні показники оцінки відповідності структури промисловості країни її прогресивному стану та структурних зрушень. Розроблено методичний підхід з оцінки конкурентоспроможності промисловості та її видів економічної діяльності країни. Запропоновано методичні рекомендації з оцінки й аналізу зовнішньої торгівлі продукцією промисловості в Україні. Сформовано методичні пропозиції з оцінки й аналізу зовнішньоторговельної безпеки промисловості країни. Розроблено методичний підхід до визначення пріоритетних напрямів подолання структурних деформацій у промисловості України.

Рекомендовано для фахівців органів державної влади, які займаються питаннями розвитку промисловості України, а також науковців у їх дослідженнях з цієї проблематики.

165. Кудря Я.В. Управління інвестиційними ризиками промислових підприємств [Електронний ресурс] / Кудря Я.В. ; наук. ред. С.О. Іщук ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 174 с. (Ум. друк. арк. 14,1). — (Серія «Регіони: моніторинг, прогнози, моделі». — ISBN 978-966-02-4252-0 (серія). — ISBN 978-966-02-8902-4). — Режим доступу : http://ird.gov.ua/irdp/p20190010.pdf

У монографії проаналізовано теоретичні і прикладні аспекти утворення інвестиційних ризиків промислових підприємств, методичні підходи до проведення оцінки рівня ризику інвестиційної діяльності та особливості регулювання інвестиційних ризиків. Досліджено вплив факторів на ризиковість інвестування у промислові підприємства Західного регіону, особливості діагностики ризику капіталізації, оцінки та обґрунтування доцільності реалізації інвестиційних проектів на мікрорівні. Розроблено теоретико-методологічні підходи, методи та економіко-математичні моделі формування інвестиційного портфелю, регулювання обсягу та структури капіталовкладень, прийняття інвестиційних рішень на мікрорівні з урахуванням ризиковості інвестиційної діяльності промислових підприємств.

Для наукових працівників, керівників профільних організацій та відомств, менеджерів промислових підприємств, викладачів вищих навчальних закладів.

The monograph analyzes theoretical and applied aspects of the formation of investment risks of industrial enterprises, methodological approaches to the assessment of the level of risk of investment activity and features of regulation of investment risks. The influence of factors on the riskiness of investing in industrial enterprises of the Western region, peculiarities of capitalization risk diagnostics, evaluation and justification of the feasibility of implementing investment projects at the micro level are investigated. Theoretical and methodological approaches, methods and economic and mathematical models of formation of the investment portfolio, regulation of the volume and structure of investments, making investment decisions at the micro level taking into account the riskiness of investment activity of industrial enterprises.

For researchers, heads of profile organizations and departments, managers of industrial enterprises, teachers of higher educational establishments.

166. Куяльницький лиман: реалії та перспективи рекреаційного використання / Буркинський Б.В., Бабов К.Д., Нікіпелова О.М. та ін. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України ; ДУ «Український науково-дослідний ін-т медичної реабілітації та курортології МОЗ України. — Одеса : Гельветика, 2019. — 314 с. (Ум. друк. арк. 18,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-916-806-1.

Монографію присвячено проблемі збереження природних лікувальних ресурсів Куяльницького лиману. Частина 1 висвітлює ретроспективні дані, результати сучасних досліджень з медико-біологічної оцінки безпечності та якості природних лікувальних ресурсів; моніторинг безпечності та якості ропи та пелоїдів після запуску до лиману морської води. В частині 2 «Економіко-екологічні засади управління рекреаційним природокористуванням в басейні Куяльницького лиману» на основі наукового узагальнення економіко-екологічної ситуації, що склалася в басейні, та її впливу на стан Куяльницького лиману, визначено перспективні напрями територіального управління соціальним, економічним та екологічним розвитком. Надано авторське бачення комплексного підходу до удосконалення організаційно-економічного механізму природокористування на засадах поліфункціональності використання природних ресурсів та урахуванні асиміляційного потенціалу і екосистемності довкілля.

Монографія розрахована на широке коло читачів медичного, біологічного, екологічного, економічного профілю, викладачів вищих навчальних закладів та зацікавлених осіб.

167. Методичний інструментарій стратегування інноваційного розвитку регіонів на засадах глокалізації економічних процесів / Єрмакова О.А., Лайко О.І., Гетьман О.Л. та ін. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 55 с. (Ум. друк. арк. 2,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8862-1.

Монографія містить результати досліджень, що присвячені розвитку теоретико-методичних підходів до стратегування інноваційного розвитку регіонів на засадах глокалізації, зокрема досліджено концептуальні засади стратегування інноваційного розвитку регіонів, запропоновано методичний підхід до стратегування інноваційного розвитку регіонів, запропоновано методичний інструментарій діагностичного та проектного етапів стратегування, зокрема методичний підхід до оцінки стану інноваційного розвитку регіону та його інституціонального забезпечення, до визначення смарт-спеціалізації регіону, до екологізації інноваційного розвитку регіонів, визначення сценаріїв та формування набору інструментів інноваційного розвитку регіонів. Дане дослідження представляє собою методичне підґрунтя розробки стратегій інноваційного розвитку регіонів України із урахуванням принципів сучасного етапу становлення регіональної економіки, зокрема таких як системність, багаторівневість управління (вертикальна координація), міжсекторне співробітництво (горизонтальна координація), діалектика глобального та локального вимірів, результативність, унікальність, ресурсозабезпеченість, сталий розвиток (врахування соціо-еколого-економічних орієнтирів інноваційного розвитку).

Для фахівців у сфері розміщення продуктивних сил та регіональної економіки, пред-

ставників центральних та місцевих органів державної виконавчої влади, бізнесу, студентів, аспірантів і викладачів економічних вишів.

The monograph contains the results of researches devoted to the development of theoretical and methodological approaches to the strategizing of innovative development of regions on the principles of glocalization, in particular, the conceptual foundations of strategizing of innovative development of regions are investigated, the methodical approach to strategizing of innovative development of regions is proposed, the methodical tools of the diagnostic and project stages of strategy, including the assessment of innovative development of the region and its institutional support, the definition of smart specialisation of a region, the ecologization of innovative regional development, the determination of scenarios and tool set for innovative regional development, are proposed. This research is a methodological basis for the strategizing of innovative development of the regions of Ukraine on the principles of the present stage of the regional economy formation, such as systemic, multilevel management (a vertical coordination), cross-sectoral cooperation (a horizontal coordination), dialectics of global and local measurements, efficiency, uniqueness, resource availability, sustainable development (including socio-ecological and economic aspects of innovative development).

For specialists in the field of the development of productive forces and regional economics, representatives of central and local bodies of state executive power, businessmen, students, postgraduate students and teachers of economic institutions.

168. Методичні положення та рекомендації щодо визначення економіко-екологічних пріоритетів «зеленої економіки» у контексті сталого розвитку України / Буркинський Б.В., Нікішина О.В., Андрєєва Н.М. та ін. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 48 с. (Ум. друк. арк. 2,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9011-2.

В роботі містяться результати досліджень, що присвячені розробці та впровадженню методичного забезпечення щодо визначення економіко-екологічних пріоритетів «зеленої» економіки у контексті сталого розвитку України. Обґрунтовано методологічний підхід до моніторингу «зелених» індикаторів на засадах сталого розвитку, розроблено методичні рекомендації щодо моніторингу Цілей сталого розвитку 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15 у контексті «зеленої» трансформації національної економіки. На базі запропонованого методичного забезпечення проведено моніторинг досягнення 2, 6, 6, 7, 9, 11, 12 Цілей сталого розвитку в Україні та їх діагностику, визначено взаємовплив економічних показників на екологічні індикатори. За результатами моніторингу обґрунтовано рекомендації щодо досягнення визначених Цілей сталого розвитку в Україні.

Робота розрахована на фахівців органів влади різних рівнів, підприємців, науковців, діячів громадських організацій, усіх зацікавлених питаннями «зеленої економіки».

169. Методичні рекомендації до оцінки впливу економічних показників на головні індикатори «зеленого» зростання / Буркинський Б.В. та ін. ; за ред. Буркинського Б.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 48 с. (Ум. друк. арк. 2,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8923-9.

Брошура містить результати досліджень, що присвячені розробці методичних рекомендацій до оцінки впливу економічних показників на головні індикатори «зеленого» зростання держави Авторами обґрунтовано складові методичних рекомендацій, відмінною рисою яких є логічно-структурний аналіз чинників впливу на компоненти ресурсної й екологічної продуктивності ВВП, що дозволяє визначити причинно-наслідкові зв'язки між динамікою змін економічних і «зелених» індикаторів. У брошурі проведено аналіз базових показників економічного розвитку України в контексті параметрів економічної безпеки, здійснено оцінку динаміки чинників впливу на компоненти показників продуктивності ВВП України. Проведено аналіз рівня й динаміки показників ресурсної й екологічної продуктивності ВВП в Україні за період 2010—2017 рр., оцінку впливу сільського господарства й сировинного

експорту на стан навколишнього природного середовища. Здійснено діагностику впливу продуктивності ВВП на прогрес «зеленого» зростання в державі, визначено позитивні й негативні тенденції у процесі «зеленої» трансформації національної економіки.

Брошура розрахована на фахівців органів влади різних рівнів, підприємців, науковців, діячів громадських організацій, усіх зацікавлених питаннями «зеленої» модернізації економіки й суспільства.

170. Мілютін Г.В. Модернізація електроенергетики України в умовах структурних змін в економіці / Мілютін Г.В. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 232 с. (Обл.-вид. арк. 16,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-8177-96-5.

Монографію присвячено обґрунтуванню науково-практичних рекомендацій щодо визначення напрямів модернізації електроенергетики України в умовах структурної перебудови національної економіки. В роботі уточнено сутність поняття «структурні зміни в національній економіці» та проведено аналіз структурних змін в економіці України. Досліджено стан і структурні зміни в енергетичному секторі України. Здійснено порівняльний аналіз структурних змін в економіці й енергетичному секторі України. Проведено порівняльно-еволюційний аналіз розвитку світової електроенергетики та здійснено дослідження прогнозів розвитку електроенергетики України. Обґрунтовано пріоритетні напрями структурно-технологічної модернізації електроенергетики України та запропоновано рекомендації щодо формування програми модернізації електроенергетики України.

Рекомендовано для фахівців органів державної влади, які займаються питаннями розвитку електроенергетики України, а також науковців і практиків, що займаються різними аспектами проблем розвитку та модернізації електроенергетики, а також структурної перебудови національної економіки.

171. Модернізація системи соціально-трудових відносин: проблеми та можливості конструктивної самоорганізації суб'єктів соціального діалогу : наукова доповідь [Електронний ресурс] / О.Ф. Новікова, О.В. Панькова, О.Ю. Касперович, О.В. Іщенко ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 85 с. (Обл.-вид. арк. 5,3). — ISBN 978-966-02-8930-7.

Модернізація системи соціально-трудових відносин: проблеми та можливості конструктивної самоорганізації суб'єктів соціального діалогу. Наукова доповідь містить комплексну діагностику стану, динаміку змін в системі соціально-трудових відносин (далі — СТВ) України, розкриває чинники соціально-трудової конфліктності на підприємствах вітчизняної промисловості, а також перспективи залучення потенціалу конструктивної соціальної самоорганізації сторін соціального діалогу на потреби модернізації системи СТВ. За результатами проведеного дослідження авторами запропоновано та обґрунтовано практичні рекомендації та пропозиції сторонам соціального діалогу щодо удосконалення колективно-договірного регулювання, застосування оптимальних комунікаційних стратегій для здійснення успішних модернізаційних змін на засадах соціального діалогу, соціальної відповідальності, публічного партнерства в умовах євроінтеграції.

172. Моніторинг економіко-екологічних індикаторів «зеленої економіки» України / Буркинський Б.В., Андрєєва Н.М. та ін. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 258 с. (Ум. друк. арк. 14,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8762-4.

У монографії висвітлено результати досліджень, що присвячені розробці та апробації методичного забезпечення щодо визначення економіко-екологічних пріоритетів «зеленої економіки» у контексті сталого розвитку України. Обґрунтовано методологічний підхід до моніторингу «зелених» індикаторів на засадах сталого розвитку, розроблено методичні рекомендації щодо моніторингу Цілей сталого розвитку 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15 у контексті «зеленої» трансформації національної економіки. Представлено результати моніторин-

гу визначених Цілей сталого розвитку в Україні та їх діагностику за період 2005—2017 рр., обґрунтовано взаємовплив економічних показників на екологічні індикатори, напрями досягнення цільових орієнтирів «зеленого зростання». Результати проведеного моніторингу можуть стати підґрунтям для встановлення проблемних аспектів у процесі «зеленої» трансформації національної економіки, обґрунтування механізмів і заходів їх подолання, стратегічних орієнтирів розвитку «зеленої економіки» в Україні.

Монографія розрахована на фахівців органів державної й регіональної влади, представників українських і міжнародних профільних інституцій, підприємців, науковців, діячів громадських організацій, усіх зацікавлених питаннями «зеленої» модернізації економіки та суспільства.

173. Обиход Г.О. Екологічна безпека сталого розвитку / Обиход Г.О. ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ : ПрофКнига, 2019. — 344 с. (Обл.-вид. арк. 18,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9071-2.

Висвітлено концептуальні засади становлення та розвитку сфери екологічної безпеки, здійснено оцінку й аналіз рівнів безпеки регіонів України. Розкрито особливості процесу інституціоналізації екологічної безпеки сталого розвитку, стратегічні напрями її досягнення. Обґрунтовано сутність і засоби подолання деформаційних процесів у сфері безпеки через ефективну модернізацію та дієві організаційно-економічні механізми гарантування екологічної безпеки.

Для спеціалістів, які цікавляться питаннями екологічної безпеки, механізмами досягнення сталого розвитку, трансформаційними та модернізаційними процесами, а також викладачів вищої школи, аспірантів, студентів.

174. Оцінка екологічних небезпек та розробка пропозицій щодо впровадження системи ризик-менеджменту субрегіону Одещини — Нижній Дунай / Буркинський Б.В., Андрєєва Н.М., Рубель О.Є. та ін. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Харків, 2019. — 116 с. (Ум. друк. арк. 6,7). — 300 пр. — ISBN 978-617-7675-73-9.

У монографії наведено аналітичний огляд наявних підходів щодо оцінки екологічних небезпек та запропоновано система інструментів ризик-менеджменту екологічних небезпек. В дослідженні розроблена методологія кількісної оцінки ризиків, які виникають від джерел забруднення ґрунту та вод відповідно до європейської практики та українського законодавства на підставі: виявлення найбільш серйозних джерел небезпеки (факторів ризику); кількісної оцінки ризиків (ймовірності настання небезпечної події), загроз довкіллю і людині від можливого техногенного забруднення, включаючи вторинне забруднення; управління ризиками через вибір оптимальних рішень охорони навколишнього середовища для мінімізації ризиків завдяки стабілізуючим та компенсаційним заходам, включаючи організацію належної інфраструктури для захисту навколишнього середовища. Авторами визначено, що оцінка ризиків Нижньодунайського субрегіону Одещини — це механізм виявлення, аналізу та контролю небезпеки, пов'язаної в першу чергу з наявністю шкідливих речовин (пестицидів) та негативних умов (забруднення водної екосистеми внаслідок викидів з каналізації) на території, що охоплює об'єкт дослідження. Наведені у дослідженні методологія та аналіз практичних результатів екологічних ризиків та рівня ризиків, які виникають від колишніх та наявних об'єктів зберігання хімікатів та викидів стічних вод територій Нижнього Дунаю є підґрунтям для розробки стратегічних програм розвитку Одещини.

Монографія розрахована на фахівців органів державної й регіональної влади, представників українських і міжнародних профільних інституцій, підприємців, науковців, діячів громадських організацій, усіх зацікавлених питаннями екологічної небезпеки та ризик-менеджментом.

175. Оцінка функціонування мережі пунктів пропуску через державний кордон у Закарпатській області : науково-аналітична доповідь / наук. ред. Притула Х.М. ; ДУ «Ін-т регіо-

нальних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 196 с. (Ум. друк. арк. 21,7). — 100 пр. — (Серія «Транскордонне співробітництво». — ISBN 978-966-02-4251-7 (серія). — ISBN 978-966-02-9061-7).

Досліджено загальнонаціональні та регіональні тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Проаналізовано розподіл пасажиро- та вантажопотоків через існуючі пункти пропуску по всій ділянці державного кордону у Закарпатській області. Вивчено особливості функціонування пунктів пропуску на українсько-словацькій, українсько-угорській та українсько-румунській ділянках державного кордону. Здійснено експертно-розрахункову оцінку функціонування та розвитку мережі пунктів пропуску через державний кордон у Закарпатській області.

Для представників органів державної та місцевої влади, науковців та інших осіб, зацікавлених у проблематиці розвитку прикордонної інфраструктури в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів.

The national and regional tendencies of development of foreign economic activity are investigated. The distribution of passenger and cargo flows through existing checkpoints along the state border in Transcarpathian region is analyzed. The peculiarities of the functioning of checkpoints at the Ukrainian-Slovak, Ukrainian-Hungarian and Ukrainian-Romanian sections of the state border are studied. Expert estimation of the functioning and development of the network of border crossing points in the Transcarpathian region is carried out.

For representatives of state and local authorities, scientists and other persons interested in border infrastructure development in conditions of deepening of the European integration processes.

176. Патицька Х.О. Фінансово-економічний потенціал територіальних громад: механізми функціонування та активізації [Електронний ресурс] / Патицька Х.О. ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 209 с. (Ум. друк. арк. 10,2). — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія). — ISBN 978-966-02-9006-8). — Режим доступу : http://ird.gov.ua/irdp/p20190007.pdf

У монографії досліджуються теоретичні, методологічні та прикладні засади формування та використання фінансово-економічного потенціалу територіальних громад в контексті завдань реформування місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою в Україні. Акцентовано увагу на ролі фінансово-економічного потенціалу як основи реалізації економічних можливостей території. Запропоновано методичні засади діагностики ефективності фінансово-економічного потенціалу адміністративно-територіальних одиниць різних рівнів. Визначено напрями стимулювання економічного розвитку громад на основі використання таких механізмів, як формування міських агломерацій та налагодження співробітництва територіальних громад. Обгрунтовано шляхи активізації підприємницького середовища на рівні органів місцевого самоврядування. Розроблено напрями удосконалення механізмів оподаткування.

Книга призначена для науковців, економістів, керівників та державних службовців, викладачів навчальних закладів, аспірантів та магістрів.

The monograph explores theoretical, methodological and applied principles of formation and utilization of financial and economic potential of territorial communities in the context of tasks of reforming local self-government and administrative-territorial structure in Ukraine. Emphasis is placed on the role of financial and economic potential as a basis for realizing the economic opportunities of the territory. The methodical principles of diagnostics of the efficiency of financial and economic potential of administrative-territorial units of different levels are offered. The directions of stimulation of economic development of communities are determined on the basis of using such mechanisms as formation of urban agglomerations and establishment of cooperation of territorial communities. The ways of activating the business environment at the level of local self-government bodies are substantiated. The directions of improvement of taxation mechanisms have been developed.

The book is intended for scholars, economists, executives and civil servants, faculty, graduate students and masters.

177. Підприємництво в Україні: історико-інституційний аналіз / В.В. Небрат, Н.А. Супрун та ін. ; за ред. В.В. Небрат ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 306 с. (Ум. друк. арк. 33,3 ; Обл.-вид. арк. 26,2). — 50 пр. — ISBN 978-966-02-9095-2.

178. Підприємництво в Україні: історико-інституційний аналіз [Електронний ресурс] / В.В. Небрат, Н.А. Супрун та ін. ; за ред. В.В. Небрат ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 306 с. : табл., рис. (Об'єм 5,6 Мб). — ISBN 978-966-02-9087-7. — Режим доступу : http://ief.org.ua/?page_id=3625&mid=314

Монографія представляє результати комплексного історико-економічного дослідження процесу зародження, становлення, розвитку та трансформації підприємницької діяльності на українських теренах від XI ст. до сьогодення. Виявлено історичні закономірності та національні особливості еволюції підприємництва як цілісного інституційного комплексу, основи ринкового господарства та рушія економічного розвитку. На основі застосування якісно нового в українській науковій літературі історико-інституційного методологічного підходу до вивчення еволюції господарського середовища обґрунтовано положення про деформацію інституту підприємництва у вітчизняній економіці як наслідок попередньої траєкторії її розвитку. Розглянуто історичні форми підприємницької діяльності та узагальнено провідні тенденції та істотні бар'єри розвитку підприємництва в Україні на сучасному етапі.

179. Політична економія суспільного прогресу Всеволода Голубничого. Вибрані праці. У 2 т. Т. 2 / уклад. й упоряд. Олена Клішова, Наталя Супрун ; за ред. Н. Супрун ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ : Наук. думка, 2019. — 651 с. (Ум. друк. арк. 22,0 ; Обл.-вид. арк. 23,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1603-3 (заг.) ; ISBN 978-966-00-1727-6 (т. 2).

У виданні представлено неопубліковані та маловідомі для українського читача наукові праці видатного українського вченого-економіста, політичного та громадського діяча української діаспори в США Всеволода Сергійовича Голубничого (1928—1977). Матеріали видання підготовлені на основі дослідження рідкісних фондів архіву В. Голубничого, що зберігаються в Університеті Альберти (м. Едмонтон, Канада).

Для дослідників у галузях економічної історії та історії економічних вчень України, українознавства та культурно-інтелектуальної спадщини України; викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей вищих закладів освіти; а також всіх, хто цікавиться історією українського господарства та економічної науки.

The publication presents unpublished and little known for Ukrainian reader scientific works by the prominent Ukrainian economist, politician and public figure of the Ukrainian diaspora in the USA Vsevolod Sergiyovych Golubnychyi (1928—1977). The materials of the publication were prepared based on a study of the rare holdings of the V. Golubnychyi archive stored at the University of Alberta (Edmonton, Canada).

The publication is addressed to researchers in the fields of economic history and history of Ukrainian economic doctrines, Ukrainian studies and Ukraine's cultural and intellectual heritage. Dedicated for teachers, graduate students and students of economic specialties of higher education institutions, and for all who are interested in the history of Ukrainian economy and economic science.

180. Попик О.В. Екологоорієнтоване управління урбанізованими територіями (теоретико-методичний аспект) / Попик О.В., Хумарова Н.І. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 173 с. (Ум. друк. арк. 10,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9046-4.

У монографії обґрунтовано основні теоретико-методологічні (концептуальні) положення та запропоновано прикладні засади екологоорієнтованого управління урбанізованими територіями. Розвинуто понятійно-категоріальний апарат концепту екологоорієнтованого управління урбанізованими територіями. Представлено вдосконалений методичний підхід до комплексної екосистемної оцінки стану урбанізованих територій на основі інтегрального показника якості урбанізованого простору. Обґрунтовано найбільш перспективні прикладні напрями реалізації екологоорієнтованих заходів в межах урбанізованих територій.

Представлена праця буде корисна науковцям, представникам муніципальних органів влади, підприємств різних форм власності, громадським активістам, урбаністам та широкому колу читачів, зацікавлених у вирішенні проблем охорони довкілля, раціонального природокористування та сталого розвитку міст.

181. Потенціал розвитку деревообробних виробництв у регіонах України : наукове видання [Електронний ресурс] / С.О. Іщук, Л.Й. Созанський, Л.П. Коваль, О.В. Ляховська ; наук. ред. С.О. Іщук ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 109 с. (Ум. друк. арк. 14,3). — (Серія «Регіони: моніторинг, прогнози, моделі». — ISBN 978-966-02-4250-0. — ISBN 978-966-02-8944-4). — Режим доступу : http://ird.gov.ua/irdp/p20190037.pdf

Наукове видання комплексно охоплює проблематику функціонування лісопромислового сектору економіки України на мезорівні крізь призму двох основних складових — природно-ресурсного та економічного потенціалу деревообробних виробництв. У цьому контексті визначено особливості функціонування деревообробної промисловості, зокрема, проведено аналіз тісноти міжсекторальних зв'язків та рівня витратності вітчизняних і європейських деревообробних виробництв. Здійснено порівняльну оцінку сировинного потенціалу деревообробної промисловості України і держав-членів ЄС, а також діагностику структурних змін у сировинному потенціалі деревообробних виробництв на регіональному рівні. Проведено розподіл підприємств, розміщених на території областей Західного регіону, за стадіями первинної і вторинної обробки деревини. Окреслено ключові проблеми та обґрунтовано перспективні напрямки і форми реалізації потенціалу розвитку деревообробної промисловості в Україні.

Для наукових працівників, представників органів влади, керівників профільних організацій та відомств, менеджерів деревообробних підприємств, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів.

The scientific publication comprehensively covers the issues of functioning of the forestry sector of the Ukrainian economy at the meso level through the prism of two main components — natural resource and economic potential of woodworking industries. In this context, the peculiarities of the functioning of the woodworking industry are defined, in particular, the analysis of the closeness of intersectoral links and the level of cost of domestic and European woodworks are carried out. The comparative assessment of the raw material potential of the woodworking industry of Ukraine and the EU member states is made, as well as the diagnosis of structural changes in the raw material potential of the woodworking industries at the regional level. The distribution of enterprises located in the regions of the Western region by stages of primary and secondary processing of wood. The key problems are outlined and perspec tive directions and forms of realization of development potential of the woodworking industry in Ukraine are substantiated.

For researchers, representatives of authorities, heads of profile organizations and departments, managers of woodworking enterprises, teachers of higher educational institutions, graduate students.

182. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки в контексті інтеграції України в Європейський науково-інноваційний простір : матеріали XXIV Міжнар. наук.-практич.

конф. / ДУ «Ін-т досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України» ; Одеський національний політехнічний ун-т. — Київ : Фенікс, 2019. — 243 с. (Ум. друк. арк. 19,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-136-444-7.

183. Проблеми розвитку фінансових інститутів ЄС : зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. [Електронний ресурс] / ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 159 с. (Обл.-вид. арк. 10,2 ; Об'єм даних 2,1 Мб). — ISBN 978-966-02-8881-2. — Режим доступу : http://ief.org.ua/docs/scc/10.pdf

Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції присвячений ідентифікації якісних поступальних змін фінансових інститутів ЄС (фіскальних інститутів, інститутів банківської системи, фондового і страхового ринків); аналізу і прогнозам впливу поточного та перспективного фінансового регулювання в ЄС на систему фінансових інститутів в Україні; розробленню пропозицій щодо модернізації національних фінансових інститутів з урахуванням необхідності їх наближення до стандартів ЄС.

184. Промислова політика як ключовий інструмент стратегії розвитку : науково-аналітична доповідь [Електронний ресурс] / за ред. Дейнеко Л.В. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 174 с. (Обл.-вид. арк. 8,1 ; Об'єм 3,3 Мб). — ISBN 978-966-02-8126-4. — Режим доступу : http://ief.org.ua/docs/sr/304.pdf

У науково-аналітичній доповіді акцентовано увагу на необхідності здійснення у державі виваженої промислової політики для модернізації вітчизняної промисловості та її розбудови відповідно до цілей українського суспільства. Запропоновано напрями посилення інституційної спроможності держави в ході імплементації промислової політики, що полягають у забезпеченні інституційної узгодженості, стратегічної співпраці між урядом, бізнесом та іншими групами суспільства, нівелюванні конфліктів та сприянні конкуренції. Діагностовано ситуацію на ключових промислових ринках та виявлено найбільш вразливі сегменти з точки зору критичного спаду виробництва, надмірної імпортозалежності, розриву взаємозв'язку виробництва певних товарів із внутрішнім попитом. Окреслено пріоритетні напрями структурної трансформації розвитку промисловості з урахуванням зростання ролі екологічного чинника та стимулювання екологічної модернізації небезпечних виробництв. Запропоновано низку інструментів — інституціональних, фінансових, екологічного управління — задля реалізації механізмів екологічної реадаптації економічного зростання, пов'язаного із розвитком промисловості. Запропоновано систему заходів з управління розвитком кадрового потенціалу, що в умовах трансформації промисловості має спиратися на механізми економічного саморозвитку, підвищення значущості освіти та управління знаннями, підвищення якості професійної освіти промислового спрямування, формування сучасної інноваційної екосистеми у промисловості. Обґрунтовано вплив системи чинників інвестиційного клімату на промисловий розвиток та оцінено його можливі зміни залежно від змін фінансових характеристик інвестиційного клімату, що забезпечують передумови до індустріального розвитку. Обґрунтовано напрями посилення глобальних зв'язків у міжнародній торгівлі промисловими товарами та запропоновано механізми сприяння інтеграції України у глобальний ринок, у т. ч. досліджено інструменти технічного сприяння поширенню послуг вітчизняного промислового інжинірингу як в Україні, так і за кордоном.

185. Просторова організація бізнесу в регіонах України: форми та механізми регулювання. У 2 т. / наук. ред. М.І. Мельник ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — ISBN 978-966-02-8886-7 (заг.).

Т. 1. — 377 с. (Ум. друк. арк. 30,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8887-4 (т. 1). — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія)).

Монографія присвячена поглибленню теоретико-методичних засад просторової організації бізнесу, обґрунтуванню вибору її оптимальних форм, розробці науково-практичних

рекомендацій щодо регулювання форм просторової організації бізнесу. З цією метою вивчено сучасний стан, особливості інституційного забезпечення та перспективи розвитку індустріальних парків як просторової форми організації бізнесу. Проаналізовано розвиток регіональних ІТ-кластерів в Україні в контексті їх впливу на соціально-економічну динаміку, також визначено стратегічні пріоритети та інструменти стимулювання розвитку ІТ-кластерів у формуванні інноваційної екосистеми країни. Оцінено економічний потенціал формування галузевих кластерів у регіонах України. Проведено аналіз форм просторової організації креативних індустрій, просторових освітніх систем та подано пропозиції щодо стимулювання їх розвитку. Розглянуто вітчизняний досвід розвитку агрохолдингів як інтегрованої форми агробізнесу, а саме оцінено основні переваги, загрози та напрями регулювання їх діяльності. Вивчено зарубіжний досвід інституційного забезпечення розвитку форм просторової організації бізнесу з огляду на можливі перспективи його застосування в Україні. Визначено стратегічні пріоритети формування політики просторової організації бізнесу у регіоні.

Для науковців, економістів, керівників і працівників органів управління різних рівнів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться питаннями просторової організації бізнесу.

186. Просторова організація бізнесу в регіонах України: форми та механізми регулювання. У 2 т. / наук. ред. М.І. Мельник ; ДУ«Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — ISBN 978-966-02-8886-7 (заг.).

Т. 2. — 330 с. (Ум. друк. арк. 27,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8888-1 (т. 2). — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія)).

187. Публічно-приватні форми забезпечення сталого просторового розвитку України [Електронний ресурс] / за наук. ред. М.А. Хвесика ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 650 с. (Обл.-вид. арк. 44,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9167-6.

Висвітлено базові положення інноваційного концепту формування в Україні сталої, інтегрованої у глобальну економічну систему інституціональної економіки природокористування, що базується на широкій співпраці публічної влади та бізнесу в інтересах громади. Розглянуто сучасні європейські формати публічно-приватних відносин як інструмента ефективного вирішення територіальних господарських проблем, забезпечення сталого просторового розвитку країни та її регіонів. Визначено напрями імплементації інноваційних форм публічно-приватного партнерства в систему управління природними ресурсами України, розроблено дорожню карту та інше інституціональне забезпечення цього процесу в управлінні сталим просторовим розвитком держави.

Для науковців, управлінців, представників бізнес-структур та громадських організацій, усіх, хто цікавиться проблемами економіки природокористування, сталого розвитку та охорони довкілля.

188. Рогозян Ю.С. Домінуюча стратегія розвитку міжрегіонального економічного співробітництва: формування та реалізація / Ю.С. Рогозян ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ : Людмила, 2019. — 332 с. (Ум. друк. арк. 20,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8826-3.

Монографію присвячено вирішенню науково-практичної проблеми щодо формування та реалізації домінуючої стратегії розвитку міжрегіонального співробітництва. У межах даного дослідження розглянуто стан та проблеми розвитку міжрегіонального економічного співробітництва, теоретико-методологічні підходи до оцінювання його розвитку, визначено організаційне та інституційне підґрунтя формування та реалізації домінуючої стратегії розвитку міжрегіонального економічного співробітництва.

Монографія може бути корисною для представників органів державної та регіональної влади, органів місцевого самоврядування, державних та громадських організацій, наукових і практичних працівників, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

The monograph is devoted to the solution of the scientific and practical problem of the formation and implementation of the dominant strategy for the interregional cooperation development. Within the framework of this research, the state and problems of the interregional economic cooperation development, theoretical and methodological approaches to the evaluation of its development, the organizational and institutional basis for the formation and implementation of the dominant strategy for the interregional economic cooperation development are defined.

The monograph may be useful for representatives of state and regional authorities, local self-government bodies, state and non-governmental organizations, scientific and practical workers, teachers, post-graduate students and students of higher educational establishments.

189. Розвиток промисловості для забезпечення зростання та оновлення української економіки : науково-аналітична доповідь / за ред. Дейнеко Л.В. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2018. — 158 с. (Ум. друк. арк. 18,8 ; Обл.-вид. арк. 16,9). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8704-4.

У науковій доповіді представлено базу для конструктивного діалогу всіх зацікавлених сторін задля формування системного бачення розвитку української промисловості та обґрунтування її спроможності стати ключовим елементом стратегії економічного розвитку. Оцінено перспективи розвитку галузевих ринків, які є важливими для здійснення реформ у переробній промисловості, з урахуванням специфічних проблем їх функціонування та обґрунтуванням механізмів та інструментів для розвитку потенціалу ключових ринків. Запропоновано шляхи нарощування технологічної та ресурсної бази для модернізації промисловості, які зумовлені інноваційним розвитком та переходом до цифровізації промислового виробництва, доступом до фінансових ресурсів та ринків капіталу, можливостями розвитку кадрового потенціалу галузі. Обґрунтовано напрями посилення глобальних зв'язків у міжнародній торгівлі промисловими товарами та запропоновано механізми сприяння інтеграції України у глобальний ринок.

190. Розвиток публічно-приватного партнерства у процесі модернізації вугільної промисловості та теплової енергетики [Електронний ресурс] / О.І. Амоша, Д.Ю. Череватський, Ю.С. Залознова та ін. ; за заг. ред. О.І. Амоші ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 160 с. (Обл.-вид. арк. 10,0). — ISBN 978-966-02-8891-1.

Монографію присвячено проблематиці підвищення ефективності господарювання у тепловій енергетиці України шляхом розвитку публічно-приватного партнерства. Доведено необхідність побудови відносин між державою і бізнесом відповідно до стану сучасної промислової революції таким чином, щоб партнерство відігравало роль парашуту для старих згасаючих галузей і катапульти — для нових, які ще не набули розвитку. Такими примежевими формами в енергетиці можуть стати енергетичні індустріальні парки з енергосховищами на базі вугільних шахт. Зазначені організаційні структури здатні забезпечити диверсифікацію діяльності збиткових державних шахт та виступити підґрунтям «зеленої» енергетики — і вітрової, і сонячної. Монографія є результатом досліджень, які мають наукову новизну і практичну цінність, пройшли певну апробацію у вигляді поданих до органів державної влади (обласних державних адміністрацій, галузевих міністерств і Верховної Ради України) доповідних записок.

Для науковців і фахівців вугільної промисловості, викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

191. Розвиток управлінської компетентності керівників підприємств / Дороніна М.С., Лугова В.М., Сєріков Д.О., Доронін С.А. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 182 с. (Обл.-вид. арк. 25,6). — 300 пр. — ISBN 978-617-7801-08-4.

Наведено теоретичне обґрунтування, методичне забезпечення розвитку управлінської компетентності керівників підприємств в умовах формування нової моделі економічної

системи суспільства. Сформульовано сутність та зміст управлінської компетентності керівників підприємств, проаналізовано методичні підходи до її оцінки. Розроблено рекомендації щодо аналізу професійної мобільності управлінського персоналу. Виконано діагностику розвитку функціональної та особистісної складових управлінської компетентності керівників підприємства. Запропоновано конструктивні методичні підходи до розвитку управлінської компетентності керівників, використання керівником колективу ідей спіральної динаміки свідомості для активізації трудової поведінки підлеглих.

Монографія може бути корисною фахівцям з управління персоналом, вченим, викладачам, аспірантам, студентам.

192. Розвиток фінансів підприємств корпоративного сектора економіки України : наукова доповідь / за ред. В.В. Зимовця ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 62 с. (Ум. друк. арк. 7,2 ; Обл.-вид. арк. 4,1). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8895-9.

У науковій доповіді досліджуються та аналізуються фінанси корпоративного сектора економіки України. Розкрито специфіку формування моделей фінансування бізнесу, в основі яких лежить використання тіньових резервів та офшоризація фінансових відносин. Показано, що бізнес не орієнтується на залучення капіталу на фінансових ринках. Він або свідомо не відповідає вимогам фінансового ринку, не маючи наміру мати справу із зовнішнім фінансуванням (квазіризикова модель), або свідомо уникає відносин із фінансовим сектором задля мінімізації ризиків (консервативна модель).

Для фахівців з питань корпоративних фінансів, вчених-економістів, викладачів і студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

193. Розвиток фінансових інститутів ЄС та виклики для фінансової політики України [Електронний ресурс] / Борзенко О.О., Богдан Т.П., Шаров О.М. та ін. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 372 с. : 42 табл., 20 рис. (Обл.-вид. арк. 16,9 ; Об'єм 1,6 Мб). — ISBN 978-966-02-8989-5.

Ідентифіковано напрями розвитку і механізми позитивних зрушень фіскальних інститутів ЄС та наднаціональних фіскальних норм, правил, процедур і суверенних інститутів держав — членів ЄС; з'ясовано особливості та основні прояви процесу трансформації банківської системи ЄС у напрямі вдосконалення Валютного союзу та створення Банківського союзу; визначено загальні критерії, принципи і підходи до регулювання ринку цінних паперів і страхового ринку країн ЄС, а також перспективи формування єдиного ринку капіталу ЄС; передбачено напрями подальшого розвитку процесів у сфері фінансового регулювання ЄС та його потенційного впливу на фінансову систему України з урахуванням продовження процесу євроінтеграції. Розроблено та створено науково-аналітичну базу для моніторингу і прогнозування якісних динамічних змін фінансових інститутів ЄС, а також ідентифікації поточного і перспективного впливу фінансових інститутів ЄС на систему фінансового регулювання в Україні з огляду на необхідність виконання Україною положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також подальшого вдосконалення національних фінансових інститутів при підготовці України до вступу в ЄС.

Монографія буде корисною для наукових співробітників, державних службовців, викладачів, аспірантів, які цікавляться проблематикою розвитку фінансових інститутів ЄС та фінансовою політикою України.

194. Смарт-промисловість: напрями становлення, проблеми і рішення [Електронний ресурс] / Вишневський В.П., Вієцька О.В., Вієцький О.А. та ін. ; за ред. В.П. Вишневського ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 480 с. (Обл.-вид. арк. 30,0). — ISBN 978-966-02-8994-9.

У монографії досліджено особливості смарт-промисловості та її роль у модернізації промислового потенціалу, обґрунтовано комплекс теоретичних положень, науково-методологічних підходів до становлення смарт-промисловості в Україні, заснованої на мережах

і кластерах створення вартості, які передбачають вирішення економічних проблем модернізації наявних і формування нових «розумних» промислових виробництв на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться проблемами промислових революцій, цифрової економіки та сучасної індустрії.

195. Соціальні ресурси розвитку економіки: важелі державного регулювання / Хандій О.О. ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 430 с. (Обл.-вид. арк. 18,2). — 350 пр. — ISBN 978-966-02-9141-6.

У монографії обґрунтовано провідну роль соціальних ресурсів у забезпеченні сталого економічного зростання, досягненні національних і глобальних Цілей сталого розвитку. Представлено міжнародний досвід в управлінні соціальними ресурсами в моделях соціальної політики європейських країн. Розкрито теоретико-методологічні та правові засади державного регулювання використання соціальних ресурсів в процесі реалізації реформи децентралізації, визначені інституційні та організаційні чинники формування та залучення соціальних ресурсів. Обґрунтовано концептуальні засади оцінювання соціального і трудового потенціалу як чинників економічного зростання, визначено основні закономірності зміни рівнів трудового та соціального потенціалу і систематизовано чинники їх зміни. Запропоновано методичний підхід до оцінки обсягів мобілізаційного потенціалу соціальних ресурсів в забезпеченні економічного зростання, визначено напрямки активізації соціальних та трудових чинників й мобілізації потенціалу соціальних ресурсів. Розглянуто інноваційний досвід України щодо забезпечення самоорганізації внутрішньо-переміщених осіб, обґрунтовано їх роль в розвитку приймаючих громад. Визначено стратегічні орієнтири розвитку соціального та трудового потенціалу в умовах цифровізації економіки України. Запропоновано стратегічні засади державного регулювання формування, збереження та використання соціальних ресурсів.

Для керівників та фахівців державних і регіональних органів управління, представників місцевого самоврядування, громадських організацій, науковців, викладачів та студентів.

196. Соціально-економічний розвиток територіальних громад Центральної України в умовах децентралізації : науково-аналітична доповідь / за наук. ред. І.З. Сторонянської ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 91 с. (Ум. друк. арк. 15,1). — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія)).

У науковій доповіді представлено результати оцінювання впливу процесів адміністративно-фінансової децентралізації на соціально-економічний розвиток територій — регіонів, районів, міст та об'єднаних територіальних громад. Об'єктом дослідження виступили області Центральної України. Виявлено особливості та проблеми функціонування міських та сільських громад в умовах сучасних реформ. Акцентовано увагу на процеси економічного та інвестиційного розвитку територіальних громад Центральних областей України, ефективності надання освітніх послуг в громадах та формування локальної освітньої політики. Розглянуто механізми стимулювання зайнятості населення та активізації економічної активності на рівні адміністративно-територіальних одиниць базового рівня. Проаналізовано ситуацію з організацією публічного управління на різних рівнях в областях Центральної України.

Для представників органів влади та місцевого самоврядування, науковців, дослідників проблем реформування місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації в Україні.

The scientific report presents the results of assessing the impact of administrative and financial decentralization processes on the socio-economic development of territories - regions, districts, cities and united territorial communities. The object of the study was the regions of Central Ukraine. The peculiarities and problems of functioning of urban and rural communities in the context of modern reforms are revealed. The attention is paid to the processes of economic and investment development

of the territorial communities of the Central regions of Ukraine, the effectiveness of the provision of educational services in the communities and the formation of local educational policy. The mechanisms of stimulation of employment of the population and activation of economic activity at the level of administrative-territorial units of the basic level are considered. The situation with the organization of public administration at different levels in the regions of Central Ukraine is analyzed.

For representatives of the authorities and local self-government, scientists, researchers of problems of reforming local self-government and budgetary decentralization in Ukraine.

197. Соціально-класові трансформації і формування нової якості освіти як складові реконструктивного розвитку економіки України [Електронний ресурс] / за ред. Гейця В.М., Гриценка А.А. ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 388 с. : табл., рис. (Обл.-вид. арк. 17,1 ; Об'єм даних 5,4 Мб). — ISBN 978-966-02-8846-1. — Режим доступу : http://ief.org.ua/docs/scc/11.pdf

Монографічний збірник присвячено обґрунтуванню необхідних змін у соціально-класовому структуруванні суспільства та системі економічної освіти з метою приведення їх у відповідність до вимог реконструктивного розвитку економіки. Авторами запропоновано та обґрунтовано шляхи і напрями розв'язання найактуальніших проблем соціально-економічного розвитку, зокрема, недостатньої ефективності системи державного управління та браку інституційної спроможності системи соціального розвитку України; невідповідності між новими вимогами до економічного мислення і сучасною економічною освітою; відсутності в Україні механізмів формування цифрових компетенцій. Розкрито особливості впливу взаємозв'язку економічних і політичних трансформацій на соціальну якість розвитку. Запропоновано основні напрями формування нової якості економічної освіти та цифрових компетенцій громадян України.

Монографічний збірник буде корисним як фахівцям у сфері економіки і політики, так і широкому колу читачів, які цікавляться соціально-економічними та інституціональними проблемами розвитку.

198. Стале ендогенне зростання регіонів України в умовах децентралізації / за ред. І.З. Сторонянської ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 501 с. (Ум. друк. арк. 43,8). — 300 пр. — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія). — ISBN 978-966-02-8962-8).

Визначено детермінанти сучасної моделі ендогенного зростання регіонів, які узгоджуються з цілями концепції сталого розвитку, інклюзивного зростання та враховують сучасні закономірності регіонального розвитку, зокрема: просторова концентрація економічної активності; продуктивність економічних ресурсів; якість і мобільність людського потенціалу; ступінь екологізації економіки регіонів; якість системи управління регіональним розвитком. Обґрунтовано концептуальні засади взаємозв'язку фінансової децентралізації як інструменту регулювання (умови) та розвитку регіонів. Сформовано методологічний інструментарій дослідження інклюзивного розвитку як сучасної платформи формування моделі сталого зростання економіки. Розглянуто регіон у контексті зобов'язань щодо усунення проблем екологічного, соціального, економічного характеру та практичної реалізації головних імперативів сталого розвитку. Розроблено новий підхід до визначення закономірностей у розвитку промислового сектору економіки крізь призму активності й ефективності його функціонування на мезорівні. Обґрунтовано напрями удосконалення державної регіональної політики в умовах реалізації моделі сталого ендогенного зростання регіонів, які спрямовані на модернізацію механізмів реалізації регіональної політики. Запропоновано напрями активізації процесів інтернаціоналізації підприємницької діяльності в прикордонних регіонах України з метою їх активного включення в глобальні ланцюги доданої вартості.

Determinants of the modern model of endogenous growth of regions are determined, which are in line with the goals of the concept of sustainable development, inclusive growth and take into

account the current patterns of regional development, in particular: spatial concentration of economic activity; productivity of economic resources; quality and mobility of human potential; degree of greening of regional economy; the quality of the regional development management system. The conceptual principles of the relationship between financial decentralization as a tool for regulation (conditions) and regional development are substantiated. A methodological toolkit for the study of inclusive development as a modern platform for forming a model of sustainable economic growth has been formed. The region is considered in the context of commitments to address environmental, social, economic and practical implementation of the key imperatives of sustainable development. A new approach to defining patterns in the development of the industrial sector of the economy through the prism of activity and efficiency of its functioning at the mezzo level has been developed. The directions of improvement of the state regional policy in the conditions of realization of the model of sustainable endogenous growth of regions which are directed on modernization of mechanisms of realization of regional policy are substantiated. The directions of intensification of the processes of internationalization of business activity in the border regions of Ukraine with the purpose of their active inclusion in global value chains are offered.

199. Степанов В.Н. Рискология: основания, приложения, тезаурус / Степанов В.Н. ; Ин-т проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины. — Одесса, 2019. — 273 с. (Усл. печ. л. 15,9). — ISBN 978-966-02-8842-3.

Возрастающий динамизм современных трансформаций социально-экономических, экологических и иных систем формирует высокий уровень неопределенностей и рисков, усложняющих контроль и управление безопасностью развития. Это предопределяет актуальность постановки вопроса обобщения знаний о рисках в рамках рискологии. Настоящее исследование посвящено вопросам формирования научных основ рискологии. В данной работе рискология рассматривается как методологический базис исследования и управления рисками. Особое внимание уделяется вопросам формирования оснований рискологии, ее методологии, методам, категориям рисков. Обсуждаются проблемы постнеклассической (нелинейной) методологии изучения и управления риск-событиями. Рассмотрен понятийно-категориальный аппарат (тезаурус) рискологии.

Зростаючий динамізм сучасних трансформацій соціально-економічних, екологічних та інших систем формує високий рівень невизначеностей і ризиків, які ускладнюють контроль і управління безпекою розвитку. Це зумовлює актуальність постановки питання узагальнення знань про ризики в рамках ризикології. Це дослідження присвячене питанням формування наукових основ ризикології. У даній роботі ризикологія розглядається як методологічний базис дослідження і управління ризиками. Особлива увага приділяється питанням формування підстав ризикології, її методології, методам, категоріям ризиків. Обговорюються проблеми постнекласичної (нелінійної) методології вивчення та управління ризик-подіями. Розглянуто понятійно-категоріальний апарат (тезаурус) ризикології.

200. Степанов В.Н. Тезаурус рискологии / Степанов В.Н. ; Ин-т проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины. — Одесса, 2019. — 119 с. (Усл. печ. л. 7,0). — ISBN 978-966-02-8843-0.

Настоящий тезаурус рискологии рассматривается как специальная терминология, собрание сведений, свод, полномерно охватывающие понятия, определения и термины теории рисков (рискологии). Данный тезаурус призван способствовать повышению уровня лексической, корпоративной коммуникации — пониманию в общении и взаимодействии лиц, связанных одним научным направлением (наукой) — рискологией. Тезаурус также рассматривается как один из действенных инструментов для описания предметных областей рискологии.

Рассчитан на специалистов, работающих в различных отраслях науки и техники, экономики, преподавателей, аспирантов, студентов, учащихся.

Справжній тезаурус ризикології розглядається як спеціальна термінологія, зібрання інформації, зведення, повномірно охоплюючі поняття, визначення і терміни теорії ризиків (ризикології). Даний тезаурус покликаний сприяти підвищенню рівня лексичної, корпоративної комунікації — розуміння в спілкуванні і взаємодії осіб, пов'язаних одним науковим напрямком (наукою) — ризикологією. Тезаурус також розглядається як один із дієвих інструментів для опису предметних областей ризикології.

Розрахований на фахівців, що працюють в різних галузях науки і техніки, економіки, викладачів, аспірантів, студентів, учнів.

201. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України [Електронний ресурс] / за ред. Т.О. Осташко ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 350 с. (Обл.-вид. арк. 16,2 ; Об'єм 15,2 Мб). — ISBN 978-966-02-8894-2. — Режим доступу : http://ief.org.ua/?page_id=3625&mid=310

У монографії представлені результати досліджень щодо розвитку внутрішнього ринку України в умовах зміни попиту на світових товарних ринках, регіоналізації та поширення протекціонізму у світовій торгівлі. Обгрунтовано рекомендації щодо розвитку внутрішнього ринку України з акцентом на розвиток ринку споживчих товарів, енергоресурсів, металопродукції, сільськогосподарських товарів.

Монографія може бути корисною для науковців, працівників державних органів управління, викладачів вишів, аспірантів, студентів.

202. Теоретико-методологічні засади використання потенціалу технологічного підприємництва для розвитку ринку інноваційних товарів / за ред. Бутенко А.І. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 238 с. (Ум. друк. арк. 13,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8918-5.

У монографії розглянуто теоретико-методологічні засади використання потенціалу технологічного підприємництва для розвитку ринку інноваційних товарів в Україні, до числа яких віднесено: концепцію та методологічні засади формування системи технологічного підприємництва, формування організаційно-економічного забезпечення ефективного використання інноваційного потенціалу технологічного підприємництва, наукові засади трансформації державної політики розвитку внутрішнього ринку інноваційних товарів, тощо.

Рекомендується студентам, аспірантам, викладачам економічних навчальних закладів, науковцям, широкому колу осіб, що цікавляться проблемами науково-технологічного розвитку країни.

203. Теоретико-методологічні засади формування менеджменту відносин власності на природні рекреаційні ресурси / за ред. Буркинського Б.В. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 249 с. (Ум. друк. арк. 14,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8917-8.

Монографія присвячена науковим засадам та принципам формування сучасного менеджменту узгодження інтересів та подолання конфліктів стосовно відносин власності на природні рекреаційні ресурси. Представлена монографія висвітлює наукові розробки фахівців Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України щодо розвитку відносин власності у рекреаційному природокористуванні. Розроблено їх інституційні засади та організаційно-економічний механізм, які спрямовані на приріст природного капіталу в натуральному і вартісному вираженні та вдосконалення структури їх привласнення.

Видання призначено для науковців, фахівців управлінських інституцій, службовців центральних, регіональних та місцевих органів влади, керівників та спеціалістів підприємств, а також викладачів, експертів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів, наукові та фахові інтереси яких стосуються проблем управління рекреаційним природокористуванням на основі використання різноманітних форм власності та удосконалення системи

моніторингу й контролю за здійсненням рекреаційного природокористування на рівні держава — область — громада, зокрема залучення об'єднаних територіальних громад в процеси планування, фінансування та здійснення природоохоронної діяльності.

204. Тимечко І. Територіальна громада у транскордонному просторі: чинники, закономірності, пріоритети розвитку / Ірина Тимечко ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 444 с. (Ум. друк. арк. 25,8 ; Обл.-вид. арк. 19,6). — 300 пр. — (Серія «Транскордонне співробітництво». — ISBN 978-966-02-4251-7 (серія). — ISBN 978-966-02-8971-0).

У монографії представлено результати дослідження теоретичних і прикладних аспектів життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі. Обґрунтовано концептуальні положення життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі, розкрито сутність територіальної громади та особливості її життєдіяльності, а також підходи до дослідження її розвитку. Акцентовано увагу на взаємодії суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі. Висвітлено особливості життєдіяльності територіальних громад в умовах наявності та використання спільних ресурсів. Значне місце відведено територіальній громаді як суб'єкту транскордонного співробітництва в умовах реалізації Державної регіональної політики України. Означено інструменти та механізми розвитку територіальної громади на основі активів у транскордонному просторі. Запропоновано розробку концептуальних засад розвитку територіальної громади у транскордонному просторі.

Для науковців, працівників органів влади га місцевого самоврядування, громадських об'єднань, які зацікавлені в забезпеченні життєспроможності територіальних громад України.

205. Топалова І.А. Теоретичні засади розвитку ринкової логістики у регіональному вимірі / Топалова Ірина Анатоліївна ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 52 с. (Ум. друк. арк. 2,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8963-5.

У брошурі розвинено понятійно-категоріальний апарат теорії ринкової логістики на основі контент-аналізу категорії «Логістичний ланцюг». Розроблено дві робочі гіпотези до формування логістичних ланцюгів регіональних товарних ринків і наведено припущення до них. Визначено передумови формування логістичних ланцюгів регіональних товарних ринків на базі системно-комплексного підходу. Розроблено класифікацію принципів формування логістичних ланцюгів регіональних товарних ринків. Запропоновано рівні планування ринкових логістичних ланцюгів, їх завдання, методи та очікуваний результат впровадження.

Брошура розрахована на фахівців органів регіональної влади, підприємців, науковців, викладачів, діячів громадських організацій, студентів, усіх зацікавлених питаннями розвитку логістики й суспільства.

206. Траєкторія сталого розвитку України до 2030 року: національна доповідь [Електронне видання] / за ред. акад. М. А. Хвесика ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 500 с. (Обл.-вид. арк. 37,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9135-2.

Окреслено вузлові проблеми траєкторії сталого розвитку України до 2030 року. Розроблено теоретико-методологічні основи фінансово-економічного регулювання природокористування в умовах поглиблення інституціональних перетворень. Досліджено формування моделі інтегрованого управління водними ресурсами. Запропоновано теоретико-методологічні та науково-методичні засади використання соціального і трудового потенціалу як чинників економічного зростання. Здійснено теоретичне обґрунтування сталого розвитку промисловості України шляхом її інноваційно-технологічної модернізації. Розкрито механізми ефективного використання потенціалу технологічного підприємництва для розвитку внутрішнього ринку інноваційних товарів. Набули подальшого розвитку стратегічні

імперативи та напрями модернізації регіональної політики в контексті формування моделі сталого ендогенного зростання. Досліджено природоохоронну діяльність та особливості еколого-економічного розвитку гірських територій. Обґрунтовано правове й інституціональне забезпечення соціально-економічної та екологічної політики держави на засадах сталого розвитку.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, представників органів влади, громадськості, що цікавляться питаннями сталого розвитку.

207. Убережемо сільськогосподарські землі в руках українських хліборобів : матеріали круглого столу (Київ, 23 жовт. 2019 р.) / за ред. Л.В. Молдаван ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 60 с., табл., рис. (Ум. друк. арк. 3,8 ; Обл.-вид. арк. 3,4). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9068-6.

У науковому виданні зібрано тези доповідей учасників круглого столу в ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (23 жовтня 2019 р.), на якому розглядалися загрози та ризики вільного нерегульованого ринку сільськогосподарських земель та способи їх упередження з урахуванням поширеного у країнах ринкової економіки досвіду.

Для широкого кола сільськогосподарських товаровиробників, представників обласних та районних осередків сільськогосподарських об'єднань та територіальних громад, науковців, працівників органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, інших зацікавлених читачів.

208. Україна в європейському науково-освітньому та інноваційному просторі: концепція адаптації та інтеграції в умовах Угоди про асоціацію з Європейським Союзом : навчально-наукове видання / С.В. Іванов, В.І. Ляшенко, І.Ю. Підоричева та ін. ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 312 с. (Ум. друк. арк. 27,2 ; Обл.-вид. арк. 29,3). — 350 пр. — ISBN 978-966-02-8904-8.

У монографії досліджено проблеми, напрями та інструменти інтеграції України до європейських науково-освітніх та інноваційних просторів з урахуванням можливостей Угоди про асоціацію України з ЄС в умовах сучасних трендів розвитку міждержавної кооперації та підвищення ролі регіонів у стимулюванні економічного зростання на інноваційних засадах. Визначено необхідність інституціоналізації регіональних інноваційних систем шляхом формування щільного інституціонального оточення, сприятливого до інновацій. Запропоновано концептуальну модель регіональної інноваційної системи, до якої має прагнути Україна. Запропоновано наділити регіональні наукові центри НАН і МОН України додатковими повноваженнями щодо координації зв'язків між підсистемами регіональних інноваційних систем, що відкриває можливості для формування міждержавних і транскордонних науково-освітніх та інноваційних просторів, на базі яких у майбутньому можуть розбудовуватися міждержавні і транскордонні інноваційні системи та кластери як засіб співробітництва України з країнами-членами ЄС. Досліджено європейський досвід територіального устрою та децентралізації управління, оцінено можливості використання економічного районування території України відповідно до вимог європейської класифікації NUTS-1 для модернізації економіки регіонів. Розроблено концепцію «Інноваційного ліфта»: від школи до Європи», що заснована на методології lean start-up та враховує практичний досвід створення стартапів у світі, тенденції науково-освітньої та трудової міграції в Україні, передбачає розвиток широкої кооперації українських закладів вищої освіти, наукових установ, малих і середніх підприємств із зарубіжними колегами. Запропоновано сформувати мережу Корпорацій випереджаючого розвитку, на базі яких реалізовувати схему: «від розумної спеціалізації територій (регіонів) через формування регіональних інноваційних систем до сталого випереджаючого інноваційного розвитку України». Підготовлено відповідно до плану науково-дослідних робіт Інституту економіки промисловості НАН України за темою «Формування інституційного середовища модернізації економіки старопромислових регіонів України» (№ держреєстрації 0118U004490).

Для фахівців центральних і місцевих органів влади, науковців, підприємців-початківців, представників малого і середнього бізнесу, викладачів, аспірантів, студентів і осіб, які цікавляться проблемами формування міждержавних і транскордонних просторів, інноваційних систем і кластерів.

209. Фінанси підприємств корпоративного сектора економіки України [Електронний ресурс] / Зимовець В.В., Даниленко А.І., Терещенко О.О. та ін. ; за ред. В.В. Зимовця ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2019. — 306 с. (Обл.-вид. арк. 14,3 ; Об'єм 5,6 Мб). — ISBN 978-966-02-8988-8. — Режим доступу : http://ief.org.ua/docs/mg/311.pdf

У монографії визначено фактори і закономірності розвитку фінансів підприємств корпоративного сектора економіки України. Виокремлено специфіку та ключові диспропорції у фінансах підприємств, інвестиційній діяльності та банківському кредитуванні на рівні сектора нефінансових корпорацій загалом та у розрізі видів економічної діяльності. Ідентифіковано особливості моделей фінансування бізнесу великими, середніми та малими підприємствами. Розроблено практичні підходи до оцінки фінансових ризиків підприємств в Україні. Визначено ключові диспропорції у фінансах сектора нефінансових корпорацій на мікрорівні на основі фінансових звітів репрезентативної вибірки підприємств за період 2006—2018 рр. Розроблено теоретико-методологічний підхід до оцінки впливу податкової конкуренції на фінанси підприємств. Визначено вплив процесів приватизації та концентрації капіталу на фінанси підприємств. Проаналізовано вплив макрофінансових чинників, боргової політики уряду та монетарної політики НБУ на фінанси підприємств. Досліджено тенденції інвестиційного потенціалу небанківських фінансових інститутів в Україні та визначено ключові особливості фінансових відносин підприємств із фондовим ринком. Визначено причини скорочення виробництва в Україні та роль держави у фінансовому забезпеченні точок зростання.

Монографія буде корисною для наукових співробітників, державних службовців, викладачів, аспірантів, студентів вишів, які цікавляться проблематикою розвитку корпоративних фінансів в Україні.

210. Фінансово-економічні засади регулювання природокористування [Електронний ресурс] / за наук. ред. М.А. Хвесика ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 304 с. (Обл.-вид. арк. 12,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8973-4.

Розроблено фінансово-економічні засади регулювання сфери природокористування в умовах децентралізації, які передбачають посилення його взаємодії з економічними циклами, залучення природного ресурсу до зони впливу ринку та набуття ним ознак ринкового активу з можливостями формування системних ефектів (капіталізація природних ресурсів, їх активне використання приватними компаніями, імовірність установлення платежів за користування ресурсом, інвестування у природні ресурси тощо). Визначено показники та досліджено базові характеристики використання засобів регулювання (шляхом розрахунку коефіцієнта концентрації активності фінансово-економічного регулювання, оцінки системи реальних та потенційних рентних показників, інвестиційних профілів і напрямів інвестиційного забезпечення модернізації сфери природокористування, фінансово-економічних параметрів активізації інструмента екосистемних послуг), які довели необхідність їх трансформації і впровадження нових інструментів регулювання, що можуть формувати вагомі фінансові потоки до бюджетів. Розроблено засади і принципи фінансово-економічного регулювання в умовах постіндустріальної економіки під впливом екзо- та ендогенних факторів різного генезису, що обумовлює активне використання потенціалу регулювальних інструментів. Сформовано логістичну модель системи управління природокористуванням з урахуванням вимог інтегрованості, тобто ітераційного й функціонального підходів, об'єктної спрямованості та можливості комбінації природних ресурсів.

Для науковців і фахівців органів державної влади, діяльність яких пов'язується з широким спектром питань економіки використання природних ресурсів і охорони довкілля, викладачів, студентів.

211. Формування стратегічних пріоритетів розвитку лісопромислового комплексу України / Кизим М.О., Ярошенко І.В., Хаустова В.Е., Губарєва І.О. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 476 с. (Обл.-вид. арк. 34,9). — 300 пр. — ISBN 978-617-7801-09-1.

Монографію присвячено теоретичному та практичному дослідженню формування стратегічних пріоритетів розвитку лісопромислового комплексу країни. Представлено структурно-логічну модель вибору стратегічних пріоритетів розвитку ЛПК України. Запропоновано методичні підходи до оцінки стану лісового господарства та лісозаготівлі, прогресивності структури лісопромислового комплексу та конкурентоспроможності виробництва продукції обробної промисловості в Україні та країнах світу. Здійснено ідентифікацію діючих і перспективних кластерів лісопромислового комплексу у регіонах України та визначено пріоритетні напрямки їх розвитку.

Рекомендовано для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також фахівців з питань вивчення проблем формування стратегічних напрямів розвитку галузей національної економіки.

212. Харазішвілі Ю.М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації / Ю.М. Харазішвілі ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Київ, 2019. — 304 с. (Ум. друк. арк. 15,6 ; Обл.-вид. арк. 16,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8796-9.

Запропоновано сучасну концепцію сталого розвитку з позицій безпеки, яка містить загальне системне уявлення про шляхи переходу від поточного становища об'єкта управління до бажаного. Обґрунтовано необхідність дотримання меж безпечного існування динамічних економічних систем, що пов'язує проблему сталого розвитку з проблемою безпеки. Викладена концепція базується на методології ідентифікації та стратегування сталого розвитку з позицій безпеки й адаптивних методів регулювання щодо теорії управління для наукового обґрунтування стратегічного планування на середньо- та довгострокову перспективу. Запропоновано враховувати тіньові індикатори у складових сталого розвитку для розкриття адекватності реального стану економіки за допомогою розробленого методу її оцінки та детінізації. Доведено невідповідність загальності макроекономічної тотожності визначення ВВП за методом кінцевого використання на регіональному рівні та на основі цього розроблено метод визначення тіньового чистого експорту через порушення на митниці та в міжрегіональному русі товарів і послуг. Продемонстровано можливості застосування викладених підходів на різних рівнях економічної діяльності. Розкрито подвійну роль тіньової економіки: як перешкоди сталому розвиту і як суттєвого резерву модернізації та зростання економіки України.

Для керівників центральних і місцевих органів влади, науковців, фахівців у сфері сталого розвитку, економічної безпеки та тіньової економіки.

213. Хаустова В.Є. Вплив процесів злиттів і поглинань на конкурентоспроможність економіки в умовах глобалізації / Хаустова В.Є., Колодяжна Т.В. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 416 с. (Обл.-вид. арк. 30,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-8177-98-9.

Монографію присвячено дослідженню впливу інтеграційних процесів шляхом злиттів і поглинань компаній на конкурентоспроможність економік країн світу й України. Уточнено сутність поняття та здійснено оцінку конкурентоспроможності України порівняно з іншими країнами світу. Визначено основні процеси у світовій економіці, що в умовах глобалізації впливають на конкурентоспроможність економік країн, і сформовано схему їх взаємозалежності. Досліджено теоретичні засади злиттів і поглинань компаній як засобу концентрації

економіки. Обґрунтовано гіпотези щодо впливу процесів злиттів і поглинань компаній на конкурентоспроможність економіки. Розроблено класифікацію процесів злиттів і поглинань компаній, визначено мотиви та механізми їх здійснення. Проаналізовано тенденції розвитку процесів злиттів і поглинань у країнах світу й Україні. Здійснено оцінку процесів концентрації економіки в країнах світу та Україні. Узагальнено теоретичні засади капіталізації та оцінки ринкової вартості компаній. Здійснено оцінку та досліджено ринкову капіталізацію найкрупніших компаній країн світу й України, визначено вплив на неї процесів злиттів і поглинань. Побудовано моделі впливу процесів злиттів і поглинань компаній на конкурентоспроможність економік країн і сформульовано відповідні наукові положення. Розроблено рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Рекомендовано для фахівців органів державної влади, які займаються питаннями забезпечення конкурентоспроможності національної економіки, а також науковців і практиків, що займаються різними аспектами проблем забезпечення конкурентоспроможності економіки, інтеграційних процесів шляхом злиттів і поглинань компаній, економічної концентрації та ринкової капіталізації.

214. Хвесик М.А. Економіка природокористування : вектори розвитку / Хвесик М.А. ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 398 с. (Обл.-вид. арк. 25,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8810-2.

На основі багаторічних наукових досліджень автора і вчених Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» вперше у системній формі презентовано нові результати, які стосуються надзвичайно актуальних проблем економіки природокористування і сталого розвитку. Сформульовано базові імперативи і стратегічні напрями раціоналізації всіх сфер ресурсокористування із застосуванням інноваційно-інвестиційної моделі. Розкрито методологічні та методичні засади капіталізації природно-ресурсної складової соціально-економічного потенціалу сталого розвитку й інституціонального забезпечення сфери природокористування, природно-техногенної та екологічної безпеки, поводження з відходами і вторинного ресурсокористування в умовах децентралізації влади й посилення євроінтеграційного вектору розвитку України. Запропоновано фінансово-економічний механізм управління територіальними природно-господарськими комплексами та рентні засади модернізації природно-ресурсної сфери. Вперше з позицій інноваційної методології визначено вартість природного багатства країни, розкрито змістовні ознаки і структуру організаційних, економічних та інституційних механізмів упровадження його комплексної економічної оцінки у процес збалансованого природокористування та ефективного управління сталим розвитком держави. Охарактеризовано особливості застосування публічно-приватного партнерства у сфері природокористування та наведено основоположні принципи реалізації цієї моделі на регіональному і локальному рівнях.

Для науковців, педагогічних працівників, фахівців державного управління, місцевих органів влади, неурядових організацій та осіб, які цікавляться проблемами екології, економіки природокористування і сталого розвитку.

215. Хвесик М.А. Соціоекологічні імперативи розвитку сільських територіальних громад [Електронний ресурс] / Хвесик М.А., Ільїна М.В., Шпильова Ю.Б. ; ДУ «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». — Київ, 2019. — 302 с. (Обл.-вид. арк. 15,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9090-7.

Досліджено екологічні та соціальні імперативи, завдяки яким відбувається пряме та опосередковане регулювання відносин у суспільстві та його поступальний розвиток. Визначено вплив соціоекологічних імперативів на розвиток сільських територій, що передбачає врахування критеріальної оцінки їх упровадження, обчислення динаміки індивідуальних показників, динамічного ряду інтегральних індексів, макроекономічне моделювання тощо. Обґрунтовано, що впровадження імперативів на рівні територіальних громад можливе лише після завершення процесу їх об'єднання та досягнення фінансової

спроможності, що потребує управлінських змін, зокрема отримання громадами належного обсягу повноважень, незалежності в ухваленні рішень, визначенні стратегії розвитку території, певного рівня соціальної й екологічної відповідальності. Наголошено, що громада з достатнім рівнем добробуту й ефективною системою управління спроможна здійснювати стратегічне планування та обґрунтування пріоритетів подальшого розвитку території. Все це узагальнено відображається в усвідомленні ініціативними групами громад необхідності впровадження соціальних та екологічних імперативів, здатності та мотивації до цього.

Для науковців, діяльність котрих пов'язана з питаннями екології та економіки природокористування, фахівців державного управління, неурядових організацій, студентів, інших зацікавлених осіб.

216. Хумарова Н.І. Методологічні аспекти інклюзивності в сільськогосподарському землекористуванні (теоретико-методичний аспект) / Хумарова Н.І., Мартієнко А.І., Тютюнник Г.О. ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса, 2019. — 50 с. (Ум. друк. арк. 2,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8924-6.

У брошурі проведено аналіз поняття інклюзивності як економічної категорії в контексті землекористування, а саме розвитку інклюзивної діяльності. Розкрито характеристики інклюзивного підходу до землекористування та його переваги. Сформульовано сутнісні ознаки та цілі інклюзивної економіки, зокрема інклюзивного сільськогосподарського землекористування. Досліджено міжнародний досвід забезпечення інклюзивного розвитку економіки використання природних ресурсів в розрізі проектів, спрямованих на передачу та адаптацію досвіду з підготовки у веденні екологічно чистого господарства. Обґрунтовано наукові засади впровадження принципів організації інклюзивності землекористування в сільськогосподарську діяльність. Визначено доцільність впровадження у вітчизняну практику інструменту інклюзивного землеробства Європейського органічного регламенту та Національної органічної програми США, який допомагає малим підприємствам та індивідуальним власникам стати сертифікованими і надає їм доступ до глобальних органічних ринків.

Брошура розрахована на фахівців органів регіональної влади, підприємців, науковців, викладачів, діячів громадських організацій, студентів, усіх зацікавлених питаннями інклюзивності в землекористуванні.

217. Экономико-математические модели и информационно-коммуникационные технологии развития смарт промышленности [Электронный ресурс] / А.Ф. Дасив, А.А. Мадых, А.А. Охтень, С.С. Турлакова ; Ин-т экономики промышленности НАН Украины. — Киев, 2019. — 140 с. (Усл. печ. л. 10,1). — ISBN 978-966-02-9140-9.

Монография посвящена актуальным теоретическим и практическим аспектам экономико-математического моделирования и использования информационно-коммуникационных технологий для развития «умных» производственных систем. Обоснованы концептуальные положения моделирования смарт-промышленности, разработаны макроэкономические модели «умной» промышленности, позволяющие дать численную оценку информационному фактору производства и его влиянию на результаты производства. Рассмотрены математические модели передовых технологий на примере машиностроительных предприятий, а также разработана информационная модель развития «умных» производственных комплексов, которая формирует базу будущей информационной системы развития смарт производств. Монография подготовлена по материалам плановой НИР ИЭП НАН Украины «Направления становления «смарт» промышленности в Украине».

Для научных работников, руководителей и специалистов промышленных предприятий, преподавателей, аспирантов и студентов высших учебных заведений экономических специальностей.

Монографію присвячено актуальним теоретичним і практичним аспектам економіко-математичного моделювання та використання інформаційно-комунікаційних техноло-

гій для розвитку «розумних» виробничих систем. Обгрунтовано концептуальні положення моделювання смарт-промисловості, розроблено макроекономічні моделі «розумної» промисловості, що дозволяють дати кількісну оцінку інформаційного фактору виробництва і його впливу на результати виробництва. Розглянуто математичні моделі передових технологій на прикладі машинобудівних підприємств, а також розроблена інформаційна модель розвитку «розумних» виробничих комплексів, яка формує базу майбутньої інформаційної системи розвитку смарт виробництв. Монографію підготовлено за матеріалами планової НДР ІЕП НАН України «Напрями становлення «смарт» промисловості в Україні».

Для науковців, керівників і фахівців промислових підприємств, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей.

218. Ярошенко І.В. Стратегія розвитку лісопромислового комплексу України / Ярошенко І.В. ; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України. — Харків, 2019. — 316 с. (Обл.-вид. арк. 23,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-8177-99-6.

Монографію присвячено теоретичному та практичному дослідженню формування стратегії розвитку лісопромислового комплексу країни. Представлено комплексний діагностичний інструментарій для оцінки рівня розвитку лісопромислового комплексу країни, який складається з оцінки запасів лісових ресурсів, оцінки конкурентоспроможності виробництва продукції ЛПК та оцінки прогресивності структури виробництва ЛПК країн світу. Узагальнено теорію та практику вибору стратегічних напрямів розвитку лісопромислового комплексу країни. Запропоновано організаційний підхід до формування стратегії розвитку ЛПК України.

Рекомендовано для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також фахівців з питань вивчення проблем формування стратегічних напрямів розвитку галузей національної економіки.

219. Cross-border cooperation of Ukraine with the EU countries: current challenges and possibilities / edited by Khrystyna Prytula ; SI «Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy of the NAS of Ukraine». — Lviv, 2019. — 220 p. — 120 cop. — ISBN 978-966-02-4251-7 (series). — ISBN 978-966-02-8889-8.

Monograph is devoted to the research of modem theoretical, methodological and practical foundations of the development of cross-border cooperation in the EU-Ukraine cross-border space. The development tendencies of cross-border regions with Ukrainian participation are analyzed; the mechanisms of interaction of economic entities in cross-border space are identified. The monograph outlines the results of experts survey of local authorities' representatives on the issues of cross-border cooperation development and socio-economic development of border oblasts in conditions of EU-Ukraine Association Agreement. Major factors and tendencies of shadow economy development in border regions adjoining the EU Member States are analyzed. The directions of activation of cross-border cooperation are suggested.

For the representatives of central and local authorities, scientists, entrepreneurship entities, representatives of non-govemmental organizations and other individuals interested in the issues of development of cross-border cooperation.

Монографія присвячена дослідженню сучасних теоретичних, методологічних та практичних основ розвитку транскордонного співробітництва у прикордонному просторі Україна-ЄС. У виданні проаналізовано основні фактори та тенденції розвитку тіньової економіки прикордонних регіонів, що примикають до країн-членів ЄС. Пропонуються нові напрями щодо активізації транскордонного співробітництва.

220. Kudria Ya. Enterprises development on the basis of investment risks management / Ya. Kudria, R. Pukala ; by edit. M.M. Petrova ; SI «Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy of the NAS of Ukraine». — Sofia : Printing-office of Prof. Marin Drinov Publishing House of Bulgarian Academy of Sciences, 2019. — 200 p. (Ум. друк. арк. 12,5). — ISBN 978-954-322-998-7.

The monograph identifies and substantiates the place of investment risk management in the development of industrial enterprises. Theoretical and applied aspects of investment risk are formed, methodological approaches to investment risk assessment and peculiarities of regulation of investment risks of industrial enterprises are investigated. The analysis of the influence of factors on the investment risk and the risk diagnosis of capitalization of industrial enterprises is conducted, the feasibility of implementing investment projects is evaluated and substantiated. The system of information support of investment decision making with consideration of their riskiness is offered, the methods of formation of the investment portfolio of an industrial enterprise and the model of regulation of volumes and structure of investments in risky conditions are developed.

For researchers, heads of profile organizations and departments, managers of industrial enterprises, teachers of higher educational establishments.

У монографії визначено та обґрунтовано місце інвестиційного ризик-менеджменту у системі розвитку промислових підприємств. Досліджено теоретичні і прикладні аспекти утворення інвестиційних ризиків, методичні підходи до оцінювання ризиковості інвестиційної діяльності та особливості регулювання інвестиційних ризиків промислових підприємств. Проведено аналіз впливу факторів на ризиковість інвестування та діагностику ризику капіталізації промислових підприємств, оцінено та обґрунтовано доцільність реалізації інвестиційних проектів. Запропоновано систему інформаційного забезпечення прийняття інвестиційних рішень з урахуванням ризиковості, розроблено методи формування інвестиційного портфелю промислового підприємства і моделі регулювання обсягів та структури капіталовкладень в умовах ризиковості.

Для наукових працівників, керівників профільних організацій та відомств, менеджерів промислових підприємств, викладачів вищих навчальних закладів.

221. Methodical toolkit of strategizing of innovative development of regions on the principles of glocalization of economic processes / Iermakova O.A. et al. ; Institute of market problems and economic and ecological research of the NAS of Ukraine. — Odesa, 2019. — 55 p. (Ум. друк. арк. 2,3). — 300 cop. — ISBN 978-966-02-8863-8.

The monograph contains the results of researches devoted to the development of theoretical and methodological approaches to the strategizing of innovative development of regions on the principles of glocalization, in particular, the conceptual foundations of strategizing of innovative development of regions are investigated, the methodical approach to strategizing of innovative development of regions is proposed, the methodical tools of the diagnostic and project stages of strategy, including the assessment of innovative development of the region and its institutional support, the definition of smart specialisation of a region, the ecologization of innovative regional development, the determination of scenarios and tool set for innovative regional development, are proposed. This research is a methodological basis for the strategizing of innovative development of the regions of Ukraine on the principles of the present stage of the regional economy formation, such as systemic, multilevel management (a vertical coordination), cross-sectoral cooperation (a horizontal coordination), dialectics of global and local measurements, efficiency, uniqueness, resource availability, sustainable development (including socio-ecological and economic aspects of innovative development).

For specialists in the field of the development of productive forces and regional economics, representatives of central and local bodies of state executive power, businessmen, students, postgraduate students and teachers of economic institutions.

Монографія містить результати досліджень, що присвячені розвитку теоретико-методичних підходів до стратегування інноваційного розвитку регіонів на засадах глокалізації, зокрема досліджено концептуальні засади стратегування інноваційного розвитку регіонів, запропоновано методичний підхід до стратегування інноваційного розвитку регіонів, запропоновано методичний інструментарій діагностичного та проектного етапів стратегування, зокрема методичний підхід до оцінки стану інноваційного розвитку регіону та

його інституціонального забезпечення, до визначення смарт-спеціалізації регіону, до екологізації інноваційного розвитку регіонів, визначення сценаріїв та формування набору інструментів інноваційного розвитку регіонів. Дане дослідження представляє собою методичне підгрунтя розробки стратегій інноваційного розвитку регіонів України із урахуванням принципів сучасного етапу становлення регіональної економіки, зокрема таких як системність, багаторівневість управління (вертикальна координація), міжсекторне співробітництво (горизонтальна координація), діалектика глобального та локального вимірів, результативність, унікальність, ресурсозабезпеченість, сталий розвиток (врахування соціо-еколого-економічних орієнтирів інноваційного розвитку).

Для фахівців у сфері розміщення продуктивних сил та регіональної економіки, представників центральних та місцевих органів державної виконавчої влади, бізнесу, студентів, аспірантів і викладачів економічних вишів.

222. New economics — 2019 : матеріали Міжнар. наук. форуму (Київ, 14—15 листоп. 2019 р.). В 2-х т. Т. 1 / Ін-т економіки промисловості НАН України та ін. — Київ, 2019. — 368 с. (Ум. друк. арк. 24,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9063-1 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9064-8 (т. 1).

В збірці матеріалів наукового форуму «New economics — 2019» розміщено доповіді учасників форуму за тематичними напрямками: економіка майбутнього; глобальні тренди, виклики новій економіці, умови сталого розвитку, Україна у глобалізованому світі, підприємство: маркетинг та менеджмент в пошуках ефективності, економічна теорія: еволюція парадигми та революційні гипотези.

Матеріали конференції присвячені для науковців, державних службовців, викладачів, аспірантів, підприємців та студентів.

223. New economics — 2019 : матеріали Міжнар. наук. форуму (Київ, 14—15 листоп. 2019 р.). В 2-х т. Т. 2 / Ін-т економіки промисловості НАН України та ін. — Київ, 2019. — 302 с. (Ум. друк. арк. 20,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9063-1 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9065-5 (т. 2).

224. Strategic management: global trends and national peculiarities / A. Pawlik, K. Shaposhnykov (Eds.) ; International Research and Training Center for Information Technologies and Systems of the NAS of Ukraine and MES of Ukraine. — Poland : Baltija Publishing, 2019. — 712 с. (Ум. друк. арк. 59,5 ; Обл.-вид. арк. 62,2). — ISBN 978-9934-574-92-3.

The collective monograph has scientifically proved and substantiated the objective necessity and importance of strategic management development in different sectors and at different levels of the economy for global and national social development. The global tendencies and national peculiarities of strategic management of national economy, territorial development (clusters, regions, cross-border cooperation) and business are considered in detail.

The justifications, conclusions, and suggestions presented in the monograph substantially improve the theoretical, methodological, methodological, and organizational foundations of modern strategic management and will be useful to scholars of this field of knowledge and managers of all levels and sectors of the economy.

У колективній монографії науково доведено та обґрунтовано об'єктивну необхідність і важливість розвитку стратегічного управління в різних галузях та на різних рівнях економіки для глобального і національного суспільного розвитку. Детально розглянуто глобальні тенденції та національні особливості стратегічного управління національною економікою, територіальним розвитком (кластерів, регіонів, транскордонним співробітництвом) і бізнесом.

Представлені у монографії обґрунтування, висновки та пропозиції суттєво удосконалюють теоретико-методологічні, методичні та організаційні засади сучасного стратегічного управління та будуть корисними для науковців цієї сфери знань та управлінців всіх рівнів та галузей економіки.

225. Авраменко А.М. Сучасні методи дослідження економічних, екологічних та ресурсних показників дизельних двигунів / А.М. Авраменко ; Ін-т проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України. — Харків, 2019. — 204 с. (Ум. друк арк. 11,8 ; Обл-вид. арк. 13,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9043-3.

Розглянуті проблеми підвищення економічних, екологічних та ресурсних показників дизельних двигунів. Представлені результати математичного та фізичного моделювання робочих процесів дизельних та HCCI двигунів, процесів формування токсичних компонентів, теплонапруженого та деформованого стану основних деталей камери згоряння. Запропоновано комплексний підхід з розв'язання спряжених задач термогазодинаміки для дослідження тепломасообмінних процесів в циліндрі дизельних та HCCI двигунів.

Розрахована на науково-технічних працівників в галузі двигунобудування та енергетики, а також аспірантів та студентів транспортних та енергетичних спеціальностей.

226. Басок Б.И. Механизмы теплофизической неустойчивости потоков теплоносителя / Б.И. Басок, В.В. Гоцуленко, А.А. Авраменко ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев, 2019. — 309 с.

Монография посвящена решению актуальных проблем теплогидродинамической неустойчивости потока теплоносителя, в частности проблемы продольных термоакустических автоколебаний и вибрационного горения, которые имеют разрушительное влияние на соответствующие элементы теплоэнергетического оборудования. В основе теории «поющего» пламени Хиггинса, и вибрационного горения лежит механизм запаздывания сгорания топлива, обоснованный Л. Крокко. В монографии определен новый ранее неизвестный механизм возбуждения автоколебаний вибрационного горения, который обусловлен подводом теплоты к потоку, выделяемой при горении, что также является механизмом феномена Рийке, где теплота подводится конвективно. Данный механизм имеет определенную аналогию с возбуждением помпажа лопастного нагнетателя, а именно — в теории помпажа механическая энергия вращения привода нагнетателя превращается в напор течения, а при теплоподводе осуществляется превращение теплоты в напор, что характеризуется соответствующей напорной характеристикой. Необходимым условием возбуждения автоколебаний в рассмотренных выше случаях является положительность потока акустической энергии, что является общеизвестным фактом. Поскольку теплоподвод при постоянном массовом расходе уменьшает плотность среды и соответственно увеличивает скорость его течения, это приводит к возникновению сопротивления, которое при определенных, установленных в монографии условиях, является «отрицательным», и образует механизм возбуждения автоколебаний. Разработанные в монографии алгоритмы построения автоколебательных решений нелинейных динамических систем с постоянным и переменным запаздывающими аргументами были использованы для осуществления управления термоакустическими колебаниями и вибрационным горением.

Монографія присвячена розв'язанню актуальних проблем теплогідродинамічної нестійкості потоку теплоносія, зокрема проблемі подовжніх термоакустичних автоколивань та вібраційного горіння, які мають руйнівний вплив на відповідні елементи теплоенергетичного устаткування. В основі теорії «гучного» полум'я Хіггінса та вібраційного горіння лежить механізм запізнення згорання палива, обґрунтований Л. Крокко. В монографії визначений новий раніше невідомий механізм збудження автоколивань вібраційного горіння, який обумовлений підводом теплоти до плину, яка виділяється при згоранні, що також являється механізмом феномена Рійке, при якому теплота підводиться конвективно.

Даний механізм має певну аналогію зі збудженням помпажу лопатевого нагнітача, а саме — в теорії помпажа механічна енергія обертання приводу нагнітача перетворюється в напір плину, а при теплопідводі здійснюється перетворення теплоти в напір, що характеризується відповідною напірною характеристикою. Необхідною умовою збудження автоколивань в розглянутих випадках є позитивність потоку акустичної енергії, що є загально відомим фактом. Оскільки теплопідвід при постійній масовій витраті зменшує густину середовища і відповідно збільшує швидкість його плину, це призводить до виникнення опору, який при певних, встановлених в монографії умовах, є «від'ємним», і утворює механізм збудження автоколивань. Розроблені в монографії алгоритми побудови автоколивальних розв'язків нелінійних динамічних систем з постійним та змінним запізнюючими аргументами було використано для здійснення керування термоакустичними коливаннями та вібраційним горінням.

227. Булавін Л.А. Нейтронна діагностика розчинів фулеренів / Л.А. Булавін, О.А. Кизима, А.В. Носовський ; Ін-т проблем безпеки атомних електростанцій НАН України. — Чорнобиль, 2019. — 184 с. (Ум. друк. арк. 15,0). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8922-2.

Розглянуто нейтронну діагностику рідинних систем із фулеренами в полярних та неполярних розчинниках, та їхні комплекси з лікарськими засобами. Особливу увагу приділено вивченню процесів агрегації та реорганізації агрегатів фулеренів та супутнім ефектам. Проведено опис методу малокутового розсіяння нейтронів та рентгенівських променів у структурній діагностиці рідинних систем із фулеренами, зазначено особливості нейтронографії при дослідженні розчинів. Описано структурні параметри агрегатів фулеренів у розчинниках різної полярності, включаючи водні рідинні системи та системи у фізіологічному середовищі з біологічними об'єктами та лікарськими засобами. Висвітлено переваги застосування нейтронного розсіяння з іншими комплементарними методами при дослідженні рідинних систем із фулеренами.

Для науковців та інженерно-технічних працівників, які працюють у галузі фізики рідин, ядерної фізики та атомної енергетики, а також для студентів та аспірантів фізичних і фізико-технічних спеціальностей університетів.

228. Васецкий Ю.М. Трехмерное квазистационарное электромагнитное поле тока, протекающего вблизи электропроводного тела / Ю.М. Васецкий ; Ин-т электродинамики НАН Украины. — Киев, 2019. — 212 с. (Усл. печ. л. 12,0 ; Уч.-изд. л. 11,5). — 300 экз. — ISBN 978-617-7457-84-7.

В монографии представлены основные положения теории решения определенного класса задач трехмерного электромагнитного поля. Рассматриваются системы с синусоидальным и импульсным токами, протекающими по контуру произвольной пространственной конфигурации вблизи электропроводного намагничивающегося тела с плоской поверхностью, в котором индуцируются вихревые токи. Получено точное аналитическое решение и разложение в асимптотический ряд. Установлены общие свойства формирования поля: равенство нулю перпендикулярной к поверхности раздела сред компоненты плотности тока; более быстрое затухание в электропроводной среде неоднородного поля по сравнению с однородным. Расширено понятие сильного скин-эффекта. Приближенное импедансное граничное условие обобщено на взаимодействие неоднородного поля с электропроводной средой.

Для специалистов в области теории и методов расчета электромагнитных полей, аспирантов и студентов соответствующих специальностей.

У монографії представлено основні положення теорії рішення певного класу задач тривимірного електромагнітного поля. Розглянуто системи з синусоїдальним та імпульсним струмами, що протікають по контуру довільної просторової конфігурації поблизу електропровідного тіла з плоскою поверхнею, в якому індукуються вихрові струми. От-

римано точний аналітичний розв'язок і розкладання в асимптотичний ряд. Встановлено загальні властивості формування поля: нульове значення перпендикулярної до поверхні поділу середовищ компоненти густини струму; більш швидке згасання в електропровідному середовищі неоднорідного поля порівняно з однорідним. Розширено поняття сильного скін-ефекту. Наближену імпедансну граничну умову узагальнено на взаємодію неоднорідного поля з електропровідним середовищем.

Для фахівців у галузі теорії і методів розрахунку електромагнітних полів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

This book is devoted to the further development of the theory for solving of a certain class of three-dimensional quasi-stationary electromagnetic field problems. The electromagnetic systems under examination include the contour of arbitrary spatial configuration with sinusoidal and pulse current located near conducting magnetizing half-space with induced eddy currents. The exact analytical solution is obtained without restrictions on the contour configuration, electrophysical properties of media and field frequency. For the strong skin effect the approximate solution in the form of expansion into an asymptotic series is also found. The general properties of field formation are revealed (the current density component perpendicular to the interface between the media is equal to zero; the more quick attenuation of inhomogeneous field in conducting medium in comparison with homogeneous field). The concept of a strong skin effect is expanded. The skin effect is considered to be strong, when the depth of field penetration is small compared to not only the characteristic dimensions of the conductive body, but also with the minimum distance from the field sources to the interface. The approximate impedance boundary condition is generalized to the interaction of inhomogeneous field with conductive medium.

The book is intended for the researchers, postgraduate students and students specialized in theory and calculations of electromagnetic fields.

229. Взаємодія підрозділів з охорони, фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів : навч. посіб. / В.І. Гаврилюк, С.С. Драпей, О.П. Романова та ін. ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 135 с. (Ум. друк. арк. 7,7). — 30 пр.

У посібнику розглядаються вимоги законодавства України щодо взаємодії державної системи фізичного захисту й державної системи обліку та контролю ядерних матеріалів, завдання та складові системи фізичного захисту ядерної установки й системи обліку та контролю ядерних матеріалів на установці, системи охорони ядерної установки, обов'язки підрозділів з охорони, фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів, їх взаємодія при нормальній експлуатації ядерної установки, в умовах надзвичайних і кризових ситуацій, процедури взаємодії підрозділів з охорони, фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів при нормальній експлуатації, в умовах надзвичайних і кризових ситуацій.

Навчальний посібник призначений для підвищення кваліфікації з фізичного захисту офіцерського складу військових частин Національної гвардії України, які відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» здійснюють охорону ядерних установок та ядерних матеріалів.

230. Відновлювана енергетика та енергоефективність у XXI столітті : матеріали XX Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15—16 трав. 2019 р.) [Електронний ресурс] / Ін-т відновлюваної енергетики НАН України. — Київ, 2019. — 952 с. — Режим доступу : https://ve.org.ua/downloads/05.2019.pdf

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників XX Ювілейної міжнародної науково-практичної конференції «Відновлювана енергетика та енергоефективність у XXI столітті», присвяченої розвитку відновлюваної енергетики, яка сприяє використанню відновлюваних джерел енергії для отримання додаткових обсягів теплової і електричної енергії з метою поліпшення енергозбереження й енергоефективності в Україні.

Матеріали рекомендовано для науковців, викладачів вишів, фахівців підприємств, аспірантів і студентів, які займаються вирішенням проблем енергозбереження й енергоефективності в суспільстві.

231. Вугільна теплоенергетика: шляхи реконструкції та розвитку : зб. наук. пр. XV Міжнар. наук.-практич. конф. / Ін-т вугільних енерготехнологій НАН України. — Київ : Гнозіс, 2019. — 126 с. (Обл-вид. арк. 13,0). — 80 пр. — ISBN 978-966-2760-98-9.

До збірки увійшли результати розробок, які були отримано при виконанні робіт за бюджетними програмами КПКВК 6541030 (фундаментальні дослідження та прикладні наукові і науково-технічні розробки) та КПКВК 6541230 (прикладні наукові і науково-технічні розробки).

232. Горобець В.Г. Основи теплотехніки : навч. посіб. / Горобець В.Г. ; Ін-т технічної теплофізики НАН України. — Київ : Компринт, 2019. — 403 с. (Ум. друк. арк. 23,4). — 300 пр.— ISBN 978-611-01-1138-2.

У посібнику висвітлено основи технічної термодинаміки і теорії тепло- і масообміну, застосування теплових двигунів і машин в промисловості, комунальному і сільському господарстві. Викладено питання опалення і вентиляції будівель виробничого та громадського призначення, використання теплоенергетичних пристроїв в різних галузях промисловості і АПК. Висвітлено принципи роботи та використання нетрадиційних і поновлювальних джерел енергії.

Для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за програмами бакалаврів і спеціалістів енергетичних фахових спрямувань.

233. Гурєєв В.О. Методи моделювання та засоби побудови і функціонування віртуальних науково-навчальних центрів в енергетиці / В.О. Гурєєв, О.В. Сангінова, О.В. Аветісян ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України. — Київ : Едельвейс, 2019. — 172 с. — ISBN 978-617-7619-17-7.

У монографії наведено результати наукових досліджень моделювання великих енергосистем для побудови комп'ютерних розподілених тренажерних систем в енергетиці, методів розв'язання систем нелінійних рівнянь в задачах керування режимами електричних мереж, автоматизації процесу створення протиаварійних тренувань оперативного персоналу. Видання може бути використано при удосконаленні тренажерних технологій у Національній системі підготовки персоналу в енергетиці.

Монографія розрахована на керівників та викладачів закладів з підготовки оперативно-диспетчерського персоналу енергетичної галузі, науковців, аспірантів і магістрів профільних закладів вищої освіти.

234. Експериментальне дослідження процесу метанового бродіння / П.П. Кучерук, Ю.Б. Матвєєв, С.А. Шворов, В.Є. Лукін ; Ін-т технічної теплофізики НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Київ : Компринт, 2019. — 242 с. — ISBN 978-966-929-374-9.

В монографії висвітлені результати власних експериментальних досліджень потенціалу утворення біогазу/метану: з моносубстратів, з гнойових відходів та рослинної біомаси при сумісному анаеробному зброджуванні. Наведені результати експериментальних досліджень впливу попередньої обробки субстратів на показники виходу біогазу/метану. Висвітлено результати експериментальних досліджень ефективності енергетичного використання твердих побутових відходів біохімічними методами.

Може бути корисним для широкого кола науково-педагогічних працівників, фахівців сільського господарства, аспірантів та студентів.

235. Ефективні технології сушіння насіння овочів / Ю.Ф. Снєжкін, В.М. Пазюк, Ж.О. Петрова, К.М. Самойленко ; Ін-т технічної теплофізики НАН України ; Вінницький

національний аграрний ун-т. — Вінниця, 2019. — 130 с. (Обл.-вид. арк. 23,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-95981-9-6.

В монографії розглянуто комплексне вирішення проблеми наукового обґрунтування та розробки ефективних технологій сушіння насіння овочів. В роботі проведені дослідження із сушіння насіння овочевих культур на конвективному сушильному стенді, зокрема насіння томату, перцю та гарбуза. Енергоефективність процесу сушіння реалізується в теплонасосній сушильній установці з впровадженням ступінчатих режимів сушіння, що забезпечують високу якість насіннєвого матеріалу. Проведені дослідження із сушіння насіння овочів реалізуються в розробці ефективних безвідходних технологій та технологічних ліній для отримання насіння овочевих культур.

Видання призначено для працівників та підприємств харчової промисловості, студентів вищих навчальних закладів, магістрів та аспірантів інженерно-технічних спеціальностей.

236. Заміщення природного газу альтернативними паливами / І.М. Карп, Є.Є. Нікітін, К.Є. П'яних, К.К. П'яних ; Ін-т газу НАН України. — Киев : Наук. думка, 2019. — 232 с. (Ум. друк. арк. 14,5 ; Обл.-вид. арк. 14,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1679-8. — (Проєкт «Наукова книга»).

Розглянуто стан проблеми заміщення природного газу альтернативними паливами, наведено можливі обсяги заміщення та ресурсну базу. Значну увагу приділено технологіям газифікації вуглецевмісної сировини. Дано рекомендації щодо вибору технології газифікації залежно від її призначення та виду вихідного палива. Вказано можливі напрями використання коксозольного залишку. Наведено результати досліджень і приклади впровадження процесу спалювання біопалива в обертових печах. Окремі розділи присвячено заміщенню природного газу в об'єктах розподіленої енергетики та комунально-побутового сектору. Наведено приклади конкретних проектів, що базуються на найпридатніших можливих технологіях.

Для працівників проектних, науково-дослідних організацій і промислових підприємств, які працюють над проблемами зменшення споживання природного газу, викладачів і студентів енергетичних спеціальностей вищих навчальних закладів.

State of the problem of natural gas substitution with alternative fuels is considered, possible substitution and resource base are given. Considerable attention is paid to raw carbon-based materials gasification technologies. Recommendations on selection of gasification technology depending on its purpose and type output fuel are given. Possible directions for using the coke-ash residue are indicated. Research results and examples of biofuel burning process implementation in rotary kilns are presented. Separate sections are devoted to natural gas substitution in distributed energetics and municipal utilities. Examples of specific projects based on the most appropriate possible technologies are given.

For employees of design, research organizations and industrial enterprises working on problems of reducing natural gas consumption, teachers and students of energy specialties of higher educational institutions.

237. Интеграция магнитолевитационной магистрали и распределенной солнечной электростанции / В.А. Дзензерский, С.В. Плаксин, В.Г. Толдаев, Ю.В. Шкиль ; Ин-т транспортных систем и технологий НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 310 с. (Усл. печ. л. 17.2).

Монографію присвячено одному з нових, перспективних напрямків розвитку транспортно-енергетичних систем загальнонаціонального масштабу — високошвидкісному наземному транспорту на магнітній підвісці з енергозабезпеченням його тяговолевітаційної системи від розподіленої сонячної електростанції, яку підключено до регіональних електромереж прилеглих до транспортної магістралі територій за технологією S.M.A.R.T. Grid. В монографії представлено обґрунтовування вибору типу сонячних батарей, найбільш відповідних кліматичним умовам України; міститься виклад принципів побудови гібридного енергонакопичувача, що забезпечує гарантованість електроживлення при заданому

трафіку протягом встановленого інтервалу часу. Метод викладу, використаний авторами, поєднує в собі необхідну строгість постановки і рішення задач з доступністю викладення фізичної сутності явищ і реалізованості досліджуваних пристроїв і систем.

Для наукових і інженерно-технічних працівників, що займаються розробками в області перспективних видів транспорту і відновлюваної енергетики. Рівень викладу цілком доступний студентам і аспірантам електротехнічних і радіоелектронних спеціальностей.

238. Комп'ютерне моделювання електроенергетичних об'єднань як нелінійних динамічних систем / В.М. Авраменко, О.В. Мартинюк, Н.Т. Юнєєва та ін. ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України. — Київ : Едельвейс, 2019. — 128 с. — ISBN 978-617-7619-18-4.

Монографія присвячена актуальній проблемі — дослідженню низькочастотних електромеханічних коливань в електроенергетичних системах. Дослідження, висвітлені в монографії, виконано на базі аналітичної теорії нелінійних динамічних систем, яку застосовано до чисельних розрахунків збурених процесів. Це дозволило не тільки теоретично обгрунтувати новий підхід до розв'язання важливої проблеми, але й запропонувати методику і програмні засоби для практичного аналізу коливної статичної стійкості ОЕС України і налаштування автоматичних регуляторів збудження синхронних генераторів. В роботі значна увага приділяється застосуванню сучасних інноваційних технологій для підвищення ефективності керування електроенергетичними системами за рахунок підтримки ключових компетентностей оперативно-диспетчерського персоналу ОЕС України, що відповідає вимогам теперішнього етапу розвитку електроенергетики України.

The monograph is focused to an urgent problem — the study of low-frequency electromechanical oscillations in power systems. The research covered in the monograph is based on the analytical theory of nonlinear dynamical systems, which is applied to numerical calculations of perturbed processes. This allows not only to theoretically substantiate a new approach to solving an important problem, but also to offer methods and software for practical analysis of the oscillatory static stability of the UPS of Ukraine as well tuning the automatic controllers for the excitation of synchronous generators. In the work considerable attention is paid to the application of modern innovative technologies improving the efficiency of the power system management by maintaining the key competences of the operational and dispatching staff of the UPS of Ukraine, which meets the requirements of the current stage of development of the electric power industry of Ukraine.

239. Комп'ютерне проектування термоелектричних перетворювачів енергії : методичні рекомендації до лабораторних робіт [Електронний ресурс] / уклад. : Дудаль В.О., Черкез Р.Г. ; Ін-т термоелектрики НАН України та МОН України. — Чернівці : Рута, 2019. — 56 с. — Режим доступу : https://drive.google.com/open?id=1OUKK9_bvzEAXpbo2IH5uZdHWTKPT0ox7

240. Комбіновані теплоутилізаційні системи для газоспоживальних котлів комунальної теплоенергетики / Н.М. Фіалко, Р.О. Навродська, Г.О. Пресіч та ін. ; Ін-т технічної теплофізики НАН України. — Київ : Про формат, 2019. — 192 с. (Ум. друк. арк. 11,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9073-0.

Монографія присвячена теплофізичному обгрунтуванню застосування для газоспоживальних котельних установок малої та середньої потужності ефективних теплоутилізаційних технологій з глибоким охолодженням відхідних газів та комбінованим використанням утилізованої теплоти на різні потреби котельні. За результатами розрахункових і експериментальних досліджень розроблено технічні рішення теплоутилізаційного устаткування, призначеного для попереднього підігрівання зворотної води систем теплопостачання перед надходженням її до котла та для нагрівання дуттьового повітря зі зволоженням або без нього. Наведено дані досліджень щодо оптимізації конструктивних параметрів розробленого устаткування. Виконано аналіз теплової, екологічної та економічної ефективності

відповідних комбінованих теплоутилізаційних установок із запобіганням конденсатоутворенню в їхніх газовідвідних трактах.

Монографія може бути корисна фахівцям у галузі промислової теплотехніки, аспірантам і студентам відповідних спеціальностей.

241. Матвєєв Ю.Б. Перспективи енергетичної утилізації твердих побутових відходів в Україні : аналітична записка БАУ № 22, 22.04.2019 [Електронний ресурс] / Матвєєв Ю.Б., Гелетуха Г.Г. ; Ін-т технічної теплофізики НАН України. — Київ, 2019. — 48 с. — Режим доступу : http://www.uabio.org/img/files/docs/position-paper-uabio-22-ua.pdf

242. Моделирование многомерных процессов теплопереноса на основе методов полиаргументных систем / Прокопов В.Г., Шеренковский Ю.В., Фиалко Н.М., Юрчук В.Л. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев : Про формат, 2019. — 188 с. (Усл. печ. л. 10,9). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-9074-7.

Монография посвящена разработке специального класса методов полиаргументных систем, предназначенных для решения многомерных задач теплопереноса. Приводятся базовые положения, лежащие в основе построения данного класса методов. Рассматривается трактовка методов полиаргументных систем как обобщение и развитие известных классических подходов, таких как метод разделения переменных Фурье, интегральные и коллокационные методы из класса проекционных и пр.

Монография может быть полезна специалистам в области теплофизики, аспирантам и студентам соответствующих специальностей.

Монографія присвячена розробці спеціального класу методів поліаргументних систем, призначених для вирішення багатовимірних задач теплопереносу. Наводяться базові положення, що лежать в основі побудови даного класу методів. Розглядається трактування методів поліаргументних систем як узагальнення і розвиток відомих класичних підходів, таких як метод поділу змінних Фур'є, інтегральні і колокаційні методи з класу проекційних та ін.

Монографія може бути корисна фахівцям в області теплофізики, аспірантам і студентам відповідних спеціальностей.

243. Моделі та міри у вимірюваннях / В.П. Бабак, В.С. Єременко, Ю.В. Куц та ін. ; за ред. В.П. Бабака ; Ін-т технічної теплофізики НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 208 с. (Ум. друк. арк. 13,0 ; Обл.-вид. арк. 12,5). — 150 пр. — ISBN 978-966-00-1692-7. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії розглянуто сучасні методи створення моделей та мір у вимірюваннях, фізичні та ймовірнісні міри, моделі, простори та базиси сигналів і полів, детерміновані та ймовірнісні моделі та міри кутових величин і приклади їх використання на колі та у фазових вимірюваннях, моделі і міри для діагностування в електроенергетиці, у безеталонних вимірюваннях характеристик композитних матеріалів.

Для наукових співробітників, інженерів, а також для викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, що займаються проблемами вимірювань, моніторингу та діагностики технічних об'єктів.

244. Науково-технічні основи моделювання і проектування проточних частин енергетичних турбоустановок / А.В. Русанов, В.І. Гнесін, О.М. Хорєв та ін. ; за заг. ред. А.В. Русанова ; Ін-т проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України. — Харків, 2019. — 386 с. (Ум. друк. арк. 22,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8808-9.

Розглянуто сучасний стан і проблеми моделювання і проектування проточних частин енергетичних турбоустановок. Запропоновано нову неявну схему розщеплення високого порядку точності для чисельного інтегрування рівнянь гідрогазодинаміки на неструкту-

рованих сітках. Представлено результати досліджень фізичних процесів і аеродинамічного вдосконалювання елементів проточних частин потужних парових турбін з урахуванням реальних властивостей робочого тіла. Наведено новий метод проектування і розроблені на його основі осьові й радіально-осьові проточні частини турбомашин, а також результати математичного моделювання й дослідження фізичних процесів течії рідини у проточних частинах гідравлічних машин. Проаналізовано методи й результати чисельних досліджень аеропружних явищ у проточних частинах турбомашин.

Для наукових співробітників, які виконують розрахунки і проектування турбомашин. Корисна для викладачів, аспірантів і студентів старших курсів технічних університетів.

245. Научные методы энергосбережения, энергоменеджмента, борьбы с коррозией и эффективного управления процессами / под общ. ред. Фиалко Н.М., Савенко В.И., Высоцкой Л.Н. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев : Центр учебной литературы, 2019. — 200 с. (Усл. печ. л. 12,0). — 300 экз. — ISBN 978-611-01-1264-2.

В работе проведены исследования тепловых режимов помещений при различных видах электроотопления, экологически чистых и комфортных для людей. Проведен анализ эффективности различных систем и подбор оптимального режима работы системы отопления и ограждающих конструкций. Исследованы и внедрены на практике способы борьбы экологически чистыми веществами на растительной основе CONTRRUST — более эффективными, чем известные аналоги. Приведены общие принципы управления процессами и вопросы эффективного энергоменеджмента.

Материал может представлять интерес и быть полезным для научных работников, специалистов, а также для студентов и аспирантов профильных вузов.

В роботі проведені дослідження теплових режимів приміщень при різних видах електроопалення, екологічно чистих і комфортних для людей. Проведено аналіз ефективності різних систем і підбір оптимального режиму роботи системи опалення та огороджувальних конструкцій. Досліджено і впроваджено на практиці способи боротьби екологічно чистими речовинами на рослинній основі CONTRRUST — більш ефективними, ніж відомі аналоги. Наведено загальні принципи управління процесами і питання ефективного енергоменеджменту.

Матеріал може становити інтерес і бути корисним для науковців, фахівців, а також для студентів і аспірантів профільних вишів.

246. Новый безопасный конфайнмент Чернобыльской АЭС (расчетно-экспериментальный анализ при проектировании и эксплуатации) / Круковский П.Г., Метель М.А., Скляренко Д.И. и др. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины ; Ин-т проблем безопасности атомных электростанций НАН Украины и др. — Киев : Франко Пак, 2019. — 297 с. (Уч.-изд. л. 19,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-97864-7-0.

В монографии представлена информация о назначении, конструкции и требованиях при проектировании и эксплуатации нового безопасного конфайнмента (НБК), который был построен для изоляции Объекта «Укрытие» (ОУ) от окружающей среды и преобразования последнего в экологически безопасную систему. Оригинальность монографии состоит в том, что в ней впервые сосредоточено внимание и излагаются результаты расчетного подхода и применения современных методов и средств математического и компьютерного моделирования для анализа термогазодинамического, влажностного и радиационного состояний НБК и ОУ как на этапе проектирования, так и прогнозирования долговременной (вплоть до 100 лет) эксплуатации НБК. Приведены также результаты экспериментального анализа характеристик радиоактивных аэрозолей, их распространение за пределы ОУ до и после надвижки НБК, которые использовались для сравнения с результатами моделирования и обеспечения адекватности используемых моделей.

Предназначена для специалистов, аспирантов и студентов, использующих современ-

ные методы моделирования для анализа и прогнозирования термогазодинамического, влажностного и радиационного состояний различных промышленных объектов, в том числе при ликвидации последствий аварий на АЭС.

В монографії представлена інформація про призначення, конструкції і вимоги при проектуванні й експлуатації нового безпечного конфайнмента (НБК), який був побудований для ізоляції Об'єкту «Укриття» (ОУ) від навколишнього середовища і перетворення останнього в екологічно безпечну систему. Оригінальність монографії полягає в тому, що в ній вперше зосереджено увагу і викладаються результати розрахункового підходу і застосування сучасних методів і засобів математичного і комп'ютерного моделювання для аналізу термогазодинамічного, вологісного і радіаційного станів НБК та ОУ як на етапі проектування, так і прогнозування довготривалої (аж до 100 років) експлуатації НБК. Наведено також результати експериментального аналізу характеристик радіоактивних аерозолів, їх поширення за межі ОУ до і після насування НБК, які використовувалися для порівняння з результатами моделювання та забезпечення адекватності використовуваних моделей.

Призначена для фахівців, аспірантів і студентів, які використовують сучасні методи моделювання для аналізу та прогнозування термогазодинамічного, вологісного і радіаційного станів різних промислових об'єктів, в тому числі при ліквідації наслідків аварій на АЕС.

247. Петров С.В. Энергоэффективные пароплазменные технологии переработки отходов / С.В. Петров, В.А. Жовтянский ; Ин-т газа НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 559 с. (Усл. печ. л. 45,8 ; Уч.-изд. л. 46,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-00-1683-5. — (Проєкт «Наукова книга»).

В монографии обобщены и развиты методы применения пароводяной плазмы для конверсии углеродсодержащих материалов и переработки отходов, в первую очередь опасных. Основной акцент сделан на перспективу промышленного применения процессов с использованием пароводяной плазмы как в небольших мобильных установках, так и в крупнотоннажном производстве. Изложены методики инженерных расчетов пароводяных плазмотронов.

Для экологов, специалистов в областях обращения с отходами и возобновляемых источников энергии, плазмы, высокотемпературных химических процессов и плазмохимического аппаратостроения.

У монографії узагальнено та розвинено методи застосування пароводяної плазми для конверсії вуглецевмісних матеріалів і переробки відходів, у першу чергу небезпечних. Основний наголос зроблено на перспективу промислового застосування процесів із використанням пароводяної плазми як в невеликих мобільних установках, так і у великотоннажному виробництві. Викладено методики інженерних розрахунків пароводяних плазмотронів.

Для екологів, фахівців у сферах поводження з відходами та відновлюваних джерел енергії, плазми, високотемпературних хімічних процесів і плазмохімічного апаратобудування.

248. Пропускний та внутрішньооб'єктовий режими : навч. посіб. / В.І. Гаврилюк, А.В. Гаврилюк-Буракова, С.С. Драпей та ін. ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 110 с. (Ум. друк. арк. 5,8). — 30 пр.

У посібнику розглядається законодавство України та рекомендації МАГАТЕ щодо режиму фізичного захисту, заходи експлуатуючих організацій з організації та забезпечення функціонування пропускного та внутрішньооб'єктового режимів, процедури пропускного та внутрішньооб'єктового режимів і відповідальність за їх дотримання, роль підрозділу з охорони ядерної установки в забезпеченні пропускного й внутрішньооб'єктового режимів, а також питання взаємодії підрозділу з охорони з службою фізичного захисту під час виконання функцій пропускного й внутрішньооб'єктового режимів.

Навчальний посібник призначений для підвищення кваліфікації з фізичного захисту офіцерського складу військових частин Національної гвардії України, які відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» здійснюють охорону ядерних установок та ядерних матеріалів.

249. Стратегічні напрями реструктуризації Донецького вугільного і Криворізького залізорудного басейнів в умовах трансформацій енергетичної сфери / С.О. Довгий, О.М. Трофимчук, М.М. Коржнєв (наук. ред.), Є.О. Яковлєв та ін. ; Ін-т телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ : Ніка-Центр, 2019. — 144 с. (Ум. друк. арк. 8,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-7067-35-9.

У монографії розглянуті принципи і підходи щодо стратегій розвитку і реструктуризації Донецького вугільного і Криворізького залізорудного басейнів у сфері екологічної безпеки і природних ресурсів у зв'язку з приєднанням України до планів ЄС відмови від використання викопного палива та переходу на відновлювані джерела енергії в енергетичному комплексі.

250. Сучасні загрози й виклики фізичній ядерній безпеці : навч. посіб. / В.І. Гаврилюк, Т.В. Вікторенко, С.С. Драпей, О.П. Романова ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 135 с. (Ум. друк. арк. 6,3). — 30 пр.

Цей посібник був розроблений для надання слухачам загальних знань стосовно ролі комп'ютерної безпеки в забезпеченні ефективного фізичного захисту ядерних установок. У посібнику розглядаються тенденції розвитку міжнародного тероризму, ядерний тероризм, загрози фізичній ядерній безпеці та потенційні наслідки їх реалізації, рекомендації МАГАТЕ та законодавство України щодо виявлення та оцінки загроз фізичній ядерній безпеці, проектна загроза, об'єктова проектна загроза, сучасні виклики та особливості розвитку потенційних загроз ядерним установкам України, сучасні кіберзагрози в сфері фізичної ядерної безпеки та заходи з протидії.

Навчальний посібник призначений для підвищення кваліфікації з фізичного захисту офіцерського складу військових частин Національної гвардії України, які відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» здійснюють охорону ядерних установок та ядерних матеріалів.

251. Теплометрия: теория, метрология, практика. Кн. 3. Теплометрическая аппаратура для решения прикладных задач. В 2 т. Т. 2 / Грищенко Т.Г., Декуша Л.В., Воробьев Л.И. и др. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев, 2019. — 348 с. (Уч.-изд. л. 22,0). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-8199-8.

В монографии изложены теплометрические методы и описана аппаратура, реализующая их и предназначенная для применения в научных исследованиях и технических измерениях интегральных терморадиационных характеристик, тепловых эффектов и тепловыделения при различных тепловых процессах, в частности, при сушке однородных и неоднородных дисперсных материалов, исследовании ядерных реакторов, диагностировании разрушенного энергоблока ЧАЭС. Также представлены действующие стандарты, распространяющиеся на область тепловых измерений, разработанные в ИТТФ НАН Украины.

Для научных сотрудников, инженеров, преподавателей, аспирантов и студентов высших учебных заведений, а также специалистов, занимающихся теплофизическими измерениями и теплоэнергетическим аудитом.

У монографії викладені теплометричні методи і описана апаратура, що їх реалізує та яка призначена для застосування в наукових дослідженнях і технічних вимірюваннях інтегральних терморадіаційних характеристик, теплових ефектів і тепловиділення за різних теплових процесів, зокрема, при сушінні однорідних і неоднорідних дисперсних матеріалів, дослідженні ядерних реакторів, діагностуванні зруйнованого енергоблоку ЧАЕС. Також

представлено чинні стандарти, що поширюються на область теплових вимірювань, розроблені в ІТТФ НАН України.

Для наукових співробітників, інженерів, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, а також фахівців, що займаються теплофізичними вимірюваннями і теплоенергетичним аудитом.

252. Теплотехнічні особливості енергоефективної будівлі / О.М. Недбайло, М.П. Новіцька, М.В. Ткаченко, І.К. Божко ; Ін-т технічної теплофізики НАН України. — Київ : Полосатий кіт, 2019. — 194 с. (Ум. друк.арк. 5,0). — 200 пр.

Монографія містить аналіз сучасних шляхів вирішення проблеми підвищення енергоефективності будівель. Наукова робота авторів спрямована на гармонізацію і уніфікацію запропонованих методик розрахунку теплотехнічних параметрів таких об'єктів із методиками відомих на закордонному ринку фірм, що мають власні центри досліджень і розробок, а також залучення багаторічного досвіду експлуатації енергоефективної будівлі в різних погодних умовах, що є вкрай актуальним для їх широкого впровадження на вітчизняному просторі.

Рукопис може бути рекомендований до використання науковими, педагогічними та інженерно-технічними працівниками закладів вищої освіти та наукових установ.

The monograph contains an analysis of modern ways of solving the problem of improving the energy efficiency of buildings. The authors' scientific work is aimed at harmonization and unification of the proposed methods of calculating the thermal parameters of such objects with methods known in the foreign market of firms having their own centers of research and development, as well as attracting many years of experience in the operation of energy efficient building in different weather conditions, which is extremely relevant for their widespread implementation in the domestic space.

The manuscript may be recommended for use by scientific, pedagogical and engineering staff of higher education institutions and scientific institutions.

253. Технології зниження шкідливих викидів до атмосфери тепловими електростанціями та котельними великої і середньої потужності України / А.В. Сміхула, І.Я. Сігал, Б.І. Бондаренко, Н.І. Семенюк ; Ін-т газу НАН України. — Київ, 2019. — 108 с. (Ум. друк. арк. 6,3). — 100 пр. — ISBN 978-617-7777-05-1.

Монографія створена під час виконання цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Науково-технічні основи енергетичного співробітництва між Україною та Європейським Союзом («Об'єднання-3»). Показано поточний рівень шкідливих викидів до атмосфери України при спалюванні викопного палива в теплоенергетичних установках. Розглянуто найбільш доступні, насамперед для наявних типових конструкцій наявних котлоагрегатів, встановлених на Україні, перевірені технології зменшення утворення шкідливих речовин під час спалювання палив, а також технології вилучення шкідливих речовин з димових газів, що викидаються до атмосфери на існуючих ТЕС, ТЕЦ та котельних від 1 МВт.

Рекомендовано для ознайомлення спеціалістами, студентами та викладачами вищих навчальних закладів напряму підготовки «Теплоенергетика».

The monograph was created during execution of purposeful comprehensive program of scientific research of NAS of Ukraine «Scientific and technological bases of energy cooperation between Ukraine and European Union» («Union-3»). The current level of harmful emissions to the atmosphere of Ukraine during combustion of fossil fuels in thermal power plants is shown. The most accessible, first of all, existing types of boiler units installed in Ukraine, the proven technologies for reducing the formation of harmful substances during combustion of fuels? As well as the technologies for the removal of harmful substances from flue gases emitted into atmosphere of existing TPPs and boilers from 1 MW are considered.

It is recommended for acquaintance with specialist, students and teachers of higher educational establishments on-line training «Heat Power Engineering».

254. Халатов А.А. Термодинаміка газового потоку : навч. посіб. для студентів спеціальності 105 «Прикладна фізика та наноматеріали» [Електронний ресурс] / А.А. Халатов, А.В. Гільчук, Л.М. Кохтич ; Ін-т технічної теплофізики НАН України ; Національний технічний ун-т України «КПІ ім. І. Сікорського». — 219 с. (Електронні текстові дані 1 файл: 5,1 Мбайт). — Київ, 2019. — Режим доступу : http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28454

Розглянуто фізичні основи та математичний опис процесів термодинаміки газового потоку. У посібнику викладено основні поняття термодинаміки ідеальних й реальних газів, сформульовані термодинамічні рівняння для газового потоку, виконаний їх аналіз та описані окремі випадки, розглянуто вплив різних чинників на розгін і гальмування газового потоку. Виконаний аналіз основних циклів теплових машин, що працюють на ідеальних і реальних газах, а також циклів холодильних установок.

Навчальний посібник розраховано на студентів фізико-технічних та енергетичних спеціальностей, зокрема, спеціальності 105 «Прикладна фізика та наноматеріали».

255. Щерба М.А. Сильні електричні поля в полімерній ізоляції кабелів надвисоких напруг / Щерба М.А. ; Ін-т електродинаміки НАН України. — Київ : Про Формат, 2019. — 247 с. (Обл.-вид. арк. 11,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8807-2.

У монографії розроблено наукову концепцію дослідження тривимірних сильних електричних полів та електрофізичних процесів у полімерній ізоляції надвисоковольтних кабелів з урахуванням її нелінійних властивостей. Дослідження проведено на основі чисельного розв'язку рівнянь Максвела у часовій області в мікрооб'ємах ізоляції, в яких утворюються мікровключення, з урахуванням параметрів і конфігурації цих мікровключень, що мають різні характеристики та взаємне розташування. Визначено закономірності суттєвого підсилення максимальних значень і градієнтів напруженості електричного поля, густини струму, температури і тиску біля водних мікровключень такої ізоляції, що може призводити до нових механізмів її деградації. Розроблену концепцію використано також для аналізу змінення в часі розподілу електромагнітного і температурного полів в індукційних канальних установках з урахуванням просторової конфігурації дефектів в їх термоізоляції та контролю режимів електроживлення і прогнозування її ресурсу.

Для фахівців, що досліджують змінні електричні поля та електрофізичні процеси у реальних твердих діелектриках, аспірантів і студентів електротехнічних спеціальностей.

256. Электромагнитное взаимодействие токовых контуров с электропроводной средой / Ю.М. Васецкий, И.П. Кондратенко, А.П. Ращепкин, И.Л. Мазуренко ; Ин-т электродинамики НАН Украины. — Киев, 2019. — 222 с. (Усл. печ. л. 12,2 ; Уч.-изд. л. 12,0). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-8804-1.

В монографии представлены основные положения теории решения определенного класса задач трехмерного электромагнитного поля. Рассматриваемые электромагнитные системы включают контур переменного тока в общем случае произвольной пространственной конфигурации и электропроводное намагничивающееся тело, в котором индуцируются вихревые токи. Проведены теоретические исследования индукционного нагрева лент цветных и черных металлов. Представлены результаты решения обратных задач поиска геометрии индукторов в виде контуров плоской и пространственной конфигурации, которые обеспечивают необходимое распределение температуры движущихся металлических лент.

Для специалистов в области исследования электромагнитных полей, разработчиков устройств индукционного нагрева, аспирантов и студентов соответствующих специальностей.

У монографії представлено основні положення теорії рішення певного класу задач тривимірного електромагнітного поля. Електромагнітні системи, що розглядаються, включають контур змінного струму в загальному випадку довільної просторової конфігурації та електропровідне тіло, що намагнічується, в якому індукуються вихрові струми. Проведе-

но теоретичні дослідження індукційного нагрівання стрічок кольорових і чорних металів. Представлено результати рішення обернених задач пошуку геометрії індукторів у вигляді контурів плоскої і просторової конфігурації, які забезпечують необхідний розподіл температури нагрівання металевих рухомих стрічок.

Для фахівців у галузі дослідження електромагнітних полів, розробників пристроїв індукційного нагрівання, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

This book is devoted to the further development of the theory for solving of a certain class of three-dimensional electromagnetic field problems. The electromagnetic systems under examination include a.c. contour with arbitrary spatial configuration and magnetized conducting body with induced eddy currents. The theoretical studies on induction heating of non-ferrous and ferrous metal tapes are presented. The inverse problems are solved to determine the inductor configuration as flat and spatial current contours for providing of the necessary temperature distribution of moving metal tapes.

The book is intended for researchers, postgraduate students and students specialized in electrical engineering, particularly in electromagnetic field studies and induction heating installations.

257. Энергоресурсосберегающие технологии борьбы с коррозией, теплопотерями, управление процессами и энергоменеджмент / под общ. ред. Фиалко Н.М., Савенко В.И., Плугина А.А. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев : Центр учебной литературы, 2019. — 250 с. (Усл. печ. л. 15,5). — 300 экз. — ISBN 978-611-01-1602-2.

Книга посвящена сохранению ресурсов и окружающей среды, повышению надежности металлоемких комплексов и предотвращения аварий. В работе проведено исследование тепловых режимов помещений при различных видах электроотопления, экологически чистых и комфортных для людей. Проведен анализ эффективности различных систем и подбор оптимального режима работы системы отопления и ограждающих конструкций. Развиты теоретические основы процессов коррозии и антикоррозийной защиты металлосодержащих комплексов, исследованы и внедрены на практике способы борьбы экологически чистыми веществами на растительной основе CONTRRUST — более эффективным, чем известные аналоги. Приведены общие принципы управления процессами и вопросы энергоменеджмента.

Материал, изложенный в данной работе, может представлять интерес и быть полезным для научных работников, специалистов, а также для студентов и аспирантов профильных вузов.

Книга присвячена збереженню ресурсів і навколишнього середовища, підвищенню надійності металомістких комплексів і запобігання аварій. У роботі проведено дослідження теплових режимів приміщень при різних видах електроопалення, екологічно чистих і комфортних для людей. Проведено аналіз ефективності різних систем і підбір оптимального режиму роботи системи опалення та огороджувальних конструкцій. Розвинено теоретичні основи процесів корозії і антикорозійного захисту металовмісних комплексів, досліджено і впроваджено на практиці способи боротьби екологічно чистими речовинами на рослинній основі CONTRRUST — більш ефективним, ніж відомі аналоги. Наведено загальні принципи управління процесами і питання енергоменеджменту.

Матеріал, викладений в цій роботі, може становити інтерес і бути корисним для науковців, фахівців, а також для студентів і аспірантів профільних вишів.

258. Энергоресурсосберегающие экологически чистые технологии отопления помещений и борьбы с коррозией, управление процессами и энергоменеджмент / под общ. ред. Фиалко Н.М., Савенко В.И., Высоцкой Л.Н. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев : Центр учебной литературы, 2019. — 192 с. (Усл. печ. л. 12,0). — 300 экз. — ISBN 978-611-01-1263-2.

В работе проведены исследования тепловых режимов помещений при различных видах электроотопления, экологически чистых и комфортных для людей. Проведен анализ эффективности различных систем и подбор оптимального режима работы системы отопления и ограждающих конструкций. Исследованы и внедрены на практике способы борьбы экологически чистым веществами на растительной основе CONTRRUST — более эффективным, чем известные аналоги. Приведены общие принципы управления процессами и вопросы эффективного энергоменеджмента.

Материал, изложенный в данной работе, может представлять интерес и быть полезным для научных работников, специалистов, а также для студентов и аспирантов профильных вузов.

В роботі проведені дослідження теплових режимів приміщень при різних видах електроопалення, екологічно чистих і комфортних для людей. Проведено аналіз ефективності різних систем і підбір оптимального режиму роботи системи опалення та огороджуючих конструкцій. Досліджено і впроваджено на практиці способи боротьби екологічно чистих речовин на рослинній основі CONTRRUST — більш ефективними, ніж відомі аналоги. Наведено загальні принципи управління процесами і питання ефективного енергоменеджменту.

Матеріал, викладений в цій роботі, може становити інтерес і бути корисним для науковців, фахівців, а також для студентів і аспірантів профільних вишів.

259. Kozin L.H. Modern hydrogen energetics and ecology / L.H. Kozin, S.V. Volkov, l.N. Skryptun ; Vernadsky Institute of General and Inorganic Chemistry of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 364 p. (Ум. друк арк. 29,6 ; Обл-вид. арк. 32,7). — 200 пр. — ISBN 978-966-360-392-6. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземною мовою»).

The book deals with the problems of the world, including Ukraine, provision with power carriers as well as peculiarities of the new developing field of knowledge and industry — hydrogen energetics, which is the only ecologically pure method of power generation of the future. Self-sufficiency conditions of unrencwable and renewable power sources for civilization existence on the Earth are described. The authors' hypotheses concerning oil, natural gas and hard coal origin are discussed. Special attention is paid to ecologic aspects, in particular, greenhouse effect, ozone holes power generation.

Intended for engineering staff and research scientists engaged in the problems of power prospecting, including prospecting and production of unrenewablc and renewable power sources, as well as for postgraduates and students of the secondary and higher educational institutions.

Розглянуто загальносвітові проблеми, пов'язані із забезпеченням енергоносіями. Висвітлено особливості нової галузі знань і розвитку промисловості — водневої енергетики, що є єдиним екологічно чистим методом вироблення енергії, можливим у найближчому майбутньому. Особливу увагу приділено цій проблематиці в Україні. Описано умови самодостатності відновлюваних ресурсів та відновлюваних джерел енергії для існування цивілізації на Землі. Охарактеризовано гіпотези щодо походження нафти, природного газу та вугілля. Детально описані екологічні аспекти сучасної енергетики: парниковий ефект, виникнення озонових дір тощо.

Видання призначено для інженерних працівників і науковців, що займаються проблемами вивчення енергії, зокрема дослідженнями та виробництвом відновлюваних джерел енергії, а також для аспірантів і студентів середніх та вищих навчальних закладів.

260. Modes of electrical systems and grids with renewable energy sources / V. Kuchanskyi, A. Nesterko, O. Rubanenko, I. Hunko ; Institute of Electrodynamics of the NAS of Ukraine. — Lambert Academic Publishing, 2019. — 184 p. (Обл.-вид. арк. 12,5). — 150 cop. — ISBN 978-613-9-88956-3.

The main task of electric networks is providing effectively the needs of consumers in energy of the appropriate quality at the minimum costs and sufficient level of reliability. This causes a constant increase on the size of the grids and the complexity of the structure. They have become the only complex for the transformation, stabilization of parameters and transport of electricity. At the same time, with the development of new technological processes, the share of assymetric, nonlinear and dynamic consumers of electricity is continuously increasing. In practice, all this leads to the fact that in electricity networks such factors of distortion of the electricity quality as deviation, oscillation, asymmetry and non-linearity of voltage have become permanent disturbances. They significantly reduce the efficiency of both the power supply system's themselves and consumers which are power supplied from them. In general, the principles of construction, development of modern and promising electricity networks, methods and means of controlling their regimes should be consistent with the level and pace of the overall progress of technology.

Основним завданням електричних мереж є ефективне забезпечення потреб споживачів в енергії відповідної якості при мінімальних витратах і достатньому рівні надійності. Сучасні електричні мережі стали єдиним комплексом для перетворення, стабілізації параметрів і транспорту електроенергії. У той же час, з розвитком нових технологічних процесів частка несиметричних, нелінійних та споживачів електроенергії зі швидкою зміною навантаження по модулю та фазі зростає. На практиці все це призводить до того, що в електричних мережах стали постійними такі порушення режимів роботи, як спотворення якості електроенергії: відхилення, коливання, несиметрія та нелінійність напруги. Такі фактори значно знижують ефективність як системи електропостачання, так і споживачів, які живляться від них. Загалом, принципи побудови, розвитку сучасних та перспективних електромереж, методи та засоби управління їх режимами повинні відповідати рівню та темпу загального прогресу технології.

261. Аналіз сталого розвитку — глобальний і регіональний контексти. Ч. 1. Глобальний аналіз якості і безпеки життя / наук. кер. проекту М.З. Згуровський ; Навчально-науковий комплекс «Ін-т прикладного системного аналізу» НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського» ; Міжнародна рада з науки (ISC) та ін. — Київ, 2019. — 216 с.

262. Аналіз сталого розвитку — глобальний і регіональний контексти. Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку / наук. кер. проекту М.З. Згуровський ; Навчально-науковий комплекс «Ін-т прикладного системного аналізу» НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського» ; Міжнародна рада з науки (ISC) та ін. — Київ, 2019. — 112 с.

263. Англо-український словник термінів з інформаційних технологій та кібербезпеки : словник термінів з кібербезпеки / Гладун А.Я., Пучков О.О., Субач І.Ю., Хала К.О. ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ, 2019. — 376 с. (Ум. друк. арк. 23,5 ; Обл.-вид. арк. 41,4). — 20 пр.

У структурованому вигляді подано понад 5000 загальних та спеціальних термінів і понять, зміст яких відповідає кібербезпеці. Докладно розглянуті сучасні основи кібербезпеки, особистості. Значну увагу приділено загрозам інформаційній безпеці, інформаційній боротьбі, безпеці інформаційних технологій, криптології, технічним методам та засобам захисту інформації, організаційно-технічному захисту інформації в комп'ютерних системах та мережах, державній та комерційній таємниці тощо.

Для курсантів, інженерів, науковців та спеціалістів у сфері кібербезпеки. Словник може бути корисним широкому колу читачів: від системних адміністраторів і проектувальників систем безпеки інформації до керівників підрозділів, що займаються питаннями забезпечення кібербезпеки держави.

264. Біологічна і медична інформатика та кібернетика : зб. наук. пр. / відп. ред. М. Будник ; Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Київ, 2019. — 158 с. (Ум. друк. арк. 19,0). — 20 пр. — ISBN 978-966-02-7569-0.

Розглянуто питання створення та впровадження інформаційних технологій для медицини, біології і екології. Представлені розробки алгоритмів та програмного забезпечення для реєстрації, накопичення та обробки даних, розробки технічних засобів, у тому числі інтелектуальні сенсори, прилади та інформаційно-вимірювальні системи, в першу чергу на основі неінвазивних чи безконтактних методик. Велику увагу приділено підвищенню ефективності медичної діагностики та лікування, на основі сучасних досягнень інформатики щодо обробки та інтерпретації даних.

265. Верлань А.Ф. Методы математической редукции моделей динамических систем / Верлань А.Ф., Дячук О.А., Палагін В.В. ; Ин-т проблем моделирования в энергетике им. Г.Е. Пухова НАН Украины ; Черкасский государственный технологический ун-т. — Киев : Наук. думка, 2019. — 312 с. (Усл. печ. л. 18,0). — 300 экз. — ISBN 978-966-00-1709-2.

Монография посвящена методам и алгоритмам редукции математических моделей динамики с аппроксимационной оценкой точности параметрической чувствительности моделей динамических систем.

Для научных сотрудников и инженеров, работающих в области технической кибернетики, построения математических моделей и моделирования динамических систем, а также для аспирантов и студентов соответствующих специальностей.

Монографія присвячена методам і алгоритмам редукції математичних моделей динаміки з апроксимаційною оцінкою точності параметричної чутливості моделей динамічних систем.

Для наукових співробітників і інженерів, які працюють у галузі технічної кібернетики, побудови математичних моделей і моделювання динамічних систем, а також для аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

266. Винничук С.Д. Дискретна математика для фахівців із захисту інформації та програмістів : навч. посіб. / Винничук С.Д. ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України ; Ін-т спеціального зв'язку та захисту інформації Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського». — Київ, 2018. — 298 с. (Ум. друк. арк. 17,3). — ISBN 978-966-2577-13-6.

Дискретну математику визначають як розділ математики, в якому вивчаються дискретні структури, які важливі як для математики, так і для її практичних застосувань. В даній книзі приведений послідовний виклад ряду базових розділів навчальної дисципліни «Дискретна математика», а саме: теорія множин, комбінаторика, елементи алгебраїчних структур, математична логіка та булева алгебра, елементи теорії графів, теорії алгоритмів та обчислень, розглядаються окремі питання математичних основ захисту інформації. Для закріплення навчального матеріалу наприкінці розділів та пунктів наведені завдання для самостійної роботи.

Навчальне видання призначене курсантам, слухачам і студентам, які навчаються за спеціальністю «Комп'ютерні науки» і вивчають дисципліну «Дискретна математика» циклу загальної підготовки. Може бути також корисна всім, хто самостійно хоче засвоїти поняття та методи дискретної математики — курсантам, студентам, аспірантам, спеціалістам технічних спеціальностей та програмістам.

267. Гончар С.Ф. Оцінювання ризиків кібербезпеки інформаційних систем об'єктів критичної інфраструктури / Гончар С.Ф. ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України. — Київ : Альфа реклама, 2019. — 176 с. (Ум. друк. арк. 3,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-288-263-6.

В монографії обґрунтовано поняття комплексного ризику кібербезпеки інформаційних систем об'єктів критичної інфраструктури, здійснено його змістовну інтерпретацію. Розроблено методи обчислення сумарного ризику комплексного ризику, розроблено структурні рішення обчислювальних систем для розрахунку сумарного ризику кібербезпеки інформаційних систем об'єктів критичної інфраструктури з використанням запропонованих методів, а також алгоритмічне та програмне забезпечення обчислювальних систем для розрахунку зазначених ризиків.

Видання може бути корисним для спеціалістів, що займаються питаннями оцінювання ризиків кібербезпеки, побудови систем управління інформаційною безпекою та комплексних систем захисту інформації, аспірантам, студентам.

268. Губарев В.Ф. Моделювання та ідентифікація складних систем / В.Ф. Губарев ; Ін-т космічних досліджень НАН України та ДКА України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 248 с. (Ум. друк. арк. 15,5 ; Обл-вид. арк. 13,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1670-5. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії розглянуто проблеми, які виникають при моделюванні складних систем різної природи та їх ідентифікації за експериментальними даними, що містять обмежену невизначеність. Усе розмаїття причинно-обумовлених систем за допомогою функціонально-аналітичного формулювання об'єднано в загальний клас, який потім перетворено на уніфікований опис на основі апроксимаційних моделей, що асимптотично наближуються до точних у разі збільшення їх розмірності. Однаковість зображення складних систем у вигляді асимптотичних розкладів дає змогу створювати універсальні методи ідентифікації для класу таких моделей. Принциповою особливістю наведеного підходу є те, що, почина-

ючи з деякої складності опису, задача ідентифікації стає некоректно поставленою і подальше збільшення розмірності шуканої наближеної моделі призводить до зростання похибки розв'язку. Тому запропоновані методи і алгоритми розв'язання задач доповнено процедурою регуляризації. Її основу становить узгоджений з похибкою вибір гранично допустимої умовою стійкості розмірності апроксимаційної моделі.

Для науковців і фахівців з моделювання, ідентифікації та керування складними системами різної природи, а також аспірантів і студентів, які цікавляться сучасним станом досліджень у цій галузі.

The monograph deals with the problems that connected with modeling complex systems of a different nature and their identification from experimental data containing bounded uncertainty. All the diversity of cause-conditioned systems is combined into a common class by means of a functional-analytical formulation, which is then transformed into a unified description on the basis of approximating models asymptotically approaching the exact ones as their dimension increases. The uniformity of the representation in the form of asymptotic expansions makes it possible to create universal identification methods in the class of such models. A fundamental feature in this approach is that starting with some complexity of description the identification problem becomes ill-posed and further increase of the desired approximate model dimension leads to an increase of the errors solution. Therefore the proposed methods and algorithms of the problem solution are supplemented with the regularization procedure. They are based on the choice of the largest approximating model dimension under which solution stability condition remain valid.

For scientists and specialists in the field of modeling, identification and control as well as students and graduate students interested in the current state of research in this field.

269. Інформаційно-методичне забезпечення наукових досліджень : навч.-методич. посіб. / Омельчук О.М., Кравчук В.В., Кулик В.М., Васильєв О.В. ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України ; Хмельницький ун-т управління та права ім. Л. Юзькова. — Хмельницький, 2019. — 303 с. (Ум. друк. арк. 19,8). — 300 пр. — ISBN 978-617-7522-03-3.

Навчально-методичний посібник містить основні відомості про науково-дослідні та дисертаційні дослідження, їх етапи, методологію, роль і значення організації використання наукометричних баз даних в їх проведенні.

Адресована науковцям, аспірантам і викладачам вишів.

270. Комп'ютерні системи та мережні технології. Секція «Мережні інформаційні технології» : зб. тез доп. XII Міжнар. наук.-практич. конф. / Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 54 с.

У збірнику подано тези доповідей учасників XII Міжнародної науково-практичної конференції, яку проводять Національний авіаційний університет та Національний центр «Мала академія наук України».

271. Кузьмичов А.І. Візуальна аналітика мережевої оптимізації. Моделювання засобами MS Excel та yEd Graph Editor : практикум / Кузьмичов А.І. ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України. — Київ : Ліра-К, 2019. — 180 с. (Обл.-вид. арк. 12,4). — 300 пр. — ISBN 978-617-7748-55-6.

Дослідження мережевих структур — одна з основних проблем менеджменту, комп'ютерних, гуманітарних і природничих наук, багатьох галузей економіки і техніки. Різноманітна проблематика цього напряму виникає не лише природно в явному мережевому середовищі, як от у будь-яких комунікаціях, але й в ситуаціях, які з мережами не мають спільного. Комп'ютерне моделювання мереж — це складова математичної теорії графів, де «graph» — схема чи рисунок, наочне представлення об'єкту дослідження в мережевій постановці. Саме з природної позиції, що краще аналізувати те, що видно, виник комплексний напрям візу-

альної аналітики: «отримав — побачив — вирішив», який якнайкраще відповідає процесу оцінювання, аналізу й прийняття обґрунтованих і зважених рішень на основі колективного обговорення видимого результату, тому візуалізація починається з простого зображення певної мережевої структури аж до наочної презентації розв'язку оптимізаційної задачі.

Практикум розрахований на практиків і науковців, викладачів і студентів кафедр менеджменту будь-якого прикладного спрямування.

272. Лисецкий Ю.М. Корпоративные интегрированные информационные системы. Концепция, технологии разработки и внедрения / Ю.М. Лисецкий ; Ин-т проблем математических машин и систем НАН Украины. — Киев : ЛАТ&К, 2019. — 204 с. (Усл. печ. л. 13,6). — 1000 экз. — ISBN 978-617-7061-86-0.

Монография посвящена проблеме повышения эффективности построения корпоративных интегрированных информационных систем для различных отраслей экономики с использованием разных программно-аппаратных платформ. Выбранное направление исследования включает в себя формализацию проблемы, соответствующие постановки задач и разработку необходимых моделей, методов и технологий. В работе предложены концептуальная модель корпоративной интегрированной информационной системы и ее формальное представление как совокупности математических моделей сопровождения по этапам жизненного цикла. Разработаны метод формирования интегрального критерия оценки эффективности корпоративной интегрированной информационной системы и метод композиционного выбора альтернативных вариантов ее элементного базиса, а также технология анализа экспертных заключений путем применения последовательности методов выявления неоднородности мнений и система поддержки принятия решений для автоматизации и объективизации процесса выбора элементного базиса.

Монография предназначена для научных сотрудников, специалистов в области создания и использования информационных систем, а также лиц, деятельность которых связана с информационными технологиями и принятием решений.

Монографія присвячена проблемі підвищення ефективності побудови корпоративних інтегрованих інформаційних систем для різних галузей економіки з використанням різних програмно-апаратних платформ. Обраний напрямок дослідження включає в себе формалізацію проблеми, відповідні постановки завдань і розробку необхідних моделей, методів і технологій. В роботі запропоновано концептуальну модель корпоративної інтегрованої інформаційної системи та її формальне подання як сукупності математичних моделей супроводу за етапами життєвого циклу. Розроблено метод формування інтегрального критерію оцінки ефективності корпоративної інтегрованої інформаційної системи і метод композиційного вибору альтернативних варіантів її елементного базису, а також технологія аналізу експертних висновків шляхом застосування послідовності методів виявлення неоднорідності думок і система підтримки прийняття рішень для автоматизації та об'єктивізації процесу вибору елементного базису.

Монографія призначена для наукових співробітників, фахівців в області створення і використання інформаційних систем, а також осіб, діяльність яких пов'язана з інформаційними технологіями та прийняттям рішень.

273. Манако А.Ф. Инновации в обучении : учебно-методическое пособие [Электронный ресурс] / Манако А.Ф. ; Международный научно-учебный центр информационных технологий и систем НАН Украины и МОН Украины. — Киев, 2019. — 71 с. — Режим доступа : http://www.irtc.org.ua/dep105/publ/#2019

Учебно-методическое пособие посвящено рассмотрению общих вопросов развития непрерывного образования и роли инноваций в этих процессах.

Пособие ориентировано на всех, кто интересуется проблемами инноваций в современном образовании и обучении.

Учбово-методичний посібник присвячений розгляду загальних питань розвитку безперервної освіти та ролі інновацій у цих процесах.

Посібник орієнтований на всіх, хто цікавиться проблемами інновацій у сучасній освіті та навчанні.

274. Манако А.Ф. Навчання в епоху інформаційних трансформацій [Електронний ресурс] / А.Ф. Манако ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — 2019. — 346 с. — Режим доступу : http://irtc.org.ua/dep105/publ/manakomono.htm/#2019

Монографія присвячена питанням розвитку навчання в епоху інформаційних трансформацій як комплексу різноманітних процесів. Розглянуто також трансформації основних процесів, які підтримують сучасне навчання.

Монографія орієнтована на усіх, хто займається дослідженнями в цій області. Викладачі знайдуть багато корисної інформації для лекційних матеріалів.

275. Математичне та імітаційне моделювання систем МОДС'2019 : зб. доп. Чотирнадцятої міжнар. наук.-практич. конф. / Ін-т проблем математичних машин і систем НАН України ; Академія технологічних наук України ; Інженерна академія України ; Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка ; Чернігівський національний технологічний ун-т та ін. — Чернігів, 2019. — 402 с. (Обл.-вид. арк. 23,3). — 120 пр. — ISBN 978-617-7571-58-1.

Збірник містить тези доповідей, які були представлені на конференції «Математичне та імітаційне моделювання систем. МОДС'2019», що проходила 24–26 червня 2019 року в м. Києві – м. Чернігові – с. Жукін Київської області, Україна. У доповідях розглянуті наукові та методичні питання з напряму моделювання складних екологічних, технічних, фізичних, економічних, виробничих, організаційних та інформаційних систем з використанням математичних та імітаційних методів.

The collection includes abstracts presented at the conference «Mathematical and simulation modeling of systems. MODS'2019», which was held on June 24–26, 2019 in Kyiv - Chernihiv – Zhukin village, Kyiv region, Ukraine. Scientific and methodological issues on modeling of complex ecological, technical, physical, economic, operational, organizational and information systems with the use of mathematical and simulation methods were covered in the reports.

276. Методичні аспекти впровадження електронного навчання в закладах загальної середньої освіти : учбово-методич. посіб. [Електронний ресурс] / Заріцька С.І., Литвиненко Н.І., Савченко М.І., Сліпченко О.Ю. ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ, 2019. — 64 с. — Режим доступу : http://www.irtc.org.ua/dep105/publ/#2019

Посібник «Методичні аспекти впровадження електронного навчання в закладах загальної середньої освіти» присвячений актуальному для України питанню — впровадженню електронного навчання в загальноосвітніх школах. У методичному посібнику висвітлено мету та завдання розвитку освітніх технологій, що ґрунтуються на використанні можливостей електронного навчання школярів. Розкрито сутність поняття «електронне навчання» та здійснено порівняльний аналіз традиційних та інноваційних систем і технологій навчання. Розглянуто питання розробки Концепції розвитку електронного навчання для загальноосвітнього навчального закладу, проаналізовано загальні підходи до створення та впровадження системи електронного навчання і дистанційних освітніх технологій в шкільній освіті. Наведено огляд електронних освітніх ресурсів підтримки викладання навчальних предметів в школі. Методичний посібник розроблено науковими співробітниками Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України у співпраці з педагогами школи I—III ступеня № 132 міста Києва.

Розраховано на керівні кадри загальноосвітніх навчальних закладів, може бути корисним для вчителів шкіл, ліцеїв, гімназій, слухачів курсів підвищення кваліфікації вчителів та студентів — майбутніх педагогів.

277. Могильний С.Б. Машинне навчання з використанням мікрокомп'ютерів : навч.-метод. посіб. / Могильний С.Б. ; за ред. О.В. Лісового та ін. ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 226 с.

Посібник містить практичні приклади, які дають змогу вивчити основи фреймворку TensorFlow і його застосування в реальних конструкціях на мікрокомп'ютерах.

Посібник призначено слухачам Всеукраїнських наукових профільних шкіл — дослідникам-початківцям, а також викладачам, студентам і всім, хто проводить серйозні наукові дослідження.

278. Навигация и синергическое управление сложными динамическими системами / В. Чепиженко, С. Павлова, А. Писарчук и др. ; под ред. В. Чепиженко ; Международный научно-учебный центр информационных технологий и систем НАН Украины и МОН Украины ; Национальный авиационный ун-т. — Lambert Academic Publishing, 2018. — 176 с. (Усл. печ. л. 10,4 ; Уч.-изд. л. 10,7). — 300 экз. — ISBN 978-613-9-93293-1.

В монографии представлены новые теоретические и прикладные направления решения задач навигации и управления сложными динамическими системами, которые являются математической основой современных интегрированных систем авионики.

У монографії представлені нові теоретичні та прикладні напрямки рішення завдань навігації і керування складними динамічними системами, які є математичною основою сучасних інтегрованих систем авіоніки.

279. Наукоємні технології оптимізації та керування в інфокомунікаційних мережах / Безрук В.М. та ін. ; під заг. ред. В.М. Безрука, Л.С. Глоби, О.Є. Стрижака ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України та ін. — Київ, 2019. — 194 с. — ISBN 978-617-7734-02-3.

В монографії викладені сучасні результати досліджень ряду авторів з наукоємних технологій оптимізації та управління в інфокомунікаційних мережах. Розглядаються особливості методів багатокритеріальної оптимізації систем з урахуванням сукупності показників якості, а також особливості та результати вирішення задач управління при передачі та обробці інформації для різних типів інфокомунікаційних мереж.

280. Практичні аспекти комп'ютерної безпеки у сфері фізичного захисту : навч. посіб. / С.С. Драпей, Б.В. Кайдик, Craig Lamarche та ін. ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 187 с. (Ум. друк. арк. 12,7). — 30 пр.

Посібник знайомить слухачів з законодавством України у сфері комп'ютерної безпеки, загрозами комп'ютерній безпеці та заходами щодо посилення захисту мережевих пристроїв, питаннями моніторингу і оновлення програмного і мікропрограмного забезпечення, процедурами з забезпечення кібербезпеки, методами оцінки вразливості мережі.

Навчальний посібник призначений для підвищення кваліфікації з фізичного захисту офіцерського складу військових частин Національної гвардії України, які відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» здійснюють охорону ядерних установок та ядерних матеріалів.

281. Програмно-конфігуровані мережі та Інтернет Речей : практикум / Шкарупило В.В., Кудерметов Р.К., Мазур Д.С. та ін. ; за ред. Р.К. Кудерметова ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України ; Запорізький національний технічний ун-т ; Східноукраїнський національний ун-т ім. В. Даля ; Національний аерокосмічний ун-т ім. М.Є. Жуковського «ХАІ». — Харків, 2019. — 129 с. — ISBN 978-617-7361-93-9.

282. Рачковский Д.А. Введение в быстрый поиск по сходству / Рачковский Д.А. ; Международный научно-учебный центр информационных технологий и систем НАН Украины и МОН Украины. — Киев : Интерсервис, 2019. — 294 с. (Усл. печ. л. 17,10 ; Уч.-изд. л. 17,8). — 300 экз. — ISBN 978-617-696-604-4.

Монография посвящена изложению подходов, структур данных, алгоритмов поиска по сходству — варианта информационного поиска, при котором объекты базы, релевантные объекту-запросу, определяются по некоторым мерам сходства. Рассмотрены подходы к ускорению точного и приближенного поиска за счет быстрой оценки мер сходства, а также на основе индексных структур (деревья, хэш-таблицы и др.), позволяющих получать результат поиска обработкой только части объектов базы. Представлены как классические методы и алгоритмы, так и получившие известность недавно (локально-чувствительное хэширование, графы соседства, нейросетевая ассоциативная память, скетчи и др.).

Для научно-технических работников, программистов, аспирантов, студентов и читателей, интересующихся новыми перспективными направлениями информатики, искусственного интеллекта и проблематикой поиска по сходству.

Монографію присвячено викладенню підходів, структур даних, алгоритмів пошуку за схожістю — варіанту інформаційного пошуку, за яким об'єкти бази, які є релевантними об'єкту-запиту, визначаються за деякими мірами схожості. Розглянуто підходи до прискорення точного та наближеного пошуку за рахунок швидкого оцінювання мір схожості, а також на основі індексних структур (дерева, хеш-таблиці тощо), що дає змогу отримувати результат пошуку шляхом оброблення тільки частини об'єктів бази. Подано як класичні методи та алгоритми, так і такі, що здобули популярність останніми роками (локально-чутливе хешування, графи сусідства, нейромережева асоціативна пам'ять, скетчі тощо).

Для науково-технічних працівників, програмістів, аспірантів, студентів та читачів, які цікавляться новими перспективними напрямками інформатики, штучного інтелекту та проблематикою пошуку за схожістю.

283. Рачковский Д.А. Кодвекторы. Разреженное бинарное распределенное представление числовых данных / Рачковский Д.А. ; Международный научно-учебный центр информационных технологий и систем НАН Украины и МОН Украины. – Киев : Интерсервис, 2019. — 200 с. (Усл. печ. л. 11,6 ; Уч.-изд. л. 12,1). — 300 экз. — ISBN 978-617-696-987-7.

Монография посвящена методам и алгоритмам формирования кодвекторов — разреженных бинарных векторных представлений с регулируемой долей единичных компонентов. Рассмотренные кодвекторы формируются из исходных вещественных числовых векторов без использования обучения. Кодвекторы могут применяться в задачах машинного обучения для нелинейной классификации и аппроксимации, для оценки мер сходства и поиска по сходству и др. Формат кодвекторов дает возможность эффективно использовать их в автоассоциативной памяти матричного типа, ассоциативно-проективных нейронных сетях и других алгоритмах, специализированных для такого формата. Быстрая обработка кодвекторов может выполняться с помощью вычислительной инфраструктуры поисковых систем и специализированных вычислительных средств, таких как ассоциативно-проективные нейрокомпьютеры.

Для научно-технических работников, программистов, аспирантов, студентов и читателей, интересующихся нейросетевым распределенным представлением данных, новыми перспективными направлениями информатики и искусственного интеллекта.

Монографія присвячена методам і алгоритмам формування кодвекторів — розріджених бінарних векторних представлень з регульованою часткою одиничних компонентів. Розглянуті кодвектори формуються з вихідних дійсних числових векторів без використання навчання. Кодвектори можуть застосовуватися в завданнях машинного навчання для нелінійної класифікації та апроксимації, для оцінки мір подібності і пошуку за подібністю

та ін. Формат кодвекторів дає можливість ефективно використовувати їх в автоасоціативній пам'яті матричного типу, асоціативно-проективних нейронних мережах та інших алгоритмах, спеціалізованих для такого формату. Швидка обробка кодвекторів може виконуватися за допомогою обчислювальної інфраструктури пошукових систем і спеціалізованих обчислювальних засобів, таких як асоціативно-проективні нейрокомп'ютери.

Для науково-технічних працівників, програмістів, аспірантів, студентів і читачів, що цікавляться нейромережевим розподіленим поданням даних, новими перспективними напрямками інформатики та штучного інтелекту.

284. Рачковський Д.А. Розподілене подання векторних даних на основі випадкових проекцій / Рачковський Д.А., Гриценко В.І. ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ : Інтерсервіс, 2018. — 216 с. (Ум. друк. арк. 12,6 ; Обл.-вид. арк. 13,1). — 300 пр. — ISBN 978-617-696-837-5.

Монографію присвячено методам і алгоритмам перетворення початкових векторних даних у розподілені векторні подання. Розглянуто методи без навчання, які використовують випадкові проекції (random projection). Отримані розподілені векторні подання можуть застосовуватися як для швидкого оцінювання деяких мір схожості/відстані між векторами великої розмірності (скалярний добуток, евклідова відстань тощо), так і в інших завданнях, які використовують операції з векторами (пошук за схожістю, машинне навчання тощо). Проаналізовано як класичні методи і алгоритми, так і такі, що здобули популярність нещодавно, включаючи результати власних досліджень.

Для науково-технічних працівників, програмістів, аспірантів, студентів та читачів, які цікавляться новими перспективними напрямами інформатики, нейромережевим розподіленим поданням даних, проблематикою швидкого оцінювання схожості.

285. Реєстрація, зберігання і обробка даних : зб. наук. пр. за матеріалами Щорічної підсумкової конф. (15—16 трав. 2019 р.) / відп. ред. В.В. Петров ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України. — Київ, 2019. — 134 с. (Обл.-вид. арк. 16,8). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9085-3.

У збірнику представлено результати досліджень у галузі інформаційних технологій, одержані співробітниками ІПРІ НАН України в 2018 році. Результати досліджень доповідалися на Щорічній підсумковій науковій конференції ІПРІ НАН України. Представлені матеріали дають оцінку дослідженням, які проводилися в ІПРІ НАН України в галузях: фізичні основи, принципи та методи реєстрації даних; математичні методи обробки даних; програмно-апаратні засоби моніторингу; моніторинг і аналіз даних у глобальних мережах; експертні системи та підтримка прийняття рішень; інформаційно-аналітичні системи.

Для наукових співробітників та інженерно-технічних спеціалістів, які займаються проблемами інформаційних технологій.

286. Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя : зб. матеріалів Першого міжнар. наук.-практич. WEB-форуму (Київ — Харків, 26—28 берез. 2019 р.) / упоряд.-укл. М.Л. Ростока ; за заг. ред. : М.Л. Ростока, Т.С. Бондаренко, О.В. Баніт, І.М. Савченко ; Національний центр «Мала академія наук України». — Кропивницький : Вид-во Льотної академії Національного авіаційного ун-ту, 2019. — Вип. 1. — 300 с.

У збірнику зосереджено матеріали Першого Міжнародного науково-практичного Web-форуму, який відбувся 26—28.03.2019 року на засадах спільної діяльності.

Матеріали форуму призначені для наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, викладачів і студентів закладів вищої освіти, педагогів і керівників закладів системи професійної освіти й навчальних підрозділів підприємств, а також роботодавців, управлінців, законодавців і політиків, всіх тих, хто зацікавлений у поліпшенні якості підготовки підростаючого покоління, вчасному виявленні рис обдарованості представників учнівської молоді.

287. Системи жестової комунікації: моделювання та розпізнавання дактильної жестової мови / Сергієнко І.В., Крак Ю.В., Бармак О.В., Куляс А.І. ; Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України ; Хмельницький національний ун-т ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ : Наук. думка, 2019. — 284 с. (Обл.-вид. арк. 18,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-00-1705-4.

Монографію присвячено актуальним проблемам моделювання та розпізнавання дактильної жестової мови як засобу комунікації між людьми, що чують, та людьми з вадами слуху.

Для фахівців у галузі кібернетики, моделювання, штучного інтелекту, побудови людино-комп'ютерних інтерфейсів, дослідження жестових мов спілкування, а також для студентів і аспірантів відповідних спеціальностей.

288. Системи та засоби штучного інтелекту : матеріали Міжнар. молодіжної наукової школи / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — 2019. — 96 с. (Ум. друк. арк. 5,6).

289. Спекторський І.Я. Формальні мови та автомати : підруч. для студентів спеціальності 124 «Системний аналіз» [Електронний ресурс] / Спекторський І.Я., Статкевич В.М. ; Навчально-науковий комплекс «Ін-т прикладного системного аналізу» НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського». — Київ, 2019. —167 с.

290. Стеценко І. Блоково-тематичне планування освітньої діяльності з дітьми молодшого дошкільного віку за альтернативною програмою формування культури інженерного мислення в дошкільників «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» на третій квартал : навчально-методичні матеріали / І. Стеценко, К. Крутій ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Запоріжжя : ЛІПС ЛТД, 2019. — 124 с. (Обл.-вид. арк. 11,6). — 500 пр.

291. Стеценко І. Блоково-тематичне планування освітньої діяльності з дітьми середнього дошкільного віку за альтернативною програмою формування культури інженерного мислення в дошкільників «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» на третій квартал : навчально-методичні матеріали / І. Стеценко, К. Крутій ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Запоріжжя : ЛІПС ЛТД, 2019. — 180 с. (Обл.-вид. арк. 16,3). — 500 пр.

292. Стеценко І. Блоково-тематичне планування освітньої діяльності з дітьми старшого дошкільного віку за альтернативною програмою формування культури інженерного мислення в дошкільників «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» на третій квартал : навчально-методичні матеріали / І. Стеценко, К. Крутій ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Запоріжжя : ЛІПС ЛТД, 2019. — 160 с. (Обл.-вид. арк. 16,3). — 500 пр.

У плані передбачено зміст освітньої діяльності, запропоновано різноманітні форми як спеціально організованої, так і повсякденної діяльності. План дає можливість реалізувати завдання альтернативної програми, яку є сенс використовувати як парціальну до будь-якої комплексної освітньої програми.

Призначено для вихователів ЗДО, педагогів початкової школи, студентів, батьків.

293. Стеценко І. Природничо-наукова освіта дошкільників: блоково-тематичне планування на засадах інтеграції та методичні поради. Зима-білосніжка : навчально-методичні матеріали / І. Стеценко, К. Крутій ; Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Запоріжжя : ЛІПС ЛТД, 2019. — 126 с. (Обл.-вид. арк. 13,6). — 500 пр. — ISBN 978-966-191-227-3.

У посібнику подано концепцію та планування освітньої діяльності з дітьми за всіма віковими групами, яке відповідає змісту, структурі та концептуально-методичним підхо-

дам комплексної освітньої програми «Дитина в дошкільні роки» (2015 р.) та альтернативної програми формування культури інженерного мислення в дошкільників «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». Пропонований авторами інтегрований підхід до реалізації STREAM-освіти дошкільників суттєво відрізняється від традиційного комплексно-тематичного підходу в розподілі змісту освіти і не має європейських аналогів. Перше видання вийшло у 2017 році.

Матеріали адресовано педагогам закладів дошкільної освіти, вихователям, які працюють у Центрах розвитку дитини, інтернатних закладах тощо; вчителям початкових класів, студентам педагогічних університетів та коледжів, які навчаються за напрямом «Дошкільна освіта», батькам.

294. Сучасні інформаційні технології управління екологічною безпекою, природокористуванням, заходами в надзвичайних ситуаціях: актуальні питання : матеріали XVII Міжнар. наук.-практич. конф. (Київ, 01—02 жовт. 2019 р.) / за заг. ред. С.О. Довгого ; Ін-т телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України. — Київ : Юстон, 2019. — 227 с. (Ум. друк. арк. 20,6 ; Обл-вид. арк. 21,2). — 300 пр. — ISBN 978-617-7361-99-1.

До колективної монографії включені сучасні розробки та досягнення вчених за матеріалами XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні інформаційні технології управління екологічною безпекою, природокористуванням, заходами в надзвичайних ситуаціях». Колективна монографія присвячена актуальним питанням у зазначеній сфері досліджень.

Для фахівців науково-дослідних і промислових організацій, керівного складу районних, обласних, центральних органів виконавчої влади, що забезпечують сталий розвиток відповідних одиниць адміністративного устрою держави, викладачів технічних університетів, аспірантів, студентів.

295. Федухин А.В. Ускоренная оценка надежности электронных элементов и устройств по результатам форсированных испытаний / Федухин А.В. ; Ин-т проблем математических машин и систем НАН Украины. — Киев : Интерсервис, 2019. — 202 с. (Уч.-изд. л. 12,8). — 300 экз. — ISBN 978-617-696-900-6.

В работе проведено исследование физики отказов элементов и на этой основе осуществлены формализация и параметризация модели надежности элемента на основе процессного подхода и теоретических моделей отказов — диффузионных DN- и DM -распределений. В работе предпринята попытка комплексного решения задачи экспериментальной оценки надежности по результатам форсированных испытаний на основе процессного подхода, базирующегося на представлении сложного процесса деградации изделий в виде набора квазиэлементов, соответствующих каждому из составных процессов деградации. В монографии разработан способ представления сложного процесса деградации элемента в виде диаграммы Парето, разработаны процедуры преобразования диаграммы Парето при переходе от одного температурного режима к другому. На этой основе разработаны методы расчета коэффициентов форсирования и коэффициентов вариации, используемых для планирования и обработки результатов форсированных определительных и контрольных испытаний на надежность электронных элементов, типовых печатных плат и устройств, выполненных на электронной элементной базе. В работе рассмотрены также вопросы статистического моделирования сложных процессов деградации с учетом явления замены доминирования между составными процессами деградации и вопросы моделирования невосстанавливаемых изделий с последовательной структурой элементов, являющихся основной моделью представления сложных изделий электронной техники типа БИС. Представленный новый математический аппарат и методы на его основе позволяют более адекватно решать задачи оценки надежности по результатам форсированных испытаний в сравнении с традиционными методами, основанными на строго вероятностных моделях отказов, включая и экспоненциальное распределение.

Данная монография может быть интересна широкому кругу специалистов в области надежности элементов и устройств вычислительной техники.

У роботі проведено дослідження фізики відмов елементів і на цій основі здійснені формалізація та параметризація моделі надійності елемента на основі процесного підходу та теоретичних моделей відмов — дифузійних DN і DM -розподілів. У роботі зроблена спроба комплексного вирішення завдання експериментальної оцінки надійності за результатами форсованих випробувань на основі процесного підходу, що базується на уявленні складного процесу деградації виробів у вигляді набору квазіелементів, відповідних кожному із складових процесів деградації. У монографії розроблено спосіб представлення складного процесу деградації елемента у вигляді діаграми Парето, розроблені процедури перетворення діаграми Парето при переході від одного температурного режиму до іншого. На цій основі розроблені методи розрахунку коефіцієнтів форсування і коефіцієнтів варіації, які використовуються для планування і обробки результатів форсованих визначальних і контрольних випробувань на надійність електронних елементів, типових друкованих плат і пристроїв, виконаних на електронній елементній базі. В роботі також розглянуті питання статистичного моделювання складних процесів деградації з урахуванням явища заміни домінування між складовими процесами деградації і питання моделювання невідновлювальних виробів з послідовною структурою елементів, які є основною моделлю представлення складних виробів електронної техніки типу БІС. Представлений новий математичний апарат і методи на його основі дозволяють більш адекватно вирішувати завдання оцінки надійності за результатами форсованих випробувань у порівнянні з традиційними методами, заснованими на строго ймовірнісних моделях відмов, включаючи і експоненційний розподіл.

Дана монографія може бути цікава широкому колу фахівців у галузі надійності елементів і пристроїв обчислювальної техніки.

The study of the physics of element failures was carried out, and on this basis, the element reliability model was formalized and parameterized based on the process approach and theoretical failure models - diffusion DN and DM distributions. An attempt is made to comprehensively solve the problem of experimental reliability assessment based on the results of forced tests based on a process approach based on the presentation of a complex product degradation process as a set of quasielements corresponding to each of the composite degradation processes. The monograph developed a method for representing the complex process of degradation of an element in the form of a Pareto diagram, developed procedures for converting the Pareto diagram during the transition from one temperature regime to another. On this basis, methods have been developed for calculating forcing coefficients and variation coefficients used for planning and processing the results of forced determination and control tests for the reliability of electronic components, typical printed circuit boards and devices based on electronic components. The paper also considers the issues of statistical modeling of complex degradation processes taking into account the phenomenon of substitution of dominance between composite degradation processes and the problems of modeling non-renewable products with a consistent structure of elements, which are the main model for representing complex products of electronic equipment such as LIC. The presented new mathematical apparatus and methods based on it allow more adequately solving reliability assessment problems based on the results of forced tests in comparison with traditional methods based on strictly probabilistic failure models, including the exponential distribution.

This monograph may be of interest to a wide range of specialists in the field of reliability of elements and devices of computer technology.

296. Шляхи підвищення ефективності функціонування соціальних комунікацій в умовах посилення глобальних інформаційних впливів / В. Горовий (кер. проекту), М. Закіров, Ю. Половинчак та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2018. — 280 с. (Ум. друк. арк. 22,6 ; Обл.-вид. арк. 15,6). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8869-0 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8870-6 (електронне видання).

У монографії розглянуто особливості процесу управління інформаційно-комунікаційними потоками в умовах впливу на національний інфопростір глобальних інформаційних ресурсів, питання вдосконалення методик використання національних інформаційних комунікацій та оптимізації бібліотечної діяльності як чинника підвищення ефективності інформаційно-комунікаційних процесів національного інформаційного середовища.

Орієнтована на науковців, практиків у сфері соціальних комунікацій, широкий загал читачів, які цікавляться цією проблематикою.

297. Яловець А.Л. Мультиагентне моделювання переслідування на площині: від теорії до програмної реалізації / А.Л. Яловець ; Ін-т програмних систем НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 168 с. (Ум. друк. арк. 13,7 ; Обл.-вид. арк. 14,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1693-4. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографію присвячено дослідженню проблеми математичного моделювання складних розподілених динамічних систем. За результатами аналітичного огляду сучасних парадигм імітаційного моделювання всебічно обґрунтовано доцільність використання мультиагентного моделювання для вирішення досліджуваної проблеми та наведено загальні відомості про агентів та мультиагентні системи. Обґрунтовано, що однією з задач, у рамках якої розглядаються складні розподілені динамічні системи, є задача переслідування на площині. На підставі постановки задачі мультиагентного переслідування на площині запропоновано сукупність оригінальних методів, серед яких метод формування агентом-переслідувачем оптимальної стратегії переслідування на площині, метод формування агентом-утікачем оптимальної стратегії втікання на площині, методи розпізнавання агентом-утікачем сукупності його агентів-переслідувачів, методи формування оптимальних груп агентів-переслідувачів (за критерієм мінімізації часу захоплення агентів-утікачів), методи перегрупування агентів-переслідувачів за результатами переговорів з метою зменшення часу захоплення агентів-утікачів, методи маневрування агентів з метою уникнення зіткнень. На основі отриманих теоретичних результатів розроблено мультиагентну систему «Навігація» як систему мультиагентного моделювання процесів переслідування на площині. Наведено приклади функціональних можливостей системи за різних режимів її функціонування.

Для наукових співробітників та спеціалістів, що займаються дослідженнями та розробками в галузях агентних технологій та математичного моделювання, а також для аспірантів і студентів відповідних спеціальностей вищої школи.

298. Advances in intelligent systems and computing. III / N. Shakhovska, M.O. Medykovskyy (Eds.) ; International Research and Training Center for Information Technologies and Systems of the NAS of Ukraine and MES of Ukraine. — Cham : Springer, 2019. — 612 с. (Ум. друк. арк. 51,2 ; Обл.-вид. арк. 53,5). — (AISC book series, Vol. 871. — ISSN 2194-5357).

The series «Advances in Intelligent Systems and Computing» contains publications on theory, applications, and design methods of Intelligent Systems and Intelligent Computing. Virtually all disciplines such as engineering, natural sciences, computer and information science, ICT, economics, business, e-commerce, environment, healthcare, life science are covered. The list of topics spans all the areas of modern intelligent systems and computing such as: computational intelligence, soft computing including neural networks, evolutionary computing, fuzzy systems and the fusion of these paradigms, cognitive science and systems, perception and vision, self-organizing and adaptive systems, e-learning and teaching, intelligent control, robotics and mechatronics, knowledge-based paradigms, intelligent data analysis, knowledge management, intelligent agents, intelligent decision making and support, intelligent network security, Web intelligence and multimedia.

Серія «Досягнення в галузі інтелектуальних систем та обчислень» містить публікації з теорії, застосувань та методів проектування інтелектуальних систем та інтелектуальних обчислень. Освітлюються практично всі дисципліни, такі як інженерія, природничі науки, комп'ютеризація та інформатика, ІКТ, економіка, бізнес, електронна комерція, навколишнє

середовище, охорона здоров'я, наука про життя. Перелік тем охоплює всі сфери сучасних інтелектуальних систем та обчислень, як от: обчислювальний інтелект, м'які обчислення, зокрема нейронні мережі, еволюційні обчислення, нечіткі системи та поєднання цих парадигм, когнітивні науки та системи, сприйняття і бачення, самоорганізовані та адаптивні системи, електронне навчання та викладання, інтелектуальне управління, робототехніка та мехатроніка, знання-орієнтовані парадигми, інтелектуальний аналіз даних, менеджмент знань, інтелектуальні агенти, інтелектуальна підтримка прийняття рішень, безпека інтелектуальних мереж, веб-інтелект та мультимедіа.

299. Computer sciences and information technologies (CSIT-2019) : Proceedings of the IEEE 14th International scientific and technical conference & international workshop on inductive modelling IWIM-2019 [Електронний ресурс] / International Research and Training Center for Information Technologies and Systems of the NAS of Ukraine and MES of Ukraine ; Lviv Polytechnic National University. — Lviv, 2019. — Vol. 1. — 226 p. — ISBN 978-1-7281-0806-3. — Режим доступу : http://csit.lp.edu.ua/

В збірнику наведено результати досліджень теоретичних основ, нових алгоритмів та застосування автоматизованого аналізу даних та технологій видобування знань на основі методології МГУА як класичного індуктивного підходу до моделювання за даними спостережень, започаткованого академіком О.Г. Івахненком. Збірник представляє вибрані результати Міжнародного семінару з індуктивного моделювання IWIM-2019 (International workshop on inductive modeling IWIM-2019), який проходив з 17 по 20 вересня 2019 р. у Національному університеті «Львівська політехніка» в рамках конференції «Computer science and information technologies» CSIT-2019 під егідою Інституту інженерів з електротехніки та радіоелектроніки (IEEE). Організаторами Семінару були Національна академія наук України, Українська Секція IEEE, Міжнародний науково-навчальний центр нформаційних технологій та систем НАН України та МОН України, Львівський національний університет «Львівська політехніка» та Чеський технічний університет у Празі. Головою семінару був завідувач відділу № 195, д.т.н., професор В.С. Степашко. Мета проведення Семінару полягала в аналізі сучасних методів індуктивної генерації моделей з даних; аналізі застосувань індуктивного моделювання в різних галузях; формулюванні перспективних напрямків розвитку досліджень. До програми Семінару було включено 13 доповідей, відібраних міжнародними рецензентами із загалом 27 представлених робіт (по 3 рецензенти на кожну доповідь): 10 доповідей з України, по 1 — з Ірландії, Іспанії, Англії, Німеччини та Росії. Всі доповіді Семінару включено до цифрової бібліотеки IEEE Xplore digital library, яка забезпечує доступ до наукових журналів та праць конференцій під егідою IEEE, та передано для індексації в SCOPUS, Web of Science та ін., що сприятиме ознайомленню широкої наукової громадськості світу з представленими результатами.

300. Decision support systems for modeling, forecasting and risk estimation / O.M. Trofymchuk, P.I. Bidyuk, T.I. Prosyankina-Zharova, O.M. Terentiev ; Institute of Telecommunication and Global Information Space of the NAS of Ukraine. — Beau Bassin : Lambert Academic Publishing, 2019. — 170 p. (Ум. друк. арк. 7,0). — 100 cop. — ISBN 978-3-659-61214-5.

Монографія присвячена методології розвитку систем підтримки прийняття рішень (DSS), яка базується на сучасних принципах системного аналізу. Розглянуто можливості архітектури та функціональної структури DSS в контексті розробки систем для вирішення завдань математичного моделювання, прогнозування та оцінки фінансових ризиків. Наведено всю процедуру проектування системи, яка включає конкретну постановку проблеми, розробку проекту, програмування окремих модулів та тестування. Деякі спеціальні типи архітектури представлені залежно від обмежень, накладених технологіями обробки даних та типом інформації, необхідної для прийняття рішень. Значна увага приділяється статистичним критеріям, які використовуються для аналізу якості вхідних даних, моделей та прогнозів. Вони допомагають досягти необхідної якості даних, адекватності побудованих

моделей та сформованих альтернатив прийняття рішень. Розглянуто деякі типи інтерфейсів DSS та процедури їх проектування. Наведено кілька практичних прикладів розробки DSS для вирішення проблем побудови моделі за допомогою статистичних даних, прогнозування часових рядів та оцінки фінансових ризиків.

Монографія може бути корисна студентам, аспірантам, викладачам та інженерам, які спеціалізуються в галузі розробки та практичного застосування систем підтримки прийняття рішень у різних галузях людської діяльності, а саме: аналіз фінансово-економічних процесів, промислового виробництва, бізнесу, науки та технології .

The monograph concentrates on methodology of Decision Support Systems (DSS) development that is based on modern principles of system analysis. The possibilities for architecture and functional structure of DSS are considered in context of the systems development for solving the problems of mathematical modeling, forecasting and financial risk estimation. The whole procedure of the system design is given that includes specific problem statement, project development, programming of separate modules and testing. Some special types of architecture are presented dependently on the restrictions imposed by data processing techniques and type of information necessary for decision making. A substantial attention is given to the statistical criteria used for analyzing quality of data, models and forecasts. The criteria help to reach necessary quality of data, adequacy of models constructed and decision alternatives generated. Some types of DSS interfaces are considered and procedures for their design. Several practical examples of DSS development for solving the problems of model constructing using statistical data, time series forecasting, and financial risk estimation are given.

The monograph is recommended for students, aspirants, lecturers and engineers who are specializing in the area of development and practical implementation of decision support systems in various fields of human activities, namely analysis of financial and economic process, industrial production, business, science and technology.

301. Electronics and information technologies (ELIT) : proceedings on XIth international Scientific and Practical Conference, (Lviv, Ukraine, September 16—18, 2019) / Karpenko Physico-Mechanical Institute of the NAS of Ukraine. — Lviv, 2019. — 324 p. (Ум. друк. арк. 19,2). — ISBN 978-1-7281-3561-8.

Представлений збірник матеріалів XI українсько-польської науково-практичної конференції «Електроніка та інформаційні технології ЕлІТ-2019» (Львів, 16—18 вересня 2019 р.). У збірнику розглянуті праці, присвячені інформаційним системам і технологіям, мікро- та наноелектроніці, методам і засобам обробки сигналів і зображень тощо.

302. Information operations recognition: from nonlinear analysis to decision-making / Dodonov A.G., Lande D.V., Tsyganok V.V. et al. ; Institute for Information Recording of the NAS of Ukraine. — Lambert Academic Publishing. 2019. — 292 p. (Обл.-вид. арк. 17,8). — ISBN 978-6200276971.

The book is dedicated to the issues of information operations recognition based on analysis of information space, particularly, web-resources, social networks, and blogs. In this context, open source intelligence technology (OSINT) solves the problem of initial analysis of modern-time information flows. The book provides a detailed description of mathematical principles of information operations recognition, based on mathematical statistics, nonlinear dynamics, complex networks theory, information and mathematical modelling, sociology. A separate chapter covers the applications of approaches from expert estimation theory and decision-making support to information operation recognition.

The book is addressed to a broad circle of specialists from information technology and security domains.

Книга присвячена питанням розпізнавання інформаційних операцій на основі аналізу інформаційного простору, зокрема, веб-ресурсів, соціальних мереж та блогів. У цьому

контексті технологія розвідки з відкритим кодом (OSINT) вирішує проблему первинного аналізу інформаційних потоків сучасного часу. У книзі подано детальний опис математичних принципів розпізнавання інформаційних операцій, заснованих на математичній статистиці, нелінійній динаміці, теорії складних мереж, інформаційно-математичному моделюванні, соціології. Окремий розділ охоплює застосування підходів від теорії експертних оцінок та підтримки прийняття рішень до розпізнавання інформації.

Книга адресована широкому колу фахівців з інформаційних технологій та областей безпеки.

303. Gorova S.V. Identity of informational society: problems of realisation / S.V. Gorova ; V.I. Vernadsky National Library of Ukraine. — Vancouver, Canada : Accent Graphics Communications & Publishing, 2019. — 208 p. (Обл.-вид. арк. 10,0). — 500 cop. — ISBN 978-1-77192-491-7. — DOI : http://doi.org/10.29013/SVGorova.IISPR.208.2019

The development of modern information sphere, based on implementation of digital information technologies creates a unique environment with increasing volumes of excess information. Such volumes put an increasing pressure on the nervous system, intellectual activity of a human. A human has to adapt to a qualititavely new information environment. The creative potential, instruments for information processes management, including librarian processes, have to be implemented carefully. Such an approach allows to achieve the most efficient information resoucres utilization for development of society. Further study on this problem gives more prospects for library institutions work improvement under global informatisation.

The monography is targeted at scientific workers, students studying appropriate disciplines in higher education institutions, informational workers, and a wide range of readers.

Розвиток сучасної інформаційної сфери, заснований на впровадженні цифрових інформаційних технологій, створює унікальне середовище із збільшенням обсягів надлишкової інформації. Такі обсяги чинять все більший тиск на нервову систему, інтелектуальну діяльність людини. Людина повинна адаптуватися до якісно нового інформаційного середовища. Творчий потенціал, інструменти управління інформаційними процесами, включаючи бібліотечні процеси, повинні бути ретельно реалізовані. Такий підхід дозволяє досягти найбільш ефективного використання інформаційних ресурсів для розвитку суспільства. Подальше вивчення цієї проблеми дає більше перспектив для покращення роботи бібліотечних установ в умовах глобальної інформатизації.

Монографія орієнтована на наукових працівників, студентів, що вивчають відповідні дисципліни у вишах, інформаційних працівників та широкого кола читачів.

304. Kogut P.I. Approximation methods in optimization of nonlinear systems [eBook] / Kogut P.I., Kupenko O.P. ; Educational-scientific complex «Institute for applied system analysis» of the National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky KPI». — De Gruyter, 2019. — 380 p. – ISBN 978-3-11-066843-8. — (Series: De Gruyter Series in Nonlinear Analysis and Applications Series ; vol. 32). — Режим доступу : https://www.degruyter.com/view/product/545095?rskey=V7g9OA

305. Mathematical modeling and simulation of systems : selected papers of XIVth international scientific-practical conference, MODS'2019 (June 24—26, Chernihiv, Ukraine) / A. Anisimov, A. Palagin, A. Morozov, S. Shkarlet (Eds.) ; International Research and Training Center for Information Technologies and Systems of the NAS of Ukraine and MES of Ukraine ; Institute of Mathematical Machines and Systems Problems of the NAS of Ukraine et al. — Springer, 2019. — 260 c. (Ум. друк. арк. 15,3 ; Обл.-вид. арк. 16,3). — ISBN 978-3-030-25741-5. — DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-030-25741-5. — (Series «Advances in Intelligent Systems and Computing» ; Vol. 1019).

У збірнику представлені сучасні дослідження в галузі математичного моделювання та моделювання для підтримки розвитку інтелектуальних інформаційних систем у таких сферах, як екологія та геологія, виробництво, управління проектами та безпека розподілених

інформаційних систем. Збираючи новітні дослідження, підготовлені провідними науковцями, та визначаючи нові перспективні напрямки вирішення складних наукових та практичних проблем, збірник представляє вибрані результати XIV Міжнародної науково-практичної конференції MODS'2019, що відбулася в Чернігові, Україна, 24—26 червня, 2019 р. Організаторами конференції були Міністерство освіти і науки України, Національна академія наук України, Академія технологічних наук України, Інженерна академія наук та ряд університетів, інститутів з різних країн світу (США, Болгарії, Польщі, Латвії, Естонії, Іспанії, Білорусі, Росії, України та ін.). Цей збірник містить статті, присвячені актуальним темам, включаючи інструменти та методи математичного моделювання та моделювання в екології та географічних інформаційних системах, виробництві та управлінні проектами, інформаційних технологіях, моделювання, аналіз та засоби безпеки в розподілених інформаційних системах, математичне моделювання та моделювання зразків обладнання спеціального призначення. Вони пропонують багато цінної інформації, яка буде дуже корисна для обміну досвідом між вченими в галузі математичного моделюванні та моделювання систем.

Збірник зацікавить розробників сучасних високотехнологічних програмних комплексів для ситуаційних центрів управління, заснованих на методах математичного моделювання та моделювання систем. Крім того, він буде корисний інженерам та програмістам, пропонуючи їм нові методи реалізації та застосування.

306. Sapaty P.S. Complexity in international security: a holistic spatial approach / Peter Simon Sapaty ; Institute of Mathematical Machines and Systems Problems of the NAS of Ukraine. — Springer, 2019. — 219 p. — ISBN 9781789737165. — Режим доступу : https://books.emeraldinsight.com/page/detail/Complexity-in-International-Security/?K=9781789737165

In September 2018, the 73rd General Assembly of the United Nations acknowledged that international instability is increasing and that improving global security is among the most important tasks facing the world today. The Assembly concluded that it is extremely important to develop new, effective frameworks and technologies to understand and confront increasingly complex networks of actors, interests, and contexts. Leading international security expert Peter Sapaty meets this challenge head-on and introduces a new, high-level distributed processing and control approach capable of finding real-time solutions for irregularities, crises, and security problems emerging any time and in any part of the world. Drawing upon the principles of Gestalt psychology, this book develops a radically new model of technology, Spatial Grasp Technology (SGT), a self-navigating, self-replicating, self-modifying spatial pattern technology expressed in a special high-level recursive language. Through rigorous theoretical argument and many practical examples, Sapaty shows how SGT can account for millions to billions of nodes distributed worldwide without vulnerable central resources; explains why SGT is hundreds of times shorter, simpler, and faster than other models and languages; and shows that SGT's technology basics are so simple that they can be effectively implemented even in a short time by a small group of system programmers within traditional university environments. Perhaps most importantly, Sapaty demonstrates how SGT is capable of implementing security scenarios not only at run time, but also conceivably ahead of it, allowing in some cases for the prediction and even prevention of local or global crises.

For the novelty, simplicity, and wide applicability of its approach, Complexity in International Security is essential reading for system scientists, application programmers, industry managers, security and defence personnel, and university students interested in advanced MSc and PhD projects in the area of holistic and distributed management.

У вересні 2018 року 73-тя Генеральна Асамблея ООН визнала, що міжнародна нестабільність зростає і що поліпшення глобальної безпеки є одним із найважливіших завдань, з якими зіштовхнувся світ сьогодні. Асамблея дійшла висновку, що надзвичайно важливо розробити нові ефективні рамки та технології для розуміння й протистояння все складнішим мережам структур, інтересам та контекстам. Провідний міжнародний експерт з питань безпеки Петро Сапатий вирішує цю проблему та впроваджує новий підхід високого

рівня розподіленої обробки та контролю, здатний знаходити рішення в режимі реального часу для нерегулярностей, криз та проблем безпеки, що виникають у будь-який час та в будь-якій частині світу. Спираючись на принципи гештальтпсихології, ця книга розробляє принципово нову модель технології просторового захоплення (ТПЗ), самонавігації, самовідтворення, самомодифікації технології просторового зображення, що виражена спеціальною рекурсивною мовою високого рівня. Через суворий теоретичний аргумент та безліч практичних прикладів Сапатий показує, як ТПЗ може скласти мільйони до мільярдів вузлів, розподілених по всьому світу без вразливих центральних ресурсів; пояснює, чому ТПЗ в сотні разів коротші, простіші та швидші, ніж інші моделі та мови, і показує, що основи технології ТПЗ настільки прості, що їх можна ефективно реалізувати навіть за короткий час невеликою групою системних програмістів у традиційних університетських середовищах. Мабуть, найголовніше, що Сапатий демонструє, як ТПЗ здатні реалізовувати сценарії безпеки не тільки під час виконання, але й, можливо, випереджаючи їх, що дозволяє в деяких випадках передбачати і навіть запобігати локальні чи глобальні кризи.

Для новизни, простоти та широкого застосування підходу ця книга важлива для читання науковцями, спеціалістами в галузі систем, прикладними програмістами, керівниками галузі, персоналом з питань безпеки та оборони і студентами університетів, зацікавлених у прогресивних програмах магістратури та докторантури в галузі цілісного і розподіленого управління.

307. Zgurovsky M. Big data: conceptual analysis and applications / Zgurovsky M., Zaychenko Yu. ; Educational-scientific complex «Institute for applied system analysis» of the National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky KPI». — Switzerland : Springer Nature AG., 2019. — 275 p. — ISBN 978-3-030-14297-1 (Print) ; ISBN 978-3-030-14298-8 (Online). — DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-030-14298-8. — (Book series «Studies in Big Data» ; vol. 58). — ISSN 2197-6503 (Print) ; ISSN 2197-6511 (Online)).

The book is devoted to the analysis of big data in order to extract from these data hidden patterns necessary for making decisions about the rational behavior of complex systems with the different nature that generate this data. To solve these problems, a group of new methods and tools is used, based on the self-organization of computational processes, the use of crisp and fuzzy cluster analysis methods, hybrid neural-fuzzy networks, and others. The book solves various practical problems. In particular, for the tasks of 3D image recognition and automatic speech recognition large-scale neural networks with applications for Deep Learning systems were used. Application of hybrid neuro-fuzzy networks for analyzing stock markets was presented. The analysis of big historical, economic and physical data revealed the hidden Fibonacci pattern about the course of systemic world conflicts and their connection with the Kondratieff big economic cycles and the Schwabe–Wolf solar activity cycles.

The book is useful for system analysts and practitioners working with complex systems in various spheres of human activity.

Книга присвячена аналізу великих даних з метою вилучення з цих даних прихованих зразків, необхідних для прийняття рішень щодо раціональної поведінки складних систем різної природи, які генерують ці дані. Для вирішення цих проблем використовується група нових методів та інструментів, заснованих на самоорганізації обчислювальних процесів, використанні чітких і нечітких методів аналізу кластерів, гібридних нейронно-нечітких мереж та ін. Книга вирішує різні практичні проблеми. Зокрема, для завдань розпізнавання 3D-зображень та автоматичного розпізнавання мови використовувались масштабні нейронні мережі з додатками для систем глибокого навчання. Представлено застосування гібридних нейро-нечітких мереж для аналізу фондових ринків. Аналіз великих історичних, економічних та фізичних даних виявив приховану картину Фібоначчі про перебіг системних світових конфліктів та їх зв'язок з великими економічними циклами Кондратьєва та циклами сонячної активності Швабе-Вольфа.

Книга корисна для системних аналітиків та практиків, які працюють зі складними системами у різних сферах людської діяльності.

308. Архів Коша Нової Запорозької Січі : корпус документів 1734—1775. Т. 8 / упоряд. : Л.З. Гісцова, Л.Я. Демченко, Т.Л. Кузик та ін. ; гол. редкол. : Г.В. Папакін (гол.), Г.В. Боряк, В.А. Брехуненко та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Канадський ін-т українських студій ; Центр досліджень історії України ім. П. Яцика Університету Альберти ; Центральний державний історичний архів України ; Археографічна комісія. — Київ, 2019. — 896 с. (Ум. друк. арк. 72,3 ; Обл.-вид. арк. 73,7). — ISBN 966-02-0104-4 (заг.). — ISBN 978-966-02-8849-2 (т. 8). — (Серія «Джерела з історії українського козацтва»).

У восьмому томі серійного видання документів Архіву Коша Нової Запорозької Січі опубліковано документи справ 29—34, що зберігаються в Центральному державному історичному архіві України, м. Київ. Ці документи стосуються, головним чином, умов користування запорозькими угіддями гарнізонами російських укріплень, збудованих у Військових Вольностях (справа 29), взаємин запорожців з підданими Османської імперії та Кримського ханату (справа 30), розв'язання конфлікту між полтавськими та запорозькими купцями (справа 31), монетарної політики Кримського ханату (справа 32), роботи Комісії для описання запорозьких земель та розмежування їх з Новослобідським козацьким полком (справа 33) та спорів за землі між жителями полку і запорожцями (справа 34).

Видання розраховано на науковців, викладачів і студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією України.

309. Архів Української Народної Республіки. Міністерство внутрішніх справ. Доповіді директорів департаментів та агентів (червень 1918 — січень 1922) / упоряд. Валентин Кавунник ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ, 2019. — 349 с. (Ум. друк. арк. 20,5 ; Обл.-вид. арк. 19,5). — 65 пр. — ISBN 978-966-02-9163-8 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-9164-5 (електронне видання).

У збірнику документів вперше публікуються доповіді директорів про внутрішній устрій, компетенцію та працю департаментів Міністерства внутрішніх справ УНР за червень 1918 — січень 1921 рр. Додатково в збірнику друкуються відомості представників й інформаторів Міністерства про становище на місцях, ставлення селянства до большевиків, денікінців, поляків, специфіку їх агітації. Паралельно з'ясовано ставлення населення до української влади та війська (в тому числі галицької армії) та причини антиєврейських погромів на території Волинської та Подільської губерній.

310. Батуринська старовина : зб. наук. пр. / ред. кол. : Н.Б. Реброва (гол. ред.), О.Б. Коваленко (заст. гол. ред.), Л.Г. Кіяшко (відп. секр.) та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця» ; Національний ун-т «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка. — Київ : АртЕК, 2019. — 230 с. (Ум. друк. арк. 18,9 ; Обл.-вид. арк. 21,2). — ISBN 978-617-7674-81-7.

Збірник підготовлено у межах виконання держбюджетної теми «Батурин: гетьманська столиця доби раннього модерну». На обкладинці розміщено світлину із зображенням пам'ятника «Гетьмани. Молитва за Україну» (скульптори Богдан і Микола Мазури, 2009 р.).

311. Бача Ю. Чому, коли і як? Запитання й відповіді з історії та культури русинів-українців (Чехо)Словаччини / Бача Юрій, Ковач Андрій, Штець Микола ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Міжнародна асоціація україністів. — Вид. 4-те, доповн. — Київ, 2013. — 114 с. (Ум. друк. арк. 4,9 ; Обл.-вид. арк. 5,7). — ISBN 978-966-02-6843-2.

Книжка є четвертим, доповненим, виданням, у якому у формі запитань і відповідей пояснюються найважливіші и найактуальніші питання минулого й сучасного життя русинів-українців у (Чехо)Словаччині. Життя це маловідоме, і результати його досліджень нечасто публікуються в популярних виданнях. Книжка коротко й доступно розповідає «про наше минуле, про те — хто ми є, коли переселилися за Карпати наші предки, як вони жили, що доброго вони створили за тисячі років свого життя, як вони говорили, в яких вірили богів, яких співали пісень, хто були їх найвидатніші представники». Перше видання побачило світ 1967 року в Чехословаччині, друге (1992) і третє (2008) — в Україні, з певними доповненнями.

Для науковців і широкого кола читачів.

312. Бондарчук П.М. Релігійні течії в радянській Україні (середина 1940-х — середина 1980-х років). Історико-релігієзнавче дослідження / Бондарчук Петро ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 268 с. (Ум. друк. арк. 21,8 ; Обл.-вид. арк. 18,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8801-0.

У монографії досліджуються проблеми буття різних конфесій в Україні впродовж періоду від середини 1940-х до середини 1980-х років. Автор намагався охопити основні аспекти становища та діяльності релігійних течій у радянській державі. Аналізується релігійна політика радянської влади в післявоєнні роки, період хрущовського наступу на Церкву, епоху «застою», часи горбачовської перебудови. Порушуються також питання ставлення влади до віруючих, здійснення репресивних заходів щодо них, здійснення атеїстичної пропаганди тощо. Висвітлюються проблеми внутрішньо-конфесійного життя православних, католиків, протестантів, юдеїв та віруючих, що належали до невеликих релігійних об'єднань. Автор розглядає мережу релігійних організацій різних конфесій, зупиняється на кількісному складі духовенства та вірян. Висвітлено основні релігійні традиції різних конфесій, простежено історичні корені невеликих релігійних груп, діяльність яких часто є невідомою широкому загалу.

Книга розрахована на науковців, викладачів та студентів вишів, усіх, хто цікавиться історією України та релігійного життя.

313. Верменич Я.В. Регіональна інтеграція в умовах глобалізації: теорії та сучасні реалії / Ярослава Верменич ; відп. ред. В.А. Смолій ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2018. — 351 с. (Ум. друк. арк. 28,5 ; Обл.-вид. арк. 27,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8857-7.

Монографія присвячена осмисленню теоретичних моделей регіональної інтеграції в контексті збалансування регіональних і державних інтересів в умовах суспільних трансформацій та геополітичних криз XX — початку XXI ст. Узагальнено теоретико-методологічні концепції вивчення феномену регіоналізму, простежено еволюцію його класичних теорій та форми їх прояву у світовому та вітчизняному вимірах. Здійснено аналіз регіональних пріоритетів та суперечностей у сучасній Україні, пов'язаних із конфліктами інтересів і цінностей в умовах «гібридної війни», механізмів примирення та консолідації української нації. Акцент зроблено на розкритті можливостей регіоналізму як соціокультурного конструкту, здатного впливати на політичну стабільність та національну безпеку.

314. Взаємодія інституцій держави та громадянського суспільства в Україні: західні землі (кінець XIX — початок XXI ст.) / відп. ред. Ігор Соляр ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2017. — 748 с. (Ум. друк. арк. 58,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8585-9.

У колективній монографії проаналізовано механізми взаємодії державних органів влади Австро-Угорщини, Західно-Української Народної Республіки, Другої Речі Посполитої, Української РСР, незалежної України та інституцій громадянського суспільства на західноукраїнських землях у контексті суспільно-політичних процесів XX — початку XXI ст. Охарактеризовано особливості створення та діяльності громадських організацій, політичних

партій, простежено роль Церкви у державотворчих процесах та суспільному житті, розглянуто специфіку діалогу влади та громадянського суспільства у період воєнних лихоліть, а також в умовах тоталітарного суспільства. Охарактеризовано здійснення інститутами громадянського суспільства контролю за діяльністю органів державної влади в історичній ретроспективі, доведено, шо взаємодія державних інститутів з інститутами громадянського суспільства є важливою умовою на шляху до уконституювання правової, демократичної держави.

Видання розраховане на істориків, політологів, правників та усіх, хто цікавиться історичним минулим України.

315. Вирський Д. Новоросія Incognita: Кременчук 1764—1796 рр. (матеріали з історії регіональної столиці) / Вирський Д. ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 214 с. (Ум. друк. арк. 17,3 ; Обл.-вид. арк. 18,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8756-3.

У книзі представлені матеріали дослідження історії першої столиці історичної Новоросії — міста Кременчука. Видання складається з трьох частин-розділів. Першим іде нарис історії одного з міст-метрополій ранньомодерної України — Кременчука — за 1764—1796 рр. (це час перебування міста у «новоросійських» адміністративних новотворах). Він виконує також роль впровадження і окреслює кордони представлення теми. Другий розділ — рамково-джерелознавчий, він удоступнює науковому загалу опис фонду «Кременчуцького купецького правління» (1773—1776 рр., ЦДІАУК, ф. 2069, 584 справи). Третій розділ «Документальні додатки» містить публікацію окремих архівних актів з історії Кременчуччини.

Для науковців, викладачів і студентів, усіх, хто цікавиться вітчизняною і локальною історією.

316. Вирський Д. Початок сучасності: друга хвиля глобалізації, кінець старого порядку та Україна (XV — середина XIX ст.) / Дмитро Станіславович Вирський ; наук. ред. І.І. Колесник ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 154 с. (Обл.-вид. арк. 8,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9100-3.

У книзі представлений період Раннього Модерну в Україні у контексті глобальної історії. Така рамка глобальності дозволяє по-іншому поглянути на хід подій в українських землях, поза надто ангажованими концептами державних (імперських і національних) модерних історіографій. Вона також з'ясовує європейський і світовий контекст викликів, які створили сучасних українців. У центрі уваги дослідження — «структури» українського Раннього Модерну та його історичний досвід, котрий робить цей «перехідний» період початком сучасності.

Для науковців, викладачів і студентів, усіх, хто цікавиться вітчизняною історією й минулим світових цивілізацій.

317. Відлуння Великого терору. Збірник документів у трьох томах / ред. кол. : Володимир Бірчак, Тімоті Блаувельт, Валерій Васильєв та ін. ; відп. ред. Валерій Васильєв, Роман Подкур, Лінн Віола ; Ін-т історії України НАН України ; Торонтський ун-т ; Вірджинський ун-т ; Галузевий державний архів СБУ України.

Т. 3. Чекісти Сталіна в лещатах «соціалістичної законності». Его-документи 1938—1941 рр. / укл. : Андрій Савін, Олексій Тепляков, Марк Юнге. — Київ : В. Захаренко, 2019. — 936 с. (Ум. друк. арк. 46,0). — 500 пр. — ISBN 978-966-2258-14-1.

У третьому томі збірника документів «Відлуння Великого терору» вміщено «листи до влади» співробітників державної безпеки НКВС СРСР — організаторів і виконавців масових каральних операцій 1937—1938 рр., які опинилися в 1939—1941 рр. під слідством, арештом і судом під час широкомасштабної кампанії відновлення соціалістичної законності, організатором і «диригентом» якої став союзний центр. Крім того, до збірника ввійшли різні комплекси документів, які дозволяють зрозуміти контекст кампанії «дисциплінування НКВС», розкривають цілі та позначають її межі. Ідеться про «листи до влади» жертв Великого терору та їхніх родичів, чекістські рапорти, накази НКВС СРСР

за 1938—1939 рр., матеріали перевірки співробітників держбезпеки, що здійснювалася організаціями ВКП(б), газетні репортажі про відкриті судові процеси над чекістами тощо. Низка документів, таких як різноманітні матеріали особових справ співробітників держбезпеки, дає можливість простежити життєві траєкторії чекістів і охарактеризувати генезис формування цієї специфічної групи радянського суспільства.

318. Від мурів до бульварів: творення модерного міста в Україні (кінець XVIII — початок XX ст.) / редкол. : В. Смолій (гол. ред.), Г. Боряк (заст. гол. ред.), В. Даниленко (заст. гол. ред.), В. Крупина (відп. секр.) та ін. ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 608 с. : табл., іл. (Ум. друк. арк. 49,4 ; Обл.-вид. арк. 48,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8873-7.

Українські міста — цікавий і водночас складний об'єкт для вивчення. Одні поставали з фортець, перетворюючись згодом на пограничні міста, інші виростали на ґрунті ремісничо-промислового виробництва, або розбудовувалися на пустому місці. Чи можна відшукати спільні риси в їхньому історичному розвиткові, особливо в періоди кардинальних змін? Певно, що так. Пропоновані нариси — це спроба осягнути перетворення, котрих зазнали міста України у процесі переходу від традиційного до індустріального суспільства.

Книга буде корисною науковцям, викладачам, студентам, усім охочим до знань з історії України та історичної урбаністики.

319. Водотика Т.С. Почесні громадяни міста Києва. 1872—1917 / Тетяна Сергіївна Водотика ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Сучасний письменник, 2019. — 224 с. (Обл.-вид. арк. 28,0). — 1000 пр. — ISBN 978-966-8620-26-3.

Книжка Тетяни Водотики «Почесні громадяни міста Києва» — це ще одна цеглинка до загальної будівлі нашого міста. Сторінка водночас відома і невідома, бо персоналії, про яких йдеться у дослідженні, часто виринають на перехрестях історії. Але погляд на них у авторки свій, не замилений іншими джерелами. А головне, тема розкриття цих образів — цілком нова, ще ніким раніше не розкрита. У виданні, зокрема, розповідається про Івана Фундуклея, Миколу Бунге, Володимира Караваєва, Федора Терещенка, Михайла Дегтярьова, Миколу Чоколова та ін.

Книжка розрахована як на фахових істориків, так і на широке коло читачів, які цікавляться історією Києва.

320. Вялова Ю.В. Леон Василевський (1870—1936): постать політика у контексті польсько-українськоuо діалогу / Юлія Вялова ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 268 с. (Ум. друк. арк. 15,6 ; Обл.-вид. арк. 14,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8882-9.

Монографія є першим в українській історіографії комплексним дослідженням життя та діяльності польського політика, науковця та публіциста Леона Василевського. На основі широкого кола історичних джерел й наукової літератури розкрито основні етапи біографії та світоглядні позиції Л. Василевського. визначено його роль і місце у процесі відновлення незалежності Польщі, висвітлено діяльність на посаді міністра закордонних справ першого уряду Другої Речі Посполитої та під час підписання Ризького мирного договору 1921 р. Значну увагу приділено аналізу проблематики та ступеню розробки питань, досліджуваних Л. Василевським, а також маловідомим сторінкам його біографії, які дозволяють визначити роль політика у спробі налагодження польсько-українського діалогу міжвоєнного періоду.

Для науковців, викладачів і широкого загалу, який виявить зацікавлення історією Польщі та польсько-українських взаємин.

321. Галушко К. Всемирная история: Российская империя / Кирило Галушко ; Ин-т истории Украины НАН Украины. — Харьков : Клуб Семейного Досуга, 2019. — 368 с. (Уч.-изд. л. 18,0). — ISBN 978-617-12-5904-1.

Как сформировалось российское государство от первых славянских племен до последнего монарха — на страницах этой книги становление и развитие русской державы

рассмотрено в контексте всемирной истории. Политика, культура, войны и их предпосылки, влияние церкви и религии, портреты известных личностей — только представьте себя очевидцем ключевых событий в истории Российской империи! Новгород и Залесье: были ли они Русью? Москва и Орда: конфликт или симбиоз? Социальные эксперименты Ивана Грозного, Смута и стабильность: в поисках царя. Перезагрузка Петра I: ребрендинг в «Российскую империю». Железная рука «матушки»: Екатерина II. Дискредитация и падение империи: Николай II.

Для широкого круга читателей.

Як сформувалася російська держава від перших слов'янських племен до останнього монарха — на сторінках цієї книги становлення й розвиток руської держави розглянуто у контексті всесвітньої історії. Політика, культура, війни та їхні передумови, вплив церкви й релігії, портрети відомих особистостей — лише уявіть себе свідком ключових подій в історії Російської імперії! Новгород і Залісся: чи були вони Руссю? Москва й Орда: конфлікт чи симбіоз? Соціальні експерименти Івана Грозного, Смута і стабільність: у пошуках царя. Перезавантаження Петра I: ребрендинг у «Російську імперію». Залізна рука «матушки»: Єкатерина II. Дискредитація й падіння імперії: Ніколай II.

Для широкого кола читачів.

322. Глизь Ю. Київська міська дума: розбудова модерного міста / Юрій Глизь ; наук. ред. О.П. Реєнт ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 328 с. (Обл.-вид. арк. 17,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8858-4.

Дослідження присвячене діяльності Київської міської думи в 1870—1914 рр., коли цей самоврядний орган міської влади використав людські і матеріальні ресурси міста, щоби перетворити його з провінційного у модерне. З'ясовується участь киян у виборі гласних думи, їх соціальний склад та освітній рівень, які впливали на практики роботи думи та управи. Стверджується, що дума скористалася наданими їй повноваженнями — укладала бюджет та розбудовувала міську інфраструктуру, доганяючи європейський стандарт міста. Звернуто увагу на взаємодію верховної і міської влади, на конфліктні ситуації з воєнним відомством при встановленні меж міської території, відстоюванні місцевих інтересів перед імперськими.

Для істориків, управлінців, культурологів та широкого кола читачів.

323. Голод 1946—1947 рр. в Україні: колективна пам'ять : збірник свідчень очевидців, спогадів-переказів їхніх рідних, меморіально-публіцистичних статей / упоряд. Василь Марочко ; ініціатор та організатор проекту вид. А.І. Бондарчук ; за матеріалами О.М. Веселової, В.Я. Веселова ; наук. ред., передм., вступ. ст. : В.І. Марочко, А.І. Бондарчук ; Ін-т історії України НАН України ; Асоціація дослідників голодоморів в Україні ; Дослідна фундація імені Олега Ольжича. — Київ : Марко Мельник, 2019. — 1176 с. (Обл.-вид. арк. 76,0). — 3000 пр. — ISBN 978-966-97914-0-5.

Збірник матеріалів усної історії та краєзнавчої публіцистики є першим в Україні археографічно-меморіальним виданням, яке безпосередньо відтворює причини, обставини та соціально-демографічні наслідки повоєнного голоду 1946—1947 рр. в Україні. Структура збірника представлена археографічно-оглядовою передмовою, науково-аналітичними статтями про особливості голодоморів в українських селах та містах 1920—1940-х рр., меморіально-біографічною розповіддю про подвижницьку діяльність Олександри Михайлівни Веселової, глибокими роздумами очевидця голодного лихоліття А.І. Бондарчука, колекцією спогадів і публіцистичними матеріалами, упорядкованими за адміністративно-територіальним принципом. Збірка є виразником національної пам яті.

Для істориків, краєзнавців, музейних працівників, усіх людей доброї волі.

324. Горе переможеним: репресовані міністри Української революції / авт. та упоряд. : Андрій Когут (відп. упоряд.), Роман Подкур, Віталій Скальський та ін. ; редкол. : Г. Боряк,

В. Верстюк, Н. Маковська та ін. ; Ін-т історії України НАН України ; Галузевий державний архів Служби безпеки України ; Український ін-т національної пам'яті ; Центр досліджень визвольного руху та ін. — Київ : К.І.С., 2018. — 240 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 25,2). — 1000 пр. — ISBN 978-617-684-233-0.

У виданні представлені документи, що розповідають про репресії проти двадцяти трьох міністрів періоду Української революції. Їхня робота в урядах незалежної України була підставою або однією з вагомих причин політичних переслідувань з боку комуністичного режиму. Кожен зі згаданих у книзі високопосадовців сплатив свою ціну поразки за втрачений шанс у розбудові незалежної України.

Для фахових істориків, політологів, сучасних українських політиків, широкого кола читачів.

325. Горобець В. Гетьман Брюховецький: життя у славі, владі та ганьбі / Віктор Горобець ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Парламентське видавництво, 2019. — 440 с. (Обл.-вид. арк. 21,5). — 2000 пр. — ISBN 978-966-922-140-7. — (Серія «Політичні портрети»).

Книга розповідає про одного з найбільш суперечливих персонажів козацької історії — гетьмана Лівобережжя України 1663—1668 рр. Івана Брюховецького. Життя яскравого представника доби так званої Руїни, його політичну, військову і дипломатичну діяльність репрезентовано на широкому історичному тлі, у контексті хитросплетеної взаємодії різноманітних чинників і впливів — внутрішніх, зовнішніх, об'єктивних, суб'єктивних, закономірних й алогічних. Звертаючи увагу як на незаперечні здобутки, так і очевидні втрати й помилки регіментаря, наголос робиться не на їхньому засудженні чи виправданні, а намаганні зрозуміти причини такого становища та його вплив на перспективи розвитку Козацької держави.

Видання адресується науковцям, викладачам, студентам історичних факультетів, усім, хто цікавиться історією України.

326. Грабовський С. Генії проти ідіотів: алгоритми української історії : вид. 3-тє, перероб. і доп. / Грабовський С. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Стилос, 2019. — 448 с. (Ум. друк. арк. 34,0). — 2000 пр. —ISBN 978-966-193-128-1.

Що реально внесла Україна у світову колиску талантів та досягнень? Ким та чим насправді варто пишатися нашому народові? Хто вони — ті генії, які є нашою славою? Україна в цьому сенсі досі «невідома самій собі», вона живе в полоні міфів, котрі утворюються як прихильниками «Сходу», так і «Заходу». Водночас спроби офіційного визначення «великих українців» обходять увагою багатьох унікальних особистостей, народжених на наших теренах. Тільки нині вони повертаються з багаторічного забуття, щоби постати перед нами в усій величі свого таланту. Про них — достойників світового рівня, яких Україна дала людству, про наші багаті здобутки та втрачені можливості — ця науково-популярна книга.

327. Гриневич В. Червоний імперіалізм. Друга світова війна і громадська думка в Україні. 1939—1941 / Владислав Гриневич ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ : HREC PRESS, 2019. — 2-е вид., змін. і допов. — 493 с. — ISBN 978-966-97606-6-1.

У книзі Владислав Гриневич розповідає про змову Сталіна і Гітлера, що призвела до великої війни в Європі, та про те, який вплив це справило на українське суспільство. На основі раніше утаємничених документів компартії, радянських спецслужб, щоденників, мемуарів і наукових досліджень автор доводить, що в реакціях вагомої частини населення воєнні кампанії РСЧА в Західній Україні, Західній Білорусії, країнах Балтії, Фінляндії, Бессарабії та Північній Буковині сприймалися як «червоний імперіалізм», загарбницькі і несправедливі. Масковане гаслом «звільнення єдинокровних братів» приєднання західноукраїнських територій та їх радянізація стали продовженням розпочатої 1920 року інкорпо-

рації України до складу СРСР. Цей процес супроводжувався терором та ідеологічною індоктринацією. Однак сформувати гомогенне суспільство з єдиною радянською ідентичністю комуністичній владі не вдалося. Переживши Голодомор і репресії, Україна залишилася слабкою ланкою в Червоній імперії. Як зазначає Гриневич, осмислення доби сталінських анексій у Східній Європі може допомогти краще зрозуміти природу нинішньої російсько-української війни та різних моделей пам'ятання минулого.

In the book Vladyslav Hrynevych talks about the plot of Stalin and Hitler, which led to a Great war in Europe, and about the impact this has had on Ukrainian society. Based on previously classified documents of the Communist Party, Soviet secret services, as well as diaries, memoirs and sci''entific studies, the author proves that in the reactions of a large part of the population, the military campaigns of the Red Army in Western Ukraine, Western Byelorussia, the Baltic States, Finland, Bessarabia and Northern Bukovina were perceived as «red imperialism», aggressive and unfair. The annexation of the Western Ukrainian territories and their sovietization, disguised under the slogan «Liberation of single-breasted brothers», became a continuation of the 1920's incorporation of Ukraine into the USSR. This process was accompanied by terror and ideological indoctrination. However, it was not possible to form a homogeneous society with a single Soviet identity of communist power. Surviving the Holodomor and repression, Ukraine remained a weak link in the Red Empire. As Hrynevych notes, understanding the era of Stalinist annexations in Eastern Europe can help better understand the nature of the current Russian-Ukrainian war and various models of historical memory.

328. Гулима О.П. Кримський вектор російської військово-політичної експансії (XVII—XXI ст.) / Гулима О.П. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2018. — 276 с. (Ум. друк. арк. 17,3). — ISBN 978-966-02-8659-7.

У монографії здійснено комплексне дослідження російської військово-політичної експансії (кримський напрям) в історичній ретроспективі. Проілюстровано особливості «поглинання» Кримського ханства Росією, рівень інтеграції населення півострова в російський політичний простір. Охарактеризовано особливості та основні етапи військово-політичної боротьби за Кримський півострів у роки Української революції та післяреволюційний період. Розглянуто перебіг депортацій із Кримської АРСР після звільнення регіону від німецької окупації, визначено політичні детермінанти та геополітичні наслідки «передачі» Криму Українській РСР, окреслено інформаційно-комунікативні передумови агресії Російської Федерації в Криму (2014 р.), методи ведення гібридної війни на сучасному етапі українського державотворення.

Видання розраховано на істориків, політологів, широке коло читачів, які цікавляться історією України.

329. Гуржій О. Переяславський соціум на перехресті епох: люди, події, факти / Олександр Гуржій, Віктор Коцур, В'ячеслав Лоха ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Вид-во Юрка Любченка, 2019. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — 624 с. (Обл.-вид. арк. 72,6). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7221-31-8.

У монографії висвітлено склад і основні функції місцевого чиновницького апарату, а також соціальна структура та майновий стан міщан і купців Переяслава другої половини XVII — XIX ст. На основі ґрунтовного аналізу широкого кола архівних і опублікованих джерел здійснено комплексне дослідження політики гетьманського управління стосовно городян; з'ясовано зміну основних прав і привілеїв міщанства на тлі загальнодержавних процесів тощо. Описано господарства та характер зайнятості населення. Значну увагу приділено кількісному та етнічному складу городян. Окреслено містобудівну структуру та умови життя переяславців. У книзі також розглядається історія створення й функціонування Переяславського колегіуму, гімназій та інших навчальних закладів. Автори в унікальних світлинах знайомлять читача з видами давнього Переяслава, архітектурою та постатями жителів

міста. У виданні висвітлюються: сторінки з життя переяславських священиків, громадська діяльність видатних особистостей, верхівки духовенства, боротьба отаманів та різних груп соціуму у період національно-визвольних змагань. Монографія містить інформацію про життя, дозвілля, народні звичаї та господарство переяславців у 20—30-ті роки XX ст.

Книга розрахована на науковців, викладачів історії, студентів, широкий читацький загал.

330. Гуржій О. Україна в суспільно-політичних комбінаціях імперського уряду Росії (30—90-ті рр. XVIII ст.) / О. Гуржій ; відп. ред. В.А. Смолій ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 206 с. (Ум. друк. арк. 11,9 ; Обл.-вид. арк. 10,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8900-0.

У книзі аналізується характер змін політики російських імператриць Анни Іванівни, Єлизавети Петрівни, Катерини II і їхніх урядів щодо населення підвладної їм української території протягом 30—90-х рр. XVIII ст. Головну увагу приділено політико-адміністративним і територіальним реформуванням у межах Лівобережної, Слобідської та Південної України. Водночас виділено російсько-українсько-татарський сегмент.

331. Дермань і Мізоч в історії та культурі Волині : зб. ст. / редкол. : А. Жив'юк (гол.), А. Фелонюк (відп. ред.), В. Александрович та ін. ; Львівське відділення Ін-ту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Національна спілка краєзнавців України (Рівненська обласна організація) ; Наукове товариство ім. Шевченка (Рівненський осередок). — Рівне, 2019. — Вип. 1. — 296 с., іл. (Обл.-вид. арк. 18,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9057-0 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9058-7 (вип. 1).

У збірнику публікуються статті, написані на підставі виступів на науковій конференції «Дермань і Мізоч в історії та культурі Волині» (8 червня 2019 р.). Висвітлюються основні проблеми історії Дерманя, Мізоча та околиць упродовж XVI—XX ст. Зокрема, проаналізовано мистецьке оздоблення Дерманського Євангелія 1507 р. та перехід Мізоча до різних державців у період Острозької ординації, оприлюднено документ із першою писемною згадкою про Мізоч 1545 р. Вивчено ремісниче середовище містечка останньої чверті XVIII — першої половини XIX ст., а також Мізоцький маєтковий комплекс Дуніних-Карвицьких того ж часу. Розкрито невідомі сторінки історії Мізоча 17 вересня 1939 р., Дерманського монастиря в період німецької окупації, «зачистки» радянськими каральними органами Дерманя в 1948—1950 рр. Кілька текстів присвячено знаним постатям цього краю — Володимирові Марцинковському, Леонідові Ступницькому та Борисові Тену.

332. Досвід української державності. ЗУНР 1918—1923: Львів 1—21 листопада 1918 р. : інтерактивна мапа [Електронний ресурс] / упоряд. : Ю. Гонек, Н. Халак, С. Ямелинець, за участю Д. Пугача ; Львівське відділення Ін-ту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Ін-т геоінформаційних систем Львівської обласної державної адміністрації. — Режим доступу : http://bit.do/zunr1918

Мапа відкрита для оновлення, регулярно доповнюється новими даними: документами, у процесі розробки для нанесення на мапу новий шар геопросторових даних про меморіалізацію місць пам'яті. Проект виконується у співпраці із Інститутом геоінформаційних систем.

333. Енциклопедія історії України. Т. Україна — українці. Кн. 2 / ред. рада : В.М. Литвин (гол.), В.М. Геєць, Л.В. Губерський та ін. ; ред. кол. : В.А. Смолій (гол.), Г.В. Боряк (заст. гол.), Я.В. Верменич та ін. ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 842 с. (Ум. друк. арк. 94,9 ; Обл.-вид. арк. 140,0). — 300 пр. — ISBN 966-00-0632-2 (заг.) ; ISBN 978-966-00-1740-5 (т. «Україна — українці», кн. 2).

Том складається з двох блоків: наративної і словникової частин. Усі розділи наративної частини у першій і частині другої книги є складовими загальної статті УКРАЇНА, держава. Словникову частину вміщено до другої книги тому. Статті у словниковій частині розміщено

за українським алфавітом; російськомовні назви періодичних видань відповідно до їхнього звучання в українській транскрипції; статті, що мають латиномовні гасла, друкуватимуться наприкінці додаткового тому за латинським алфавітом.

334. Енциклопедія сучасної України. Т. 21 «Мікро — Моя» / редкол. : І.М. Дзюба, М.Г. Железняк та ін. ; ДУ «Ін-т енциклопедичних досліджень НАН України» ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України ; Наукове товариство ім. Шевченка. — Київ, 2019. — 688 с. (Ум. друк. арк. 86,0). — 3800 пр. — ISBN 978-966-02-2074-X (заг.) ; ISBN 978-966-02-9001-3 (т. 21).

Енциклопедія Сучасної України — перше багатотомне видання про Україну у всіх вимірах від початку 20 століття до сьогодення. Енциклопедія подає цілісний образ новітньої України в подіях, інституціях, установах, родах діяльності, поняттях, особах. Охоплює всі сфери життя в Україні, відображає сучасні погляди на історичні події та постаті. У 21 томі (на літери «Мікро — Моя») подано 2232 статті, 2074 чорно-білі та 410 кольорових ілюстрацій, 6 карт, 6 рисунків.

Розрахована на широке коло читачів.

Encyclopedia of Modern Ukraine is the first multi-volume universal encyclopedia about Ukraine in all dimensions from the beginning of the 20th century to the present. The Encyclopedia holistically represents the modern Ukraine in events, institutions, occupations, concepts, personalities. It covers all spheres of life in Ukraine, reflects contemporary views on historical events and persons. 2232 articles, 2074 black-and-white and 410 color illustrations, 6 maps, 6 figures are given in the 21th volume (Mikro — Moia).

For a wide range of readers.

335. Жолкевський С. Початок і успіх Московської війни / Станіслав Жолкевський ; вступ. ст., перекл. і комент. Леонтія Войтовича ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Біла Церква, 2019. — 242 с. (Ум. друк. арк. 11,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-604-173-3.

Записки великого коронного гетьмана і канцлера Речі Посполитої Станіслава Жолкевського (1547—1620) присвячені найдраматичнішому періоду Смутного часу у Московському царстві і найбільш близькій до реалізації спробі польсько-московської унії. Добре поінформований автор, активний учасник цих подій, намагався дотримуватися максимально можливої об'єктивності, що вигідно відрізняє його працю від численних військових мемуарів всіх часів. Подано перший переклад праці українською мовою, коментарі, у яких використані найновіші дослідження європейської історіографії, та вступна стаття, присвячена особі автора та його запискам.

The massages of large corona hetman and chancellor of Polish-Lithuanian Commanwealth Stanislav Zholkevski (1547—1620) are devoted the most dramatic period of Dim time in the Moscow reign and most near to realization attempt Polish-Moscow unia. A well-informed author, active participant of these events, teied to adhere to maximally possible objectivity which advantageously distinguishes his labour from the numerous soldiery memoirs of all times. The first translation of labour Ukrainien, comments, in which drawn on the newest researches of European historiography, and prolusion, sacred to the face of author and his messages, in given.

336. Заторський Н. «Послання Мисаїла до папи Сикста IV» 1476 року: реконструкція архетипу / о. Назар Заторський ; Львівське відділення Ін-ту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Український католицький ун-т. — Львів, 2018. — 588 с. (Ум. друк. арк. 47,7 ; Обл.-вид. арк. 60,2). — 200 пр. — ISBN 978-617-7637-13-3. — (Серія «Київське християнство» ; т. 15).

У монографії в ширшому культурно-релігійному контексті розглядається унікальна пам'ятка богословської думки Київської митрополії — «Послання Мисаїла до папи Сикста IV» 1476 р. Цей важливий документ засвідчує особливий характер взаємин

тогочасної духовної та світської еліти українсько-білоруських земель Великого князівства Литовського з Константинопольським патріархатом і Римським Апостольським престолом в останній чверті XV ст., а також вказує на поширення тут унійної ідеї та елементів другого південнослов'янського впливу, зокрема мистецтва «плетення словес». Свою увагу автор зосередив на критичному палеографічному, текстологічному й філологічному аналізі всіх відомих списків первісної редакції грамоти Мисаїла та пізніших компіляцій, що постали на її основі. Такий комплексний підхід уможливив реконструкцію архетипу грамоти — втраченого оригіналу листа.

This monography considers The Epistle of Misael to the Pope Sixtus IV within a broader cultural and religious context. The epistle of 1476 is a unique testimony to the theological thought of the Kyiv an Metropolitanate of that time. This important document bears witness to very specific relationships of the secular and clerical elite of the Ukrainian and Belorussian lands, which were part of the Grand Duchy of Lithuania, to the Patriarchate of Constantinople and the Holy See in the last quarter of the 15th century. It also points to the spread of the idea of the Church union and contains elements of the Second South Slavonic influence on this territory, being itself a great example of the art of the word-weaving. The author focuses on the critical paleographic, textological and philological analysis of all extant copies of the Epistle of Misael of the first redaction as well as its later compilations. Such holistic approach allowed the reconstruction of the charter archetype, the text of its lost original.

337. Західно-Українська Народна Республіка (листопад 1918 — березень 1923). Мапа (Серія карт «Українська революція 1917—1921») / Литвин М.Р. (кер.), Халак Н.В. (наук. консульт.) ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Київ : Українська картографічна група, 2019. — 87 с. (Обл.-вид. арк. 2,4). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7447-21-3.

Мапа складається із текстової частини, дев'яти мап, розгорнутого переліку умовних скорочень, фото та ілюстрацій. У коротких довідках тексту йдеться про військові події, внутрішньополітичну та міжнародну обстановку на західноукраїнських землях у 1918—1923 рр., визначних політичних і військових діячів ЗУНР. Картосхеми відображають внутрішню та зовнішню політику Національної ради та уряду Західно-Української Народної Республіки, перебіг Першолистопадового 1918 р. у Львові, основні бойові операції Галицької армії, місця її інтернування в Чехословаччині. Подано короткі біографії діячів ЗУНР.

Cartography reflects internal and external policy of the National Council and government West Ukrainian People's Republic, the course of November 1918 in Lviv, the main combat operations Galician Army, the place of its internment in Czechoslovakia. Submitted a brief biography of ZUNR figures.

338. Західно-Українська Народна Республіка 1918—1923 : енциклопедія. Т. 2 / співгол. ред. ради : М. Кугутяк, М. Литвин, І. Соляр, І. Цепенда та ін. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Івано-Франківськ, 2019. — 688 с. (Ум. друк. арк. 60,0). — 1000 пр. — ISBN 978-966-2067-43-9 (серія). — ISBN 978-966-2067-44-6 (т. 2).

Пропоноване енциклопедичне видання вперше в українській та зарубіжній історичній науці презентує читачеві комплексне дослідження одного з найяскравіших феноменів вітчизняної історії — доби Західно-Української Народної Республіки. Енциклопедія є результатом тривалих наукових студій і сучасного творчого осмислення фундаментальних процесів українського державотворення і соборності на початку XX століття, узагальнення здобутків вітчизняної та зарубіжної історіографії у вивченні даної проблеми за роки незалежності України. На великому і якісно новому джерельному матеріалі з вітчизняних та іноземних архівосховищ і наукових бібліотек, ураховуючи сучасні методологічні підходи й останні досягнення соціогуманітарних наук, автори видання — науковці з Івано-Фран-

ківська, Києва, Львова, Рівного, Тернополя, Чернівців — розглядають передумови революційного чину в Галичині, внутрішню і зовнішню політику ЗУНР, її збройну боротьбу і міжнародне становище, національні, соціально-економічні, культурні, етноконфесійні процеси в краї, партійно-політичну систему, правову і законотворчу діяльність творців ЗУНР. Велику увагу приділено повсякденному життю й побутові населення західноукраїнського регіону у 1918—1923 рр., просопографічним аспектам історії ЗУНР, питанням історичної персоналістики і біографістики, історіографії та джерелознавства ЗУНР, відомим і маловідомим історичним постатям борців за українську державність, незалежність і соборність, висвітленню різноманітних тем і сюжетів Енциклопедії за допомогою унікальних фотодокументів та оригінального, аутентичного ілюстрованого матеріалу.

Енциклопедичне видання пропонуємо увазі викладачів вищої і середньої школи, учнів, студентів, аспірантів, докторантів, усіх, хто цікавиться історією України XX століття.

The proposed encyclopedic edition for the first time in Ukrainian and foreign historical science presents the reader a complex study of one of the brightest phenomena of the national history — the epoch of West Ukrainian People's Republic. The encyclopedia is the result of long scientific studies and modern creative comprehension of the fundamental processes of Ukrainian State and unity in the early XX century, summarizing the achievements of domestic and foreign historiography in the study of This problem during the years of independence of Ukraine. On a large and qualitatively new source material from domestic and foreign archives and scientific libraries, given modern methodological approaches and the latest achievements of sociological sciences, authors of the edition are scientists from Ivano-Frankivsk, Kyiv, Lviv, Rivne, Ternopil, Chernivtsi — Considering the prerequisites of revolutionary office in Galicia, internal and external policies ZUNR, its armed struggle and international position, national, socio-economic, cultural, ethno-confessional processes in the region, Party-political system, legal and lawcreative activity of the creators of ZUNR. Much attention is paid to everyday life and domestic population of the western Region in 1918—1923, the propographic aspects of history ZUNR, the issue of historical personalistics and biographistics, historiography and source studies ZUNR, known and Not known for the historic fighters for Ukrainian statehood, independence and unity, coverage of various themes and plots encyclopedia with the help of unique photo documents and original, authentic illustrated material.

Encyclopedic publication offer the attention of the lecturers of higher and secondary school, pupils, students, postgraduates, doctoral candidates, all those interested in the history of Ukraine of the XX century.

339. Зема В. Київська митрополія перед викликами ренесансу та реформації / Валерій Зема ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Критика, 2018. — 400 с. (Обл.-вид. арк. 22,5). — 500 пр. — ISBN 978-966-2789-11-9.

340. «Ідея Європи» в суспільному дискурсі сучасної України / упор. О.І. Муравський ; відп. ред. Ігор Соляр ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2018. — 452 с. (Ум. друк. арк. 20,0). — 300 пр.

Євроінтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, та перспектива вступу до ЄС вимагають глибокого розуміння ідеї Європи як комплексу смислів, орієнтирів та настанов для практичної діяльності, спрямованої на трансформацію українського суспільного життя за євростандартами. У монографії розкрито ідею Європи у проблемному полі сучасного суспільно-політичного розвитку, проаналізувано «ідею Європи» як імператив перетворень суспільного життя на тлі процесів глобалізації, розкрито можливості ЄС як механізму і стандартів життєзабезпечення населення у рамках реалізації потенціалу «ідеї Європи». Простежено процес становлення європейських цінностей та визначити їх як чинник перетворень суспільного життя в Україні.

Праця розрахована на фахівців, студентів, а також широкий загал всіх, хто цікавиться новітньою історією.

The European integration processes taking place in Ukraine and the prospect of accession to the EU require a deep understanding of the idea of Europe as a set of meanings, guidelines and guidelines for practical activities aimed at transforming Ukrainian social life by European standards. The idea of Europe in the problematic field of contemporary socio-political development is revealed in monogaphics, the «idea of Europe» is analyzed as an imperative for transformations of social life against the background of globalization processes, the possibilities of the EU as a mechanism and standards of life support for the population within the realization of the potential of «idea of Europe» are revealed. The process of becoming European values has been traced and defined as a factor in the transformation of public life in Ukraine.

The work is designed for professionals, students, as well as a wide audience of anyone interested in recent history.

341. Із повстанських і табірних часів. Розповіді Меланії Слуки та Стефанії Сусол / запис, упоряд., вступ. ст. Євген Луньо ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : Растр-7, 2019. — 132 с. (Обл.-вид. арк. 7,7). — 300 пр. — ISBN 978-617-7726-63-9.

Пропоноване видання представляє матеріали народної повстанської оповідної традиції. Дві юні дівчини активної життєвої позиції й високоморального виховання зустрілись і міцно подружились у сибірському таборі. І ось тепер у поважному віці кожна розповідає для нащадків про побачене, пережите і осмислене впродовж цілого життя, зосереджуючись передовсім на участі у збройному націоналістичному підпіллі, а також перебуванні у тюрмах і таборах. У книзі читачі знайдуть для себе чимало цінної оригінальної інформації з різних наукових галузей, а ще й глибокої життєвої мудрості.

The proposed edition presents material from the popular insurgent narrative tradition. Two young girls of active life position and high moral education met and became friends in the Siberian camp. And now, at a great age, everyone tells descendants about what they have seen, experienced, and thought about throughout their lives, focusing primarily on participating in the armed nationalist underground, as well as in prisons and camps. n the book readers will find for themselves a lot of valuable original information from various scientific fields, as well as deep life wisdom.

342. Історія війн і військового мистецтва. Т. 3. Від масових армій до відродження професійних армій (XX — початок XXI ст.) / відп. ред. Л.В. Войтович ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Харків : Фоліо, 2019. — 783 с. (Ум. друк. арк. 82,3). — 500 пр. — ISBN 978-966-03-8744-7.

Військова справа охоплює всі сторони існування і розвитку будь-якого суспільства, а також стосунки між його членами. Виробнича культура, розвиток і прогрес технології, налагодження виробництва і поява нових технічних засобів завжди пов'язані з війною. Таким чином можна стверджувати, що військова історія фактично є найбільш повною історією людського суспільства, яка охоплює всі сторони його буття. Основна увага приділена подіям і особистостям, які мали вплив на розвиток і еволюцію військової справи в Європі. Подана бібліографія основних проблем, піднятих у дослідженні.

Праця розрахована на фахівців, студентів, а також широкий загал всіх, хто цікавиться військовою історією.

Military bisiness embraces all parties of existence and development of any society, and also revations betwien his cock. A productive culture, developmant and progress of technology. A djusting of production and appearance of new technical equipments, is always related to war. It is thus possible to assert that military history actually is the most complete history of human society, that embraces all parties of his existence. Basic attention is spared to the events and personalities that had and influence on development and evolution of military business in Europe. Given bibliography of the basic problems lifted in research.

Labor is counted on specialists, students ana also wide public all, who is interested in military.

343. Історія Української держави: гетьманат ранньомодерної доби / кол. авт. : А. Бовгиря, К. Галушко, В. Горобець та ін. ; відп. ред. В. Смолій ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Арій, 2018. — 720 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 58,5). — ISBN 978-966-498-667-7.

У цій книзі увазі читача пропонується історичний образ Української козацької держави. Процеси її становлення та функціонування у змінних реаліях XVII—XVIII ст. вписано у найширший контекст інтегрування України у цивілізацію раннього нового часу.

Розрахована як на фахівців, так і найширший читацький загал, який цікавиться минулим своєї країни.

344. Історія Української Православної Церкви / Дмитро Гордієнко, Віталій Клос, Юрій Мицик, Ірина Преловська ; худож.-оформлювач М.С. Мендор ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Харків : Фоліо, 2018. — 244 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 19,9). — 1000 пр.— (Серія «Великий науковий проект». — ISBN 978-966-03-8087-5 (серія). — ISBN 978-966-03-8662-4).

У виданні подається історія Української Православної Церкви з часів напівлегендарної проповіді апостола Андрія Первозваного на берегах Чорного моря й Дніпра та хрещення Київської Руси князем Володимиром Великим до сьогодення, коли вирішилося важливе для духовності нашого народу питання про незалежну Українську Церкву. Автори книги, українські історики й богослови, використовуючи історичні та церковні документи різних часів, доводять правомірність надання Томосу Українській Православній Церкві Вселенською (Константинопольською) Патріархією, яка є Церков'ю-Матір'ю Української Церкви. Особлива увага приділяється ролі Церкви у боротьбі за державну незалежність України, а також розповідається про видатних діячів Української Церкви, які зробили неоціненний внесок у розвиток самосвідомості українців.

Книга допоможе широким колам читачів краще орієнтуватися у доволі складних для сучасної людини питаннях церковного життя.

345. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960—1980-х років / Георгій Касьянов ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Кліо, 2019. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — 248 с., іл. (Обл.-вид. арк. 15,0). — 3000 пр. — ISBN 978-617-7023-82-0.

Книжку присвячено подіям, пов'язаним з виникненням й розвитком руху протесту у 1960—1980-х рр. У центрі уваги автора — протистояння української інтелігенції та радянської держави. Спроби національно-культурного відродження 1960-х років і його придушення, формування опозиції режимові, політичні течії в дисидентському русі, «український самвидав», репресії проти інакодумців, правозахисний рух — усі ці проблеми розглянуто в контексті загальної еволюції тоталітарної системи до її занепаду.

Для істориків, політологів, викладачів, студентів, усіх, хто цікавиться історією.

346. Касьянов Г. Розрита могила: голод 1932—1933 рр. у політиці, пам'яті та історії (1980-ті — 2000-ні) / Георгій Касьянов ; Ін-т історії України НАН України. — Харків : Фоліо, 2019. — 304 с. (Обл.-вид. арк. 24,5). — ISBN 978-966-03-8316-6

Ця книга про те, як представлений Голодомор в історіографії, політиці, пам'яті, міжнародних відносинах, внутрішньополітичній боротьбі в Україні. Автор задається питанням, наскільки професійний історик може бути незалежним від впливу політики і настроїв суспільства. Політика впливає на історіографію чи історіографія на політиків? Як формується й чи змінюється історична пам ять під дією сучасних політичних процесів? Ці та інші питання розглядаються на прикладі становлення та поширення історичного образу Голодомору 1932—1933 рр. в Україні.

Книга адресована фаховим історикам й широкому колу читачів.

347. Карнабідівські читання : зб. наук. пр. / ред. кол. : Ю.О. Соболь (гол.), А.В. Доценко, С.Ю. Зозуля та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Національний архі-

тектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній». — Чернігів : Десна Поліграф, 2019. — Вип. 4. — 256 с. (Ум. друк. арк. 32,0 ; Обл.-вид. арк. 29,8).

Збірник наукових праць включає матеріали IV Карнабідівських читань, які проходили в Національному архітектурно-історичному заповіднику «Чернігів стародавній» 4—5 жовтня 2018 р. У цьому збірнику продовжується публікація робіт, присвячених історії, археології, а також пам'яткам архітектури Чернігова і Чернігівщини. Ряд наукових статей висвітлює історію інших регіонів України.

Видання розраховане на спеціалістів в області історії, археології, архітектури і етнографії, а також буде цікаве всім пошановувачам старовини.

348. Київ : провідник / за ред. Федора Ернста ; передм. Сергія Білоконя ; Ін-т історії України НАН України. — Харків, 2019. — XL + 802 с. : 151 іл., 2 плани (Обл.-вид. арк. 34,2). — 500 пр. — ISBN 978-617-7538-21-8.

Провідник — репринтне відворення (крім змісту) видання «Київ: Провідник» за редакцією Федора Ернста (Київ : ВУАН, 1930. — 797 с.). Як стверджує автор вступної статті С. Білокінь, провідник «Київ» — «ще одна яскрава пам'ятка боротьби тодішнього українства за правду й справедливість», який виріс із екскурсійно-лекційної діяльності Федора Ернста часів державності 1917—1921 рр. Тому цілком закономірно, що провідну роль у виданні відіграв його редактор — Федір Людвігович Ернст, який з 340 його статей написав (частково у співавторстві) 243. 64 статті до провідника уклав його соратник, секретар Київської інспектури охорони пам'яток культури Василь Базилевич, 30 — перший директор Всеукраїнського музейного містечка Петро Курінний, 7 — Ернстів колега, київський інспектор охорони пам'яток природи Микола Шарлемань, 3 — колекціонер та знавець минувшини Олексій Сімзен-Сичевський, по дві — заступник директора Всенародної бібліотеки України Віктор Іваницький і археолог Валерія Козловська, нарешті, по одній статті — Ю. Абрамович, Євген Дзбанівський, Всеволод Зуммер, Володимир Караваєв, В. Козлов, Олександр Корнієв, Микола Макаренко, Лука Наливайко, Олекса Новицький, Михайло Рудинський, Микола Сичов, Євгенія Спаська, Петро Тимошок, Микола Ткаченко, Іван Щитківський, Андрій Ярошевич... Назагал автори провідника, за словами С. Білоконя, «обстоювали у виданні тверду українську державницьку концепцію. Попри вибір геополітично зручнішого Харкова на большевицьку столицю, вони виразно провели тут як свою магістральну лінію орієнтацію на столицю історичну — Київ, а в цій столиці — на її історичні осередки».

Видання розраховане насамперед на краєзнавців, фахівців-києвознавців, мистецтвознавців, спеціалістів з локальної історії, а також широке коло читачів.

349. Київ 1941 р. Бабин Яр: Спогади сучасників / упоряд. Сергій Кот ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 53 с. іл. (Ум. друк. арк. 3,1 ; Обл.-вид. арк. 2,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8946-8.

У виданні публікуються спогади очевидців подій нацистської окупації Києва восени 1941 року та трагічних обставин, пов'язаних з масовими розстрілами євреїв у Бабиному Яру 29—30 вересня. Наведені свідчення сприяють більш детальному висвітленню періоду окупації Києва в роки Другої Світової війни та доповнюють наявні відомості про історичну пам'ять Бабиного Яру як одного із символів нацистських злочинів проти людяності.

Для науковців, краєзнавців та представників широкої громадськості, хто цікавиться історією Другої Світової війни і пам'яттю про драматичні події в окупованому Києві восени 1941 р.

350. Київська фортеця / кол. авт. : Кузяк О.Г., Дацюк О.А., В'ялець А.В. та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця». — Київ, 2018. — 92 с. (Ум. друк. арк. 3,1). — 200 пр. — ISBN 978-966-8999-88-8.

У колективній монографії «Київська фортеця» вміщено матеріали про оборонні споруди Київської фортеці, зроблений аналіз розвитку вітчизняної фортифікації протягом понад 240 років.

Видання розраховано як на фахівців, так і на широке коло читачів: усіх, хто цікавиться історією та культурою України.

351. Киричук О. Львівський Ставропігійський інститут (1788—1914). Роль у суспільно-політичному, культурному та релігійному житті українців Галичини / Киричук О. Орлевич І. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України ; Львівський музей історії релігії (Ін-т релігієзнавства). — Львів : Логос, 2018. — 288 с. (Ум. друк. арк. 22,7). — 300 пр. — ISBN 966-7379-55-8.

У книзі висвітлено діяльність Львівського Ставропігійського інституту — єдиної (до 1848 р.) світської інституції українців Галичини у контексті суспільно-політичного, релігійного й культурного життя краю кінця XVIII — початку XX ст. Показано місце і роль діячів цієї громадської організації в суспільних дискусіях галицьких українців щодо питань національної ідентичності та політичної перспективи. Простежується еволюція правового статусу Ставропігії, її структура, фінансово-економічна активність. Докладно досліджується культурно-просвітницька та наукова праця, а також діяльність, спрямована на збереження й популяризацію пам'яток матеріальної й духовної культури.

In this book the activity of the Lviv Stauropegian Institute — the only (until 1848) secular institution of Ukrainians in Galicia in the context of the socio-political, religious and cultural life of the region of the late 18th and early 20th centuries is highlighted. The place and role of the leaders of this public organization in public discussions of Galician Ukrainians about the issues of national identity and political perspective are shown. The evolution of the legal status of Stauropegion, its structure, financial and economic activity is traced. The cultural-educational and scientific work, as well as activities aimed at preservation and popularization of monuments of material and spiritual culture, are investigated in detail.

352. Козерод О. Євреї України в 1921—1929 рр. / Олег Козерод ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Варшава : European World Publishing, 2019. — 328 с. (Ум. друк. арк. 19,0). — 300 пр. — ISBN 978-83-945093-5-4.

Монографія присвячена історичній пам'яті єврейської спільноти в контексті євроінтеграції України. Розглядаються теоретико-методологічні засади вивчення історії євреїв України у період розвитку ідишистської культури в Радянській Україні у 20-х роках XX століття. Дається аналіз політики влади щодо єврейських національно-культурних установ, розвитку єврейської релігії, культури, освіти і мистецтва.

The monograph is dedicated to the historical memory of the Jewish community in the context of Ukraine's European integration. The theoretical and methodological principles of studying the history of the Jews of Ukraine during the development of Yiddish culture in Soviet Ukraine in the 1920s are considered. An analysis of the government's policy on Jewish national-cultural institutions, the development of Jewish religion, culture, education and the arts.

353. Коліївщина: 1768—1769 роки у документальній та мемуарній спадщині. Т. 1. Документи архіву Коша Нової Запорозької Січі / упоряд., авт. передм. та комент. І. Синяк ; редкол. : В. Смолій (гол. ред.), Г. Боряк, В. Брехуненко та ін. ; Ін-т історії України НАН України ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Центральний державний історичний архів України. — Київ, 2019. — 494 с. (Обл.-вид. арк. 35,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8828-7. — (Архів Коша Нової Запорозької Січі: Корпус документів 1734—1775. — Т. 6/7. Справи № 227—229).

У збірці представлена публікація джерел, що стосуються повстання на Правобережній Україні 1768 р. Джерельна база публікації охоплює справи №№ 227, 228 та 229 фонду № 229,

що зберігається в Центральному державному історичному архіві України, м. Київ. Документи цих справ подають відомості про перебіг Коліївщини на Правобережжі, інформують про активізацію гайдамацького руху на Запорожжі в цей час, висвітлюють превентивні заходи Коша у боротьбі з гайдамацтвом на території Вольностей, розкривають невідомі та маловідомі прізвища гайдамацьких ватажків та діяльність їхніх загонів. Публіковані джерела містять відомості про запорозько-польські й козацько-татарські відносини цієї доби. Цей том продовжує серійну багатотомну публікацію корпусу документів архіву Коша Нової Запорозької Січі; водночас ним розпочинається нове видання документальних й наративних джерел до історії Коліївщини, 250-річчя якої відзначалося 2018 р.

Видання розраховане на науковців, викладачів і студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією України.

354. Коляда І.А. Навчальна програма з позашкільної освіти «Історичне краєзнавство». Дослідницько-експериментальний напрям / І.А. Коляда, Я.М. Камбалова ; відп. за вип. С. Лихота, О. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 78 с.

У виданні представлено навчальну програму дослідницько-експериментального напряму позашкільної освіти, зміст якої спрямований на підготовку учнів — членів МАН у галузі історичного краєзнавства, реалізацію їх творчого, дослідницького потенціалу.

Видання розраховане на педагогічних працівників закладів позашкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, викладачів і студентів закладів вищої освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти, фахівців, які займаються питаннями позашкілля.

355. Коляда І.А. Як написати науково-дослідну роботу : запитання та відповіді (історичне краєзнавство) / І.А. Коляда, Я.М. Камбалова, О.Ю. Кирієнко ; відп. за вип. С. Лихота, О. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 113 с.

Навчально-методичний посібник має на меті допомогти учням, студентам, педагогічним працівникам навчальних закладів загальної та позашкільної освіти, співробітникам НАН України у справі ведення науково-дослідницької діяльності в рамках Малої академії наук України. У цьому навчально-методичному виданні вміщено вимоги, методичні рекомендації та поради щодо підготовки, написання, оформлення і захисту учнівських науково-дослідницьких робіт з історичного краєзнавства. Всі матеріали впорядковано як систему основних запитань, що виникають у юних науковців у процесі підготовки, оформлення та захисту наукового дослідження з історичного краєзнавства, а також відповідей і пояснень до кожного із запитань.

356. Концентраційні табори «ЧК» у Донбасі: збірка документів: джерелознавче видання / наук. ред. Єфімов Д.В., наук. консульт. Золотарьов В.А. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК та ін. — Харків, 2019. — 72 с. (Обл.-вид. арк. 41,0). — 200 пр.

Збірка документів адресується студентам, викладачам вишів, вчителям, краєзнавцям.

357. Корольов Г. Федеративні проекти в Центрально-Східній Європі: від ідеологічної утопії до реальної політики (1815—1921 рр.) / Геннадій Корольов ; наук. ред. В. Верстюк ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : К.І.С., 2019. — 380 с. (Обл.-вид. арк. 22,1). — 300 пр. — ISBN 978-617-684-236-1.

У книзі проаналізовано витоки й розвиток федеративних ідей у Габсбурзькій і Російській імперіях упродовж «довгого XIX ст.». Розглянуто федеративні утопії, що розроблялися у Центрально-Східній Європі як проекти «сполучених штатів» нових націй, концепції федералізації імперій та нових національних держав. Окрім того, висвітлено ідеї федеративних союзів держав в умовах епохи «війн і революцій» 1914—1921 рр., а також розглянуто сутність більшовицького федералізму.

Для фахівців-істориків та політологів.

358. Культурна дипломатія Симона Петлюри: «Щедрик» проти «русского мира». Місія капели Олександра Кошиця (1919—1924) / концепція, текст, упоряд. документів : Пересунько Тіна ; ред. кол. : Г.В. Папакін (гол.), В.А. Брехуненко, І.Б. Гирич (відп. ред.) та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. — Київ : АртЕк, 2019. — 312 с. (Обл.-вид. арк. 34,9). — 3000 пр. — ISBN 978-617-7674-92-3.

У виданні вперше оприлюднюється унікальна хроніка тріумфального турне Української Республіканської Капели під орудою диригента Олександра Кошиця у країнах Західної Європи, Північної та Південної Америки у 1919—1924 роках. Гастролі Капели, як представницької державної інституції Української Народної Республіки, ініційовані Головою Директорії, Головним Отаманом військ і флоту УНР Симоном Петлюрою з метою протидії російській пропаганді та промоції української культури й незалежності в Європі. Закордонне турне Капели відбувалось за сприяння Міністерства освіти та мистецтв і Міністерства закордонних справ УНР, ставши першим проектом культурної дипломатії в історії модерної України. Саме завдяки цим гастролям світ уперше почув «Щедрика» Миколи Леонтовича, а українська культура і державний престиж України здобули позитивний резонанс у 17 країнах світу. Авторкою зібрано та оприлюднено кількасот унікальних рецензій європейської та американської преси, листи видатних політичних і культурних діячів світу з відгуками про Україну і українську культуру. Подаються фрагменти подорожніх щоденників учасників турне, листування Симона Петлюри і Олександра Кошиця, урядові документи культурної політики УНР. Усього опубліковано понад півтисячі архівних документів, що демонструють тяглість державних традицій України в галузі культурної дипломатії і спроможність української культури на світовий резонанс. Книга є результатом кількарічної дослідницької роботи з фондами Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України. Проект приурочено до відзначення у 2019 році 140-річчя з дня народження Симона Петлюри, 100-річчя європейської прем'єри «Щедрика» і 100-річчя культурної дипломатії України і спрямовано на промоцію іміджевої спадщини Української Народної Республіки в галузі культурної дипломатії.

359. Кульчицький С.В. Історія України: комплексне видання: зовнішнє незалежне оцінювання / С.В. Кульчицький, В. Власов ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Літера-ЛТД, 2018. — 368 с. (Обл.-вид. арк. 15,6).

360. Кульчицький С. Володимир Винниченко: «Бути чесним з собою…» / Станіслав Кульчицький ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Парламентське видавництво, 2019. — 512 с. (Обл.-вид. арк. 26,3). — 1500 пр. — ISBN 978-966-922-155-1. — (Серія «Політичні портрети»).

Книга розповідає про життя і політичну діяльність Володимира Винниченка (1880—1951) — професійного революціонера, одного з керівників Української соціал-демократичної робітничої партії та Української Народної Республіки, безкомпромісного борця з ленінсько-сталінською тоталітарною системою, талановитого письменника й драматурга. Автор полемізує з поширеними в історіографії оцінками В. Винниченка як націонал-комуніста і доводить, що його світогляд не мав нічого спільного з ленінсько-сталінською системою поглядів на взаємовідносини особи, держави і суспільства.

Розрахована на широке коло читачів, усіх, хто цікавиться історією України.

361. Кульчицький С. Триста років самотності: український Донбас у пошуках смислів і батьківщини / Станіслав Кульчицький, Лариса Якубова ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Кліо, 2019. — 2-ге вид., доповн. та переробл. — 720 с. (Обл.-вид. арк.47,0). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7755-03-5.

На тлі поворотних етапів політичної, соціально-економічної та етнокультурної історії нового й новітнього часу у книзі реконструйовано обставини колонізації Донеччини і

Луганщини, участь окремих етнічних груп у господарському освоєнні регіону, процеси етнокультурної взаємодії та суперечності, які вони генерували. Через дослідження державних практик регулювання міжнаціональних взаємин та інтеграції регіональної ідентичності в загальнонаціональний та загальнодержавний контекст здійснено спробу встановити властиві регіону форми соціальної та міжетнічної взаємодії, окреслено сучасні тенденції, перспективи й потенційні загрози. Запропоновано нові теоретико-методологічні підходи до дослідження взаємодії особливого та загального на прикладі суперечливих і потенційно конфліктогенних взаємовідносин регіону з ядром націєтворення. Одним із напрямів дослідження є введення окресленої проблематики в контекст державної національної та соціогуманітарної стратегії з метою подолання трагічних наслідків збройного протистояння на Сході України.

Книга розрахована на читачів, які цікавляться актуальними питаннями вітчизняної історії.

362. Листування Михайла Грушевського. Т. 7. Листування Михайла Грушевського з Олександром Барвінським / упоряд. : В. Тельвак, М. Дядюк ; ред. : І. Гирич, А. Атаманенко ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника ; Українське історичне товариство ; Дрогобицький державний педагогічний ун-т ім. І. Франка ; Національний ун-т «Острозька академія». — Львів — Київ — Нью-Йорк — Острог, 2019. — 208 с. (Обл.-вид. арк. 16,6). — 300 пр. — ISBN 978-617-7328-70-3. — (Серія «Епістолярні джерела грушевськознавства». — Т. 7).

Вперше публікується взаємний епістолярій чільних представників наддніпрянської та галицької плеяди науковців — видатного українського історика й організатора науки Михайла Грушевського з державним і політичним діячем Олександром Барвінським. Крізь призму листування упродовж 1893—1926 рр. простежується розвиток стосунків кореспондентів, висвітлюються важливі аспекти розбудови українського наукового життя в Галичині та на Наддніпрянщині, реалізація редакційно-видавничих проектів, організація діяльності Наукового товариства ім. Шевченка у Львові, функціонування українських кафедр Львівського університету тощо.

363. Литовська Метрика. Кн. № 235 (1547—1549) : 20-та Книга судових справ / підгот. Дмитро Ващук ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — XX ; 75 с. (Ум. друк. арк. 11,2 ; Обл.-вид. арк. 12,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8901-7.

Підготовлена книга належить до групи книг судових справ. Її зміст складають 45 документів, які хронологічно охоплюють період від жовтня 1547 до січня 1549 рр. Усі акти розподілені хронологічно і територіально (відповідно до місця перебування великого князя литовського та місця проведення сейму) та є джерелами публічно-правового та приватно-правового характеру.

Для істориків, правознавців, архівістів, документознавців, мовознавців, фахівців із джерелознавства, історичної географії, ономастики, дипломатики тощо.

364. Майдан. Пряма мова. Кн. 1 / розшифр., упоряд. та прим. О.Ю. Чебанюк, О.Ю. Ковальової ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні — Музей Революції Гідності. — Київ, 2019. — 448 с. (Обл.-друк. арк. 26,2). — 1000 пр. — ISBN 978-966-97874-1-5 ; ISBN 978-966-02-8797-6 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8798-3 (т. 1). — (Усна історія Майдану).

35 інтерв'ю, записаних з учасниками та свідками подій Революції Гідності в Україні, складають першу книжку видавничої серії усних історій «Майдан. Пряма мова», започаткованої Національним музеєм Революції Гідності. Упродовж 2014—2019 року науковці зібрали понад 200 інтерв'ю, і сьогодні робота зі збору свідчень триває. Євромайдан — драматичний період новітньої історії України постає перед нами у спогадах, враженнях, роздумах учасників тими епізодами пережитого, які вони особисто вважають важливими, які

їх найбільше вразили та запам'яталися. Згідно із засадами усної історії як наукового методу інтерв'ю наведено зі збереженням мовних і стилістичних особливостей оповідей та з мінімальними правками, потрібними для полегшення прочитання.

Видання розраховано на широке коло істориків, етнологів, мовознавців та інших гуманітаріїв, музейників, соціологів, а також усіх, хто цікавиться історією України.

35 recollections of participants and witnesses of the Revolution of Dignity in Ukraine (Euro-Maidan protests) are presented in this first volume of the oral history series «Maidan. Direct Speech», initiated by the National Museum of the Revolution of Dignity (Maidan Museum).The researchers recorded over 200 interviews in a period of 2014—2019, and keep on collecting the stories. EuroMaidan, a dramatic period of Ukraine's modern history, is displayed in memories, emotions and reflections of its participants by the most important and impressive episodes remembered by them. According to an oral history methodology the published interviews preserve linguistic and stylistic peculiarities of the narrative with minimum changes. QR codes at the beginning of interviews provide readers access to original audio recordings.

The publication is for historians, cultural anthropologists, linguists and other humanitarians, museum workers, sociologists, as well as for all those who are interested in modern history of Ukraine.

365. Майдан. Пряма мова. Кн. 2 / запис інтерв'ю, упоряд., прим. та передм. Чебанюк О.Ю. ; розшифр., упоряд. та прим. О.Ю. Чебанюк, О.Ю. Ковальової ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні — Музей Революції Гідності. — Київ, 2019. — 446 с. (Обл.-друк. арк. 26,7). — 1000 пр. — ISBN 978-966-02-8797-6 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9112-6 (т. 2). — (Усна історія Майдану).

Збірник «Майдан. Пряма мова. Книга 2» складають усні свідчення, записані Чебанюк О.Ю. методом неструктурованого інтерв'ю від учасників і свідків Революції Гідності. Публікуються розповіді представників різних релігійних конфесій, медиків, майданівських сотень, політичних і громадських об'єднань, митців, активістів, волонтерів і свідків протестних акцій листопада 2013 — лютого 2014 рр. Представлені у збірнику усні спогади, здійснені на засадах усної історії, є важливим елементом збереження пам'яті про протестні події в новітній історії України, а також джерелом для наукових досліджень у царині культурної антропології, наратології та етнології.

Видання розраховане на широке коло істориків, етнологів, мовознавців, музейників, соціологів та інших дослідників у гуманітарній сфері, а також усіх, хто цікавиться історією України.

366. Матяш І. Іноземні представництва в Україні (1917—1919 рр.): державна місія та повсякденність / Матяш І. ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 556 с. (Ум. друк. арк. 45,2 ; Обл.-вид. арк. 43,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8812-6.

В монографії на підставі широкого кола історичних джерел досліджено діяльність іноземних дипломатичних та консульських представництв в Українській Народній Республіці/ Українській Державі під час Української революції 1917—1921 років. Висвітлено завдання, функції, форми організації та основні напрямки діяльності іноземних представництв. Проаналізовано особливості їх взаємодії з українською владою. Значну увагу приділено персоналіям іноземних представників.

Для дослідників історії дипломатії та міжнародних відносин, науковців, студентів та всіх, хто цікавиться історією діяльності іноземних представництв на території України.

367. Миколаївщина у вирі революційних подій: березень 1917 р. — квітень 1918 р.: документи та матеріали / упоряд. : Л.Л. Левченко. ред. кол. : Г.В. Папакін (відп. ред.), Ю.В. Котляр (заст. відп. ред.), М.О. Мельник (секр.) та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства

ім. М.С. Грушевського НАН України ; Державний архів Миколаївської області. — Миколаїв : Іліон, 2019. — 744 с. (Обл.-вид. арк. 60,3). — 1000 пр. — ISBN 978-617-534-543-6. — (Серія «Миколаївщина. 100-річчя подій Української революції 1917—1921 років» ; кн. 2).

Серія книг «Миколаївщина. 100-річчя подій Української революції 1917—1921 років» має на меті висвітлення революційних подій на Миколаївщині, пов'язаних із визвольною боротьбою українського народу та утвердженням української державності. У другій книзі вперше публікуються документи та матеріали про революційні події на Миколаївщині періоду Української Центральної Ради (березень 1917 р. — квітень 1918 р.) з фондів Державного архіву Миколаївської області, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Державної наукової архівної бібліотеки, що висвітлюють боротьбу за українську державність на теренах сучасної Миколаївської області під час Української революції 1917—1921 рр.

368. Митрополит УАПЦ Василь Липківський (1864—1937). Вибрані твори. Т. 1 / упоряд. : І.М. Преловська, І.В. Яворська ; гол. наук. ред. : Г.В. Папакін ; ред. кол. : Д.В. Бурім, В.М. Даниленко, Л.А. Дубровіна та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 214 с. (Обл.-вид. арк. 16,2). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8621-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8622-1.

У першому томі вибраних творів митрополита Української Автокефальної Православної Церкви Василя Липківського (1921—1927) вперше публікується його дисертаційне дослідження «Борьба Маккавеев с сирийскими царями — ее причины и значение в истории иудеев», яке збереглося в Інституті Рукописів Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. До цього тому увійшли біографічні матеріали та світлини з родинного архіву Липківських.

369. Митрополит УАПЦ Василь Липківський (1864—1937). Вибрані твори. Т. 2 / упоряд. : І.М. Преловська, І.В. Яворська ; гол. наук. ред. : Г.В. Папакін ; ред. кол. : Д.В. Бурім, В.М. Даниленко, Л.А. Дубровіна та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 214 с. (Обл.-вид. арк. 17,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8621-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8623-8.

У другому томі вибраних творів митрополита Української Автокефальної Православної Церкви Василя Липківського (1921—1927) вперше зібрано його публіцистичну спадщину: статті з дореволюційних церковних та світських часописів протоієрея Василя Липківського, зокрема його публікації у «Киевских епархиальных ведомостях» та «Киевской старине» за 1895—1916 рр., а також у часописі УАПЦ «Церква й Життя» за 1927 р.

370. Митрополит УАПЦ Василь Липківський (1864—1937). Вибрані твори. Т. 3 / упоряд. : І.М. Преловська, І.В. Яворська ; гол. наук. ред. : Г.В. Папакін ; ред. кол. : Д.В. Бурім, В.М. Даниленко, Л.А. Дубровіна та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 306 с. (Обл.-вид. арк. 23,6). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8621-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8624-5.

Третій том вибраних творів митрополита Української Автокефальної Православної Церкви Василя Липківського (1921—1927) містить тексти виступів і промов на Всеукраїнських Православних Церковних Соборах УАПЦ та інших зібраннях за 1917—1927 рр., а також різноманітні документи його авторства, які збереглися в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України, м. Київ.

371. Митрополит УАПЦ Василь Липківський (1864—1937). Вибрані твори. Т. 4 / упоряд. : І.М. Преловська, І.В. Яворська ; гол. наук. ред. : Г.В. Папакін ; ред. кол. : Д.В. Бурім, В.М. Даниленко, Л.А. Дубровіна та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 380 с. + 16 с. іл. (Обл.-вид. арк. 27,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8621-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8625-2.

Четвертий том вибраних творів митрополита УАПЦ Василя Липківського містить перевидання його опублікованих історіографічних праць (1921—1927), зокрема «Історія Української Православної Церкви. Розділ VII: Відродження Української Церкви» (Вінніпег, 1961), та епістолярію (1922—1937).

372. Митрополит УАПЦ Василь Липківський (1864—1937). Вибрані твори. Т. 5 / упоряд. : І.М. Преловська, І.В. Яворська ; гол. наук. ред. : Г.В. Папакін ; ред. кол. : Д.В. Бурім, В.М. Даниленко, Л.А. Дубровіна та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 744 с. (Обл.-вид. арк. 59,8). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8621-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8626-9.

До п'ятого тому вибраних творів митрополита УАПЦ Василя Липківського ввійшли тексти проповідей (1921—1927) за виданням: «Митрополит Василь Липківський. Проповіді на неділі й свята. Слово Христове до українського народу. — Торонто: Українське Православне Братство ім. Митрополита Василя Липківського, З.Д.А., 1988. — 609 с.».

373. Митрополит УАПЦ Василь Липківський (1864—1937). Вибрані твори. Т. 6 / упоряд. : І.М. Преловська, І.В. Яворська ; гол. наук. ред. : Г.В. Папакін ; ред. кол. : Д.В. Бурім, В.М. Даниленко, Л.А. Дубровіна та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 466 с. + 12 с. іл. (Обл.-вид. арк. 36,4). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8621-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-86227-6.

До цього тому, присвяченого останнім рокам життя та подіям по вшануванню пам'яті митрополита УАПЦ Василя Липківського, увійшли документи й матеріали, які дають змогу усвідомити масштаб його особистості і вплив на сучасників, попри тиск репресивної машини радянських органів влади. Книгу складають: судово-слідчі матеріали, витяги з щотижневих зведень ДПУ УСРР (1927—1928), архівно-кримінальна справа митрополита УАПЦ Василя Липківського за 1937 р., книга Петра Матули «Історія Пам'ятника митрополитові Василеві Липківському. Шанувальникам спадщини Митрополита Василя Липківського, ОДУМові, членам Комітету Пам'ятника та жертводавцям присвячую. — Washington, DC: Printed in USA by Computoprint Corp., Clifton, New Jersey, 2009. — 204 с.», «Акафіст священномученику Василію Липківському, митрополиту Київському і всієї України», документи щодо вшанування його пам'яті в Україні та за кордоном, бібліографія праць, перелік публікацій та досліджень про нього, світлини.

374. Міста на маґдебурзькому праві українських земель у XIII—XIX ст. Т. 1. Руське та Белзьке воєводства / упоряд. : М. Капраль, Б. Смерека, А. Фелонюк ; Львівське відділення Ін-ту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Львів, 2019. — 54 с., 4 карти (Обл.-вид. арк. 6,5). — 300 пр.

До сьогодні немає в українській історіографії видання, де можна було б почерпнути докладну інформацію про кількість міст з маґдебурзьким правом на українських землях, час їх заснування, локаційних надань, втрати міського статусу, а також їхніх геральдичних символів. Видання містить дві частини: карти українських земель з позначенням міст з маґдебурзьким правом та каталог міст.

375. Муравська С.В. Музейні заклади у системі вищої освіти України на тлі світових тенденцій / С.В. Муравська ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Львівський ін-т економіки і туризму МОН України. — 2018. — 100 с. (Ум. друк. арк. 14,0 ; Обл.-вид. арк. 19,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-8999-91-8.

У дослідженні розглядаються сучасні обставини функціонування музеїв та колекцій закладів вищої освіти семи західноукраїнських областей. Опираючись як на опублікований матеріал, так і на відомості, отримані шляхом інтерв'ю з персоналом таких осередків упродовж 2013—2017 рр., авторка висвітлює широкий спектр їхньої діяльності — від навчально-дослідницької до центрів зв'язків із громадськістю вищої освіти. Аналіз

модерного стану речей вплетений у багатий європейський контекст та широке історичне коло, що дозволило репрезентувати загальний соціокультурний процес трансформації музеїв указаної категорії на теренах західної частини України.

Видання може бути корисним для персоналу вищих навчальних закладів, музеєзнавців, істориків, культурологів, усіх, хто цікавиться розвитком музейної справи, педагогікою та історією.

376. Найкращі описи історико-краєзнавчої спадщини Чернігівщини : зб. матеріалів П'ятої (ювілейної) Чернігівської обласної історико-краєзнавчої конф. учнівської молоді (Чернігів, 17 жовт. 2018 р.) / упор.-укл. М.Л. Ростока ; ред. кол. : О.Б. Коваленко (гол.), М.Л. Ростока, Л.А. Юда та ін. ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. — Київ, 2019. — 98 с.

Збірник матеріалів П'ятої (ювілейної) Чернігівської обласної історико-краєзнавчої конференції учнівської молоді «Найкращі описи історико-краєзнавчої спадщини Чернігівщини» включає найкращі матеріали тез доповідей здобувачів освіти, що підготовлені під науковим керівництвом досвідчених педагогів-практиків, науково-педагогічних працівників, представників науки. Матеріали збірнику включають поточні результати науково-дослідницької роботи учнівської молоді та мають навчально-пошуковий зміст, що призначений для широкого кола читачів, які захоплюються історико-краєзнавчою спадщиною України, зокрема — Чернігово-Сіверського краю — є надзвичайно цікавим, найціннішим скарбом національного значення. Збірник підготовлено й друкується на засадах спільної діяльності Національного центру «Мала академія наук України», Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка та Обласного комунального позашкільного навчального закладу «Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді».

377. Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями — 2 / кол. авт. : О.А. Удод (кер.), С.М. Блащук, Я.В. Верменич та ін. ; упоряд. текстів й наук. апар. Н.В. Пазюра ; редкол. : В.А. Смолій (відп. ред.) та ін. ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Генеза, 2019. — 288 с. (Обл.-вид. арк. 24,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-11-1072-3.

Розглядається становлення і конституювання низки субдисциплінарних напрямів — локальної історії, соціальної історії, економічної історії, публічної історії та історії права. Висвітлюються основні періоди, провідні тенденції, домінуючі практики, а також ролі визначних учених у формуванні певного субдисциплінарного сегмента. Аналізуються інтердисциплінарні й міждисциплінарні трансфери, концептуальні пропозиції, дослідницькі стратегії, пізнавальні ситуації та понятійний апарат.

Для науковців, викладачів, усіх, хто цікавиться історією українського історієписання.

378. Нариси історії промисловості та господарства Донеччини : наукове видання / наук. ред. Титова О.М., заст. наук. ред. Бур'янова М.І. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Українське товариство охорони пам'яток історії та культури ; ГО «Центр історико-культурних досліджень «Бахмутська спадщина». — Харків, 2019. — (Ум. друк. арк. 17,0 ; Обл.-вид. арк. 20,7). — 100 пр.

Багаторічні дослідження питань історії галузей промисловості Донеччини належать В. Коцаренко (Краматорськ), С. Кривоносовій (Дружківка), А. Новосельському (Костянтинівка), В. Іванову (Краматорськ), М. Ломако (Лисичанськ), Ю. Макогону (Донецьк), П. Белицькому (Покровськ), за що ми висловлюємо їм щиру подяку.

379. Орлов В.М. Будинок Полтавського музею авіації і космонавтики = The Building of the Poltava Air and Space Museum: історична ретроспектива / В.М. Орлов, О.В. Янович ; відп. ред. О.Б. Супруненко ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК та ін. — Полтава : АСМІ, 2018. — XXIV + 94 с. : іл. (Ум. друк. арк. 9,8 ; Обл.-вид. арк. 6,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-182-539-9.

У цій роботі охарактеризовано історію одного архітектурного об'єкту — будинку № 16 по Першотравневому проспекту у місті Полтаві — від XIX століття до початку створення Полтавського музею авіації і космонавтики. Визначено організації та заклади, які функціонували у будівлі впродовж двох століть. Автори праці намагалися окреслити історичне поле, в якому існувала описана споруда.

Дослідження спрямоване на істориків, краєзнавців-урбаністів, аспірантів, студентів, учнів шкіл, поціновувачів пам'яток історії та культури Полтавщини.

380. Освіта національних меншин в Україні: історичні традиції, правові засади, сучасні виклики (XX — початок XXI століть) / упор. Н.М. Колб ; відп. ред. І.Я. Соляр ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2018. — 405 с. (Ум. друк. арк. 20,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8764-8.

На сучасному етапі розвитку України як суверенної держави, яка складається з великої кількості національних меншин, не втрачає актуальності завдання забезпечення розвитку мови, культури, освіти всіх національностей, що населяють її територію. Основна мета монографії — визначити особливості освіти національних меншин в історичній ретроспективі, особливо зважючи на той факт, що вирішення питання про забезпечення права національних меншин та народів на освіту вирішується по-різному, в залежності від ступеня дисперсності розселення представників тієї чи іншої національності.

Праця розрахована на фахівців, студентів, а також широкий загал всіх, хто цікавиться новітньою історією.

At the present stage of development of Ukraine as a sovereign state, consisting of a large number of national minorities, the task of ensuring the development of the language, culture, education of all nationalities that inhabit its territory does not lose relevance. The main purpose of the monograph is to identify the peculiarities of the education of national minorities in historical retrospect, especially considering the fact that the solution to the question of securing the right of national minorities and peoples to education is decided differently depending on the degree of dispersion of the displacement of representatives of one or another nationality.

The work is designed for professionals, students, as well as a wide audience of anyone interested in recent history.

381. Отрош М. Церковно-політична історія римських пап. В 3 т. / Михайло Отрош ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Одеса : Фенікс, 2019. — Обсяг: т. I — 362 с. (Ум. друк. арк. 23,2) ; т. II — 297 с. (Ум. друк. арк. 18,4) ; т. III — 380 с. (Ум. друк. арк. 22,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-928-436-5.

У тритомному виданні «Церковно-політична історія Римських пап» в контексті комплексного дослідження теоретично-методологічних проблем функціонування Держави міста Ватикан і Святого Престолу як релігійно-політичного інструментарію Римських пап висвітлюється історія папства і діяльність Римських пап на міжнародній арені від перших століть існування християнства до його поділу в 1054 році (перший том), церковно-політичні трансформації в Європі від цього періоду до Вестфальського миру в 1648 р. (другий том), церковно-політична діяльність Римських пап в Новому і Новітньому історичних періодах до сучасного часу (третій том). Дослідженням доведено, що Святий Престол як суб'єкт міжнародних відносин і міжнародного права набуває нової якості в сучасному світі, взаємодіючи з усіма державами та з провідними міжнародними інституціями (зокрема ООН і Європейським Союзом) як активний депозитор збереження світового правопорядку. Налагодження екуменізму з усіма християнськими церквами і міжконфесійного діалогу з нехристиянськими світовими релігіями, проекти наукової, освітньої, культурної, екологічної співпраці з різними країнами надають нового обрису сучасному папству і Римським папам.

Видання розраховане на працівників державної служби, викладачів і студентів, а також для широкого кола читачів.

The first volume of the three-volume edition «Church and Political History of the Roman Popes» investigates the history of the papacy and the activities of the Roman popes in international arena since the first centuries of its existence to its division in 1054 in the context of a comprehensive study of the theoretical and methodological problems of the functioning of the Vatican City and the Holy See as a religious and political of the Roman popes tool. The second volume studies church and political transformations in Europe from this period to the 1648 Peace of Westphalia. The third volume considers church and political activity of Roman popes in modern and contemporary historic periods to the present time This study proves that the Holy See being a subject of international relations and international law is gaining new quality in the modern world, interacts with all states and with leading international institutions (including the United Nations and the European Union) as an active depositary for the international rule of law maintenance. Building of ecumenism with all Christian churches and of inter-denominational dialogue with non-Christian world religions, establishment of the scientific, educational, cultural, environmental cooperation projects with different countries give a new outline to the modern papacy and the Pope. The three-volume edition «Church and Political History of the Roman Popes» is designed for government and local officials, diplomats, professors and students of law, history, philosophical and theological universities and faculties as well as for a wide range of readers interested in the modern Vatican church and political structures functioning in the field of state-church and international legal relations.

382. Павло Скоропадський. Спомини: кінець 1917 — грудень 1918 року / упоряд. : Т. Осташко, Ю. Терещенко ; відп. ред. Юрій Терещенко ; перекл. з рос. Н. Світличної, Т. Осташко, Ю. Терещенка ; Ін-т історії України НАН України ; Східноєвропейський дослідний ін-т ім. В.К. Липинського (Філадельфія) ; Центр вивчення українського консерватизму ім. В. Липинського. — Київ : Темпора, 2019. — 756 + 110 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 46,2). — ISBN 978-617-569-384-1.

Український переклад споминів гетьмана України Павла Скоропадського, які висвітлюють події періоду 1917—1918 рр., здійснено в рамках видавничого проекту Східноєвропейського дослідного інституту ім. В.К. Липинського (Філадельфія, США). Вперше переклад споминів П. Скоропадського виконано з оригінального авторського тексту та без редакційних правок, зроблених у попередніх виданнях. Значна частина текстів перекладена відомою українською громадською діячкою Надією Світличною, решта — Тетяною Осташко та Юрієм Терещенком, які є упорядниками цього видання, авторами вступних статей та коментарів. Читач також має змогу ознайомитися з досі невідомими авторськими додатками до споминів та раніше не публікованими частинами мемуарів гетьмана «Моє дитинство на Україні» у перекладі упорядників. У фотододатку вперше публікуються матеріали та фотографії з Архіву Східноєвропейського дослідного інституту ім. В.К. Липинського у Філадельфії (США), колекцій Українського музею та бібліотеки у Стемфорді (штат Коннектикут, США), Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського й Національного заповідника «Глухів». Видання містить колоризовані фотографії-реконструкції гетьмана України Павла Скоропадського.

Книга розрахована на істориків і політологів, усіх, хто цікавиться історією України.

383. Пасіцька О. «Львівський Манчестер» і «Галицька Каліфорнія»: соціально-економічна діяльність українців Галичини (20—30-ті роки XX ст.) / Оксана Пасіцька ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2019. — 572 с. (Ум. друк. арк. 46,1). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7527-44-1.

Вперше в українській історіографії на основі широкої джерельної бази та досягнень історіографії комплексно розглянуто соціально-економічну діяльність українців Галичини у 20—30-х роках XX ст. Проаналізовано чинники, які визначали місце Галичини у європейській економічній кон'юнктурі. Простежено чисельність, зайнятість та соціальну структура українського населення. Окреслено особливості розвою національної економіки, зокрема її лідерів під впливом зовнішніх та локальних факторів. Охарактеризовано розвиток ко-

операції та приватного підприємництва, соціально-економічну модель ГКЦ, професійну освіту та виставковий бізнес як фактори економічного розвитку регіону.

The monograph provides a comprehensive analysis of the economic activity of the Ukrainian community of Galicia in the interwar period, presenting it as a complex phenomenon. The research analyses ethnical and demographic processes as well as social structure of the population of Galicia, with the aim to outline the economic potential of the Galician region. The place of Galicia in the European economic environment was determined by the following factors: agricultural and industrial production, trade balance, rate of foreign investments, source of raw materials, professional workforce, etc. Galicia was famous for exporting timber, agricultural products, and, due to being rich in natural resources and the development of oil industry, was associated with California which had rich oil fields. Having realized that economic self-organization is an essential component of the political autonomy, the Ukrainians got impetus to actively participate in the social and economic life. What is more, economic problems had started to be paid attention to when drawing up the programmes of the Ukrainian political parties and organizations.

384. Патер І. Українсько-польські відносини у Галичині в роки Першої світової війни (Нариси історії) / Іван Патер ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2019. — 196 с. (Ум. друк. арк. 15,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9069-3.

У монографії на основі узагальнення нових архівних джерел, критичного осмислення здобутків історичної літератури висвітлено національну ідею у програмних документах українських і польських політичних партій, їх прагнення щодо її реалізації, боротьбу українського політикуму за новий виборчий закон та відкриття українського університету у Львові. З'ясовано антиукраїнську політику польських адміністративних властей і австрійської воєнщини у краю на початку війни т. зв. «української зради», наголошено на масових репресіях щодо українців, дволичності австрійської влади до українських домагань стосовно поділу Галичини на східну і західну частини й утворення окремого українського коронного краю, її бажання вирішити польське питання в дусі австро-польської розв'язки. Акцентовано на посиленні польсько-українського протистояння після проголошення Центральними державами Польської держави і відокремлення Галичини, показано протестні виступи українських послів у віденському парламенті га українського населення у краю проти листопадових актів 1916 р., загострення стосунків між українцями і поляками після Берестейського миру. Розкрито підготовку і перебрання влади українцями у Галичині та Буковині у листопаді 1918 р., претензії поляків щодо приналежності цих земель до Польщі, що призвело до збройної боротьби між українцями і поляками, особливо жорстокої у 40-х роках XX ст.

The monograph, based on the synthesis of new archival sources, critical reflection on the achievements of historical literature, highlights the national idea in the program documents of Ukrainian and Polish political parties, their aspirations for its implementation, the struggle of Ukrainian politicians for a new election law, and the opening of the Ukrainian university in Lviv. The anti-Ukrainian policy of the Polish administrative authorities and the Austrian military in the country at the beginning of the so-called «Ukrainian betrayal» war has been clarified. It emphasized on the massive repression of Ukrainians, the Austrian authorities double-dealing concerning the Ukrainian intentions to divide Galicia into eastern and western parts and form a separate Ukrainian crown region, its desire to resolve the Polish issue in the Austro-Polish solution way. Emphasized on the intensification of Polish-Ukrainian confrontation after the proclamation of The Second Polish Republic by the Central Powers and separation of Galicia, showed protests of Ukrainian ambassadors in the Viennese parliament and Ukrainian citizens in the region against the November acts of 1916, worsening relations between Ukrainians and Poles after the Treaty of Brest-Litovsk. Preparation and taking power by the Ukrainians in Galicia and Bukovyna in November 1918, claims of the Poles concerning belonging of these lands to Poland, which led to an armed struggle between the Ukrainians and Poles, especially cruel in the 1940s, were revealed.

385. Пеняк П. Верхнє Потисся як регіон контактів давніх європейських культур / Пеняк П. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Ужгород : Lambert Academic Publishing, 2019. — 80 с. (Ум. друк. арк. 5,0). — 300 пр. — ISBN 978-613-9-44313-0.

У виданні розглядаються міжплемінні та регіональні контакти населення Верхнього Потисся від стародавнього кам'яного віку — палеоліту до раннього середньовіччя. Вигідне географічне розташування у північно-східній частині Карпатського басейну зробили його своєрідним містком між Центральною і Східною Європою. Для певних історичних періодів регіону були притаманні пам'ятки з елементами південних, західних і східних впливів.

The book is devoted to the ancient history of Upper Tisa Area from Stone Age till second half of the I millennium A.D. It was a pin zone of cultural exchange between Central, East and South-East Europe. As archeological sources shows, for the separate periods of region history the monuments with elements of south, western and east influence were characterized. The saturation of this territory with the ancient tribes and ethnic groups artefacts gives an opportunity for the recreation of processes of historical development of human society.

386. Піскун В. Міжнаціональний консенсус в Україні: історичне підґрунтя та суспільно-побутові практики : науково-аналітична доповідь / Валентина Піскун, Віктор Брехуненко, Дмитро Гордієнко ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Людмила, 2018. — 72 с. (Обл.-вид. арк. 4,2). — 50 пр. — ISBN 978-617-7638-42-0.

У результаті проведеного дослідження проаналізовано теоретичний, інституційний та правовий виміри запропонованого провідниками українського національного руху у часи Української революції (1917—1921 рр.) загальнонаціонального порозуміння, що було покладено в основу творення демократичної української держави. Проведено історичні паралелі та сформульовано пропозиції щодо аперцепції (сприймання) інформації та її використання в маніпулятивних практиках. Головну увагу зосереджено на систему освіти, як визначальну сферу для формування конкурентоздатності особи і суспільства.

387. Праці українсько-польської комісії дослідження взаємин 1917—1921 рр. / відп. ред. В.Ф. Верстюк, Я.Я. Бруський ; відп. секр. В.В. Скальський ; Ін-т історії України НАН України ; Національний ун-т «Києво-Могилянська академія» ; Варшавський ун-т ; Центр східноєвропейських студій. — Київ, 2019. — Т. 1. — 276 с. (Обл.-вид. арк.14,1). — ISBN 978-966-02-9041-9 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9044-0 (т. 1).

Поляки і українці — народи-сусіди. Кілька століть вони проживали в одній державі — Речі Посполитій, спільно захищали її кордони, освоювали простори, множили культуру й водночас... конфліктували. Конфлікти були настільки жорсткими/жорстокими, що Річ Посполита занепала, а згодом й впала. Відтоді упродовж тривалого часу поляки й українці, перебуваючи під чужоземним пануванням, прагнули повернути собі державну незалежність. Перша світова війна поклала край домінуванню у Європі великих традиційних імперій, створила умови для виникнення національних держав. Цією обставиною скористалися народи Центрально-Східної Європи, у тому числі поляки й українці. Підвищений інтерес в обох країнах до подій столітньої давнини, що пов'язані з відродженням незалежних Польської та Української держав, їх непростими взаєминами — від протистояння до об'єднання зусиль для спротиву комуністичній агресії, актуалізований складнощами сучасного політичного моменту, спонукав до створення спільної Комісії польських та українських істориків, які займаються цими проблемами. Комісія дістала назву — Українсько-польська комісія для дослідження взаємин 1917—1921 рр. Вона була створена 22 березня 2018 р. на базі двох університетів — Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Варшавського університету. Ініціативу активно підтримав Інститут історії України НАН України. До складу Комісії увійшло 8 українських та 8 польських фахівців-істориків, які досліджують події Української революції та боротьбу польського народу за незалежність. Очолили Комісію проф. Владислав Верстюк (Інститут

історії України НАН України, НУ «КМА») та проф. Ян Яцек Бруський (Ягеллонський університет). Завдання Комісії полягає у пошуку й вивченні архівних документів того часу, глибшому ознайомленні з історіографічними здобутками, дискутуванню контроверсійних проблем, підготовці збірників документів й наративних праць. До першого випуску «Праць» Комісії увійшли статті, підготовлені на основі виголошених її членами доповідей, що стосувалися насамперед найважливіших аспектів польсько-українських стосунків 1918—1920 рр., а також цікавий і малознаний в Україні документ — аналітична записка Романа Кноля від грудня 1917 р. про розвиток революції в Україні.

388. Реабілітовані історією : науково-документальна серія книг : у 27 т. / гол. редкол. : Смолій В.А. (гол.) та ін. ; Ін-т історії України НАН України ; Головна редколегія науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією» НАН України ; Служба безпеки України ; Національна спілка краєзнавців України та ін. — 2019. — ISBN 966-566-194-9 (серія).

Кн. 3, ч. 3. Харківська область / авт. кол. : Л.Б. Ровчак, І.В. Шуйський, В.А. Золотарьов та ін. ; обл. редкол. : М.Є. Черняк (гол.), Л.Б. Ровчак (секр.), В.В. Аннопольська та ін. ; Українське культурно-просвітницьке товариство «Меморіал» ім. В. Стуса ; Харківська облдержадміністрація ; Харківська облрада. — Київ — Харків, 2019. — 640 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 83,1). — 640 пр. — ISBN 978-966-649-015-8 ; ISBN 978-966-649-136-0 (Кн. 3, ч. 3).

«Реабілітовані історією. Харківська область» — складова частина всеукраїнської багатотомної науково-документальної серії книг, що є першою спробою системного висвітлення теми політичних репресій комуністичної тоталітарної влади. Видання по Харківській області складається з восьми книг, побудованих за єдиною структурою. До третьої частини Книги третьої увійшли в алфавітному порядку імена громадян, що зазнали політичних репресій в період з серпня 1937 р. й до кінця 1938 р., прізвища яких починаються на літери Н — Т.

Для широкого кола читачів: наукових працівників, викладачів, студентів, учнів, службовців органів державної влади та управління — усіх, хто небайдужий до минулого України, хто прагне знати правду про її трагічні сторінки.

389. Реабілітовані історією : науково-документальна серія книг : у 27 т. / гол. редкол. : Смолій В.А. (гол.) та ін. ; Ін-т історії України НАН України ; Головна редколегія науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією» НАН України ; Служба безпеки України ; Національна спілка краєзнавців України та ін. — 2019. — ISBN 966-566-194-9 (серія).

Кн. 4. Волинська область / упоряд. : М.М. Кучерепа (кер.), І.В. Берднікова, О.С. Никончук (відп. за вип.) та ін. ; обл. редкол. : С.Є. Мишковець (гол.), М.М. Кучерепа (відп. секр., кер. авт. кол.), В.К. Баран, Г.В. Бондаренко та ін. ; Українське культурно-просвітницьке товариство «Меморіал» ім. В. Стуса ; Волинська облдержадміністрація ; Волинська облрада. — Луцьк : Вежа-Друк, 2019. — 568 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 58,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-361-559-2 ; ISBN 978-966-940-258-5 (кн. 4).

У книзі публікуються документи і матеріали з архівів України, які висвітлюють процес становлення й функціонування радянського тоталітарного режиму на території Волинської області. Значне місце займають біографічні нариси про земляків й спомини громадян, які зазнали безпідставних переслідувань. Поміщено короткі біографічні довідки про громадян, прізвища яких починаються на літери Д — Й.

Для широкого кола читачів: наукових працівників, викладачів, студентів, учнів, службовців органів державної влади та управління — усіх, хто небайдужий до минулого України, хто прагне знати правду про її трагічні сторінки, хто виявляє зацікавлення історією Волині, а також для тих, хто особисто зазнав репресій.

390. Реєнт О.П. Всесвітня історія : підруч. для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / О.П. Реєнт, О.В. Малій ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Генеза, 2018. — 232 с. (Обл.-вид. арк. 18,0).

391. Реєнт О.П. Історія України : підруч. для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / О.П. Реєнт, О.В. Малій ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Генеза, 2018. — 272 с. (Обл.-вид. арк. 18,3).

392. Руда О. Національно-освітня політика урядів Польщі щодо населення Галичини в 20—30-х роках ХХ століття: реалізація та рецепції / Руда О. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2019. — 802 с. (Ум. друк. арк. 64,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8940-6.

Комплексно досліджено національну та освітню політику урядів міжвоєнної Польської держави, спроби її реалізації в Галичині та реакцію на неї населення. Простежено причини та наслідки впровадження політики національної та державної асиміляції меншин у національній сфері, а також концепцій національного та державницького виховання у шкільництві. Обгрунтовано, що національно-освітня та мовна політика Польщі призвели до скорочення кількості початкових і середніх шкіл з мовами навчання меншин, їх утраквізації, ускладнили непольському населенню здобуття освіти у вищих навчальних закладах. Проаналізовано відстоювання українськими, єврейськими та німецькими політичними партіями, культурно-освітніми товариствами, громадсько-політичними діячами та духовенством освітніх і мовних прав населення, що стало можливим завдяки активній культурно-просвітницькій роботі, суспільно-політичній і парламентській боротьбі. Розглянуто освітню діяльність польської спільноти краю, яка, перебуваючи в Галичині у меншості, зосередилася на розвитку національного шкільництва, поширенні полонізаційних впливів і запобіганні денаціоналізації місцевих поляків.

In the interwar polyethnic Polish state, over a third of its citizens was national minorities. The perception by the government and the Polish public of poly-ethnicity as a threat to the sovereignty of the state led to a consistent polonization and assimilation policy towards those national groups that, in their opinion, could damage the internal security and integrity of Poland. The state national policy of the 20-30s of the 20th century was characterized by inconsistency and intemperance, and its main task was to prevent the predominance of the non-Polish component in the newly annexed territories, mainly in Galicia, where the Poles were in the minority. At the state and especially at the local levels, the norms of the Polish legislation were often violated, which led to many contradictions in the implementation of language and educational policies. As a consequence, national education and language policies had a negative impact on the general education status of non-Polish population, leading to a reduction in the number of schools with minority languages of study. The government's implementation of national or state concepts of education was perceived by the non-Polish population as a threat of denationalization. Transformation of schools into utraquist schools, or the elimination of minority language teaching institutions, only strengthened peoples' aspirations for education in their mother tongue. Given this, Ukrainian, Jewish and German political parties, cultural and educational societies, socio-political figures and clergy focused on establishing of a national schooling.

393. Рычка В.М. Вещий Олег в истории и памяти / Владимир Михайлович Рычка ; Ин-т истории Украины НАН Украины. — Санкт-Петербург : Издательство Олега Абышко, 2019. — 288 с. (Уч.-изд. л. 18,0). — 400 экз. — ISBN 978-5-604-2531-3-7.

В пестрой галерее исторических деятелей, усилиями которых были заложены основы могущественного восточнославянского государства с центром в Киеве, заметно выделяется фигура Олега Вещего, который правил здесь при малолетнем Игоре Рюриковиче в 882—912 гг. Созданный древнерусскими книжниками-летописцами в начале XII в. образ этого удачливого киевского правителя вдохновлял историков и писателей Нового времени на смелые исторические и захватывающие художественно-поэтические реконструкции. Автору также не удалось, наверное, устоять перед соблазном дополнить и улучшить ранее предложенные

в науке реконструкции жизни и деятельности Олега Вещего на фоне ранней истории Киевской Руси. Однако более важным представлялось вскрыть на страницах книги традиции и механизм различных культур восприятия и реконструкции прошлого, выяснить, какими литературными образцами вдохновлялись средневековые книжники, проследить, как созданные ими летописные зарисовки о Вещем Олеге понимали, комментировали и развивали в своем творчестве последующие поколения историков, литераторов и художников.

Для всех интересующихся историей Древней Руси.

У барвистій галереї історичних діячів, що їхніми зусиллями були закладені підвалини могутньої східнослов'янської держави з центром у Києві, помітно виокремлюється постать Олега Віщого, який правив при малолітньому Ігорю Рюриковичу 882—912 рр. Створений давньоруськими книжниками-літописцями на початку XII ст. образ цього удачливого київського правителя надихав істориків і письменників Нового часу на сміливі історичні й захоплюючі художньо-поетичні реконструкції. Авторові також не вдалося, напевно, утриматися від спокуси доповнити й покращити раніше запропоновані у науці реконструкції життя й діяльності Олега Віщого на тлі ранньої історії Київської Русі. Проте більш важливим уявлялося презентувати на сторінках книги традиції й механізм різних культур сприйняття та реконструкції минулого, з'ясувати, якими літературними зразками надихалися середньовічні книжники, простежити, як створені ними літописні замальовки про Віщого Олега розуміли, коментували й розвивали у своїй творчості наступні покоління істориків, літераторів та художників.

Для усіх, хто цікавиться історією Давньої Русі.

394. Севастьянов В.О. Нариси з історії вітчизняного краєзнавства: товариство з вивчення Криму (1922—1932 рр.) / О.В. Севастьянов ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. — Київ : НУБіП України, 2018. — 273 с. (Ум. друк. арк. 15,9). — 100 пр. — ISBN 978-617-7630-20-2.

На основі синтезу архівних і маловідомих опублікованих джерел відтворено історію діяльності Товариства з вивчення Криму — однієї з найбільш авторитетних наукових громадських кримознавчих організацій 20-х — початку 30-х років XX століття. Подано характеристику внеску членів Товариства в розвиток регіонознавчих досліджень.

Для істориків, істориків науки, джерелознавців, біобібліографів, кримознавців, усіх, хто цікавиться історією наукового вивчення Криму.

395. Село Жуки — батьківщина літописця Самійла Величка : зб. матеріалів наук. конф. / ред. кол. : Л.В. Бабенко, М.М. Кононенко (гол.), А.Г. Логвиненко та ін. ; О.Б. Супруненко (відп. ред.) ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Департамент культури і туризму Полтавської облдержадміністрації ; Полтавський краєзнавчий музей ім. В. Кричевського ; Полтавська районна рада. — Київ — Полтава, 2019. — 184 с. (Ум. друк. арк. 10,0 ; Обл.-вид. арк. 10,4). — 500 пр. — ISBN 978-966-8999-95-6.

Вміщені наукові статті, публікації та матеріали доповідей і повідомлень Третьої наукової конференції «Село Жуки — батьківщина літописця Самійла Величка» (м. Полтава, 1 берез. 2019 р.), проведеної Полтавським краєзнавчим музеєм імені Василя Кричевського разом із Полтавською районною радою. Висвітлюються проблеми вивчення спадщини визначного земляка-літописця козацької історії Полтавщини і безпосередньо села Жуки та його околиць від найдавніших часів до сьогодення, джерелознавчі та музеєзнавчі аспекти в історії краю, питання краєзнавства мікрорегіону.

Для істориків, краєзнавців, працівників музеїв, вчителів загальноосвітніх шкіл, широкого загалу шанувальників історії Полтавщини, учнівської молоді.

396. Словник енциклопедії історії Української революції 1917—1921 років / гол. ред. В.Ф. Верстюк ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 124 с. (Ум. друк. арк. 7,2 ; Обл.-вид. арк. 5,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8844-7.

Словник містить 1846 гасел, що відображають комплекс проблем історії Української революції, її розвиток, головні складові частини, загальні закономірності та регіональні особливості. Гасла розкривають широкий контекст революції, її головні події, явища, громадські організації, політичні партії, суспільні рухи, міжнародні відносини, а також життєвий шлях видатних діячів і дієвих осіб революційної доби. В центрі уваги процеси українського державо- та націотворення періоду революції, а відтак державні інститути та їх діяльність.

Представлене видання орієнтоване насамперед на його фахове обговорення у наукових та викладацьких колах.

397. Слово політв'язня: періодичні видання Ліги українських політичних в'язнів 1946—1947 рр. / упоряд. і відп. ред. Михайло Романюк ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2019. — 584 с. (Ум. друк. арк. 34,5). — 500 пр. — ISBN 978-966-02-8919-2.

У збірник увійшли періодичні видання Ліги українських політичних в'язнів 1946—1947 рр., підготовлені, надруковані та поширювані здебільшого в середовищі українських емігрантів у таборах для переміщених осіб у Західній Німеччині й Австрії. Серед уміщених часописів — титульне видання ЛУПВ «Літопис політв'язня», бюлетень її управи «Політв'язень» і журнал філії у Корнбергу «За волю». В опублікованих виданнях, оригінали яких розкидані по багатьох архівах та книгозбірнях світу, розкрито процес створення й основні етапи організаційного становлення Ліги українських політв'язнів у перші роки існування, місце політв'язнів в еміграційному житті. Особливу цінність становлять надруковані тут спогади, які відображають суть комуністичного і нацистського тоталітарних режимів, поневіряння та долю політичних в'язнів у тюрмах і концтаборах СРСР та нацистської Німеччини.

Для істориків, дослідників новітньої історії України, широкої читацької аудиторії.

The collection includes periodicals by the League of Ukrainian Political Prisoners of 1946—1947, prepared, published, and distributed mostly among Ukrainian emigrants in displaced persons camps in West Germany and Austria. Highlighted magazines contain the head edition of the LUPP «Litopys politviaznia», bulletin «Politviazen», and the magazine of Kornberg branch «Za voliu». The published editions reveal the process of creation and the main stages of organizational formation of the League of Ukrainian Political Prisoners in its first years of existence, the place of political prisoners in emigration life. Of particular value are the memoirs printed here, which reflect the essence of Communist and Nazi totalitarian regimes, ordeals, and fate of political prisoners in the prisons and USSR and Nazi concentration camps.

For historians, researchers of Contemporary history of Ukraine and a wide readership.

398. Смолій В. Феномен української національної революції XVII ст.: компаративні та евристичні проекції / Валерій Смолій, Валерій Степанков ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 374 с. (Обл.-вид. арк. 20,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9005-1.

У пропонованих нарисах апробовуються нові евристичні підходи до дослідження Української національної революції XVII ст. як складного суспільного та соціально-політичного феномена раннього нового часу, породженого специфікою перебігу історичного процесу на етнічному українському ареалі й водночас типологічно спорідненого з революційними рухами в ряді країн Європи, а також англійських колоніях Нового Світу, що вступали у період створення національних держав і вироблення якісно відмінних від середньовічних моделей суспільних відносин.

Видання розраховане на науковців, викладачів та студентів вишів, широкий читацький загал.

399. Собори Київської архиєпархії XV—XVIII століть. Кн. 1. Собори XV—XVII століть / упоряд. : Дарія Сироїд, Ігор Скочиляс, Ірина Скочиляс ; заг. ред. та історичний нарис Ігоря Скочиляса ; Львівське відділення Ін-ту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Гру-

шевського НАН України ; Український Католицький ун-т. — Львів, 2018. — XXXVI + 372 с. (Обл.-вид. арк. 20,3). — 300 пр.

Книга присвячена одному з найбільш яскравих феноменів Руської Церкви домодерного періоду — соборам Київської митрополичої архиєпархії. Зібрання духовенства і мирян відбувалися в головних адміністративних центрах архиєпархії (у Вільні, Києві, Мінську і Новгородку) та територіально охоплювали землі сучасних Білорусі, Литви й України, а також Латвії, Польщі й Росії. Упродовж XV—XVII ст. єпархіяльні собори були основою організації й канонічної структури Православної та Унійної Церков і важливим публічним форумом артикуляції культурно-релігійної програми «руської нації» в межах Великого князівства Литовського і Корони Польської. Видання містить 45 документів італійською, латинською, польською, руською і церковнослов'янською мовами, публікація яких уперше супроводжується перекладами на сучасну українську. З-поміж інших унікальних джерел (богословські пам'ятки, соборові декрети і конституції, адміністративні й судові акти тощо) до наукового обігу вперше введено формуляри пастирських повчань київських митрополитів, що збереглися в рукописних Кормчих книгах київської («західноруської») редакції.

400. Сокіл В.В. Епістолярій Тита Реваковича / Сокіл В.В. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 774 с. (Обл.-вид. арк. 62,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8883-6.

У книзі вперше представлено в повному обсязі листи Т. Реваковича та кореспондентів до нього. За часом вони охоплюють майже 50 років, а число адресантів сягає далеко за півтори сотні. Кореспондентське коло дуже різноманітне: письменники, науковці, юристи, вчителі, громадсько-політичні діячі, вояки та найбільше священнослужителі. У листах відображена ціла епоха боротьби та поступу до незалежної України. Всі вони автентичні, взяті з архівів, публікуються без будь-яких змін. Наприкінці додано список кореспонденцій з коментарями, який зробив сам Т. Ревакович. Автор уклав цінні біограми, які розширюють інформацію про людей, котрі листовно контактували з адресатом. Для зручності користування епістолярієм подано покажчик імен, що відображено також поазбучно у змісті.

The book for the first time fully presents the letters of T. Revakovich and his correspondents. In time, they span nearly 50 years and reach more than one hundred and a half. The correspondent circle is very diverse: writers, scholars, lawyers, teachers, socio-political figures, soldiers and most of all clergy. The letters reflect a whole era of struggle and progress towards independent Ukraine. All of them are authentic, taken from the archives, and are published without change. Finally, a list of comments with comments by T. Revakovich was added. The author has enclosed valuable biographies that disseminate information about people who have corresponded with the addressee. For ease of use, the epistolary is given a name pointer, which is also displayed alphabetically in the table of contents.

401. Список репресованої літератури: документи і матеріали / упоряд. С.І. Білокінь ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Українські пропілеї, 2018. — 520 с. (Обл.-вид. арк. 31,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-7407-19-4.

«Список репресованої літератури» — це літературно-культурологічний проект відомого українського філолога, історика і джерелознавця Сергія Білоконя та видавництва «Українські пропілеї», відомого виданням легендарного культурологічного альманаху «Хроніка-2000». Проект передбачає дослідження і оприлюднення на широкий загал раніше не публікованого переліку заборонених в Україні видань як свідчення тоталітарної цензури комуністичного режиму. Проект дає змогу відновити історичну справедливість та повернути в культурний та науковий обіг значну кількість знакових вітчизняних видань, залишених на маргінесах з ідеологічних міркувань.

Для істориків, бібліографів, культурологів, широкого кола читачів, які цікавляться історією комуністичної цензури в Україні.

402. Срібняк І. Італія/Italia: короткий нарис історії : навч. посіб. / Срібняк І. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Рим — Київ : Consortium scientifico-educatif international Lucien Febvre, 2019. — 206 с. (Ум. друк. арк. 10,0). — ISBN 978-966-2410-29-7. — Режим доступу : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27567

Посібник містить стислий виклад основних тенденцій розвитку етнонаціональних процесів на Апеннінському півострові; чільна увага приділена періоду Римської республіки та імперії; її розпаду та становленню на італійських землях ранньофеодальної державності, а також виникненню італійських міст-комун; відтворено основні політичні та суспільно-економічні події в італійських державах доби серед ньовіччя, докладно реконструйовано боротьбу за об'єднання країни в єдину державу (Рісорджименто) та подальший перебіг політичних процесів в Італійському королівстві; розкрито особливості історичного шляху Італії новітньої доби та специфіку українсько-італійських культурних зв'язків та міждержавних взаємин у XIX — на початку XXI ст.

Для студентів історичних та філологічних факультетів університетів, вчителів, всіх, хто вивчає італійську мову та цікавиться проблемами європейської та всесвітньої історії.

403. Стецько Я. 30 червня 1941. Проголошення відновлення державности України / Стецько Я. ; упор. М. Посівнич, О. Ісаюк ; післям. І. Патриляк ; відп. ред. М. Посівнич ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів — Торонто, 2019. — 476 с., іл. (Ум. друк. арк. 29,8). — 500 пр. — ISBN 978-617-7835-20-1.

Спогади голови Українського Державного Правління та члена Проводу ОУН(б) Ярослава Стецька (1912—1986) вперше вийшли друком в 1967 р. у м. Торонто в серії політичної бібліотеки Ліги Визволення України, ч. 26 стараннями Ліги Визволення України (Канада), Організацій Оборони Чотирьох Свобід України (США) і Української Видавничої Спілки (Англія) під редакцією Івана Вараниці, Романа Малащука та передмовою Дмитра Донцова. Дизайн обкладинки виконав Богдан Стебельський. Книга є збірником власне спогадів і міркувань самого Я. Стецька, а також текстів-роздумів провідних діячів Петра Мірчука, Д. Донцова, Степана Галамая, Володимира Макара, Юрія Тиса, Зенона Матли, Петра Башука, Лева Шанковського, Олександра Марітчака та інших. У виданні подаються відповіді очевидців зазначених подій на дражливі питання контактів ОУН з Німеччиною у 1939—1941 рр. та загострення їх взаємин, участі українців у її військових формуваннях (Нахтігаль, Роланд), тривалу підготовку і нелегкі умови проголошення Акту відновлення української державності у Львові 30 червня 1941 р., його далекосяжну мету та драматичні обставини, в яких відбувалася ця знакова подія, упорядники прослідковують подальшу долю творців і оборонців Акту.

The memoirs of Yaroslav Stetsko (1912—1986), the head of the Ukrainian State Government and a member of the OUN(B) Leadership, was first published in 1967 in Toronto in the 26th volume of the Canadian League for the Liberation of Ukraine's political biography series. The series came about through the efforts of the Canadian League for the Liberation of Ukraine (today League of Ukrainian Canadians), the Organization for the Defense of Four Freedoms of Ukraine (USA) and the Ukrainian Publishing Association (England). The memoirs were edited by Ivan Varanytsia and Roman Malaschuk, and Dmytro Dontsov wrote the foreword. The cover was designed by Bohdan Stebelsky. The work is a collection of memoirs and reflections written by Yaroslav Stetsko, as well as reflection pieces by leading Ukrainian political and community activists of the time, such as Petro Mirchuk, Dmytro Dontsov, Stepan Halamay, Volodymyr Makar, Yuri Tys-Krokhmaliuk, Zenon Matla, Petro Bashuk, Lev Shankovsky, Oleksandr Maritchak and others. The publication is an eyewitness account of the events surrounding the questions of OUN situational contacts with Germany in 1939-1941 and the deterioration and breakdown of these relationships: the participation of Ukrainians in German military formations («Nachtigal» and «Roland» battalions); the lengthy preparation and difficult conditions of proclaiming the Act of Restoration of Ukrainian Statehood in Lviv on 30 June 1941and its far-reaching purpose; and the dramatic circumstances in which this landmark event took place and was suppressed by Nazi Germany, as well as the fate of the authors, participants and defenders of this Act by the OUN(B) Liberation Movement.

404. Стяжкіна О. Стигма окупації: радянські жінки у самобаченні 1940-х років / Олена Стяжкіна ; Ін-т історії України НАН України ; Національний ун-т «Києво-Могилянська академія» ; Центр європейських гуманітарних досліджень ; Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства. — Київ : Дух і літера, 2019. — 384 с. (Обл.-вид. арк.22,0). — ISBN 978-966-378-653-7. — (Серія «Бібліотека спротиву, бібліотека надії»).

Монографія присвячена війні й неспроможності людей осягнути окупаційний досвід як у момент його проживання, так й у перші роки після вигнання нацистів. Дослідження побудоване навколо історії трьох жінок та двох режимів, один з яких змушував своїх громадянок бути радянськими й героїчно загинути, а інший — нацистський — зректися й радянського, й людського. У книзі йдеться про розпач й виживання, відмінності у розумінні та сприйнятті добра й зла, про пошуки й обрання стратегій життя та смерті, про тонкі й непевні грані між колаборацією та праведністю, спротивом та відстороненням, мародерством та підтримкою інших. Це також аналіз жіночого досвіду й травматичного та нестабільного процесу пошуку слів та механізмів самоописання у контекстах «подвигу», «зради», «ворогів», «героїв», що змінювалися упродовж 1940-х років як унаслідок внутрішніх інтенцій дієвих осіб, так і під тиском усталених державних пропагандистських настанов щодо «правильної поведінки» радянських громадян під окупацією. Це історія формування державної політики стигматизації окупованих й самостигматизації людей, що вважали себе радянськими. Це історія нелінійності досвіду війни, викладена некодифікованою мовою самих жінок, одна з яких шукала для себе канонічної героїчної біографії, друга — сміливо й відчайдушно боролася за виживання, третя — рятувала інших без огляду на ризик покарання нацистською або радянською владою.

Для фахівців з історії Другої світової війни, широкого кола читачів.

405. Україна і Болгарія в історії Європи : зб. наук. пр. / упоряд. : Інна Манасієва, Ірина Матяш ; редкол. : Валерій Смолій (співгол.), Даніель Вачков (співгол.), Олена Бачинська та ін. ; Ін-т історії України НАН України ; Ін-т історичних досліджень БАН ; Комісія істориків України і Болгарії ; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. — Київ, 2019. — 560 с. (Ум. друк. арк. 11,9 ; Обл.-вид. арк. 10,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8813-3 ; ISBN 978-954-2903-34-5.

У збірнику наукових праць подано статті учасників Міжнародної наукової конференції «Україна і Болгарія в історії Європи», що відбулася 17—20 червня 2018 року в Софії, підготовлені за матеріалами виступів. Публікації висвітлюють спільні ключові питання історії Болгарії та України від середніх віків до сучасності. Значну увагу приділено персоналіям української і болгарської історії. Окреслено напрями архівних досліджень історії українсько-болгарських відносин.

Для науковців, аспірантів і студентів, які досліджують історію українсько-болгарських відносин, та всіх, хто цікавиться історією Болгарії та України.

В сборника научни трудове са представени статиите на участниците в Международната научна конференция «България и Украйна в историята на Европа», проведена на 17—20 юни 2018 г. в София. Публикациите разглеждат общите ключови въпроси в историята на България и Украйна от Средновековието до съвремието. Голямо внимание се обръща върху личностите в украинската и българската история. Очертани са направленията на архивните изследвания в историята на украинско-българските отношения.

За учени, докторанти и студента, изучаващи историята на украинско-българските отношения, а също така за всички, конто се интересуват от историята на България и Украйна.

406. Україна і Велике князівство Литовське в XIV—XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі : програма та тези доповідей VI Міжнар. наук. конф. (Кам'янець-Подільський, 18—21 верес. 2019 р.) / Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 90 с. (Ум. друк. арк. 5,8 ; Обл.-вид. арк. 4,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8986-4.

У виданні вміщено тези доповідей VI Міжнародної наукової конференції «Україна і Велике князівство Литовське в XIV— XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі», організованою спільно Інститутом історії України НАН України та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка.

Розраховано на фахівців з історії України та Великого князівства Литовського, викладачів, аспірантів і студентів історичних факультетів.

407. Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції : матеріали Сьомих Всеукр. Зарембівських наук. читань (Київ, 17 квіт. 2019 р.) : зб. наук. пр. / ред. кол. : Титова О.М. (гол. ред. кол.), Бєсов Л.М., Бичковська Г.М. та ін. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця». — Київ, 2019. — 232 с. (Ум. друк. арк. 13,5 ; Обл.-вид. арк. 17,8). — 100 пр. — ISBN 978-966-8999-97-0.

У збірнику вміщені матеріали Сьомих Всеукраїнських Зарембівських наукових читань «Українське пам'яткознавство: сучасні проблеми та тенденції». Матеріали висвітлюють коло проблем, пов'язаних із вивченням і збереженням історико-культурної спадщини в Україні на сучасному етапі.

Видання розраховане як для фахівців: істориків, археологів, пам'яткознавців, музеєзнавців тощо, так і для широкого загалу читачів — усіх, хто цікавиться пам'яткознавством, пам'яткоохоронною справою, музеєзнавством, історією і культурою України в цілому.

408. Українсько-польське співжиття під час Голокосту. На матеріалі Західної України : наук. вид. / наук. ред. і упоряд. А. Боляновський ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України ; Український ін-т вивчення Голокосту «ТКУМА». — Дніпропетровськ, 2019. — 120 с. (Ум. друк. арк. 6,0). — 500 пр. — ISBN 978-966-981-167-7.

Проаналізовано українсько-польсько-єврейські відносини в західному регіоні України в роки Другої світової війни.

The Ukrainian-Polish-Jewish relations in the western region of Ukraine during the Second World War were analyzed.

409. Українсько-польські відносини. Новітня доба / авт. кол. : Андрій Боляновський, Віталій Виздрик, Леонтій Войтович та ін. ; відп. ред. Микола Литвин ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2017. — 732 с. (Ум. друк. арк. 57,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8584-2.

Комплексно проаналізовано українсько-польські міждержавні та міжнаціональні відносини у XX—XXI ст. Особливу увагу приділено дискусійним проблемам у контексті геополітичних змін у Центрально-Східній Європі після Першої та Другої світових воєн, розпаду соціалістичного табору. Розкрито механізми функціонування стереотипів про українців, Україну та поляків, Польщу. Узагальнено досвід реформ у Польщі для сучасного українського етнодержавотворення.

Для науковців, педагогів, усіх зацікавлених новітньою історією України та Польщі.

410. Усна історія: проблеми та перспективи використання наративних джерел в історичних наукових дослідженнях : зб. матеріалів семінару методистів, керівників наукових відділень суспільно-гуманітарного профілю МАН України (Київ, 15 трав. 2019 р.) / упоряд. : О. Мережинська, С. Лихота та ін. ; відп. за вип. О. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Національний музей історії України. — Київ, 2019. — 52 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнського круглого столу методистів, керівників наукового відділення історії МАН України «Усна історія: проблеми та перспективи використання наративних джерел в історичних наукових дослідженнях». Представлено тези доповідей і виступів з питань усної історії.

Видання розраховане на педагогів закладів середньої та позашкільної освіти, а також інших освітян, яким цікаві розглянуті питання.

411. Філас В.М. Візуальне освоєння Північного Причорномор'я останньої чверті XVIII — середини XIX ст.: джерелознавчий аналіз / Філас В.М. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Запоріжжя : Видавництво Хортицької національної академії, 2018. — 460 с. (Обл.-вид. арк. 26,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-8157-68-4.

У монографії, що носить міждисциплінарний характер, з точки зору джерелознавства досліджено твори живопису та графіки як джерела з історії північно-причорноморського регіону останньої чверті XVIII — середини XIX ст. Пропоноване дослідження проведене на матеріалах музейних закладів, архівів, рукописних відділів бібліотек Росії, України, Польщі та ін. До дослідження було залучено і матеріали світових аукціонів та приватних колекцій. Особливу увагу приділено класифікації творів живопису та графіки як історичних джерел, а також їх структурному аналізу. Проведено атрибуцію цих творів живопису та графіки щодо сюжету, авторства та назви.

412. Формування моделей національного консенсусу в Україні в часи Української революції (березень 1917 — січень 1918 рр.) : джерельна база та інтерпретаційні практики / Валентина Піскун, Ігор Гирич, Михайло Ковальчук та ін. ; за заг. ред. В. Піскун ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Людмила, 2018. — 428 с. (Ум. друк. арк. 25,2 ; Обл.-вид. арк. 21,5). — 200 пр. — ISBN 978-617-7638-67-3.

Видання складається з двох частин. У першій частині автори намагалися осмислити: як український національний рух, що розгортався на початку XX ст., його лідери, ставилися до поняття іншого, інакшого за культурними ознаками, але того, хто проживав поряд з ними; яким було ставлення самих українців та інших спільнот до української мови як мови спілкування і мови державної; яким був політичний вимір пошуку національного порозуміння в часи Української революції; як відбувалося творення української армії; вияви національного консенсусу у побуті.У другій частині автори представили комплекс джерел, які є базовими для ілюстрації теоретичних осмислень та практики дій у пошукуванні українцями моделі міжнаціонального консенсусу у період з березня 1917 по січень 1918 р.; деякі документи ілюструють практичне втілення в життя «ідей і гасел» їхніх опонентів. Частина документів друкується вперше.

413. Церква — наука — суспільство: питання взаємодії. Присвячується 250-річчю від дня народження митрополита Євгенія (Болховітінова) : матеріали П'ятнадцятої Міжнар. наук. конф. (28 трав. — 1 черв. 2019 р.) / відп. за вип. Крайній К.К., Черняхівська О.М. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник та ін. — Київ, 2019. — 308 с. (Ум. друк. арк. 35,8). — 100 пр.

Висвітлюються: історія, історіографія, джерелознавство, археологічні дослідження пам'яток церковної давнини, дослідження і охорона пам'яток матеріальної культури релігійного призначення.

414. Чорнобильське досьє КҐБ: суспільні настрої. ЧАЕС у поставарійний період : збірник документів про катастрофу на Чорнобильській АЕС / упоряд. : Олег Бажан, Володимир Бірчак, Геннадій Боряк; редкол. : А. Когут, І. Лябах, М. Панова, О. Рубльов, В. Хропко; відп. ред. В. Смолій ; Ін-т історії України НАН України ; Галузевий державний архів Служби безпеки України ; Український ін-т національної пам'яті . — Київ : Майстер книг, 2019. — 1198 с. (Обл.-вид. арк. 96,8). — 500 пр. — ISBN 978-617-7652-14-3.

У виданні зібрано і оприлюднено документи 1986—1991 рр., що висвітлюють постчорнобильське життя — суспільні настрої, повсякдення, заходи з ліквідації наслідків аварії. Наведено інформування радянськими органами держбезпеки відповідних інстанцій

про стан ЧАЕС, вжиті заходи з підвищення безпечної експлуатації об'єкта «Укриття», ситуацію у зоні відчуження. Окрему увагу зосереджено на відтворенні моделі ситуативної поведінки різних груп населення України після оприлюднення інформації про «ядерне лихо» та реакцію світової спільноти на Чорнобильську трагедію.

Видання адресоване фахівцям з питань новітньої історії України, проблем екологічної безпеки, широкому колу небайдужих читачів.

415. Чухліб Т. Булава проти скіпетра: Україна у Великій північній війні 1700—1721 років / Тарас Чухліб ; відп. ред. О. Гуржій ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Арій, 2019. — 352 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 18,5). —ISBN 978-966-498-712-4. — (Серія «Таємниці історії»).

У книзі розкрито міжнародне та воєнно-політичне становище Українського гетьманату на чолі з І. Мазепою, І. Скоропадським та П. Орликом під час загальноєвропейської Північної війни 1700—1721 рр. Особливу увагу звернуто на спотворення пам'яті про ці події за наказом та участю царя Петра І в історіографії Російської імперії XVIII ст. Політичну ситуацію на Правобережній, Лівобережній та Запорозькій Україні схарактеризовано у зв'язку з воєнними діями та дипломатичними відносинами між Шведським королівством і Московським царством, а також Річчю Посполитою, Османською імперією та Кримським ханством. Проаналізовано українсько-шведські взаємини, а також джерела написання під час згаданої війни визначної пам'ятки вітчизняної політико-правової думки — «Пактів та Конституцій законів і вольностей Війська Запорозького» 1710 р.

Для широкого кола читачів.

416. Щоденники українського селянина Петра Федоровича Курінного. 1919 рік / упоряд : Валентина Піскун, Владислав Давидюк ; передм., комент. Валентина Піскун ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Людмила, 2019. — 428 с. (Обл.-вид. арк. 23,2). — 100 пр. — ISBN 978-617-7828-23-4.

До уваги читачів ми пропонуємо два «Щоденники» № 21 (з 16 березня (старого стилю) 1919 р. по 21 липня (старого стилю) 1919 р. включно) і № 22 (з 22 липня 1919 р. (старого стилю) по 7 грудня 1919 р. (старого стилю) включно) жителя Уманського Івангородського передмістя, селянина, мирового посередника Петра Федоровича Курінного (1852—1931 рр.), який упродовж майже 30-ти років вів пощоденні записи про події у його житті. Щоденники № 21 і № 22 у сукупності складають уяву про події 1919 року не лише на локальному (уманському) відтинку простору, а й загальноукраїнському. Текст «Щоденника № 22» публікується вперше.

417. Якубова Л. Євразійський розлам: Україна в добу гібридних викликів / Лариса Якубова ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Кліо, 2019. — 392 с. (Обл.-вид. арк. 21,0). — 1000 пр. — ISBN 978-617-7023-89-9.

Унаслідок агресії Росії, яка скористалася найгострішою в новітній історії політичною кризою для активування свого неоімперського проекту, державний суверенітет України у Криму, частині Донеччини і Луганщини від 2014 р. порушено. Відтоді на фронтах реального військового та віртуального ідеологічного зіткнень розгортається цивілізаційне протистояння українського і російського проектів, у контексті російсько-української гібридної війни, що триває понад п'ять років, кинуто драматичний виклик геополітичній суб'єктності України та самому її існуванню. Українська криза перетворилася на потужний важіль трансформації сучасного світу навіть попри те, що більшість геополітичних важковаговиків досі сприймають її з великою часткою скептицизму. Євразійський геополітичний простір перебуває у процесі масштабної трансформації, що докорінно змінить усіх учасників.

Книжка розрахована на читачів, які цікавляться актуальними питаннями української історії.

418. Якубова Л. Інтеграція Донбасу і Криму vs дезінтеграція України: історичний досвід, сучасні виклики : аналітична доповідь / Якубова Лариса ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 333 с. (Ум. друк. арк. 19,4 ; Обл.-вид. арк. 18,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8947-5.

В монографії визначені суперечності та проблеми українського націєтворення в умовах пришвидшення глобалізації та системної дестабілізації під впливом російської воєнної та ідеологічної експансії. На основі аналізу етнодемографічних, етнокультурних та етнополітичних змін українського соціуму в контексті дестабілізації української державності, розгортання курсу на євроінтеграцію та посилення російської геополітичної експансії означені провідні проблеми сучасного етапу націє- і державотворення. Доповідь підготовлена в рамках дослідницького проекту «Крим і Донбас: проблеми й перспективи інтеграції в модерний український проект». Названий проект є складовою частиною цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Інтеграція Донбасу і Криму в політико-правовий і соціокультурний простір України: історичний досвід, сучасні виклики, перспективи», яка виконується згідно з розпорядженням Президії НАН України від 28.04.2016 № 265.

419. Shapoval Yu. Holodomor 1932—1933: genocidio Ucraniano / Yuri Shapoval ; Editado por Jeremias M. Taurydzkyj ; Instituto de Estudios Políticos y Etno-Nacionales. SI Academia Nacional de Ciencias de Ucrania. — La ed mejorada. Ciudad Autónoma de Buenos Aires: Antigua, 2019. — 384 p.

420. Актуальні питання історії науки і техніки : матеріали 18-ї Всеукр. наук. конф. (Краматорськ, 26—28 верес. 2019 р.) / відп. ред. Гріффен Л.О. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; ДУ «Ін-т досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України» ; Академія наук вищої освіти України та ін. — Краматорськ, 2019. — 354 с. — ISBN 996-8575-40-6.

Конференція присвячена 85-річчю ПрАТ «Новокраматорський машинобудівний завод». У доповідях учасників конференції з різних регіонів України коротко висвітлені питання, що стосуються актуальних проблем історії науки і техніки, розвитку наукових і технічних ідей, персоналій видатних науковців та інженерів минулого тощо.

Збірник буде корисним науковцям, що працюють в галузі історії науки і техніки, пам'яткознавцям і музеєзнавцям, аспірантам і студентам відповідних спеціальностей, усім, хто цікавиться нашою історією та культурною спадщиною.

421. Боліло серце за Україну : спогади про Віталія Дончика : зб. ст. / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Ярославів Вал, 2019. — 384 с. + 16 с. ч/б вкл.

422. Булгаков Ю.В. Академік А.Д. Коваленко: життя та наукова діяльність: джерелознавче дослідження / Юрій Булгаков ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т архівознавства). — Київ, 2019. — 192 с. (Ум. друк. арк. 15,6 ; Обл.-вид. арк. 11,2). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8925-3.

У монографії на широкій документальній базі досліджено життєвий шлях та наукову діяльність видатного українського вченого у галузі механіки академіка АН УРСР Анатолія Дмитровича Коваленка (1905—1973). Особливу увагу приділено діяльності А.Д. Коваленка як очільника Інституту механіки АН УРСР (1959—1965) та завідувача відділу технічної теорії пружності і пластичності цього інституту, завідувача кафедри теорії пружності КДУ ім. Т.Г. Шевченка (1949—1959). Висвітлено діяльність А.Д. Коваленка як співробітника та в. о. головного вченого секретаря Президії АН УРСР. Розкрито участь вченого у вітчизняному та міжнародному науково-інформаційному обміні. Досліджено формування наукової школи А.Д. Коваленка. У якості ілюстрацій до наукової біографії вченого представлено підбірку зображень документів та фотознімків. Наприкінці книги розміщено додатки «Список доповідей А.Д. Коваленка на наукових форумах», «Дипломні та дисертаційні роботи, підготовлені під керівництвом А.Д. Коваленка», список абревіатур і скорочень та іменний покажчик.

Видання розраховане на дослідників історії науки України, вчених у галузі механіки, істориків, архівістів, джерелознавців.

423. Велика українська енциклопедія. Т. 2 [Електронний ресурс] / М.В. Шевера, В.А. Онищенко, Г.В. Бойко та ін. ; НАН України ; ДНУ «Енциклопедичне видавництво» та ін. — Київ, 2019. — Режим доступу : https://vue.gov.ua/

Енциклопедія представляє сучасну наукову картину світу, розповідає про персоналії, що вплинули на хід історії й рухали прогрес, охоплює тисячі термінів і понять із різних наук. Разом із e-ВУЕ природа і цивілізація стають зрозумілішими.

The Encyclopedia presents a modern scientific picture of the world, tells about the personalities that influenced the course of history and advanced progress, encompassing thousands of terms and concepts from different sciences. With e-VUE the nature and civilization are becoming clearer.

424. Вергунов В.А. Член-кореспондент АН УРСР М.О. Тюленєв (1889—1969) — вчений, педагог та фундатор сільськогосподарської меліоративної дослідної справи в Україні: до 130-річчя від дня народження / В.А. Вергунов ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т архівознавства) ; Національна академія аграрних наук України ; Національний ун-т водного господарства та природокористування та ін. — Рівне — Київ, 2019. — 123 с. (Обл.-вид. арк. 8,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-327-428-7. — (Історично-бібліографічна серія «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії» ; кн. 108).

Розкрито творчі здобутки на ниві осушувальних меліорацій в Україні видатного вченого, члена-кореспондента АН УРСР М.О. Тюленєва. Методом історико-наукового аналізу із залученням раніше недоступних архівних документів та матеріалів реконструйовано життя і творчі звитяги М.О. Тюленєва у розвитку вітчизняної меліоративної науки. Встановлено, що, завдячуючи розробкам, а також практичним рекомендаціям М.О. Тюленєва, насамперед у 20-х—30-х рр. минулого століття, відбувалось організаційне становлення системи наукового забезпечення осушувальних меліорацій в УСРР, його збереження під час німецько-радянської війни 1941—1945 рр. та піднесення у 50-х—60-х рр. XX ст.

425. Верстюк Владислав Федорович : біобібліографіч. довідн. : до 70-річчя від дня народження та 45-річчя науково-педагогічної діяльності / упоряд. : Р.Я. Пиріг, В.В. Скальський ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 90 с. (Обл.-вид. арк. 4,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8945-1.

У довіднику висвітлюються основні етапи життя, наукової, педагогічної, державної та громадської діяльності відомого українського історика, завідувача відділу історії Української революції 1917—1921 рр. Інституту історії України НАН України, доктора історичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки Владислава Федоровича Верстюка.

Для науковців, усіх, хто цікавиться історією вітчизняної науки.

426. В.І. Вернадський і Україна: з листування. У 2-х кн. Кн. 2. К — Я. Офіційне. Родинне / авт. та упоряд. : С.М. Кіржаєв, К.Є. Новохатський, Л.М. Яременко та ін. ; редкол. : А.Г. Загородній (гол.), О.С. Онищенко (заст. гол.) та ін. ; Комісія НАН України з розробки наукової спадщини академіка В.І. Вернадського ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т архівознавства). — Київ, 2019. — 1040 с. (Ум. друк. арк. 84,5 ; Обл.-вид. арк. 68,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8431-9 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8434-0.

Видання «В.І. Вернадський і Україна : з листування» у 2-х книгах продовжує тематику «Володимир Іванович Вернадський і Україна», започатковану у низці томів серії «Вибрані наукові праці академіка В.І. Вернадського». Представлений у виданні епістолярний матеріал репрезентує листування В.І. Вернадського як з діячами науки та культури, які жили і працювали в Україні, так і з іншими вченими, з якими Володимир Іванович контактував з питань розвитку науки та освіти в Україні, а також з членами своєї родини, описував у своїх листах українські події або висловлював свої думки про них. Листування репрезентовано трьома блоками — приватно-діловим, офіційним та родинним.

Друга книга містить приватно-ділове листування кореспондентів, прізвища яких починаються на літери К — Я. А також розділи з офіційним та родинним листуванням.

Переважна більшість листів публікується уперше.

427. Вік мудрості і сили (до 70-річчя Дмитра Васильовича Дубини) / Устименко П.М., Дзюба Т.П., Ємельянова С.М. та ін. ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ, 2019. — 48 с. (Обл.-вид. арк. 4,4). — 50 пр.

Висвітлено життєвий шлях і наукову діяльність українського науковця Дмитра Васильовича Дубини, відомого ботаніка, головного наукового співробітника Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, доктора біологічних наук, професора, лауреата Державної премії України у галузі науки та техніки, автора фундаментальних праць з проблем геобо-

таніки, гідроботаніки, екології, фітосозології, синфітосозології, ботанічного ресурсознавства. Представлено перелік його найважливіших праць. Наводяться привітання та спогади друзів, колег, учнів про ювіляра.

Книга буде цікавою фахівцям у галузі біології, екології, історії науки, а також науковій громадськості, викладачам вишів, аспірантам і студентам.

The book provides an overview of the life and activity of Dmytro V. Dubyna, a Ukrainian scientist, well-known botanist, chief researcher of the M.G. Kholodny Institute of Botany of the NAS of Ukraine, Doctor of Biological Sciences, Professor, laureate of the State Award of Ukraine in Science and Technology, author of fundamental works on problems of geobotany, hydrobotany, ecology, phytosozology, synphytosozology, and botanical resource science. A list of his most important scientific works is presented. The greetings to the researcher and memoirs of his friends, colleagues, students are given.

The book will be interesting to specialists in the field of biology, ecology, history of science, as well as to the scientific community, university lecturers and students.

428. Головна астрономічна обсерваторія Національної академії наук України: від ідеї створення до міжнародного визнання / за ред. Я.С. Яцківа ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ : Наукова думка, 2019. — Вид. друге, доповн. та доопрацьов. — 416 с. (Ум. друк. арк. 33,8 ; Обл.-вид. арк. 34,6). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1713-9. — (Проєкт «Наукова книга»).

Книгу присвячено історії створення та розвитку Головної астрономічної обсерваторії НАН України. На підставі архівних матеріалів описано титанічні зусилля та наполегливість академіка О.Я. Орлова щодо побудови академічної обсерваторії за планом першого президента Академії наук України В.І. Вернадського. Викладено складний тернистий шлях Обсерваторії від зародження до її міжнародного визнання, її здобутки, відкриття, досягнення, створення української астрономічної школи.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів фізичних факультетів вишів, а також для всіх, хто цікавиться історією астрономії та внеском українських учених у міжнародний розвиток астрономії.

429. Гуржій О. Спогади про батька та навколо нього / Гуржій Олександр ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 365 с. (Ум. друк. арк. 21,2 ; Обл.-вид. арк. 19,8). 100 пр. — ISBN 978-966-02-8697-9.

У книзі йдеться про життя та діяльність І.О. Гуржія — одного з провідних українських радянських істориків, час становлення якого припав на сталінську диктатуру, хрущовську «відлигу», початок брежнєвського «застою». Показано його тернистий шлях від черкаської сільської глибинки до висот вітчизняної науки через вчителювання з 17 років, жахи Голодомору, трагізм і героїку Другої світової війни. Крізь призму власного бачення і відчуття, проникливих спогадів, а також на основі залучення широкого документального матеріалу автором відтворено суспільно-політичні реалії того періоду, оточення вченого та його побутові проблеми. Частково виявлені чинники впливу на формування світогляду та творчі можливості І.О. Гуржія. Висвітлено контекст «Історик і влада».

Призначено для викладачів, студентів і фахівців у галузі історіографії.

430. Даниленко В.М. В.І. Вернадський. Простір життя і думки / Віктор Даниленко ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — 352 с. (Ум. друк. арк. 28,6 ; Обл.-вид. арк. 28,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-360-386-5. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.386.352

Висвітлено життя та діяльність видатного вченого-природознавця, філософа і мислителя, громадсько-політичного діяча Володимира Івановича Вернадського, ім'я якого займає одне з найпочесніших місць у світовій науці поряд з І. Ньютоном, Ч. Дарвіном, А. Ейн-

штейном. Біографічний нарис підготовлено на основі його праць, щоденників, листів, маловідомих або недоступних раніше документів і матеріалів. Життєпис подано у контексті суспільно-політичних процесів і подій. У додатку вміщено маловідомий в Україні, але дуже цінний краєзнавчий нарис молодого вченого.

Для істориків, викладачів, студентів, всіх, хто цікавиться долею В. Вернадського, історією науки, минулим української держави.

431. Зведений звіт з міжнародної діяльності Національного центру Юнеско «Мала академія наук» / упоряд. О. Пономаренко ; відп. за вип. О. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 76 с.

Наведено результати роботи Національного центру Юнеско 2 категорії «Мала академія наук» за 2019 р.

432. Зіньковський Анатолій Павлович : біобібліографія / Ін-т проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України. — Київ, 2019. — 78 с. (Обл.-вид. арк. 1,1). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8854-6.

В книзі висвітлено основні етапи життя, наукової, науково-організаційної, педагогічної та громадської діяльності відомого українського вченого в галузі механіки деформівного твердого тіла та динаміки і міцності машин, доктора технічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата премії НАН України імені С.П. Тимошенка Анатолія Павловича Зіньковського. Покажчик друкованих праць знайомить читача з численними роботами вченого, його творчими науковими досягненнями в галузі коливань дисипативних механічних систем та міцності матеріалів і елементів конструкцій в екстремальних умовах термосилового навантаження.

Для наукових працівників та усіх, хто цікавиться історією вітчизняної науки.

433. Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України / редкол. : А.І. Вовк (гол.) та ін. ; Ін-т біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України ; Ніжинський державний ун-т ім. М.В. Гоголя. — Ніжин, 2019. — 205 с. (Ум. друк. арк. 24,7). — 500 пр. — ISBN 978-617-527-195-7.

Книга присвячена 30-річчю діяльності Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря Національної академії наук України. У книзі висвітлено історію Інституту і формування основних напрямів його діяльності, які на даний час включають розробку методів синтезу потенційно біоактивних сполук, дослідження зв'язку між структурою і активністю, створення хімічних моделей біологічних процесів, вивчення властивостей нових біорегуляторів, розробку наукових основ синтезу і технології одержання практично корисних продуктів і матеріалів з природних вуглеводнів і відновлюваної сировини. Описано участь співробітників Інституту в ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, реалізації заходів щодо зменшення «вторинного» радіоактивного забруднення довкілля, вивчення шляхів міграції радіонуклідів у навколишньому середовищі. Наведено інформацію про науковців Інституту та їх внесок у виконання планових досліджень. У книгу ввійшли окремі статті про визначних вчених Інституту та їх наукову, науково-педагогічну і науково-організаційну діяльність.

434. Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України: 50 років = M.P. Semenenko Institute of Geochemistry, Mineralogy and Ore Formation of the NAS of Ukraine: 50 years / відп. ред. В.І. Павлишин ; Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. — Київ, 2019. — 266 с. (Ум. друк. арк. 21,6 ; Обл.-вид. арк. 21,0). — 130 пр. — ISBN 978-966-02-8851-5.

У книзі наведено історію створення і розвитку, сучасну структуру та найвагоміші наукові здобутки, здебільшого за останні 25 років, Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка Національної академії наук України, який традиційно веде

різнопланові дослідження у різних галузях геохімії, в тому числі ізотопної й ізотопно-геохронологічної, класичної й сучасної мінералогії, петрології учення про рудні родовища, мінерагенії.

This book discusses history of establishment and development, current structure and most essential scientific achievements of M.P. Semenenko Institute of Geochemistry, Mineralogy and Ore Formation of the National Academy of Science of Ukraine predominantly during the late 25 years. The Institute traditionally carries out multidirectional researches in different areas of geochemistry, including isotopic and isotopic-geochronological field, classical and modern mineralogy, teaching of ore minerals, minerageny.

435. Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України у 2017 р. Інформаційний бюлетень / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2018. — 246 с. (Ум. друк. арк. 12,0). — 100 пр.

Бюлетень містить інформацію про наукову діяльність установи, бібліографію публікацій, відомості про захист дисертацій, хроніку.

The bulletin contains information about the scientific activity of the institution, bibliography of publications, information on the dissertation defense, chronicle.

436. Інститут фізики конденсованих систем НАН України: дорога тривалістю в півстоліття / редкол. : І.М. Мриглод (відп. ред.) та ін. ; Ін-т фізики конденсованих систем НАН України. — Львів, 2019. — 392 с. (Ум. друк. арк. 31,9). — ISBN 978-617-7593-24-8.

Висвітлено основні віхи історії становлення і розвитку Інституту фізики конденсованих систем НАН України та наукових структурних підрозділів, які йому передували. Зроблено наукові огляди за основними напрямками діяльності інституту: статистична фізика конденсованої речовини, комп'ютерне моделювання багаточастинкових систем та фізика складних систем. Показано внесок науковців Інституту в розвиток цих ділянок науки. Представлено інформацію про великі інфраструктурні проекти, які реалізовано в інституті, висвітлено його діяльність у сфері підготовки наукових кадрів, міжнародного співробітництва, організації конференцій. Подано персоналії працівників інституту та інші довідкові матеріали.

Для широкого кола наукових працівників, що цікавляться фізикою та історією науки.

The main milestones of the history of formation and development of the Institute of Condensed Matter Physics of NAS of Ukraine and the scientific structural units that preceded it are highlighted. Scientific reviews have been made in the main areas of activity of the Institute: statistical physics of condensed matter, computer simulation of multi-particle systems, and physics of complex systems. The personal information of the Institute staff and other reference materials were provided.

For a wide range of researchers interested in physics and the history of science.

437. Контрольні завдання ІІІ етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України у 2019 році. Ч. 1 / Національний центр «Мала академія наук України». — 2019. — 190 с.

У збірці розміщені умови контрольних робіт, що були запропоновані на ІІІ етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України у 2019 році.

438. Контрольні завдання ІІІ етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України у 2019 році. Ч. 2 / Національний центр «Мала академія наук України». — 2019. — 158 с.

У збірці розміщені умови контрольних робіт, що були запропоновані на ІІІ етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України у 2019 році.

439. Листування Михайла Грушевського. Т. 7. Листування Михайла Грушевського з Олександром Барвінським / упоряд. : В. Тельвак, М. Дядюк; ред. : І. Гирич, А. Атаманенко ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Українське історичне товариство ; Дрогобицький державний педагогічний ун-т ім. І. Франка ; Національний ун-т «Острозька академія». — Львів — Київ — Нью-Йорк — Острог, 2019. — 208 с. (Ум. друк. арк. 16,6). — ISBN 978-617-7328-70-3.

Вперше публікується взаємний епістолярій чільних представників наддніпрянської та галицької плеяди науковців — видатного українського історика й організатора науки Михайла Грушевського з державним політичним діячем Олександром Барвінським. Крізь призму листування упродовж 1893—1936 рр. простежується розвиток стосунків кореспондентів, висвітлюються важливі аспекти розбудови українського наукового життя в Галичині та на Наддніпрянщині, реалізація редакційно-видавничих проектів, організація діяльності Наукового товариства ім. Шевченка у Львові, функціонування українських кафедр Львівського університету тощо.

Для істориків, архівістів, грушевськознавців, широкого кола читачів.

It is the first publication of correspondence between prominent scholars from Dnieper and Galician regions, famous Ukrainian historian and organizer of science professor Mykhailo Hrushevsky and Alexander Barvinsky, public and political figure. On a base of this correspondence from 1893 through 1926, the development of their relations was being traced, covering and important aspects of Ukrainian scientific life in Galicia and the territory over Dnipro river, especially editorial and publishing projects, the activity of Taras Shevchenko Scientific Society in Lviv, as well as Ukrainian departments in Lviv University and others.

Is intended for historians, archivists and a wide range of readers.

440. Калекін Ю.В. Наука Харківщини — 2019 / Калекін Ю.В., Соловйова Н.М., Сухорукова Н.А. ; Північно-Східний науковий центр НАН України і МОН України. — Харків : Харківський центр науково-технічної та економічної інформації, 2019. — 52 с. (Ум. друк. арк. 2,5). — 100 пр.

У даному інформаційно-аналітичному виданні розміщено матеріали щодо відзначення в області 100-річчя Національної академії наук України, ювілейних дат видатних вчених та наукових установ; лауреатів Державних премій України в галузі науки і техніки в 2018 році; представництва академіків та членів-кореспондентів Харківської області в національних академіях наук України; стипендіатів обласної державної адміністрації в галузі науки 2019 року; реалізації освітньо-наукових проектів молодими вченими Харківської області; переможців XIII Харківського регіонального конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук; діяльності Харківського територіального відділення Малої академії наук України у 2018/2019 навчальному році.

441. Мала академія наук України, 2019 : тези наукових робіт / відп. за вип. О.В. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 514 с.

У збірці подано тези наукових робіт учасників ІІІ етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України, що проводився Міністерством освіти і науки України та Малою академією наук України у 2018 році в місті Києві. Учасники конкурсу представляли свої наукові дослідження у 64 наукових секціях, об'єднаних у 12 наукових відділень: комп'ютерних наук; математики; економіки; фізики і астрономії; екології та аграрних наук; мовознавства; філософії та суспільствоз-

навства; наук про Землю; історії; технічних наук; хімії та біології; літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства.

Видання має на меті привернути увагу учнів, студентів, аспірантів, педагогічних працівників загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, викладацько-професорського складу вишів, співробітників НАН України, широких кіл громадськості до науково-дослідницької діяльності учнівської молоді в рамках Малої академії наук України.

442. Маркович Г. Михайло Хай: науково-етнофонічний досвід / Г. Маркович ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Хмельницький : Твори, 2019. — 450 с. (Обл.-вид. арк. 28,2). — 100 пр. — ISBN 978-966-949-071-1.

Книга містить біографічні (включно із автобіографічними відомостями та інтерв'ю), методологічні, методичні, дидактичні та оцінюючі дані, роздуми і висновки автора про життєвий, творчий (диригентський), науково-теоретичний та науково-практичний (виконавсько-реконструктивний) досвід видатного українського вченого-етноорганолога, педагога та музиканта, завідувача, провідного наукового співробітника відділу етномузикології ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, доктора мистецтвознавства, професора, лауреата премій Володимира Гнатюка та Філарета Колесси, Цехмайстра Львівського лірницького цеху, лірника і бандуриста Михайла Осиповича Хая.

Оригінальний психолого-філософський аналіз фундаментальних теоретичних положень і постулаті фольклору і фольклоризму, притаманний вченому, його акцентуйоване сприйняття навколишнього світу — естетичного та духовного його наповнення — через призму фольклорної музики, висловлені у книзі, сподіваємось, будуть корисними у виконанні молодого покоління українських музикантів (композиторів, теоретиків музики, виконавців інструменталістів, вчених-етноінструментологів та кобзарознавців), а також і для широко загалу шанувальників як самого професора, так і предметів його наукових і творчих зацікавлень.

443. Микола Гордійчук : біобібліографіч. покажч. : до 100-річчя від дня народження / уклад., наук. ред., авт. вступ. ст. І. Сікорська ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 52 с. (Обл.-вид. арк. 3,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8880-5.

Біобібліографічний покажчик охоплює піввіковий (січень 1946 — травень 1995) період наукової та публіцистичної діяльності одного з найвидатніших українських музикознавців XX століття доктора мистецтвознавства, професора, заслуженого діяча мистецтв України Миколи Гордійчука.

444. Наука в Південному регіоні України (Важливі досягнення наукових установ Південного регіону України в галузі фундаментальних, прикладних досліджень та інноваційної діяльності за підсумками 2018 року / під заг. ред. Андронаті С.А. ; Південний науковий центр НАН України і МОН України. — Одеса : Фенікс, 2019. — Вип. XVII. — 253 с.

445. Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань. 2018 / упоряд. : М.В. Язвинська, Ю.В. Діденко ; НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — 404 с. (Ум. друк. арк. 32,8 ; Обл.-вид. арк. 43,9). — 150 пр. — ISBN 978-966-360-380-3.

Подано інформацію про збірники наукових праць, монографічні, науково-популярні, довідкові та навчальні видання, опубліковані вченими НАН України протягом 2018 року.

446. Наука України у світовому інформаційному просторі / НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — Вип. 16. — 130 с. (Ум. друк. арк. 10,6 ; Обл.-вид. арк. 10,2). — 250 пр. — (Серія «Наука України у світовому інформаційному просторі». — ISBN 978-966-02-4704-8 (серія). — ISBN 978-966-360-391-9 (вип. 16)).

До 16 випуску збірника увійшли авторські статті, підготовлені за матеріалами доповідей та інформаційних повідомлень, виголошених на IX науково-практичній конференції «Нау-

кова періодика: традиції та інновації» (5 червня 2019, Київ). Статті згруповано за розділами: загальні питання діяльності наукового журналу, правові аспекти видавничої діяльності, сучасні електронні ресурси та розвиток наукової періодики, інформаційні повідомлення.

Для працівників видавничих підрозділів наукових установ і закладів вищої освіти, співробітників редакцій наукових журналів, очільників та членів редакційних колегій, фахівців з науково-видавничої справи.

447. Ніна Федорівна Клименко : біобібліографія до 80-річчя [Електронний ресурс] / підготов. Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк, Ю.В. Романюк ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. — 3-є вид., доп. — 129 с. (Ум. друк. арк. 5,2). — ISBN 978-966-02-9029-7. — Режим доступу : http://www1.nas.gov.ua/institutes/ium/Chronicle/Documents/klymenko-biobliohrafiia.pdf

Третє, доповнене, видання біобібліографічного покажчика підготовлено до 80-річчя від дня народження видатного українського мовознавця — члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора Ніни Федорівни Клименко. Воно містить доповнені нарис її життєвого й наукового шляху та покажчики її праць з різних галузей мовознавства: україністики, елліністики, структурного, математичного, прикладного, зіставно-типологічного й контрастивного мовознавства, перекладознавства, мовної синергетики, відомості про діяльність Н.Ф. Клименко як вихователя наукових кадрів, редактора й рецензента наукових і науково-популярних видань.

Для широкого кола мовознавців і шанувальників слова.

The third, supplemented, edition of the biobibliographic index was prepared for the 80th anniversary of the birth of a prominent Ukrainian linguist — correspondent-member of the NAS of Ukraine, Doctor of Philology, Professor Nina Klimenko. It contains augmented essays of her life and scientific path and indexes of her works in various fields of linguistics: Ukrainian studies, Hellenistic, structural, mathematical, applied, comparative-typological and contrastive linguistics, translation studies, linguistic synergetics, so information about activity Klymenko as a teacher of scientific staff, editor and reviewer of scientific and popular science publications.

For a wide range of linguists and word lovers.

448. Олекса Мишанич у колі сучасників : зб. спогадів, статей, есе, бібліографічних джерел : до 85-річчя від дня народження науковця / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України ; Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. — Ужгород : РІК-У, 2018. — 380 с. : фот. (Ум. друк. арк. 22,1). — ISBN 978-617-7692-14-9.

Даний збірник — спроба зафіксувати добу О. Мишанича очима самого академіка, та його сучасників — літературознавців, письменників, журналістів, учнів, рідних, друзів. Доповнює видання найповніша бібліографія наукового доробку та матеріалів про Олексу Мишанича.

449. Павлюк Мирослав Іванович / відп. ред. Н.В. Зелінська ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — 80 с., 5 с. іл. (Ум. друк. арк. 5,0 + 0,4 вкл. ; Обл.-вид. арк. 5,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-360-384-1. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.384.080. — (Серія «Біобібліографія вчених України»).

Подано короткі відомості про життя та діяльність знаного українського науковця, геолога — дослідника в галузі геотектоніки і нафтогазової геології, доктора геолого-мінералогічних наук, професора, академіка Національної академії наук України, Заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреата премії НАН України імені П.А. Тутковського, Почесного розвідника надр, члена президії Української нафтогазової академії, дійсного члена Наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка Мирослава Івановича Павлюка. Покажчик знайомить із працями та науково-організаційною діяльністю вченого.

Для наукових працівників і всіх, хто цікавиться внеском українських геологів у пізнання Землі.

Brief information is presented as to the life and activities of the well-known Ukrainian scientist, research geologist in the field of geotectonics and oil-gas geology, Doctor of Geology and Mineralogy, professor, Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ukraine's Merited Worker of Science and Technology, Ukraine's State prize-winner in the field of science and technology, Honorary Explorer of the Bowels of the Earth, Member of the Presidium of Ukrainian Academy of Oil and Gas, Member of the T.H. Shevchenko Scientific Society Myroslav Ivanovych Pavlyuk. Bibliographical list acquaints the reader witch works and scientific-organizational activity of the scientist.

This work is intended for scientific workers and for everyone who is interested in the contribution of the Ukrainian geologists to knowledge of the Earth's bowels.

450. Пріоритетні інноваційні пропозиції і фундаментальні та прикладні дослідження наукових установ Південного регіону України (за підсумками 2019 р.) : наук. вид. / Південний науковий центр НАН України і МОН України. — Одеса, 2019. — Вип. VII. — 55 с.

451. Професор Орест Матковський — класик української мінералогії (до 90-річчя від дня народження) : довідково-бібліографіч. вид. / авт. та упоряд. : М. Павлунь, І. Наумко, П. Білоніжка, та ін. ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України ; Львівський національний ун-т ім. І. Франка. — Львів : Простір-М, 2019. — 72 с. (Ум. друк. арк. 4,2 ; Обл.-вид. арк. 8,2). — 50 пр.

Наведено стислі відомості про життєвий і творчий доробок видатного ученого-мінералога, педагога, організатора науки й освіти Ореста Ілляровича Матковського. Проаналізовано його найвагоміші науково-педагогічні та організаторські здобутки. Схарактеризовано публікації за 2015—2019 рр., рецензії на праці О. Матковського та літературу про нього.

452. Реєнт Олександр Петрович, член-кореспондент НАН України : біобібліографіч. покажч. / уклад. : Л.І. Синявська, О.З. Силка, В.В. Шевченко ; авт. вступ. ст. О.Є. Лисенко ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 208 с. (Обл.-вид. арк. 12,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-9730-56-5.

У покажчику представлено перелік наукових праць та відомості про життя, наукову, громадську діяльність відомого українського історика, доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України, завідувача відділу історії України XIX — початку XX ст., заступника директора Інституту історії України, голови Національної спілки краєзнавців України О.П. Реєнта.

Покажчик приурочено до 70-річчя від дня народження науковця та адресовано фахівцям у галузі історичної науки.

453. Річний звіт за підсумками діяльності Національного центру «Мала академія наук України» у 2018/2019 навчальному році / відп. за вип. О. Лісовий ; упоряд. О. Пономаренко ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 186 с.

454. Свідзинський А. Моє життя в науці / Анатолій Свідзинський ; ред. М.В. Жуйкова ; Ін-т теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України. — Київ, 2019. — 152 с. (Обл.-вид. арк. 7,2). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8806-5.

Книгу присвячено життєпису автора — відомого фізика-теоретика. Життєпис викладено під кутом зору еволюції його наукового світогляду, починаючи від дитинства та юності. Кульмінацією наукового розвитку автора стало його підключення до кола ідей і методів пізнання Миколи Боголюбова, великого вченого XX ст. Опанування цими ідеями дозволило автору запропонувати нові фізико-математичні методи в одному з найцікавіших

напрямків теоретичної фізики — мікроскопічній теорії надпровідності. Автору належать численні статті та фундаментальні монографії, які користуються заслуженим попитом серед фахівців. У цілому пропонована книга містить докладний і приступний виклад шляху, пройденого автором у сучасній науці. Збережено авторський правопис.

Книга буде цікавою молодим науковцям — фізикам та математикам, а також історикам науки.

455. Творець теоретичної і математичної фізики: до 110-річчя від дня народження академіка М.М. Боголюбова / редкол. : Б.Є. Патон (гол.), А.Г. Загородній (заст. гол.) та ін. ; Ін-т теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ : Академперіодика, 2019. — 532 с., 152 арк. іл. (Ум. друк. арк. 43,6 ; Обл.-вид. арк. 48,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-360-387-2. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.387.532

Висвітлено життєвий і творчий шлях видатного математика і фізика-теоретика академіка М.М. Боголюбова. Розкрито фундаментальний внесок ученого у формування і розвиток багатьох розділів математики, механіки, фізики. Показано, шо започатковані й розвинуті ним нові напрями в галузях диференціальних рівнянь, нелінійної механіки, математичної фізики, теорій надплинності, надпровідності, квантової теорії поля, фізики високих енергій актуальні і для сьогоднішньої науки. Розкрита його роль у створенні нових наукових установ, лабораторій, кафедр. Наведено приклади створених ним наукових шкіл.

Книга становить значний інтерес для дослідників, викладачів, студентів, усіх, хто цікавиться сучасною наукою і її історією.

456. Федорук Ярослав. Біобібліографічний покажчик / упоряд. : І. Гирич, В. Кавунник, К. Козелецька, В. Кравченко ; наук. ред.: В. Кравченко ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ, 2019. — 68 с. (Обл.-вид. арк. 3,6). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8967-3.

У довіднику зібрано бібліографію Ярослава Олександровича Федорука з нагоди його 50-ліття. Покажчик висвітлює основні наукові зацікавлення історика, пов'язані з дослідженням історії України і Європи у ранньомодерну епоху, історичної науки 1920-х — 1960-х років та інші. Окремо представлена науково-організаційна і редакційно-видавнича діяльність.

457. Читання академіка В.І. Вернадського / ред. кол. : А.Г. Загородній (гол.), В.Л. Богданов, Л.А. Дубровіна та ін. ; Комісія НАН України з розробки наукової спадщини академіка В.І. Вернадського ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — Вип. 1. — 132 с. (Ум. друк. арк. 7,7). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-9113-3 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9114-0 (вип. 1).

Випуск 1 «Читання академіка В.І. Вернадського» містить матеріали XXVIII читань академіка В.І. Вернадського «В.І. Вернадський і становлення фундаментальної науки в Україні» (12 березня 2018 р.) і XXIX читань академіка В.І. Вернадського «Розвинуте наукове середовище — неодмінна умова формування креативного вченого» (12 березня 2019 р.), у яких науковці, практики, представники органів державної влади та громадських організацій висвітлюють заповіти всесвітньовідомого українського вченого нащадкам як дороговказ сучасному суспільству, актуальні проблеми вивчення величезної і безцінної гуманістичної наукової спадщини академіка В.І. Вернадського про ноосферу як наступний щабель розвитку людства.

Видання призначене для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться науковою спадщиною славетного українського вченого.

458. Член-кореспондент АН УРСР Тюленєв Микола Олександрович (1889—1969) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1911—1964 роки. До 130-річчя від дня народження / уклад.

В.А. Вергунов, О.В. Бачкала ; наук. ред. В.А. Вергунов ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т архівознавства) ; Національна академія аграрних наук України ; Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України ; Ін-т водних проблем і меліорації НААН України. — Київ, 2019. — Вид. 2-ге, перероб. і доповн. — 150 с. : портр. (Обл.-вид. арк. 9,0). — 300 пр. — (Серія «Біобібліографія вчених-аграріїв України» ; кн. 72).

Висвітлено основні етапи життя, науково-дослідної, науково-виробничої діяльності Тюленева Миколи Олександровича — доктора сільськогосподарських наук, професора, члена-кореспондента Академії наук УРСР, відомого вченого — аграрія у галузі освоєння осушуваних земель, агротехніки зернових і кормових культур, болотознавця. Вчений є автором понад 200 наукових і науково-виробничих праць з проблем освоєння осушуваних боліт та заплавних земель, агротехніки зернових і кормових культур на цих землях, редактор та член редакційної колегії низки сільськогосподарських видань, підготував численні кадри агрономів, агромеліораторів для сільського господарства, а також кандидатів сільськогосподарських та технічних наук.

459. Шендеровський В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський ; Ін-т фізики НАН України. — Київ : Простір, 2019. — 976 с. (Ум. друк. арк. 79,3). — 1000 пр. — ISBN 978-966-2068-58-0.

Книга містить близько 200 нарисів про талановитих, але маловідомих вчених, в основному представників природничої науки. На підставі архівної спадщини та довідкової літератури подано у конкретній і доступній формі інформацію про життя і наукову діяльність багатьох видатних вчених, яких народила українська земля, але через певні обставини їхні імена були замовчувані, а наукова спадщина вилучена зі скарбівні української науки. Автор переконаний, що прочитання книжки не може не викликати почуття гордості за свій народ, за свою українську землю, що дала людству стількох славетних вчених. Вивчення минулого дає нам багато прикладів натхненної наукової праці, творчого пошуку. Саме такі постаті, поза всяким сумнівом, слугують взірцем для молодого покоління.

Книжка розрахована на вчених-істориків, природознавців, педагогів, а також на широкий загал читачів.

This book contains about 200 essays on talented but little-known scientists, mostly representatives of natural science. On the basis of archival heritage and reference literature, information on the life and scientific activity of many prominent scientists, born of Ukrainian land, was given in a specific and accessible form, but due to certain circumstances their names were concealed and scientific heritage removed from the treasures of Ukrainian science. The author is convinced that reading the book cannot but evoke a sense of pride for his people, for his Ukrainian land, which has given so many illustrious scientists to humanity. Studying the past gives us many examples of inspired scientific work, creative search. Such figures, of course, serve as a model for the younger generation.

The book is designed for scientists, historians, naturalists, educators, as well as a wide range of readers.

460. Шлях осмислених можливостей. До 70-річчя О.П. Реєнта : науково-біографічне видання / упоряд. В. Милько ; Ін-т історії України НАН України. — Київ, 2019. — 230 с. (Ум. друк. арк. 18,7 ; Обл.-вид. арк. 16,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8874-4.

Науково-біографічне видання присвячене 70-річчю від дня народження відомого українського історика, члена-кореспондента Національної академії наук України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, Заслуженого діяча науки і техніки України, голови Національної спілки краєзнавців України, заступника директора Інституту історії України НАН України, доктора історичних наук, професора Олександра Петровича Реєнта. У ньому вміщено довідкову інформацію про науково-дослідницьку та краєзнавчу діяльність, підготовлені під керівництвом вченого кандидатські та докторські дисертації,

підбірку тематичних і біографічних світлин. Видання у нестандартному форматі репрезентує науковий шлях вченого крізь призму державного і суспільного визнання професійних заслуг. Подано інформацію про почесні звання, нагороди та відзнаки О.П. Реєнта.

Адресовано науковцям, викладачам, історіографам, бібліотечним працівникам, усім, хто цікавиться сучасною історичною наукою та краєзнавством.

461. Щербак Микола Петрович. Життєвий шлях і наукова діяльність (до 95-річчя з дня народження) / відп. ред. О.М. Пономаренко ; Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. — Київ, 2019. — 140 с. (Ум. друк. арк. 29,3 ; Обл.-вид. арк. 19,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8969-7.

У книзі відображено основні етапи життя, наукової, науково-організаційної, педагогічної та громадської діяльності видатного українського вченого у галузі геохімії, петрології і геохронології докембрію, двічі лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки, кавалера ордена «Знак Пошани», академіка НАН України М.П. Щербака. Покажчик літератури знайомить читача з опублікованими працями вченого.

Для всіх, хто цікавиться історією вітчизняної науки і життєвим шляхом вчених.

The main milestones of life, scientific-organizational, pedagogical and public activity of the academician NAS of Ukraine N.P. Shcherbak are reflected in this book. He is the most outstanding Ukrainian scientist in the field of geochemistry, petrology and geochronology of the Precambrian, laureate of Two State premium of the Ukraine in the field of science and engineering. Bibliography index acquaints the reader with published transactions of the scientist.

For all interested by the history of native science and leave of road scientists.

462. Якімова А. Болгарський період життя професора Михайла Драгоманова / А. Якімова ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 240 с. (Обл.-вид. арк. 14,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9103-4.

У монографії висвітлюються основні аспекти діяльності відомого українського вченого Михайла Драгоманова у Вищій школі в Софії впродовж 1889—1895 років. Наголошується на внеску професора у становлення першого болгарського університету та першого наукового фольклорного видання «Сборник за народни умотворения, наука и книжнина», у розвиток українсько-болгарських наукових та культурних зв'язків. Звертається увага на творчу спадщину М. Драгоманова в Болгарії та вшанування його пам'яті.

Для науковців, студентів і тих, хто цікавиться творчою діяльністю М. Драго.

463. Як підготувати проектну пропозицію на конкурси європейських дослідницьких програм. Методичні рекомендації / І.І. Білан, М.Я. Гороховатська, О.Я. Гороховатська та ін. ; НАН України. — Київ : Академперіодика, 2019. — 80 с. (Ум. друк. арк. 4,7 ; Обл.-вид. арк. 5,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-360-385-8.

Представлене видання є своєрідним керівництвом для підготовки проектних пропозицій на конкурси європейських наукових та науково-технічних програм, насамперед, рамкових програм Європейської комісії. В окремих розділах розглянуті підходи та принципи складання проектної заявки, пошуку партнерів для формування міжнародного консорціуму, питання захисту прав інтелектуальної власності, створеної під час виконання проектів, політика ЄС щодо відкритого доступу до результатів проектів, а також окремі розділи рамкових програм.

Книга розрахована на дослідників, представників промислового, управлінського, громадського секторів, малого та середнього бізнесу, зацікавлених у міжнародному співробітництві, аспірантів та молодих науковців.

464. Ясинська Ангеліна Андріївна : довідково-бібліографіч. вид. / авт. та упоряд. : П. Білоніжка, О. Матковський, І. Наумко, Є. Сливко ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин

НАН України ; Львівський національний ун-т ім. І. Франка. — Львів : Простір-М, 2019. — 62 с. (Ум. друк. арк. 3,6). — 50 пр. — ISBN 978-617-7501-99-1.

Висвітлено головні етапи життя, наукову, педагогічну, науково-організаційну та громадську діяльність Ангеліни Андріївни Ясинської — відомого українського вченого в галузі мінералогії, кандидата геолого-мінералогічних наук, доцента кафедри мінералогії ЛНУ імені Івана Франка, дійсного члена Всесоюзного мінералогічного товариства, почесного члена Українського мінералогічного товариства, лауреата багатьох державних і галузевих нагород і відзнак.

465. Яцків Я. Хроніки постювілейного життя. 2011—2015 / Ярослав Яцків ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ, 2019. — 366 с. (Обл.-вид. арк. 32,9). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8613-9.

Документально-автобіографічний нарис про наукову, просвітницьку та громадську діяльність видатного вченого та громадського діяча, д.ф.-м.н., директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України Ярослава Степановича Яцківа протягом 2011—2015 рр. Події життя автора тісно переплітаються з подіями у науковому житті світу та України. Книга містить велику кількість фактичного матеріалу про ці події, а також їхні авторські оцінки.

466. Бібліографічний покажчик публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства [Електронний ресурс] / уклад. : В.О. Мудроха ; відп. ред. Л.В. Сніцарчук ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. — Львів, 2019. — Вип. 1. — 51 с. — Вип. 2. — 36 с.

Покажчик публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства містить анотовані аналітичні описи матеріалів з фахових серіальних видань та збірників наукових праць: «Бібліотечний вісник», «Вісник Книжкової палати», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України: історія, теорія і практика», «Вісник Львівського університету. Серія: Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології», «Вісник Одеського національного університету. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство», «Вісник Харківської державної академії культури. Серія: Соціальні комунікації», які надійшли до відділу бібліотекознавства Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника у 2019 році. Анотовані бібліографічні описи статей, присвячені дослідженням історії формування і змісту історичних і тематичних збірок, колекцій, особових бібліотек з фондів книгозбірень в Україні й за кордоном, питанням організації та збереження бібліотечних фондів. Матеріали розміщено за тематичними розділами. У кінці випуску подано іменний покажчик авторів та покажчик бібліотек.

Бібліографічний покажчик розрахований на наукових працівників у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, співробітників бібліотек, а також викладачів і студентів спеціальних навчальних закладів.

Index of publications in librarianship, bibliography and book science includes annotated analytical description of papers published in professional serials and proceedings, namely «Bibliotechnyj visnyk» (Library's Bulletin), «Visnyk Knyzhkovoji palaty» (Bulletin of the Book Chamber), «Bibliotekoznavstvo. Documentoznavstvo. Informologia» (Library science. Documental science. Informology), «Bibliotechna Planeta» (Library's Planet), «Bibliotechnyj Forum Ukrainy: istoria, teoria i praktyka» (Library's Forum of Ukraine: history, theory and practice). «Visnyk Lvivskoho universytetu. Seria: Knyhoznavstvo, bibliotekoznavstvo ta informacijni tekhnolohii» (Bulletin of Lviv University. Serial: Book science, library science and information technologies), «Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seria: bibliotekoznavstvo, bibliographoznavstvo, knyhoznavstvo» (Bulletin of of Odessa National University. Serial: library science, bibliography, book science), «Visnyk Kharkivskoji derzhavnoji akademiji kultury. Seria Socialni Komunikaciji2 (Bulletin of Kharkiv State Academy of Culture. Seria Social Communications), which were received by the Department of Library Science of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv in 2019. Annotated bibliographic descriptions of publications on the history and content of historical, thematic and personal collections from libraries in Ukraine and abroad, as well as on the problems of library collection's preservation. Index is organized by subjects with authors' index and libraries' titles index.

Index is intended for researchers in the field of library science, bibliography and book science, librarians, lecturers and students.

467. Бібліографічні джерела зарубіжної україніки (друга половина XIX — початок XXI століття). Матеріали до бібліографії : наук.-допом. покажч. / упоряд. В. Березкіна ; наук. ред. Т.Д. Антонюк ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т книгознавства). — Київ, 2019. — 244 с. (Обл.-вид. арк. 12,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8871-3.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик підготовлено за матеріалами довідково- інформаційних фондів відділу зарубіжної україніки Національної бібліотеки

України імені В.І. Вернадського, наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Бібліотеки імені О. Ольжича. Покажчик містить вибрані різногалузеві вторинні опубліковані й неопубліковані, періодичні, неперіодичні, продовжувані видання (809 позицій), випущені або видрукувані поза межами України, а також на території України в різні часи її історії 8 мовами (українською, російською, польською, чеською, словацькою, англійською, німецькою, французькою) протягом 1858—2017 рр.

Видання адресовано науковцям, фахівцям бібліотечно-бібліографічної справи, працівникам інформаційних служб, історикам, викладачам, аспірантам і студентам, усім, хто цікавиться питаннями українознавства і, зокрема, зарубіжною українікою.

The scientific auxiliary bibliographic index is compiled on materials of referential informational fonds of the Department of Foreign Ucrainica of the Vernadsky National Library of Ukraine, scientific Library of National University of Kyiv-Mohyia Academy and O. Olzhych Library. The index contains selected inter branch secondary published and not previously published, periodic, non-periodic, continued editions (809 positions), published or printed outside of Ukraine, as well as published in 8 languages on territory of Ukraine in different periods of its history (Ukrainian, Russian, Polish, Czech, Slovak. English. German, French) during second half of 19th — beginning of 21th.

The index is targeted at scientists, specialists of the library-bibliographic sphere, informational services workers, historians, teachers, aspirants and students, everyone who is interested in the topic of Ukraine studies and foreign ucrainica.

468. Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8—10 жовт. 2019 р.). У 2 т. Т. 1 / ред. кол. : Л.А. Дубровіна, В.М. Горовий, О.М. Василенко та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського ; Асоціація бібліотек України ; Рада директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академій наук — членів МААН. — Київ, 2019. — 466 с. (Ум. друк. арк. 29,3 ; Обл.-вид. арк. 19,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8991-8 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8992-5 (т. 1).

Збірник містить матеріали міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху», організованої Національною бібліотекою України імені В.І. Вернадського (8—10 жовтня 2019 р.), в яких висвітлені традиції та інновації у діяльності наукових бібліотек у цифрову епоху. Українськими та зарубіжними фахівцями розкриті теоретичні та прикладні аспекти формування, використання, організації доступу до електронних інформаційних ресурсів наукової бібліотеки в сучасному веб-середовищі та оптимізації бібліотечної діяльності у цифрову епоху, зокрема: діяльність, управління, взаємодія наукових бібліотек у цифрову епоху; розвиток соціально-інформаційних комунікацій в умовах інформатизації; біографіка та біобібліографія як інформаційно-комунікативний ресурс суспільно-політичних і культурних трансформацій; сучасна бібліотечно-інформаційна термінологія; інтеграція друкованих і електронних бібліографічних ресурсів у формуванні репертуару періодики. Представлено сучасні особливості формування та використання архівної та рукописної наукової спадщини; традиції, інновації, перспективи збереження бібліотечних фондів; розглянуті атрибуція й опис книжкових та інших документних пам'яток як складової наукових досліджень.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційної галузі, фахівцям документно-комунікаційної сфери, викладачам, аспірантам і студентам вишів.

469. Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8—10 жовт. 2019 р.). У 2 т. Т. 2 / ред. кол. : Л.А. Дубровіна, В.М. Горовий, О.М. Василенко та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського ; Асоціація бібліотек України ; Рада директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академій наук — членів МААН. — Київ, 2019. — 396 с. (Ум. друк. арк. 24,8 ; Обл.-вид. арк. 16,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8991-8 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8993-2 (т. 2).

470. Бібліотека та наукова електронна комунікація : науковий реферативний огляд [Електронний ресурс] / Гарагуля С.С., Коновал Л.В., Корнілова Є.О. та ін. ; відп. ред. К.В. Лобузіна ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 200 с. (Обл.-вид. арк. 8,3). — ISBN 978-966-02-9134-8.

Розвиток інформаційних технологій та телекомунікацій суттєво вплинули на систему наукових комунікацій, що відобразилося у зміні її структури, традиційних засобів та форм обміну інформацією між науковцями та між наукою і суспільством. Науковий реферативний огляд представлено у вигляді інтерактивного бібліографічного покажчика і присвячено змінам у діяльності бібліотек внаслідок розвитку семантичних вебтехнологій та тенденції до формування консолідованих інтелектуальних електронних ресурсів. Розглянуто новітні підходи до бібліотечно-інформаційного обслуговування з використанням мобільних застосунків та віртуальних сервісів.

471. Бібліотеки наукових установ Національної академії наук України : довідн. / О.С. Онищенко та ін. ; Інформаційно-бібліотечна рада НАН України ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 220 с. (Обл.-вид. арк. 12,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9097-6 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9098-3 (електронне видання).

У довіднику вміщено розгорнуті статті про мережу бібліотек установ НАН України та їх місце в системі інформаційного забезпечення наукових досліджень; про організаційну та координаційну діяльність Інформаційно-бібліотечної ради НАН України з розвитку бібліотечно-інформаційної складової наукової діяльності Академії; про роботу науково-методичних центрів — Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського та Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника. Подано відомості про бібліотеки наукових установ НАН України, представлено інформацію про історію формування, тематичний склад книжкових фондів, наявність рідкісних і цінних видань з певної галузі знання; про склад і структуру довідково-пошукового апарату, довідково-інформаційну діяльність бібліотек, інформаційні ресурси, найпоширеніші форми роботи і послуги.

472. Видавничий рух в Україні: середовища, артефакти : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. (Львів, 24—25 жовт. 2019 р.) / ред.-упоряд. В. Пасічник ; наук. ред. Л. Головата ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. — Львів, 2019. — 240 с. (Ум. друк. арк. 19,5). — 120 пр. — ISBN 978-966-02-9020-4.

Вміщено матеріали міжнародної наукової конференції, що відбулася за участі науковців 38 установ України, Польщі, Чехії та присвячена проблематиці видавничого руху в Україні XVI — початку XXI століття. Оприлюднено результати нових досліджень стародрукованої книги (на матеріалах українських і закордонних колекцій), виконаних із застосуванням методів історико-культурного, текстологічного, філігранологічного, бібліографічного аналізу тощо. Висвітлюється видавнича активність, концепції та доробок політичних партій, культурно-просвітницьких товариств, освітніх закладів, наукових інституцій, мистецьких спілок, дисидентських організацій та окремих ключових постатей. Розкриваються проблеми культури видавничої діяльності і якості її продукту, взаємодії та ролі суб'єктів видавничого процесу. Аналізується видавничий досвід українських і закордонних бібліотек, музеїв, архівів та значення їхніх фондів як джерельної бази дослідження видавничого руху.

The materials of the international scientific conference, which was held with the participation of scientists of 38 institutions of Ukraine, Poland, Czech Republic, are devoted to the problems of the publishing movement in Ukraine of the 16th — early 21st centuries. The results of new researches of the old printed book (based on materials of Ukrainian and foreign collections), made using the methods of historical, cultural, textological, filigranological, bibliographic analysis, etc., are published. Publishing activity, concepts and achievements of political parties, cultural associations, educational institutions, scientific institutions, art unions, dissident organizations and individual key figures are covered. The problems of publishing culture and quality of its product, interaction

and role of subjects of publishing process are revealed. The publishing experience of Ukrainian and foreign libraries, museums, archives and the value of their holdings as a source base for the research of the publishing movement are analyzed.

473. Вилкул Т.Л. Летопись и хронограф: текстология домонгольского Киевского летописания / Татьяна Леонидовна Вилкул ; Ин-т истории Украины НАН Украины. — Москва : Квадрига, 2019. — 464 с. (Уч.-изд. л. 19,3). — ISBN 978-5-91791-324-7.

Монография посвящена исследованию древнерусских летописей и хронографических сочинений. В их числе рассматриваются Повесть временных лет, Киевский летописный свод начала XIII в., предполагаемая киевская составляющая Новгородской первой летописи младшей редакции, а также переводы хроник Георгия Амартола и Иоанна Малалы, Александрия Хронографическая, так называемый «Хронограф по великому изложению» и др. Две разновидности исторических сочинений — летописи и хронографы — служили взаимными «контрольными текстами». Проведенное в работе сопоставление цитат, сюжетных параллелей, манеры заимствований позволяет решить издавна дискутируемые проблемы и пересмотреть некоторые устоявшиеся концепции. Особое внимание обращается на фрагменты, проясняющие датировку летописных и хронографических памятников.

Для историков, филологов и всех интересующихся историей и книжностью средневековой Руси.

Монографія присвячена дослідженню давньоруських літописів та хронографічних творів. У їхньому числі розглядаються Повість временних літ, Київський літописний звід початку XIII ст., гадана київська складова Новгородського першого літопису молодшої редакції, а також переклади хронік Георгія Амартола та Іоанна Малали, Александрія Хронографічна, так званий «Хронограф за великим викладом» та ін. Два різновиди історичних творів — літописи й хронографи — слугували взаємними «контрольними текстами». Проведене у праці порівняння цитат, сюжетних паралелей, манери запозичень дозволяє розв'язати дискутовані здавна проблеми й переглянути деякі усталені концепції. Особлива увага звертається на фрагменти, що з'ясовують датування літописних й хронографічних пам'яток.

Для істориків, філологів й усіх, хто цікавиться історією й книжністю середньовічної Русі.

474. Газети України 1816—1916 років у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : каталог / уклад. : О.С. Залишок, І.М. Швець ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 312 с. (Ум. друк. арк. 25,5 ; Обл.-вид. арк. 13,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8939-0.

Каталог «Газети України 1816—1916 рр. у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського» містить 616 назв періодичних видань. Усі газети досліджено укладачами de visu. Каталог складається з повних бібліографічних описів газет та всіх наявних у фондах різноманітних додатків до них (414 газет і 202 додатки), розташованих за алфавітом назв у хронологічному порядку. Опис газет здійснено мовою оригіналу. Видання споряджено науково-довідковим апаратом, що складається з чотирьох допоміжних покажчиків — іменного (складений за сучасним правописом, до нього додано словник псевдонімів і криптонімів), географічного, хронологічного і покажчика мов видання; є список скорочень та їх розшифрування.

Каталог буде в нагоді для дослідницької роботи в усіх галузях науки і культури. Розрахований на вчених, журналістів, бібліотечних працівників, а також усіх, хто цікавиться історією української преси.

475. Гузій Р.Б. Бібліографічна панорама наукових і науково-популярних праць співробітників Інституту народознавства НАН України (книжкові видання 1992—2018 рр.) / зладив

Роман Гузій ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 692 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 28,8). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8831-7.

Бібліографічне видання розгортає широку панораму наукових і науково-популярних праць учених Інституту народознавства НАН України від часу створення академічної установи в 1992 р. і до сьогодення. Подано докладні відомості про індивідуальні, співавторські й колективні наукові, навчальні, енциклопедичні та інші книжкові видання, які показують вагомий внесок співробітників інституції в дослідження традиційно-побутової культури українського народу, його етногенези, етнічної історії, етнопсихології, релігійних вірувань і обрядових традицій, усної народної творчості, різних видів народного й професійного мистецтва, сучасних етнічних процесів в Україні, національно-культурного життя української діаспори та ін. Окремо інформовано про розвідки, що розкривають різногранну наукову, педагогічну, громадську, творчу діяльність відомих етнологів, фольклористів, мистецтвознавців Інституту народознавства, видання про унікальні колекції Музею етнографії та художнього промислу ІН НАН України тощо.

Для науковців, освітян, студентів, усіх, хто вивчає феномени національної культури й потребує якнайповнішої довідкової інформації про новітні наукові розробки в різних ділянках української гуманітаристики.

Bibliographic edition opens out the wide panorama of scientific and popular scientific works of scientists of Institute of ethnology of NAN of Ukraine from time of creation of academic establishment in 1992 and to present time. The detailed information is given about individual, coauthor and collective scientific, educational, encyclopedic and other book editions that show the ponderable contribution of employees of institute to research of traditionally-domestic culture of the Ukrainian people, him ethno genesis, ethnic history, ethnopsychology, religious beliefs and ceremonial traditions, verbal folk work, different types of folk and professional art, modern ethnic processes in Ukraine, national and cultural life of the Ukrainian diaspore and other Separately informed of secret service, that expose scientific, pedagogical, public, creative activity well known ethnologist, specialist in folklore, art critic institute ethnology, edition about unique collection museum ethnography and artistic tradeof Institute of ethnology of NAN of Ukraine Ukraine.

For scientists, teachers, students, all, who studies the phenomena of national culture and needs the most complete certificate information about the newest scientific developments in the different areas of Ukrainian humanitaristic.

476. Данілова А.Д. Методичні рекомендації щодо впровадження цифрових ідентифікаторів у видавничий процес для періодичних видань Національної академії наук України / А.Д. Данілова, А.І. Радченко, Т.М. Яцків ; ВД «Академперіодика» НАН України ; Передплатне агентство «Укрінформнаука». — 3-є вид., переробл. і доповн. — Київ : Академперіодика, 2019. — 60 с. (Ум. друк. арк. 3,5 ; Обл.-вид. арк. 3,7). — 100 пр.

Методичні рекомендації призначені надати допомогу всім зацікавленим в одержанні цифрових ідентифікаторів для наукових публікацій. В основу рекомендацій покладено практичний досвід фахівців Видавничого дому «Академперіодика» та Передплатного агентства «Укрінформнаука». Це третє видання містить теоретичний і практичний матеріал, доповнений та доопрацьований з урахуванням загальних змін і новацій Cross Ref щодо вимог до видань.

Рекомендації стануть у пригоді працівникам видавничих підрозділів наукових установ і співробітникам редакцій наукових періодичних видань.

477. Заєць О. Особові та інституційні зібрання у складі історичної бібліотеки Києво-Печерської лаври у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського / Олена Заєць ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2018. — 240 с.; іл. (Ум. друк. арк. 15,5 ; Обл.-вид. арк. 12,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8692-4.

Видання є результатом наукового опрацювання фонду історичної бібліотеки Києво-Печерської лаври, що зберігається у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій

Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, на предмет виявлення печаток, штампів, екслібрисів, наліпок, які свідчать про колишніх власників книг. З'ясування первинних господарів книжок стало поштовхом до вивчення архівних матеріалів Києво-Печерської лаври, що зберігаються в Центральному державному історичному архіві України в м. Києві. Під час дослідження виявлено нові факти з наративної історії монастиря. Саме завдяки збереженим приватним книжковим колекціям повернені з небуття відомі свого часу представники православ'я, відображено характерні риси книжкової культури православного духовенства впродовж XVII — початку XX ст. В роботі доводиться велике значення бібліотеки в історії Києво-Печерської лаври та української культури і, як наслідок, внесення монастиря до об'єктів культурної спадщини ЮНЕСКО від України.

Розраховано видання на істориків, студентів, дослідників, які цікавляться вітчизняною історією, любителів старовини.

478. Зарубіжні періодичні видання у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського та бібліотек наукових установ НАН України (надходження 2017—2018 рр.): наук.-допоміж. бібліографіч. покажч. / уклад. : І.А. Лавриненко, Є.А. Рибак, О.Б. Вихристюк ; відп. ред. О.М. Василенко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 182 с. (Обл.-вид. арк. 7,5). — 130 пр. — ISBN 978-966-02-9014-3 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9015-0 (електронне видання).

Покажчик подає відомості про зарубіжні періодичні видання, що надійшли з усіх джерел комплектування у 2015—2016 рр. до фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського та бібліотек наукових установ НАН України.

479. Збереження та захист творів мистецтва і документів на паперовій основі : матеріали доп. Другої міжнар. наук.-практич. конф. (Львів, 26—27 верес. 2019 р.) / відп. за вип. Л. Дзендзелюк, Л. Льода ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника ; Українська академія друкарства. — Львів : Камула, 2019. — 214 с. (Ум. друк. арк. 12,4). — 50 пр. — ISBN 978-966-433-187-3.

Видання містить матеріали доповідей Другої міжнародної науково-практичної конференції, в яких окреслено широкий діапазон проблем, котрі виникають при виконанні консерваційно-реставраційних заходів, необхідних для збереження писемних і мистецьких пам'яток. Видання знайомить з досягненнями реставраційної справи в Україні і за рубежем.

Для реставраторів документних пам'яток, творів мистецтва на папері, а також для працівників бібліотек, музеїв, архівів.

The Publication contains reports of Second International Scientific and Practical Conference «Preservation and Protection of Art works and documents on paper», considering the broad range of problems caused during restoration processes on written and painted artworks. Publication makes readers familiar with the achievements of restorative profession in Ukraine and abroad.

The publication is intended for paper documents' and artworks' restorers, as well as for librarians, museum curators, archivists.

480. Зубко Н.Н. Шкільний підручник в Україні: книгознавчі моделі і видавничі практики (на прикладі хімії) / Надія Зубко ; наук. ред. Ольга Антоник ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. — Львів, 2019. — 256 с. (Ум. друк. арк. 32,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9050-1.

У монографії на основі історико-книгознавчого аналізу відтворено цілісну картину видання шкільних підручників з хімії в Україні у XX — на початку XXI століття, здійснено їхню бібліографічну реконструкцію. Виокремлено і охарактеризовано два періоди у розвитку навчального книговидання, зумовлені реформуванням освітньої сфери під впливом соціально-політичних перетворень в Україні як республіці в складі СРСР і у суверенній

державі. Здійснено історико-книгознавчий аналіз підручників з хімії, виданих у радянську добу і період незалежності. На основі побудови структурно-функціональних моделей шкільних підручників з хімії простежено еволюцію їхнього змісту і форми, виявлено наступність і оригінальність у їхній видавничій інтерпретації, що має важливе значення і для відтворення історії їхнього видання, і для удосконалення сучасної практики підручникотворення.

Для книгознавців, педагогів, істориків, авторів і видавців шкільних підручників та всіх, хто цікавиться проблематикою, зосередженою на навчальній книзі.

The monograph, based on historical and linguistic analysis, reproduces a comprehensive picture of the publication of school textbooks on chemistry in Ukraine in the XX - early XXI century, their bibliographic reconstruction. Two periods in the development of the educational book publishing, which are conditioned by the reformation of the educational sphere under the influence of socio-political transformations in Ukraine as a republic within the USSR and in a sovereign state, are distinguished and characterized. Historical and literary analysis of textbooks on chemistry, published in the Soviet era and the period of independence, has been carried out. Based on the construction of structural and functional models of school textbooks on chemistry, the evolution of their content and form has been traced, the continuity and originality in their publishing interpretation have been found, which is important both for the reproduction of the history of their publication and for the improvement of modern practice of textbook creation.

For booksellers, educators, historians, authors, and publishers of school textbooks, and anyone interested in a subject focused on a schoolbook.

481. Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. 1918—2018 / відп. ред. Л.А. Дубровіна ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2018. — 472 с. (Ум. друк. арк. 38,4). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8726-6 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8727-3 (електронне видання).

Наукове видання підготовлене з нагоди 100-річчя одного з найбільш знакових за своїми метою, завданнями та фондами структурного підрозділу Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського — Інституту рукопису (від 1918 до 1992 р. — відділ рукописів). Висвітлені історія фундації та соціальні функції Інституту рукопису, проаналізовано його внесок у розвиток науки та культури України. Окремими розділами представлені науковий доробок Інституту та його кадровий потенціал за 1918—2018 рр. У додатках репрезентовані матеріали про склад та зміст рукописного фонду Інституту.

Розраховане на істориків, бібліотеко- та архівознавців, культурологів, усіх, хто цікавиться минулим та дивиться в майбутнє України.

482. Інструкція з обліку фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського / О.М. Василенко (наук кер.), Т.І. Клочок, Л.А. Пестрецова та ін. ; О.М. Василенко (відп. ред.) ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 91 с. (Ум. друк. арк. 6,3). — 80 пр.

Інструкція є нормативним документом, що визначає правила і порядок обліку документів, які входять до складу фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (НБУВ), регламентує організацію системи обліку фонду: види, методи та засоби обліку документів, диференційованих залежно від їхнього виду. Відповідно до чинних нормативно-правових актів України Інструкція регламентує процеси централізованого і внутрішньоструктурного обліку різних видів і примірників документів, внутрішню документацію з обліку документів, відображення мережних електронних документів у загальнобібліотечній системі обліку фонду, вилучення та списання з обліку бібліотечних документів; визначає взаємозв'язок бібліотечного та бухгалтерського обліку документів фонду НБУВ. Інструкція побудована за функціональною ознакою поетапних процесів сумарного та індивідуального обліку різних видів документів. У дванадцяти розділах представлено основні положення функціонування системи обліку документів фонду НБУВ, визначено одиниці та особливості обліку окремих видів і категорій

документів, вимоги щодо організації обліку бібліотечного фонду в процесі надходження, руху і вибуття документів, ведення сумарного та індивідуального обліку документів із бібліотечною фонду; регламентовано порядок проведення перевірки бібліотечного фонду та організації діловодства з обліку фонду. В окремому розділі представлено визначення основних термінів і понять, які використовуються у цьому документі. До Інструкції додаються зразки обліково-реєстраційної та супровідної документації, які відображають особливості її оформлення в контексті послідовності операцій з обліку документів фонду: від надходження до їхнього вибуття.

Інструкція призначена для бібліотечних фахівців, задіяних в організації фонду та обліку документів, бібліотекознавців та науковців, які досліджують ці процеси.

483. Історична біографіка в Україні: проблеми, завдання і перспективи розвитку досліджень, видавничої та інформаційної роботи / редкол. : В.І. Попик (гол. ред.) та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 364 с. (Ум. друк. арк. 21,2 ; Обл.-вид. арк. 14,1). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8833-1 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8834-8 (електронне видання).

Колективна монографія Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського містить аналіз сучасного стану, проблемно-тематичного діапазону, здобутків і нерозв'язаних проблем розвитку історико-біографічних досліджень, видавничої та інформаційної діяльності у сфері вітчизняної біографіки, а також завдань і перспектив їх подальшого вдосконалення.

Сформульовані в монографії методичні рекомендації адресовані міністерствам і відомствам, науковим установам та закладам освіти, бібліотекам, музеям, видавництвам, редакціям журналів, ЗМІ, інформаційним центрам, громадським осередкам, які працюють у сфері історико-біографічних досліджень, інтеграції й поширення культурологічної інформації та історико-біографічних знань.

484. Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : матеріали до бібліографії (2004—2010) / Ю.В. Вернік, Т.В. Котлярова, Н.І. Любовець та ін. ; редкол. : В.І. Попик (гол.) та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — (Обл.-вид. арк. 32,5). — 200 пр. — (Серія «Джерела української біографістики»). — ISBN 966-02-3239-X (серія). — ISBN 978-966-02-8835-5 (вип. 4)).

Четвертий випуск бібліографічного покажчика систематизує понад 1300 бібліографічних описів книжкових джерел, виданих у 2004—2010 рр., що містять біографічну інформацію про діячів української історії, науки, культури та інших сфер життя і знаходяться у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Інформація про кожне джерело супроводжується анотацією, в якій розкрито зміст, призначення видання, вказано на характер біографічного матеріалу (довідка, стаття, біографічний розділ тощо), його структуру, а також на наявність довідково-пошукового апарату, іконографії тощо, із зазначенням шифрів зберігання.

485. Кононський С.І. Метрична книга Свято-Воскресенської церкви м. Острога 1735—1759 рр. [Електронний ресурс] / С.І. Кононський, О.С. Боляк ; ред. Л.А. Дубровіна та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 112 с. (Обл.-вид. арк. 9,3). — ISBN 978-966-02-8856-0.

Уперше в повному обсязі публікується оригінальний документ XVIII ст. з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського — «Метрична книга Свято-Воскресенської церкви міста Острога 1735—1759 рр.», яка є змістовним генеалогічним джерелом. Так, у Вступі сучасний представник роду Кононських репрезентує відомості стосовно своїх пращурів, віднайдені в «Метриці», і анонсує значення манускрипту для поповнення знань про інші українські роди.

486. Критика. 1928—1935: хронологічний та систематичний покажчики змісту журналу / упоряд. Н. Кикоть, О. Ляшенко ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ, 2019. — 191 с. (Ум. друк. арк. 8,0).

Покажчик містить опис журналу «Критика» за 1928—1935 рр. Збережено структуру видання, публікації описано за роками, номерами. У кожному номері окремо виділено назви журнальних рубрик. Систематичний покажчик містить 1071 публікацію журналу з літературознавства, архітектури, образотворчого мистецтва, кіно, театру, музики, книговидавництва, мовознавства, видавничої діяльності названого журналу, а також рецензій, оглядів книг та періодичних видань. Науково-довідковий апарат до покажчика складається з іменного індексу.

487. Курилишин К.М. Часопис «Діло» (Львів, 1880—1939 рр.) : матеріали до біобібліографістики. Т. 5. 1905—1909 рр. / Костянтин Курилишин ; Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. — Дрогобич : Коло, 2019. — 768 с. (Ум. друк. арк. 62,4). — 300 пр. — ISBN 978-617-642-440-6.

Упродовж 60 років (1880—1939) у Львові виходило «Діло» — єдиний український часопис Галичини, який так тривало представляв інтереси бездержавної нації в умовах Австро-Угорської імперії, Першої світової війни, відновленої Польської держави і короткого періоду існування Західно-Української Народної Республіки. Редакції видання вдалося пройти шлях від поширення просвітницьких ідей серед загалу народу до обстоювання права української нації на державність. Це, в результаті, дозволило трактувати «Діло» як одне з посутніх джерел до вивчення історії української політичної думки. Одним із важливих компонентів змісту «Діла» є матеріали біографічного характеру, присвячені відомим та малознаним особистостям, які працювали і проявили себе в різних царинах суспільної діяльності. Перший розділ видання — «Біобібліографічні публікації» — представляє інформацію про осіб, згаданих у часописі, у вигляді бібліографії. Прізвища та імена, а також нерозшифровані псевдоніми і криптоніми подані у двох (сучасному й оригінальному) правописних варіантах (якщо ж вони не різняться, то наведено лише один раз) і розташовані в алфавітній послідовності. Якщо назва публікації не розкриває її змісту, то після бібліографічного посилання пропонується коротка анотація у квадратних дужках. Матеріали, які ввійшли до цього розділу, поділено на чотири частини: біографічні відомості про особу; публікації про посольську діяльність (участь у передвиборних кампаніях, виступи на засіданнях Галицького і Буковинського крайових сеймів, Державної ради Австро-Угорської імперії, законодавчі ініціативи, звіти перед виборцями); публікації (кореспонденції, дописи, виступи, рецензії, тематичні розвідки, відозви, листи, заяви); художні твори та їх переклади. Некрологи представлено у другому розділі видання. У цьому випадку також збережено алфавітну послідовність і два правописних варіанти подання прізвищ та імен. Посмертні згадки друкувалися здебільшого на третій або четвертій сторінці газети і містили інформацію про померлу особу — прізвище та ім'я (для дружини — також дівоче прізвище), її соціальний статус, посада, наукові чи літературні здобутки, нагороди, вказувалися дата і місце смерті, а також на якому кладовищі вона похована. Інколи посмертні згадки обмежувалися даними тільки про прізвище і місце смерті особи. Стосовно знаних у суспільстві людей подавалося значно більше інформації. У цих випадках некрологи друкувалися у формі статей на перших двох сторінках видання. У них, окрім розлогої біографії, містився опис заслуг померлого перед суспільством. Публікації про смерть людини, об'єднані жанровим означенням «некролог», у багатьох випадках завершувалися інформацією від родини під загальною назвою «Подяка». Змістом ця частина інколи доповнювала власне некролог датами життя й смерті, інформацією про сімейний стан, тих священиків, родичів, друзів, які підтримали родину покійного у важку хвилину та брали участь у чині похорону. Географічно матеріали до біобібліографістики «виходять» за межі Галичини, інформуючи про життя і діяльність як осіб всеукраїнського масштабу, негаличан за місцем народження, так і вихідців із Галицької землі, які проявили себе і поза батьківщиною. Отже, матеріали до біобібліографістики,

представлені на сторінках часопису «Діло», дозволяють відновити багато імен знаних у свій час осіб, інформація про яких з відомих причин «загубилася» у минулому, насамперед через ідеологічні перестороги, а також ґрунтовно доповнити новими даними біографії як відомих українських діячів, так і представників інших національностей, життя і праця яких у той чи інший спосіб переплiталися з українською дійсністю.

The only Ukrainian journal of Galicia had been published over a period of 60 years (1880—1939). Continuously it has been presenting the interests of the stateless people during the rule of Austro-Hungarian Empire, the First World War, re-established Poland and within a short period of West Ukrainian National Republic formation. The editorial board managed to proceed from spreading the ideas of enlightenment among common people to defending the rights of the Ukrainian nation for their own state. As a result this allows us to interpret «Dilo» as one of the considerable sources of studying the evolution of a Ukrainian political thought. The biographic materials dedicated to the well-known or little known personalities who worked and showed their worth in various social spheres are some of the important components of «Dilo». «Bio-bibliographical publications» is the first chapter of the journal that presents the materials about the persons mentioned in «Dilo» journal in the form of a finding list. The surnames and names as well as the indecipherable pseudonyms and kryptonyms are presented in alphabetical order and in two orthography variants (present-day and original, if differ). In case the name of the publication does not reveal its point there is a short annotation given in the square brackets after the bibliographical reference. The materials included in this chapter are divided into four parts. These are biographical information about the person; publications about the deputy's activity (election campaigns participations, speech at the Galician an Bucovina regional senate sessions, Austro-Hungarian Empire State council, legislative initiatives, reports to the electorate); publications (correspondences, posts, speeches, reviews, thematic research, proclamations, letters, declarations); fiction and its translation. The obituaries are presented in the second chapter of the edition. In this respect the alphabetical order is also kept as well as two orthography variants of surnames and names spelling. Mostly, the obituaries were published on the third or fourth pages and contained the information about the deceased — a first name and a last name (a maiden name for a wife), social status, occupation, scientific or literary achievements, awards, the date and place of death and the cemetery the person was buried at. Sometimes the information was limited only to the last name and the place of death. A lot more information was given about well-known people in society. In such cases, the obituaries were published in the form of articles on the first two pages of the journal. Apart from the ample biography, these obituaries contained a description of the deceased's merits to the society. Predominantly, the publications about the death of a person united under the «necrologue» genre ended up with the information from the family titled «Acknowledgement». Occasionally, this part supplemented the obituary itself with the dates of birth and death, information about the marital status of the priests, relatives, friends who supported the family of the deceased in difficult times and participated in the funeral arrangements. Geographically, the materials from the bio-bibliography go beyond the Galicia district and inform us about the life and work both of the nationwide scale persons who are not native Galicians and those natives who distinguished themselves outside the homeland. Hence, bio-bibliographical materials presented in «Dilo» journal allow the reader to restore the information about many names well-known in former times, that had been lost in the past for obvious reasons foremost because of the ideological warnings, furthermore to add thoroughly new biography data of the notable Ukrainian statesmen as well as the representatives of other nationalities whose life and activity interconnected with the Ukrainian reality in one way or another.

488. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: переміщення і втрати фондів. Т. 2 (1946 — березень 1953) : зб. документів і матеріалів / упоряд. : Галина Сварник, Володимир Муравський ; наук. ред. Ярослав Дашкевич ; Галина Сварник; відп. ред. Лідія Сніцарчук ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. — Львів, 2019. — 654 с. (Ум. друк. арк. 53,1). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8694-8. — (Джерелознавча серія).

У другому томі збірника публікується 246 документів і матеріалів, які висвітлюють історію Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника у 1946 — березні 1953 р., а саме: процеси переміщення і втрат рукописних, книжкових та мистецьких колекцій академічної установи та зміну її особового складу в післявоєнний період — аж до смерті радянського диктатора Й. Сталіна. Йдеться про вивезення збірок до Польщі, а також про передачу фондів до різних архівів, бібліотек, музеїв та інших інституцій України і Росії, зокрема про переміщення до Києва літературних архівів і, як наслідок, руйнування цілісності фондів колишньої Бібліотеки НТШ у Львові. Публіковані документи і матеріали писані українською, російською та польською мовами, зберігаються в бібліотеках, архівах і музеях Львова, Києва, Варшави, Вроцлава, Кракова та Москви. Більша частина документальних джерел публікується вперше.

Збірник розрахований на широке коло дослідників, зокрема в ділянці історії, культури та бібліотечної справи.

The second volume contains 246 documents and materials covering the history of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv, 1946 - March 1953, namely, desplacements and losses of manuscripts, books and art collections of an academic institution and alteration of its academic institution in the postwar period - until the death of Soviet dictator J. Stalin. It concerns the removal of collections to Poland, as well as holdings' transfers to various archives, libraries, museums and other institutions in Ukrainian SSR and Russia, in particular transfer of literary archives to Kiev and as a consequence, the integrity's destruction of the former Shenchenko Scientific Society's Library. The published documents and materials were written in Ukrainian, Russian and Polish and are preserved in the libraries, archives and museums in Lviv, Kyiv, Warsaw, Wroclaw, Krakow and Moscow. Most documentary sources are published for the first time.

The publication is intended for a wide range of researchers, namely in the field of history, culture and library affairs.

489. Міжнародний зведений каталог-репертуар української книги, 1798—1923 : наук.-бібліографіч. вид. У 3 т. Т. 1. 1798—1903 [Електронний ресурс] / Л.В. Бєляєва та ін. ; ред. : Л.А. Дубровіна та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 1074 с. (Обл.-вид. арк. 49,4). — ISBN 978-966-02-8907-9 (заг.). — ISBN 978-966-02-8908-6 (т. 1). — (Національна бібліографія України).

До Каталогу включені видання українською мовою, що вийшли друком з 1798—1923 рр., незалежно від їх місця публікації, які зберігаються у фондах провідних бібліотек України, інших країн світу, наукових установах та міжнародних інформаційних центрах.

490. Міжнародний зведений каталог-репертуар української книги, 1798—1923 : наук.-бібліографіч. вид. У 3 т. Т. 2. 1904—1916 [Електронний ресурс] / Л.В. Бєляєва та ін. ; ред. : Л.А. Дубровіна та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 1142 с. (Обл.-вид. арк. 50,3). — ISBN 978-966-02-8907-9 (заг.). — ISBN 978-966-02-8909-3 (т. 2). — (Національна бібліографія України).

491. Міжнародний зведений каталог-репертуар української книги, 1798-1923 : наук.-бібліографіч. вид. У 3 т. Т. 3. 1916—1923 [Електронний ресурс] / Л.В. Бєляєва та ін. ; ред. : Л.А. Дубровіна та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 1060 с. (Обл.-вид. арк. 46,4). — ISBN 978-966-02-8907-9 (заг.). — ISBN 978-966-02-8910-9 (т. 3). — (Національна бібліографія України).

492. Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського / відп. ред. Л.Г. Руденко, наук. ред. Л.В. Івченко ; уклад. : Л.Г. Руденко та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т книгознавства). — Київ : Академперіодика, 2019. — 1003 с. (Обл.-вид. арк. 102,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-360-396-4.

Науковий каталог «Музична Шевченкіана у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського» є продовженням серії видань відділу музичних фондів НБУВ. У праці представлено понад 4000 бібліографічних та аналітичних описів музичних творів і народних пісень, пов'язаних з іменем Великого Кобзаря. До нотобібліографії увійшли друковані видання (у т. ч. перевидання) і нотні рукописи. Робота складається з п'яти розділів: «Музичні твори на тексти Т. Шевченка», «Музичні твори за мотивами творів Т. Шевченка», «Збірки за назвами і авторські збірки на слова Т. Шевченка», «Присвячено Шевченкові», «Улюблені, використані або записані Т. Шевченком народні пісні». Книга також містить довідково-допоміжний апарат — вісім покажчиків, а саме: іменний, назв і літературних інципітів, місць видання, видавництв, хронологічний, автографів, печаток і штампів та систематичний.

493. Муха Л.В. Збереження, консервація та реставрація бібліотечних фондів в Україні: діяльність Центру консервації і реставрації НБУВ (1992—2018) / Людмила Муха, Любов Затока, Людмила Куява ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Центр консервації і реставрації). — Київ, 2019. — 240 с. (Обл.-вид. арк. 11,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9146-1 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9147-8 (електронне видання).

До монографії включено матеріали, які висвітлюють науково-практичну діяльність Центру консервації і реставрації Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського за більш ніж 25-ліття його роботи. Це матеріали, які стосуються питань превентивної консервації документів, впровадження інноваційних технологій, принципів, методів та підходів у сучасній системі збереження фондів. Видання складається з декількох розділів, де репрезентовано дослідження процесів природного та штучного старіння паперу; надано методичні рекомендації, інструкції та технологічні регламенти, що можуть бути задіяні для уповільнення процесів старіння паперових та новітніх носіїв інформації в умовах бібліотечного середовища. Представлено ретроспективний анотований список основних публікацій Центру консервації і реставрації НБУВ за 1993—2019 рр.

Матеріали монографії апробовані та запроваджені в умовах Бібліотеки і можуть бути використані профільними установами України.

494. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського в науково-інформаційному просторі (2000—2018) / В. Горовий, Ю. Половинчак, К. Лобузіна та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 398 с. (Обл.-вид. арк. 25,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9154-6 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9155-3 (електронне видання).

Розглядається хід впровадження електронних інформаційних технологій — комп'ютеризації традиційних бібліотечних процесів і розвитку дистанційного обслуговування користувачів — в Національній науковій бібліотеці України в рамках реалізації державної програми інформатизації.

495. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: розвиток біографічних досліджень, національної бібліографії та науково-бібліографічної діяльності (2002—2018) / О.В. Бугаєва, Т.В. Добко, С.С. Кіраль та ін. ; наук. ред.: В.І. Попик ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 171 с. (Обл.-вид. арк. 7,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9136-2.

У монографії досліджено розвиток біографістики, національної бібліографії та науково-бібліографічної діяльності Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського упродовж 2002—2018 рр. Проаналізований досвід Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського — науково-інформаційного центру національної бібліографії України та української бібліографістики. Розкрито багатоаспектну довідково-бібліографічну діяльність в галузі обслуговування широкого кола користувачів.

496. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського у перше десятиліття незалежності України (1991—2002) / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко, В.М. Горовий та ін. ;

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 436 с. (Обл.-вид. арк. 36,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9077-8 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9078-5 (електронне видання).

У колективній монографії з історії Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського 1991—2002 років розкривається найбільш динамічний та плідний період її функціонування, пов'язаний із становленням незалежності України, наростанням демократичних процесів, глибокими змінами в соціальному устрої держави, в усіх сферах суспільного життя, з наповненням новим змістом функцій Бібліотеки як національної установи. Висвітлено розвиток на нових засадах наукових напрямів та науково-дослідної роботи, фундаментальних та прикладних досліджень у галузі національного бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, архівознавства та інших споріднених наук; бібліотечно-інформаційної діяльності; міжнародної співпраці. Розкрито внесок наукових працівників та бібліотечних фахівців у діяльність НБУВ як науково-дослідного інституту, науково-інформаційного центру та найбільшої бібліотеки країни. Монографію підготовлено за результатами виконання науково-дослідного проекту «Бібліотечна, архівна та інформаційна діяльність національної бібліотеки в сучасному науково-інформаційному просторі (1993—2018)».

497. Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського у 2019 році : бібліогр. покажч. / уклад. : Л.А. Пестрецова, І.О. Шульга, Є.М. Білько та ін. ; відп. ред. О.М. Василенко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 182 с. (Обл.-вид. арк. 6,2). — 50 пр. — ISBN 978-966-02-9079-2 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9080-8 (електронне видання).

Науково-інформаційне видання «Обмінний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського у 2019 році: бібліографічний покажчик», започатковане у 2013 р. з метою залучення широкого кола партнерів для взаємовигідного обміну документами та якісного задоволення інформаційних потреб користувачів, продовжує інформувати партнерів про обмінний фонд НБУВ та нові видання, що надійшли до його складу. У покажчику представлено видання з обмінного фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, які пропонуються установам-партнерам НБУВ з документообміну.

498. Падюка Н. Австрійські топографічні карти українських земель (1870—1918): з фонду кабінету картографії Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника : бібліографіч. покажч. / Неоніла Падюка, Тарас Огородник ; відп. ред. Лідія Сніцарчук ; наук. ред. Ростислав Сосса ; Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. — Львів, 2018. — 282 с. (Ум. друк. арк. 23,1). — ISBN 978-966-02-8610-8.

У фонді кабінету картографії ЛННБ України ім. В. Стефаника зберігається значна кількість топографічних і оглядово-топографічних карт, які почали подавати з кінця XVIII ст. для військових потреб. В Австро-Угорській монархії такі мапи видавав Військово-географічний інститут. Вони покривали також значну частину українських земель. Їх використовували військові відомства, ними користувалися для господарських, наукових та адміністративних цілей, вони були основою для створення різноманітних тематичних карт. На сьогодні вони не мають грифу секретності.

Видання адресоване науковцям, спеціалістам у галузі картографії, географії, історії, бібліотечним працівникам. Слугуватиме інформативним матеріалом у наукових установах, органах державної влади, вищих навчальних закладах тощо.

499. Повернення в Україну грамоти Петра І Іоасафу Кроковському 1708 р. : матеріали урочистого передання грамоти та українсько-німецького колоквіуму 30 травня 2019 р., присвяченого історії унікального документа Софійської колекції / упоряд. Л.А. Дубровіна, З.К. Шарикова, Т.І. Арсеєнко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. —

Київ, 2019. — 112 с. (Обл.-вид. арк. 6,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9138-6 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9139-3 (електронне видання).

Матеріали збірника відображають видатну подію в історії спільних українсько-німецьких культурних і наукових зв'язків та результат співпраці багатьох науковців, державних і громадських діячів України та Федеративної Республіки Німеччина в галузі реституції культурних цінностей. 30 травня 2019 року було проведено урочисті заходи, пов'язані з поверненням з Німеччини до фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського грамоти Петра І про затвердження на Київську митрополію Йоасафа Крюковського 1708 року, незаконно вивезеної під час Другої світової війни. Публікуються виступи офіційних представників НАН України, Міністерства культури України, заммініства закордонних справ України, Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні, а також директора Інституту Східноєвропейських студій Тюбінгенського університету Клауса Гестви, членів Змішаної українсько-німецької комісії з питань повернення та реституції втрачених та незаконно переміщених під час та внаслідок Другої світової війни культурних цінностей. У збірнику також публікуються матеріали наукового українсько-німецького колоквіуму за участю українських та німецьких вчених, присвяченому історії дослідження та поверненню грамоти, обговоренню питань реституційного процесу між нашими країнами в галузі культурної спадщини.

500. Полякова О.В. Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України в 2017 році: інформаційно-аналітичний огляд / О.В. Полякова, О.Л. Сокур, Г.І. Солоіденко ; відп. ред. О.М. Василенко, Г.І. Солоіденко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2018. — Вип. 23. — 188 с. (Ум. друк. арк. 12,1 ; Обл.-вид. арк. 7,6). — 130 пр.

Випуск продовжує серію інформаційно-аналітичних видань «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України в ... році», підготовлених за матеріалами звітів бібліотек. Випуск містить аналітичні матеріали, статистичні таблиці та довідкову інформацію про діяльність бібліотечно-інформаційних підрозділів 105 наукових установ НАН України, які надали звіти до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, в т. ч. короткі відомості про десять бібліотек, які знаходяться на території, підконтрольній терористам м. Донецька та в анексованому Росією Криму. Подано також нові законодавчі та нормативно-правові документи в галузі бібліотечної справи та науково-інформаційної діяльності, список стандартів у галузі бібліотечної справи та інформації.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційних підрозділів наукових установ НАН України, фахівцям бібліотечної галузі.

501. Прокопенко Н. «Наша Культура» (Вінніпег, 1951—1953) : систематичний покажчик змісту / Наталія Прокопенко ; відп. ред. Л.В. Сніцарчук ; Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. — Львів, 2017. — 134 с. (Ум. друк. арк. 7,0). — ISBN 978-966-02-8561-3.

Покажчик містить бібліографічну інформацію про весь масив публікацій журналу «Наша Культура» (Вінніпег, 1951—1953) — наукові дослідження з питань історії, релігії, культури, освіти, мистецтва, мовознавства, літературознавства, огляди, рецензії, бібліографічні та хронікальні матеріали.

Для науковців, книгознавців, істориків, бібліографів, мовознавців, працівників культури.

502. Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України в 2018 році : інформ.-аналіт. огляд / авт. : Г.І. Солоіденко, О.В. Полякова, О.Л. Сокур та ін. ; уклад. : О.В. Полякова, О.Л. Сокур, Г.І. Солоіденко ; відп. ред. О.М. Василенко, Г.І. Солоіденко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського ; Інформаційно-бібліотечна рада НАН України. — Київ, 2019. — Вип. 24. — 208 с. (Обл.-вид. арк. 11,3). — 130 пр.

Випуск продовжує серію інформаційно-аналітичних видань «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України в 2018 році», підготовлених за матеріала-

ми звітів бібліотек. Випуск уміщує аналітичні матеріали, статистичні таблиці та довідкову інформацію про діяльність бібліотечно-інформаційних підрозділів 95 наукових установ НАН України, які надали звіти до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України. Подано нові законодавчі акти, інші нормативно-правові документи в галузі бібліотечної справи і науково-інформаційної діяльності, список нормативних документів зі стандартизації в галузі бібліотечної справи та інформації.

503. Сварник Г. Книгозбірня й архів Дмитра Донцова крізь призму долі власника : науков.-популяр. вид. / Галина Сварник ; відп. ред. Л. Сніцарчук ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника (Відділ рукописів). — Львів, 2019. — 88 с., 32 с. іл. (Ум. друк. арк. 6,3). — ISBN 978-966-02-8822-5.

У виданні простежено долю книжкових і архівних збірок Дмитра Донцова, які залишилися після його виїзду зі Львова під час Другої світової війни, а також тих, які власник вивіз в еміграцію. Детективна історія розгортається навколо пізніших мешканців кам'яниці Бачинських — Донцових на вулиці Курковій та їх пригод у вирі війни. Здійснено спробу реконструкції історичної колекції видавця і редактора «Літературно-наукового вістника» та «Вістника», розпорошеної в радянський період у фондах Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. Видання багато ілюстроване.

Книжка розрахована на широке коло читачів, зокрема в ділянці історії, культури та бібліотечної справи.

504. Семантичні технології у науковій бібліотеці / Власова Т.Ю., Галицька С.В., Гарагуля С.С. та ін. ; відп. ред. : К.В. Лобузіна ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 310 с. (Обл.-вид. арк. 13,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9131-7 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9132-4 (електронне видання).

Монографію присвячено впровадженню семантичних вебтехнологій у бібліотечно-інформаційну діяльність. Розглянуто принципові зміни, що відбулися у сучасному цифровому середовищі та науковій комунікації (великі, пов'язані та відкриті дані), їх вплив на діяльність наукових бібліотек. Висвітлено зміни підходів до організації наукових електронних бібліотечних ресурсів та систем пошуку джерел наукової інформації, вимог до компетентностей бібліотечних спеціалістів, моделей цифрових об'єктів історико-культурної спадщини та організації знань цифрових історико-культурних колекцій, інтеграції бібліотечних лінгвістичних інструментів до сучасних веб-технологій.

505. Стандарти з бібліотечної справи і суміжних галузей (чинні станом на 1.11.2019) : анотов. бібліогр. покажч. / упоряд. І.В. Соколова ; відп. ред. О.М. Василенко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 63 с. (Обл.-вид. арк. 3,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9129-4 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9130-0 (електронне видання).

Покажчик містить відомості про національні стандарти з бібліотечної, інформаційної, архівної та видавничої справи в Україні, чинні станом на 1 листопада 2019 р.

Покажчик призначений для наукових працівників та фахівців бібліотек, інформаційних установ, архівів і видавництв, викладачів, аспірантів, студентів спеціальних навчальних закладів, широкого кола користувачів.

506. Степченко О.П. Архів українського історика Олени Апанович в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : біографічне дослідження : науковий каталог / Степченко О.П., Бодак О.П., Щерба Л.С. ; ред. кол. : Л.А. Дубровіна (гол.), О.С. Боляк (відп. секр.), Г.В. Боряк та ін. ; відп. ред. Л.А. Дубровіна ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського (Ін-т рукопису). — Київ, 2019. — 268 с. (Ум. друк. арк. 15,8). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8784-6 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8785-3 (електронне видання).

Видання репрезентує архівну спадщину відомого українського історика та громадської діячки, яскравої представниці наукової та культурної еліти України другої половини XX ст. Олени Михайлівни Апанович, що зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Каталог містить описання документів особового архівного фонду, що є ґрунтовною джерельною базою для вивчення постаті О.М. Апанович, її наукової діяльності, зокрема як дослідниці українського козацтва та особистості першого президента Національної академії наук України В.І. Вернадського, творчої та громадської праці. Структура каталогу обумовлена видовим складом документів архіву, укладених за основними принципами систематизації матеріалів особових архівних фондів. Переважна більшість документів із фонду О.М. Апанович залучається до наукового обігу вперше. Науково-довідковий апарат видання включає іменний, географічний покажчики, покажчик установ та організацій.

Для науковців, істориків, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, а також усіх тих, хто цікавиться історією науки та культури України.

507. Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи : посіб. / авт. кол. : Т.В. Добко, Л.М. Бондар, І.Г. Лобановська та ін. ; наук. ред. Т.В. Добко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського ; Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського НАПН України. — Київ, 2019. — 359 с. — ISBN 978-617-7536-15-3. — (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 21).

Посібник підготовлено з метою надання практичної допомоги бібліотекарям закладів загальної середньої освіти щодо удосконалення їхньої професійної діяльності. У виданні висвітлено технологію роботи сучасної шкільної бібліотеки, зокрема питання формування бібліотечного фонду, забезпечення бібліотечного та бібліографічного обслуговування, застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, удосконалення методів і форм соціокультурної роботи, виховання інформаційної культури учнів, планування та звітності тощо. Додатки, вміщені в посібнику, сприятимуть оптимізації організації роботи шкільної бібліотеки.

508. Тарас Григорович Шевченко : бібліографія літератури про життя і творчість, 2004—2018 / авт. кол. : І.Д. Войченко, О.П. Андрущенко та ін. ; редкол. : Л.А. Дубровіна (гол.) та ін. ; наук. ред. С.С. Кіраль ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 812 с. (Обл.-вид. арк. 47,5). — ISBN 978-966-02-8868-3.

Книга містить бібліографію праць, присвячених життю і творчості Тараса Шевченка, що з'явились упродовж 2004—2018 рр. У покажчику подано науково-бібліографічний опис видань українською та 10-ма іноземними мовами (всього 4413 позицій). Більшість записів супроводжують анотації, у яких розкрито зміст монографій, збірників, випусків наукових записок та журналів, повністю або частково присвячених Т. Шевченкові. Науково-допоміжний апарат включає предметно-тематичний покажчик, іменний покажчик, список використаних періодичних та продовжуваних джерел.

509. Український друкований плакат 1986—1992 років з фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : каталог. У 3 вип. / уклад. : Тетяна Галькевич, Олена Донець ; вступ. ст. О. Донець ; відп. ред. Г.М. Юхимець ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2018. — Вип. 3. — 464 с. : іл. (Ум. друк. арк. 29,9 ; Обл.-вид. арк. 25,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8691-7.

Каталог «Український друкований плакат 1986—1992 років з фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського» є завершальним етапом роботи над продовжуваним виданням «Український друкований плакат 1950—1992 років з фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського» у трьох випусках. У каталозі міститься бібліографічна інформація про український друкований плакат зазначеного періоду (3243 назви), а також ілюстрації до окремих позицій бібліографічного опису.

Довідково-пошуковий апарат каталогу складають іменний покажчик, покажчик імен художників плаката.

Для мистецтвознавців, художників, культурологів, бібліотечних працівників, усіх, хто цікавиться культурою України.

510. Філіпович М.А. Архів українського історика Олени Компан у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Біографічне дослідження. Науковий каталог / Марина Філіпович, Ірина Клименко ; ред. кол. : Л.А. Дубровіна (гол.), О.С. Боляк (відп. секр.), Г.В. Боряк, та ін. ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 200 с. (Ум. друк. арк. 16,3). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8786-0 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8787-7 (електронне видання).

Наукове видання репрезентує архів українського історика, дослідниці середньовічної та ранньомодерної історії України, історіософа Олени Станіславівни Компан (1916—1986), який зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Видання складається з Передмови, в якій висвітлюється життєвий і творчий шлях ученої, та Каталогу, де представлені археографічні описання документів особового фонду Олени Компан: біографічних документів, наукових праць, підготовчих матеріалів, документів службової та громадської діяльності, листування, фотодокументів, матеріалів інших осіб тощо. В окрему групу виділені матеріали чоловіка Олени Станіславівни, українського письменника Івана Юхимовича Сенченка.

Видання розраховане на всіх, хто цікавиться історією української науки та культури.

511. Ціборовська-Римарович І.О. Друкарня Бердичівського монастиря босих кармелітів: історія та видавнича діяльність. 1758—1844 / Ірина Ціборовська-Римарович ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ : Академперіодика, 2019. — 652 с., 28 с. іл. (Ум. друк. арк. 68,5 ; Обл.-вид. арк. 57,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-360-394-0. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.394.680

Монографія присвячена історії та видавничій діяльності друкарні Бердичівського монастиря босих кармелітів, яка у другій половині XVIII — XIX ст. була найпотужнішим друкарським осередком Правобережної України, де видавалась продукція латинським шрифтом. Викладено історію друкарні, подано бібліографічний і книгознавчий аналіз репертуару її друків, висвітлено особливості їхнього художнього оформлення, зібрано інформацію про розповсюдження та побутування примірників її видань, подано науковий попримірниковий опис екземплярів бердичівських видань, виявлених у сучасних бібліотеках, музеях і архівах України.

Для книгознавців, істориків, мистецтвознавців, усіх, хто цікавиться історією книги і друкарства в Україні та Речі Посполитій.

512. Яковенко О. Бібліотечні послуги: облік, статистика, ефективність : наук.-методич. посіб. / уклад. : О. Яковенко, А. Венідиктова ; відп. ред. О. Василенко ; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 86 с. (Обл.-вид. арк. 5,2). —150 пр. — ISBN 978-966-02-9127-0 (друковане видання). — ISBN 978-966-02-9128-7 (електронне видання).

У науково-методичному посібнику охарактеризовано основні види традиційних та інноваційних послуг, які надають бібліотеки, розглянуто питання організації статистики, визначено показники ефективності, методи оцінювання якості бібліотечно-інформаційних послуг відповідно до положень національних стандартів.

513. Білоус В.М. Українські дослідники традиційної культури зарубіжних народів (XIX ст.). Нариси / Білоус В.М. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 255 с. (Обл.-вид. арк. 16,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8837-9.

У книжці розглянуто одну з маловивчених проблем української етнології — внесок співвітчизників у дослідження традиційних матеріально-духовних надбань зарубіжних народів, зокрема етносів Близького Сходу, Кавказу, Центральної та Північної Азії. Висвітлено малознані або й забуті імена вчених, з'ясовано наукову вартість їхнього доробку. Читач довідається, що саме прислужило з мистецької спадщини Т. Шевченка етнологам, а то й архітекторам Казахстану, чому П. Чубинський добровільно продовжив своє північне заслання, як відбувалася польова збирацька робота українських дослідників в іноетнічному середовищі, у спекотній напівпустелі, засніженій тундрі чи на високогірних перевалах.

Для істориків, етнологів, сходознавців, українознавців та всіх зацікавлених українською культурною спадщиною.

The monograph reveals one of under investigated problems of the history of Ukrainian ethnology — the contribution of fellow countrymen to the research of traditional material and spiritual heritage of foreign nations, namely the ethnic groups of Middle East, Caucasus, Central and North Asia. Little-know and forgotten names of scientists were elucidated and scientific value of their works was established. The reader discovers what artistic heritage of T. Shevchenko was of value to the ethnologists and architects from Kazakhstan, why P. Chubynskyi voluntarily continued his northern exile, how field collecting work of Ukrainian researchers in foreign ethnic environment, hot semi-desert, snow covered fenland, or high-mountain pikes was carried out.

For historians, ethnologists, orientalists, country experts, and all interested in Ukrainian cultural heritage.

514. Вархол Й. Календарна та сімейна обрядовість українців Словаччини / Вархол Йосип ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 260 с. (Обл.-вид. арк. 15,4). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8872-0.

Народна обрядовість — один із найбільш самобутніх, яскравих проявів духовної культури, що водночас слугує маркером етнічної ідентичності. Традиційна обрядовість українців Східної Словаччини (календарна та родинна) зберегла багато архаїчних рис, що дозволяють реконструювати найдавніші вірування, світогляд народу. Календарні свята й обряди були одним із засобів спілкування людини з природою, регламентували трудовий рік селянина-хлібороба, супроводжуючи зміну пір року, початок чи кінець важливих сільськогосподарських робіт. Значна трансформація календарної обрядовості відбулася під впливом літургійних циклів православної та греко-католицької церков, які відігравали помітну роль у духовному житті українців Словаччини. Свята та обряди родинного циклу були спрямовані на підтримку індивідуума колективом, родиною в найважливіші моменти життя і мали сприяти його вдалому переходу на інший соціальний щабель, з одного світу в інший. У виданні простежується зв'язок календарної та сімейної обрядовості українців Східної Словаччини, висвітлюється їхня міфологічна складова.

515. Всеукраїнський Музейний форум : матеріали наук.-практич. конф. / у заг. ред. Л.О. Гріффена ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. — Переяслав-Хмельницький, 2019. — 381 с. (Ум. друк. арк. 18,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-97809-4-2.

У матеріалах доповідей учасників конференції з різних регіонів України, що зібралися на Другий Всеукраїнський Музейний форум у місті-музеї Переяслав-Хмельницький,

коротко висвітлені питання, які стосуються актуальних проблем розвитку музейної справи в Україні.

Збірник буде корисним працівникам українських музеїв, науковцям в галузі музеєзнавства та пам'яткознавства, аспірантам і студентам відповідних спеціальностей, а також усім, хто цікавиться музейною справою та культурною спадщиною.

516. Горбаль М. Лемківські «вечірки» («вечирки», «вечурки», «прядки») / Горбаль М. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 48 с. (Обл.-вид. арк. 2,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9030-3.

Описуються давні традиції лемківських вечірок в період до і під час Пилипівського посту, на яких відбувалось прядіння льону, вовни та конопель. Підкреслюється важлива роль вечірок у збереженні національного фольклору, його передачі майбутнім поколінням. Наводяться деякі легенди, перекази, приказки, небилиці, пісні, ігри, які були задіяні у вечіркових дійствах. Видання збагачене унікальними архівними фотографіями.

Для наукового та широкого кола читачів.

517. Горленко В. Історія української етнографії / Володимир Горленко, Роман Кирчів ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ : ПоліграфКонсалтинг, 2005. — 400 с. (Ум. друк. арк. 23,9 ; Обл.-вид. арк. 27,3). — 100 пр. — ISBN 966-02-3862-2.

Праця містить відомості про донаукові зацікавлення історією, побутом і традиційною культурою українського народу, відбиті у давніх і пізніших вітчизняних та чужоземних писемних джерелах. Основна увага приділена дослідженню періоду становлення і розвитку української етнографії з останніх десятиліть XVIII — в першій половині XIX ст. в умовах політично розмежованої України під російсько-самодержавним, польським, австрійським і угорським поневоленням. Висвітлюються основні осередки, в яких розвивалися українські народознавчі студії (Харків, Львів, Київ), простежуються чинники, якими зумовлювалося формування цих вивчень у певну наукову систему, характеризуються дійові особи цього процесу.

518. Дяків В.М. Народно-релігійний рух в етнокультурі українців (20—30-ті роки XX ст.) / Володимир Дяків ; Ін-т народознавства НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 202 с. (Ум. друк. арк. 13,5 ; Обл.-вид. арк. 15,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1701-6. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії на основі архівних та інших (етнографічних, історичних, літературних, фольклорних, а також польових) матеріалів проаналізовано прояви народних релігійних рухів і пов'язану з ними творчість, що охопили підрадянську Україну у 20—30-х роках XX ст. Зокрема, розглянуто зв'язок із суспільно-історичними передумовами та попередньою і наступною традиціями у віруваннях, обрядах українців.

Для етнографів, істориків, культурологів, фольклористів, педагогів, філологів, студентів, усіх, хто цікавиться українською культурою.

Based on the archival and other (ethnographic, historical, literary, folklore, etn., including field) materials, this monograph analyses this manifestations of religios movements (pilgrimages) and associated art that spread across the Soviet Ukraine in the 1920s and 1930s. The work consists of the introduction, three chapters, references and oulhor inrex.

For ethnologists, historians, folklorists, teachers, country experts, students, and all interested in Ukrainian cultural heritage.

519. Етнографічний образ українців зарубіжжя. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів. Культура життєзабезпечення та традиційні соціонормативні практики. Ч. 1 / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології

ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 767 с. : іл. (Обл.-вид. арк. 117,8). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8928-4 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8929-1 (ч. 1).

У виданні представлено етнографічні матеріали, що репрезентують традиційну народну культуру українців, які проживають за межами України. Подано відомості про господарські заняття, промисли й ремесла, народне будівництво й архітектуру, кулінарні традиції, родинну та календарну обрядовість. Репрезентовані в книзі перекази про заселення краю, усно-історичні оповідання знайомлять з культурно-історичною спадщиною народу, міжетнічними взаємовпливами у сфері культури. Корпус опублікованих матеріалів дає можливість простежити самобутність та територіально-локальні відмінності української етнокультури, спільність базових, загальнонаціонального характеру, її елементів. Основу праці складають польові записи співробітників «Українського етнологічного центру» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського, зібрані під час експедиційних виїздів до Республіки Білорусь, Литовської Республіки, Республіки Молдова, Республіки Польща, Російської Федерації (записи Г. Бондаренко, В. Борисенко, О. Головка, Н. Стішової, Л. Пономар, Ю. Бідноший, В. Іванчишена, З. Гудченко, Л. Артюх, А. Артюх, Г. Довженок, О. Шиприкевич). До видання також увійшли матеріали, люб'язно надані колегами з України та зарубіжжя: Республіка Білорусь — публікації Федора Климчука (Мінськ), Григорія Аркушина (Луцьк), Олександра Скопненка (Київ), тексти з академічної діалектної хрестоматії «Говори української мови» (Київ, 1977); Республіка Польща — записи Людмили Лабович-Филимонюк, Михайла Глушка (Львів), Лесі Хомчак (Львів); Республіка Молдова — записи Віктора Кожухаря, Катерини Кожухар, В'ячеслава Степанова, Олексія Романчука; Словацька Республіка — науковий доробок Мирослава Сополиги, Надії Вархол, Йосифа Вархола, Зузани Ганудель, Михайла Шмайди; Республіка Казахстан — записи Дениса Чернієнка; Російська Федерація: Республіка Башкортостан — записи Дениса Чернієнка, Максима Пилипака; Бєлгородська область — записи Галини Лук'янець, Наталії Олійник, Михайла Красикова (матеріали експедицій «Стежками Слобожанщини» (2007—2012 рр., Спілка етнологів та фольклористів м. Харкова, Харківський обласний науково-методичний центр культури і мистецтв); Волгоградська, Саратовська області — записи Ігоря Шульги, Валентини Синельникової, Дениса Чернієнка; Камчатський край — записи Валентина Пилипчука; Приморський край — записи В'ячеслава Черномаза. Сподіваємося, що багата палітра розмаїтої інформації про культуру життєзабезпечення та духовне буття українських громад зарубіжжя засвідчить для цілого світу високі цивілізаційні, морально-етичні та естетичні вияви творчого духу українства, його культурну та етногенетичну єдність на територіально віддалених широтах.

520. Етнокультурні трансформації в українському модерному суспільстві / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 652 с. (Обл.-вид. арк. 34,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9176-8.

521. Знакові постаті вітчизняної гуманітаристики в національно-культурному самоствердженні України : тези Міжнар. наук. конф. (Київ, 25 трав. 2017 р.) / гол. ред. Г. Скрипник ; редкол. : Г. Бондаренко, В. Борисенко, Л. Вахніна та ін. ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2017. — 160 с. (Ум. друк. арк. 9,3 ; Обл.-вид. арк. 10,3). — ISBN 978-966-02-8234-6.

522. Ковалевська О. Таємниці козацьких портретів / Ольга Ковалевська ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Кліо, 2019. — 288 с. (Обл.-вид. арк. 17,0). — 500 пр. — ISBN 978-617-7023-86-8.

Видання містить десять нарисів з історії давньої та сучасної іконографії відомих українських гетьманів, полковників, сотників та їхніх матерів і дружин. У захопливій формі читачам запропоновано дізнатися, який зі збережених портретів демонструє нам

справжнього Івана Мазепу, замислитися, чи дійсно Петро Дорошенко виглядав так, як його малювали художники, довідатися, чому Івана Самойловича зображено із заплющеними очима, з'ясувати, яким насправді був Іван Гонта, уявити, якою мала бути на портреті поважна гетьманша чи полковниця, та розвідати, чому відбуваються підміни портретованих.

Книжку адресовано науковцям, викладачам, студентам, а також усім, хто цікавиться історією та культурою України козацьких часів й готовий побачити наше минуле крізь призму дивовижних історій портретів її видатних діячів.

523. Кузьменко О. Драматичне буття людини в українському фольклорі: концептуальні форми вираження (період Першої та Другої світових воєн) = Dramatic human existence in ukrainian folklore: conceptual forms of expression (the period of WWI and WWII) / Кузьменко О. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2018. — 728 с., 16 с. іл. (Ум. друк. арк. 59,2). — 500 пр. — ISBN 978-966-02-8914-7.

У монографії проаналізовано драматичне буття української людини у XX ст., уповні збагнути яке вдається через фольклорні концепти, що об'єктивізують різні життєві досвіди, практики та народні уявлення про світові війни і їхній наслідок — українські національно-визвольні змагання першої половини XX ст., Голодомор 1932—1933 рр. та повоєнні депортації. Уперше в українській фольклористичній науці на широкому джерельному матеріалі запропоновано новий метод дослідження історичного фольклору. Висвітлено теоретико-методологічні засади поняття «фольклорний концепт», що становить інструмент для розуміння багатошарових смислів фольклорної мови, якою вербалізовано суспільно-історичні колективні знання про травми минулого. Виділено 12 концептів (війна, молитва, смерть, ворог, мати, туга, радість, страх, дім, неволя, могила, Україна), які постають як постійні інформаційні знаки пам'яті та фігурують у прозових і пісенних текстах різних фольклорних жанрів. З їхньою допомогою відображено емоційно-образну панораму унікальної історії простих людей: їхні страждання і героїчні чини, поразки і перемоги на тлі важкої доби політичних змін та тоталітарних злочинів. Запропоновано механізм виділення концептів через структуру покажчиків, що дає можливість синтезувати універсальні знання про світові збройні конфлікти, про ворога й героя, про простори рідного краю та неволі, про символи української держави. Книга пропонує нове прочитання сучасних необрядових текстів фольклору, які функціонують упродовж XX —початку XXI ст.

Для фольклористів, етнологів, культурологів, лінгвістів, соціологів, фахівців з історії України, усної історії, жіночих студій, етнофілософії, психології, усіх дослідників та шанувальників української духової культури.

The author of the monograph analyzes the dramatic existence of Ukrainian individual in the 20th century which can fully be comprehended through folklore concepts objectivizing various life experiences, practices and folk perceptions of world wars and their consequences — Ukrainian national liberation straggles of the first half of the 20lh century, the Holodomor (Famine-Genocide) of 1932—1933 and post-war deportations. For the first time the Ukrainian folklore studies are offered a new method of researching historical folklore on a wide resource material base. The author elucidates theoretical and methodological principles of the notion folklore concept that is the instrument for understanding multi-layer senses of folklore language used to verbalize social and historic collective knowledge of the traumas from the past. The author distinguishes 12 concepts (war, prayer, death, enemy, mother, sorrow, joy, fear, home, captivity, grave, Ukraine) which appear to be constant information signs of memory and occur in prose and song texts of various folklore genres. They help to represent the emotional and imagery panorama of the unique history of common people: their sufferings and heroic deeds, defeats and victories against the background of the difficult age of political changes and totalitarian crimes. The author offers a mechanism for distinguishing concepts through the index structure which makes it possible to synthesize universal knowledge about the world armed conflicts, about adversary and hero, about the spaces of native land and captivity, about the symbols of the Ukrainian state. The

book opens a new reading of contemporary non-ritual folklore texts which have been functioning during the 20th — early 21st centuries.

The book is meant for folklore scholars, ethnologists, culture scholars, linguists, sociologists, as well as for specialists in history of Ukraine, oral history, female studies, ethnical philosophy, psychology, all researchers and admirers of the Ukrainian spiritual culture.

524. Лемківський календар на 2020 рік / упор. М. Горбаль ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 192 с. (Обл.-вид. арк. 11,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9060-0.

В альманасі висвітлюються події з життя як української, так і світової лемківської громади у 2019 р. Закцентована увага на трагічних датах: 75-й роковині депортації лемків з етнічних земель та 72-м роковинам з часу операції «Вісла». Заторкуються питання як обласних, так і районних лемківських осередків, аналізуються нові лемківські книжкові видання, піднімаються інші важливі проблеми.

Альманах розрахований на широке коло читачів. Він знайде своє належне місце і на полицях наукових бібліотек.

525. Місце та роль громадських інституцій в актуалізації культурної спадщини України (1991—2016 рр.) / Акуленко В.І., Булаєвська Н.І., Бурьянова М.І. та ін. ; під заг. ред. Гріффена Л.О., Титової О.М. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. — Київ, 2019. — 340 с. (Ум. друк. арк. 19,8 ; Обл.-вид. арк. 22,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-8999-94-9.

У представленій колективній монографії автори наводять конкретні приклади організації та діяльності громадських об'єднань України, що спрямовують свою увагу на виявлення, охорону та використання культурного доробку нашого народу. Найдавнішою за терміном діяльності та найавторитетнішою серед інших громадських організацій з пам'яткоохоронними завданнями є Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, — на її роботі, діяльності її місцевих осередків, окремих активістів, здебільшого, зосереджена увага авторів монографії.

Видання розраховане на всіх, хто цікавиться питаннями охорони культурної спадщини: пам'яткознавців, музеєзнавців, громадських активістів — пам'яткоохоронців, працівників закладів культури, студентів та ін.

526. Музеї України XIX — початку XX століть : зб. наук. пр. / редкол. : Г.А. Скрипник, О.Л. Кагарлицький, Е.М. Піскова та ін. ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Міністерство культури та мистецтв України ; Національний музей історії України ; Асоціація етнологів та ін. — Київ, 2005. — 282 с. (Ум. друк. арк. 16,4 ; Обл.-вид. арк. 16,5). — ISBN 966-02-3515-1.

У книзі вміщено наукові розвідки відомих фахівців — науковців та музейних працівників з історії українського музейництва XIX—XX століть. В ній висвітлюються маловідомі сторінки формування колекційного фонду України, подаються оригінальні біографічні матеріали з наукової діяльності засновників провідних музеїв України, розкриваються особливості пам'яткоохоронного руху минулих століть.

Праця розрахована на музейних працівників, викладачів та студентів, краєзнавців та освітян — всіх, хто цікавиться українською національною культурою.

527. Наулко В.І. Культурно-побутова та етнонаціональна проблематика в епістолярній спадщині Федора Вовка / В.І. Наулко, В.А. Старков ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 152 с. (Ум. друк. арк. 8,1 ; Обл.-вид. арк. 9,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1703-0. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографія присвячена соціально-культурним процесам кінця XIX — початку XX ст. в Україні та за кордоном, свідком і учасником яких був видатний український етнограф, антрополог та археолог Федір Кіндратович Вовк. Ці процеси відобразились в його численному листуванні. У виданні зібрані матеріали, які передували публікації епістолярної спадщини

Ф.К. Вовка з відомими діячами української та зарубіжної культури та науки. В окремих випадках подано й самі епістолярії. У матеріалах висвітлено різнобічну діяльність вченого.

Для науковців-етнографів, антропологів, археологів, викладачів і студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів, для всіх, хто цікавиться історико-культурною спадщиною України.

528. Польсько-українське пограниччя: етнополітичні, мовні та релігійні критерії самоідентифікації населення / упор. О.І. Муравський ; відп. ред. І.Г. Патер ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2018. — 487 с. (Ум. друк. арк. 20,0). — 300 пр.

Досліджено проблему формування та функціонування етнічної ідентичності населення на сучасному українсько-польському пограниччі, а також висвітлено вплив сучасних політичних і соціально-економічних змін на трансформацію ідентичності мешканців прилеглих до кордону територій та роль етнокультурного чинника у цьому процесі. Актуальність дослідження проблеми сучасного українсько-польського пограниччя зумовлена й докорінною зміною етнічного складу населення на цих територіях внаслідок евакуаційних, репатріаційних і депортаційних акцій.

Праця розрахована на фахівців, студентів, а також широкий загал всіх, хто цікавиться новітньою історією.

The problem of formation and functioning of ethnic identity of the population on the modern Ukrainian-Polish border is investigated, as well as the influence of modern political and socio-economic changes on the transformation of the identity of the inhabitants of the territories adjacent to the border and the role of the ethno-cultural factor in this process. The urgency of the study of the problem of the modern Ukrainian-Polish border is also conditioned by a radical change in the ethnic composition of the population in these territories as a result of evacuation, repatriation and deportation actions.

The work is designed for professionals, students, as well as a wide audience of anyone interested in recent history.

529. Православ'я в Україні : зб. за матеріалами IX Міжнар. наук. конф. до 1050-річчя упокоєння святої рівноапостольної Ольги, великої княгині Руси-України та 30-річчя з часу відродження Київської православної богословської академії / ред. кол. : митрополит Київський і всієї України Епіфаній (співгол.); протоієрей Олександр Трофимлюк (співгол.); Г.В. Папакін (співгол.); Н.М. Куковальська (співгол.) та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України ; Українська православна церква ; Київська православна богословська академія ; Національний заповідник «Софія Київська». — Київ, 2019. — 704 с. (Обл.-вид. арк. 47,3). — 100 пр.

530. Природничі музеї в Україні: становлення та перспективи розвитку / за ред. І. Загороднюка ; Національний науково-природничий музей НАН України. — Київ, 2019. — 324 с. (Ум. друк. арк. 18,9). — 100 пр. — (Серія «Природнича музеологія». — ISBN 978-966-02-8997-0 (серія, друковане видання) ; ISBN 978-966-02-9025-9 (серія, електронне видання). — ISBN 978-966-02-8998-7 (вип. 5, друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8999-4 (вип. 5, електронне видання)).

Видання присвячено огляду сучасного стану, історії досліджень та перспектив розвитку природничих колекцій, а так само досліджень на основі вивчення колекцій, як морфологічного матеріалу, так і етикеткових даних і каталогів. В основі збірника — повідомлення учасників V Міжнародної конференції циклу «Природнича музеологія», що проходила в Києві 7—8.10.2019 під назвою «Природничі музеї в Україні: становлення та перспективи розвитку» і була присвячена 100-річчю заснування Зоологічного музею Української Академії Наук в Києві.

This volume is devoted to the overview of the current state, research history and prospects of development of natural history collections, as well as to research based on the study of collections, both morphological materials and label and catalogue data. The book includes publications pre-

pared by participants of the Fifth International Conference of the cycle «Natural History Museology» held in Kyiv on 7—8 October 2019 under the title «Natural History Museums in Ukraine: Formation and Prospects for Development» and dedicated to the 100th anniversary of establishment of the Zoological Museum of the Ukrainian Academy of Sciences in Kyiv.

531. Проблеми міжвидового синтезу в українській культурі в полі діалогів різнонаціональних культурних традицій / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 592 с. (Обл.-вид. арк. 32,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8982-6.

Монографія присвячена синтезу різноманітного матеріалу в цілісному художньому тексті, зокрема вербального та візуального. Розроблено театральну модель синтезу, де визначальну роль відіграє інтерпретація, у якій розрізняються герменевтичний та евристичний різновиди. Цей підхід виявляється ефективним для дослідження крос-культурних взаємних традицій, відмінних за національним та історичним походженням.

532. Регіонально-жанрова антологія українського музичного фольклору. Т. ІІ. Народна інструментальна музика Середньої Наддніпрянщини / упоряд., вступ. ст. М.Й. Хая ; гол. ред. Г.А. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 318 с. : нот. (Ум. друк. арк. 20,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8091-5 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8528-6 (т. ІІ).

Збірник, підготовлений до друку етномузикологами ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, вперше в українському традиційному етноінструментознавстві репрезентує звід антологічних взірців епічної і танцювально-рекреативної музичних практик Середньої Наддніпрянщини. Підбір опублікованих тут творів та «наскрізний» метод їх транскрибування є наступним кроком до впровадження новітніх парадигматичних підходів до структурно- типологічної аналітики імпровізаційно й тематично розгорнутих творів астрофічної (думової) та строфічної (танцювально-приспівкової) побудови.

Вступна стаття та наукові коментарі до дум (С. Грица) та позаобрядових інструментальних награвань (М. Хай), відповідні покажчики (жанровий, географічний, виконавців, збирачів та алфавітний) мають зацікавити фахівців-теоретиків, композиторів та шанувальників фольклору музично-інтонаційним тезаурусом регіону, що став історичним центром формування української мови.

533. Реєнт О. Краєзнавство в Україні: історичні традиції і стратегія розвитку / Олександр Реєнт ; Ін-т історії України НАН України ; Міжвідомча координаційна рада з питань краєзнавства ; Національна спілка краєзнавців України. — Київ : Фоліант, 2019. — 213 с. (Обл.-вид. арк. 15,9). — 100 пр. — ISBN 978-617-7399-24-6.

Висвітлюється розвиток українського краєзнавства у контексті соціогуманітарної парадигми, комплексно аналізуються головні напрями діяльності Національної спілки краєзнавців України, усебічно розкриваються здобутки краєзнавців науково-теоретичного та практичного змісту, досліджується вплив краєзнавчого руху на суспільні перетворення у сучасній Україні, окреслюються його стратегічні перспективи в дальшому зміцненні духовних засад українського соціуму.

Книга розрахована на фахівців із суспільних і гуманітарних наук, викладачів закладів вищої освіти, учителів, студентів, учнів загальноосвітніх шкіл, широке коло дослідників рідного краю.

534. Саган О. Православна церква України: конституювання та перспективи / Олександр Саган ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Софія-А, 2019. — 123 с. (Ум. друк. арк. 4,2). — 1000 пр.

В праці О. Сагана аналізуються історія і проблемні питання конституювання Православної Церкви України. Православні українці зрештою вибороли визнання своєї Право-

славної Церкви як автокефальної, внесеної в диптих помісних Православних Церков. Сотнями років вони мріяли про це, проте відсутність своєї державності не дозволяла завершити цей процес. З 1991 на заваді цьому стояло розділення православних між декількома юрисдикціями. Після отримання в 2018 р. Томосу українське суспільство, передусім православні віруючі, потребує внутрішнього консенсусу в осмисленні своєї православної помісності.

Для всіх, кого цікавлять проблеми Українського Православ'я.

Professor Sagan's booklet analyzes the history and problems of the constitution of the Orthodox Church of Ukraine and its importance for the further development of the country. After all, Orthodox Ukrainians have chosen to recognize their Orthodox Church as autocephalous. This Church is entered into a diptych (list) of local Orthodox Churches. Many generations of Ukrainians have dreamed of this for hundreds of years. However, the lack of statehood for centuries did not allow this process to be completed. With the proclamation of independence in 1991, our recognition was hampered by the division of the Orthodox into several jurisdictions. Now, after receiving Tomos, Ukrainian society, first and foremost Orthodox believers, still needs an internal consensus in understanding their Orthodox possessions. It is necessary to refute the tens of myths that have accompanied the history of Orthodoxy in Ukraine for over three hundred years.

535. Салата С.А. Астрономічна обсерваторія Київського національного університету імені Тараса Шевченка як комплексний об'єкт культурної спадщини України / С.А. Салата ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. — Ніжин, 2019. — 160 с. (Ум. друк. арк. 9,3 ; Обл.-вид. арк. 9,4). — 400 пр. — ISBN 978-617-640-416-3.

У монографії вперше представлено комплекс Астрономічної обсерваторії Київського національного університету імені Тараса Шевченка як об'єкт культурної спадщини України: протягом усього часу її існування — від початку діяльності до сьогодення. Охарактеризовано пам'ятки архітектури, науки і техніки тощо, що входять до її комплексу, визначено їх роль і значення в пам'яткоохоронній справі, а також у справі виховання молодого покоління.

Видання розраховане на музейних працівників, істориків, аспірантів і студентів, які навчаються за спеціальністю «музеєзнавство» та «пам'яткознавство», а також усіх, хто цікавиться історією України та історією науки і техніки.

536. Сапеляк О.А. Батько стелить своїй дитині дорогу в життя / Сапеляк О.А. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : Салезіянське Згромадження, 2019. — 52 с. (Обл.-вид. арк. 2,5). — 500000 пр. — ISBN 978-966-02-8996-3.

На базі християнської літератури, особливо пастирських послань Митрополита Андрея Шептицького, вчених біологів, фізиків, хіміків, подано поради щодо виховання дітей у родині шкільного віку. Звернено увагу на особливу роль батька у формуванні світогляду дитини.

On the base of christian literature, especially pastor messages of Metropolitan Andrey Sheptytsky, scientists of biologists, physicists, chemists, advices are given in relation to education of children in family of school age. Paid attention to the special role of father in forming of worldview of child.

537. Сапеляк О.А. Мати — перший учитель релігії своєї дитини / Сапеляк О.А. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : Салезіянське Згромадження, 2019. — Друге вид. — 48 с. (Обл.-вид. арк. 2,2). — 400000 пр. — ISBN 978-966-02-7582-9.

На основі народних українських педагогічних знань подано поради стосовно виховання дитині в сім'ї до трьох років життя. Головну увагу зосереджено на ролі матері у цьому складному процесі.

On the basis of folk Ukrainian pedagogical knowledge advices are given in relation to education to the child in family to three years life. Main attention concentrated on the role of mother in this difficult process.

538. Славістика й україністика: взаємне посилення розвитку: тези доповідей Міжнар. наук. конф. до Дня слов'янської писемності та культури (24 трав. 2019 р.) / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського ; Ін-т археології НАН України ; Ін-т української мови НАН України ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України ; Український комітет славістів ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ, 2019. — 168 с.

539. Слобожанщина в історичній ретроспективі. У 2 ч. Ч. 1. Етнокультура краю початку ХХ ст. за архівними матеріалами / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 652 с. (Обл.-вид. арк. 34,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9177-5 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9178-2 (ч. 1).

540. Слобожанщина в історичній ретроспективі. У 2 ч. Ч. 2. Етнокультурні трансформації та сучасні реалії / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 652 с. (Обл.-вид. арк. 34,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9177-5 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9179-9 (ч. 2).

541. Сокіл В.В. «Зеленії гори, не тужіть за нами». Народні пісні з Довгого та околиць у записах Василя Сокола / Сокіл В.В. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 376 с. (Обл.-вид. арк. 31,2). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9005-6.

Уперше в українській фольклористиці запропоновано записи народних пісень, здійснені 40 років тому під час експедиції в зону будівництва водосховища на річці Стрий у села Дрогобицького району Львівської обл. (Довге, Новий Кропивник, Рибник). Усі тексти й мелодії взято з фоноархіву фольклориста. До книги увійшли пісні різних жанрів: колядки та щедрівки (їх у той час не можна було фіксувати), пастуші пісні, а також інші раритетні твори — при гуртовому чищенні капусти, прядильні. Подано повний цикл весільних пісень. З ліро-епіки поміщено низку історичних та значний масив балад. Повномасштабно представлена родинно-побутова лірика — пісні про кохання, родинне життя та цикл жартівливих. Із соціально-побутових пісень найбільше рекрутських та солдатських. Є добірка пісень літературного походження — на слова Т. Шевченка, С. Воробкевича, І. Франка, М. Вороного, Марійки Підгір'яки (справжнє ім'я та прізвище — Марія Ленерт-Домбровська), мешканки Довгого М. Мутки, яка вилила в пісні тугу за рідним селом, горами, прощаючись з ними.

For the first time in Ukrainian folklore records records of folk songs, made 40 years ago during the expedition to the area of construction of a reservoir on the river Stryi in the villages of Drohobych district, Lviv region, are offered. (Long, New Krapivnyk, Rybnik). All the lyrics and tunes are from the folklorist's phono archive. The book includes songs of different genres: carols and generosity (they could not be fixed at the time), herdsmen songs, as well as other rare works - in the group cleaning of cabbage, spinning. Full wedding song series submitted. The lyric epic features a number of historical and significant masses of ballads. Family-wide lyrics are presented on a full scale - songs about love, family life and a series of jokes. Of the social and everyday songs most recruits and soldiers. There is a selection of songs of literary origin — on the words of T. Shevchenko, S. Vorobkevich, I. Franko, M. Voronoi, Mariyka Podgoryaka (real name and surname — Maria Lennert-Dombrovskaya), the resident of Long M. Mutka who poured in the song of longing for their native village, the mountains, saying goodbye to them.

542. Сучасні аспекти дослідження міжетнічних зв'язків у фольклорі / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 652 с. (Обл.-вид. арк. 38,2). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9105-8.

543. Тіло в текстах культур / упоряд. : О. Боряк, М. Маєрчик ; ред. кол. : Ганна Скрипник (гол. ред.), Л. Артюх, О. Боряк, В. Балушок та ін. ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики

та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2003. — 152 с. (Обл.-вид. арк. 7,2). — 100 пр. — ISBN 966-02-3135-0. — (Студії з культурної антропології).

У пропонованому увазі читача збірнику вміщено матеріали наукової конференції «Тіло в текстах культур», що відбулася в грудні 2003 року в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. В книзі подається етнографічний, культурологічний і мовний аналіз соматичної проблематики. Досліджуються різні аспекти тілесності — символіка й семантика частин тіла, мимовільні реакції тіла, тіло й одяг, покарання тіла тощо.

Збірник розраховано на етнологів, фольклористів, істориків, культурологів, студентів-гуманітаріїв, всіх, хто цікавиться українською культурою.

544. Українська культура в контексті світових глобалізаційних процесів : зб. наук. пр. / редкол. : Скрипник Г. (гол. ред.), Горленко В., Кара-Васильєва Т. та ін. ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2005. — 360 с. — ISBN 966-02-3471-6.

545. Українська славістична фольклористика (XIX — початок XXI століття). Енциклопедичний словник / гол. ред. кол. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 300 с. (Обл.-вид. арк. 41,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9104-1.

«Українська славістична фольклористика (XIX — початок XXI століття). Енциклопедичний словник» — науково-інформаційне видання, де представлено постаті вітчизняних і зарубіжних фольклористів-славістів, дослідників та популяризаторів слов'янських культур, основні славістичні осередки.

Розраховане на філологів-славістів, студентів закладів вищої освіти та шанувальників усної народної творчості.

546. Українська фольклористична енциклопедія / гол. ред. кол. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 840 с. (Обл.-вид. арк. 86,2). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9033-4.

547. Хитенко Г. Село гуде — весілля йде! : посіб. / Г.П. Хитенко ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. — Київ, 2019. — 224 с. — ISBN 978-617-7734-11-5.

Посібник рекомендовано для батьків та їхніх дітей, для учнів й учителів шкіл I—III ступенів, культмасовиків і працівників ресторанного бізнесу.

548. Чехович К. Християнський націоналізм / Чехович К. ; упоряд. : Олег Петрук, Мар'яна Комариця ; наук. ред. та передм. Мар'яни Комариці ; Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. — Львів : Піраміда, 2019. — 556 с. (Ум. друк. арк. 31,3). — ISBN 9780966-441-523-8.

«Християнський націоналізм» — це перше повне видання наукового доробку талановитого українського вченого-славіста, мовознавця, літературознавця Костянтина Чеховича (1896—1987), репресованого радянською системою і несправедливо забутого. До збірника його наукових праць увійшла фундаментальна монографія про Олександра Потебню та розвідки, опубліковані на сторінках української та іноземної міжвоєнної преси. Усі дослідження К. Чеховича позначені націєцентричним підходом до наукових і суспільних явищ, опертим на християнську філософсько-етичну парадигму. Світоглядні засади вченого сформульовані у книзі «Генеза і суть націоналізму. Християнський націоналізм» (Львів, 1939), яка й дала назву запропонованій читачеві книзі. У додатку вміщені спогади К. Чеховича «Моє життя і мої мрії» та бібліографія його праць. Видання покликане повернути до наукового обігу ім'я та ідеї видатного українського науковця.

The book under title «Christian nationalism» is the first complete publication of works by Konstantin Chekhovych (1896—1987), talented Ukrainian scholar in the field of Slavic studies, language and literary studies, who was subjected to soviet repressions and undeservedly neglected thereafter. Publication includes a monograph about Oleksander Potebnia and surveys, published in Ukrainian and foreign interwar press. All research papers written by K. Chekhovych were grounded on national approach to scientific and public phenomenons and connected with Christian philosophical and ethical paradigm. Scholar's conceptual bases was formulated in a book «Genesis and essence of nationalism. The Christian nationalism» (Lviv, 1939). Publication is supplemented with K. Chekhovych's memories titled «My life and my dreams» and bibliography of his works.

Publication is intended to return the person and ideas of prominent Ukrainian to scholarship.

549. VIII Міждисциплінарні гуманітарні читання : тези доповідей Міжнар. наук.-практич. конф. (Київ, Київський будинок вчених НАН України, 21 листоп. 2019 р.) / редкол. : Боряк Г.В. (відп. ред.), Блануца А.В. (відп секр.), Кононенко В.П., Сегеда В.В. ; Ін-т історії України НАН України ; Ін-т української мови НАН України ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України та ін. — Київ, 2019. — 141 с. — ISBN 978-966-02-0676-4.

У виданні вміщено тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «VIII Міждисциплінарні гуманітарні читання» (Київ, Київський будинок вчених НАН України, 21 листопада 2019 р.), у яких представлено сучасні напрями гуманітарних досліджень відомих та молодих вітчизняних і зарубіжних вчених.

Розраховано на вчених-гуманітаріїв, викладачів, студентів.

550. VII Міжнародний конгрес україністів. Фольклористика : зб. наук. ст. / редкол. : Г. Бондаренко, Л. Нахніна, С. Грица ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Український комітет міжнародної асоціації вивчення слов'янських культур ; Український комітет славістів. — Київ, 2012. — 260 с. (Ум. друк. арк. 15,1 ; Обл.-вид. арк. 15,4). — ISBN 978-966-02-6377-2 (заг.) ; ISBN 978-966-02-6382-6.

Збірник статей містить доповіді, виголошені на VII Міжнародному конгресі україністів, які висвітлюють здобутки видатних вітчизняних фольклористів і фольклористичних шкіл, розкривають актуальні проблеми сучасної української та зарубіжної фольклористики, окреслюють новітні тенденції функціонування й розвитку фольклорної традиції.

Видання розраховане на науковців, викладачів та студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, широке коло шанувальників українського фольклору.

551. IX Міжнародний конгрес україністів. Етнологія : зб. наук. ст. (До 100-річчя Національної академії наук України) / гол. ред. С. Пирожков, А. Загородній, Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Міжнародна асоціація україністів. — Київ, 2019. — 454 с. (Обл.-вид. арк. 26,6). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8644-3 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9172-0.

552. IX Міжнародний конгрес україністів. Фольклористика. Українознавство : зб. наук. ст. (До 100-річчя Національної академії наук України) / гол. ред. С. Пирожков, А. Загородній, Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 432 с. (Обл.-вид. арк. 25,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8644-3 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8958-1.

Збірник містить фольклористичні доповіді учасників IX Міжнародного конгресу україністів, а також матеріали, присвячені культурно-освітнім аспектам українознавства.

Видання розраховане на науковців, викладачів та студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, широкого кола шанувальників українського фольклору.

553. Барвінський О. Спомини з мого життя. Т. 3, ч. 5 / Олександр Барвінський ; упоряд. і комент. А. Шацької ; ред. Г. Бурлака, А. Атаманенко ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України ; Українська Вільна академія наук у США ; Національний ун-т «Острозька академія» та ін. — Нью-Йорк — Київ — Острог — Житомир, 2019. — 728 с. (Ум. друк. арк. 59,2). — ISBN 978-617-7752-65-2.

До книжки увійшла п'ята частина мемуарів автора, яку він писав з 5.12.1922 по 22.12.1923. Автограф мемуарів зберігається у Відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. Повний текст цієї частини публікується вперше. Спогади висвітлюють політичне, громадське і культурне життя західноукраїнських земель 1894—1895 рр. а також контакти галицьких діячів з наддніпрянцями.

554. Василь Стус : життя, ідеологія, творчість, соціополітичний і літературний контекст : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої вшануванню пам'яті відомого українського поета, перекладача, літературознавця і правозахисника (Вінниця, 20—21 квіт. 2018 р.) / ред. кол. : М. Жулинський, Л. Тарнашинська, Е. Соловей та ін. ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та ін. — Вінниця : Твори, 2018. — 240 с. (Ум. друк. арк. 15,0). — ISBN 978-617-7121-37-3.

У матеріалах конференції висвітлено творчість поета в контексті дисидентського руху, правові аспекти діяльності митця, смислову поліфонію лірики, поетику прози. Особлива увага приділена літературно-мистецьким зв'язкам і мовним аспектам творчості В. Стуса.

555. Вічність слова : наук. зб. на пошану доктора філологічних наук, професора Миколи Ткачука / за ред. Р. Радишевського і М. Зимомрі ; Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ — Тернопіль — Дрогобич — Ужгород : TIMPANI, 2019. — 520 с. — (Студії з україністики).

До збірника увійшли перевидані наукові праці відомого вченого, педагога та організатора науки, теоретика й історика української літератури, компаративіста, літературного критика, доктора філологічних наук, професора Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Миколи Платоновича Ткачука.

The collection contains republished works of Mykola Platonovych Tkachuk — the famous scientist, pedagogue and organizer of science, theorist and historian of Ukrainian literature, comparatist, literary reviewer, doctor of the philology, professor of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.

556. Войцехівська Н.К. Конфліктний дискурс в українській художній прозі XX — початку XXI ст. / Н.К. Войцехівська ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 358 с. (Ум. друк. арк. 22,5 ; Обл.-вид. арк. 23,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1695-8. — (Проєкт «Наукова книга. Молоді вчені»).

Монографія є цілісним дослідженням конфліктного дискурсу на матеріалі української художньої прози XX — початку XXI ст. Виявлено природу й типологію мовленнєвих конфліктів, а також визначено фактори, що зумовлюють зародження, розвиток і вирішення конфліктної ситуації на різних етапах діалогу. Висвітлено структурні, процесуальні та кваліативні ознаки конфліктної протидії. Виділено сценарії спілкування в конфлікті, а також спеціалізовані й неспеціалізовані вербальні засоби вираження агресії. Описано типи мовних особистостей, причини та зовнішні прояви емоцій і почуттів учасників конфліктного дискурсу; виявлено способи концептуалізації у свідомості носіїв української мови негативних емоцій.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів філологічних спеціальностей.

557. Гаврилюк Н.І. Під плахтою неба: поезія Віри Вовк / Н.І. Гаврилюк ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Дрогобич : Коло, 2019. — 168 с. (Ум. друк. арк. 8,8).

558. Герасименко Н. Словами очевидців: література від Євромайдану до війни / Ніна Герасименко ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Тернопіль : Джура, 2019. — 128 с. (Ум. друк. арк. 7,4). — ISBN 978-966-185-166-4.

Матеріали монографічного дослідження стосуються поезії і прози Революції Гідності і можуть бути використані під час проведення національно-патріотичної та виховної роботи.

559. Гоголезнавчі студії. Вип. VIII (25) / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Ніжин : Орхідея, 2019. — 458 с.

560. Гогуля М.П. Туга за людяністю: екзистенційний вимір і поетика прози Данила Кіша / Марина Гогуля ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 176 с. (Ум. друк. арк. 9,2 ; Обл.-вид. арк. 10,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1698-9. — (Проєкт «Наукова книга. Молоді вчені»).

Монографія присвячена творчості сербського письменника другої половини XX століття Данила Кіша. У праці проаналізовано художню прозу Кіша, його есеї та інтерв'ю з точки зору екзистенціалістських ідей та художніх форм, які ці ідеї реалізовують, представлено історико-літературний контекст творчості Данила Кіша, філософію його творчості.

Книгу адресовано літературознавцям, студентам-філологам та всім, хто цікавиться сучасною літературою.

This work is devoted to the paradigms and poetics of the prose by Danilo Kiš, a Serbian writer of the 2nd half of the 20th century. The principal literary factors which influenced the formation of the artistic style, and the historical and cultural context of the works of D. Kiš are here defined. The analysis of the main components of the philosophical-aesthetic paradigms of D. Kiš and their artistic embodiment showed their coordination in the context of postwar modernism. Kiš's prose is examined in the existentialistic aspect. Typical existentialist themes in his works such as death, fear, alienation, loneliness, absurdity are analyzed. The existentialist paradigm is complemented by the antitotalitarian narrative, Jewish discourse and the toposes of the city. It was established that the basic features of the main patterns of the prose by D. Kiš are the documentary and the lyrical. The formal, temporal-spatial, narrative characteristics and the cinematic techniques of the prose by D. Kiš are systematically analyzed.

561. Гундорова Т.І. Post-Chornobyl Library: Ukrainian postmodernism of 1990s / Т.І. Гундорова ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Academic Studies Press, 2019. — (Англійський переклад монографії «Післячорнобильська бібліотека»).

562. Ґете Й.В. Вибіркові спорідненості / Йоганн Вольфґанґ фон Ґете ; перекл. з нім Ю. Прохасько ; ДУ «Ін-т Івана Франка НАН України». — Львів : Література та мистецтво, 2019. — 200 с. (Обл.-вид. арк. 11,8). — 3000 пр. —BISBN 978-617-7429-15-8.

«Вибіркові спорідненості» — один з найкращих романів світової літератури, що його сам автор вважав найвдалішим та найвидатнішим. Автор порушує низку засадничих тем, які обертаються головним питанням новочасності: чому добрі, зичливі, добромисні, привітні і приязні, прекрасно освічені й заможні, культурні й культивовані, першорядно виплекані й рафіновані люди, щиро й переконано бажаючи блага собі й ближнім, не спроможні зробити добре ні собі, ні іншим, не годні добре облаштуватися в цьому світі? Чому найкращі помисли тонуть в хаосі, а найліпші наміри закінчуються катастрофами? Цей роман — у першому українському перекладі — належить до тих творів, які справді можуть змінити життя.

«Selective Affinities» is one of the finest novels in the world, considered by the author to be the most successful and distinguished. The author ask questions a number of fundamental topics that revolve around the main issue of modernity: why do the cultured, first and foremost refined people, unable to do good for themselves or for others, unable to to settle well in this world? Why do the best thoughts sink in chaos and the best intentions end in disaster? This novel, in the first Ukrainian translation, is one of those works that can truly change lives.

563. Демська-Будзуляк Л. Українське літературознавство від ідеї до тексту: неокласичний дискурс / Леся Демська-Будзуляк ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Смолоскип, 2019. — 600 с. (Ум. друк. арк. 18,0). — ISBN 978-617-7622-24-5.

Монографія присвячена теоретичному осмисленню наукового доробку неокласиків в історії українського літературознавства, передумов і контексту появи українських модерних літературних студій. Особливістю роботи є застосування соціокультурного підходу до аналізу еволюції літературознавства, розгляд його як інтелектуальної практики культурної свідомості. Центральним об'єктом роботи є неокласичний дискурс 20-х рр. ХХ ст. У книжці розглянуто основні пропозиції неокласиків у галузі теорії літератури, літературної історіографії. Детально розглянуто відмінність морфологічних поглядів українських неокласиків та російських формалістів. Окремо проаналізовано літературний канон М. Зерова як спробу культурного перекодування національної традиції.

564. Дроздовський Д. Компетентності літератури / Дроздовський Д. ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Саміт-книга, 2019. — 180 с. (Ум. друк. арк. 14,3).

565. Дроздовський Д. Лариса Кадирова. Чайка на ім'я Любов (ювілейний нарис) / Дроздовський Д. ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Саміт-книга, 2019. — 168 с. (Ум. друк. арк. 4,0).

566. Івакін Ю.О. Поезія Шевченка періоду заслання / Юрій Івакін ; упоряд. Є. Лебідь-Гребенюк ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ, 2020. — 2-ге вид. — 224 с. (Обл.-вид. арк. 13,6). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9003-7.

У монографії 1984 р., перевидання якої пропонується читачеві, досліджено поетичну творчість Шевченка років заслання. Автор розкриває значення поезії цього періоду в художньому розвитку як самого поета, так і всієї української літератури ХІХ ст., висвітлює художнє новаторство Шевченка, прикметні риси його стилю, головні мотиви його поезії, приділяючи особливу увагу поглибленню психологізму в ліриці і поемах 1847—1850 рр. Поетична спадщина Шевченка періоду заслання розглядається на літературному і соціально-історичному тлі тієї епохи.

Для літературознавців — науковців, викладачів і студентів вишів, учителів середніх шкіл, усіх шанувальників високої поезії.

567. Ільницький М. Маркіян Шашкевич: інтерпретації, паралелі / Ільницький Микола ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України ; Шашкевичівська комісія. — Львів, 2019. — 96 с., іл. (Ум. друк. арк. 5,6 ; Обл.-вид. арк. 3,0). — (Серія «Бібліотека Шашкевичіани». — ISBN 978-966-02-5980-5 (серія). — ISBN 978-966-02-8763-1 (вип. 13 (18)).

Книжка містить матеріали, присвячені творчості Маркіяна Шашкевича та гуртка «Руська Трійця». В основу її лягли доповіді, прочитані на наукових конференціях, статті, опубліковані у журналах та наукових збірниках, фрагменти із розвідок ширшого характеру. Вони охоплюють роздуми про поезію М. Шашкевича, праці дослідників його літературної та громадської діяльності, полеміку навколо українського романтизму, тему Шашкевичіани в українській поезії.

The book contains materials dedicated to the work of Markian Shashkevich and the circle «The Russian Trinity». It was based on reports read at scientific conferences, articles published in

journals and scientific collections, and fragments from wider intelligence. They cover reflections on M. Shashkevich's poetry, the works of researchers of his literary and social activities, the controversy surrounding Ukrainian romanticism, and the topic of Shashkevychian in Ukrainian poetry.

568. Ільницький М. Читаючи, перечитуючи... Літературознавчі статті, портрети, роздуми / Ільницький М. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2019. — 320 с. (Ум. друк. арк. 18,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-10-5972-5.

До книги відомого літературознавця і критика ввійшли дослідження про різні аспекти життя і творчості класиків української літератури XIX—XX століть, портрети, сильвети представників літературного процесу 1920-х років, роздуми про сучасне літературне життя та його представників. У центрі уваги автора — ідея перепрочитання як постійного перевідкриття і плюралістичного розуміння.

The book by a renowned literary critic and critic included studies on various aspects of the life and work of the classics of Ukrainian literature of the nineteenth and twentieth centuries, portraits, sylves of representatives of the literary process of the 1920s, reflections on contemporary literary life and its representatives. The focus of the author is the idea of re-reading as a constant re-opening and pluralistic understanding.

569. Калуські історичні студії : зб. наук. ст., документів і матеріалів, присвячений 150-річчю створення товариства «Просвіта» / за заг. ред. О. Малярчука, І. Тиміва ; ДУ «Ін-т Івана Франка НАН України». — Івано-Франківськ : Фоліант, 2019. — Т. 3. — 308 с. (Обл.-вид. арк. 14,8). — 100 пр. — ISBN 978-617-7496-53-2.

Збірник містить наукові статті з актуальних проблем історії України і Калущини. Аналізуються суспільно-політичні виклики, що постали у XIX—XX століттях перед українською спільнотою. Окреслено дискусійні проблеми українського освітньо-культурного поступу.

The collection contains scientific articles on current problems of the history of Ukraine and Kalushchyna. The socio-political challenges that emerged in the nineteenth and twentieth centuries before the Ukrainian community are analyzed. Discussion problems of Ukrainian educational and cultural progress are outlined.

570. Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні / Клочко Д. ; упоряд. О. Михед ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : ArtHuss, 2019. — 244 с.

571. Козар Л. Борис Грінченко як фольклорист / Лідія Козар ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Ін-т підготовки кадрів Державної служби зайнятості України. — Київ, 2005. — 149 с. (Ум. друк. арк. 11,0). — 500 пр. — ISBN 966-02-3590-9.

У монографії на основі архівних та маловідомих джерел висвітлено місце і роль фольклору і фольклористики в житті та діяльності Бориса Грінченка (1863—1910), українського письменника, громадського і культурного діяча.

Для філологів, викладачів, студентів, учнів, шанувальників української культури.

572. Котик І. Про перетворення тіла на слово / Ігор Котик ; відп. за вип. Євген Нахлік ; ДУ «Ін-т Івана Франка НАН України». — Львів, 2019. — 400 с. (Обл.-вид. арк. 20,6). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8702-0. — (Серія «Літературна критика й есеїстика» ; вип. 6).

Збірка літературно-критичних текстів, у якій розглянуто книжкові новинки останніх років. Почавши з дещо іронічного тексту «Про перетворення тіла на слово», автор блукає між різних муз, аж поки одна з них вкаже йому на потребу чину. Почавши від поезії, автор переходить до прози, а далі до есеїстики та публіцистики. Кількість критичних текстів про

твори українських літераторів значно переважає над статтями про перекладні видання, хоч назва книжки випливає з вірша польського поета Богдана Задури, чиї рефлексії про сутність поезії висвітлено у першому есеї.

Для тих, кого цікавить сучасна література.

A collection of critical essays, in which the books of recent years are considered. Beginning with a bit ironic text «On the transformation of the body to the word,» the author wanders between different muses, until one of them indicates to him the need for action. Starting with poetry, the author goes to prose, and then to essays and publicistics. The number of critical texts about the works of Ukrainian writers is far superior to articles about translated editions, although the name of the book follows from the poem by the Polish poet Bohdan Zadura, whose reflections on the essence of poetry are showed in the first essay.

The book is aimed at those who are interested in modern Ukrainian literature.

573. Лесьмян Б. Весняні сновидіння: вибрані поезії / Болеслав Лесьмян ; перекл. з польськ. : Р. Радишевський, Ю. Бедрик, Н. Бєліченко та ін.; передм. та упорядкув. Р. Радишевський ; Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ : Талком, 2019. — 640 с. — (Проєкт «Бібліотека польської літератури»).

До книги увійшли оригінальні вірші з чотирьох збірок і з-поза збірок одного з найвидатніших польських поетів ХХ століття Болеслава Лесьмяна (1877—1937) та їхні українські переклади. На сьогодні це найповніше в Україні двомовне видання творів польського класика.

Видання розраховане на студентів-полоністів, викладачів, аспірантів, усіх, хто цікавиться польською літературою.

The book contains the original poems from four collections and from the beside of the collections of one of the most popular Polish poets of XX century Boleslaw Lesmian (1877—1937) and its' Ukrainian translations. For now it is the most complete edition of Polish author's works in Ukraine.

The book is is addressed to the professors, BA, MBA and PhD students and anyone who is interested in Polish-Ukrainian relationships.

574. Література на полі медій : колективна монографія на пошану 90-річчя академіка НАН України Д.С. Наливайка / упоряд. О.В. Брайка ; за наук. ред. Т.І. Гундорової, Г.М. Сиваченко ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Дніпро : Акцент ПП, 2019. — 399 с. (Ум. друк. арк. 23,2). — ISBN 978-966-921-243-6.

Збірник містить ряд статей, присвяч. різним аспектам інтермедіальності: електронній інтертекстуальності, екфразису, відео поезії, екранізації літератури, синтезу мистецтв. В центрі досліджень —література на полі медій і медії на полі літератури.

575. Молодість. Антологія любовної прози 20-х років / упор. і прим. Ярини Цимбал ; упор. Я. Цимбал ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Темпора, 2019. — 496 с.

576. Нахлік Є. Віражі Франкового духу. Світогляд. Ідеологія. Література / Євген Нахлік ; ДУ «Ін-т Івана Франка НАН України». — Київ : Наук. думка, 2019. — 640 с. (Ум. друк. арк. 41,0 ; Обл.-вид. арк. 38,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1668-2. — (Проєкт «Наукова книга»).

В інтердисциплінарній монографії по-новому розглядається проблема світоглядної, ідеологічної, естетичної та літературної еволюції Івана Франка, обґрунтовується її поділ на чотири етапи й докладно висвітлюються з цього погляду взаємини письменника з чільними тогочасними ідеологами — М. Драгомановим, М. Павликом, В. Барвінським та ін., митрополитом Андреєм Шептицьким, біблієзнавча полеміка з Франком священика Миколи Конрада. Досліджується Франкове ставлення до релігії, його участь у діяльності радикаль-

ної та національно-демократичної партій і розходження з ними. Значну увагу приділено Франковій еволюції від соціалістичного федералізму до національного державництва, його поглядам на інститут держави та застереженням проти її тоталітарного тиску на особистість, викладеним у філософсько-публіцистичних працях. Ретельно простежуються тенденції революціонізму та еволюціонізму, соборницькі й державницькі акценти, визвольні мотиви у Франковій поезії, розкриваються грані Франкового людинолюбства, його відгуки на трагедію Першої світової війни та російсько-імперську окупацію Східної Галичини. В центрі уваги дослідника також питання інтертекстуальності й типології (перегуки й паралелі з поезією Т. Шевченка, А. Міцкевича, Ю.Б. Залеського, В. Симоненка та ін.), символічної автобіографії, набуття знань і виявів оригінальності. Осмислення різних аспектів оперто на з'ясуванні джерелознавчих і фактологічних питань.

Для франкознавців (філологів, істориків, філософів, політологів, соціологів, правознавців, психологів), дослідників і викладачів історії української літератури, політичної історії та історії філософської думки в Україні останньої третини XIX — початку XX ст., а також для всіх, хто зацікавлений у глибшому пізнанні Франкового феномена та його доби.

The interdisciplinary monograph studies the problem of Ivan Franko's worldview, his ideological, aesthetic and literary evolution, which is properly divided into four stages. From this point of view, the relationships of the writer with the leading ideologists of the time — M. Drahomanov, M. Pavlyk, V. Barvinskyi, Metropolitan Andrei Sheptytskyi, etc., are comprehensively examined. Attention is drawn to the theological polemic of the priest Mykola Konrad against Ivan Franko. The paper closely explores such problems as Franko's treatment of religion, his participation in the activities of radical and national-democratic parties, Franko's divergences with them. Much attention has been paid to Franko's evolution from the ideas of socialist federalism to national statehood. Based on philosophical and journalistic publications by Franko, the study also investigates the writer's views on the institute of the state and his warning against totalitarian pressure on the personality. Main trends of revolutionism and evolutionism, collaborative and state-building accents, as well as liberation motives in Franko's poetry, have been assiduously observed. The facets of Franko's philanthropy are revealed. The writer's responses to the tragedy of World War I and the Russian-imperial occupation of the Eastern Galicia are considered in the work. The researcher also focuses on the issues of intertextuality and typology (echoes and parallels with the poetry of T. Shevchenko, A. Mickiewycz, Yu.B. Zalesskyi, V. Symonenko, etc.). Particular attention is paid to the problems of symbolic autobiography, acquiring knowledge and expressing originality. Understanding of various aspects is supported by the clarification of source and factual issues.

The book can be recommended for researchers in the field of Franko study (philologists, historians, philosophers, political scientists, sociologists, jurists, and psychologists), researchers and teachers of the history of Ukrainian literature, political history and history of philosophical thought in Ukraine the last third of the nineteenth — early twentieth centuries, as well as for anyone interested in a deeper understanding of Franko's phenomenon and his period.

577. Нахлік Є.К. Іван Котляревський у рецепції Івана Франка: до 250-річчя від дня народження першого класика нової української літератури / Євген Нахлік ; наук. і літ. ред. Оксана Нахлік ; ДУ «Ін-т Івана Франка НАН України». — Львів, 2019. — 192 с. (Ум. друк арк. 12,0 ; Обл-вид. арк. 8,8). — 200 пр. — (Серія «Іван Франко і діячі української культури, науки та мистецтва (XIX — початок XX століття)». — ISBN 978-966-02-8975-8 (серія). — ISBN 978-966-02-8976-5 (вип. 1)).

У монографії, яка започатковує нову видавничу серію Інституту Івана Франка НАН України «Іван Франко і діячі української культури, науки та мистецтва (XIX — початок XX століття)», уперше всебічно й системно розглядається Франкова рецепція творчости І. Котляревського — поетична і наукова (інтердисциплінарна), а також Франкове висвітлення літературного наслідування, видавничої історії, освітнього вивчення, наукового осмислення і театрального та живописного освоєння творів першого класика нової

української літератури в Галичині та на Наддніпрянщині. Простежено знакові паралелі, відмінності й контрасти між окремими творами обох письменників («Наталка Полтавка» — «Украдене щастя»; «Енеїда» — «Лис Микита», «Мойсей»), Подано неперевершені тексти поетичної котляревськіани І. Франка.

Для науковців, викладачів і студентів — філологів, театрознавців, істориків, працівників сфери культури, учителів та школярів, усіх, хто цікавиться українським класичним письменством, історією визвольних змагань.

The monograph establishes the new publishing series of Ivan Franko Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine — «Ivan Franko and the prominent figures of Ukrainian culture, science and art of the XIXth — beginning of the XXth century». The paper comprehensively and systematically considers Ivan Franko's poetic and scientific (interdisciplinary) reception of works by Ivan Kotliarevskyi. The research work also focuses on the issue of Franko's observation of literary imitation, publishing history, educational study, scientific understanding, a theatrical and pictorial adaptation of the works by Kotliarevskyi — the first classic of the new Ukrainian literature in Galicia and Naddnipriansh chyna. Significant parallels, differences and contrasts between the original works of both writers are traced and explored («Natalka Poltavka» — «Stolen Happiness»; «Aeneid» — «Lys Mykyta», «Moses»). The outstanding texts of I. Franko's poetical «Kotliarevskiana» (Kotliarevskyi studies) are presented.

The book can be recommended for literary scholars, teachers and students — philologists, theatre scholars, historians, cultural workers, to anyone interested in Ukrainian classical writing, in the history of liberation competitions.

578. Павлюк І. Українська письменницька публіцистика 1920—2000-х років / Ігор Павлюк ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Mauritius : Lambert Academic Publishing, 2019. — 209 с.

579. Поетичні та віршознавчі заповіти Ігоря Качуровського : Всеукр. віршознавчий семінар : до 100-річчя від дня народження / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. — 272 с. (Ум. друк. арк. 15,8). — ISBN 978-617-7621-24-8.

У виданні зібрано доповіді, виголошені на семінарі, приуроченому до 100-річчя Ігоря Качуровського (1918—2013).

580. Радишевський Р. Нарис історії польської літератури : підруч. У 2 кн. Кн. 1 / Ростислав Радишевський ; Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ : Талком, 2019. — 512 с. : портр.

«Нарис історії польської літератури» у двох книгах є першим повним методичним та синтетичним викладом польського письменства. У першій книзі представлено головні етапи розвитку польської літератури Середньовіччя, Ренесансу, бароко, Просвітництва, романтизму й позитивізму, подано окремий розділ «Українська школа» доби романтизму і позитивізму», розглянуто творчість найвидатніших польських митців польської літератури зазначених епох, зокрема крізь призму українських контекстів. У другій книзі розглянуто літературу «Молодої Польщі», «Міжвоєнного двадцятиліття та періоду окупації», «Повоєнна і новітня література», вміщено окремий розділ «Література пограниччя та еміграції», представлено головні етапи розвитку польської літератури та її можливі українські контексти.

Книга розрахована на викладачів, докторантів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться польською літературою.

581. Радишевський Р. Нарис історії польської літератури : підруч. У 2-х кн. Кн. 2 / Ростислав Радишевський ; Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ : Талком, 2019. — 544 с. : портр.

582. Родик К. Сізіф XX : книжка vs політика : до 20-ліття Всеукраїнського рейтингу «Книжка року» / Костянтин Родик ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Балтія-Друк, 2019. — 352 с.

Спогади про постання сучасного українського книжкового ринку на тлі Всеукраїнського рейтингу «Книжка року». Про людей, які прищепили вітчизняній книжці світові стандарти, і про тих, хто «здавав» її корупціонерам та окупантам. Мемуарна аналітика про те, що плюс-мінус-процес триває.

583. Слов'янські літератури у світовому культурному контексті: універсальне та індивідуальне : зб. наук. пр. / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Ніжин, 2019. — 550 с. (Ум. друк. арк. 28,0).

584. Смілянська В. З поля шевченкознавства : зб. наук. пр. / Валерія Смілянська ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ, 2019. — 400 с. (Ум. друк. арк. 25,4). — ISBN 978-617-7777-62-4.

585. Стафф Л. Дев'ять муз: вибрані поезії. Кн. 1 / Стафф Леопольд ; перекл. з польськ., передм. та упорядкув. Р. Радишевський ; Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ : Талком, 2019. — 512 с. — (Проєкт «Бібліотека польської літератури»).

До книги першої увійшли оригінальні вірші з дев'яти збірок одного з найвидатніших польських поетів XX століття Леопольда Стаффа (1878—1957) та їхні українські переклади. На сьогодні це найповніше в Україні двомовне видання творів польського класика.

The first volume contains the original poems from nine collections of one of the most popular Polish poets of XX century Leopold Staff (1878—1957) and its' Ukrainian translations. For now it is the most complete edition of Polish author's works in Ukraine.

586. Стафф Л. Дев'ять муз: вибрані поезії. Кн. 2 / Стафф Леопольд ; перекл. з польськ., передм. та упорядкув. Р. Радишевський ; Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ : Талком, 2019. — 496 с. — (Проєкт «Бібліотека польської літератури»).

До книги другої увійшли оригінальні вірші зі збірок одного з найвидатніших польських поетів XX століття Леопольда Стаффа (1878—1957) та їхні українські переклади. На сьогодні це найповніше в Україні двомовне видання творів польського класика.

The second volume contains the original poems from the collections of one of the most popular Polish poets of XX century Leopold Staff (1878 1957) and its' Ukrainian translations. For now it is the most complete edition of Polish author's works in Ukraine.

587. Сумцов М. Шевченкознавчі студії: до 165-річчя від дня народження / Микола Сумцов ; ідея, упорядкув., підгот. текстів, передм., комент., покажч. А. Калинчук ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Четверта хвиля, 2019. — 304 с. (Ум. друк. арк. 17,7). — ISBN 978-966-529-331-6.

У книжці зібрано шевченкознавчі розвідки українського фольклориста, етнографа та шевченкознавця М. Сумцова, присвячені біографічно-побутовим аспектам висвітлення постаті Т. Шевченка, його світогляду, досліджено окремі складові поетики митця, проаналізовано зв'язки з фольклорною традицією та українською і зарубіжною літературами; вміщено класифікацію малярських творів.

588. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво : профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти) / Людмила Тарнашинська ; наук. ред. М.Г. Жулинський ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Смолоскип, 2019. — 2-е вид., доповн. — 592 с. (Ум. друк. арк. 48,1). — ISBN 978-617-7622-16-0.

589. Ткачук Р. Полемічна традиція унійних письменників кінця XVI — першої половини XVII ст.: доба і постаті, текст і контекст, риторика і поетика / Ткачук Р. ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : КММ, 2019. — 486 с. (Ум. друк. арк. 31,0).

590. Українські народні думи. У 5 т. Т. 2. Думи XVI—XVII століть / гол. ред. кол. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 642 с. ; Х іл. (Обл.-вид. арк. 75,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-5414-5 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8972-7 (т. 2).

До другого тому «Українські народні думи» увійшли численні варіанти сюжетів «Втеча трьох братів з города Азова, з турецької неволі», «Три брати самарські», «Смерть козака на долині Кодимі».

Видання розраховане на фольклористів, етнографів, письменників, педагогів, а також шанувальників традиційної народної культури/

591. Федорук О. Роман Куліша «Чорна рада»: історія тексту / Федорук О. ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Критика, 2019. — 600 с. (Ум. друк. арк. 50,7).

592. Федотов С.А. Микола Чернявський. Доля та голгофа. 150-річчя з дня народження та 80-річчя загибелі в катівні НКВС / Федотов С.А., Татаринов С.Й., Єфімов Д.В. ; Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК ; Донецька обласна організація УТОПІК. — Харків : Експрес-книга, 2019. — 170 с.

Видання присвячується Миколі Чернявському з нагоди 150-річчя від дня народження та 80-річчя загибелі в катівні НКВС.

Адресується вчителям і викладачам української літератури шкіл та вишів, краєзнавцям України.

593. Харчук Р. Історична пам'ять Т.Г. Шевченка: спроба реконструкції / Роксана Харчук ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : Академія, 2019. — 214 с. (Ум. друк. арк. 13,5). — ISBN 978-966-580-561-8.

У монографії розглянуто формування поглядів Т.Г. Шевченка на події української історії та історичних діячів, із нею пов'язаних, передусім через призму історичної літератури, з якою був обізнаний поет. Автор доводить, що у митця не було єдиного визначального історичного джерела, зазвичай у його творчості спостерігається змішання історичних, фольклорних, літературних джерел, трапляються історичні персонажі виняткова літературної або фольклорної генези. Здійснене наукове дослідження свідчить, що абсолютизувати історизм у Шевченковій творчості немає сенсу, але недооцінювати його теж не можна.

594. Художній світ Тараса Шевченка і сучасність : зб. пр. 40-ї Всеукр. наук. шевч. конф. До 205-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка (17—18 квіт. 2019 р.) / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та ін. — Черкаси, 2019. — 496 с. (Ум. друк. арк. 21,4). — ISBN 978-966-920-467-7.

595. Барановська Л.В. Аналітична геометрія: розрахункова робота : навч. посіб. для студентів спеціальностей 124 «Системний аналіз», 122 «Комп'ютерні науки» [Електронний ресурс] / Барановська Л.В. ; Навчально-науковий комплекс «Ін-т прикладного системного аналізу» НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського». — Київ, 2019.

596. Берегун В.С. Аппроксимация плотности вероятности отрезками рядов по ортогональным полиномам / Берегун В.С., Красильников А.И. ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев : Освита Украины, 2019. — 190 с. (Уч.-изд. л. 11,8). — 100 экз. — ISBN 978-617-7777-44-0.

Рассмотрены законы распределения случайных величин, свойства их моментов и кумулянтов, приведены основные характеристики непрерывных классических распределений. Систематизированы методы аппроксимации плотности вероятности отрезками рядов по ортогональным полиномам, исследованы ошибки аппроксимации, получены области допустимых значений параметров отрезков рядов, при которых эти отрезки будут неотрицательными. Исследованы вероятностные характеристики оценивания плотности вероятности отрезками рядов по ортогональным полиномам, проанализировано влияние объема выборки на ошибки оценивания.

Для широкого круга научно-технических работников, интересующихся применением негауссовских моделей случайных величин и процессов для решения прикладных задач вероятностно-статистическими методами.

Розглянуто закони розподілу випадкових величин, властивості їх моментів і кумулянтів, наведено основні характеристики безперервних класичних розподілів. Систематизовано методи апроксимації щільності імовірності відрізками рядів по ортогональних поліномах, досліджені помилки апроксимації, отримано області припустимих значень параметрів відрізків рядів, за яких ці відрізки будуть невід'ємними. Досліджено імовірнісні характеристики оцінювання щільності імовірності відрізками рядів по ортогональних поліномах, проаналізований вплив об'єму вибірки на помилки оцінювання.

Для широкого кола науково-технічних працівників, що цікавляться застосуванням негауссівських моделей випадкових величин і процесів для вирішення прикладних задач ймовірнісно-статистичними методами.

597. Бойчук А.А. Нормально разрешимые краевые задачи / А.А. Бойчук, В.Ф. Журавлев, А.М. Самойленко ; Ин-т математики НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 628 с. (Усл. печ. л. 73,0 ; Уч.-изд. л. 78,5). — 100 экз. — ISBN 978-966-00-1677-4.

Монография посвящена построению общей теории нормально разрешимых задач: линейных операторных уравнений с нормально разрешимым оператором, действующим в банаховых или гильбертовых пространствах, линейных нормально разрешимых краевых задач, слабонелинейных (с нормально разрешимой линейной частью) операторных уравнений и краевых задач для них. Рассмотрены проблемы определения конструктивных условий существования и построения решений линейных и слабонелинейных (с нормально разрешимой линейной частью) краевых задач для операторных уравнений с топологически нетеровым, топологически фредгольмовым. n-, d-нормальным, нетеровым или фредгольмовым операторами. Для каждого из этих классов линейных нормально разрешимых операторов доказаны теоремы об их общем виде, и на этой основе предложены конструкции обобщенно-обратных (псевдообратных) к ним операторов в банаховых (гильбертовых) пространствах. С использованием методов теории возмущений построена общая теория

слабонелинейных краевых задач с нормально разрешимой линейной частью. Получены коэффициентные условия существования решений и предложены сходящиеся итерационные алгоритмы их построения.

Для специалистов в области теории краевых задач, аспирантов, студентов вузов соответствующих специальностей.

Монографія присвячена побудові загальної теорії нормально розв'язних задач: лінійних операторнних рівнянь із нормально розв'язним оператором, який діє в банахових або гільбертових просторах, лінійних нормально розв'язних крайових задач, слабконелінійних (із нормально розв'язною лінійною частиною) операторних рівнянь і крайових задач для них. Розглянуто проблеми визначення конструктивних умов існування і побудови розв'язків лінійних і слабконелінійних (із нормально розв'язною лінійною частиною) крайових задач для операторних рівнянь із топологічно нетеровим, топологічно фредгольмовим, n-, d-нормальним, нетеровим або фредгольмовим операторами. Для кожного з цих класів лінійних нормально розв'язних операторів доведено теореми про їхній загальний вигляд, і на цій основі запропоновано конструкції узагальнено-обернених (псевдообернених) до них операторів у банахових (гільбертових) просторах. Із використанням методів теорії збурень побудовано загальну теорію слабконелінійних крайових задач із нормально розв'язною лінійною частиною. Отримано коефіцієнтні умови існування розв'язків і запропоновано збіжні ітераційні алгоритми їхньої побудови.

Для фахівців у галузі теорії крайових задач, аспірантів, студентів вишів відповідних спеціальностей.

The monograph is devoted to the construction of a general theory of normally solvable problems: linear operator equations with a normally solvable operator operating in Banach or Hilbert spaces, linearly solvable boundary-value problems, weakly linear (with a normally solvable linear part) operator equations and boundary-value problems for them. The problems of determining the constructive conditions of existence and constructing solutions of linear and weakly nonlinear (with a normally solvable linear part) of boundary-value problems for operator equations with topologically noetherian, topologically Fredholm, n-, d-normal, Noetherian or Fredholm operators are considered. For each of these classes of linear normal operators, theorems on their general form are proved, and on this basis we propose the construction of generalized (pseudo-inverse) operators in Banach (Hilbert) spaces. Using the methods of perturbation theory, a general theory of weakly nonlinear boundary value problems with a normally solvable linear part is constructed. The coefficient conditions for the existence of solutions are obtained and convergent iterative algorithms for their construction are proposed.

For specialists in the field of the theory of boundary-value problems, graduate students, students of universities of the corresponding specialties.

598. Двумерные нестационарные волны в электромагнитоупругих телах / В.А. Вестяк, А.Р. Гачкевич, Р.С. Мусий и др. ; Ин-т прикладных проблем механики и математики им. Я.С. Подстригача НАН Украины ; Национальный ун-т «Львовская политехника» ; Московский авиационный ин-т (Национальный исследовательский ун-т, Москва, Россия) ; Московский государственный ун-т им. М.В. Ломоносова (НИИ механики, Москва, Россия). — Москва : Физматлит, 2019. — 288 с. (Уч.-изд. л. 19,8). — 300 экз. — ISBN 978-5-9221-1843-9.

Дана общая математическая постановка задачи нестационарной связанной термоэлектромагнитоупругости анизотропных тел. Из нее, как частный случай, получены начально-краевые задачи для изотропных проводников. Предложен и реализован основанный на использовании малого параметра метод решения задач этого класса. Построены нестационарные поверхностные и объемные функции Грина для электромагнитной и упругой полуплоскостостей, а также для толстостенной сферы, пространства со сферической полостью и шара. Доказаны утверждения о структуре нестационарных осесимметричных объемных функций Грина в сферической системе координат.

Дано загальну математичну постановку задачі нестаціонарної зв'язаної термоелектромагнітопружності анізотропних тіл. З неї, як окремий випадок, отримані початково-крайові задачі для ізотропних провідників. Запропоновано і реалізовано оснований на використанні малого параметра метод розв'язування задач цього класу. Побудовано нестаціонарні поверхневі і об'ємні функції Гріна для електромагнітної і пружної півплощин, а також для товстостінної кулі, простору зі сферичною порожниною і кулі. Доведено теореми про структуру нестаціонарних осесиметричних об'ємних функцій Гріна в сферичній системі координат.

A general mathematical formulation of the problem of non-stationary coupled thermoelectromagnetoelasticity of anisotropic bodies is given. From it, as a special case, initial-boundary value problems for isotropic conductors are obtained. A method for solving problems of this class based on the use of a small parameter is proposed and implemented. Unsteady surface and volume Green's functions are constructed for the electromagnetic and elastic half-planes, as well as for a thick-walled sphere, a space with a spherical cavity and a ball. Statements on the structure of unsteady axisymmetric volumetric Green's functions in a spherical coordinate system are proved.

599. Луковський І.О. Математичні проблеми нелінійної динаміки конічних резервуарів з рідиною / І.О. Луковський, О.В. Солодун, О.М. Тимоха ; Ін-т математики НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 224 с. (Ум. друк. арк. 14,0 ; Обл.-вид. арк. 10,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1691-0. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографія присвячена наближеним методам дослідження нелінійних задач динаміки тіла з конічними порожнинами, частково заповненими рідиною. Ці методи ґрунтуються на варіаційних принципах механіки та теорії збурень. Одержано рівняння просторових рухів розглядуваної механічної системи у вигляді нелінійних звичайних диференціальних (модальних) рівнянь, які зв'язують узагальнені координати. Наведено алгоритми визначення гідродинамічних коефіцієнтів цих модальних рівнянь для конічних баків, а також отримано числові значення цих коефіцієнтів у широкому діапазоні геометричних параметрів. Знайдено усталені режими руху системи, досліджено їхню стійкість, а також проведено порівняння деяких теоретичних результатів з експериментальними даними. Окремо розглянуто проблему виведення рівнянь руху системи з урахуванням пружності стінок резервуара.

Для наукових та інженерно-технічних працівників, аспірантів та студентів старших курсів вищої школи відповідних спеціальностей.

The book is devoted to approximate methods in the nonlinear dynamic problems of a body with cavities partly filled with a liquid. The methods are based on the variational principles of mechanics and the perturbation theory. The equation of spatial motions of the considered mechanical system in the form of nonlinear ordinary differential (modal) equations with respect to the generalized coordinates is derived. Algorithms for determining the hydrodynamic coefficients of these equations for conical tanks are given as well as the numerical values these coefficients are computed in a wide range of geometric parameters. The steady state wave regimes of the system are found. Their stability is investigated and a comparison of theoretical results with experimental data is carried out. The problem of the derivation of the equations fona elastically-deformed tank is considered as well.

The monograph is intended for scientists and engineers, MSc. and PhD students of the corresponding specialties.

600. Математичне моделювання нерівноважних процесів у складних системах / Білущак Ю., Гайвась Б., Гера Б. та ін. ; під ред. Є. Чаплі ; Центр математичного моделювання Ін-ту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України та ін. — Львів : Растр-7, 2019. — 256 с. (Ум. друк. арк. 13,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-7726-67-7.

У монографії запропоновано і досліджено математичні моделі нерівноважних фізико-механічних процесів, зокрема процесів переносу, в складних системах (шаруваті структури

з домішковими субстанціями, локально градієнтні тіла, зернисті матеріали, пористі середовища, границі контакту атмосфера — Земля тощо).

Для наукових та науково-технічних фахівців в галузі математичного моделювання, а також аспірантів, магістрів, студентів старших курсів відповідних спеціальностей.

601. Математичні проблеми механіки неоднорідних структур : зб. наук. пр. X Міжнар. наук. конф. / за заг. ред. Р.М. Кушніра і Г.С. Юта ; Ін-т прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України. — Львів, 2019. — Вип. 5. — 289 с. (Ум. друк. арк. 16,9). — 110 пр. — ISBN 966-02-1710-2 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8981-9 (вип. 15).

Збірник містить наукові праці, присвячені актуальним проблемам математичного моделювання в механіці деформівних твердих тіл; математичних методів механіки та термомеханіки; механіки неоднорідних твердих тіл і наномеханіки; механіки контрактної взаємодії, тіл з тріщинами та тонкими включеннями; динаміки неоднорідних середовищ; оптимізації та проектування елементів конструкцій і біомеханічних систем. Вони були предметом обговорення на X Міжнародній науковій конференції «Математичні проблеми механіки неоднорідних структур», яка проходила 17—19 вересня 2019 р. у Львові.

Для наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрів і студентів, які цікавляться означеними вище проблемами.

This proceedings book contains scientific papers covering current problems of mathematics and mechanics, i.e., mathematical modelling in mechanics of deformable solids, mathematical methods of mechanics and thermomechanics, mechanics of nonhomogeneous solids and nanomechanics, mechanics of contact interaction, solids with cracks and thin inclusions, dynamics of nonhomogeneous media, optimization and design structural elements and biomechanical systems. The papers were the subject matter of the discussions on the X International Conference «Mathematical Problems of Mechanics of Nonhomogeneous Structures», held on September 17—20, 2019 in L'viv.

The book may be useful to scientists, PhD students, post-graduate students, masters and students of relevant specialties.

602. Практикум з диференціальних рівнянь. Ч. 2. Диференціальні рівняння вищих порядків, системи диференціальних рівнянь : навч. посіб. / Т.П. Гой, О.В. Махней, М.П. Негрич, М.М. Симотюк ; Ін-т прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України ; Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ : Голіней, 2019. — 176 с. (Ум. друк. арк. 8,8).

Посібник містить короткий теоретичний матеріал, приклади розв'язування типових задач, підбір задач для практичних занять і самостійної роботи з диференціальних рівнянь. Містить понад 70 прикладів і задач з детальним розв'язуванням.

Для студентів спеціальностей «Математика», «Прикладна математика», «Статистика», «Середня освіта (математика)». Може бути корисним для студентів інженерно-технічних та природничих спеціальностей.

603. Праці Інституту математики НАН України / Ін-т математики НАН України. — К., 1994. — ISBN 966-02-2571-7 (серія).

Т. 105. Березанський Ю.М. Якобієві матриці і проблема моментів / Ю.М. Березанський, М.Є. Дудкін. — Київ, 2019. — 504 с. (Ум. друк. арк. 29,3 ; Обл.-вид. арк. 31,5). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8676-4 (т. 105).

У монографії повно і послідовно викладено класичну проблему моментів, її розв'язання, побудову матриць Якобі та досліджені відповідні поліноми. Схема дослідження відтворена для випадків сильної, тригонометричної, комплексної та дійсної двовимірної проблеми моментів. Зі спільного погляду показані блочні матриці типу Якобі, які відповідають різним проблемам моментів. Ключову роль при обгрунтуванні результатів відіграє теорія розкладу

за узагальненими власними векторами для відповідного набору комутативних операторів. Метод блочних матриць застосований до інтегрування ланцюжків Тоди.

Для дослідників з функціонального аналізу, теорії операторів, сучасних проблем математичної фізики, для інженерів-дослідників, аспірантів і студентів старших курсів.

604. Ремез Н.С. Вища математика. Спеціальні розділи: диференціальне числення функцій двох змінних. Розрахункова робота : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освітньою програмою «Інженерна екологія та ресурсозбереження» [Електронний ресурс] / Ремез Н.С., Мейш В.Ф., Броницький В.О. ; Ін-т механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України. — Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2019. — 77 с.

605. Савенко П.О. Перетворення Фур'є й Лапласа в задачах апроксимації / Савенко П.О., Соляр Т.Я. ; Ін-т прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України. — Львів, 2019. — 380 с. (Ум. друк. арк. 22,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8818-8.

У монографії подаються теорія і методи застосування перетворень Фур'є та Лапласа у прикладних дослідженнях. Перша частина роботи присвячена методам розв'язування нелінійних задач апроксимації дійсних невід'ємних фінітних функцій від однієї та двох змінних перетвореннями Фур'є. Такі задачі виникають у багатьох практичних застосуваннях, у яких роль апроксимуючої функції відіграє модуль функції неперервного або дискретного перетворення Фур'є. В математичному аспекті це обернені задачі з неповною вхідною інформацією, у яких найкраще наближення здійснюється за рахунок оптимального вибору функції-прообразу перетворення Фур'є. Характерною особливістю цих задач є неєдиність і галуження (або біфуркація) існуючих розв'язків залежно від зміни величини фізичних параметрів, що описують області визначення та області значень заданої фінітної та апроксимуючої функцій. Загальна структура та властивості існуючих розв'язків визначаються на підставі дослідження методами теорії галуження нелінійних інтегральних рівнянь типу Гаммерштейна, одержаних з необхідної умови мінімуму відповідних функціоналів. Розроблено чисельні методи для знаходження ліній галуження розв'язків, побудовано та обґрунтовано ітераційні процеси для чисельного знаходження оптимальних розв'язків. У другій частині роботи подається ефективний підхід до застосування інтегрального перетворення Лапласа для розв'язування диференціальних рівнянь стосовно динамічних задач теорії пружності для тіл з тріщинами. Числове обернення проведено з використанням адаптованої до розглядуваного класу задач формули Прудникова та відповідної сплайн апроксимації.

Для спеціалістів з прикладної та обчислювальної математики, студентів та аспірантів відповідних спеціальностей.

The monograph is devoted to the theory and methods of solving nonlinear problems of approximation of real no-nnegative finite functions from one and two variables by Fourier transforms. Such problems arise in many practical applications, in which the role of an approximating function plays the module of the function of a continuous or discrete Fourier transform. In the mathematical aspect, this is an inverse problem in which the best approximation is accomplished by the optimal choice of the pre-image functions of the Fourier transform. Such classes of problems belong to problems with incomplete input information, the characteristic feature of which is the non-uniqueness and branching (or bifurcation) of existing solutions, depending on the change in the value of the physical parameters describing the area of determination and the area of values of a given finite and approximating functions. The general structure and properties of the existing solutions are determined on the basis of the study of non-linear integral equations of the Hammerstein type obtained from the necessary minimum condition for the corresponding functional. Numerical methods for finding branch lines (bifurcations) of solutions are developed; iterative processes for numerical finding of optimal solutions are constructed and grounded. The second part presents a new approach to the application of the Laplace integral transformation to solve the differential equations with respect to the dynamic problems of the elasticity theory for bodies with cracks. The

numerical inverse is based on the use of the adapted Prudnikov formula and the corresponding spline approximation.

The book is intended for specialists in computational and applied mathematics, students and postgraduate students of corresponding specialties.

606. Субградієнтні алгоритми та задачі на комбінаторних конфігураціях / Стецюк П.І., Донець Г.П. та ін. ; за заг. ред. П.І. Стецюка ; Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Київ : Пульсари, 2019. — 236 с. (Обл.-вид. арк. 7,3). — 100 пр. — ISBN 978-617-615-093-0.

Описані субградієнтні алгоритми з перетворенням простору та їхні реалізації мовою Octave. Ефективність алгоритмів підтверджена результатами тестування для задач мінімізації яружних опуклих функцій. Розглядаються методи розв'язання задачі про математичні сейфи, задачі розпізнавання предметів з нестандартними властивостями серед маси однотипних, оптимізаційних задач з лінійною, квадратичною та дробово-лінійною цільовими функціями на комбінаторних конфігураціях. Описано двоїстий підхід для розв'язання неопуклих квадратичних екстремальних задач та принцип розтягування часу під час ухвалення рішень в умовах конфлікту та невизначеності.

Книга розрахована на фахівців у галузі математичного програмування, а також студентів та аспірантів відповідних спеціальностей.

607. Andriychuk M.I. Antenna synthesis through the characteristics of desired amplitude / M.I. Andriychuk ; Ya.S. Pidstryhach Institute for Applied Problems of Mechanics and Mathematics of the NAS of Ukraine. — Cambridge Scholars Publish, 2019. — 150 p. (Ум. друк. арк. 7,3). — ISBN 1-5275-3788-9 ; ISBN 978-1-5275-3788-0.

The book is devoted to the synthesis problems that arise in the theory and design of radiating systems (antennas). The desired amplitude characteristics are input data in a synthesis problem. A synthesis problem belongs to a class of inverse problems and its aim is to determine a distribution of current or fields in an antenna, which produces the amplitude radiation characteristic as close as possible to the desired one. Freedom of choice of phase distribution of the desired radiation pattern (RP) — as a rule, this is amplitude or power RP — is used as an additional possibility of better approximation to such RPs. The different types of antenna and arrays are studied here as the radiation systems under consideration. A special class of problems related to acoustic and electromagnetic scattering on a set of bodies (particles) of small size is discussed. The constructive procedures of creating the inhomogeneous materials with specific properties are proposed.

Монографія присвячена задачам синтезу, що виникають в теорії та практиці випромінюючих систем (антен). Вхідними даними в задачі синтезу є бажані амплітудні характеристики. Така задача належить до класу обернених і її метою є визначення розподілу струму або поля в антені, які формують характеристику амплітудного випромінювання максимально наближену до заданої. Свобода вибору фазового розподілу бажаної діаграми спрямованості (ДС) — як правило, це амплітуда або енергетична ДС — використовується як додаткова можливість кращого наближення до заданих ДС. Розглянуто різні типи антен та антенних решіток, а також певний клас задач, пов'язаних із акустичним та електромагнітним розсіюванням на сукупності тіл (частинок) малого розміру. Запропоновано конструктивні алгоритми створення неоднорідних матеріалів із специфічними властивостями.

608. Chugunova M. Mathematical theory of higher-order degenerate evolution models = Математична теорія еволюційних моделей високого порядку, що вироджуються / Marina Chugunova, Roman Taranets = Марина Чугунова, Роман Таранець ; Institute of Applied Mathematics and Mechanics of the NAS of Ukraine ; Institute of Mathematical Science of Claremont Graduate University (USA). — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 230 p. (Ум. друк. арк. 18,7 ; Обл.-вид. арк. 20,3). — 200 пр. — ISBN 978-966-360-382-7. — DOI : https://doi.org/10.115407/akademperiodika.382.230. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземною мовою»).

This book is devoted to the study of solvability and qualitative behaviour of generalised solutions to initial boundary value problems for high-order nonlinear parabolic equations and systems. The eventual goal of this book is to present with all rigorous details the new applications of energy-entropy methods starting from one-dimensional problems discussed in Chapters 1—3, progressing to an advanced level in considering these methods for thin-film type systems in Chapter 4, 5 and finally showing all the steps of the qualitative analysis for problems in multi-dimensional domains in Chapter 6. While we expect our readers to be familiar with a parabolic PDE theory and also to have some knowledge of classical functional analysis we do not assume any background in non-linear PDE analysis and provide enough details to learn the methods from the book.

Ця книга присвячена вивченню розв'язності та якісної поведінки узагальнених розв'язків початково-крайових задач для нелінійних параболічних рівнянь і систем високого порядку. Кінцева мета цієї книги полягає в тому, щоб представити з усіма подробицями нове застосування методу енергетичних та ентропійних оцінок, починаючи з одновимірних задач, що розглядаються у розділах 1—3, переходячи до вищого рівня, а саме — до застосування цього методу до систем типу тонких плівок у Розділах 4, 5 і, нарешті, демонструючи всі етапи якісного аналізу задач у багатовимірних областях у Розділі 6. Ми очікуємо, що наші читачі будуть знайомі з якісною теорією лінійних параболічних рівнянь, а також матимуть певні знання з класичного функціонального аналізу, проте можуть не мати з якісного аналізу нелінійних рівнянь із частинними похідними, ми надаємо достатньо деталей для вивчення цього.

609. Banach spaces and their applications : book of abstracts of International conference, dedicated to the 70th birthday of the professor A.M. Plichko (Lviv, June 26—29, 2019) / Ya.S. Pidstryhach Institute for Applied Problems of Mechanics and Mathematics of the NAS of Ukraine. — Lviv, 2019. — 129 c.

610. Direct and inverse problems of electromagnetic and acoustic wave theory (DIPED-2019) : proceedings workshop of conference of XXIVth International seminar / Ya.S. Pidstryhach Institute for Applied Problems of Mechanics and Mathematics of the NAS of Ukraine. — Lviv, 2019. — 198 p. (Ум. друк. арк. 12,4). — ISBN 978-1-7281-2388-2.

The Proceedings contain the papers of XXIVth International Seminar/Workshop DIPED-2019. The topics of papers include propagation of electromagnetic waves and signals in non-homogeneous media, antenna modeling, application of electromagnetic fields, analytical and numerical methods in the electrodynamics and acoustics.

For the scientists and engineers in the areas of theoretical and applied electrodynamics, antenna theory and techniques, telecommunications, radio engineering and acoustics.

Збірник містить матеріали XXIV-го Міжнародного Семінару DIPED-2019. Тематика статей включає поширення електромагнітних хвиль та сигналів у неоднорідних середовищах, моделювання антен, застосування електромагнітних полів, аналітичні і аналітико-числові методи в електродинаміці і акустиці.

Для наукових та інженерно-технічних працівників у галузі теоретичної та прикладної електродинаміки, теорії антен та антенної техніки, телекомунікацій, радіотехніки та акустики.

611. Handbook of fractional calculus with applications. Vol. 1. Basic theory / A.N. Kochubei and Yu. Luchko (Eds) ; Institute of Mathematics of the NAS of Ukraine. — Berlin : De Gruyter, 2019, VIII+481 p. — ISBN 978-3-11-057162-2.

This book is the most up-to-date and comprehensive reference work in the field of fractional calculus and its applications. The first volume covers the mathematical theory of fractional calculus including fractional-order operators, integral transforms and equations, special functions, calculus

of variations, probabilistic and other aspects. The second volume deals with ordinary and partial differential equations of fractional order, inverse problems, and evolution equations.

Ця книга є найбільш сучасним та всеохопним джерелом у галузі дробового числення та його застосувань. У першому томі викладена математична теорія дробового числення, зокрема оператори дробового порядку, інтегральні перетворення та рівняння, спеціальні функції, варіаційне числення, ймовірнісні та інші аспекти. Другий том присвячений звичайним диференціальним рівнянням та рівнянням у частинних похідних дробового порядку, оберненим задачам, а також еволюційним рівнянням.

612. Handbook of fractional calculus with applications. Vol. 2. Fractional differential equations / A.N. Kochubei and Yu. Luchko (Eds) ; Institute of Mathematics of the NAS of Ukraine. — Berlin : De Gruyter, 2019. — VIII+519 p. — ISBN 978-3-11-057166-0.

613. Infinite dimensional analysis and topology : book of abstracts of International conference / Ya.S. Pidstryhach Institute for Applied Problems of Mechanics and Mathematics of the NAS of Ukraine. — Ivano-Frankivsk, 2019. — 61 p.

614. Manufacturing processes. Actual problems — 2019. Vol. 2. Modelling and optimization of manufacturing processes / Ed. by: O. Hachkevych, A. Stanik-Besler, T. Wołczański ; Ya.S. Pidstryhach Institute for Applied Problems of Mechanics and Mathematics of the NAS of Ukraine ; Politechnika Opolska. — Opole : Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej, 2019. — 174 p. (Обл.-вид. арк. 10,9). — ISBN 978-83-66033-61-0. — (Seria «Studia i monografie» ; ISSN 1429-6063).

This monograph presents new advances in development of the theoretical foundations of manufacturing processes and the results of research conducted in the years 2018 and 2019 in three important for the organization and implementation of these processes directions: applications of fundamental sciences in manufacturing processes; modelling and optimization of manufacturing processes; engineering safety in manufacturing processes. It belongs to a series of monographs published last years to the development problems associated with these directions issued in Opole University of Technology. Problems considered in this monograph are a kind of extension and generalization of the results of research of multiple aspects appearing in the development of the theoretical foundation of the organization and development of manufacturing processes, associated with the teachings of basic mathematical and statistical modeling and taking into account social, economic, environmental and broader manufacturing engineering in particular safety engineering, with widespread use in all phases of computer simulation. The essence of these lines of research, as in previous studies of this cycle is the concept of solving the considered problems of production processes by making appropriate mathematical models and optimization of quantitative description of the investigated processes, phenomena and approaches in their adaptation to the requirements of these cofactors. This includes the development of methods for solving problems occurring in models and analysis of results. This monograph presents new research results in the area considered and like other monographs of this series contains three separate volumes on designated and specified issues. Due to the complementary study certain topics specific to one volume, also appear in the volumes devoted to a different topic. The results are to some extent the result of the work of coordination and research in the last years, resulting in a team of scientists of Opole University of Technology, dealing with discussed directions. They concern the development of the theoretical foundation of the organization and execution of production processes, related to the processing of materials and equipment operation in the presence of factors influence the process — fields connected with different physical nature: strength, power, thermal and electromagnetic, adapted to modern conditions of production, and among other things, technical security processes treatment. This monograph, as well as other of the issued cycle is intended for scientists who study, design and organize manufacturing processes. It can be used by engineers interested in the applications of basic science and the problems of modeling and optimization in manufacturing processes and other aspects ac-

companying these processes, and also by students of older years fields of construction, production engineering, logistics, safety engineering, mechanical and electrical engineering that are interested in discussed problems. Materials presented in of this monograph are obtained also as a result of the continuation of scientific cooperation in the field of development so broadly defined issues of manufacturing processes conducted by Opole University of Technology with separate domestic and foreign research centers (Poznan University of Technology, the University of Zielona Gora, Polish Ergonomic Association in Warsaw, the State Moscow STANKIN Technical University (Russia), Institute of Applied Mechanics and Mathematics of the National Ukrainian Academy of Sciences and its Mathematical Modeling Center and the National Universities named of Iwan Franko and Lvov Technical University in Lvov (Ukraine), Technical University of Ostrava (Czech Republic) and the Technical University in Kosice (Slovakia)).

Монографія представляє результати досліджень, виконаних у 2018—2019 роках у трьох важливих у застосуваннях напрямках розробки теоретичних основ побудови виробничих процесів у їх взаємозв'язку: застосування фундаментальних наук у виробничих процесах; моделювання та оптимізація у виробничих процесах; інженерія безпеки у виробничих процесах. Вона належить до циклу монографій, які видаються в Політехніці Опольській протягом десяти років, і присвячена розгляду проблем, що стосуються цих напрямків. Одним із наукових редакторів 2-го тому відповідної тритомної монографії є проф., д.ф.-м.н. О.Р. Гачкевич, а авторами всіх розділів у співавторстві з зарубіжними авторами є співробітники Інституту. Висвітлені в томах монографії питання є певного роду розвитком і узагальненням різних аспектів, які виникають при розробці теоретичних основ організації та побудови виробничих процесів, пов'язаних із широким застосуванням методів фундаментальних наук, математичного, статистичного моделювання та способів оптимізації за одночасного врахування супутніх чинників: суспільних, економічних, екологічних та інженерії продукції в широкому її розумінні, зокрема інженерії безпеки, при використанні на всіх етапах комп'ютерної симуляції. Важливою особливістю зазначених напрямів досліджень є концепція вирішення розглянутих проблем, які стосуються виробничих процесів, за допомогою розробки відповідних математичних моделей кількісного опису та оптимізації досліджуваних процесів, явищ і підходів в їх узгодженості з вимогами згаданих супутніх чинників. До цього належить також розвиток методів розв'язування властивих цим моделям задач і аналіз результатів. Ця монографія, як і більшість з попередніх цього циклу, виданих у Політехніці Опольській, містить три окремих томи, присвячених проблематиці виконаних досліджень. У всіх монографіях у зв'язку з комплексністю та взаємозв'язаністю розглянутих проблем певні аспекти досліджень можуть викладатися в різних томах. Результати отримані за координації з утвореною в останнє десятиліття в Політехніці Опольській науковою школою з розробки теоретичних основ побудови, організації і реалізації вибраних виробничих процесів, пов'язаних з обробкою матеріалів і експлуатацією виробів за наявності факторів технологічного впливу — взаємозв'язаних полів різної фізичної природи: силових, теплових і електромагнітних за врахування пристосовності до вимог різнофакторних умов сучасного виробництва, зокрема технічної безпеки в процесах обробки, на етапах використання підходів, моделей і методів фундаментальних наук, моделювання та оптимізації, при застосуванні на всіх цих етапах сучасної комп'ютерної інженерії. У другому томі висвітлено питання математичного моделювання (5 глава) та оптимізації (4 глава) виробничих процесів. На сучасному етапі розвитку виробництва існує необхідність розв'язання багатьох проблем побудови виробничих процесів із врахуванням проблем, що виникають в суспільній, економічній, екологічній, дидактичній та інженерній галузях. При цьому зростає проникнення методів та моделей математики, фізики і хімії в різні теоретичні та практичні аспекти інженерії продукції, зокрема у маркетингові, логістичні та інженерії безпеки. Ця монографія, як і інші монографії цього циклу, призначена для науковців, які займаються дослідженням, розробкою і організацією виробничих процесів. Вона може бути корисною інженерам, робота яких пов'язана з

використанням фундаментальних наук, моделювання, оптимізації, підходів інженерії продукції і сучасної комп'ютерної інженерії у конкретних виробничих процесах, а також студентам останніх курсів спеціальностей, які цікавляться обговорюваними проблемами. Наведені в томах монографії матеріали є результатом спільних наукових досліджень в галузі розв'язання задач проектування, організації і реалізації виробничих процесів у широкому їх розумінні, що проводяться Політехнікою Опольською і Політехнікою Познаньською, університетом Зєльоногурським, Польським ергономічним товариством у Варшаві, Інститутом прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України і його Центром математичного моделювання, Львівським національним університетом імені Івана Франка та Національним університетом «Львівська політехніка», Державним технічним університетом «СТАНКИН» (Москва, Росія), Технічним університетом в Остраві (Чехія) і Технічним університетом у Кошице (Словаччина).

615. Optimization of the structures of manufacturing processes : materials of International scientific seminar / Ya.S. Pidstryhach Institute for Applied Problems of Mechanics and Mathematics of the NAS of Ukraine ; Politechnika Opolska et al. — Opole, 2019. — 79 p.

616. Аморфні та нанокристалічні феромагнетики / Загородній Ю.О., Коржик В.М., Влайков Г.Г., Трачевський В.В. ; Технічний центр НАН України. — Вінниця : Твори, 2019. — 312 с. (Обл.-вид. арк. 18,8). — 100 пр. — ISBN 978-617-7121-93-9.

Розглянуто основні типи аморфних та нанокристалічних структур феромагнітних сплавів і покриттів, викладено основні методи вимірювання інтегральних та локальних магнітних параметрів, особливості доменної структури, процесів перемагнічування в неупорядкованих плівкових системах на основі металів групи заліза, вплив зовнішніх чинників та технології отримання на магнітні параметри аморфних та нанокристалічних феромагнетиків, проаналізовані особливості отримання та фізичні властивості нанокомпозитів та гранульованих багатошарових структур. Наводяться приклади застосування магнітних наноструктур, аморфних та нанокристалічних сплавів, напилених покриттів, гетеро-переходів у пристроях різного призначення.

Для фахівців в області прикладної фізики, фізичного матеріалознавства, магнетизму, а також аспірантів, магістрів та студентів відповідних спеціальностей.

617. Анізотропія кристалів : зб. учнівських наукових тез Всеукраїнського конкурсу юних дослідників «Кристали» імені Євгена Гладишевського / Національний центр «Мала академія наук України». — Львів, 2019. — 172 с.

У збірнику представлені наукові тези учасників Всеукраїнського конкурсу юних дослідників «Кристали» імені Євгена Гладишевського на тему «Анізотропія кристалів» в авторській редакції.

618. Бєліков С.Б. Пітінгова корозія теплообмінників в оборотних водах та її прогнозування / Бєліков С.Б., Нарівський О.Е., Хома М.С. ; Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України ; Національний ун-т «Запорізька політехніка». — Запоріжжя, 2019. — 216 с. (Ум. друк. арк. 12,6). — 300 пр. — ISBN 978-617-7520-59-6.

У монографії висвітлено сучасні уявлення про пітінгову корозію корозійнотривких сталей і сплавів у хлоровмісних середовищах, які присутні при роботі теплообмінного обладнання різних галузей промисловості. Представлено теоретичні та експериментальні дані українських та зарубіжних учених щодо оцінки та прогнозування корозійної поведінки конструкційних матеріалів у таких середовищах. Розглянуто та проаналізовано широке різноманіття теоретичних уявлень про механізми впливу легувальних елементів, шкідливих домішок та елементів структури сталей і сплавів на їх пітінотривкість. Наведено експериментальні та теоретичні дані про закономірності та механізми пітінгування сталі AISI 321 в модельних хлоридовмісних оборотних водах, які найчастіше зустрічаються при експлуатації теплообмінників.

Рекомендовано для науковців, спеціалістів і фахівців, які виробляють та експлуатують теплообмінне обладнання, а також докторантів, аспірантів та студентів відповідних спеціальностей.

619. Бочечка О.О. Фізико-хімічні основи спікання алмазних порошків під дією високого тиску та високої температури / О.О. Бочечка ; Ін-т надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 240 с. (Ум. друк. арк. 15,0 ; Обл.-вид. арк. 16,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1672-9. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографію присвячено вирішенню проблеми одержання алмазних полікристалічних композиційних матеріалів, що поєднують високі твердість, міцність, зносостійкість і термостійкість. Науковими підставами для рішень є виявлені закономірності впливу тиску,

температури, активувальних домішок, газового середовища, вакуумної обробки на процеси ущільнення алмазних порошків різної дисперсності, формування структури та фізико-механічних властивостей полікристалів і композитів на їх основі. Науково обґрунтовано концепцію створення композитів на основі алмазу активованим спіканням алмазних порошків і формуванням в одержуваних полікристалах структурних елементів із високим рівнем дисперсності та реалізовано її головні положення в ході реакційного спікання алмазу з кремнієм, вольфрамом, а також розроблено термостійкий алмазний композиційний матеріал АКТМ і нанокомпозит алмаз—карбід вольфраму.

Для наукових і науково-технічних працівників у галузі матеріалознавства надтвердих матеріалів, а також для докторантів, аспірантів і студентів фізико-технічних спеціальностей.

620. Верховлюк А.М. Функціональні матеріали на основі міді із заданою електропровідністю / А.М. Верховлюк, О.А. Щерецький, Р.А. Сергієнко ; Фізико-технологічний ін-т металів та сплавів НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 152 с. (Ум. друк. арк. 13,3 ; Обл.-вид. арк. 12,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1660-6. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії розглянуто технологічні фактори, які впливають на електропровідність сплавів на основі міді. До них належать легування, структура модифікаторів, швидкість охолодження під час кристалізації сплаву, процес відпалювання, термопластична обробка та інші. На прикладі сплавів системи мідь—цинк показана можливість розробки перспективних багатокомпонентних сплавів із заданою електропровідністю.

Для наукових та інженерно-технічних працівників, зайнятих у галузях матеріалознавства, металургії й ливарного виробництва, а також викладачів, аспірантів і студентів вищої школи відповідних спеціальностей.

A number of technological factors that influence the electrical conductivity of copper-based alloys were described in the monograph. These include: alloying, the structure of modifiers, the rate of cooling during crystallization of the alloy, the annealing process, thermoplastic treatment, and others. The example of the copper—zinc alloy system shows the possibility of developing perspective multicomponent alloys with specified electric conduction.

For scientists and engineers, students, postgraduates and lecturers specialized in the field of metal science, metallography, metallurgy and foundry engineering.

621. Забезпечення корозійної та функціональної стійкості металомістких комплексів критичної інфраструктури за допомогою інноваційних науковомістких екоресурсозберігаючих технологій / під заг. ред. Плугіна А.А., Савенка В.І., Кущенка Г.В., Машкова О.А. ; Ін-т електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України ; Міністерство екології та природних ресурсів України ; Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління ; Українська академія наук ; Академія будівництва України ; Київський національний ун-т будівництва і архітектури ; Харківський державний ун-т залізничного транспорту ; Приазовський державний технічний ун-т. — Київ : Центр учбової літератури, 2019. — 304 с. (Ум. друк. арк. 19,5). — 300 пр.

Дана робота присвячена проблемам збереження наявого металофонду України, забезпеченню корозійної та функціональної стійкості металомістких об’єктів критичної інфраструктури та потенційно небезпечних об’єктів у випадку їх руйнування. Наводяться результати фундаментальних досліджень механізмів різних видів корозії, впливу корозії на стійкість об’єктів до збереження і подовження експлуатаційної придатності. Запропоновано ефективні способи захисту металів від корозії, оцінки, моніторингу як стану конструкцій, так і стану захисних покриттів. Наведено опис унікального модифікатора іржі CONTRRUST, який дає можливість знизити затрати при підготовці поверхонь під фарбування, значно підвищивши якість захисту, і зберегти персонал та навколишнє середовище від шкідливих забруднювальних факторів. Звернуто також увагу на недооцінку якостей цього матеріалу та недобросовісну конкуренцію за відсутності державної підтримки.

Матеріал, викладений в книзі, може бути цікавим і корисним спеціалістам, науково-технічним працівникам, студентам.

622. Инженерия поверхности и реновации изделий : материалы 19 Междунар. науч.-техническ. конф. (Свалява, Закарпатская обл., 20—24 мая 2019 г.) / Ин-т сверхтвердых материалов им. В.Н. Бакуля НАН Украины. — Киев : АТМ Украины, 2019. — 200 с. (Уч.-изд. л. 16,5). — 150 экз.

Научные направления конференции: научные основы инженерии поверхности; материаловедение; физико-химическая механика материалов; физикохимия контактного взаимодействия; износо- и коррозионная стойкость, прочность поверхностного слоя; функциональные покрытия и поверхности; технологическое управление качеством деталей машин; вопросы трибологии в машиностроении; технология ремонта машин, восстановления и упрочнения деталей; метрологическое обеспечение ремонтного производства; экология ремонтно-восстановительных работ; сварка, наплавка и другие реновационные технологии на предприятиях горно-металлургической, машиностроительной промышленности и на транспорте.

Наукові напрямки конференції: наукові основи інженерії поверхні; матеріалознавство; фізико-хімічна механіка матеріалів; фізико-хімія контактної взаємодії; зносо- і корозійна стійкість, міцність поверхневого шару; функціональні покриття і поверхні; технологічне управління якістю деталей машин; питання трибології в машинобудуванні; технологія ремонту машин, відновлення і зміцнення деталей; метрологічне забезпечення ремонтного виробництва; екологія ремонтно-відновлювальних робіт; зварювання, наплавка і інші реноваційні технології на підприємствах гірничо-металургійної, машинобудівної промисловості та на транспорті.

623. Лавров С.І. Сертифікація вугільних сорбентів йодних фільтрів систем вентиляції АЕС / С.І. Лавров, В.В. Левенець, В.І. Соколенко ; Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний ін-т» ; ДП НАЕК «Енергоатом». — Харків : Стильна типографія, 2019. — 274 с. (Ум. друк. арк. 12,5). — 115 пр. — ISBN 978-617-7602-70-4.

Представлено результати досліджень авторів щодо комплексу механічних, аеродинамічних і адсорбційних властивостей по йоду і йодистому метилу зразків гранульованого активованого вугілля різних марок і проблеми сертифікації вугільних сорбентів для йодних фільтрів систем вентиляції АЕС. Розглянуто конструкції і функціонування ядерних енергетичних установок, напрацювання в ядерному реакторі газових і летючих продуктів поділу, джерела газо-аерозольних викидів при роботі і аварії на АЕС, поглинання фільтрами-адсорберами радіоактивних ізотопів йоду у формі молекулярного йоду і метилйодиду. Приведено опис створеного в ННЦ ХФТІ автоматизованого стенду контролю йодних фільтрів СКИФ систем вентиляції АЕС.

624. Качество, стандартизация, контроль: теория и практика : материалы 19 Междунар. науч.-практич. конф. (Одесса, 9—13 сент. 2019 г.) / Ин-т сверхтвердых материалов им. В.Н. Бакуля НАН Украины. — Киев : АТМ Украины, 2019. — 162 с. (Уч.-изд. л. 13,5). — 150 экз.

Научные направления конференции: построение национальных систем технического регулирования в условиях членства в ВТО и ЕС: теория и практика; процессно-ориентированные интегрированные системы управления: теория и практика; стандартизация, сертификация, управление качеством в промышленности, электроэнергетике, сельском хозяйстве и сфере услуг; внедрение стандартов ДСТУ 9001 : 2009 в высших учебных заведениях, медицинских учреждениях и органах государственной службы; метрологическое обеспечение и контроль качества продукции в промышленности, электроэнергетике, сельском хозяйстве и сфере услуг; обеспечение качества и конкурентоспособности продукции (услуг) на внутреннем и внешнем рынке; внедрение информационных технологий в процессы адаптации, сертификации и управления качеством; проблемы гармонизации законодательной и нормативно-технической документации.

Наукові напрямки конференції: побудова національних систем технічного регулювання в умовах членства в СОТ і ЄС: теорія і практика; процесно-орієнтовані інтегровані

системи управління: теорія і практика; стандартизація, сертифікація, управління якістю в промисловості, електроенергетиці, сільському господарстві та сфері послуг; впровадження стандартів ДСТУ 9001 : 2009 в вищих навчальних закладах, медичних установах і органах державної служби; метрологічне забезпечення і контроль якості продукції в промисловості, електроенергетиці, сільському господарстві та сфері послуг; забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції (послуг) на внутрішньому і зовнішньому ринку; впровадження інформаційних технологій в процеси адаптації, сертифікації та управління якістю; проблеми гармонізації законодавчої та нормативно-технічної документації.

625. Лучевые технологии в сварке и обработке материалов : материалы 9-й Национальной науч.-технич. конф. (Одесса, 9–13 сент. 2019 г.) [Электронный ресурс] / Ин-т электросварки им. Е.О. Патона НАН Украины. — Киев, 2019. — 120 с. (Усл. печ. л. 10,6).

Сборник включает свыше 20 пленарных докладов по лазерной тематике, гибридным и 3D технологиям, а также доклады по электронно-лучевым технологиям в сварке и специальной электрометаллургии ученых и специалистов из Украины, Словакии, Германии, Беларуси и Китая.

Променеві технології в зварюванні та обробці матеріалів. Збірник містить понад 20 пленарних доповідей по лазерній тематиці, гібридним та 3D технологіям, а також доповіді по електронно-променевим технологіям в зварюванні та спеціальній електрометалургії вчених і фахівців з України, Словаччини, Німеччини, Білорусі та Китаю.

626. Металургія рідкісних металів : підруч. / І.Ф. Червоний, І.В. Пітак, О.І. Пономаренко та ін. ; Фізико-технологічний ін-т металів та сплавів НАН України. — Харків : Мадрид, 2019. — 162 с. (Обл.-вид. арк. 74,5). — ISBN 978-617-7683-50-5.

У підручнику у доступній формі відбиті історія розвитку металургії рідкісних металів у світі й Україні з давніх часів і до теперішніх днів, сировинна база рідкісних металів, а також виробництво та їх споживання в науці, техніці та суспільстві. Значна увага приділена металу 21 століття – металургії титану, застосування якого в якості конструкційного матеріалу обумовлено сприятливим поєднанням його високої механічної міцності, корозійної стійкості, жароміцності, малої густини.

Підручник призначений для студентів вищих навчальних закладів спеціальностей 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве машинобудування» та 136 «Металургія».

627. Методи дослідження структури та властивостей металів : навч. посіб. Ч. 1 / Борисенко А.Ю., Зайцева Т.О., Кононенко Г.А. та ін. ; Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України ; Національна металургійна академія України ; ДП «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний ін-т трубної промисловості ім. Я.Ю. Осади». — Дніпро, 2019. — 52 с. (Ум. друк. арк. 3,1). — Тираж за потреби.

У першій частині навчального посібника наведені відомості про типи та призначення світлових мікроскопів, а також фактори, які впливають на результати мікроскопічних досліджень. Описані спеціальні методи мікроскопічних досліджень (у тому числі автоматичного аналізу зображень), принципи відбору та підготовки металографічних шліфів. Наведені основні мікроструктури залізовуглецевих сплавів і загальна класифікація їх морфологічних типів. Надані питання для самоконтролю.

Призначений для студентів спеціальностей 132 — матеріалознавство (групи МВ05 та МВ905), а також 136 — металургія. Може бути також корисним для студентів інших технічних спеціальності, в навчальних планах яких передбачено вивчення сучасних методів контролю та дослідження матеріалів.

The first part of the tutorial provides information about the types and purpose of light microscopes, as well as the factors that influence the results of microscopic examinations. Special me-

thods of microscopic examinations (including automatic image analysis), principles of selection and preparation of metallographic sections are described. The basic microstructures of iron-carbon alloys and the general classification of their morphological types. Questions for self-control are given.

Designed for students majoring in 132 — material science (groups MV05 and MV–905), and 136 — metallurgy. It may also be useful for students in other technical specialties whose curricula include the study of modern methods of control and study of materials.

628. Методи дослідження структури та властивостей металів : навч. посіб. Ч. 2 / Борисенко А.Ю., Зайцева Т.О., Кононенко Г.А. та ін. ; Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України ; Національна металургійна академія України ; Державне підприємство «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний ін-т трубної промисловості ім. Я.Ю. Осади». — Дніпро, 2019. — 48 с. (Ум. друк. арк. 2,6). — Тираж за потреби.

У другій частині навчального посібника надано опис методів кількісної металографії та стандартів для аналізу мікроструктури. Наведено основні типи неметалічних включень у сталі. Описано методи фрактографічного та електронно-оптичних досліджень металів і сплавів. Сформульовано принципи організації металографічного контролю якості металопродукції на промислових підприємствах. Надано питання для самоконтролю.

Призначений для студентів спеціальностей 132 — матеріалознавство (групи МВ05 та МВ905), а також 136 — металургія. Може бути також корисним для студентів інших технічних спеціальностей, в навчальних планах яких передбачено вивчення сучасних методів контролю та дослідження матеріалів.

The second part of the textbook describes quantitative metallography methods and standards for microstructure analysis. The main types of non-metallic inclusions and steel are given. Methods of fractographic and electron-optical studies of metals and alloys are described. The principles of organization of metallographic quality control of metal products at industrial enterprises are formulated. Questions for self-control are given.

Designed for students majoring in 132 — material science (groups MV05 and MV–905), and 136 — metallurgy. It may also be useful for students in other technical specialties whose curricula include the study of modern methods of control and study of materials.

629. Назарчук З.Т. Акустико-емісійне діагностування корозійно-водневого розтріскування конструкційних сталей / З.Т. Назарчук, В.Р. Скальський, Т.В. Селівончик ; Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 199 с. (Ум. друк. арк. 20,8 ; Обл.-вид. арк. 21,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1694-1. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії викладено результати досліджень щодо побудови методологічних засад акустико-емісійного діагностування технічного стану елементів конструкцій тривалого експлуатування, які працюють у корозивних і водневмісних середовищах. Запропоновано нові ефективні методики як лабораторного, так і прикладного застосування. Останні апробовано в різних галузях промисловості України. Вони мають перспективу стати базовими для розроблення відповідних галузевих стандартів держави, а також діагностично-вимірювальних засобів з метою їх реалізації у виробничих умовах. Наведено приклади математичного моделювання докритичного росту воднево-механічних тріщин під дією прикладеного навантаження.

Для наукових працівників та інженерів, які працюють у галузі проектування і експлуатації сучасних технічних засобів у різних галузях промисловості, створення нових методів технічного діагностування, а також для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів відповідних спеціальностей.

The monograph presents the results of researches on the methodological foundations of acoustic emission diagnostics applying to the structural elements prolonged operating in corrosive and hydrogen-containing environments. Numbers of new effective methods of both laboratory and industrial application have been created. The latest ones have been tested in various domestic indus-

tries. They have the prospect to become the basis for development of different sectorial standards, as well as for creating the diagnostic and measuring tools for their implementation in the performance tests. The examples of mathematical modelling of hydrogen-mechanical cracks subcritical growth under the action of an applied load are given.

For scientists and engineers who work in the field of designing and operating the modern technical means for various industries and creating new methods of technical diagnostics as well as for students, postgraduates and teachers of the corresponding specialties in higher education institutions.

630. Нанобіотехнології у медицині / Бабій М.Л., Доценко О.П., Трачевський В.В. та ін. ; Технічний центр НАН України. — Вінниця : Твори, 2019. — 232 с. (Обл.-вид. арк. 9,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-949-030-8.

Розглянуто особливості будови та унікальні властивості нанобіотехнологічних систем, описано можливості застосування наноматеріалів у медицині та різних сферах людської діяльності.

Для фахівців, студентів та аспірантів фізичних, інженерно-фізичних, біофізичних спеціальностей вищих навчальних закладів та науковців, яких цікавлять сучасні надбання фізичного матеріалознавства.

631. Неруйнівний контроль та діагностика промислового обладнання : навч. посіб. Ч. 1. Неруйнівний контроль / В.І. Головко, О.П. Єгоров, М.В. Михайловський та ін. ; Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України ; Національна металургійна академія України. — Дніпро, 2019. — 73 с. (Ум. друк. арк. 4,2). — 50 пр.

Розглянуті теоретичні основи неруйнівного контролю і діагностики промислового устаткування. Проведений аналіз особливостей застосування оптичного, магнітного, електромагнітного, електричного, теплового, акустичного, радіохвильового і радіаційного методів контролю.

Посібник призначений для студентів спеціальності 151-автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології (бакалаврський рівень вищої освіти).

The theoretical bases of non-destructive testing and diagnostics of industrial equipment are considered. The peculiarities of application of optical, magnetic, electromagnetic, electrical, thermal, acoustic, radiowave and radiation control methods have been analyzed.

The manual is intended for students of the specialty 151-automation and computer-integrated technologies (bachelor's degree of higher education).

632. Неруйнівний контроль та діагностика промислового обладнання : навч. посіб. Ч. 2. Діагностика промислового обладнання / Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України ; Національна металургійна академія України. — Дніпро, 2019. — 80 с. (Ум. друк. арк. 4,7). — 50 пр.

Розглянуто теоретичні основи і методи спектрального аналізу вібрації роторних машин з метою діагностики несправностей окремих вузлів. Дані практичні приклади діагностики несправності підшипників кочення та редукторів.

Посібник призначений для студентів спеціальності 151-автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології (бакалаврський рівень вищої освіти).

Theoretical bases and methods of spectral analysis of vibration of rotary machines with the purpose of diagnostics of faults of separate knots are considered. These are practical examples of rolling bearing and gearbox malfunction diagnostics.

The manual is intended for students of the specialty 151-automation and computer-integrated technologies (bachelor degree).

633. Неруйнівний контроль та технічна діагностика : матеріали 9-ї Національної наук.-техніч. конф. та виставки (Київ, 19—21 листоп. 2019 р.) : зб. наук. пр. / Ін-т електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України. — Київ, 2019. — 270 с. (Ум. друк. арк. 20,8).

У збірнику представлено матеріали 9-ої науково-технічної конференції, в яких відображено сучасні наукові досягнення і практичні результати в області контролю та діагностики.

Для наукових та інженерно-технічних працівників, зайнятих у виробництві різних машин, конструкцій та споруд.

634. Погрелюк І.М. Хіміко-термічна обробка титанових сплавів. Борування / І.М. Погрелюк, В.М. Федірко ; Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів : Простір-М, 2019. — 217 с. (Ум. друк. арк. 21,8).

У книзі систематизовано результати термодифузійного насичення титанових сплавів бором з багатокомпонентного середовища, що містить газовий (кисне-, азотовмісний) і порошкоподібний борвмісний складники. Викладено закономірності формування поверхневих зміцнених шарів залежно від температурно-часових, газодинамічних параметрів насичення, способу насичення. Показано можливість керування фазово-структурним станом та морфологією приповерхневих зміцнених шарів. Окреслено оптимальні умови для формування поверхневих боридних шарів з перехідними дифузійними шарами в діапазоні температур -області. Подано результати борування за додавання активатора до порошкоподібного складника активного середовища. Встановлено взаємозв'язок між фазово-структурним станом боридних шарів та їх корозійними і трибологічними властивостями. Оцінено вплив термодифузійного борування на механічні властивості титанових сплавів. Подано рейтинг впливу різних ХТО (оксидування, азотування, борування, карбооксидування та карбонітрування) на ці характеристики.

Для науковців та інженерів, які працюють у галузі матеріалознавства та поверхневої обробки металів, а також студентів та аспірантів відповідних спеціальностей.

635. Просторова анізотропія індукованих оптичних ефектів у кристалічних матеріалах. Т. 1 / А. Андрущак, О. Бурий, Н. Андрущак, Н. Дем'янишин ; Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів : Простір-М, 2019. — 195 с. (Ум. друк. арк. 19,3).

У першому томі монографії викладено аналітичний опис та відповідне геометричне представлення просторової анізотропії індукованих оптичних ефектів в кристалічних матеріалах різних класів симетрії; приводиться опис експериментальних методів та необхідної апаратури для повного вивчення електро-, п'єзо-, пружно- та акустооптичних явищ в кристалічних твердих тілах. Виходячи із пріоритетних експериментальних досліджень та аналітичних розрахунків, проведено 3D аналіз електро-, п'єзо- і пружнооптичного ефектів у кристалах, а також просторовий аналіз анізотропії їх акустичних та акустооптичних властивостей шляхом побудови вказівних чи екстремальних поверхонь. На цій основі розроблено технологію вдосконалення елементів та пристроїв твердотільної оптоелектроніки, спрямовану на підвищення ефективності експлуатаційних характеристик пристроїв керування лазерним випромінюванням.

Монографія призначена для фахівців у галузі фізики твердого тіла, матеріалознавства, оптоелектроніки та оптичного приладобудування.

636. Сідлецький О.Ц. Сцинтиляційні кристали на основі твердих розчинів заміщення / О.Ц. Сідлецький, Б.В. Гриньов ; Ін-т сцинтиляційних матеріалів НАН України. – Харків, 2019. — 248 с. — (Серія «Стан та перспективи розвитку функціональних матеріалів для науки та техніки». — ISBN 966-02-2555-5 (серія)).

Книга присвячена розробці науково-технічних основ цілеспрямованого отримання високоефективних неорганічних сцинтиляційних кристалів на основі твердих розчинів заміщення. Досліджені структурні, люмінесцентні та сцинтиляційні властивості отриманих оксидних кристалів. Визначено умови вирощування великогабаритних оксидних кристалів твердих розчинів методом Чохральського та кристалічних волокон твердих розчинів методом мікровитягування (μ-PD). Сформульовано загальний феноменологічний підхід до

цілеспрямованого отримання кристалів із поліпшеним світловим виходом, зокрема, визначено тенденцію до зростання світлового виходу твердого розчину в змішаних системах.

A book is devoted to the development of science and technical basics of targeted obtaining of high-efficient inorganic scintillation crystals based on substitutional solid solutions. Structure, luminescent, and scintillation properties of the obtained crystals have been studied. Conditions of growth of large-size oxide crystal growth by the Czochralski method and growth of oxide crystalline fibers by the micro-pulling down (μ-PD) method have been determined. A common phenomenological approach to targeted obtaining of scintillation crystals with improved light yield has been formulated, in particular, the tendency to light yield increase in mixed systems has been noted.

637. Современные вопросы производства и ремонта в промышленности и на транспорте : материалы 19 Междунар. науч.-техничес. семинара (Кошице, 18—22 февр. 2018 г.) / Ин-т сверхтвердых материалов им. В.Н. Бакуля НАН Украины. — Киев : АТМ Украины, 2018. — 258 с. (Уч.-изд. л. 25,0). — 150 экз.

Тематика семинара: современные тенденции развития технологии машиностроения; подготовка производства как основа создания конкурентоспособной продукции; состояние и перспективы развития заготовительного производства; совершенствование технологий механической и физико-технической обработки поверхностей трения и деталей машин; упрочняющие технологии и покрытия; современные технологии и оборудование в сборочном и сварочном производстве; ремонт и восстановление деталей машин в промышленности и на транспорте, оборудование для изготовления, ремонта и восстановления; технологическое управление качеством и эксплуатационными свойствами изделий; технический контроль и диагностика в машино- и приборостроении; экологические проблемы и их решения в современном производстве.

Тематика семінару: сучасні тенденції розвитку технології машинобудування; підготовка виробництва як основа створення конкурентоспроможної продукції; стан і перспективи розвитку заготівельного виробництва; удосконалення технологій механічної та фізико-технічної обробки поверхонь тертя і деталей машин; ущільнюючі технології та покриття; сучасні технології та обладнання в складальному і зварювальному виробництві; ремонт і відновлення деталей машин в промисловості і на транспорті, обладнання для виготовлення, ремонту і відновлення; технологічне управління якістю та експлуатаційними властивостями виробів; технічний контроль і діагностика в машино- і приладобудуванні; екологічні проблеми та їх вирішення в сучасному виробництві.

638. Создание интеллектуальных систем поддержки принятия решений по управлению доменной плавкой: новые подходы / И.Г. Муравьева, Д.Н. Тогобицкая, Ю.С. Семенов и др. ; Ин-т черной металлургии им. З.И. Некрасова НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 272 с. (Усл. печ. л. 24,1 ; Уч.-изд. л. 27,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-00-1682-8. — (Проєкт «Наукова книга»).

В монографии приведены результаты теоретических и прикладных исследований, направленных на создание первой отечественной интеллектуальной системы поддержки принятия решений по управлению доменной плавкой. Приведен обзор подходов к оценке процессов доменной плавки. Описаны функциональные возможности разработанных в Институте черной металлургии им. З.И. Некрасова НАН Украины систем автоматизированного контроля процессов доменной плавки. Изложены аспекты прикладного математического обеспечения интеллектуальной системы. Приведены новые оригинальные математические модели и методы расчета, новые разработанные критерии оценки процессов доменной плавки, а также результаты ситуационного моделирования хода доменной печи с реализацией рекомендаций, формируемых соответствующими подсистемами интеллектуальной системы поддержки принятия решений по управлению доменной плавкой.

Для научных и инженерно-технических работников металлургической промышленности, а также для преподавателей, аспирантов и студентов металлургических специальностей.

У монографії представлені результати теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на створення першої вітчизняної інтелектуальної системи підтримки прийняття рішень з керування доменною плавкою. Наведено огляд підходів до оцінки процесів доменної плавки. Описано функціональні можливості розроблених в Інституті чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України систем автоматизованого контролю процесів доменної плавки. Викладено аспекти прикладного математичного забезпечення інтелектуальної системи. Наведено нові оригінальні математичні моделі та методи розрахунку, нові розроблені критерії оцінки процесів доменної плавки, а також результати ситуаційного моделювання ходу доменної печі з реалізацією рекомендацій, які формуються відповідними підсистемами інтелектуальної системи підтримки прийняття рішень з керування доменною плавкою.

Для наукових та інженерно-технічних працівників металургійної промисловості, а також для викладачів, аспірантів і студентів металургійних спеціальностей вишів.

639. Сучасне матеріалознавство: фізика, хімія, технології (СМФХТ — 2019) : матеріали Школи-конференції молодих вчених (Ужгород, Водограй, 27—31 трав. 2019 р.) / Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України. — Ужгород, 2019. — 270 с. (Ум. друк. арк. 22,6 ; Обл.-вид. арк. 15,6). — ISBN 978-966-02-8903-1.

Матеріали відображають зміст лекцій вітчизняних та європейських науковців у галузі фізики, хімії та технології нових функціональних матеріалів та доповідей конференції за результатами фундаментальних та прикладних науково-дослідних робіт з актуальних питань в області сучасного матеріалознавства за різними напрямками: метали, сплави, кераміка і композиційні матеріали; напівпровідникові, діелектричні, магнітні та склоподібні матеріали; наносистеми, наноматеріали, нанотехнології; розмірні ефекти, самоорганізація і моделювання наноструктур; плівки, покриття і поверхневі наносистеми; біофункціональні наноматеріали. наносистеми в біології та медицині; полімери, супрамолекулярні структури, колоїдні системи, аерогелі; технологія, діагностика та застосування матеріалів різноманітного призначення.

Видання розраховано на наукових працівників, інженерів, викладачів вишів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

640. Титан в медичних парах тертя / Шейкін С.Є., Пащенко Є.О., Ростоцький І.Ю. та ін. ; під ред. Дьоміна В.Ю., Шейкіна С.Є. ; Ін-т надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України ; Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Київ : Логос, 2019. — 146 с. (Обл.-вид. арк. 10,1). — 500 пр. — ISBN 978-617-7446-77-3.

В монографії наведено рішення технологічних задач, які можуть бути використані при розробці технологічних процесів виготовлення сферичних компонентів з чистого титану для медичних пар тертя «чистий титан/PE-UHMW». Авторами проведено комплексні дослідження, спрямовані на розробку технологій алмазно-абразивної обробки сферичних деталей з чистого титану та модифікації їх робочої поверхні, що забезпечують високу надійність, опір зносу і антифрикційні властивості шарнірного зчленування.

Матеріал може бути корисним фахівцям в галузі виготовлення імплантів, технологам, а також викладачам, аспірантам та студентам вищих навчальних закладів.

641. Фірстов Г.С. Високотемпературні сплави з пам'яттю форми / Г.С. Фірстов ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 199 с. (Ум. друк. арк. 2,5 ; Обл.-вид. арк. 14,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1687-3. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографія присвячена дослідженню фазових та структурних перетворень у складнолегованих інтерметалідних системах з високотемпературним ефектом пам'яті форми. Сформульовано принципи вибору перспективних матеріалів з ефектом пам'яті форми для

високотемпературного застосування і наведено фізичні причини обмеження прояву цього ефекту та термопружності у таких матеріалах. Узагальнено закономірності зміни температур мартенситного перетворення залежно від параметрів електронної будови та співвідношення атомних розмірів. Уперше встановлено, що навіть у разі нетермопружного характера мартенситного перетворення за ефекту пам'яті форми та за певних режимів навантаження можливе повне відновлення форми. Запропоновано новітні високоентропійні сплави з ефектом пам'яті форми, які виявляють високу стабільність функціональних характеристик у широкому температурно-деформаційно-силовому інтервалі, та наведено результати їх дослідження.

Для наукових та інженерно-технічних працівників у галузі фізики металів і матеріалознавства, а також викладачів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей вишів.

642. Функціональні матеріали для інноваційної енергетики — ФМІЕ-2019 : програма та тези доповідей наук. конф. (Київ, 13—15 трав. 2019 р.) / Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України ; ДНУ «Київський академічний ун-т» НАН України та МОН України. — Київ, 2019. — 136 с. (Ум. друк. арк. 12,4 ; Обл.-вид. арк. 11,4). — 133 пр.

З метою сприяння обміну інформацією між науковцями України та світу про найактуальніші світові досягнення нанофізики та матеріалознавства у галузі інноваційної енергетики, зміцнення світового авторитету наукової школи «Фізика наноструктурованих систем», заснованої заслуженим діячем науки і техніки України, доктором фізико-математичних наук, професором, академіком НАН України Анатолієм Петровичем Шпаком, вшанування пам'яті вченого та з нагоди 70-річчя від дня його народження Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України спільно з Київським академічним університетом за підтримки Національної академії наук України проводить наукову конференцію «Функціональні матеріали для інноваційної енергетики — ФМІЕ-2019». У збірці представлено програму і тези наукової конференції. Наведено основні результати експериментальних і теоретичних досліджень будови та властивостей функціональних матеріалів, самоорганізації їх структури, розробки методів одержання металів, сплавів, кераміки, композитів і напівпровідникових систем, в тому числі у наноструктурованому стані, вуглецевих наноматеріалів, плівок, покриттів і поверхневих систем, а також методів діагностики, атестації та моделювання функціональних матеріалів для інноваційної енергетики.

Для фахівців у галузі матеріалознавства, електрохімії, електроніки, наноелектромеханіки та енергетичної техніки; може бути корисною викладачам, аспірантам і студентам за спеціальністю «Наноматеріали та нанотехнології», представникам державних і комерційних компаній, орієнтованих на сучасну, відновлювальну та екологічно чисту енергетику.

643. Шматко І.О. Основи медичного матеріалознавства : посіб. / І.О. Шматко, Ю.О. Ляшенко ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України ; Черкаський національний ун-т ім. Б. Хмельницького. — Черкаси, 2019. — 98 с. (Ум. друк. арк. 11,4). — 100 пр. — ISBN 978-966-9730-37-5.

У посібнику висвітлена роль функціональних матеріалів у сучасній медичній практиці і порівняно їх конструкційно-технологічні можливості з традиційними. Для читача-матеріалознавця пропонується опис виготовлення нових матеріалів і способи їх оброблення. Приведені свідчення про вплив структури конструкційних матеріалів на можливості застосування описаних матеріалів.

Навчально-методичний посібник розрахований на студентів старших курсів та магістрантів, що навчаються за спеціальностями «Прикладна фізика та наноматеріали», «Фізика та астрономія», «Матеріалознавство». Може бути використано студентами, аспірантами та викладачами, що спеціалізуються в області матеріалознавства та загальноінженерних спеціальностей.

644. Anatychuk L.I. Thermoelectricity. Vol. V. Metrology of thermoelectric materials / L.I. Anatychuk, V.V. Lysko ; Institute of Thermoelectricity of the NAS of Ukraine and MES of Ukraine. — Chernivtsi : Букрек, 2019. — 172 p. (Ум. друк. арк. 7,8). — 100 cop.

The book, offered to the reader, is the fifth volume from a series of books under the general title «Thermoelectricity» written by academician of the National Academy of Sciences of Ukraine L. Anatychuk and his disciples. The book is dedicated to a consistent presentation of methods for determining the thermoelectric properties of materials, analysis of their advantages, disadvantages and rational applications. The book provides information on the equipment based on the application of these methods. Among them is equipment for separate and complex measurements of thermoelectric properties of materials. Particular emphasis has been placed on a high-precision absolute complex method for determining the thermoelectric parameters of materials in a wide temperature range. The results of development of this method by specialists of the Institute of Thermoelectricity of the NAS of Ukraine (Ukraine) for more than 50 years are presented. Information is given on a system research of measurement errors and ways to minimize them, on computer methods for modeling and designing measuring devices. A description is given of series-produced automated equipment developed on their basis, which is 3-5 times superior to the known analogues in measurement accuracy and performance. It is an important tool for developing novel thermoelectric materials and improving the properties of those currently in use.

The book is intended for researchers and developers of thermoelectric materials, specialists in the field of metrology of materials; for students and graduate students specializing in the field of thermoelectricity; for specialists in related fields of science and technology.

Пропонована читачеві книга — це п'ятий том із серії книг під загальною назвою «Термоелектрика», написаної академіком Національної академії наук України Л. Анатичуком та його учнями. Книга присвячена послідовній презентації методів визначення термоелектричних властивостей матеріалів, аналізу їх переваг, недоліків та раціональному застосуванню. Книга надає інформацію про обладнання, засноване на застосуванні цих методів. Серед нього — обладнання для окремого і комплексного вимірювання термоелектричних властивостей матеріалів. Особливу увагу приділено високоточному абсолютному комплексному методу визначення термоелектричних параметрів матеріалів у широкому температурному діапазоні. Наведено результати розвитку цього методу. виконані фахівцями Інституту термоелектрики НАН України (Україна) за більш, ніж 50 років. Наводиться інформація про системне дослідження похибок при вимірюваннях та способах їх мінімізації, про комп'ютерні методи моделювання та проектування вимірювальних пристроїв. Наводиться опис розробленого на їх основі автоматизованого обладнання, що випускається серійно, яке по точності вимірювань і продуктивності в 3—5 разів перевершує відомі аналоги. Воно є важливим інструментом для розробки нових термоелектричних матеріалів та покращення властивостей уже відомих.

Книга призначена для дослідників та розробників термоелектричних матеріалів, фахівців у галузі метрології матеріалів; для студентів та аспірантів, що спеціалізуються в галузі термоелектрики; для спеціалістів суміжних галузей науки і техніки.

645. Fracture mechanics of materials and structural integrity : materials of 6th International conference (June 3—6, 2019, Lviv, Ukraine) / Edited by V. Panasyuk ; Karpenko Physico-Mechanical Institute of the NAS of Ukraine. — Lviv, 2019. — 136 p. (Ум. друк. арк. 8,5). — 100 cop.

The issue contains the extended abstracts research papers presented at the 6 International Conference «Fracture mechanics of materials and structural integrity» (June 3—6, 2019, Lviv, Ukraine). The topics of the conference include the actual problem of fracture and strength of materials, environmentally assisted cracking non-destructive evaluation applied mechanics and others.

Випуск містить розширені дослідницькі доповіді, представлені на 6 Міжнародній конференції «Механіка руйнування матеріалів та цілісність конструкцій» (3–6 червня 2019 р., Львів, Україна). Теми конференції включають актуальну проблему руйнування та міцності матеріалів, екологічно чисте руйнування, неруйнівну оціночну прикладну механіку та ін.

646. Karbivska L.I. Apatites and tetraoxide compounds / L.I. Karbivska, V.L. Karbivskii ; G.V. Kurdyumov Institute for Metal Physics of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 232 p. (Ум. друк. арк. 18,9 ; Обл.-вид. арк. 20,0). — 200 cop. — ISBN 978-966-360-390-2. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземною мовою»).

The monograph is devoted to the electronic structure, synthesis, properties and applications of apatites. Contains extensive factual material on the study of the atomic and electronic structure of specific systems. Modern concepts of the structure of crystalline and disordered apatite-like structures, as well as physico-chemical, medical-biological, ecological and technological aspects of application are considered. Particular attention is paid to theoretical and applied developments in the field of functional apatite-like nanomaterials. Features of the electronic structure of natural apatites are described.

For specialists in the field of physics and chemistry of apatites who have deal with the research, development and application of new materials, as well as teachers, postgraduates and students of relevant specialties.

Монографія присвячена синтезу, електронній структурі, властивостям і застосуванню апатитів та апатитоподібних систем. Містить значний фактичний матеріал з вивчення атомної та електронної будови конкретних систем. Розглянуто сучасні уявлення про структуру кристалічних та невпорядкованих апатитоподібних систем, а також фізико-хімічні, медико-біологічні, екологічні та технологічні аспекти їх застосування. Особливу увагу приділено теоретичним і прикладним розробкам в області функціональних апатитоподібних наноматеріалів. Описано особливості електронної структури природних апатитів.

Для фахівців у галузі фізики та хімії апатитів, які займаються дослідженням, розробкою та застосуванням нових матеріалів, а також викладачів, аспірантів та студентів відповідних спеціальностей.

647. Lavrinenko V.I. Grinding wheels of superhard materials for diamond-abrasive processing: new in the famous / Valerii Lavrinenko ; V.M. Bakul Institute for Superhard Materials of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 190 p. (Ум. друк. арк. 15,4 ; Обл.-вид. арк. 18,7). — 150 cop. — ISBN 978-966-360-388-9. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.388.190. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземною мовою»).

The monograph provides an information of new studies in the superhard abrasives, lists physical-mechanical characteristics of diamond grits synthesized in the various growth system and abrasive composites based on cBN micron powders structured by carbon binder. Showing the technological and energy-related aspects of allowing for and ensuring of structural orientation in the working layer of superabrasive wheels. Provides information about composites based on cBN micron powders structured by carbon binder for the application as bearing elements in the working layer of wheels.

Intended for scientific and technical engineering technical workers in the creation, production and application of abrasive superhard materials for processing instrumental and composite materials in mechanical engineering, as well as for teachers, postgraduates and students institutions of higher education.

Викладено інформацію про нові дослідження у галузі надтвердих абразивів, фізико-механічних характеристик алмазних зерен, синтезованих у різних ростових системах, та абразивних композитів на основі мікропорошків cBN, структурованих вуглецевою зв'язкою. Показані технологічні та енергетичні аспекти врахування і забезпечення структурної орієнтації в робочому шарі шліфувальних кругів із надтвердих абразивів. Надана інформація про композити на основі мікропорошків cBN, структурованих вуглецевою зв'язкою, для застосування як опорних елементів у робочому шарі кругів. Підсумовані нові дослідження щодо отримання структурнозмінених шарів контактних поверхонь кругу з надтвердих матеріалів та виробу, що піддається обробці, як чинник підвищення їхньої зносостійкості.

Показана роль шліфувальних кругів із надтвердих матеріалів у верстатній системі та їх обмеження за критерієм жорсткості. Висвітлено нові підходи до вибору технологічних рідин як нетрадиційного засобу неявної поляризації у процесі алмазного шліфування. Показаний вплив різних характеристик шліфувальних кругів за умов обробки на шорсткість поверхні, що піддавалася обробці. Описаний вплив процесу плазмової поверхневої модифікації поверхні та теплової дії на структуру і фазовий склад інструментальних композитів.

Призначена для науково-технічних інженерних співробітників, що працюють у напрямі створення, виробництва та застосування абразивних надтвердих матеріалів для обробки інструментальних і композиційних матеріалів у машинобудуванні, а також для викладачів, аспірантів і студентів закладів вищої освіти.

648. Mazur V.L. Theory and technology of sheet rolling: numerical analysis and applications / Mazur V.L., Nogovitsyn O.V. ; Physical-Technological Institute of Metals and Alloys of the NAS of Ukraine. — Boca Raton : CRC Press, 2019. — 494 p. (Обл.-вид. арк. 17,2). — ISBN 978-0815387060. — DOI : https://doi.org/10.1201/9781351173964

Despite significant advances in technology and equipment for rolled steel, the computerization of production processes and the steady increase in production of sheet steel, recent scientific and technological achievements have not been compiled in the special literature and revealed to a wide range of specialists. This book details new approaches, computational techniques, and reliable calculation methods of leaf-rolling modes, forecasting and optimization of the technologies, increasing productivity of the mill and a radical improvement in the quality of steel products.

Незважаючи на значні досягнення в галузі техніки та обладнання для прокату, комп'ютеризацію виробничих процесів та постійне зростання виробництва листової сталі, останні наукові та технологічні досягнення не були зібрані в спеціальній літературі та не розкриті широкому колу фахівців. У цій книзі детально описані нові підходи, обчислювальна техніка та надійні методи розрахунку режимів прокатки листів, прогнозування та оптимізація технологій, підвищення продуктивності комбінату та кардинальне поліпшення якості сталевих виробів.

649. Neikov O.D. Handbook of non-ferrous metal powders: technologies and applications : 2nd Ed. / Oleg D. Neikov, Stanislav S. Naboychenko, Nikolay A. Yefimov ; Frantsevich Institute for problems of materials science of the NAS of Ukraine. — Elsevier, 2019. — 995 p. (Обл.-вид. арк. 41,4). — ISBN 978-0-08-100543-9. — DOI : https://doi.org/10.1016/C2014-0-03938-X

Handbook of non-ferrous metal powders: technologies and applications, 2nd Edition, provides information on the manufacture and use of powders of non-ferrous metals that has taken place for many years in the area previously known as Soviet Russia. It presents the huge amount of knowledge and experience that has built up over the last fifty years. Originally published in Russia by several prominent scientists, researchers and engineers, this presents an update to the first book that includes sections on classification, properties, treatment methods and production. This updated edition contains new content on the powders, along with newer methods of 3D printing.

«Довідник про порошки кольорових металів: технології і застосування» містить інформацію про виробництво та використання порошків кольорових металів протягом багатьох років на території колишнього Радянського Союзу. У ньому представлено величезний масив даних знань і досвіду, накопичених за останні п'ятдесят років. Перше видання книги було складено і опубліковано в Росії кількома видатними вченими, дослідниками і інженерами. Дана книга є оновленням першої книги і включає розділи по класифікації, властивостях, методах обробки і виробництва. Це оновлене видання містить нові розділи про порошки, а також нові методи 3D-друку.

650. Problems of materials science and surface engineering : Conference abstract of MSSE 2019 = Проблеми матеріалознавства та інженерії поверхонь MSSE 2019 : тези конф. молодих

науковців з матеріалознавства та інженерії поверхні / Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів : Бона, 2019. — 133 с. (Ум. друк. арк. 12,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8902-2.

Видання «Problems of materials science and surface engineering : conference abstract of MSSE 2019» підготовлено за матеріалами конференції «Young scientists conference on materials science and surface engineering» (MSSE 2019).

Для наукових та інженерно-технічних працівників, які спеціалізуються в галузі фізико-хімічної механіки матеріалів, методів і засобів відбору та обробки діагностичних сигналів.

651. Strontium titanate: synthesis, properties / Editors : Alexander Tkach and Paula Vilarinho ; Frantsevich Institute for problems of materials science of the NAS of Ukraine ; University of Aviero (Aviero Institute of Materials, Portugal). — New-York : Nova Science Publishers, 2019. — 346 p. (Обл.-вид. арк. 34,2). — ISBN 978-1-53615-438-2.

This book provides the latest information on the developments of preparation, characterization, and application of STO and the materials based on it, with perspectives on future research. It collects the contributions of several established researchers from around the world on the fundamental mechanisms, processing, and possible uses for STO-based materials in the form of single crystals, thin films, and ceramics. This book covers a broad range of topics related to STO and materials based on it, including an overview of lattice dynamics and magnetic resonance characterization, Sr/Ti ratio, and stress induced modification of the properties, modelling, and simulation of improper ferroelectricity and multiferroic phases, dielectric responses and thermoelectric performance for tunable devices, and energy harvesting applications.

У цій книзі подано найновішу інформацію про розвиток виготовлення, характеристики та застосування STO та матеріалів, заснованих на них, з перспективами майбутніх досліджень. Вона є збіркою внесків кількох визнаних дослідників з усього світу щодо фундаментальних механізмів, обробки та можливого використання матеріалів на основі STO у вигляді монокристалів, тонких плівок та кераміки. Ця книга охоплює широкий спектр тем, пов'язаних з STO та матеріалів на їх основі, включаючи огляд динаміки гратки та характеристики магнітного резонансу, відношення Sr/Ti та модифікованих напругою властивостей, моделювання невласної сегнетоелектрики та мультифероїчної фази, діелектричні реакції та термоелектричні характеристики для регульованих пристроїв та приладів для акумулювання енергії.

652. Григорян Р.Д. Клеточные основы здоровья : научно-популярное издание [Электронный ресурс] / Григорян Р.Д. ; Ин-т программных систем НАН Украины. — Киев : Andronum, 2019. — 224 с. (Усл. печ. л. 14,8). — ISBN 978-0887153914. — Режим доступа : https://andronum.com/product/grigoryan-r-d-kletochnye-osnovy-zdorovya/

Мы ассоциируем болезни с травмами, микробной или вирусной атакой. Но есть болезни, которые развиваются исподволь и сопровождают старение. Причины этой разновидности болезней до сих пор не совсем ясны. Лишь новые знания генетики, молекулярной биологии и физиологии, усиленные методологией кибернетики и системной биологии проясняют глубинные механизмы и закономерности возрастных заболеваний. Книгу «Клеточные основы здоровья» можно скачать на сайте издательства Andronum по ссылке https://andronum.com/

Научно-популярная книга, написанная в виде диалогов физиолога и инженера, ориентирована на любопытного читателя, желающего иметь целостное понимание закономерностей работы организма как специфического сообщества триллионов клеток 220 типов.

Ми асоціюємо хвороби з травмами, мікробною або вірусною атакою. Але є хвороби, які розвиваються поволі і супроводжують старіння. Причини цього різновиду хвороб до цих пір не зовсім зрозумілі. Лише нові знання генетики, молекулярної біології і фізіології, посилені методологією кібернетики та системної біології, прояснюють глибинні механізми і закономірності вікових захворювань. Книгу «Клітинні основи здоров'я» можна завантажити на сайті видавництва Andronum за посиланням https://andronum.com/

Науково-популярна книга, написана у вигляді діалогів фізіолога і інженера, орієнтована на зацікавленого читача, що бажає мати цілісне розуміння закономірностей роботи організму як специфічноъ спільноти трильйонів клітин 220 типів.

653. Дифференцировочные антигены клеток человека. Краткое справочное пособие / Глузман Д.Ф., Фильченков А.А., Скляренко Л.М., Ивановская Т.С. ; Ин-т экспериментальной патологии, онкологии и радиобиологии им. Р.Е. Кавецкого НАН Украины. — Киев : Лира-К, 2019. — 248 с. (Уч.-изд. л. 17,1). — ISBN 978-17-7748-94-5.

Систематизированы современные сведения о примерно 400 антигенах клеток человека, вошедших в кластеры дифференцировки (the clusters of differentiation — CD), которые в 1982—2014 гг. были зарегистрированы на 11 Международных рабочих совещаниях HLDA (Human Leucocyte Differentiation Antigens). Представлена информация о генах, кодирующих молекулы CD, их семействах, хромосомной локализации и экспрессии мРНК в кроветворных, лимфоидных клетках и клетках различных тканей и органов человека. Приведены характеристики изоформ белковых молекул CD, их молекулярной массы, тканевой специфичности. Дан детальный анализ биологических функций различных антигенов и механизмов их реализации. Изложены данные об экспрессии антигенов на разных стадиях дифференцировки и активации иммунокомпетентных и кроветворных клеток различных линий, их взаимодействии с клетками и внеклеточными структурами микроокружения. Приведены примеры использования моноклональных антител к молекулам CD для иммунофенотипирования и идентификации стволовых опухолевых клеток и основной массы неопластических клеток при различных формах гемобластозов и солидных новообразований.

Пособие предназначено для иммунологов и цитологов, специалистов в области молекулярной и клеточной биологии, врачей-гематологов, онкологов, специалистов лабораторной медицины.

Систематизовані сучасні відомості про приблизно 400 антигенів клітин людини, що увійшли в кластери диференціювання (the clusters of differentiation — CD), які в 1982—2014 рр. були зареєстровані на 11 Міжнародних робочих нарадах HLDA (Human Leucocyte Differentiation Antigens). Представлена інформація щодо генів, які кодують молекули CD, їх сімейств, хромосомної локалізації та експресії мРНК в кровотворних, лімфоїдних клітинах і клітинах різних тканин та органів людини. Наведені характеристики ізоформ білкових молекул CD, їх молекулярної маси, тканинної специфічності. Надано детальний аналіз біологічних функцій різних антигенів та механізмів їх реалізації. Викладені дані щодо експресії антигенів на різних стадіях диференціювання та активації імунокомпетентних і кровотворних клітин різних ліній, їх взаємодії з клітинами і позаклітинними структурами мікрооточення. Наведені приклади використання моноклональних антитіл до молекул CD для імунофенотипування та ідентифікації стовбурових пухлинних клітин і основної маси неопластичних клітин при різних формах гемобластозів і солідних новоутворень.

Посібник призначений для імунологів і цитологів, спеціалістів в галузі молекулярної та клітинної біології, лікарів-гематологів, онкологів, спеціалістів з лабораторної медицини.

The book contains the up-to-date information on about 400 antigens of human cells comprising the clusters of differentiation (CD) that were registered in 1982—2014 by HLDA (Human Leucocyte Differentiation Antigens) International Workshops. The data on coding genes for CD molecules, their families, chromosomal localization and mRNA expression in hematopoietic, lymphoid cells and other human cells of different tissues and organs are compiled. The isoforms of CD proteins are characterized with the data on their molecular weight and tissues specificity. The biological functions of various antigens and mechanisms of their realization are considered in details. The data on expression of the antigens throughout the stages of differentiation and activation of immunocompetent and hematopoietic cells of various lineages as well as their interactions with cells and extracellular structures of microenvironment are disclosed. The examples are provided for using the monoclonal antibodies against CD molecules with the aim of immunophenotyping and identification of cancer stem cells and the bulk of neoplastic cells in various forms of hematoblastoses and solid tumors are considered.

The reference book is intended for immunologists and cytologists, the specialists in the field molecular biology and cell biology, practical hematologists, oncologists and specialists in laboratory medicine.

654. Жегунов Г.Ф. Клеточные механизмы выживания: что делает клетку живой. Природа, гипотезы, философия / Г.Ф. Жегунов, О.А. Нардид ; Ин-т проблем криобиологии и криомедицины НАН Украины. — Москва : ЛЕНАНД, 2019. — 504 с. (Усл. печ. л. 31,5). — 100 экз. — ISBN 978-5-9710-6741-2. — (НАУКУ — ВСЕМ! Шедевры научно-популярной литературы (биология) ; № 187).

Очевидно, что живые тела очень уязвимы. Они состоят из обнаженных, нежных, податливых клеток, не имеющих существенной защиты от очень многих факторов внешней среды. В частности, как низкие, так и высокие температуры для них губительны, отсутствие пищи и воды — смертельно, перепады давления — разрушительны, облучение — вредно, механическое воздействие — пагубно, действие токсинов — убийственно. А ведь именно в таких геофизических условиях зарождалась жизнь на Земле. Мало того, природная обстановка на Земле постоянно изменяется, а время от времени — катастрофически, убивая все вокруг. Как в таких обстоятельствах клетка могла возникнуть, выжить и сохраниться? Что сделало ее живой и какие достоинства клетки способствуют этому? Благодаря чему она существует в течение четырех миллиардов лет? В чем основа перманентности клеточной жизни? В книге в доступной форме приведены научные представления о принципах устойчивой организации, стабильном функционировании и резистентности клеток. Рассмотрены главные физико-химические и биологические свойства клеток, а также основные клеточные процессы и механизмы, лежащие в основе их существования. Отмечены

особенности организации генома, цитоплазмы и метаболизма, их роль в постоянном поддержании жизни. Описан поверхностный аппарат, мембраны клеток, а также транспорт веществ, как инструменты защиты и взаимодействия с внешней средой. Рассмотрены основы репродукции, как стратегический механизм выживания и перманентности клеток и явления жизни. Показана определяющая роль генома и генетической информации в жизни клеток и живых тел. Отмечены основные моменты происхождения и развития клеточной жизни. Осмысливаются общие принципы существования и выживания клеток. Некоторые биологические явления рассматриваются с нестандартных точек зрения, проводятся философские обобщения, высказываются новые концепции и гипотезы.

В книге представлены материалы, которые будут интересны каждому читателю, а также полезны при изучении курса «Биология клетки» для студентов, аспирантов и преподавателей биологических и медицинских специальностей.

Очевидно, що живі тіла дуже вразливі. Вони складаються з оголених, ніжних, піддатливих клітин, які не мають суттєвого захисту від багатьох факторів впливу зовнішнього середовища. Зокрема, як низькі, так і високі температури для них є згубними, відсутність їжі і води — смертельна, перепади тиску — руйнівні, опромінення — шкідливе, механічний вплив — згубний, а дія токсинів — убивча. Адже саме в таких геофізичних умовах зароджувалося життя на Землі. Природне оточення на Землі постійно змінюється, а час від часу — катастрофічно, вбиваючи все живе навколо. Як за таких обставин клітина могла виникнути, вижити і зберегтися? Що зробило її живою і які «переваги» клітини сприяють цьому? Завдяки чому вона існує протягом чотирьох мільярдів років? У чому полягає основа перманентності клітинного життя? У книзі в доступній формі наведено наукові уявлення про принципи стійкої організації, стабільне функціонування та резистентність клітин. Розглянуто головні фізико-хімічні та біологічні властивості клітин, а також головні клітинні процеси і механізми, які лежать в основі їх існування. Відмічено особливості організації геному, цитоплазми та метаболізму, їх роль у постійній підтримці життя. Описано поверхневий апарат, мембрани клітин, а також транспорт речовин, як інструменти захисту й взаємодії з зовнішнім середовищем. Розглянуто основи репродукції, як стратегічний механізм виживання, перманентності клітин і явища життя. Показано визначальну роль геному та генетичної інформації у житті клітин і живих тіл. Відзначено основні моменти походження й розвитку клітинного життя. Осмислено загальні принципи існування й виживання клітин. Деякі біологічні явища розглянуто з нестандартних точок зору і приведено філософські узагальнення та запропоновано нові концепції й гіпотези.

У книзі представлено матеріали, які будуть цікаві кожному читачеві, а також корисні під час вивчення курсу «Біологія клітини» для студентів, аспірантів і викладачів біологічних та медичних спеціальностей.

It is obvious that living bodies are very vulnerable. They consist of the exposed, tender and supple cells, having no significant protection against the impact of many environmental factors. In particular, both low and high temperatures are harmful for them, lack of food and water may be fatal, pressure drops could be destructive, radiation may be deleterious, mechanical stress is harmful, and the effects of toxins are lethal. But namely under such geophysical conditions that the life on Earth was originated. Moreover, the natural environment on Earth is constantly changing, and sometimes these changes occur to be catastrophic, by destroying all life around. How under such circumstances could a cell arise, survive and be preserved? What made it alive and what values of cell contributed to this? What makes it exist for four billion years? What is the basis of the permanence of cell life? This book popularizes the scientific ideas about the principles of sustainable organization, stable functioning and resistance of cells. We have considered the main physicochemical and biological properties of cells, as well as the basic cell processes and mechanisms underlying their existence. The organization features of genome, cytoplasm and metabolism, their role in a constant maintenance of life have been noted here. The surface apparatus, cell membranes, as well as the

transport of substances as the tools for protecting and interacting with environment have been described. There have been considered the fundamentals of reproduction as a strategic mechanism of survival and permanence of cells and the phenomena of life. The key role of genome and genetic information in the life of cells and living bodies has been shown, as well as the main issues of the origin and development of cell life have been mentioned. The general principles of the existence and survival of cells have been comprehended. Here, we have considered some biological phenomena from non-standard points of view and performed philosophical generalizations, as well as proposed the new concepts and hypotheses.

This book comprises the materials that may be of interest for every reader, and also useful in studying the course «Cell Biology» for students, PhD students and teachers of biological and medical specialties.

655. Жегунов Г.Ф. Основы криобиологии и криомедицины : учеб. для студентов-биологов и медиков / Г.Ф. Жегунов, О.А. Нардид, Б.Т. Стегний и др. ; под ред Г.Ф. Жегунова и О.А. Нардида ; Ин-т проблем криобиологии и криомедицины НАН Украины. — Харьков, 2019. — 616 с. (Усл. печ. л. 35,8). — 150 экз. — ISBN 978-617-7738-35-9.

Внимание биологов и медиков к низким температурам обусловлено тем, что холод может быть, с одной стороны, очень опасным для жизни воздействием, но с другой стороны, он может использоваться как лечебный фактор. Кроме этого, низкие температуры могут обеспечивать глубокое торможение метаболизма, вплоть до обратимой остановки жизни, а контролируемое замораживание и гипотермия могут использоваться для криоконсервирования и длительного хранения биообъектов. В последние десятилетия были заложены основы криобиологии и криомедицины — нового перспективного направления биомедицинской науки, биотехнологии и инженерии. Исследованы многие процессы, происходящие в клетках и тканях при низкотемпературном воздействии, изучено действие многих криопротекторов, разработаны десятки разных методик криоконсервирования биологических объектов, экспериментально обоснованы способы применения низких температур в медицинской практике, созданы многие приборы для использования низких температур для лечения человека. Накоплен обширный экспериментальный и клинический материал. Поэтому является актуальной его концентрация и обобщение в учебной литературе для использования уникальных знаний в практике, а также при подготовке специалистов в этой области. В учебнике впервые собран и представлен всесторонний учебный материал по криобиологии и криомедицине.

Учебник рекомендуется для студентов, аспирантов и преподавателей биологических и медицинских специальностей, но будет интересен и доступен для понимания и многим другим читателям, интересующимся современной прикладной физикой, медициной и биологией.

Увага біологів і медиків до низьких температур обумовлена тим, що холод може бути, з одного боку, дуже небезпечним для життя впливом, а з іншого може використовуватися як лікувальний фактор. Крім цього, низькі температури можуть забезпечувати глибоке гальмування метаболізму, аж до оборотної зупинки життя, а контрольоване заморожування та гіпотермія можуть використовуватися для кріоконсервування та тривалого зберігання біооб'єктів. В останні десятиліття було закладено основи кріобіології та кріомедицини — нового перспективного напряму біомедичної науки, біотехнології та інженерії. Досліджено багато процесів, які відбуваються у клітинах і тканинах за низькотемпературного впливу; вивчено дію багатьох кріопротекторів; розроблено десятки різних методик кріоконсервування біологічних об'єктів; експериментально обґрунтовано способи застосування низьких температур у медичній практиці; створено багато приладів для використання низьких температур для лікування людини. Накопичено великий експериментальний і клінічний матеріал. Тому є актуальною його концентрація та узагальнення в навчальній літературі для використання унікальних знань в практиці, а також під час підготовки фахівців у цій

галузі. У підручнику вперше зібрано і подано всебічний навчальний матеріал із проблем кріобіології і кріомедицини.

Підручник рекомендується для студентів, аспірантів і викладачів біологічних і медичних спеціальностей, але може бути корисним і для багатьох інших читачів, які цікавляться сучасною прикладною фізикою, медициною та біологією.

The attention of biologists and physicians to low temperatures is stipulated by the fact that on the one hand the cold may be a very danger exposure, but on the other hand it can be used as a therapeutic factor. In addition, the low temperatures may provide a deep inhibition of metabolism, up to a reversible life arrest, but the controlled freezing and hypothermia may be used for cryopreservation and a long-term storage of biological objects. In recent decades, the basis of cryobiology and cryomedicine, being a new promising area of biomedical science, biotechnology and engineering, has been provided. Many processes occurring in cells and tissues under low-temperature exposure have been investigated; the impact of many cryoprotectants has been studied; dozens of different techniques for biological objects' cryopreservation have been developed; the methods for applying low temperatures in medical practice have been experimentally substantiated; many devices for low temperature use in therapy in humans have been designed. A huge amount of experimental and clinical materials has been accumulated. Therefore, it is topical to concentrate and summarize it in educational literature to use the unique knowledge in practice, as well as in training the specialists in this field. A comprehensive training material on cryobiology and cryomedicine has been first compiled and presented in this textbook.

The textbook is recommended for students, PhD students and teachers on biological and medical specialties, but it may be useful for many other readers, who are interested in current applied physics, medicine and biology.

656. Каліксарени як модулятори АТР-гідролазних систем гладеньком'язових клітин / С.О. Костерін, В.І. Кальченко, Т.О. Векліч та ін. ; Ін-т біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 258 с. (Ум. друк. арк. 21,9 ; Обл.-вид. арк. 23,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1720-7. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії узагальнено, проаналізовано і систематизовано літературні та власні експериментальні результати, отримані співробітниками відділу біохімії м'язів Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна та відділу хімії фосфоранів Інституту органічної хімії НАН України при вивченні дії циклічних олігомерів фенолів — каліксаренів на мембранозв'язані Mg^{2+}-залежні АТР-гідролазні катіонтранспортувальні та механохімічні системи гладеньких м'язів. Монографія трансдисциплінарна: описані результати отримані на стику біохімії (ензиматичний каталіз, біохімічна кінетика), біохімії in silico, органічної, супрамолекулярної та біофізичної хімії. В ній наведено дані щодо синтезу, фізико-хімічних властивостей та біологічної активності каліксаренів, розглянуто експериментальні результати стосовно каліксаренів як ефекторів мембранозв'язаних катіонтранспортувальних АТР-гідролазних систем, закцентовано увагу на дії каліксаренів як ефекторів АТР-гідролазної системи скоротливих протеїнів гладеньких м'язів, описано феномен каліксареніндукованого неензиматичного гідролізу АТР, висвітлено дію каліксаренів на механокінетику процесу скорочення — розслаблення гладеньких м'язів.

Для фахівців у галузі біохімії, біофізичної хімії м'язів, системної біології м'язової клітини, біохімічної мембранології та фармакології, органічної й супрамолекулярної хімії, а також для студентів та аспірантів — біохіміків, біофізиків, фізіологів, фармакологів.

This monograph provides systemic analysis and reviews of literature data and researchers' own experimental results obtained in the Department of Muscle Biochemistry of the Palladin Institute of Biochemistry and the Department of Phosphoranes Chemistry of the Institute of Organic Chemistry of the National Academy of Sciences of Ukraine when they studied the effect of cyclic phenol oligomers — calixarenes —on membrane-bound Mg^{2+}-dependent cation transport ATP-

hydrolase systems of smooth muscles. This book suumarizes transdisciplinary research that unite biochemistry (enzymatic catalysis, biochemical kinetics), in silico biochemistry, organic, supramolecular, and biophysical chemistry. It presents data on the synthesis, physicochemical properties and biological activity of calixarenes. The monograph also discusses data on calixarenes as effectors of membrane-bound cation-transport ATP-hydrolase systems focusing on the actions of calixarenes on the ATP-hydrolase system of smooth muscle contractile proteins. Authors describe phenomenon of calixarene-induced non-enzymatic ATP hydrolysis and highlight the effect of calixarenes on the mechanokinetics of the contraction-relaxation processes of smooth muscles.

The monograph is recommended to specialists in biochemistry and biophysical chemistry of muscles, systems biology of muscle cells, biochemical membranology and pharmacology, organic and supramolecular chemistry. It will be of interest to undergraduate and graduate students - biochemists, biophysicists, physiologists, pharmacologists.

657. Медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях в єдиній державній системі цивільного захисту : посіб. / Печиборщ В.П., Волянський П.Б., Якимець В.М. та ін. ; ДНУ «Центр інноваційних медичних технологій НАН України» ; Державний заклад «Український Науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України» та ін. — Київ : Людмила, 2019. — 692 с. (Обл.-вид. арк. 42,0). — 2000 пр. — ISBN 978-617-7638-12-8.

У керівництві проаналізований стан організації медичного захисту в нашій країні у порівнянні з досвідом функціонування аналогічних структур далекого і близького зарубіжжя. Розглядається питання організації діяльності в процесі ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального, воєнного характеру та терористичних актів.

Означений посібник призначений для використання в повсякденній діяльності фахівців та органів управління служб медицини та катастроф, сфери медичного захисту Єдиної державної системи цивільного захисту та військово-медичної служби збройних сил України.

658. Методи санітарно-гельмінтологічних досліджень риби, м'яса та продуктів їх переробки / Хижняк М.І., Савицький В.Л., Тодуров І.М. та ін. ; ДНУ «Центр інноваційних медичних технологій НАН України» ; Українська військово-медична академія. — Київ : Людмила, 2019. — 91 с. (Обл.-вид. арк. 5,6). — 3000 пр. — ISBN 978-617-7638-66-6.

В керівництві авторами представлені матеріали санітарно-гельмінтологічних досліджень риби, м'яса та продуктів їх переробки для використання спеціалістами лабораторних центрів системи МОЗ України, Державної ветеринарної та фітосанітарної служб України, лабораторій клінічних досліджень інших Міністерств і відомств.

659. Микропризмы в офтальмологии / В.В. Петров, Е.Е. Антонов, А.А. Крючин, С.М. Шанойло ; Ин-т проблем регистрации информации НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 224 с. (Усл. печ. л. 14,1 ; Уч.-изд. л. 14,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-00-1639-2. — (Проєкт «Наукова книга»).

В монографии рассмотрены оптические характеристики микропризм, применяемых в офтальмологии для диагностики и лечения косоглазия. Приведены разработанные в ИПРИ НАН Украины технологические процессы и оборудование для изготовления микропризменных устройств. Исследовано влияние хроматизма и дифракции на остроту зрительных образов, формируемых с помощью микропризм. Предложены методы расчета оптических параметров модифицированных микропризм Френеля. Определены оптимальные характеристики дифракционно-рефракционных ахроматических микропризменных устройств.

Для специалистов-оптиков, врачей-офтальмологов, преподавателей и студентов соответствующих специальностей, а также для всех, кто интересуется применением микропризменных технологий в офтальмологии.

У монографії розглянуто оптичні характеристики мікропризм, що застосовуються в офтальмології для діагностики та лікування косоокості. Наведено розроблені в ІПРІ НАН України технологічні процеси та обладнання для виготовлення мікропризмових пристроїв. Досліджено вплив хроматизму та дифракції на гостроту зорових образів, які формуються за допомогою мікропризм. Запропоновано методи розрахунку оптичних параметрів модифікованих мікропризм Френеля. Визначено оптимальні характеристики дифракційно-рефракційних ахроматичних мікропризмових пристроїв.

Для фахівців-оптиків, лікарів-офтальмологів, викладачів та студентів відповідного фаху, а також для усіх, хто цікавиться застосуванням мікропризмових технологій в офтальмології.

660. Михайлов Б.В. Інновації у медико-психологічній реабілітації учасників бойових дій та постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій (клінічна настанова) / Михайлов Б.В., Богомолець О.В., Моісеєнко Є.В. ; під заг. ред. Б.В. Михайлова ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України ; Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я ; Міністерство охорони здоров'я України ; Національний антарктичний науковий центр МОН України та ін. — Харків — Київ : Укрпрофоздоровниця, 2019. — 152 с. (Обл.-вид. арк. 8,0). — 300 пр.

Клінічна настанова надає рекомендації щодо можливості застосування нових психодіагностичних, психотерапевтичних і психокорекційних процедур у структурі медико-психологічної реабілітації учасників бойових дій, а також контингенту осіб з наслідками екстремального впливу стресогенних факторів інших надзвичайних ситуацій.

Настанова призначена для лікарів-психотерапевтів, психологів, практичних психологів, неврологів, лікарів загальної практики, лікарів-курортологів, фахівців у галузі медичної і психологічної реабілітації, організаторів охорони здоров'я.

Clinical guidance provides recommendations on the possibility of using new psychodiagnostic, psychotherapeutic and psycho-corrective procedures in the structure of medical and psychological rehabilitation of combatants, as well as the contingent of people with the effects of extreme exposure to stress factors of other emergencies.

The guide is intended for psychotherapists, psychologists, practical psychologists, neurologists, general practitioners, spa doctors, specialists in the field of medical and psychological rehabilitation, health care organizers.

661. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в запитаннях та відповідях : навч. посіб. / Широбоков В.П., Климнюк С.І., Авдєєва Л.В. ; Ін-т мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України ; Тернопільський державний медичний ун-т ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України ; Національний медичний ун-т ім. О.О. Богомольця. — Тернопіль, 2019. — 564 с. (Ум. друк. арк. 45,8 ; Обл.-вид. арк. 34,2). — 600 пр. — ISBN 978-966-673-347-7.

Навчальний посібник сформовано відповідно до типової робочої програми викладання предмета в медичних ЗВО України. Видання присвячено актуальним питанням загальної мікробіології, імунології, спеціальної вірусології та бактеріології, які найчастіше постають у практичній діяльності лікарів загальної практики — сімейної медицини, інфекціоністів, бактеріологів і працівників спеціалізованих лабораторій. У посібнику відображено найтиповіші аспекти щодо морфологічних та біологічних властивостей найпоширеніших збудників інфекційних хвороб. Значну частину матеріалу призначено імунологічним проблемам, враховуючи особливості антигенів, імуноглобулінів, клітини імунної відповіді та їх взаємодії. Наведено принципи імунологічних реакцій, які використовують у практиці, деякі аспекти специфічної терапії і профілактики.

Навчальний посібник рекомендовано для студентів вищих медичних навчальних закладів III—IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, магістрів у галузі медицини, практичних лікарів первинної ланки обслуговування, працівників санітарно-епідеміологічних служб і співробітників бактеріологічних лабораторій, а також усіх, хто бажає поглибити свої знання з мікробіології, вірусології, імунології та основ інфекційної патології.

The classbook is formed according to the typical work program of the subject in medical universities of Ukraine. The book is devoted to relevant problems of general microbiology, immunology, special virology and bacteriology, which most often appear in the practice of family medicine general practitioners, infectious disease specialists, bacteriologists and employees of specialized laboratories. The book represents the typical aspects of the morphological and biological properties of the most spread causative agents. The most part of the presented in book information is intended for immunological problems, taking into account the characteristics of antigens, immunoglobulins, cells of the immune response and their interaction. The principles of immunological reactions used in practice, some aspects of specific therapy and prevention are given.

The manual is recommended for students of higher medical schools of III—IV levels of accreditation, interns, masters in medicine, practitioners of primary care, employees of sanitary and epidemiological services and staff of bacteriological laboratories, as well as for those who are interesting in microbiology, virology, immunology and the basics of infectious pathology.

662. Онкологія : підруч. / Ю.В. Думанський, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук та ін. ; за ред. Г.В. Бондаря та ін. ; Ін-т експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України. — Київ : Медицина, 2019. — Друге вид. — 520 с. (Обл.-вид. арк. 42,3). — ISBN 978-617-505-731-5.

Підручник затверджено МОН України як підручник для студентів медичних закладів вищої освіти. Рекомендовано Національною асоціацією онкологів України як національний підручник з онкології (*протокол № 6 від 10.05.2018 року*).

Національний підручник відповідає вимогам нової навчальної програми з онкології. У другому виданні особливу увагу приділено найважливішим та актуальним питанням вітчизняної і світової онкології, сучасним методам ранньої та доклінічної діагностики злоякісних пухлин. Розглянуто патогенез і клінічні прояви пухлин основних локалізацій, методи комбінованої терапії з урахуванням сучасних досягнень, методи реабілітації хворих онкологічного профілю і профілактики раку.

Для студентів медичних вишів, лікарів-інтернів, сімейних лікарів, онкологів.

663. Організація надання первинної медичної допомоги дітям раннього, дошкільного та шкільного віку : навч.-методич. посіб. для студентів 4, 5 та 6 курсів медичних факультетів / Власик Л.Й., Таралло В.Л., Рингач Н.О. та ін. ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ; Буковинський державний медичний ун-т. — Чернівці, 2019. — 152 с.

664. Прекондиціювання міокарда: нові підходи та молекулярні механізми / Портниченко А.Г., Василенко М.І., Гарматіна О.Ю. та ін. ; за ред. А.Г. Портниченко ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України ; Міжнародний центр астрономічних та медико-екологічних досліджень НАН України. — Київ : Знання України, 2019. — 271 с. (Обл.-вид. арк. 14,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-316-454-0.

У монографії представлено розроблені авторами теоретичні основи прекондиціювання міокарда та результати експериментального вивчення його молекулярних механізмів, їх особливостей в онтогенезі та при ремоделюванні серцевого м'яза. Викладено дані власних досліджень авторів, одержані в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця та МЦ АМЕД НАН України. Вперше охарактеризовано гіпоксичне прекондиціювання цілісного організму, вікові особливості прекондиціювання, визначено молекулярні механізми кардіопротекції, які базуються на індукції ряду білків-медіаторів, шаперонів, сигнальних білків, факторів росту, білків цитоскелету, медіаторів запалення, активації мембранних калієвих каналів різних типів. Детально описано ефекти та молекулярні механізми прекондиціювання міокарда різного генезу, особливості прекондиціювання ремодельованого серця.

Для патофізіологів, фізіологів, кардіологів, студентів вищих навчальних закладів медичних та біологічних спеціальностей.

The book presents the theoretical basis of myocardial preconditioning developed by the authors, and results of experimental studies of molecular mechanisms of preconditioning, their features in ontogenesis and in heart remodeling. The data of the authors' own researches obtained at the Bogomoletz Institute of Physiology and ICAMER of the NAS of Ukraine have been presented. For the first time, hypoxic preconditioning of the whole organism was characterized, age-specific features of preconditioning, molecular mechanisms of cardioprotection based on the induction of mediator proteins, chaperones, signaling proteins, growth factors, cytoskeletal proteins, and inflammatory mediator proteins, and membrane potassium channels activation. Effects and molecular mechanisms of myocardial preconditioning of different genesis, features of preconditioning of the remodeled heart are described in detail.

For pathophysiologists, physiologists, cardiologists, students of medical and biological specialties.

665. Регуляція жіночої репродуктивної функції: роль оксиду азоту / Калейнікова О.М., Блашків Т.В., Вознесенська Т.Ю., Янчій Р.І. ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. — Київ : Інтерсервіс, 2019. — 200 с. (Ум. друк. арк. 11,6). — 300 пр. — ISBN 978-617-696-889-4.

У монографії представлено розв'язання проблеми оцінки ролі оксиду азоту в регуляції репродуктивної функції, а саме в забезпеченні овуляції та імплантації, що сьогодні становить фундаментальний аспект фізіології жіночої репродуктивної системи. Висвітлено питання участі оксиду азоту в мейотичному дозріванні ооцитів, апоптозі фолікулярних клітин, скоротливості міометрію і яйцеводів, імплантації та розвитку ембріонів у мишей, зокрема аспекти гормональної регуляції. Представлено дослідження ролі мітохондрій у дозріванні ооцитів, скоротливості міометрію, зокрема NO-регуляція функції аспартатного переносника. Показано NO-опосередковану відповідь організму на введення антиоваріальних антитіл, моделювання імунного ушкодження яєчників.

The monograph presents the development of the problem of evaluating the role of nitrogen oxide in the regulation of reproductive functions, and in itself securing ovulation and implantation, which now becomes the fundamental aspect of physiological reproductive systems. The supply of nitric oxide in meiotic monitoring of oocytes, apoptosis of follicular clits, rapidity of myometrium and oviducts, implantation of rodents in mice, and environmental regulation are increased. Presented is the role of mitochondria in the presence of oocytes, speed of response, and the NO-regulation function of the aspartate carrier. It is shown to the NO-sequenced organism for the introduction of anti-varial antibodies, a model of immune ear-bone infection.

666. Резников О.Г. Перинатальне програмування розладів ендокринних функцій і поведінки / О.Г. Резников ; Ін-т біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України та ін. — Київ : Наук. думка, 2019. — 272 с. (Ум. друк. арк. 17,0 ; Обл.-вид. арк. 17,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1726-9. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографію присвячено проблемі функціональної тератології, зокрема ендокринним розладам і аномаліям поведінки, які виникають у потомства внаслідок негативних впливів на материнський організм під час вагітності та в ранньому постнатальному житті. Розглянуто фундаментальні механізми порушень статевої диференціації мозку, модифікації функціонального стану гіпоталамо-гіпофізарно-адреналової системи та інших розладів із позицій епігенетичного імпринтингу. Накреслено шляхи запобігання патології, зумовленої пренатальним стресом, гормональним дисбалансом, ендокринними дизрапторами, побічною дією лікарських засобів.

Для фізіологів, патофізіологів, ендокринологів, фахівців інших спеціальностей.

Monograph deals with the functional teratology problems with the special reference to endocrine function disorders and behavioral deviations that develop in the offspring as the outcome of

adverse effects on pregnant mother and in early postnatal life. Basic mechanisms of the brain sex differentiation disorders, modification of hypothalamic-pituitary-adrenal system and other changes in light of epigenetic imprinting are described. There are delineated approaches to prevention of pathology caused by prenatal stress, hormone equilibrium disbalance, endocrine disruptors, and adverse effects of drugs.

Intended for physiologists, pathophysiologists, endocrinologists, and other professionals.

667. Розова К.В. Структурно-обумовлена мітохондріальна відповідь на гіпоксію та нейродегенерацію / Розова К.В. ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. — Київ, 2019. — 160 с. (Обл.-вид. арк. 8,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-316-455-7.

Останнім часом ролі мітохондрій та мітохондріальної дисфункції у підтриманні адекватного умовам існування енергетичного метаболізму та у формуванні різних патологічних станів приділяється значна увага. Оскільки мітохондрії найбільш чутливі до нестачі кисню структури клітини, вивчення їх стану в умовах гіпоксії представляє виключний інтерес. Хоча виокремлення ролі мітохондрій в нейродегенеративних процесах і, в зв'язку з цим, в формуванні нейродегенеративної патології (яка крім інших ознак супроводжується і тканинною гіпоксією), що відіграє істотну роль в інвалідизації населення і в даний час вже набуває ознак епідемії, стало підставою паралельно приділити увагу і цій проблемі. Слід особливо підкреслити, що вивченню взаємозв'язку структури та функції мітохондрій у вказаних умовах приділяється незаслужено мало уваги. Переважно саме цьому питанню і присвячена дана монографія.

Для науковців, лікарів, викладачів, студентів біологічних та медичних спеціальностей закладів вищої освіти.

Recently, the role of mitochondria and mitochondrial dysfunction in maintaining of adequate energy metabolism and in t he formation of various pathological conditions has received considerable attention. Because mitochondria are most sensitive to the lack of oxygen structure in the cells, the study of their state under hypoxia is of particular interest. Although the separation of the role of mitochondria in neurodegenerative processes and, in this regard, in the formation of neurodegenerative pathology (which, among other signs, is accompanied by tissue hypoxia), which plays a significant role in the disability of the population and is now becoming a sign of epidemic paralysis, was the reason to pay attention to this problem in parallel. It should be emphasized that the study of the relationship between the structure and function of mitochondria in these conditions is paid undeservedly little attention. It is mainly this issue that is devoted to this monograph.

For scientists, medicians, teachers, students of biological and medical specialties of higher educational establishments.

668. Aralova N.I. Mathematical model of functional respiratory for solving applied problem of medicine labor and sport = Математичні моделі функціональної системи дихання для розв'язку прикладних задач медицини праці і спорту / Aralova N.I. ; V.M. Glushkov Institute of Cybernetics of the NAS of Ukraine. — Saarbrücken : Lambert Academic Publiching, 2019. — 359 с. (Обл.-вид. арк. 22,4). — ISBN 978-613-4-97998-6.

Представлено особистий досвід роботи автора з математичними моделями функціональної системи дихання, розробленими доктором фізико-математичних наук, професором Ю.М. Онопчуком при розв'язанні прикладних задач медицини праці та спорту. Використано отриманий при фізіологічних обстеженнях експериментальний матеріал для імітації процесів, які відбуваються в організмі людини при різноманітних збуреннях зовнішнього та внутрішнього середовища та прогнозувати реакції організму на ці збурення, такі як фізичне навантаження (гіперметадолічна гіпоксія), праця в умовах зниженого вмісту кисню в навколишньому середовищі (гіпоксична гіпоксія), праця в умовах підвищеної ситуаційної напруги та сумісного впливу цих факторів.

Розрахована на спеціалістів, які займаються вирішенням цих проблем.

669. Individual immune responses to chronic stress and their neuro-endocrine / Gozhenko A.I., Zukow W., Polovynko I.S. et al. ; Bohomolets' Institute Of Physiology of the NAS of Ukraine ; Ukrainian Scientific Research Institute Of Medicine For Transport ; National Medical University ; Nicolaus Copernicus University (Torun, Poland) ; Radom University In Radom (Poland). — Radom,Torun : RSW. UMK, 2019. — 200 p. (Ум. друк. арк. 12.5) — 300 cop. — ISBN 9780359955435. — DOI : http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.3470144. — Open access : https://zenodo.org/record/3470144#.XfOQIugzZPa)

The monograph presents the literature data and the results of its own study of interindividual differences in the immune responses of rats of both sexes to chronic restraint stress and their neuro-endocrine accompaniment. The neuroendocrine-immune interrelations and sexual dimorphism are analyzed in detail.

For physiologists, endocrinologists, immunologists.

У монографії представлені літературні дані та результати власного дослідження міжіндивідуальних відмінностей імунних реакцій щурів обох статей на хронічний стримуючий стрес та їх нервово-ендокринного супроводу. Детально аналізуються нейроендокринні імунні взаємозв'язки та статевий диморфізм.

Для фізіологів, ендокринологів, імунологів.

670. Theoretical and methodical fundamentals of the study of metabolic processes in human and animals using blood indicators / L.I. Ostapchenko et al. ; Palladin Institute of Biochemistry of the NAS of Ukraine ; Kyiv Taras Shevchenko national university ; Educational and scientific center «Institute of biology and medicine». — Kyiv, 2019. — 295 p. — 300 пр. — ISBN 978-617-7804-23-8.

The manual combines the theoretical and methodological principles of studying metabolic processes in human and animals based on blood parameters, which make it possible to evaluate virtually the work of all organs and a whole organism and to obtain valuable advanced information about the state of health and reflect changes that occur in the norm or pathology.

For students of higher educational institutions.

Посібник поєднує теоретичні та методологічні принципи вивчення метаболічних процесів у людини та тварин на основі показників крові, які дають можливість практично оцінити функціонування всіх органів та цілого організму та отримати цінну розширену інформацію щодо стану здоров'я та відобразити зміни, які відбуваються в нормі або при патології.

Для студентів вищих навчальних закладів.

671. Гачкевич О.Р. Зв'язані задачі термомеханіки електропровідних тіл з плоско паралельними межами за імпульсних електромагнітних дій / Гачкевич О.Р., Мусій Р.С., Стасюк Г.Д. ; Ін-т прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України ; Національний ун-т «Львівська політехніка». — Львів : Растр-7, 2019. — 280 с. (Обл.-вид. арк. 4,8). — 300 пр. — ISBN 978-617-7726-69-1.

У монографії викладено методику дослідження термонапруженого стану і несучої статності неферомагнітних електропровідних тіл з плоско-паралельними межами за дії характерних типів імпульсних електромагнітних полів з модуляцією амплітуди за врахування термопружного розсіювання енергії та неоднорідності електромагнітного поля на поверхні тіла.

Для наукових, інженерно-технічних працівників, викладачів і аспірантів, які спеціалізуються в галузі математичних проблем механіки та механіки зв'язаних полів.

The monograph describes a method for studying the thermo-stressed state and bearing capacity of non-ferromagnetic conductive bodies with plane-parallel boundaries for the action of the characteristic types of pulsed electromagnetic fields with amplitude modulation, taking into account thermoelastic energy dissipation and heterogeneity of the electromagnetic field on the surface of the body.

672. Грицина О. Термомеханіка конденсованих систем за урахування локального зміщення маси. ІІ. Прикладні дослідження / Грицина О., Кондрат В. ; Центр математичного моделювання Ін-ту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України — Львів : Растр-7, 2019. — 144 с. (Ум. друк. арк. 6,9). — 300 пр. — ISBN 978-617-7726-37-0.

Градієнтну теорію пружних твердих тіл і в'язких рідин, яка враховує взаємозв'язок процесів деформування, теплопровідності і локального зміщення маси, застосовано для вивчення приповерхневих і розмірних явищ. Проаналізовано вплив локального зміщення маси на поширення об'ємних і поверхневих пружних хвиль.

Призначене для фахівців у галузі механіки деформівного твердого тіла, математичного моделювання, нерівноважної термодинаміки та фізики поверхневих явищ, а також викладачів, аспірантів, магістрів і студентів старших курсів відповідних спеціальностей.

673. Кобушкін О.П. Збірник задач з квантової механіки [Електронний ресурс] / Кобушкін О.П., Кривенко-Еметов Я.Д. ; Ін-т ядерних досліджень НАН України ; Національний технічний ун-т України «КПІ ім. І. Сікорського». — Київ, 2019. — 110 с. (Ум. друк. арк. 8,2).

В навчальному посібнику розглянуто задачі та методи їх розв'язку відповідно до навчальної програми з курсу «Квантова механіка».

Навчальний посібник для студентів, аспірантів та викладачів фізичних та фізико-технічних спеціальностей.

674. Символьно-численные методы решения дифференциальных уравнений классической и квантовой механики / Чеканов Н.А., Беляева И.Н., Кириченко И.К., Чеканова Н.Н. ; Ин-т сцинтилляционных материалов НАН Украины ; МОН Украины. — Харьков, 2019. — 420 с. (Усл. печ. л. 26,4). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-8802-7.

Книга посвящена компьютерному исследованию задач, связанных с решением нелинейных дифференциальных уравнений или систем дифференциальных уравнений классической и квантовой механики. Изложен метод самосогласованного базиса, с помощью которого найдены решения двумерного уравнения Шредингера с поверхностью потен-

циальной энергии с несколькими локальными минимумами, а также методы нахождения решений обыкновенных дифференциальных уравнений различных порядков в виде обобщенных степенных рядов. Рассмотрена задача вычисления методом диагонализации собственных значений и соответствующих им функций самосопряженного дифференциального оператора уравнения Матье. Рассмотрена квантовая периодическая трехчастичная цепочка Тоды, классический аналог которой представляет собой нелинейную динамическую систему, состоящую из трех частиц. Изложены методы приведения к нормальной форме консервативных многомерных гамильтоновых систем. Методом нормальных форм Депри-Хори и Биркгофа-Густавсона решается уравнение Шредингера с одно-ямным и двух-ямным потенциалом. Приведены расчеты функции Грина для конкретных краевых задач дифференциальных уравнений второго порядка. Проведено сравнение некоторых результатов расчетов полученных в виде обобщенных степенных рядов с результатами, полученными в явном аналитическом виде.

Книга присвячена комп'ютерному дослідженню задач, пов'язаних з рішенням нелінійних диференціальних рівнянь або систем диференційних рівнянь класичної та квантової механіки. Викладено метод самоузгодженого базису, за допомогою якого знайдені рішення двовимірного рівняння Шредінгера з поверхнею потенційної енергії з декількома локальними мінімумами, а також методи знаходження рішень звичайних диференціальних рівнянь різних порядків у вигляді узагальнених степеневих рядів. Розглянуто задачу обчислення методом диагоналізації власних значень і відповідних їм функцій самоспряженого диференціального оператора рівняння Матьє. Розглянуто квантовий періодичний трехчастковий ланцюжок Тоди, класичний аналог якого є нелінійною динамічною ою що складається з трьох часток. Викладено методи приведення до нормальної форми консервативних багатовимірних гамільтонових систем. Методом нормальних форм Депре-Хорі і Біркгофа-Густавсона вирішується рівняння Шредінгера з одно-ямним і двох-ямним потенціалом. Наведено розрахунки функції Гріна для конкретних крайових задач диференціальних рівнянь другого порядку. Проведено порівняння деяких результатів розрахунків отриманих у вигляді узагальнених степеневих рядів з результатами, отриманими в явному аналітичному вигляді.

675. Grinchenko V.T. Acoustic wave problems / V.T. Grinchenko, I.V. Vovk, V.T. Matsypura ; Institute of Hydromechanics of the NAS of Ukraine. — New York — Connecticut : Begell House Inc, 2018. — 439 p. — ISBN 978-1-56700-459-5 (Print) ; ISBN 978-1-56700-460-1 (e-Book).

676. Larin V.B. Some algorithms for unmanned aerial vehicles navigation / Larin V.B., Tunik A.A., Ilnytska S.I. ; S.P. Timoshenko Institute of Mechanics of the NAS of Ukraine ; National Aviation University et al. — Outskirts Press Inc., 2019. — 204 p. (Ум. друк. арк. 12,8). — ISBN 978-1-9772-0064-8.

Nowadays development of unmanned aerial vehicles (UAV) technology is one of the most dynamically spreading area of hi-tech industries. That is why each effort for improvement of UAV navigation is actual and important. UAV navigation systems are integrated Strapdown Inertial Navigation Systems (SINS) and GPS, and this book is devoted mainly to the algorithms of the inertial navigation. These algorithms are developed based on the specific features of small UAV flight missions: small flight distances, small flight times, small flight speeds, etc. On the other hand, they take into account specific features of the low-cost UAV inertial sensors possessing poor accuracy. In order to withstand this disadvantage of sensors, it is necessary to use external correction of inertial sensors data by other sensors readouts (GPS, magnetometers, and barometric altimeters). These features and requirements determine the content of all chapters of this book. The final chapter is devoted to the laboratory, ground and flight testing of integrated SINS for small UAV. Flight-testing was made using small UAV controlled manually as well as automatically.

В даний час розвиток технології безпілотних літальних апаратів (БПЛА) є однією з областей високотехнологічних галузей промисловості, що найдинамічніше розвиваються. Саме тому кожен результат, спрямований на удосконалення навігації БПЛА, є важливим. Відзначимо, що навігаційні системи БПЛА є безплатформенними системами інерціальної навігації (БІНС). Книга присвячена головним чином алгоритмам інерціальної навігації. Ці алгоритми враховують визначені особливості використання малих БПЛА: малі відстані польоту, малий час польоту, порівняно малі швидкості польоту і т. д. Автори беруть до уваги визначені особливості дешевих БПЛА, а саме те, що їхні датчики мають низьку точність. Щоб протистояти цій недосконалості датчиків, необхідно використовувати зовнішнє джерело сигналів для корекції результатів (GPS, магнітометри і барометричні висотоміри). Ці питання і задачі визначають зміст усіх розділів цієї книги. Заключний розділ присвячений лабораторним, наземним і льотним випробуванням невеликого БПЛА. Випробування польоту було зроблене, використовуючи невеликий БПЛА, керований як вручну, так і автоматично.

677. Martynyuk A. Dynamics and stability of motion of shock and hibrid systems / Martynyuk A., Radziszewski B., Szadkowski A. ; S.P. Timoshenko Institute of Mechanics of the NAS of Ukraine ; Institute of Fundamental Technological Research of Polish Academy of Sciences ; Kielce University of Technology (Poland) ; Institute of Fundamental Technological Research of Polish Academy of Sciences and Meritor Automotive, Inc., (USA). — Kyiv — Warsaw — Southern Pines NC — Sciendo : De Gruyter, 2019. — XII + 193 p. (Ум. друк. арк. 12,8). — ISBN 978-3-11-060522-8. — DOI : https://doi.org/10.2478/9783110605297-002

The «hybridity» of the mathematical model of a real system is a feature of the system that requires that the system behavior is described by different types of equations corresponding to the continuous and discrete time. The diversity of hybrid and shock systems and the considerable complexity of their mathematical models areate a serious scientific challenge from the viewpoint of the stability theory at the present stage of development of this field of knowledge. The present book is first in which: the generalization of the direct Lyapunov method for the stability analysis of a hybrid system in the Banach space is proposed; stability investigation of periodic points and k-cycles for systems with impacts are effectively carried out; the stability of a hybrid impulsive system with aftereffect is studied using direct Lyapunov method based on the matrix functions; the dynamics of a material point moving in a gravitational, viscous field and colliding with a moving limiter is modelled and investigated as a continuous-time and discrete-time dynamic problem; some novel difference inequalities and new qualitative properties of the difference system solutions are explored.

The book is intended not only for researchers and scientists but also be a source for interdisciplinary graduate courses in applied mathematics, physics, and engineering.

«Гібридність» математичної моделі реальної системи — це властивість системи, яка полягає в тому, що поведінка системи описується різними типами рівнянь, що відповідають безперервному та дискретному часу. Різноманітність гібридних та ударних систем та значна складність їх математичних моделей становлять серйозну наукову проблему з погляду теорії стійкості на сучасному етапі розвитку цієї галузі знання. Це перша книга, в якій: запропоновано узагальнення прямого методу Ляпунова для аналізу стійкості гібридної системи в банаховому просторі; для систем з ударами ефективно проведено дослідження стійкості періодичних точок і k-циклів; за допомогою прямого методу Ляпунова на основі матричних функцій вивчається стійкість гібридної імпульсивної системи з післядією; динаміка матеріальної точки, що рухається у в'язкому гравітаційному полі та стикається з рухомим обмежувачем, моделюється та досліджується як динамічна проблема безперервного та дискретного часу; досліджено деякі нові різницеві нерівності та нові якісні властивості розв'язків різницевих рівнянь.

Книга призначена не тільки для дослідників та вчених, але також є джерелом для міждисциплінарних курсів для аспірантів з прикладної математики, фізики та техніки.

678. Martynyuk A.A. Qualitative analysis of set-valued differential equations / Martynyuk A.A. ; S.P. Timoshenko Institute of Mechanics of the NAS of Ukraine. — Switzerland — Birkhäuser : Springer Nature, 2019. — XIII + 198 p. (Ум. друк. арк. 13,2). — ISBN 978-3-030-07643-6.

The book discusses set-valued differential equations defined in terms of the Hukuhara derivative. Focusing on equations with uncertainty, i. e., including an unknown parameter, it introduces a regularization method to handle them. The main tools for qualitative analysis are the principle of comparison of Chaplygin-Wazhewsky, developed for the scalar, vector and matrix-valued Lyapunov functions and the method of nonlinear integral inequalities, which are used to establish existence, stability or boundedness.

Driven by the question of how to model real processes using a set-valued differential equations, the book lays the theoretical foundations for further study in this area. It is intended for experts working in the field of qualitative analysis of differential and other types of equations.

В книзі розглядаються множиннозначні диференціальні рівняння, визначені в термінах похідної Хукухари. Зосереджуючись на рівняннях з невизначеністю, тобто таких, що включають невідомий параметр, вводиться метод регуляризації для їх дослідження. Основними інструментами якісного аналізу є принцип порівняння Чаплигіна-Важевського, розроблений для скалярних, векторних та матрично-значних функцій Ляпунова, та метод нелінійних інтегральних нерівностей, які використовуються для встановлення існування, стійкості чи обмеженості.

Враховуючи доцільність моделювання реальних процесів за допомогою множиннозначних диференціальних рівнянь, книга закладає теоретичні основи для подальшого вивчення в цій галузі. Вона призначена для спеціалістів, які працюють у галузі якісного аналізу диференціальних та інших рівнянь.

679. Бурковська Л.В. Давні українські ікони. Дослідження іконографічних та стильових перетворень в ікономалярстві XV—XVIII ст. / Бурковська Л.В. ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 275 с. : іл., 36 кол. іл. (Обл.-вид. арк. 16,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8957-4.

Монографія присвячена дослідженню художньо-стилістичних перетворень стилістики та іконографії ікон XV—XVIII ст. з фондової збірки Національного музею народної архітектури і побуту України. Введення до наукового обігу значної групи малодосліджених пам'яток та надання найповніших відомостей про них — одне з основних завдань даного наукового видання. У розділах монографії подаються дані про походження ікон, відомості про проведені реставраційно-відновлювальні заходи; значну увагу приділяється розкриттю процесів еволюції іконографічного типу того чи іншого сюжету; визначаються іконографічні, стилістичні та образні аналогії. Комплексний підхід до дослідження пам'яток допомагає відтворити шляхи розвитку локальних мистецьких осередків, визначити особливості кожного з них, простежити шляхи формування стильових напрямів, дослідити зміни іконографічних варіантів та образності пам'яток. На основі монографічного дослідження кожної пам'ятки з'являється можливість подати уточнену атрибуцію і простежити характерні ознаки розвитку стилю, іконографії, образності досліджуваних ікон та осмислити характер ідейно-художніх пошуків часів пізнього середньовіччя.

680. Волковічер Т.М. Вербальні тексти у народній вишивці кінця XIX — першої половини XX ст. / Тетяна Волковічер ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 176 с. (Ум. друк. арк. 12,2 ; Обл.-вид. арк. 13,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1700-9. — (Проєкт «Наукова книга. Молоді вчені»).

У монографії виявлено феномен, досі несправедливо обділений науковим інтересом, — епіграфічну вишивку (або вишивку з написами) кінця XIX — першої половини XX ст. Зібрано великий за обсягом матеріал (1605 одиниць), який вперше введено до наукового обігу. Доведено, що вишиті вироби, які виготовлялися за друкованими схемами для рукоділля, не були «механічними копіями» останніх. Продемонстровано типи формульних трансформацій — заміни елементів, редукції, ампліфікації, контамінації — і розібрано їхні приклади у двох випадках: зі зміною семантики і прагматики та без зміни. Показано приклади переосмислення творів, без зовнішніх трансформацій. Результатом збору та аналізу матеріалу став Інтерактивний покажчик формул вишитих вербально-іконічних текстів, викладений на власному сайті автора (http://volkovicher.com).

Монографія адресована фольклористам, лінгвістам, етнологам, мистецтвознавцям, а також широкому колу читачів — студентам, викладачам, усім, хто цікавиться народною культурою.

681. Д'Агаджіо Лемер. Наука і мистецтво : каталог виставки / Ніколь Лемер Д'Агаджіо ; упоряд. Т.І. Бєлан, В.М. Кудляк, І.С. Рябчій, Д.О. Чистяк ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ : Пензель, 2019. — 54 с.

682. Декоративне мистецтво України крізь віки / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 876 с. (Обл.-вид. арк. 46,9). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9082-2.

683. Декоративне мистецтво України IX—XXI століть: стильові трансформації, художні інтерпретації, загальноєвропейський контекст / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства,

фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 652 с. (Обл.-вид. арк. 34,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8966-6.

У колективній монографії вперше у вітчизняному мистецтвознавстві порушено питання про національні особливості мистецьких стильових напрямів — ренесансу, бароко, класицизму, модерну, постмодерну — та їх загальноєвропейський контекст у галузі декоративного мистецтва. В основу праці покладено чітку концепцію розгляду декоративного мистецтва в усій різноманітності й багатогранності його проявів, наголошено на ролі і значенні народного мистецтва в системі духовної і матеріальної культури, формуванні художнього та предметного середовища, висвітлено взаємовпливи і зв'язки народного та професійного мистецтва на різних історичних етапах. Автори на конкретному матеріалі (іконопис, вишивка, гончарство, ткацтво, стінопис, витинанка) представили самобутній розвиток художнього життя в регіонах України, формування локальних мистецьких традицій, активні взаємоконтакти та взаємовпливи українського мистецтва із західноєвропейською та східною мистецькими традиціями, органічне входження української культури у світовий художній процес.

Монографія буде цікава мистецтвознавцям, студентам художніх вишів і всім, хто цікавиться історією української культури.

684. Збірник наукових студій пам'яті докторки мистецтвознавства Валентини Рубан / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 188 с. (Обл.-вид. арк. 11,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9106-5.

У збірнику наукових студій пам'яті докторки мистецтвознавства, членкині-кореспондентки Національної академії мистецтв України Валентини Рубан (1940—2014) поєднано меморіальні матеріали (спогади про вчену, рецензії, аналітичні розвідки про її наукові дослідження, реєстр її основних опублікованих праць) та статті наукових співробітників відділу образотворчого і декоративно-прикладного мистецтв Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. Тематика студій відображає різнобічні наукові зацікавлення В. Рубан українською художньою культурою від середньовіччя до сучасності.

Для мистецтвознавців, культурологів і всіх, хто цікавиться проблемами вітчизняної культури загалом і образотворчого мистецтва зокрема.

685. Клименко О.О. Народна кераміка Опішного XIX — початку XXI ст. / Клименко О.О. ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 245 с. (Обл.-вид. арк. 10,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9183-6.

Монографію присвячено вивченню народної кераміки Опішного XIX — початку XXI ст. Головна мета — показати своєрідність стилю опішненського гончарства у порівнянні з іншими осередками. Наголошується, що в жодному центрі народного мистецтва України впродовж останніх 100—150 років не з'явилось такої величезної кількості новацій, як в Опішному і що це мало вирішальний вплив на формування стилістики місцевої кераміки. Відзначається, що від кінця XIX ст. в опішнянському гончарстві формуються два напрямки — «традиційний» та «інноваційний». Аналізуються художні особливості форм та декору виробів, характеризується творчість провідних майстрів. Розглядається асортимент місцевої кераміки, матеріали, технологія тощо. Робота є першим комплексним мистецтвознавчим дослідженням гончарства Опішного.

686. Корній Л.П. Джерелознавство історії української музичної культури / Лідія Корній ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ — Ніжин, 2019. — 312 с. : 8 с. іл. (Обл.-вид. арк. 22,3). — 500 пр. — ISBN 978-966-02-8855-3.

У монографії розглянуто музичне джерелознавство як спеціальну галузь українського музикознавства, визначено її теоретичні та практичні аспекти. Розкрито специфіку використання музично-історичних джерел в українській музичній культурі від Середньовіччя до Бароко.

Книга призначена для музикознавців, науковців різних галузей гуманітарних наук, для всіх, хто цікавиться джерелознавчими та музично-історичними проблемами.

687. Косицька З.М. Історія української витинанки / Косицька З.М. ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 322 с. (Обл.-вид. арк. 11,6). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8957-4.

У монографії на багатому фактичному матеріалі представлено історію української витинанки (початок XIX — початок XXI ст.) та розглянуто джерела цього виду народної творчості. Уперше проаналізовано паперові оздоби єврейського, кримськотатарського населення; визначено типові композиції розміщення витинанок у традиційному інтер'єрі сільського житла українців. Висвітлено традиційні та новаційні прояви у творчості провідних народних майстрів, аматорів і професійних художників України.

Рекомендовано мистецтвознавцям, історикам, працівникам освіти, народним майстрам, аматорам, професійним художникам, усім, хто цікавиться історією декоративного мистецтва.

688. Левицька М.К. Львівський портрет кінця XVIII — першої половини XIX століття / Мар'яна Левицька ; Ін-т народознавства НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 168 с. (Ум. друк. арк. 12,5 ; Обл.-вид. арк. 13,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1696-5. — (Проєкт «Наукова книга»).

Монографія присвячена дослідженню портретного жанру в чітко локалізованих часових і територіальних межах (Львів, кінець XVIII — перша половина XIX ст.). Авторка застосовує контекстуальний аналіз, розглядаючи портретне малярство як твори мистецтва та історичні документи, прагне до виявлення соціальної та художньої функції портрета на даному історичному етапі. Мистецтвознавчі (типологічні, стилістичні) аспекти перетворення жанру розглядаються в контексті соціокультурних змін у Львові першої половини XIX ст. У монографії аналізуються твори понад 20 художників, які працювали в той час у Львові як портретисти. Дослідження доповнене додатками, іменним покажчиком та ілюстраціями.

The monograph deals with the issue of the portrait genre within clearly localized time and territorial boundaries (Lviv, early 18th — first half of 19th century). Portrait painting is considered as an artistic phenomenon and a historical document. The author strives to identify the social and artistic function of the portrait at this historical stage. Artistic (typological, stylistic) aspects of genre transformation are considered in the context of social-cultural changes in Lviv in the first half of the 19th century. The monograph analyzes the works of more than 20 artists who worked at that time in Lviv. The study is supplemented with applications, index sheets and illustrations.

689. Лісняк І.М. Академічне бандурне мистецтво України кінця XX — початку XXI ст. / І.М. Лісняк ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 254 с. : 12 іл. (Обл.-вид. арк. 13,9). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8839-3.

У монографії вперше комплексно досліджено особливості розвитку академічного бандурного мистецтва 1990 — 2010-х років. На основі музикознавчого аналізу виявлено стильові напрями (фольклоризм, неофольклоризм, неоромантизм, неоімпресіонізм, постмодернізм) у музиці для бандури соло, інструментальних, вокально-інструментальних бандурних ансамблів та ансамблів за участю бандури. Проаналізовано характерні тенденції розвитку бандурного виконавства в різних формах (соло, ансамблі). Окремі підрозділи праці присвячено особливостям функціонування бандурного мистецтва у сфері популярної маскультури.

Книга розрахована на музикознавців, культурологів, студентів фахових навчальних закладів та всіх, хто цікавиться музичним мистецтвом.

690. Ложкіна А. Перманентна революція. Українське мистецтво XX — початку XXI століття / Ложкіна А ; упоряд. О. Михед ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ : ArtHuss, 2019. — 544 с.

691. Мистецька культура: історія, теорія, методологія : тези доповідей VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / ред.-упоряд. : О. Осадця, Л. Купчинська ; відп. ред. Л. Сніцарчук ; Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника (Ін-т досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів). — Львів, 2019. — 196 с. (Ум. друк. арк. 11,4).

Видання містить тези Міжнародної наукової конференції, в яких окреслено проблеми в галузі мистецтвознавства, музикознавства, театрознавства. Розглянуто питання історії мистецтва, творчість його визначних представників.

Для мистецтвознавців, музикознавців, театрознавців, культурологів, істориків.

The publication represents thesis of the International Scientific Conference «Art Culture: history, theory, methodology» which outlines problems in the fields of art, musicology, theater etc. The issues of art history, creativity of its prominent representatives are considered.

Collection of thesis is intended for art critics, musicologists, theater scholars, cultural scientists, historians.

692. Міщанин В. Мотрона Назарчук: життя і творчість / Віктор Міщанин ; Відділення керамології Ін-ту народознавства НАН України. — Опішне : Українське народознавство, 2019. — 1048 с. (Ум. друк. арк. 65,5). — 100 пр.

Дослідження життєвого і творчого шляху, мистецької спадщини видатної української малювальниці, уродженки Малих Будищ (Полтавщина) Мотрони Назарчук (1911—2008). Опубліковано частину творів мисткині з фондових зібрань музеїв України. Епістолярій майстрині (1973—2007), а також листи до неї від різних адресантів (1961—2006) містять унікальну інформацію про її життя, родину, історію рідного села, столиці українського гончарства — Опішного, навколишніх гончарних осередків — Глинського та Міських Млинів. Подано фотолітопис життя, спогади й публікації, унікальні архівні документи про видатну постать вітчизняної культури.

693. Модифікації реалізму в екранних мистецтвах / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 236 с. (Обл.-вид. арк. 10,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9109-6.

Монографія присвячена проблемі взаємовідношення реалізму з іншими художніми напрямами і стилями. Розглянуто модифікації його форм у художній культурі XX—XXI ст. Джерельна база дослідження — твори кіно, ТБ та інших видів мистецтва.

Розраховано на мистецтвознавців і культурологів, викладачів, докторантів, аспірантів та студентів вишів.

694. Народознавча спадщина Хведора Вовка. Кн. 1 / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2012. — 248 с. + CXX с. : іл. (Ум. друк. арк. 11,7 ; Обл.-вид. арк. 11,7). — ISBN 978-966-02-6283-6 (заг.) ; ISBN 978-966-02-6453-3 (кн. 1).

695. Образні системи української художньої культури в історичному та типологічному аспектах: театр, музика, образотворче мистецтво / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 588 с. (Обл.-вид. арк. 32,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9008-2.

Монографія присвячена питанням історичного розвитку образного мислення в українській художній культурі у світовому контексті, зокрема, у площині історичних та індивідуальних стилів. За методологічну основу обрано принципи історичної поетики, які дозволяють виявити перманентність, спадкоємність українських художніх традицій. Цей підхід уможливив виявлення спільних і своєрідних рис української та загальноєвропейської образних систем.

696. Традиційна культура українців у дослідженнях відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України (1992—2018 рр.) : бібліографіч. покажч. / відп. ред. С.П. Павлюк ; гол. ред. Л.М. Герус ; ред.-упоряд. О.С. Федорчук ; пер. вступу Т.В. Куцир ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2019. — 196 с., іл. (Обл.-вид. арк. 8,2). — ISBN 978-966-02-8920-8 (друковане видання) ; ISBN 978-966-02-8921-5 (електронне видання).

Бібліографічний покажчик приурочений до 25-ліття провідної установи Національної академії наук України й висвітлює наукову діяльність відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України за 1992—2018 рр. Він включає перелік праць теперішніх співробітників відділу. За особливий внесок у наукову діяльність відділу народного мистецтва ІН НАН України до покажчика були включені також списки публікацій колишніх багатолітніх співробітників: Станкевича Михайла Євстахійовича, Захарчук-Чугай Раїси Володимирівни, Моздира Миколи Івановича та Кошового Олега Петровича.

Адресовано ученим, аспірантам, студентам, майстрам народного мистецтва, професійним дизайнерам, усім зацікавленим читачам для сприяння у зборі науково достовірної інформації з питань історії та теорії українського мистецтва й мистецтвознавства; також бібліографам-упорядникам з метою покращення якісних характеристик створюваних ними бібліографічних покажчиків.

Bibliography dedicated to 25th anniversary of the leading institute of the National Academy of Sciences of Ukraine and highlights the scientific activity one of Folk Art Department of the Ethnology Institute of the NAS of Ukraine for 1992—2018. It includes the list of works current employees of the department. For the special contribution in the scientifi c activity of the Folk Art Department of the Ethnology Institute of the NAS of Ukraine in the Bibliography lists of publications by former long-term employees were also included: Mykhailo Stankevych, Raiisa Zakharchuk-Chuhai, Mykola Mozdyr and Oleh Koshovyi.

The project is addressed for scientists, graduate students, students, craft smen, professional designers, all interested readers to assist in the collection of scientifically reliable information about the history and theory of Ukrainian art and art criticism; as well as for bibliographers-compilers in order to improve the qualitative characteristics of their bibliographic indexes.

697. Савицький І.В. Нетифор — маляр з Божої ласки / Савицький І.В., Шумейко Г., Нога О.П. ; Ін-т народознавства НАН України та ін. — Львів : Львівська політехніка, 2018. — 304 с., іл. (Обл.-вид. арк. 10,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-941-251-5.

У книзі висвітлено життєвий і творчий шлях всесвітньо відомого українського художника-самоука Нетифора Дровняка. Нетифор — один із найзагадковіших і водночас найпомітніших художників у історії мистецтва України XX століття, великий син Лемківщини та художник Всесвіту.

Наведено численні репродукції праць Нетифора, а також фото місць, де народився і творив митець.

The book discovers the famous Ukrainian self-taught artist Netyphor Drovnyak's life and creativity. Netyphor was one of the most mysterious and at the same time the most prominent artists in the 20th century ukrainian art history, at the same time been a great son of Lemko Region and called «the artist of the Universe».

The book is well illustrated by the numerous reproductions of artists works, as well as photos of his native lands.

698. Словник художників України. Біобібліографічний довідник. Кн. 1. А — В / гол. ред. кол. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 240 с. (Обл.-вид. арк. 37,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8959-8 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8960-4 (кн. 1).

Науково-видавничий проект ІМФЕ НАН України «Словник художників України» є працею енциклопедичного характеру у кількох книгах. Він покликаний донести читачам відомості про майстрів образотворчого мистецтва України від найдавніших часів до ХХ ст. включно; майстрів, які були народжені в Україні та працювали на її землях, а також тих, котрі походили з України, але працювали за її межами. Водночас до Словника залучено імена іноземних мистців, які брали безпосередню участь у художньому процесі на українських теренах, залишили певний слід у вітчизняному мистецтві чи зверталися у своїй творчості до української тематики. Перша книга Словника, що обіймає понад тисячу статей, містить біобібліографічну інформацію про мистців, прізвища / імена / псевдо / криптоніми яких починаються на літери А — В.

699. Сучасне українське декоративне мистецтво: збереження національної своєрідності в умовах глобалізації / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 868 с. (Обл.-вид. арк. 46,9). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9174-4.

У дослідженні розглядається стан і розвиток народного та професійного декоративного мистецтва на сучасному етапі, особливості функціонування різних його організаційних форм функціонування: як системи художніх промислів, традиційних осередків народного мистецтва, так і творчості окремих народних майстрів і художників різних видів і жанрів — вишивки, ткацтва, килимарства, кераміки тощо, а також проаналізовані та структурні видозміни і негативні порухи, що відбулися під впливом глобалізаційних процесів в останні десятиріччя. У розділах проаналізовано стан народної культури сьогодення, відзначена переакцентація діяльності народних майстрів у напрямку самодіяльного мистецтва, кітчу, і в цілому, в нівелюванні локальних мистецьких традицій. У той же час, аналіз діяльності професійних художників декоративного мистецтва, свідчить, що активізація широкої виставкової діяльності, участь в міжнародних мистецьких акціях, концептуальних проектах як українських так і зарубіжних, сприяють появі нових, художньо-технічних засобів, дифузії декоративного і образотворчого начала, створення робіт в контексті основних напрямів сучасного мистецтва доби постмодерну.

700. Українська музика: історичний, теоретичний та культурологічний дискурси / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 592 с. (Обл.-вид. арк. 32,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9107-2.

701. Українська музична культура: глобалізаційні виклики та національні реалії / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 650 с. (Обл.-вид. арк. 38,1). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9108-9.

Колективна монографія є комплексним дослідженням, узагальнює інноваційні напрацювання у галузі музичної україністики, зокрема заповнює існуючі численні прогалини, дозволяючи створити об'єктивну панораму української музичної культури. Оскільки багаторазово збільшився обсяг музичної інформації порівняно з радянським періодом, дослідження й осмислення української національної музичної культури вимагало концепційного оновлення. У представленій праці це оновлення виявляється в історико-культурологічному, термінологічному аспектах, на рівні композиторської творчості, виконавства, історичного і теоретичного (зокрема, літургійного) музикознавства.

Для музикознавців, музикантів-виконавців, студентів музичних вишів і середніх навчальних закладів та широкого загалу любителів музики.

702. Українська художня культура в умовах інформаційного суспільства / гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 236 с. (Обл.-вид. арк. 10,3). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9175-1.

Пропоноване дослідження, здійснене колективом авторів відділу екранно-сценічних мистецтв і культурології ІМФЕ НАН України зумовлене актуальністю сьогодні питань, пов'язаних із осмисленням української художньої культури в контексті глобалізаційних та інформаційних процесів, що пронизали сучасну національну та світову культуру. Вивчення комплексу таких питань у пропонованій монографії охоплює різні сегменти художньо-культурного простору — український драматичний, оперний, балетний театр, екранні мистецтва, теоретичні проблеми інтерпретації художньої культури. Відповідно монографія має три розділи. Їх матеріали істотно доповнять наявні сьогодні в науці дані щодо стану, базових проблем сучасної національної художньої культури та шляхів їх вирішення. Робота виконана в рамках програми «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень».

Книгу призначено для науковців, викладачів та студентів ВНЗ гуманітарного профілю, всіх, хто цікавиться питаннями української художньої культури.

703. Українське бієнале художньої кераміки імені Василя Кричевського. 2017 : альбом-каталог / авт.-упоряд. О. Пошивайло ; Відділення керамології Ін-ту народознавства НАН України. — Опішне : Українське народознавство, 2019. — 168 с. : іл. (Ум. друк. арк. 13,2). — 200 пр. — ISBN 978-966-7322-41-7. — (Серія «Україна гончарна» ; вип. 6).

Про унікальну мистецьку подію України — Українське бієнале художньої кераміки імені Василя Кричевського, започатковану з нагоди 100-річчя заснування Української Академії Мистецтв та на пошанування одного з її засновників і першообраного ректора, найхаризматичнішої постаті українського мистецтва першої половини ХХ століття — Василя Григоровича Кричевського (1873—1952). На виставці було представлено творчість молодих і знаних у світі керамістів України, Польщі, Білорусі та Бразилії, які презентували свої твори, виготовлені впродовж січня — травня 2017 року. В каталозі-альбомі подано відомості про учасників, фото та анотації експонованих творів.

Видання продовжує академічну керамологічну серію «Україна гончарна», знайомить читачів із творчістю учасників національних керамологічних виставок, конкурсів, симпозіумів.

704. Фольклор та мистецтво слов'ян у європейському контексті. До XV Міжнародного з'їзду славістів (Мінськ, 2013) / Л.К. Вахніна, Г.І. Веселовська, В.Д. Головатюк та ін. ; гол. ред. Г.А. Скрипник ; відп. секр. Л.К. Вахніна ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Український комітет міжнародної асоціації вивчення слов'янських культур ; Український комітет славістів. — Київ, 2012. — 276 с. (Ум. друк. арк. 14,9 ; Обл.-вид. арк. 11,9). — ISBN 978-966-02-6418-2.

Колективна монографія присвячена актуальним проблемам славістичної фольклористики та мистецтвознавства. Автори звертаються до культурне надбань слов'янських країн, осмислюючи їх на тлі широкого європейського контексту.

705. Чегусова З.А. Професійне декоративне мистецтво доби глобалізації: до проблеми збереження національної своєрідності / Чегусова З.А. ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 260 с. (Обл.-вид. арк. 11,6). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9195-9.

Індивідуальна монографія на тему «Професійне декоративне мистецтво доби глобалізації: до проблеми збереження національної своєрідності» є підсумком 30-річної дослідницької праці наукового співробітника відділу образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, премії імені Платона Білець-

кого, президента української секції Міжнародної асоціації арт-критиків AICA Чегусової Зої Анатоліївни. В монографії З.А. Чегусової здійснено наскрізний мистецтвознавчий аналіз широкого історико-культурного матеріалу, що дозволило автору виявити і розкрити значні образно-пластичні і художньо-стильові трансформації в добу глобалізації в таких основоположних видах професійного декоративного мистецтва України, як кераміка, скло, художня обробка дерева, текстиль. Автор переконливо доводить, що культурна глобалізація, яка може супроводжуватися зменшенням унікальності колись ізольованих спільнот, що загрожує зникненню традицій і цінностей тих чи інших народів, породжує, як це не парадоксально, і зворотній процес, а саме: підштовхує українських митців декоративного мистецтва у їхній творчості до національної ідентифікації, спрямовує до пошуків архетипів своєї культури, повертає до національної культурної спадщини, стимулює до збереження національної самобутності.

Видання розраховане на мистецтвознавців, істориків, музейників, а також широке коло шанувальників українського мистецтва та культури.

706. Яциневич Я. Ораторія «Скорбна мати» на поезію Павла Тичини : брошура / Яків Яциневич ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2019. — 60 с. (Обл.-вид. арк. 3,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8906-2.

707. VII Міжнародний конгрес україністів. Мистецтвознавство. Культурологія : зб. наук. ст. / редкол : С. Грица, А. Іваницький, А. Калениченко та ін ; гол. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Міжнародна асоціація україністів. — Київ, 2008. — 320 с. (Ум. друк. арк. 18,5 ; Обл.-вид. арк. 18,9). — ISBN 978-966-02-6377-2 (заг.) ; ISBN 978-966-02-6383-3.

Збірник статей містить мистецтвознавчі та культурологічні доповіді учасників VII Міжнародного конгресу україністів.

Видання розраховане на науковців, викладачів та студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, широке коло шанувальників українського мистецтва.

708. IX Міжнародний конгрес україністів. Мистецтвознавство. Культурологія : зб. наук. ст. (До 100-річчя Національної академії наук України) / гол. ред. С. Пирожков, А. Загородній, Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України ; Міжнародна асоціація україністів. — Київ, 2019. — 588 с. (Ум. друк. арк. 32,0 ; Обл.-вид. арк. 34,4). — ISBN 978-966-02-8644-3 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8847-8.

Збірник містить мистецтвознавчі та культурологічні доповіді учасників IX Міжнародного конгресу україністів.

Видання розраховане на науковців, викладачів та студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, широке коло шанувальників українського мистецтва.

709. Белей Л.Л. Українська мова на початку XXI ст.: параметризація соціально-лінгвістичних змін / Белей Л.Л. ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ : Люта справа, 2019. — 215 с. (Ум. друк. арк. 5,2). — 200 пр. — ISBN 978-617-7420-57-5.

Книга розглядає ключові параметри дистрибуції та функціонування української мови в Україні на початку XXI ст., зокрема її стратифікацію, українсько-російський білінгвізм, суржик, мовну політику та мовне планування, мовний престиж та ін. В книзі проаналізовано механізми дезінтеграційних технологій української мови, мовні параметри найпопулярніших ресурсів інтернету України, принципи стилістичної параметризації.

A book examines the key parameters of distribution and functioning of Ukrainian in Ukraine at the beginning XXI of century, in particular her stratification, російський bilingualism, maslin, language politics and language planning, language prestige and other. The mechanisms of disintegration technologies of Ukrainian, language parameters of the most popular resources of the internet of Ukraine, principles of stylistic parametrization, are analysed in a book.

710. Бибик С.П. Сучасна ділова культура: усне і писемне спілкування / Бибик С.П., Сюта Г.М. ; Ін-т української мови НАН України. — Київ, 2019. — 432 с. (Ум. друк. арк. 34,0 ; Обл.-вид. арк. 30,6). — 500 пр. — ISBN 978-966-03-8923-6.

Довідник, що базується на багатющому практичному досвіді кращих спеціалістів, враховує сучасні підходи до вивчення ділової культури у сферах писемного (електронного і традиційного) та усного спілкування. Видання містить загальні відомості про сучасну ділову практику, її жанрове різноманіття та особливості лексико-фразеологічного наповнення і граматичного оформлення відповідних текстів. Тут ви знайдете як зразки оформлення ділових документів за найсучаснішими державними стандартами і класифікаторами, так і консультації з правильного слововживання, вибору нормативної граматичної форми слова, синоніма, написання слів з великої чи малої літери; ознайомитеся з правилами графічного скорочення, уживання розділових знаків у реченні і в офіційно-діловому тексті. Запропоновані поради допоможуть вам правильно розпочати усне чи писемне спілкування, уникнути в діловій комунікації небажаних помилок.

The Handbook, based on the rich practical experience of the best specialists, takes into account modern approaches to the study of business culture in the fields of written (electronic and traditional) and oral communication. The publication contains general information about modern business practice, its genre diversity and features of lexico-phraseological content and grammatical design of relevant texts. Here you will find both samples of business documents according to the most up-to-date state standards and classifiers, as well as consultations on correct spelling, choice of the normative grammatical form of a word, synonym, spelling of words in upper or lower case; read the rules of graphic reduction, the use of punctuation marks in a sentence and in official business text. The suggested tips will help you properly initiate oral or written communication, avoid the business communication of unwanted mistakes. The publication is characterized by a creative approach and simplicity in presentation of the material and is aimed at civil servants, entrepreneurs, secretaries-referents, employees of accounting and banking and economic spheres, teachers and those who study business communication in Ukrainian.

711. Вербич С.О. Назви поселень Чернівеччини: історико-етимологічний словник / Вербич С.О. ; Ін-т української мови НАН України. — Чернівці : Букрек, 2019. — 208 с. (Ум. друк. арк. 12,1). — 300 пр. — ISBN 978-617-7770-09-0. — (Серія «Бібліотека української ономастики»).

Пропонована праця — історико-етимологічний словник ойконімів сучасної Чернівецької області, в якому описано становлення назв поселень північнобуковинського регіону впродовж тривалого часу, з'ясовано їхню етимологію.

The proposal work is the historical and etymological dictionary of the comporary Chernivtsi region oiconyms and containes data on the Northern Bukovina settlements names forming during the long teme. The oregins of these ones are revealed as well.

712. Гальона Н. Основи мовознавчої творчості в МАН : навч.-методич. посіб. / Н. Гальона, І. Дудко ; відп. за вип. О. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 292 с.

Методичні рекомендації щодо мовознавчої творчості в МАН.

713. Голянич М.І. Мовний портрет села Тюдів. Словни. У 2 т. Т. І. А — М / Марія Голянич ; передм. П.Ю. Гриценка ; Ін-т української мови НАН України. — Івано-Франківськ : Лілія-НВ, 2018. — 1000 с. — ISBN 978-966-668-478-6.

У словнику представлено результати діалектологічного дослідження, розкрито особливості говірки села Тюдів Косівського району Івано-Франківської області. Перший (А — М) і другий (Н — Я) томи словника містять слова і стійкі звороти, що репрезентують говіркове мовлення мешканців села.

Словник призначений передусім дослідникам-діалектологам, а також орієнтований на широке коло мовознавців, літераторів, фольклористів, студентів філологічних спеціальностей, учителів — усіх, хто цікавиться проблемами діалектів, живого народного мовлення, матеріальною і духовною культурою гуцулів.

The dictionary presents the results of the dialectological research, reveals the features of the Tudiv village dialect of Kosiv region of Ivano-Frankivsk district. The first (A — M) and the second (N — I) volumes of the dictionary contain words and stable expressions that represent the dialect of the village inhabitants.

The dictionary is intended primarily for dialectologists, as well as aimed at a wide range of linguists, writers, folklorists, students of philological specialties, teachers, for everybody who is interested in dialects, living folk speech, material and spiritual culture of Hutsuls.

714. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення / Городенська К. ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : КММ, 2019. — Вид. 2-ге, істотно оновл. — 208 с. (Ум. друк. арк. 13,0 ; Обл.-вид. арк. 14,0). — 500 пр. — ISBN 978-966-1673-24-2.

У цій книжці зібрані чіткі, виважені рекомендації з найскладніших, найсуперечливіших уживань та проблемного правопису слів і словосполучень у сучасній українській літературній мові. Вони є відповідями на ті непрості питання, які безпосередньо висунула мовна практика в останні троє десятиріч, коли українська літературна мова як державна почала обслуговувати різні сфери політичного, виробничого, наукового та культурного життя українського суспільства. Найновіші рекомендації ґрунтовані на нормах української літературної мови та виважених теоретичних засадах академічної мовознавчої науки. Вони охопили широке коло складних питань українського слово- і терміновживання, словотворення, правопису, відмінювання загальних і власних назв, граматичної кваліфікації одиниць, пунктуації, передавання слів іншомовного походження, насамперед освоєння новітніх запозичень, та наголошення слів.

Науковцям, редакторам, журналістам, учителям, студентам, учням і всім тим, хто прагне пізнати тонкощі правильного вживання українського слова.

This book contains articulate, informed recommendations on the most complex, the most controversial usage and problematic orthography of the words and phrases in modern Ukrainian

literary language. They are the answers to the difficult questions that are directly nominated by the language practice in the past three decades when the Ukrainian literary language as the state language began to serve different areas of the political, industrial, scientific and cultural life of the Ukrainian society. The most recent recommendations are grounded on the norms of the Ukrainian literary language and adjusted theoretical principles of academic linguistics. They covered a wide range of complex issues of Ukrainian word and term usage, word formation, spelling, declension of common and proper names, grammatical qualification of units, punctuation, loanword adaptations, above all mastering the latest borrowings, and stress accentuation of the words.

It is recommended for scholars, editors, journalists, teachers, students, pupils and all those who press for learn the details of the correct usage of the Ukrainian word.

715. Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики. Катерині Григорівні Городенській / упоряд. : Н.Г. Горголюк, Л.М. Колібаба, В.М. Фурса ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. — 436 с. (Ум. друк. арк. 22,0 ; Обл.-вид. арк. 27,0). — 100 пр. — ISBN 978-617-7621-08-8. — (Серія «Глибини рідної мови…»).

Збірник наукових праць виданий на пошану доктора філологічних наук, професора Катерини Григорівни Городенської з нагоди її ювілею. У ньому вміщено студії з української граматики, авторами яких є учні, послідовники та колеги Катерини Григорівни з різних куточків України. Запропоновані наукові статті присвячені актуальним проблемам граматики української літературної мови початку XXI сторіччя, зокрема теоретичної і прикладної морфології, уживання синтаксичних одиниць, розвитку словотвірної системи у зв'язку з процесами глобалізації та демократизації українського суспільства. Винятково важливого значення надано взаємодії граматичного стандарту і сучасної мовної практики.

Це видання прислужиться насамперед науковцям, викладачам, аспірантам і студентам-філологам, а також усім, хто цікавиться розвитком граматичної думки в Україні.

The collection of scientific papers prepared in honour of the anniversary of Kateryna Horodenska, Doctor of Philology, Professor. It contains studies of Ukrainian grammar written by linguists — students, followers and colleagues of Kateryna Horodenska — from all over Ukraine. The journal brings together research papers covering actual problems of the grammar of Ukrainian literary language at the beginning of the 21st century: theoretical and applied morphology, the functioning of syntactic units, and development of the word-forming system of Ukrainian literary language in connection with the globalization and democratization in Ukrainian society. Papers also offer the utmost importance to the interaction of grammar standard and modern language practice.

It is recommended foremost for linguists, scientists, lecturers, postgraduates, doctoral students, as well as anyone interested in the development of grammatical thought in Ukraine.

716. Данилевська О.М. Українська мова в українській школі на початку XXI століття: соціолінгвістичні нариси / Данилевська О.М. ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Києво-Могилянська академія, 2019. — 360 с. (Ум. друк. арк. 30,0 ; Обл.-вид. арк. 23,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-518-757-8. — (Серія «Студії з українського мовознавства»).

У монографії здійснено комплексний аналіз мовної ситуації в сучасній українській школі, конфігурацію якої визначає формальна та фактична взаємодія української мови як державної з російською та іншими мовами національних меншин, а також мовами, які вивчають як іноземні. На великому масиві даних, отриманих у результаті масового опитування, проведеного в межах Проекту № 62700395 Фонду Фольксваген «Bi- and multilingualism between conflict intensification and conflict resolution. Ethno-linguistic conflicts, language politics and contact situations in post-Soviet Ukraine and Russia» («Бі- та мультилінгвізм: між інтенсифікацією та розв'язанням конфлікту. Етнолінгвістичні конфлікти, мовна політика і контактні ситуації в пострадянських Україні і Росії»), цільового анкетування школярів та учителів, аналізу документів Міністерства освіти і науки України обґрунтовано, що параметри взаємодії мов у загальноосвітніх навчальних закладах не регламентовано нормативними при-

писами, їх визначають закономірності спонтанної комунікації, мовна поведінка й звички учасників навчального процесу, сформовані під впливом мовної ситуації в конкретному регіоні, що й зумовлює неоднорідність мовної ситуації в шкільній освіті в державі загалом: істотно відрізняються мовні середовища шкіл того самого типу в Києві, Львові чи Одесі або Харкові; неоднакові «мовні портрети» навчальних закладів у містечку чи селі й у великому промисловому центрі. Невідповідність статистичних даних про кількість учнів, залучених до навчання українською мовою, і реальних фактів функціонування мов у системі шкільної освіти потрактовано в контексті посттоталітарних деформацій мовної ситуації в Україні. Результати соціолінгвістичного дослідження та його висновки проілюстровано діаграмами, таблицями, схемами. У книжці наведено чимало свідчень учасників фокус-групових дискусій, учнів, їхніх батьків та вчителів. Ці записи не тільки пожвавлюють виклад, а й можуть слугувати матеріалом для майбутніх студій з проблем взаємозв'язку мови і суспільства.

Книжку адресовано мовознавцям, соціологам, фахівцям з мовного планування, учителям та всім, хто цікавиться проблемами української освіти й уболіває за її національний характер та гуманістичне спрямування.

The monograph writes about the findings of a comprehensive language situation analysis in the modern Ukrainian school. It has been carried out, the configuration of which is determined by the formal and actual interaction of the Ukrainian language as the state language with Russian and other languages of national minorities, as well as languages that are studied as foreign. Based on a large array of data, as part of the No. 62700395 Volkswagen Foundation Project «Bi- and multilingualism between conflict intensification and conflict resolution. Ethno-linguistic conflicts, language politics and contact situations in post-Soviet Ukraine and Russia», as well as the questionnaires administered to the target groups of schoolchildren and teachers and the analysis of documents of the Ministry of Education and Science of Ukraine, it has been substantiated that the parameters of the interaction of languages analysis in secondary educational institutions are not subject to regulatory prescriptions, they are determined by the patterns of spontaneous communication, language behaviour and habits of the educational process participants, formed under the influence of the language situation in a particular region, which specifies the heterogeneity of the language situation in the school education in the state as a whole: linguistic environments of the same type schools in Kyiv, Lviv, Odesa or Kharkiv are significantly different; the «language portraits» of educational institutions in the city, village or in a large industrial centre are not the same. The discrepancy in statistics between the number of students taught in Ukrainian and the real facts of the languages used in the school system has been interpreted in the context of post-totalitarian deformations of linguistic environments at schools. The results of sociolinguistic research and its conclusions are illustrated by diagrams, tables, schemes. The book contains a lot of focus group participants' discussions, the pupils', their parents' and teachers' straight talks. These notes and remarks not only enliven the presentation, but can also serve as material for future research on the problems of the relationship between language and society.

The book is addressed to linguists, sociologists, language planners, teachers and anyone who is interested in the problems of Ukrainian education and is rooting for its national character and humanistic direction.

717. Даниленко Л.І. Чеська пареміологія в генетичному, лінгвокогнітивному і дискурсивному висвітленні / Даниленко Л.І. ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019 — 440 с. (Ум. друк. арк. 25,3). — 300 пр. — ISBN 978-617-7621-35-4.

Книга присвячена комплексному дослідженню ключових питань чеської пареміології: які джерела справили вплив на формування її фонду, як пареміологічні одиниці концептуалізують етичні і естетичні, темпоральні і гендерні сфери людського буття, як проявляється їхній комунікативно-функціональний потенціал у дискурсивних практиках.

Для філологів, викладачів, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться проблемами взаємодії мови, культури, мислення.

The book is devoted to the study of Czech paramiology in the genetic, linguistic-cognitive and discursive aspects. For the first time in linguistic Bohemistics the key questions of Czech paramiology are researched: the way sources have affected the formation of its fund, how paroemiological units conceptualize the ethical and esthetical, temporal and gender spheres of human lives, how their communicatory and functional potential is reflected in discursive practices. The study uses an integral approach combining the linguistic taxonomic paradigm with the dynamic modern directions, particularly linguo-cognitive and pragmalinguistic.

For philologists, teachers, graduate students, students and all, who is interested in the problems of co-operation of language, culture, thinking.

718. Діалектологічні студії. Вип. 10. Традиції і новаторство : зб. наук. пр. / відп. ред. : П. Гриценко, Н. Хобзей ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2015. — 592 с. — (Серія «Діалектологічні студії. — (ISBN 966-02-2707-8 (серія)).

Десятий із черги випуск збірника «Діалектологічні студії» містить розвідки, які репрезентують актуальні проблеми сучасної діалектології. Вчені пропонують їх розв'язання з огляду на усталені традиції та сучасну лінгвістичну методологію. У статтях порушено питання взаємовпливів та нашарувань, запозичень, інтерференції тощо на різних мовних рівнях. У збірникові подано матеріали з ономастики та фразеології. Традиційно збірник містить рецензії та інформацію про мовознавчі новинки.

719. Дідун Л.І. Фразеологізми із семантикою інтенсивності в сучасній українській літературній мові / Л.І. Дідун ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 232 с. (Ум. друк. арк. 14,5 ; Обл.-вид. арк. 17,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1716-6. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії досліджено способи і засоби вербалізації категорії інтенсивності у фразеологізмах сучасної української літературної мови. Визначено специфіку категорії інтенсивності; з'ясовано ознаки інтенсивності у семантичній структурі фразеологічних одиниць української мови. Запропоновано тематичну класифікацію фразеологізмів із семантикою інтенсивності, у якій окреслено основні сфери буття людини, шо підлягають інтенсифікації. Досліджено структурно-семантичні особливості фразеологічних одиниць зі значенням інтенсивності.

Для філологів, які цікавляться проблемами фразеології, викладачів, студентів.

The monograph explores the ways and means of verbalizing the intensity category in the phraseologies of modern Ukrainian literary language. The specificity of the intensity category was determined; the signs of intensity in the semantic structure of phraseological units of the Ukrainian language were found. A thematic classification of phraseologisms with intensity semantics is proposed, which outlines the main spheres of human being subject to intensification. Structural-semantic features of phraseological units with intensity value are investigated.

For philologists interested in the problems of phraseology, teachers, students.

720. Загнітко А. Мовознавство: загальне мовознавство : посіб. / Загнітко А. ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Вінниця : Твори, 2019. — 120 с.

Посібник містить виклад рекомендацій із опрацювання курсу, підготовки до практичних занять та організації самостійної роботи. Основний виклад матеріалу удокладнено списком рекомендованої літератури, запропоновано перелік можливих проблемних виступів, а також відповідні практичні завдання, завданням яких постає набуття компетентностей, формування умінь і навичок застосування різноманітних методів, методик і прийомів загального мовознавства (реконструктивного (порівняльно-історичного), внутрішньо реконструктивного, індуктивного, дедуктивного, синхронного, діахронного, експериментального, дистрибутивного, статистичного та ін.), окреслено коло контрольних питань, а також запропоновано список літератури з розмежуванням основної, допоміжної,

наукової та узагальнено-довідкової. Наведена робоча програма відбиває коло модулів, актуалізує обсяг знань та умінь і навичок вивчення курсу мовознавства: загального мовознавства. Приділено увагу об'єктивному рівню граматичного ладу.

Посібник адресований студентам філологічних спеціальностей, аспірантам, молодим науковцям, усім, хто цікавиться питаннями загального мовознавства, його методологією, рівнями мови, їх системною і структурною організацією.

721. Загнітко А. Теорії лінгвістичних учень / Загнітко А. ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Вінниця : Твори, 2019. — 528 с.

У навчальному посібнику схарактеризовано теорії сучасних лінгвістичних вчень із визначенням їх місця і статусу в розвитку мовознавчої думки, з'ясовано напрями й тенденції синтезу лінгвістичної думки з досягненнями географії, психології, психіатрії, соціології, філософії й утворенням нових напрямів, що є прикметою нової лінгвонаукової парадигми, значну увагу приділено закономірностям розвитку герменевтики, прагматики, семіотики, лінгвоперсонології, визначено особливості понятєво-термінологічного апарату кожного лінгвістичного напряму і специфіку його кодифікації й нормалізації. Розгляд теорій сучасних лінгвістичних учень здійснено з урахуванням досягнень світової мовознавчої думки.

Посібник адресовано студентам-магістрантам усіх форм навчання, учителям-словесникам, усім шанувальникам теорії сучасних лінгвістичних учень.

722. Ільченко О.М. Англійська для науковців = The language of science : підруч. / Ільченко О.М. ; Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України. — Київ : Едельвейс, 2019. — 5-те вид., доопрацьов. — 339 с. (Обл.-вид. арк. 78,8). — 60 пр. — ISBN 978-617-7619-14-6.

Ця книга покликана допомогти підготуватися до складання іспиту з англійської мови на рівні С1. У підручнику враховано багаторічний досвід науково-педагогічної роботи автора, накопичений у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України у сфері професійної комунікації, а також результати останніх досліджень у царині лінгвістики та лінгвопедагогіки. Підручник допомагає системно засвоїти сучасну лексику й граматику англійської мови науки, відпрацювати навички письма, перекладу, анотування та редагування наукового тексту, опанувати усне та писемне професійне спілкування англійською мовою з урахуванням її культурної специфіки. Матеріал викладено цікаво, із залученням новітніх даних, використано багато оригінальних наочних таблиць та схем. Він допоможе подальшому вдосконаленню фахової комунікативної компетенції вітчизняних спеціалістів у контексті пожвавлення міжнародної співпраці.

Для науковців усіх спеціальностей, студентів вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, а також учнів старших класів загальноосвітніх шкіл. Підручник стане у нагоді тим, хто готується до складання тестів з англійської мови, у тому числі міжнародних.

Based on the latest linguistics and educational studies, and created primarily for PhD students taking a qualifying examination in English (C1 proficiency level), this up-to-date, comprehensive, user-friendly and well-organized book offers novel approaches toward English for Specific Purposes teaching in Ukraine. It embraces years of teaching and research experience gained at the Research and Educational Center for Foreign Languages, National Academy of Sciences of Ukraine. The textbook is aimed at working out reading comprehension, writing, translation, editing, and communication skills from the perspective of the English language scientific discourse culture specificity.

It should be of interest to PhD candidates, under- and graduate students getting ready to pass the English language qualifying exam in Ukraine and/or English proficiency international standardized tests, high school students, English and science educators, researchers and professional academics, those in the field of international cooperation.

723. Ільченко О.М. International communication: science, technology, education, journalism (English-Ukrainian-Russian Dictionary) = Англо-українсько-російський словник міжнародної комунікації: наука, техніка, освіта, журналістика / Ільченко О.М. ; за заг. ред. Жалая В.Я. ; Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України. – Вид. 4-те, доопрацьов. — Київ : Едельвейс, 2019. — 634 с. (Обл.-вид. арк. 73,7). — 300 пр. — ISBN 978-617-7619-12-2.

Цей словник віддзеркалює сучасні особливості функціонування англійської мови у контекстах науки, техніки, освіти й журналістики. Книга підсумовує багаторічний досвід викладання англійської мови у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України. Особливий наголос зроблено на базових елементах мови, як-от: усталені звороти й ідіоми, неологізми, логічні конектори та їхні синоніми, позаяк словник містить оригінальну систему перехресних посилань. Увагу приділено й так званим псевдодрузям перекладача, а також іншим мовним одиницям, при використанні яких часто припускаються помилок. Матеріал рясно ілюстровано прикладами. Словник покликаний сприяти поліпшенню співпраці на міжнародній арені. Він є своєрідним мостом між англійською та українською й російською мовами й культурами.

Для науковців, журналістів, освітян, перекладачів, студентів вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, учнів старших класів загальноосвітніх шкіл, а також усіх, хто готується до складання тестів з англійської мови, у тому числі міжнародних.

This dictionary has been inspired by the recent advances and developments in science, technology, education, journalism in the international arena. The book accumulates years of research and teaching experience at the Research and Educational Center of Foreign Languages, National Academy of Sciences of Ukraine. This resource contains headwords and relevant synonyms for general vocabulary of science, technology, education, and journalism, i.e. logical connectors, false cognates, idioms, and other linguistic devices. The material is loaded with authentic examples. As such, it would serve as a bridge across British, North American, Ukrainian, and Russian languages and cultures.

It should be of interest to researchers and professional academics, journalists, educators, translators and interpreters, PhD candidates, under- and graduate students getting ready to pass the English language exams in Ukraine and/or English proficiency international standardized tests, high school students, those in the field of international cooperation.

724. Лексикон львівський: поважно і на жарт / Хобзей Н., Сімович О., Ястремська Т., Дидик-Меуш Г. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. — Вид. 4-те, змін. і доповн. — 896 с. (Ум. друк. арк. 90,0). — 1000 пр. — ISBN 978-617-679-729-6. — (Серія «Діалектологічна скриня»).

Фіксація особливостей мовлення Львова XX століття — мета цієї праці. Джерелами слугували насамперед власні спостереження авторок за словниковим фондом мовців рідного міста, а також художня та мемуарна література авторів-львів'ян. Особливістю книги є не тільки тлумачення багатьох, іноді уже призабутих слів, сталих словосполучень, фразеологізмів, прислів'їв та приказок, а й розлогі цитати, у яких згадано про львівські традиції й звичаї, історичні події, особливості побуту. Героями цих мініоповідок є не тільки вигадані персонажі, а й часто відомі львів'яни. «Лексикон львівський» виходить у серії «Діалектологічна скриня», одне із завдань якої — публікація надбань народної мови. Такі видання сприятимуть появі в майбутньому якомога повнішого кадастру словника української мови.

The main purpose of this book is the fixation of the peculiarities of the Lviv speech in the twentieth century. The sources were first and foremost the Authors' own observations of the Hometown Speakers Dictionary, as well as the fiction and memoir literature of Lviv authors. The distinction of the book is the interpretation of many, sometimes forgotten words, phraseologisms, proverbs and sayings, but also miscellaneous quotations, which mention the Lviv traditions and customs, historical events, identity of life. The characters of these mini stories are not only

fictional characters, but often the famous townsfolk. «Lviv Lexicon» is published in the series «Dialectal Chest» («Dialectologichna skrynia»). Its main task is to publish the heritage of the vernacular. Such publications can help with appearance of a complete cadastre of the Ukrainian language dictionary.

725. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 1. Наукова парадигма та основні мовно-інформаційні структури / В.А. Широков, Т.О. Грязнухіна, Г.П. Любченко та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 272 с. (Ум. друк. арк. 22,1 ; Обл.-вид. арк. 12,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8684-9 (т. 1). — (До 100-річчя НАН України).

У першому томі «Лінгвістично-інформаційних студій» викладено засади наукової парадигми Українського мовно-інформаційного фонду, а саме: послідовне втілення погляду на мову як інформаційну систему певного типу, феноменологічний підхід до вивчення мовних явищ та еволюціонізм, який спонукає розглядати мовні феномени не в їх окремішності, а як елементи Всесвіту, що постійно змінюється, підкоряючись певним всезагальним закономірностям. Сформульовано сім лінгвістичних презумпцій — загальних тверджень про природу мови, якими автори керуються, будуючи свої теоретичні концепції та їх застосування. Викладено авторську інтерпретацію системного підходу, яка ґрунтується на експлікації та взаємодії структурних, субстанційних та суб'єктних властивостей досліджуваних мовних систем. На основі зазначених фундаментальних настанов сформульовано універсальний феноменологічний принцип — лексикографічний ефект в інформаційних системах. Цей ефект висвітлює механізм породження з континууму дискретних комплексів відносно стійких семіотично і семантично визначених сутностей, котрі, комбінуючись, породжують феноменальні прояви досліджуваних об'єктів. Інформаційно-феноменологічний підхід та формалізація проявів лексикографічного ефекту в застосуванні до мовних систем приводять авторів до формулювання теорії лексикографічних систем та теорії семантичних станів, які надають потужні концептуальні інструменти до пояснення великого масиву мовних явищ та побудови високоефективних лінгвістичних технологій.

Для фахівців у галузі теоретичної, математичної та прикладної лінгвістики, інформаційних та лінгвістичних технологій, аспірантів і студентів вишів. Книга може бути цікавою для фахівців у галузі антропології культури, когнітології, прикладної семіотики та системного аналізу.

726. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 2. Граматичні системи / В.А. Широков, Т.П. Любченко, Є.В. Купріянов та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 300 с. (Ум. друк. арк. 22,4 ; Обл.-вид. арк. 17,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8685-9 (т. 2). — (До 100-річчя НАН України).

Другий том монографії «Граматичні системи» присвячено викладу граматичних властивостей певного кола мов, який ґрунтується на розвиненому в попередньому томі формалізмі семантичних станів га теорії лексикографічних систем. Запропоновано факторизацію семантичного стану мовної одиниці на граматичну та лексичну компоненти. Аналіз граматичних станів здійснюється в межах, які залишають незмінною лексичну частину відповідного повного семантичного стану. В такий спосіб визначається коло граматичних аспектів, що складають предмет розгляду. Загалом дослідження концентрується навколо словозмінних властивостей мовних систем. Формально визначено поняття словозмінної парадигми для флективних мов (із синтетичним компонентом у словозміні) — української та російської, а також поняття парадигматичного відношення та оператора парадигматизації. Побудовано лексикографічні словозмінні системи для вказаних мов. Реалізація названих систем на великих репрезентативних масивах лексичних даних уможливила побудови практично вичерпних словозмінних

класифікацій — української та російської, а також дозволила створити відповідні віртуальні лексикографічні лабораторії. Аналогічні результати отримано для мов із аналітико-синтетичним компонентом у словозміні — німецької та іспанської. Проведено дослідження іменної словозміни сучасної турецької мови, яка належить до класу аглютинативних. Побудовано загальну морфологічну структуру турецьких іменникових лексем. Із застосуванням формалізму семантичних станів створено теорію граматичної ідентифікації іменникових форм як таких, що перебувають у стані часткової суперпозиції (іменниково-дієслівної) граматичних станів. Такий підхід дозволив збудувати достатньо повну словозмінну класифікацію турецького іменника та відповідну граматичну Л-систему. На основі здобутих результатів створено віртуальну лексикографічну лабораторію турецької іменної словозміни, яку верифіковано на масиві понад 30 тис. лексем (близько 60 млн. словоформ).

727. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 3. Тлумачна лексикографія. Кн. 1. Словник української мови у двадцяти томах / В.А. Широков, Н.М. Заїка, А.П. Загнітко та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 276 с. (Ум. друк. арк. 22,4 ; Обл.-вид. арк. 17,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8686-3 (т. 3, кн. 1). — (До 100-річчя НАН України).

Першу книгу «Словник української мови у 20 томах» третього тому «Тлумачна лексикографія» п'ятитомної монографії «Лінгвістично-інформаційні студії» присвячено викладу лінгвістичних і технологічних засад сучасної тлумачної лексикографії. Його виконано на прикладі проекту «Словник української мови у 20 томах», який здійснюється Українським мовно-інформаційним фондом. Концептуальну основу роботи становлять теорія лексикографічних систем і теорія семантичних станів, викладені у першому томі монографічного видання. Зокрема, тут сформульовано загальний вигляд семантичного стану для одиниць лексичного рівня мови, здійснено декомпозицію цього стану на лексико-граматичну та лексико-семантичну компоненти й ураховано взаємодію граматичної та лексичної семантики, а також параметри синтактики і прагматики. Розроблено структуру лексикографічної системи «Словника української мови», експліковано елементи метамови цієї структури та їх маркери в тексті Словника. Сформульовано основні принципи лексикографування «Словника української мови у 20 томах» (СУМ-20) як сучасного фундаментального академічного твору, який має загальнонаціональне значення. Розроблено критерії добору лексики до Словника. Докладно відпрацьовано й викладено правила подання граматичної інформації до одиниць реєстру в розрізі окремих лексико-граматичних класів. Особливу увагу приділено поданню семантичної інформації і насамперед — розробленню словникових дефініцій. Останні деталізуються як за частиномовною належністю відповідних реєстрових одиниць, так і за їх належністю до певних лексико-семантичних груп. Значну увагу приділено принципам і правилам добору текстово-ілюстративного матеріалу до семантичних станів лексичних одиниць. Оскільки принциповою відмінністю від інших словникових проектів стала орієнтація проекту СУМ-20 на комп'ютерно-комунікаційні технології, то велику увагу в монографії приділено викладу інноваційної інформаційно-комунікаційної технології створення і розвитку тлумачних словників у формі віртуальної лексикографічної лабораторії (ВЛЛ СУМ). З цією метою описано базисні поняття, стандарти та специфікації практичної реалізації ВЛЛ СУМ, пов'язані з застосуванням системотехніки сервіс-орієнтованої архітектури. Формально визначено поняття лексикографічного процесу та подано методику його реалізації у ВЛЛ СУМ. Здійснено виклад процесу парсингу СУМ-11 та автоматичної побудови на цій основі відповідної лексикографічної бази даних, яка стала основою для формування ВЛЛ СУМ. Розроблено користувацький інтерфейс ВЛЛ СУМ (зовнішню модель відповідної Л-системи), описано функції його елементів і технологію роботи з ними; сформульовано принципи адміністрування лексикографічним процесом. Викладено принципи лексикографічної статистики та результати їх застосування для порівняння динаміки лексикографічних параметрів від СУМ-11 до СУМ-20.

728. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 3. Тлумачна лексикографія. Кн. 2. Системна семантика тлумачних словників / В.А. Широков, Н.М. Заїка, Є.В. Купріянов та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 250 с. (Ум. друк. арк. 13,9 ; Обл.-вид. арк. 13,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8687-0 (т. 3, кн. 2). — (До 100-річчя НАН України).

Другу книгу «Системна семантика тлумачних словників» третього тому «Тлумачна лексикографія» п'ятитомної монографії «Лінгвістично-інформаційні студії» присвячено викладу системних ефектів мови, які проявляються при аналізі великих тлумачних лексиконів. Сформульовано вимоги лексикографічної повноти та замкненості, що висуваються до великих тлумачних словників, і проаналізовано логіко-лінгвістичні наслідки, які випливають з цих вимог. Уведено поняття автоморфізмів Л-систем, гіперланцюгів та гіперциклів на лексикографічних структурах і показано їх зв'язок з теоремою Геделя про неповноту формальних систем. Із застосуванням ВЛЛ «Словник української мови» досліджено особливий клас дефініцій тлумачного словника — так звані формули квазісемантики, і сформульовано завдання про визначення ядра лексичної системи української мови. Запропоновано уніфіковане представлення одиниць лексичного рівня та колокацій в єдиній формальній моделі на основі узагальнення поняття граматичного стану мовних одиниць. Досліджено та викладено закони формування еквісемантичних рядів для українського дієслова та іменника. Для зазначених лексико-граматичних класів досліджено ряд семантичних властивостей та побудовано відповідні лексико-семантичні класифікації. Системні засади теорії лексикографічних систем та теорії семантичних станів застосовано до побудови концептуальних моделей лексикографічних систем тлумачного типу для іспанської й турецької мов. На цій основі розроблено моделі відповідних віртуальних лексикографічних лабораторій (з комп'ютерною реалізацією для турецької мови).

729. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 3. Тлумачна лексикографія. Кн. 3. Динаміка лексико-семантичного складу Словника української мови у двадцяти томах / В.А. Широков, Л.О. Симоненко, Н.В. Стратулат та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 230 с. (Ум. друк. арк. 13,9 ; Обл.-вид. арк. 13,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8688-7 (т. 3, кн. 3). — (До 100-річчя НАН України).

Третя книга «Динаміка лексико-семантичного складу Словника української мови у двадцяти томах» третього тому «Тлумачна лексикографія» п'ятитомної монографії «Лінгвістично- інформаційні студії» містить аналіз активних процесів розвитку лексичного складу української мови з 80-х років XX ст. до сьогодення: загальновживаної, біблійної й термінологічної лексики, представленої у тлумачних словниках української мови в 11-ти й 20-ти томах (СУМ-11 і СУМ-20). Висвітлено теоретичні проблеми дослідження розвитку лексико-семантичної системи української літературної мови, визначено роль зовнішніх і внутрішніх чинників, які впливають на динамічний характер словникового складу мови й зумовлюють виникнення якісних та кількісних лінгвальних змін. Проведено дослідження загальновживаної лексики: основних інноваційних входжень до СУМ-20 — деривацийних та семантичних неологізмів. Застосування словотворчого аналізу дало змогу описати деривацийні утворення, дослідити основні способи творення, виявити продуктивні словотвірні типи, окреслити найважливіші тематичні групи новацій. На основі компонентного аналізу досліджено семантичні неологізми, охарактеризовано семантичний процес метафоризації, шо зумовив появу нових значень, встановлено головні твірні моделі, які лягли в їх основу, а також сфери функціонування інноваційних одиниць в українській літературній мові. Описано лексику і фразеологію Святого Письма, яка знайшла системне представлення в СУМ-20 через залучення нових реєстрових слів, заміну дефініцій слів та усталених словосполучень, розвиток семантичної структури лексем, значне розширення ілюстративної

бази. Здійснено комплексний аналіз термінології, яка є суттєвою частиною реєстру кожного великого тлумачного словника. Її дослідження в СУМ-11 та СУМ-20 дозволяє простежити еволюцію основного термінологічного складу української мови. Опис словотвірних моделей дав змогу дослідити способи творення доданих термінологічних одиниць, виявити їхні продуктивні типи й основні значення. На основі семного аналізу простежено процес термінологізації загальновживаних слів. Аналіз нової термінологічної лексики, введеної до реєстру Словника української мови у 20-ти томах, дозволив виявити найактивніші лексико-деривaційні мовні процеси, дослідження яких сприяє формуванню уявлення про роль та місце термінів у мові.

730. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 4. Корпусна та когнітивна лінгвістика / В.А. Широков, О.В. Булгаков, Н.М. Заїка та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 246 с. (Ум. друк. арк. 22,1 ; Обл.-вид. арк. 13,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8689-4 (т. 4). — (До 100-річчя НАН України).

Четвертий том «Корпусна та когнітивна лінгвістика» п'ятитомної монографії «Лінгвістично-інформаційні студії» присвячено викладу теоретичних і технологічних засад корпусної лінгвістики. Особливу увагу приділено розробленню Українського національного лінгвістичного корпусу (УНЛК) та його численним застосуванням у проведенні різноманітних лінгвістичних і когнітологічних досліджень та укладанні лексикографічних праць, насамперед академічного Словника української мови в 20 томах. Погляд на лінгвістичний корпус (ЛК) як на велику колекцію інформаційно і лінгвістично анотованих масивів природномовних текстів спонукає до розроблення структури та архітектури цих лінгвоінформаційних систем, методів ідентифікації, стандартизації та експлікації (маркування) їх структурних елементів. У цьому зв'язку окреслено роль спеціальних мов маркування (SGML, HTML, XML etc.) і різноманітних форматів подання бібліографічної та лінгвістичної інформації в технологіях побудови ЛК. Розглянуто лінгвістичні та системотехнічні засади побудови УНЛК та його основних структурних підсистем: бібліографічної та лінгвістичної, які забезпечують індексування об'єктів зберігання, створення, редагування та оперування повнотекстовим індексом, забезпечення бібліографічного і повнотекстового багатокритеріального пошуку, статистичні та сервісні функції маніпулювання корпусними даними. Значну увагу приділено лінгвістичним дослідженням, проведеним у Фонді на матеріалі УНЛК: вивченню різних типів омонімії лексичної системи української мови, функціонуванню прийменникових конструкцій в українських текстах, одержанню статистичних параметрів та визначенню ступеня фонетичності писемного варіанту української мови. Отримані результати мають велике значення для розроблення цифрових систем опрацювання природної мови (орфокоректори, системи семантичної інтерпретації, лінгвістичної концептографії та машинного перекладу, аналізатори та озвучувачі текстів та ін.). Окремий розділ присвячено застосуванню корпусних технологій у сфері теорії, та технології проведення різного роду лінгвістичних експертиз природномовних текстів.

731. Лінгвістично-інформаційні студії : праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Дослідження 1991—2018 років. Т. 5. Віртуалізація лінгвістичних технологій / В.А. Широков, Ю.І. Вербіненко, М.В. Надутенко та ін. ; за заг. ред. В.А. Широкова ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ, 2018. — 239 с. (Ум. друк. арк. 22,1 ; Обл.-вид. арк. 13,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8683-2 (заг.). — ISBN 978-966-02-8690-0 (т. 5). — (До 100-річчя НАН України).

П'ятий том «Віртуалізація лінгвістичних технологій» п'ятитомної монографії «Лінгвістично-інформаційні студії» присвячено викладу науково-технічних засад сучасної лінгвістичної інфраструктури, а саме дослідженню та розробленню моделей, методів та засобів віртуалізації лексикографічних систем як універсальних мовно-інформаційних конструкцій,

призначених для розв'язання широкого кола завдань прикладної лінгвістики. Серед них відзначимо забезпечення професійної взаємодії територіально розподілених колективів фахівців, які працюють над виконанням спільних проектів, функціонування лінгвістичних корпусів у високоефективних інформаційно-обчислювальних суперкомп'ютерних системах, застосування хмаринних та Grid-технологій у розподілених системах опрацювання природної мови тощо. Проблема віртуалізації вважається однією з основних проблем сучасної мережевої інформаційної інфраструктури. Особливе значення для неї мають лінгвістичні засоби, які зараз визнаються головним інструментом інтелектуалізації Інтернету. У монографії викладено формальну модель віртуалізації лексикографічних середовищ. При цьому значну увагу приділено поняттю «віртуального» в інформаційно-комунікаційних системах, аналізу архітектурних, системотехнічних та програмних принципів побудови віртуалізованих Л-систем та віртуальних лексикографічних лабораторій. Окреслено сучасний стан Grid-середовищ, хмаринних технологій і досліджено можливості їхнього застосування для віртуалізації лексикографічних систем та середовищ. Побудовано моделі віртуалізації інструментальних лексикографічних лабораторій і корпусних лінгвістичних технологій. Це дозволило створити й довести до практичного ряд конкретних систем, які мають велике прикладне значення: Віртуальна лексикографічна лабораторія «Етимологічний словник української мови», Віртуальна лабораторія «Зварювання», Віртуальна лексикографічна лабораторія «Українсько-кримськотатарський словник», Український національний лінгвістичний корпус та ін. На їхній основі створено низку мовно-інформаційних продуктів, які застосовуються в практичній діяльності фахівцями-предметниками (етимологія, зварювання, металургія та ін.), а також при автоматизованій побудові онтологій предметних галузей, інформатизації навчального процесу.

732. Марєєв Д.А. Атлас східнополіських говірок [Електронний ресурс] / Марєєв Д.А. ; Ін-т української мови НАН України. — Київ, 2019. — 463 с. — ISBN 978-966-02-9121-8.

В атласі східнополіських говірок скартографовано елементи фонологічної, морфологічної, синтаксичної та лексичної систем східнополіських говірок. Застосовано біхронне картографування: зіставлено матеріали, зафіксовані в середині XX ст., представлені в «Атласі української мови», і зібрані автором протягом 2010—2016 рр. за тією ж програмою в тому самому мовному просторі.

Для мовознавців, насамперед діалектологів, істориків, викладачів, студентів, учителів та всіх, хто цікавиться говірковим мовленням.

Elements of phonological, morphological, syntactic and lexical systems of East Polessian dialects have been mapped in this atlas. The bichronous mapping was applied: the materials recorded in the middle of the twentieth century which were presented in the «Atlas of the Ukrainian Language» and the materials recorded by the author during the period of 2010—2016 years according to the same program in the same linguistic space are compared.

For linguists, especially dialectologists, historians, lectures, students, teachers and anyone who is interested in dialect speech.

733. Масенко Л.Т. Суржик: між мовою і язиком / Масенко Л.Т. ; Ін-т української мови НАН України. — Київ: Києво-Могилянська академія, 2019. — 2-ге вид., зі змінами і доповн. — 232 с. (Ум. друк. арк. 14,5). — 500 пр. — ISBN 978-966-518-759-2.

У книжці висвітлено історію виникнення, поширення й сучасного побутування змішаних українсько-російських форм усного мовлення, відомих під назвою «суржик». Як специфічне явище мовного життя України суржик розглянуто не тільки в мовознавчому, а й соціокультурному та психолінгвістичному аспектах. Окрему увагу приділено аналізові функцій змішаного українсько-російського мовлення в художній літературі, масовій культурі і соціальних мережах.

Книжка призначена для студентів-філологів, викладачів вищої школи і вчителів української мови, але вона може зацікавити й ширшу аудиторію.

The book is devoted to the history of emergence, spread and modern existence of the mixed Ukrainian-Russian forms of spoken language, known as «surzhyk». Investigated here is not only the linguistic nature of surzhyk, but also it's social, cultural and psycholinguistic aspects. Particular attention is paid to the analysis of the functions of mixed Ukrainian-Russian language in fiction, mass culture and social networks.

The book will be useful for students-philologists, teachers and all interested readers.

734. Мирошніченко І.М. Практична фонетика польської мови з елементами правопису : навч. посіб. / Мирошніченко І.М. ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — К., 2019. — 53 с. (Ум. друк. арк. 2,5). — 100 пр.

У навчальному посібнику вміщено основні відомості про вимову звуків польської мови та про особливості наголошування слів. Поряд із деякими правилами вимови подано інформацію орфографічного характеру. З огляду на те, що посібник адресований україномовним студентам-початківцям, орфографічний матеріал викладено в зіставленні з українським. Виклад теоретичних положень із польської фонетики та орфографії супроводжують вправи. З метою подолання помилок, що їх роблять у польському мовленні українські студенти під впливом небажаної міжмовної інтерференції, у посібнику залучено абсолютні та часткові польсько-українські міжмовні омоніми. В Польсько-українському словничку абсолютних міжмовних омонімів зібрано слова, які зустрічаються на сторінках посібника. У заключній частині посібника вміщено оригінальні поетичні тексти польських авторів.

Навчальний посібник розрахований на студентів українських вищих навчальних закладів, викладачів й усіх, хто починає вивчати польську мову як іноземну.

The handbook contains basic information on the pronunciation of sounds of the Polish language and on the features of pronunciation of words. Spelling information is provided along with some pronunciation rules. Considering that the handbook is addressed to Ukrainian-speaking beginner students, the spelling material is compared with Ukrainian. An outline of theoretical concepts in Polish phonetics and spelling is accompanied by exercises. In order to overcome the mistakes that are made in Polish by Ukrainian students under the influence of unwanted interlingual interference, the handbook includes absolute and partial Polish-Ukrainian interlingual homonyms. The Polish-Ukrainian dictionary of absolute interlingual homonyms contains words that are found on the pages of the handbook. The final part of the handbook contains original poetic texts by Polish authors.

The handbook is intended for students of Ukrainian higher education institutions, teachers and anyone who begins to learn Polish as a foreign language.

735. Мялковська Л.М. Мова художніх творів І.С. Нечуя-Левицького: лексикографічна і лінгвокогнітивна рецепція / Мялковська Л.М. ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. — 608 с. (Ум. друк. арк. 49,4 ; Обл.-вид. арк. 48,0). — 300 пр. — ISBN 978-966489-455-2. — (Серія «Студії з українського мовознавства»).

У монографії запропоноване нове трактування мовотворчості українського культурного діяча, класика української літератури І.С. Нечуя-Левицького. Лінгвокогнітивний аналіз художніх текстів письменника, присвячених зображенню української інтелігенції 60-х — 90-х рр. XIX ст., виявив характерні ознаки ідіостилю автора, творення концептуальних для його мовомислення образів, зокрема образу європейського українця-інтелігента, а також мовного портрета м. Києва. За лінгвоструктурою художньої оповіді письменника змодельовано соціальний зріз тогочасного українського суспільства, у якому актуальним було питання національно-мовної ідентичності. У виданні подано інформацію про лінгвокультурні орієнтири І.С. Нечуя-Левицького, а також уміщено додаток «Лексика творів І.С. Нечуя-Левицького» (показник кількості слововживань).

Для науковців-філологів, аспірантів та студентів закладів вищої освіти.

The monograph proposes a new interpretation of the linguistic work of the Ukrainian cultural figure, a classic of Ukrainian literature by I.S. Nechuy-Levytsky. A linguistic analysis of the writer's artistic texts, dedicated to the depiction of the Ukrainian intelligentsia of the 1960s and 1990s, revealed characteristic features of the author's idiostyle, the creation of conceptual images for his language of thinking, including the image of a European Ukrainian intellectual, as well as a language portrait of Kyiv. According to the linguistic structure of the writer's artistic story, the social section of the contemporary Ukrainian society was modeled, in which the question of national-linguistic identity was relevant. The publication provides information on the linguistic and cultural landmarks of IS Nechuy-Levytsky, as well as the appendix «The vocabulary of works by I.S. Nechuy-Levytsky» (an indicator of the number of words used).

For philological scholars, graduate students and students of higher education institutions.

736. Общеславянский лингвистический атлас. Серия фонетико-грамматическая. Вып. 9. Рефлексы *tort, *tolt, *tert, *telt / отв. ред. П.Е. Гриценко и Н.П. Антропов ; Ин-т украинского языка НАН Украины. — Брно, 2019. — 188 с.

Очередной выпуск фонетико-грамматической серии ОЛА посвящен судьбе рефлексов *tort, *tolt, *tert, *telt в славянских диалектах. Материалы тома вводят в научный оборот новую информацию о сходствах и различиях славянских диалектов в области исторической фонетики и дают возможность ярче представить диалектную дифференциацию лингвистического ландшафта современной Славии.

Черговий випуск фонетико-граматичної серії ЗЛА присвячений долі рефлексів *tort, *tolt, *tert, *telt у слов'янських діалектах. Матеріали тому вводять в науковий обіг нову інформацію про схожість і відмінність слов'янських діалектів у сфері історичної фонетики і дають можливість яскравіше уявити діалектну диференціацію лінгвістичного ландшафту сучасної Славії.

737. Плугатар мовознавчої ниви : зб. наук. пр. / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019 — 268 с. (Обл.-вид. арк. 13,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-489-450-7.

Збірник наукових праць, підготовлений в Інституті мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, складають тексти доповідей, виголошених на Міжнародній науковій конференції, присвяченій 110-ій річниці від дня народження академіка І.К. Білодіда. Статті, представлені у збірнику, розкривають роль І.К. Білодіда в розвитку українського мовознавства, показують сучасний розвиток його ідей та сформованих ним напрямів мовознавчих досліджень.

Collection of scientific works, prepared in O.O. Potebnia Institute of Linguistics of the NAS of Ukraine, fold texts of the lectures pronounced at International scientific conference. A conference is sanctified to the 110th anniversary from the birthday of academician I.K. Bilodid. The articles expose the role of I.K. Bilodid in development of Ukrainian linguistics, show modern development of his ideas and directions of linguistic researches formed by him.

738. Повідомлення Української ономастичної комісії / відп. ред. С.О. Вербич ; Ін-т української мови НАН України. — Луцьк : Терен, 2019. — Вип. 4 (19). — 112 с. (Ум. друк. арк. 6,5). — 100 пр. — ISBN 978-617-7680-69-6. — (Серія «Бібліотека української ономастики»).

Матеріали чергового випуску інформують про назвознавчі дослідження в Хмельницькому національному університеті за 2015—2019 рр., нові ономастичні праці, дисертації з ономастики, хроніку ономастичних подій тощо.

The materials of the regular issue informing on the onomastical research in the Khmelnitsky National University in 2015—2019th, new onomatological works and theses and current onomatological developments chronicle.

739. Синтаксис української мови : хрестоматія. У 2 ч. / упоряд. А. Мойсієнко, В. Чумак, С. Шевель ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ : Київський ун-т, 2019. — Ч. 1. — 565 с. ; Ч. 2. — 326 с.

У хрестоматії систематизовано авторські концепції опису синтаксичної системи сучасної української мови, подано наукові розвідки, які стосуються тлумачення проблемних питань формально-граматичного, семантико-синтаксичного та комунікативного аспектів функціонування синтаксичних одиниць. Розділи хрестоматії охоплюють царину синтаксикологічних досліджень, присвячених висвітленню історії, теорії та практики комунікативної природи речення (простого, ускладненого та складного), граматичного статусу та типології словосполучення, традиційно виділюваного в системі граматикологічного інструментарію мови, а також синтаксичної стилістики й сучасної текстології.

Для студентів філологічних спеціальностей, аспірантів, учителів, викладачів вищих закладів освіти, науковців та дослідників синтаксичного ладу сучасної української мови.

740. Скарби українських говорів: тексти про борщ / відп. ред. Н. Хібеба, В. Лєснова ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2019. — 320 с. (Ум. друк. арк. 12,1). — 300 пр. — (Серія «Діалектологічна скриня». — ISBN 966-02-2982-8 (серія). — ISBN 978-966-02-8933-8).

Пропонований збірник текстів про борщ — це нова сторінка в українській діалектній текстографії. Записи експлораторів із різних регіонів України діють змогу досить повно представити не лише особливості приготування борщу, кулінарної страви, яка стала одним із маркерів українства, а й її обрядову значущість. Репрезентовано суцільні цільові тексти-розповіді про приготування традиційного українського борщу та фрагментарні, дібрані з принагідних розповідей інформантів різного віку, здебільшого жіноцтва.

The proposed collection of texts about borscht is a new page in Ukrainian dialectal textography. This dish has become one of the markers of Ukrainian culture. Dialectal records from different regions of Ukraine make it possible to represent all the peculiarities of borscht cooking, but also its ritual significance. The whole texts-narrations about the preparation of traditional Ukrainian borsch, as well as fragmentary texts, selected from the relevant stories from informants of different ages, mostly women are introduced.

741. Словник української мови. У 20 т. Т. 10. НАСТУП — ОБМІЛЬ / уклад. : І.В. Шевченко, В.М. Білоноженко, В.О. Винник та ін. ; ред. кол. : В.А. Широков (гол.), О.О. Тараненко (заст. гол.), С.Я. Єрмоленко та ін. ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ, 2019. — 992 с. (Ум. друк. арк. 104,2 ; Обл.-вид. арк. 157,7). — 1000 пр. — ISBN 978-966-00-1050-5 (заг.) ; ISBN 978-966-02-9035-8 (т. 10).

Десятий том академічного тлумачного Словника української мови у 20 томах охоплює загальновживану лексику сучасної української літературної мови, поширені терміни, діалектизми, усталені словосполучення. Джерела, використані у Словнику, відображають лексику текстів художньої літератури починаючи з кінця XVIII століття до наших днів, Біблії, народної творчості, публіцистики, науково-популярних і наукових праць, мови засобів масової інформації, мови Інтернету та ін. Десятий том Словника містить 9910 словникових статей.

Словник розрахований на широке коло користувачів, усіх, кого цікавить українська мова.

742. Слово — словник — корпус : наук. зб. присвячено Світлій пам'яті Наталі Хобзей / відп. ред. : П. Гриценко, Н. Хобзей, Г. Аркушин та ін. ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2018. — 374 с. (Ум. друк. арк. 17,0). — 300 пр. — (Серія «Діалектологічні студії». — ISBN 966-02-2707-8 (серія). — ISBN 978-966-02-8693-1 (вип. 11)).

Одинадцятий випуск збірника «Діалектологічні студії» містить статті, які стосуються діалектного словникарства, його особливостей та основних аспектів становлення. У матеріалах порушено питання структурування та диференціації лексики українських говорів, проблеми її представлення в лексикографічних працях. Актуальними є дослідження з історичної діалектології. Традиційно подано огляди та рецензії.

743. Томіленко Л. Лексичний фонд української мови початку ХХ ст. і сучасні прізвища : словник-довідник / Людмила Томіленко ; Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Івано-Франківськ : Фоліант, 2019. — 100 с.

Пропонований словник-довідник містить слова, відібрані з російсько-українських перекладних лексикографічних праць початку ХХ століття, що нині побутують у мові переважно як власні назви — прізвища. З'ясовано й подано значення цих слів.

Для науковців, викладачів, студентів, учнів та всіх, кого цікавить словникарська спадщина минулих років й українська антропонімія.

744. Українська мова в контексті сучасної славістики [Електронний ресурс] / Н.Ф. Клименко, Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк, Ю.В. Романюк ; відп. ред. Є.А. Карпіловська ; Ін-т української мови НАН України. — Київ, 2019. — 660 с. (Ум. друк. арк. 27,5). — ISBN 978-966-02-8937-6. — Режим доступу : r2u.org.ua/data/other/Ukr.mova_v_konteksti_suchasnoi_slavistyky(2019).pdf

Монографію підготовлено для вшанування пам'яті доктора філологічних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії наук України Ніни Федорівни Клименко з нагоди 80-річчя від дня її народження. Книга подає праці Н.Ф. Клименко, а також її учнів і колег Є.А. Карпіловської, Л.П. Кислюк і Ю.В. Романюк з актуальних проблем дослідження української мови, опубліковані в закордонних славістичних виданнях. У статтях обговорено проблеми граматики, словотвору, лексикології, фразеології, термінології та лексикографії української мови в контексті актуальної проблематики сучасної лінгвославістики, у зіставленні з іншими слов'янськими та неслов'янськими мовами. У фокусі уваги авторів — вивчення ресурсів, способів і тенденцій розвитку словотворення, динаміка мовних норм, мовна концептуалізація та категоризація світу, термінування та детермінування лексикону, співвідношення центру й периферії мовних систем, нові підходи до опису мовних одиниць та технології укладання нових словників.

Для науковців, викладачів, аспірантів та вчителів, усіх, зацікавлених проблемами розвитку української мови та сучасної лінгвославістики.

The monograph was prepared to honor the memory of the Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine Nina Fedorovna Klimenko on the occasion of the 80th anniversary of her birth. The book presents the works of N.F. Klimenko, a also her students and colleagues E.A. Karpilovska, L.P. Kisliuk and Iu.V. Romaniuk, of current problems of Ukrainian language studies, published in foreign Slavic editions. The articles discuss the problems of grammar, word formation, lexicology, phraseology, terminology and lexicography of the Ukrainian language in the context of current issues of modern linguistics, in comparison with other Slavic and non-Slavic languages languages. The focus of the authors' attention is to study the resources, methods and trends of development word formation, dynamics of linguistic norms, linguistic conceptualization and categorization of the world, termination and determination of the vocabulary, the ratio of the center and the periphery of the language systems, new approaches to describing linguistic units, and technology for compiling new dictionaries.

For academics, teachers, graduate students and teachers, anyone interested in problems development of the Ukrainian language and modern linguistic.

745. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 392 с. (Обл.-вид. арк. 22,1). — 3000 пр. — ISBN 978-966-00-1728-3.

Нова редакція Українського правопису подає уточнені й доповнені правила написання загальних і власних назв українського та іншомовного походження, деталізовані правила вживання розділових знаків. В усіх розділах оновлено ілюстративний матеріал.

Для всіх, хто прагне писати, дотримуючись норм сучасної літературної мови.

The new release of the Ukrainian spelling gives the specified and complemented rules writing of the general and own names of the Ukrainian and foreign origin, gone into detail rules of the use of signs of punctuation. Illustrative material is renewed in all divisions.

For all, who aims to write, adhering to the norms of modern literary language.

746. У просторі культури мови і стилю. Світлані Яківні Єрмоленко : зб. наук. пр. / упоряд. : С.П. Бибик, Т.А. Коць ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. — 328 с. (Ум. друк. арк. 22,0 ; Обл.-вид. арк. 19,1). — 500 пр. — ISBN 978-617-7621-08-8. — (Серія «Глибини рідної мови…»).

Збірник створений на пошану видатного мовознавця — фахівця в галузі лінгвостилістики, лінгвофольлористики, лінгвокукраїнознавства, граматики, історії української літературної мови, культури мови, лінгводидактики, члена-кореспондента НАН України С.Я. Єрмоленко. Видання містить статті з проблем теоретичної і практичної лінгвостилістики та розвитку її терміноапарату, ідіостилістики, лінгвософії українських літературних текстів, соціолінгвістики, політичної дискурсології, історії української лінгвістики тощо, охоплюючи широкий діапазон напрямків, пов'язаних з зацікавленнями цього вченого. У збірнику також уміщений список праць С.Я. Єрмоленко.

The collection was created in honor of the outstanding linguist - a specialist in the field of linguistic, linguistic, literary, linguistics, ethnography, grammar, history of the Ukrainian literary language, culture, language, linguodidactics, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine S.Ya. Yermolenko. The publication contains articles on the problems of theoretical and practical linguistic stylistics and the development of its terminology apparatus, idiostylistics, lingvosophy of Ukrainian literary texts, sociolinguistics, political discourse, the history of Ukrainian linguistics, etc., covering a wide range of areas related to the interests of this scientist. The collection also contains a list of works by S.Ya. Yermolenko.

747. Хобзей Н. Наукові студії: діалектологія, етнолінгвістика, лексикографія / Наталя Хобзей ; упор. О. Сімович ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. — Львів, 2019. — 832 с. (Ум. друк. арк. 51,0). — 300 пр. — (Серія «Діалектологічна скриня». — ISBN 966-02-2982-8 (серія). — ISBN 978-966-02-8984-0).

У книзі зібрано найважливіші праці відомого діалектолога, етнолінгвіста — Світлої Пам'яти Наталі Хобзей — багатолітнього завідувача відділу української мови Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, кандидата філологічних наук, старшого наукового співробітника, дійсного члена Наукового товариства ім. Шевченка, голови Мовознавчої комісії НТШ, члена Президії НТШ, члена етнолінгвістичної та діалектологічної комісій Міжнародного комітету славістів. Пропонований збірник містить шість розділів, які репрезентують основні напрями наукових студій дослідниці, а також бібліографію її праць. Статті присвячено теоретичним і практичним проблемам української діалектології, зокрема лексикології та лексикографії, етнолінгвістики, історичної діалектології та ін. Важливим фрагментом розділу «Між світом і антисвітом»: демо-німікон» є етнолінгвістичний словник «Гуцульська міфологія», який вже став бібліографічною рідкістю. Подано короткі розвідки про відомих діалектологів та лексикографів, поціновувачів рідного слова, а також рецензії.

The book contains the most important materials of the famous dialectologist, ethnolinguist — in Hallowed Memory of Natalia Khobzey. She was a long-time head of the Ukrainian

language department of I. Krypiakevich Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, PhD, senior scientist, member of the Shevchenko Scientific Society, the chairman of the Linguistic Commission of NTSh, a fellow of the Presidium of NTSh, a fellow of the ethnolinguistic and dialectological commissions of the International Committee of Slavs. The proposed book contains six sections, which represent the main directions of scientific studies of the researcher, as well as a bibliography of her writings. The articles are devoted to the theoretical and practical problems of Ukrainian dialectology, lexicology and lexicography, ethnolinguistics, historical dialectology, etc. An important part of the section «Between the World and the Anti-world: Demonimicon» is the ethnolinguistic dictionary «Hutsul Mythology», which became a bibliographic rarity. Brief information about famous dialectologists and lexicographers, connoisseurs of the native word, as well as reviews are given.

748. Чернобров Ю.А. Історія синтаксичних термінів української мови XIX — перша половина XX ст. / Юлія Чернобров ; Ін-т української мови НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 184 с. (Ум. друк. арк. 11,5 ; Обл.-вид. арк. 12,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1704-7. — (Проєкт «Наукова книга. Молоді вчені»).

У монографії схарактеризовано стан створення синтаксичної термінології української мови в контексті історичного термінознавства; простежено тенденції в розвитку цієї термінології з опертям на наукові джерела XIX — 50-х років XX ст.; з'ясовано вплив мовних і позамовних чинників на формування синтаксичної термінології української мови; встановлено особливості розвитку термінологічних найменувань понять синтаксису словосполучення, простого та складного речення; випрацювано й введено до наукового обігу модель історичного паспорта синтаксичного терміна.

Для мовознавців, викладачів і студентів філологічних факультетів, учителів та учнів.

The monograph deals with the evolution of Ukrainian syntactic terminology in the context of historical terminology; trends to describe the development of this terminology have been traced according to rich data from scientific sources of the 19th — the first half of the 20th century; the influence of linguistic and extralinguistic factors on the formation of Ukrainian syntactic terminology is stated; historical peculiarities of terminological nominations to denote concepts for syntax of phrase, simple, compound and complex sentences are investigated; the model of the historical passport of the syntactic term was developed.

It is recommended for linguists, students of philological departments, teachers and pupils.

749. Шульгач В.П. Нариси з праслов'янської антропонімії. Ч. VI / В.П. Шульгач ; Ін-т української мови НАН України. — Київ, 2019. — 416 с. (Ум. друк. арк. 26,0 ; Обл.-вид. арк. 30,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-7560-7 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8845-4 (ч. VI). — (Серія «Бібліотека української ономастики»).

Книгу присвячено реконструкції праслов'янського антропонімного фонду. На основі фактичного матеріалу слов'янських мов відновлено фрагменти генетичних лексико-словотвірних мікросистем.

Для лінгвістів, фахівців у галузі ономастики та етимології.

The book is devoted to the Proto-Slavonic anthroponymic fund reconstruction. Basing on the Slavonic languages material some fragments of the genetic lexical and word-building microsystems were recovered.

750. Ilchenko O. The wonder of english = Дивовижний світ англійської (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень C1) : навч. посіб. для студентів та аспірантів / Ilchenko O., Bedrych Y., Shelkovnikova Z.; Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України. — Київ : Едельвейс, 2019. — 85 с. (Обл.-вид. арк. 10,1). — 300 пр. — ISBN 978-617-7619-09-2.

Посібник призначений для студентів, аспірантів та здобувачів, котрі вивчають іноземну мову професійного спрямування для підготовки до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1 та готуються до відповідного кваліфікаційного іспиту. Система лексико-граматичних тестів дозволяє ефективно засвоїти матеріал як на заняттях, так і самостійно.

The materials are intended for students, PhD candidates taking a qualifying examination in English at C1 level of the Common European framework of reference for languages. Reading and listening comprehension, vocabulary and grammar tests allow mastering the language both in class and via self-study.

751. Kosmeda T. Delineation of linguopersonology and linguoaxiology / T. Kosmeda, A. Zahnitko, Zh. Krasnobaieva-Chorna ; Ukrainian Lingua-Information Fund of the NAS of Ukraine. — Poznan : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, 2019. — 253 c. — ISBN 978-83-232-3536-1.

The monograph submitted is the first work of the Ukrainian and Polish linguistics which presents aspects of the new linguistics — linguopersonology and elucidates constitutional principles of the theory of linguopersonology and methodological postulates of ego-text and axiophraseme pragmatics. The studying of linguopersonology is promising as it meets social demands and is oriented on the correlation of personality and corporative group, communicative community, enabling not only the statement of existing regularities of the realization of language personality, but also the creation of the technology of protection and self-defence of personality from various informational influences, language and communicative aggression and so on.

The monograph is intended for a wide range of linguists, including linguoculturists, specialists in psycho- and ethnolinguistics.

Монографія є першою працею в українському й польському мовознавстві, в якій презентовано новий розділ сучасної лінгвістики — лінгвоперсонологію — з висвітленням конститутивних засад лінгвістики ego-тексту й аксіофраземної прагматики. Дослідження лінгвоперсонології є перспективним, оскільки відповідає суспільним і соціальним запитам і зорієнтоване на співвідношення особистості і корпоративної групи, комунікативної спільноти, уможливлює не лише констатацію наявних закономірностей реалізації мовної особистості, а й створення технологій захисту та самозахисту мовної особистості від різноманітних інформаційних вплив, мовної та комунікативної агресії та ін.

Монографія розрахована на широке коло мовознавців, зокрема й лінгвокультурологів, спеціалістів із психо- та етнолінгвістики.

752. Виборчий процес 2019 року в Україні у світлі суспільних очікувань / за ред. О.М. Майбороди ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ, 2019. — 384 с. (Ум. друк. арк. 20,0).

У книзі викладено результати дослідження, яке здійснювалося за тематичними блоками: «Українське суспільство у рік парламентських і президентських виборів»; «Український електорат між популізмом і реалізмом»; «Виборча механіка 2019 року»; «Оновлення влади і оновленні України: прогностичні оцінки».

The book outlines the results of a study conducted by thematic blocks: «Ukrainian society in the year of parliamentary and presidential elections»; «Ukrainian electorate between populism and realism»; «Electoral Mechanics 2019»; «Power Updates and Ukraine updates: prognostic estimates».

753. Горбатенко В.П. Футурологія і політика / В.П. Горбатенко ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ : Академвидав, 2019. — 288 с. (Ум. друк. арк. 18,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-8226-92-2 (серія). — ISBN 978-617-572-118-6.

Досліджено розвиток знань про майбутнє, специфіку футурологічної науки та її взаємозв'язків з політикою, галузевих прогностичних і футурологічних досліджень, роль дослідницьких центрів у цілому процесі, а також проблеми цивілізаційного переходу від Модерну до Постмодерну й визначальні тенденції глобалізації. Систематизовано здобутки теорії, методології і практики забезпечення політичного прогнозування, ключові прогностичні ідеї та їх відображення в політиці, методи, алгоритм і напрями прогнозування соціально-політичного розвитку та конструювання реальності.

The development of knowledge about the future, the specifics of futurology science and its relationship with politics, forecasting industry and futurological research is considered. The role of research centers in the comprehensive process, the problems of civilization transition from Modern to Postmodern and determinative trends of globalization are examined. The achievements of the theory, methodology and practices of political forecasting is systematized. The key prognostic ideas and their reflection in politics, methods, algorithm and directions of prediction socio-political development and constructing reality are analyzed.

754. Демократизація політичних інститутів і суспільний розвиток в Україні / за ред. О.О. Рафальського ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ, 2019. — (Ум. друк. арк. 20,0).

Колективна монографія, видана за результатами теми НДР «Політичні механізми реалізації стратегії реформування українського суспільства», що виконувалася протягом 1 вересня 2018 р. — 31 грудня 2019 р. в рамках програми «Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230). Досліджування здійснювалося за трьома тематичними блоками: 1. Демократичні реформи у патерналістському суспільстві; 2. Новації і рудименти в сучасному політичному процесі в Україні; 3. Ціннісні аспекти демократичних змін в Україні.

A collective monograph issued on the basis of the R&D theme «Policy mechanisms for the implementation of the strategy for reforming ukrainian society», which was implemented during September 1, 2018 — December 31, 2019 within the framework of the Program «Support for priority areas of research» Thematic blocks: 1. Democratic reforms in a paternalistic society; 2 Innovations and vestiges in the current political process in Ukraine; 3. Valuable aspects of democratic change in Ukraine.

755. Довгий С.О. Український шлях до демократії й майбутнього інноваційного розвитку / С.О. Довгий, В.Б. Дунець, В.В. Лісничий ; Ін-т телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України. — Київ : Юстон, 2019. — 292 с. (Ум. друк. арк. 18,0). — 300 пр.

У монографії представлені результати дослідження демократії як суспільного явища у світовому та вітчизняному вимірах, історичний аналіз демократичної традиції на землях сучасної України та шлях становлення демократії в незалежній українській державі. Розглянуто парадокси, які супроводжувалися з розвитком демократичної політичної культури в Україні, а також підходи у впровадженні громадянської освіти у систему формальної та неформальної освіти. Опрацьовано інструментарій удосконалення механізмів демократизації та модернізації в Україні шляхом сприяння інноваційної діяльності.

Монографія розрахована для широкого кола науковців, зокрема політологів, істориків, філософів, соціологів, фахівців у сфері державного управління, а також студентів, аспірантів, викладачів й усіх, хто цікавиться проблемами сучасної демократії, політичної культури, засобами електронної комунікації та інноваційною діяльністю.

The monograph presents the results of the study of democracy as a social phenomenon in the world and domestic scale, historical analysis of the democratic tradition in the lands of modern Ukraine, and the way of becoming a democracy in an independent Ukrainian state. The paradoxes that accompanied the development of democratic political culture in Ukraine, as well as approaches to the introduction of civic education into the system of formal and non-formal education are considered. The tools for improving the mechanisms of democratization and modernization in Ukraine by facilitating innovative activities were developed.

The monograph is designed for a wide range of scholars, including political scientists, historians, philosophers, sociologists, public administration specialists, as well as students, graduate students, teachers and everyone, who interested in the issues of modern democracy, political culture, electronic communication tools, and innovation.

756. Досвід та перспективи трансформації пострадянського простору в контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів : зб. наук. пр. / за заг. ред. А.Г. Бульвінського ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ, 2019. — 278 с. (Ум. друк. арк. 11,6). — ISBN 978-966-02-8815-7.

У збірнику наукових праць представлено статті, в яких аналізується досвід та перспективи трансформації пострадянського простору у контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів. Автори досліджують їх вплив на структуризацію геополітичного простору, національні держави, соціально-економічні та геополітичні перспективи розвитку країн пострадянського простору, демократію. Також окремо розглядається вплив низки специфічних чинників на трансформацію пострадянського простору, зокрема ролі України, КНР та Індії у цих процесах, особливостей формування політичних інститутів у Центральній Азії та геоекономічного позиціювання Білорусі, цивілізаційних та історичних засад розвитку пострадянських країн.

757. Західні інтерпретації російсько-українського конфлікту. Аналітична доповідь / за ред. В.М. Кулика ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ, 2019.

У роботі систематично досліджено інтерпретації російсько-українського конфлікту та його впливу на міжнародні стосунки в академічних і експертно-аналітичних текстах ключових держав ЄС і НАТО.

The paper systematically investigates interpretations of the Russian-Ukrainian conflict and its impact on international relations in the academic and expert-analytical texts of key EU and NATO countries.

758. Інклюзивний вимір розвитку міст — центрів ділової активності України: тенденції та перспективи : наукова доповідь / наук. ред. М.І. Мельник ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень

ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 55 с. (Ум. друк. арк. 12,7). — 100 пр. — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія)).

У науковій доповіді визначено основні завдання інклюзивного розвитку як сучасної платформи формування моделі сталого зростання економіки; проаналізовано залежності між показниками соціально-економічного розвитку та якості (комфортності) життя для мешканців міст України; досліджено еластичність динаміки розвитку міст і регіонів загалом. Визначено пріоритети зміни бізнесмоделей малого та середнього підприємництва у забезпеченні інклюзивного зростання міст. Проаналізовано сучасні тенденції розбудови ІТ-сфери як ключового рушія в досягненні цілей інклюзивного розвитку та визначена соціально-економічна роль ІТ кластерів у розвитку міст. Обґрунтовано першочергові заходи для досягнення цілей інклюзивного розвитку міст і регіонів.

Видання може бути корисним при виробленні, прийнятті та реалізації рішень у сфері регіональної політики на різних рівнях управління, для науковців, студентів, практиків і тих, хто цікавиться питаннями місцевого і регіонального розвитку.

759. Інтеграційні перспективи України в контексті російської агресії в Криму та на Донбасі: аналіз підходів парламентських політичних сил / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ, 2018. — 328 с. — 200 пр. — ISBN 978-966-02-8715-0.

Мета проекту полягає у дослідженні інтерпретацій та оцінок викликів й інтеграційних перспектив України парламентськими політичними силами у контексті російської агресії в Криму та Донбасі. Парламентські політичні сили, обрані в 2014 р., вперше в історії незалежної України змушені були діяти в умовах війни, законодавчо забезпечуючи політичний процес у державі, і, зокрема, враховуючи виклики і загрози, що надходять від агресора, законодавчо убезпечити в майбутньому інтеграцію Донбасу і Криму до Української держави, шанси України на євроінтеграцію. Натомість спостерігається несвоєчасність, суперечність рішень, що приймаються парламентськими політичними силами, лунають популістські заяви, формулювання низки законодавчих документів вимагають більшої конкретики. Крім того, ознака часу — просування/лобіювання парламентарями власних інтересів, значний розрив в обіцянках партій та у їхніх діях після приходу до влади. У зв'язку з цим, актуальним є питання аналізу ефективності підходів і практик парламентських політичних сил до проблематики інтеграційних перспектив України в контексті російської агресії в Криму та Донбасі. Напередодні чергових парламентських виборів 2019 р. існує загроза нереалізованих владою завдань, оскільки російсько-українська війна триває і ця «спадщина» залишиться тим політичним силам, які будуть обрані до складу нового законодавчого органу і будуть змушені розв'язувати «старі» і «нові» завдання. Тож актуальність аналізу здобутків і прорахунків парламенту VIII скликання є надзвичайно актуальним.

The purpose of the project is to explore the interpretations and assessments of challenges and integration perspectives of Ukraine by parliamentary political forces in the context of Russian aggression in Crimea and Donbass. The parliamentary political forces elected in 2014, for the first time in the history of independent Ukraine, were forced to operate in a war, legally ensuring the political process in the state and, in particular, taking into account the challenges and threats posed by the aggressor, legally ensure the future integration of the Donbas and the Crimea into the Ukrainian state, Ukraine's chances for European integration. Instead, there is a lack of timeliness, a contradiction in the decisions that are made by parliamentary political forces, populist statements are being heard, the wording of a number of legislative documents requires more specificity. In addition, a sign of time — the promotion / lobbying of parliamentarians of their own interests, a significant gap in the promises of parties and in their actions after coming to power. In this regard, the issue of analyzing the effectiveness of the approaches and practices of parliamentary political forces to the issues of Ukraine's integration prospects in the context of Russian aggression in the Crimea and Donbass is relevant. On the eve of the next parliamentary elections in 2019 there is a threat of unfulfilled tasks by the authorities, since the Russian-Ukrainian war continues and this "heritage"

will remain the political forces that will be elected to the new legislative body and will be forced to solve the «old» and «new» task. Therefore, the actuality of the analysis of the gains and miscalculations of the parliament of the 6th convocation is extremely relevant.

760. Іслам і політика: ідеологія, рухи, організації / О.А. Аулін, Д.В. Брильов, Н.О. Пророченко, О.А. Ярош ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Дєоніс плюс, 2019. — 369 с. (Ум. друк. арк. 12,0). — 1000 пр. — ISBN 978-966-97861-6-6.

У колективній монографії досліджується феномен так званого «політичного ісламу», або політичного активізму в ісламі, по відношенню до якого найчастіше використовується термін «ісламізм». Розглядаються причини його виникнення, основні етапи становлення, головні актори і структурні компоненти. Здійснено аналіз розвитку феномену ісламізму в ключових регіонах світу.

Монографія стане у нагоді експертам-ісламознавцям та релігієзнавцям, викладачам і студентам, представникам міжнародних організацій, ЗМІ — всім тим, хто вивчає іслам та займається проблемою ісламізму, радикальних рухів та терористичних організацій.

The collective monograph explores the phenomenon of so-called «political Islam», or political activism in Islam, in relation to which the term «Islamism» is most commonly used. The causes of its origin, the main stages of formation, the main actors and structural components are considered. The development of Islamism in key regions of the world is analyzed. The monograph is addressed to Islamic studies and Religions studies scholars, academics and students, representatives of international organizations, mass media — all those who study Islam and deal with the problem of Islamism, radical movements and terrorist organizations.

761. Касьянов Г.В. Украина и соседи: историческая политика 1987—2018 / Георгий Владимирович Касьянов ; Ин-т истории Украины НАН Украины. — Москва : Новое литературное обозрение, 2019. — 631 с. (Уч.-изд. л. 25,6). — ISBN 978-5-4448-0934-1. — (Библиотека журнала «Неприкосновенный запас»).

Как и для чего политики используют историю? Как конструируется то, что называется «исторической памятью»? Кто ее «конструкторы»? Как история и «коллективная память» превращаются в гражданскую религию? Почему проблемы прошлого становятся проблемами современности? Как «войны памяти» переходят в реальные войны? Эти и другие вопросы рассматриваются в книге заведующего отделом новейшей истории и политики Института истории Украины НАН Украины Г.В. Касьянова как ключевые моменты «исторической политики», динамика которой в Украине рассматривается в постсоветском контексте Восточной Европы конца 1980-х — 2000-х гг. При этом сама историческая политика представлена множественностью лиц и измерений, раскрывается через деятельность ее основных актеров: государства, общественных организаций, международных институтов, СМИ, историков. Примеры «боев за историю», развернувшихся и продолжающихся в самой Украине, и «войн памяти» с ближайшими соседями, подробно представленные в книге, демонстрируют конфликтный потенциал этой деятельности.

Для специалистов по «исторической политике».

Як й для чого політики використовують історію? Як конструюється те, що зветься «історичною пам'яттю»? Хто її «конструктори»? Як історія й «колективна пам'ять» перетворюються на громадянську релігію? Чому проблеми минулого обертаються проблемами сучасності? Як «війни пам'яті» переходять у реальні війни? Ці та інші питання розглядаються у книзі завідувача відділу новітньої історії та політики Інституту історії України НАН України Г.В. Касьянова як ключові моменти «історичної політики», динаміка якої в Україні розглядається у постсовєтському контексті Східної Європи кінця 1980-х — 2000-х рр. При цьому сама історична політика репрезентована множинністю облич й вимірів, розкривається крізь діяльність її основних акторів: держави, громадських організацій, міжнарод-

них інститутів, ЗМІ, істориків. Приклади «боїв за історію», що розгорталися й тривають у самій Україні, й «війн пам'яті» з найближчими сусідами, докладно представлені у книзі, демонструють конфліктний потенціал цієї діяльності.

Для фахівців з «історичної політики».

762. Кисельова О. Запровадження ґендерно орієнтовного бюджетування в об'єднаних територіальних громадах України. Підхід та досвід Національного Демократичного Інституту / Кисельова О., Іваніна Т. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ, 2019. — 60 с. (Ум. друк. арк. 3,2).

В посібнику аналізується досвід Національного Демократичного Інституту (НДІ) по впровадженню ґендерно орієнтованого бюджетування (ҐОБ) на місцевому рівні в контексті реформи децентралізації. Ґендерно орієнтоване бюджетування є сучасним інструментом, який спрямований на реалізацію прав людини, цілей ґендерної рівності та підвищення ефективності публічних фінансів. Впровадження ҐОБ передбачає наскрізну інтеграцію ґендерного підходу на всіх етапах планування і бюджетування: від стратегій розвитку громад до галузевих програм.

The handbook presents analyzes of the National Democratic Institute (NDI) experience in implementing gender-response budgeting (GRB) at the local level in the context of decentralization reform. Gender-responce budgeting is a modern tool aimed at promoting human rights, the goals of gender equality and improving the efficiency of public finances. The implementation of the GRB involves the full integration of the gender approach at all stages of planning and budgeting: from community development strategies to sectoral programs.

763. Козерод О. Сучасні єврейські громади Європи: основні характерні особливості і виклики / Олег Козерод ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ : Радуга, 2019. — 252 с. (Ум. друк. арк. 14,7). — 300 пр. — ISBN 978-966-281-134-6.

Монографія стала першою в українській історіографії спеціальною роботою, присвяченою аналізу розвитку сучасних єврейських громад Європи. Автору вдалося проаналізувати велику кількість наукових робіт та інших джерел, присвячених історії та культурі єврейства Європи, а також висвітлити основні тенденції та напрямки, властиві сучасній світовій історіографії даної проблеми. Розглядаються питання боротьби з антисемітизмом у Європі, причини масової еміграції європейських євреїв до інших континентів, розвитку єврейської ідентичності, філософії євреїв Європи.

The monograph became the first in Ukrainian historiography special research work with analysis of the development of contemporary Jewish communities of Europe. The author analyzed a large number of books, articles and other sources devoted to the history and culture of Jewishness in Europe, as well as to highlight the main trends, inherent in the modern world historiography of the problem. Author analyzed process of combating anti-Semitism in Europe, the reasons for the mass emigration of European Jews to other continents, the development of Jewish identity and modern Jewish philosophy and culture of Europe.

764. Литвин В. Президенти. Політичне лідерство, світові реалії, українська практика / Володимир Литвин ; Ін-т історії України НАН України. — Київ : Гамазин, 2019. — 464 с. (Обл.-вид. арк. 37,7). — 1000 пр. — ISBN 978-966-279-130-3.

Які риси повинна мати людина, щоб за нею пішли сотні? А щоб повести за собою мільйони? Чи, можливо, достатньо опинитися в потрібному місці в потрібний час? Відповіді на ці та інші питання спробував дати автор цієї книги — «важковаговик» з понад двадцятип'ятирічним політичним стажем, який свого часу обіймав керівні посади найвищого рівня, був учасником і свідком найважливіших віх становлення Української

держави, працював із п'ятьма президентами України й усіх шістьох знає особисто. Багаторічне поєднання науково-викладацької і політичної діяльності позначилося на підходах В. Литвина до розгляду теоретичних засад власне поняття політичного лідерства, світового досвіду його функціонування в минулому і сьогоденні, й дозволило пропонувати своє бачення української політичної практики, біографій українських президентів, з якими йому довелося працювати, мати службові відносини, спостерігати за ними в різних політичних і життєвих ситуаціях.

Книга стане незамінною в навчанні керівників, фахівців, які збираються працювати в політиці, хто вже має такий досвід, представників громадянського суспільства, майбутніх лідерів та широкого громадського загалу. Це і досить вичерпний підручник для тих, хто вивчає новітню історію та політологію. Утім, книга прислужиться всім, хто цікавиться Україною, її минулим і сьогоденням.

765. Лір В.Е. Імперативи та детермінанти енергетичної політики сталого розвитку / Віктор Еріхович Лір ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». — Київ, 2018. — 488 с., табл. 26, рис. 81 (Ум. друк. арк. 30,5 ; Обл.-вид. арк. 25,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8580-4.

У монографії розглянуто проблему формування та реалізації енергетичної політики в умовах актуалізації концепції сталого розвитку. Представлено еволюцію наукової думки щодо можливостей збалансування зростаючих потреб людства та доступних природних ресурсів. Виявлені закономірності зміни енергетичних парадигм та з'ясовані причини виникнення енергетичних криз. Встановлені імперативи та визначені детермінанти національної енергетичної політики відповідно як похідні цілей та завдань сталого розвитку. Визначені тенденції та чинники зміни структурних пропорцій енергетичних балансів світового та національного господарств, здійснено індикативний аналіз енергоефективності та енергетичної безпеки України у порівнянні з іншими країнами. Проведено компаративний аналіз особливостей формування та розвитку ринків окремих видів енергоресурсів. Проаналізовано вплив соціальних та екологічних чинників на успішність проведення національної енергетичної політики. Означені напрями розвитку паливно-енергетичного комплексу та формування ринків енергоресурсів у контексті європейської інтеграції України.

Для працівників органів державного управління, наукових співробітників та дослідників, викладачів, аспірантів і студентів вишів.

766. Політичні проблеми міжнародної безпеки у сфері протидії розповсюдженню ядерної зброї (кінець XX — початок XXI ст.) / за ред. Кудряченка А.І., Потєхіна О.В. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ, 2019. — 235 с. (Ум. друк. арк. 14,0). — ISBN 978-966-02-8814-0.

У монографії проаналізовано особливості становлення системи міжнародної безпеки та формування нового світового порядку на початку XXI століття, визначено базові теоретичні парадигми дослідження нерозповсюдження ядерної зброї, висвітлено нормативно-правове регулювання проблем ядерної безпеки в сучасній системі міжнародних відносин, з'ясовано витоки формування американської доктрини ядерного нерозповсюдження, концептуально окреслено сучасні політичні проблеми реалізації Договору з нерозповсюдження ядерної зброї, проаналізовано історію ядерного (не)розповсюдження і практику міжнародного співробітництва у сфері протидії несанкціонованому поширенню ядерних технологій, досліджено базові теоретичні засади доктрини ядерного стримування та особливості її застосування в сучасних міжнародних відносинах, розкрито зміст поняття «ядерного табу» та історію його формування, витлумачено сучасні імперативи стратегії ядерного стримування, з'ясовано місце і роль України в новій структурі міжнародної безпеки.

767. Попович О.С. Науково-технологічна та інноваційна політика: основні механізми формування та реалізації / О.С. Попович ; під ред. Маліцького Б.А. ; ДУ «Ін-т досліджень нау-

ково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України». — Київ : Фенікс, 2019. — 2-е вид., доповн. й виправл. — 342 с. (Ум. друк. арк. 14,3).

У книзі узагальнюються вироблені світовою практикою підходи до формування та реалізації державної науково-технологічної та інноваційної політики, аналізується драматична історія багаторічних зусиль, спрямованих на те, щоб запровадити їх в незалежній Україні. Друге видання істотно доповнене аналізом подій 2006—2019 років, а також новими результатами, отриманими за цей період вітчизняними наукознавцями (зокрема автором та його колегами), при вивченні закономірностей динаміки наукового потенціалу і технологічного розвитку. Продемонстровано кричущу непослідовність органів виконавчої та законодавчої влади у здійсненні політики щодо науки та інноваційного розвитку, яка призвела до безпрецедентного руйнування наукового потенціалу України і зумовила втрати реальних можливостей інноваційного оновлення економіки.

768. Порев С.М. Між наукою і грою. Політика досліджень, університети і підприємницькі екосистеми : друге вид. / Порев С.М. ; Ін-т магнетизму НАН України та МОН України. — Lambert Academic Publishing, 2019. — 204 с. (Ум. друк. арк. 11,0). — ISBN 978-620-0-00078-1.

The monograph is devoted to the policy and management problems of research and development in Ukraine, in particular in higher education, the formation of entrepreneurial ecosystems, the development of organizational, epistemological and methodological foundations for the creation of cognitive results and their exchange issues. It is shown that the orientation of normative legal documents to stimulate the growth of scientific degrees, academic titles and the number of publications in combination with chronic underfunding of science in the country does not provide in the field of socio-economic and human sciences proper support for the creation and use of qualitative cognitive products. The problem of knowledge exchange is studied, and the hypothesis of cognitive gaps was substantiated. In view of them, it has been proved that the activities of the researcher and the teacher differ significantly in the cognitive aspect, and therefore require different systems of evaluation and stimulation. The usefulness of entrepreneurial ecosystems formation with the participation of universities is shown. The approach to stimulate the parallel activity of research groups of institutions and small innovative firms on the basis of bilateral knowledge exchange is proposed. The principles of policy and management of research and development are worked out and substantiated, the observance of which may contribute to the return of the Ukrainian science «to itself».

Монографію присвячено проблемам політики та менеджменту наукових досліджень і розробок в Україні, зокрема у вищій освіті, формуванню підприємницьких екосистем, напрацюванню організаційних, епістемологічних і методологічних засад створення когнітивних результатів та питанням їх обміну. Показано, що спрямованість нормативно-правових документів на стимулювання зростання показників наукових ступенів, вчених звань і кількості публікацій у сукупності із хронічним недофінансуванням науки в країні не забезпечують у галузі соціально-економічних і гуманітарних наук належної підтримки створення та використання якісного когнітивного продукту. Досліджено проблему обміну знаннями, обґрунтовано гіпотезу когнітивних розривів. З їх урахуванням доведено, що діяльності дослідника і викладача суттєво відрізняються у когнітивному аспекті, а тому вимагають різних систем оцінювання і стимулювання. Показано корисність формування підприємницьких екосистем за участі університетів. Запропоновано підхід щодо стимулювання паралельної діяльності дослідницьких груп закладів і малих інноваційних фірм на основі двостороннього обміну знаннями. Напрацьовано та обґрунтовано принципи політики та менеджменту наукових досліджень і розробок, дотримання яких може сприяти поверненню української науки «до себе».

769. Правова політологія. Проблеми концептуалізації та інституціоналізації / Кресіна І.О. (кер. проекту), Батанова Н.М., Горбатенко В.П. та ін. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2019. — 300 с. (Ум. друк. арк. 15,3). — 300 пр. — ISBN 978-617-572-118-6.

Обґрунтовано концепт правової політології як науково-пізнавальної системи, дослідницької парадигми, наукового напряму та навчальної дисципліни. Розкрито теоретичний, аксіологічний, праксеологічний потенціал правової політології. Взаємодія політики і права показана як евристична засада правової політології. Визначено понятійно-категоріальний апарат, об'єкт, предмет, принципи, функції правової політології. Досліджено вітчизняний та зарубіжний досвід наукової, організаційної, державотворчої, навчальної інституціоналізації правової політології.

The concept of legal and political science as scientific and cognitive system, research paradigm, scientific direction and educational discipline is presented. The theoretical, axiological, praxeological potential of legal and political science is considered. The interaction of politics and law is shown as a heuristic basis legal and political science. The conceptual categorical apparatus, object, subject, principles, functions of legal and political science are defined. The domestic and foreign experience of scientific, organizational, state-building, educational institutionalization aspects of legal and political science are exemined.

770. Регіональні політичні еліти України: аналіз літератури з проблеми та характеристика емпіричної бази для вивчення феномену (кінець 1991 — 2018 рр.) / за ред. М.С. Кармазіної ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ, 2019. — 264 с. — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9054-9.

Дослідження присвячене аналізу літератури з проблеми вивчення феномену політичних еліт в Україні як у цілому, так і на регіональному рівні у період з кінця 1991—2018 рр., і, зокрема, в таких областях, як Вінницька, Львівська, Полтавська, Сумська та Чернівецька. Окремо охарактеризовано джерельну базу, емпіричний матеріал щодо функціонування регіональних еліт, подальший аналіз якого має сприяти критичному й неупередженому осмисленню проблематики.

The research is devoted to the analysis of literature on the problem of studying the phenomenon of political elites in Ukraine as a whole and at the regional level in the period from the end of 1991—2018, and in particular in such areas as Vinnytsia, Lviv, Poltava, Sumy and Chernivtsi. The source base, the empirical material on the functioning of regional elites, is further characterized, and further analysis should facilitate critical and impartial reflection on the issue.

771. Територіальний розвиток і регіональна політика: регіональні економічні тренди та детермінанти регіональної політики : наукова доповідь / наук. ред. І.З. Сторонянська ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 92 с. (Ум. друк. арк. 13,8). — 100 пр. — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія). — ISBN 987-966-02-83524-8.

Розглянуто тенденції економічного розвитку регіонів України, які формуються під впливом геополітичних змін та реалізації сучасних реформ всередині країни, в розрізі видів економічної діяльності. На основі оцінки напрямків змін у спеціалізації регіонів встановлено зниження кількості промислових регіонів, зростання «аграризації» економіки регіонів та підвищення ролі торгівлі як провідного виду економічної діяльності у двох областях України. Проаналізовано структурні та динамічні характеристики товарного експорту регіонів України. Здійснено оцінку ролі підприємницького сектора у наповненні місцевих бюджетів та забезпеченні фінансової спроможності регіонів. Особливу вагу приділено питанню соціальної безпеки в регіонах України в контексті сучасних тенденцій економічного розвитку. Окреслено напрямки та детермінанти Державної регіональної політики щодо нівелювання негативних викликів та активізації механізмів стимулювання економічного зростання в регіонах України.

Для керівників органів державної та регіональної влади, органів місцевого самоврядування, викладачів вищих навчальних закладів, науковців, аспірантів.

The tendencies of economic development of the regions of Ukraine, which are formed under the influence of geopolitical changes and implementation of modern reforms within the country, in terms of types of economic activity are considered. Based on the assessment of the directions of changes in the specialization of the regions, a decrease in the number of industrial regions, an increase in the «agrarization» of the regional economy and an increase in the role of trade as a leading type of economic activity in two regions of Ukraine have been established. Structural and dynamic characteristics of commodity exports of the regions of Ukraine are analyzed. The role of the business sector in filling the local budgets and ensuring the financial capacity of the regions was evaluated. Particular attention is paid to the issue of social security in the regions of Ukraine in the context of current trends in economic development. The directions and determinants of the State regional policy on eliminating negative challenges and intensifying the mechanisms of stimulating economic growth in the regions of Ukraine are outlined.

For heads of state and regional authorities, bodies of local self-government, teachers of higher educational establishments, scientists, graduate students.

772. Тимечко І.Р. Територіальна громада у транскордонному просторі: чинники, закономірності, пріоритети розвитку / Тимечко І.Р. ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 444 с. (Ум. друк. арк. 25,8). — (Серія «Транскордонне співробітництво». — ISBN 978-966-02-4251-7 (серія). — ISBN 978-966-02-8971-0).

У монографії представлено результати дослідження теоретичних і прикладних аспектів життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі. Обґрунтовано концептуальні положення життєдіяльності територіальної громади у транскордонному просторі, розкрито сутність територіальної громади та особливості її життєдіяльності, а також підходи до дослідження її розвитку. Акцентовано увагу на взаємодії суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі. Висвітлено особливості життєдіяльності територіальних громад в умовах наявності та використання спільних ресурсів. Значне місце відведено територіальній громаді як суб'єкту транскордонного співробітництва в умовах реалізації Державної регіональної політики України. Означено інструменти та механізми розвитку територіальної громади на основі активів у транскордонному просторі. Запропоновано розробку концептуальних засад розвитку територіальної громади у транскордонному просторі.

Для науковців, працівників органів влади та місцевого самоврядування, громадських об'єднань, які зацікавлені в забезпеченні життєспроможності територіальних громад України.

The monograph presents the results of the study of theoretical and applied aspects of life of the territorial community in transboundary space. The conceptual provisions of the life activity of the territorial community in the transboundary space are substantiated, the nature of the territorial community and peculiarities of its activity are revealed, as well as approaches to the study of its development. Emphasis is placed on the interaction of economic relations actors in cross-border space. The peculiarities of life of territorial communities in conditions of availability and use of shared resources are highlighted. A significant place was given to the territorial community as a subject of cross-border cooperation in the conditions of realization of the State Regional Policy of Ukraine. The tools and mechanisms of development of the territorial community based on assets in the cross-border space are outlined. It is proposed to develop conceptual bases for development of territorial community in cross-border space.

For scientists, government officials and local self-government officials, public associations interested in ensuring the viability of the territorial communities of Ukraine.

773. Ткаченко В. Ідеї правлять світом / Ткаченко В. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ : Знання України, 2019. — 80 с. (Ум. друк. арк. 4,4). — ISBN 968-966-316-448-9.

В книзі розглянуто основні засади класичних ідеологій — лібералізму, консерватизму та лейборизму (соціал-демократії), показано їхню еволюцію від «класичної форми» у бік

створення «ідеологій-гібридів», покликаних оперативно реагувати на виклики часу. Показовим прикладом є ідеологія «третього шляху» — свого роду ідеологічна амальгама, що має поєднати ліберальні, консервативні й соціалістичні елементи та стати базою міжпартійного консенсусу в політикумі України.

Розрахована на всіх тих, кого цікавлять сучасні політичні процеси і кому небайдужа доля України.

774. Ткаченко В. Каїну дай розкаяння / Ткаченко В., Якуба В. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ : Знання України, 2019. — 94 с. (Ум. друк. арк. 5,5). — ISBN 978-966-316-445-8.

У книзі аналізується стан світової громадської думки щодо агресії Росії проти України після збройного інциденту поблизу Керченської протоки. З одного боку, війна розпалює й посилює геополітичне протистояння між Росією й колективним Заходом. З другого — західний обиватель шукає шляхів умиротворення агресора й ведення бізнесу «як завжди». Тим часом понад 70 % населення України вважає Росію агресором. Автори нагадують, що дії агресора, як і потурання йому, є тяжкою провиною, за якою має слідувати кримінальна й політична відповідальність, а також моральна спокута.

775. Ткаченко В. Правда сили і сила правди / Ткаченко В. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ : Знання України, 2019. — 107 с. (Ум. друк. арк. 7,0). — ISBN 978-966-316-439-7.

Читачеві пропонується книга відомого українського історика, дослідника зарубіжної історіографії, історіософа, політолога В.М. Ткаченка. У збірку увійшли статті та матеріали з питань української самоідентичності, проблем українсько-російських відносин та інші, що були опубліковані у свій час на сторінках видань Академії політичних наук.

776. Ткаченко В. Україна — Росія: на сконі «пропащого часу» / Ткаченко В. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ : Політія, 2019. — Вид. друге, доповн.— 548 с. (Ум. друк. арк. 38,0). — ISBN 978-966-97788-2-6.

У книзі висвітлено процес формування української ідентичності в об'єктивному протистоянні до широко пропагованої стратегії «русского мира». Назва книги походить від ідеї Михайла Драгоманова про історичний період «пропащого часу» — перебування України під владою Москви. Феномен російського «старшобратства» став гальмом на шляху українського народу до європейського просвітництва й демократії.

Книга адресована професійним політикам, політологам, науковцям-суспільствознавцям, викладачам навчальних закладів, студентам та всім тим, кому небайдуже минуле, сучасне та майбутнє України.

777. Туров И.В. Учение основоположников хасидизма о власти цадика: мистика и реалии мира сего / Туров И.В. ; Ин-т политических и этнонациональных исследований им. И.Ф. Кураса НАН Украины. — Киев : Друкарський двір Олега Федорова, 2019. — 336 с. (Усл. печ. л. 16,2). — 300 экз. — ISBN 978-617-7583-49-2.

Одной из наиболее важных отличительных черт хасидизма является присущая ему специфическая система власти. Верующие безоговорочно подчиняются лидерам, именуемым цадиками, во всех вопросах религиозной, общественной, политической и частной жизни. При этом любые виды деятельности рассматриваются хасидами как разновидности духовной практики. Предлагаемая монография посвящена исследованию того, каким образом различные концепции иудаизма используются цадиками для обоснования своей неограниченной власти, а также причин убедительности этой аргументации в еврейском сообществе. Настоящая работа выявляет истоки политической идеологии хасидов как в элитарных мистических, так и в общедоступных традиционных раввинских доктринах.

Данная книга представляет интерес не только для политологов, но также и для широкого круга исследователей, занимающихся проблемами развития религиозной мысли.

Однією з найбільш значущих характерних рис хасидизму є притаманна йому специфічна система влади. Віруючі беззастережно підкоряються лідерам, які звуться цадиками, в усіх питаннях релігійного, громадського, політичного і приватного життя. При цьому будь які види діяльності розглядаються хасидами як різновиди духовної практики. Пропонована монографія присвячується дослідженню того, яким чином різноманітні концепції юдаїзму використовуються цадиками задля обґрунтування своєї необмеженої влади, а також причини переконливості цієї аргументації в єврейському суспільстві. Ця робота виявляє джерела політичної ідеології як в елітарних істичних, так і в загальновідомих традиційних рабинських доктринах.

Дана книга становить інтерес не лише для політологів, але також і для широкого загалу дослідників, що займаються проблемами розвитку релігійної думки.

One of the most significant features of Hasidism is a specific system of power. The religious unconditionally obey their leaders, called Tzaddiks, in all matters of religious, public, political and private life. In this regard, any activities are considered by the Hasidism as a kind of spiritual practice. The proposed monograph is devoted to the study of how various concepts of Judaism are used by Tzaddiks to substantiate their unlimited power, as well as the reasons for the ersuasiveness of this argument in the Jewish community. This work reveals the origins of the political ideology of the Hasidim, both in the elite mystical and in the popular traditional rabbinical doctrines.

778. Україна у пошуку стратегій суспільно-політичного розвитку (1991—2018 рр.) / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. — Київ, 2019. — 352 с. — ISBN 978-966-02-9032-7.

У збірці наукових праць проаналізовано політичні процеси в Україні, роль політичних акторів та суб'єктів політики у процесі вироблення стратегій розвитку держави періоду незалежності. На основі широкого масиву вітчизняних і зарубіжних джерел аналізуються проблеми впливу соціокультурних, соціально-економічних, зовнішніх чинників, які, з погляду авторів, позначилися на характері як самих стратегій суспільно-політичного розвитку держави, так і на їх слабкості або й відсутності. Оскільки Україна є країною з украй погано функціонуючими політичними інститутами, у роботі окрема увага приділена питанню ролі лідерів держави та політичних еліт у політичних процесах в Україні.

The collection of scientific papers analyzes the political processes in Ukraine, the role of political actors and policy makers in the development of strategies for the development of the state of independence. Based on a wide array of domestic and foreign sources. The problems of influence of socio-cultural, socio-economic, external factors, which, from the authors' point of view, have been influenced by the nature of the strategies of social-political development of the state, as well as their weakness or absence. Because Ukraine is a country with very poorly functioning political institutions, separate in its work attention is paid to the role of state leaders and political elites in political processes in Ukraine.

779. Хижняк І.А. Від «навіки разом» до «omnes et singulos» (разом і окремо). Україна у системному протистоянні глобальних полюсів сили / Хижняк І.А. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України». — Київ : Саміт-Книга, 2018. — 416 с. (Ум. друк. арк. 33,8). — 500 пр. — ISBN 978-617-7672-67-7.

Монографія має експериментальний характер і являє собою особливий тип науково-просвітницької літератури нового типу — з багатомірним поглядом на дискусійні проблеми. Книга виступає першою спробою проаналізувати еволюцію формування регіональних структур абсолютно нового класу, які впливають на глобальний розвиток і появу принципово нових інститутів як планетарного, так і регіонального масштабу. Принциповою новацією є також авторський конструкт субрегіональної підсистеми пострадянського простору «omnes et singulos», що стала прикладом відтворення нетрадиційного режиму функціону-

вання регіональних підсистем як специфічних міжнародних взаємодій. Фокусний центр наукового дискурсу зосереджено на самобутності реалізації економічно-політичної моделі неопатримоніальної ідентифікації, яка є невід'ємною складовою всіх авторитарних режимів країн пострадянського простору.

780. Чекаленко Л.Д. Діловий протокол та етикет: історія та сучасність : навч. посіб. Методологічні матеріали / Чекаленко Людмила Дмитрівна ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України» ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ : LAT&K, 2019. — 78 с. (Ум. друк. арк. 3,5). — ISBN 978-617-7061-91-4.

У навчальному посібнику розкриваються складові ділового/дипломатичного протоколу та етикету, які запроваджено у всьому світі і зокрема в Україні. Від історичного минулого до сьогодення розкриваються правила поведінки у різноманітних ситуаціях, висвітлюються такі питання, як вітання, знайомство, представлення, рукостискання, правила ділової бесіди і телефонної розмови, вимоги до офіційного повсякденного і святкового одягу/дрескоду чоловіків і жінок, дарування подарунків, квітів, оформлення візитних карток, організація і проведення застілля, національні особливості ділового/дипломатичного протоколу та етикету. За структурою і змістом посібник відповідає навчальним програмам «Діловий/дипломатичний протокол та етикет», «Дипломатична і консульська служби», «Історія дипломатії», «Міжнародні відносини і світова політика», «Історія України», «Євроінтеграція і політика України», «Міжнародне право», «Міжнародна інформація», «Зовнішня політика України» тощо.

Для вітчизняної еліти, студентів вищих навчальних закладів, викладачів, бізнесменів, політиків, всіх, хто прагне опанувати правилами поводження, що відповідають високим стандартам людського спілкування і є прийнятними в Україні і світі.

781. Чекаленко Л.Д. Професійна підготовка дипломатів, фахівців з міжнародних відносин : навч.-методич. вид. / Чекаленко Л.Д. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України» ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ : LAT&K, 2019. — 76 с. (Ум. друк. арк. 3,5). — ISBN 978-617-7061-93-8.

В посібнику містяться схеми (матриці) підготовки дипломатів МЗС України; пропозиції щодо тематики занять контингенту МЗС України, що повернувся з-за кордону; тематика навчання працівників МЗС України; дистанційний курс підвищення кваліфікації працівників зарубіжних представництв ДКС МЗС України; програми тематичних занять, організованих Центром професійної підготовки ДАУ: військово-технічне співробітництво; підготовка проектів документів до участі в міжнародних заходах; конфесійний чинник: що потрібно знати дипломатам; сучасна консульська служба в реалізації зовнішньої політики України; міжнародні міжвідомчі договори 2019; підготовка інформаційно-аналітичних документів; європейська та євроатлантична інтеграція 2019; багатостороннє міжнародне співробітництво; зовнішня політика України; країнознавство; досьє тренінгу Дипломатичний / діловий протокол та етикет.

782. A survey study on Industry 4.0 development strategy for Ukraine / Yuri Nikitin, Oles Kulchytskyy ; V. Bakul Institute for Superhard Materials of the NAS of Ukraine ; NGO Agency of European Innovations. — Lambert Academic Publishing, 2019. — 52 p. (Обл.-вид. арк. 3,5). — ISBN 978-620-0-46090-5.

In recent years, the global industrial landscape has changed significantly under the influence of the fourth industrial revolution, which has a significant impact on improving the quality of life of the world's population and raising incomes in the developed economies of the world. The world's leading countries are active participants in the Fourth Industrial Revolution, creating government programs to remove barriers and stimulate the development of Industry 4.0 approaches. The application of Industry 4.0 approaches is gaining momentum around the world, increasing the interdependence of national industrial systems with the external industrial landscape, thus creating the

basis for the formation of new industrial and technological policies for industrial high-tech development for smart cities and smart regions. Priority measures for the development of Industry 4.0 in Ukraine should take into account the results of the highest support of all stakeholders, taking into account the divergence of vision of AIAU members and representatives of other organizations.

В останні роки глобальний індустріальний ландшафт значно змінився під впливом четвертої промислової революції, що суттєво впливає на поліпшення якості життя населення світу та підвищення доходів у розвиненій економіці світу. Провідні країни світу є активними учасниками Четвертої промислової революції, створюючи урядові програми для усунення бар'єрів та стимулювання розвитку підходів до Індустрії 4.0. Застосування підходів Industry 4.0 набирає обертів у всьому світі, збільшуючи взаємозалежність національних промислових систем із зовнішнім індустріальним ландшафтом, створюючи тим самим основу для формування нової індустріальної та технологічної політики розвитку промислового високотехнологічного розвитку для розумних міст та розумних регіонів. У пріоритетних заходах щодо розвитку галузі 4.0 в Україні слід враховувати результати найвищої підтримки всіх зацікавлених сторін, враховуючи розбіжність бачення членів AIAU та представників інших організацій.

783. Kozerod O. Jewish women in Ukraine: writers, zionists, leaders in the 1920s / Oleg Kozerod ; I.F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the NAS of Ukraine. — Warsaw : European World Publishing, 2019. — 108 c. (Ум. друк. арк. 6,3).

The work deals with gender aspects of Ukrainian Jewish history during the 1920s. The participation of Jewish women in the formation of the Zionist movement, the Jewish consciousness, the development of the economy, the economy, culture, literature and the arts is considered.

Робота присвячена гендерним аспектам історії українського єврейства протягом 1920-х років. Розглядається участь єврейського жіноцтва у формуванні сіоністського руху, єврейської свідомості, розвитку економіки, народного господарства, культури, літератури та мистецтва.

784. Академічна соціологія в Україні (1918—2018). У 2 т. Т. ІІ. Спогади, інтерв'ю, статті / упоряд. : Т. Загороднюк ; за заг. ред. В. Ворони ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2018. — 345 с. (Ум. друк. арк. 21,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8662-7 (заг.) ; ISBN 978-966-02-8664-1 (т. ІІ).

Другий том видання містить спогади та статті відомих українських учених-соціологів про становлення і розвиток вітчизняної соціології, починаючи від 60-х років XX століття. Також він містить інтерв'ю з ними про минуле й теперішній стан соціології в Україні.

Для професійних соціологів і всіх, хто цікавиться історією соціології та місцем соціології в сучасному суспільстві.

The second volume of the publication contains memoirs and articles of well-known Ukrainian sociologists about the formation and development of domestic sociology since the 60s of the XX century. It also contains an interview with them about the past and present state of sociology in Ukraine.

For professional sociologists and anyone interested in the history of sociology and the place of sociology in modern society.

785. Артем'єва О.О. Навчальні програми з позашкільної освіти. Дослідницько-експериментальний напрям. Основи науково-дослідницької діяльності / О.О. Артем'єва, Г.А. Литвинчова, С.О. Лихота ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 50 с.

У виданні подано навчальні програми з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напряму (основи науково-дослідницької діяльності).

Видання розраховане на педагогічних працівників закладів позашкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, викладачів і студентів закладів вищої освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти, фахівців, які займаються питаннями позашкілля.

786. Біль М. Просторова мобільність населення: теорія, методологія, практика / Мар'яна Біль ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів : ПАІС, 2018. — 392 с. (Ум. друк. арк. 22,8). — 300 пр. — ISBN 978-617-7694-08-2.

У монографії розкрито методологію дослідження просторової мобільності населення в умовах глобалізаційних викликів людського розвитку. Визначено особливості реалізації просторової мобільності населення України у факторній площині. Проаналізовано прикладні особливості формування та реалізації просторової мобільності населення у глобальному, національному (на прикладі України) і регіональному (на прикладі Львівської області) вимірах. Визначено механізми регулювання просторової мобільності населення України та обґрунтовано пріоритети державної політики людського розвитку високомобільного суспільства.

Для науковців і фахівців у галузях економіки, демографії, географії, державного управління.

The study of the population spatial mobility in the context of globalization challenges of human development was disclosed. The features of realization of the population spatial mobility of Ukraine in the factor plane were determined. Applied features of formation and realization of the population spatial mobility in global, national (on the example of Ukraine) and regional (on the example of Lviv region) dimensions were analyzed. The mechanisms of regulation of spatial mobility of the Ukrainian population were identified and the priorities of the state policy of human development of a highly mobile society were substantiated.

787. Віртуальні STEM-центри: онтологічний підхід / під заг. ред. С.О. Довгого, О.Є. Стрижака ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України та ін. — Київ, 2019. — 184 с.

788. Дембіцький С. Політична культура українського суспільства: тенденції розвитку в умовах новітніх викликів / Дембіцький С. ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 326 с. (Обл.-вид. арк. 20,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9110-9.

У монографії розглянуто результати емпіричних соціологічних досліджень (2018—2019 роки), присвячених феномену політичної культури. Автор звертається до таких питань, як політична свідомість різних електоральних груп на виборах Президента України та депутатів Верховної Ради у 2019 році, особливості громадської активності українського суспільства, геополітичні орієнтації населення України, а також його відношення до авторитаризму та демократії. Окрему увагу автор звертає на методологічні особливості вимірювання перелічених соціальних феноменів, аномій та політико-психологічної напруженості.

Книга адресована усім, хто цікавиться політичними процесами в сучасному українському суспільстві.

The monograph examines the results of empirical sociological research (2018—2019) on the phenomenon of political culture. The author addresses such issues as the political consciousness of various electoral groups in the 2019 elections of the President of Ukraine and Verkhovna Rada deputies, the peculiarities of public activity of Ukrainian society, the geopolitical orientations of the Ukrainian population, as well as its attitude to authoritarianism and democracy. Special attention is paid to the methodological peculiarities of the measurement of the listed social phenomena, anomies and political-psychological tensions.

The book is addressed to anyone who is interested in political processes in modern Ukrainian society.

789. Дембіцький С. Розробка соціологічних тестів: методологія і практики її застосування / Сергій Дембіцький ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 304 с. (Обл.-вид. арк. 23,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8792-1.

У монографії здійснено концептуальне й методологічне обґрунтування особливостей розробки соціологічних тестів. Для цього автор розглянув соціологічні тести як інструменти соціологічного вимірювання, критично оцінив теорію вимірювання в соціальних науках, запропонував альтернативний підхід до вимірювання в соціології, узагальнив та описав вітчизняний досвід розробки соціологічних тестів, проаналізував досвід розробки комплексних вимірювальних інструментів у дослідженнях змішаного типу, оцінив кількісні дослідження в контексті розробки соціологічних тестів і на цій основі виокремив релевантні процедури й методи, визначив практичні засоби розробки соціологічних тестів.

Книга адресована спеціалістам з емпіричної соціології, політологічних, маркетингових, епідеміологічних і психологічних досліджень, а також усім тим, кого цікавлять проблеми вимірювання в соціальних науках.

The monograph is devoted to the conceptual and methodological substantiation of the peculiarities of the sociological tests development. For this, the author considered sociological tests as instruments of sociological measurement, critically evaluated the theory of measurement in social sciences, proposed an alternative approach to measurement in sociology, summarized and described domestic experience in the development of sociological tests, analyzed the experience of development complex measuring instruments in mixed methods research, assessed quantitative studies in the context of sociological tests development and on this basis identified relevant procedures and methods, identified practical tools of sociological tests development.

The book is addressed to specialists in empirical sociology, political science, marketing, epidemiological and psychological research, as well as to all those, who is interested in problems of measurement in social sciences.

790. Державна доповідь про стан реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми за підсумками 2018 — І півріччя 2019 рр. / Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — Київ, 2019. — 60 с.

791. Єднання для миру і розвитку. Українсько-польське партнерство в галузі освіти і педагогічних наук = Pojednanie dla pokoju i rozwoju. Partnerstwo ukraińsko-polskie w dziedzinie edukacji i nauk pedagogicznych : наук. вид. / за ред. В.Г. Кременя (гол.) ; редкол. : С.О. Довгий, Н.Г. Ничкало (заст. гол.), І.М. Андрощук та ін. ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. — Київ, 2019. — 608 с. — ISBN 978-617-7734-08-5.

Викладено сучасний стан українсько-польської співпраці у сфері освіти і педагогічних наук, зокрема інститутів НАПН України, Центру ЮНЕСКО «Мала академія наук України», університетів та інших закладів освіти з науковими установами й освітніми закладами Республіки Польща. Схарактеризовано діяльність центрів полоністики, що діють у структурі українських університетів. У додатках подано чинні міжнародні договори й угоди, укладені між Україною і Республікою Польща, а також бібліографію наукових і науково-методичних праць та довідкових видань з цієї проблеми.

Для наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників загальноосвітніх, професійних (професійно-технічних) закладів і закладів фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти, аспірантів і докторантів.

792. Єльникова Г.В. Адаптивне управління: професійні та громадсько активні школи. Т. 5 / авт. кол. : Г.В. Єльникова, С.Г. Кравець, О.О. Загіка та ін. ; за наук. ред. Г.В Єльникової ; Національний центр «Мала академія наук України». — Харків, 2019. — 370 с.

793. Зошит фасілітатора школи Миротворчості / Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 92 с.

Дані матеріали, призначені для дітей, учасників школи миротворчості, які пройшли навчання за міжнародною програмою альтернативи насильству (AVP) і отримали сертифікати.

794. Інформаційні матеріали 2019: ІІІ етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України / відп. за вип. О.В. Лісовий ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 184 с.

795. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : Open Forum-ITME-CRS-2019 : зб. матеріалів Першого Всеукр. відкритого наук.-практич. форуму (Одеса, 10—13 жовт. 2019 р.) / упоряд. М.Л. Ростока ; за заг. ред. О.Є. Стрижака, М.Л. Ростоки, Г.К. Барвіцької та ін. ; Національний центр «Мала академія наук України». — Одеса : Екологія, 2019. — 222 с. — ISBN 978-617-7046-92-8.

Збірник матеріалів Першого Всеукраїнського відкритого науково-практичного форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії» містить тези доповідей учасників та основні організаційні документи заходу, що відбувся 10—13 жовтня 2019 р. в Одесі. Висвітлюються актуальні питання становлення освітньої галузі України в умовах інформаційного суспільства. Автори доповідей в збірнику відповідають за релевантність і достовірність наданих в тезах інформаційних даних.

Збірник буде цікавим для працівників і здобувачів освіти, а також всім тим, хто перебуває в процесі інноватизації освіти України.

796. Інформаційно-навчальні ресурси. Капсули знань / під заг. ред. С.О. Довгого, О.Є. Стрижака ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України та ін. — Київ, 2019. — 215 с. — ISBN 978-617-7734-18-4.

797. Костенко О.М. Соціальний натуралізм. Про соціальну природу та її закони / Костенко О.М. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Івано-Франківськ, 2019. — 72 с. (Ум. друк. арк. 4,5). — 300 пр. —ISBN 978-617-7362-40-0.

Ідеї, викладені в цій публікації, можуть бути використані для формування соціальної культури людей, яка забезпечує протидію різним соціальним аномаліям і сприяє вдосконаленню їхнього суспільного життя, а також для індивідуального розвитку окремої людини через пристосування її до законів соціальної природи.

798. Макарова О.В. Благополуччя молоді в містах : практич. посіб. [Електронний ресурс] / Макарова О.В., Герасименко Г.В., Откидач М.В. ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ; UNFPA. — Київ, 2018. — 107 с. — Режим доступу : https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Благополуччя молоді у містах.pdf

799. Міграція в умовах трансформації регіональних ринків праці України: механізми регулювання [Електронний ресурс] / наук. ред. У.Я. Садова ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 263 с. (Ум. друк. арк. 16,2). — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4. — ISBN 978-966-02-9022-8). — Режим доступу : http://ird.gov.ua/irdp/p20190006.pdf

Монографію присвячено теоретичним засадам досліджень механізму регулювання міграції населення в умовах трансформації регіональних ринків праці. Визначено роль міграції у розвитку територіальної суспільної системи, зокрема як демографічної й соціоекономічної (трудової) підоснови територіальної організації й розвитку територіальної міграційної системи. Сформовано методичні основи оцінювання ефективності механізму регулювання міграції населення та дослідження міграційного потенціалу, а також методичне забезпечення інформаційного моніторингу міграційних процесів в умовах трансформації ринків праці та обчислення індексу регіональної міграційної привабливості регіональних ринків праці в розрізі окремих територій України. Обґрунтовано головні положення концепції регіональної політики створення нових робочих місць як інструменту регулювання міграційної активності населення, що сприятиме формуванню нових підходів до реалізації державної міграційної політики України.

The monograph is devoted to the theoretical foundations of research into the mechanism of regulation of population migration in the conditions of transformation of regional labor markets. The role of migration in the development of the territorial social system, in particular as a demographic and socio-economic (labor) basis of the territorial organization and the development of the territorial migration system, has been determined. Methodical bases of estimation of efficiency of mechanism of regulation of population migration and research of migration potential are formed, as well as methodical provision of information monitoring of migration processes in the conditions of transformation of labor markets and calculation of index of regional migration attractiveness of regional labor markets in the section of individual territories of Ukraine. The main provisions of the concept of regional policy of job creation as a tool for regulating the migration activity of the population are substantiated, which will help to form new approaches to the implementation of the state migration policy of Ukraine.

800. Насильство щодо дітей: сучасні виклики, законодавче врегулювання, кращі практики та взаємодія. Щорічна державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 2018 року / Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ; ДУ «Державний ін-т сімейної та молодіжної політики». — Київ, 2019. — 180 с.

801. Оноприенко В.И. Герменевтика биографии учёного / В.И. Оноприенко ; ГУ «Ин-т исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины». — Киев : Информационное аналитическое агентство, 2019. — 460 с. (Усл. печ. л. 26,1). — 300 экз. — ISBN 978-617-571-174-3.

В книге очерчиваются актуальные вопросы биографики ученых, вызванные «лингвистическим» и «нарративным» поворотами в гуманитаристике, а также новым образом и системой категорий современной эпистемологии науки. Обсуждаются стиль научного мышления и личный стиль исследователя, специфика биографического письма и ее противоречия, ментальные карты как инструмент реконструкции творческого пути, проблема научного вклада исследователя. Рассматриваются изменения в биографическом методе в психологии и социологии. Значительное место уделено многообразию практик биографики ученых в авторском исполнении.

The topical issues in biography of scientists produced by «linguistic» and «narrative» twists in humanities, as well as a new way and category system of modern epistemology of science are outlined in the book. The style of academic thinking and a personal style of researcher, the specificity of biography writing and its inconsistencies, mental maps as a tool for reconstructing creative career, question on scientific contribution of researcher are discussed. Changes in biographical method in psychology and sociology are examined. A considerable place is given to variety of practices of scientists' biography with author's performance.

802. Підходи до класового аналізу = Approaches to class analysis / за ред. Е.О. Райта = edited by Erik Olin Wright ; перекл. з англ. О. Симончук ; Ін-т соціології НАН України. — Cambridge University Press, 2005. — Київ, 2019. — 287 с. (Ум. друк. арк. 23,3). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8823-2.

Проблема соціального класу є однією з центральних для соціології й, разом із тим, постійно дискутованою — як щодо визначення концепту класу, так і щодо його ролі в соціальній теорії та значущості для соціологічного аналізу постіндустріального суспільства. У книзі викладено теоретичні основи шести альтернативних підходів класового аналізу в сучасній соціології, які представлені грандами відповідних напрямків. У висновках Е.О. Райт (ініціатор і редактор цієї колективної монографії) пропонує концептуальне узагальнення аналізованих підходів на підставі формулювання шести вузлових питань, способи розв'язання яких і зумовлюють відмінності між відповідними класовими концепціями.

Ця книга, вперше опублікована англійською 2005 року, в наступне десятиліття набула широкого визнання й була внесена до навчальних програм багатьох університетів. Її переклад адресований як спеціалістам із класового аналізу, так і студентам та аспірантам, які вивчають соціологію.

803. Привалов Ю.О. Метатеоретизування в соціології: витоки та ґенеза / Привалов Ю.О., Пилипенко В.Є. ; Ін-т соціології НАН України. — Київ — Львів : Центр соціальних експертиз ім. Ю. Саєнка, 2019. — 104 с. (Обл.-вид. арк. 6,5). — ISBN 978-17-7746-22-4.

У монографії йдеться про соціологічний метатеоретичний дискурс. Розглядаються філософські аспекти досліджень метатеоретиків. Досліджується ґенеза соціологічного метатеоретизування. Розглядаються стратегії метатеоретизування в сучасній соціології. Показуються основні формати метатеоретизування в соціології, його можливості в предметній галузі аналізу неформалізованих даних.

Для науковців, викладачів та аспірантів закладів вищої освіти, а також широкого загалу читачів, які цікавляться проблематикою соціологічного метатеоретизування.

The monograph refers to sociological metatheoretical discourse. The philosophical aspects of meta-theoreticians' research are considered. The genesis of sociological metatheoreticalization is explored. The strategies of metatheoreticalization in modern sociology are considered. The basic formats of metatheoreticalization in sociology, its possibilities in the subject field of the analysis of unformalized data are shown.

For scientists, lecturers and graduate students, as well as for the general public, interested in the issues of sociological metatheoreticalization.

804. Райт Э.О. Подходы к классовому анализу [Электронный ресурс] / Райт Э.О. ; перевод с англ. Е. Симончук ; Ин-т социологии НАН Украины. — Киев, 2019. — 309 с. (Уч.-изд. л. 25,3). — ISBN 978-966-02-8824-9.

Проблема социального класса является одной из центральных для социологии и, вместе с тем, постоянно дискутируемой — относительно как определения концепта класса, так и его роли в социальной теории и значимости для социологического анализа постиндустриального общества. В книге изложены теоретические основы шести альтернативных подходов классового анализа в современной социологии, которые представлены грандами соответствующих направлений. В заключении Э.О. Райт (инициатор и редактор данной коллективной монографии) предлагает концептуальное обобщение анализируемых подходов на основании формулировки шести узловых вопросов, ответы на которые и обусловливают различия между соответствующими классовыми концепциями.

Эта книга, впервые опубликованная на английском в 2005 году, в следующее десятилетие получила широкое признание и была включена в учебные программы многих университетов. Ее перевод адресован как специалистам по классовому анализу, так и студентам и аспирантам, изучающим социологию.

Проблема соціального класу є однією з центральних для соціології й, разом із тим, постійно дискутованою — як щодо визначення концепту класу, так і щодо його ролі в соціальній теорії та значущості для соціологічного аналізу постіндустріального суспільства. У книзі викладено теоретичні основи шести альтернативних підходів класового аналізу в сучасній соціології, які представлені ґрандами відповідних напрямків. У висновках Е.О. Райт (ініціатор і редактор цієї колективної монографії) пропонує концептуальне узагальнення аналізованих підходів на підставі формулювання шести вузлових питань, способи розв'язання яких і зумовлюють відмінності між відповідними класовими концепціями.

Ця книга, вперше опублікована англійською 2005 року, в наступне десятиліття набула широкого визнання й була внесена до навчальних програм багатьох університетів. Її переклад адресований як спеціалістам із класового аналізу, так і студентам та аспірантам, які вивчають соціологію.

The problem of social class is one of the central ones in sociology and, at the same time, constantly debated — both regarding the definition of the concept of class, its role in social theory and its significance for the sociological analysis of post-industrial society. The book outlines the theoretical foundations of six alternative approaches to class analysis in modern sociology, which are represented by the experts in the respective directions. In conclusion, E. O. Wright (the initiator and editor of this collective monograph) offers a conceptual generalization of the analyzed approaches based on the formulation of six central questions, the answers to which determine the differences between the corresponding class concepts.

This book, first published in English in 2005, was widely recognized over the next decade and has been included in the curriculum of many universities. Its translation is addressed both to specialists in class analysis, and to students and post-graduate students studying sociology.

805. Риндзак О. Міграційна політика в Україні: виклики та інтеграційні перспективи / наук. ред. У.Я. Садова ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів : Каменяр, 2019. — 420 с. (Ум. друк. арк. 24,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-607-529-2.

У монографії розкрито теоретико-методологічні основи дослідження та інституційно-функціональну структуру міграційної політики України. Проаналізовано міграційну ситуацію в її зовнішньому і внутрішньому вимірах, а також розглянуто індикатори реагування соціуму на заходи міграційної політики в соціологічній оцінці. Представлено авторську методику оцінювання міграційного потенціалу та міграційних ефектів як необхідної передумови підвищення результативності міграційної політики. Визначено імперативи розвитку державної міграційної політики в системі інтеграційних процесів України.

The monograph discloses the theoretical and methodological foundations of the study and the institutional and functional structure of Ukraine's migration policy. The migration situation in its external and internal dimensions is analyzed, as well as indicators of the societal response to migration policy measures in the sociological assessment are considered. The author's method of estimating migration potential and migration effects is presented as a necessary prerequisite for improving the effectiveness of migration policy. The imperatives of the development of the state migration policy in the system of integration processes of Ukraine are determined.

806. Роль Національної поліції України у планах взаємодії : навч. посіб. / Гаврилюк В.І., Гаврилюк-Буракова А.В., Драпей С.С. та ін. ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 176 с. (Ум. друк. арк. 9,2). — 30 пр.

У посібнику розглядаються вимоги законодавства України з радіаційного та фізичного захисту, плани реагування на надзвичайні ситуації та плани взаємодії у разі вчинення диверсії, функцій підрозділів Національної поліції як учасників планів взаємодії.

Навчальний посібник призначений для підвищення кваліфікації з фізичного захисту співробітників Національної поліції України, діяльність яких пов'язана зі здійсненням контролю, у межах компетенції, визначеної законом, за додержанням вимог режиму радіаційної безпеки в спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення, а також, які беруть участь у боротьбі з тероризмом, забезпечують ефективне використання сил і засобів під час проведення антитерористичних операцій.

807. Симончук Е. Социальные классы в современных обществах: эвристический потенциал классового анализа / Елена Симончук ; Ин-т социологии НАН Украины. — Киев, 2018. — 432 с. (Усл. печ. л. 35,0). — 300 экз. — ISBN 978-966-02-8632-0.

В монографии обосновывается эвристический потенциал классового анализа в объяснении социальных неравенств в современных обществах, в том числе в украинском. Это предполагает поиск ответов на ряд исследовательских вопросов. Какова классовая структура постсоветского украинского общества? Идентифицируют ли индивиды себя и других в классовых терминах и свойственно ли им классово специфическое сознание? Представители каких классов лучше консолидированы для продвижения и защиты своих интересов? В каких коллективных и индивидуальных практиках они отстаивают свои интересы? Какое влияние классовая принадлежность людей оказывает на их жизненные шансы, паттерны сознания и поведения? Все эти аспекты рассматриваются во временной перспективе (1990—2017) и в сопоставлении с постсоциалистическими и развитыми западными странами.

Книга адресована специалистам по социоструктурной проблематике и сравнительным исследованиям и всем, кто размышляет над социальным устройством современных обществ.

808. Соціальна напруженість у кризовому соціумі: соціально-психологічний аналіз / О.Г. Злобіна, М.О. Шульга, Л.Д. Бевзенко та ін. ; за наук. ред. О.Г. Злобіної ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 384 с. (Обл.-вид. арк. 24,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9028-0.

Монографія є комплексним дослідженням стану соціальної напруженості як атрибутивної характеристики кризового суспільства. Інтегративна концепція соціальної напруженості застосовується для аналізу сучасного стану українського соціуму. Виокремлено ключові чинники соціальної напруженості, відтворено картину соціальної напруженості у масовій свідомості, визначено зв'язок соціальної напруженості із протестним потенціалом суспільства. Теоретичні висновки підтверджено результатами як кількісних, так і якісних досліджень.

Адресована науковцям, викладачам, студентам, представникам громадських організацій, державним службовцям і політикам.

The monograph is a comprehensive study of the state of social tension as an attribute characteristic of a crisis society. The integrative concept of social tension is used to analyze the current state

of Ukrainian society. The key factors of social tension are highlighted, a picture of social tension in the mass consciousness is presented, the relationship of social tension with the protest potential of society is determined. Theoretical conclusions are confirmed by the results of both quantitative and qualitative studies.

Addressed to scientists, teachers, students, representatives of public organizations, civil servants and politicians.

809. Соціально-економічне становище об'єднаних територіальних громад : Захід vs Центр : наук.-аналітич. вид. / Сторонянська І., Максименко А., Левицька О. та ін. ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 64 с. (Ум. друк. арк. 9,6). — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4).

У виданні представлено результати соціологічного дослідження серед представників органів місцевого самоврядування ОТГ Карпатського регіону та областях Центральної України (утворених впродовж 2015—2017 рр). Мета опитування полягала в оцінці результативності першого етапу адміністративно-фінансової децентралізації на базовому рівні та виявленні проблем функціонування ОТГ. Дослідження дало змогу оцінити стан інформаційно-документального забезпечення функціонування громад; виявити шляхи організації надання соціальних та адміністративних послуг, створення спеціалізованих служб в об'єднаних громадах. Окрім того, представлено оцінку стану об'єктів інфраструктури до об'єднання та охарактеризовано зміни, які відбулися після об'єднання громад. Окреслено інструменти для розвитку, які використали ОТГ з моменту утворення. Проаналізовано заходи, здійснені у напрямі активізації зайнятості місцевого населення та підприємницької діяльності в межах утворених громад. Охарактеризовано інструменти громадської участі в ОТГ та форми міжмуніципального співробітництва.

Для представників органів влади та місцевого самоврядування, науковців, дослідників проблем реформування місцевого самоврядування в Україні.

The publication presents the results of a sociological survey among representatives of local self-government bodies in the Carpathian region and regions of Central Ukraine (formed during 2015—2017). The purpose of the survey was to evaluate the effectiveness of the first stage of administrative and financial decentralization at the basic level and to identify problems of functioning of the ATG. The study made it possible to evaluate the state of information and documentary support for the functioning of communities; identify ways to organize social and administrative services, set up specialized services in united communities. In addition, an assessment of the state of the infrastructure before the merger is presented and the changes that have occurred since the merger has been described. The development tools that have been used by the LTE since its inception are outlined. Measures taken to stimulate local employment and entrepreneurial activity within the established communities are analyzed. The tools of public participation in the LTE and forms of inter-municipal cooperation are characterized.

For representatives of authorities and local self-government, scientists, researchers of problems of reforming local self-government in Ukraine.

810. Соціально-економічний розвиток територіальних громад Центральної України в умовах децентралізації : науково-аналітична доповідь / за наук. ред. Сторонянської І.З. ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 104 с. — (Серія «Проблеми регіонального розвитку». — ISBN 978-966-02-4252-4 (серія). — ISBN 978-966-02-9099-0).

У науковій доповіді представлено результати оцінювання впливу процесів адміністративно-фінансової децентралізації на соціально-економічний розвиток територій — регіонів, районів, міст та об'єднаних територіальних громад. Об'єктом дослідження виступили області Центральної України. Виявлено особливості та проблеми функціонування міських та сільських громад в умовах сучасних реформ. Акцентовано увагу на процеси

економічного та інвестиційного розвитку територіальних громад областей Центральної України, ефективності надання освітніх послуг в громадах та формування локальної освітньої політики. Розглянуто механізми стимулювання зайнятості населення та активізації економічної активності на рівні адміністративно-територіальних одиниць базового рівня. Проаналізовано ситуацію з організацією публічного управління на різних рівнях в областях Центральної України.

Для представників органів влади та місцевого самоврядування, науковців, дослідників проблем реформування місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації в Україні.

811. Соціологічне метатеоретизування: історія та сучасність / за заг. ред. В. Резніка ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 416 с. (Обл.-вид. арк. 26,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9110-2.

У монографії презентовано результати досліджень історії та сучасного стану метатеоретизування у соціології. Розглянуто особливості ґенези соціологічного метатеоретизування 1950—1970-х роках, його специфікації, легітимації та інституціалізації у 1980—1990-х роках, сучасних метатеоретичних пошуків соціологів після 2000 року. Проаналізовано філософські виміри метатеоретизування у соціології, метапарадигмальну структуру сучасного соціологічного знання, глобальний досвід та локальні специфікації загальносоціологічного теоретизування, основні метатеоретичні перспективи та дослідницькі програми сучасної соціології.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів та студентів.

The monograph presents the results of research into the history and current state of metatheorizing in sociology. The features of the genesis of the sociological metatheorizing of the 1950s — 1970s, its specification, legitimation and institutionalization in the 1980s—1990s, of modern metatheoretical searches of sociologists after 2000 are considered. The philosophical dimensions of metatheorizing in sociology, the metaparadigmatic structure of contemporary sociological knowledge, global experience and local specifications of general sociological theorizing, the main metatheoretical perspectives and research programs of modern sociology are analyzed.

For scientists, teachers, doctoral students, graduate students and students.

812. Соціологічні виміри громадянського суспільства в Україні / за наук. ред. О. Резніка ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 288 с. (Ум. друк. арк. 18,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9048-8.

За умов соціальної трансформації та послаблення державних інститутів в Україні громадянське суспільство стало важливим чинником не лише демократизації, а й вирішальною складовою у відсічі зовнішньої агресії та соціальною основою проведення радикальних реформ. На основі узагальнення сучасних теорій та аналізу даних багатьох емпіричних досліджень автори розглянули феномен громадянського суспільства на теренах України крізь призму його соціологічних вимірів — поширення громадянських цінностей, членства у громадських організаціях, громадянських практик, волонтерської самоорганізації, екологічного руху тощо. Монографія є результатом виконання НДР «Закономірності формування та соціологічні виміри громадянського суспільства в Україні» (011811005335), передбаченої бюджетною програмою Національної академії наук України «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230).

Книга стане в нагоді для академічних соціологів, викладачів, аспірантів, студентів, представників громадянського сектору та державних управлінців.

813. Соціологія майбутнього і майбутнє соціології в XXI столітті : матеріали XII Міжнар. соціологічних читань пам'яті Наталії Паніної та Мирослава Поповича / за наук. ред. Є.І. Головахи та О.О. Максименко ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 128 с. (Обл.-вид. арк. 8,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9047-1.

Книга містить доповіді XII Міжнародних соціологічних читань пам'яті Наталії Паніної та Мирослава Поповича, огляд історії та результатів конкурсу «Кращий молодий соціолог року», а також статтю Наталії Паніної «Структура чинників політичного успіху як показник політичної спрямованості розвитку електоральної системи».

Для професійних соціологів і всіх, хто цікавиться соціологією та її місцем у сучасному суспільстві.

The book is structured into three parts. The first one traces the history of the «Junior Sociologist of the Year» contest and provides a collective portrait of all the winners and runners-up. The next part contains speeches and presentations made at a conference (also known as the International Sociological Readings) «The Sociology of the Future and the Future of Sociology in the 21st Century», which was held in honour of Nataliia Panina and Myroslav Popovich on 10 December 2018. The final part is Nataliia Panina's research paper «The structure of factors contributing to political success as an indicator of the politically oriented development of an electoral system».

The intended audience for this book includes both social scientists and all those interested in sociology and its role in the present-day society.

814. Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів XXI століття : наук. вид. / авт. кол. : Садова У.Я. (наук. кер.), Гринькевич О.С., Бортник Н.П. та ін. ; наук. ред. У.Я. Садова ; ДУ «Ін-т регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України». — Львів, 2019. — 110 с. (Ум. друк. арк. 12,8). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-8819-5.

Наукове видання присвячено проблемам дослідження української міграції в умовах викликів світу, що змінюється. Основний акцент відведено розгляду факторів трансформації трудової міграції в контексті еволюції концепцій праці і зайнятості — від минулого до сучасного і майбутнього. Ця публікація — результат плідних зусиль команди однодумців — представників академічної і освітянської науки Західної регіону України, які тривалий час спільно працювали над даною тематикою, готові сказати своє слово при обґрунтуванні державних рішень з вирішення соціальних та економічних проблем трудових мігрантів, раді наведенню нових контактів з даного питання з представниками влади, бізнесу і громадських об'єднань (профспілок) на усіх рівнях їх організації задля покращення якості трудового життя людини-мігранта.

Призначена для широкого кола читачів — науковців і практиків в Україні, представників міжнародних організацій, пересічних громадян, що цікавляться даною темою.

The scientific publication is devoted to the problems of the study of Ukrainian migration in the face of the changing world. The main focus is on the factors of transformation of labor migration in the context of the evolution of concepts of work and employment - from the past to the present and the future. This publication is the result of the fruitful efforts of a team of like-minded representatives of the academic and educational sciences of the Western region of Ukraine, who have been working together on this topic for a long time, ready to make their say when justifying state decisions to address social and economic problems of migrant workers, for the sake of new contacts. questions with representatives of the authorities, business and public associations (trade unions) at all levels of their organization in order to improve the quality of life of the migrant person.

815. Українське суспільство: міграційний вимір. Національна доповідь [Електронний ресурс] / Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України та ін. — Київ, 2018. — 398 с. — ISBN 978-966-02-8723-9. — Режим доступу : https://www.idss.org.ua/arhiv/migration.pdf

816. Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів : методичні рекомендації / Поліхун Н.І., Постова К.Г., Сліпухіна І.А. та ін. ; Національний центр «Мала академія наук України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. — Київ, 2019. — 80 с.

817. Учений в постмодерній культурі / Л.В. Рижко, В.І. Онопрієнко, Т.В. Бессалова та ін. ; ДУ «Ін-т досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України». — Київ : Фенікс, 2019. — 240 с. (Ум. друк. арк. 14,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-136-681-6.

В монографії аналізуються особливості професійної діяльності вчених, викладачів, а також аспірантів та студентів університетів в постмодерній культурі, яка характеризується гетерогенністю, динамічністю цінностей і смислів, нестабільністю, ризиками, глобалізаційними викликами. Представлена оцінка експертів — співробітників НАН України стосовно шляхів підвищення престижності професії «вчений» в Україні. Розглядається суспільне унормування діяльності вчених як дотримання професійної етики, проблеми та тенденції популяризації науки і підготовки наукових кадрів.

Книга адресована фахівцям в галузі філософії, соціології та історії науки, а також адміністраторам, які працюють в сфері науки та освіти, всім, хто цікавиться цими проблемами.

In monograph it is analyzed the peculiarities of professional activity of scientists, lecturers, postgraduates and university students in postmodern culture, which is characterized by heterogeneity, dynamism of values and meanings, instability, risks and challenges of globalization. It is shown an opinion of experts — staff members of the National Academy of Science of Ukraine — on the ways of enhancing the prestige of profession of «scientist» in Ukraine. The social regulation of scientific activity from the perspective of professional ethics, problems and tendencies in popularization of science and training of scientific staff are examined.

The book is aimed at experts in philosophy, sociology and history of science, as well as administrators in science and education, and to all who are interested in this issue.

818. Філософсько-соціологічне кредо Тарасенка Валентина Івановича / упоряд. Шульга М.О., Етенко Л.В. ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 416 с. (Ум. друк. арк. 26,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9026-6.

Видання присвячене життю і творчості відомого українського соціолога з когорти тих, хто відроджував і розвивав вітчизняну соціологію в останній чверті XX століття, доктору соціологічних наук, завідувачу сектором Інституту соціології НАН України, завідувачу кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка Валентину Івановичу Тарасенку. У книзі представлені наукові роботи, що відображають основні напрями творчості видатного вченого. В окремому розділі колеги, учні та рідні діляться спогадами про цю непересічну людину.

The publication is dedicated to the life and work of a well-known Ukrainian sociologist from a cohort of those who revived and developed domestic sociology in the last quarter of the twentieth century, Doctor of Sociological Sciences, Head of Sector of the Institute of Sociology of the NAS of Ukraine, Head of the Department of Taras Shevchenko National University of Kyiv Valentin Ivanovich Tarasenko.

The book presents scientific works that reflect the main directions of creativity of an outstanding scientist. In a separate chapter, colleagues, students and relatives share memories about this extraordinary person.

819. Формування відповідального суспільства: держава, політичні рухи, бізнес / за заг. ред. В. Резніка ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2019. — 382 с. (Обл.-вид. арк. 24,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-9110-2.

У монографії презентовано результати дослідження чинників та процесів формування відповідального суспільства в Україні за безпосередньої участі української держави, політичних рухів та бізнесу. Окреслено теоретико-методологічне підґрунтя соціологічного аналізу відповідальності як соціально-психологічного феномену. Обґрунтовано емпіричні показники та операційну модель вимірювання соціальної відповідальності суспільства.

З'ясовано структуру, суб'єкти та детермінанти соціальної відповідальності в сучасному українському суспільстві.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів та студентів.

The monograph presents the results of research into the factors and processes of formation of a responsible society in Ukraine with the direct involvement of the Ukrainian state, political movements and business. The theoretical and methodological basis of the sociological analysis of responsibility as a socio-psychological phenomenon is outlined. The empirical indicators and the operational model of measuring social responsibility of society are grounded. The structure, subjects and determinants of social responsibility in modern Ukrainian society have been clarified.

For scientists, teachers, doctoral students, graduate students and students.

820. Цілі Сталого Розвитку для дітей України : національна доповідь [Електронний ресурс] / Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України ; Міністерство соціальної політики України ; Державна служба статистики України ; Український центр стратегічних рішень. — Київ, 2019. — 122 с. — Режим доступу : https://idss.org.ua/public

821. Golovakha Ye. Ukrainian society 1992—2018: monitoring social changes = Українське суспільство 1992—2018: моніторинг соціальних змін / Yevhen Golovakha, Natalia Panina, Olena Parakhonska ; Institute of Sociology of the NAS of Ukraine. — Kyiv, 2019. — 64 p. (Ум. друк. арк. 8,0). — 300 cop. — ISBN 978-966-02-9027-3.

This brochure contains the findings of a social survey initiated by the Institute Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine in 1992 and conducted ever since on a yearly basis. The obtained figures give a comprehensive picture Ukrainian society at a particular moment and therefore help to track changes in key areas of social life.

The presented data will be useful to social researchers, political scientists, journalists, legal professionals and all those interested in studying public opinion in Ukraine and changes in Ukrainians' public consciousness.

У брошурі містяться результати щорічних національних опитувань, що проводяться Інститутом соціології Національної академії наук України з 1992 року. Отримані цифри дають змогу побачити вичерпну картину українського суспільства на певний момент, допомагаючи, таким чином, відстежити зміни в ключових сферах суспільного життя.

Представлені дані будуть корисними для дослідників у царині соціальних наук, політологів, журналістів, правників, а також усіх, хто цікавиться вивченням громадської думки в Україні та змінами в масовій свідомості її громадян.

822. Бубенок О.Б. Адыги в Северном Причерноморье / О.Б. Бубенок ; Ин-т востоковедения им. А.Е. Крымского НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 416 с. (Усл. печ. л. 26,0 ; Уч.-изд. л. 25,0). — 200 экз. — ISBN 978-966-00-1702-3. — («Проект «Наукова книга»).

Работа посвящена вопросам миграций адыгов на украинские земли во времена античности и средневековья. Настоящее издание является первым монографическим исследованием, где рассматриваются эти малоизученные страницы из прошлого народов юга Восточной Европы и Северного Кавказа.

Для историков, этнологов, фольклористов, археологов, лингвистов и широкого круга читателей.

Роботу присвячено питанням міграцій адигів на українські землі в часи античності та середньовіччя. Дане видання є першим монографічним дослідженням, де розглядаються ці маловивчені сторінки з минулого народів півдня Східної Європи та Північного Кавказу.

Для істориків, етнологів, фольклористів, археологів, лінгвістів та широкого кола читачів.

Work is dedicated to the issue of migrations of the Adygho-phone population from the Northern Caucasus to the Ukrainian lands during the Ancient and Medieval times. This book is the first monographic research, where these little-studied pages from the past of the peoples of the South of Eastern Europe and the Northern Caucasus are considered.

It is intended for historians, ethnologists, folklorists, archaeologists, linguists and a wide range of readers.

823. Бубенок О.Б. Хозари в історії Східної Європи / Бубенок О.Б. ; Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. — Київ, 2019. — (Ум. друк. арк. 18,8). — ISBN 978-966-02-9190-4.

Працю присвячено подіям у степах Східної Європи, пов'язаних з хозарською експансією в VII—X ст. Увагу було зосереджено на ключових питаннях хозарської історії — етногенезі хозар, часі та обставинах міграцій хозар до Східної Європи, етносоціальній структурі хозарського суспільства, походженні хозарського двовладдя, причинах релігійної толерантності хозар, поширенні монотеїстичних релігій серед хозар, часі та обставинах конверсії хозар в юдаїзм, особливостях поширення юдаїзму в Хозарському каганаті; характері присутності хозар на східнослов'янських землях, особливостях взаємовідносин хозар з народами півдня Східної Європи, призначенні хозарської фортеці Саркел, проблемах нащадків хозар на півдні Східної Європи тощо. Автор пропонує власне бачення цих подій історії хозар.

824. Лу Юй. Чайний канон / Лу Юй ; перекл. Гобової Є.В. ; Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. — Сафран, 2019. — 120 с. (Ум. друк. арк. 2,2). — ISBN 978-966-97883-1-3.

Сьогодні чай — найпопулярніший напій у світі. Чашка запашного чаю супроводжує душевну розмову, сімейну вечерю, ділову зустріч і навіть медитацію. З чого ж почалася його історія? Хто придумав сушити пухнасті листочки, зібрані на узгір'ях, заварювати і пити їх саме таким чином? Який чай і спосіб приготування — найкращі? Ви можете дізнатися про це та відкрити багато інших таємниць на сторінках першої у світі книги про чай.

825. Міжнародна наукова конференція до 100-річчя від дня народження академіка Омеляна Пріцака (1919—2006) / Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. — Київ, 2019. — 92 с. (Ум. друк. арк. 5,3). — 100 пр.

826. Середа О.Г. Османсько-українська дипломатія в документах XVII—XVIII ст. / Середа О.Г. ; Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. — Київ, 2019. — 2-ге вид. — 176 с. (Ум. друк. арк. 14,4). — ISBN 978-966-02-9192-8.

В джерелознавчому дослідженні вперше запропоновано широке коло джерел з історії дипломатичних відносин Османської держави з Гетьманською Україною. Зокрема, представлено документи османсько-турецькою мовою, їх транслітерація турецькою латинкою та переклад на українську мову. Документи з османсько-українських взаємин охоплюють період гетьманування Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Івана Мазепи і Пилипа Орлика. Заключним меморандумом Пилипа Орлика (французькою мовою з перекладом на українську) щодо двостороннього договору узагальнюється гетьманський період українсько-османської дипломатії.

Видання розраховано на істориків, науковців, студентів, викладачів вищих навчальних закладів, всіх, хто цікавиться історією України й Туреччини в цілому, а також на всіх, хто досліджує історію взаємин Османської держави з Україною козацької доби.

827. Тарасенко М.О. У пошуках старожитностей з дару хедива. Єгипетські пам'ятники XXI династії в музеях України / Тарасенко М.О. ; Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. — Київ, 2019. — (Ум. друк. арк. 14,0). — ISBN 978-966-02-9191-1.

Монографія присвячена давньоєгипетським пам'ятникам XXI династії в музеях України, які були або є в музейних установах Одеси, Києва, Харкова, Полтави, Львова та Золочева. У книзі наведені раніше невідомі факти й архівні документи, що стосуються долі старожитностей, які походять з відкритого у 1891 р. в місцевості Дейр ель-Бахрі «другого жрецького тайника мумій» (Баб ель-Гусус). Частина знахідок у 1893 р. була подарована єгипетським урядом 17 іноземним державам, серед яких була Російська імперія, яка отримала лот № 6. Розглянуто обставини, пов'язані з перебуванням старожитностей лота № 6 в Одесі в 1894—1895 рр., їхня подальша доля та сучасне місцезнаходження.

Книга розрахована на істориків-орієнталістів, музейних працівників та музеєзнавців, студентів гуманітарних факультетів і всіх, хто цікавиться історією та культурою Стародавнього Єгипту.

828. Автоматизований контроль якості формування синхросигналів на основі використання IP-технологій / В.В. Коваль, О.В. Самков, Н.В. Федорова, В.І. Вакась ; Ін-т електродинаміки НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Київ, 2019. — 424 с. (Обл.-вид. арк. 24,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-7630-92-9.

У монографії з позицій сучасної науки викладено основи теорії і практики розробки систем автоматизованого контролю синхросигналів цифрових систем та мереж. Виконано аналіз інформаційних джерел з питань побудови та функціонування пристроїв та систем синхронізації в телекомунікаційній, енергетичній, метрологічній та інших галузях економіки. Розглянуто принципи створення і практичної реалізації сучасної системи контролю мережі синхронізації на основі використання IP-технологій. Наведено методику визначення сталості функціонування та алгоритм оптимального планування мережевої синхронізації з введенням програмованої затримки. Розглянуто узагальнювальну методику визначення працездатності функціонування для фрагмента мережі синхронізації будь-якої топології. Наведено результати розробок і експериментальних досліджень автоматизованих систем контролю синхросигналів, пристроїв та мереж синхронізації.

829. Антонов А.Е. Активная компенсация реактивных моментов в электроприводе / А.Е. Антонов, К.П. Акинин ; Ин-т электродинамики НАН Украины. — Киев : Про Формат, 2019. — 159 с. (Уч.-изд. л. 9,3). — 300 экз. — ISBN 978-617-7457-79-3.

Монография посвящена явлениям возникновения реактивных сил и моментов, которые сопровождают работу электроприводных устройств. Описаны механизмы действия реакций различных типов и способы их активной компенсации. Изложены принципы построения и оптимизации устройств для компенсации реакций в системах с бесконтактными магнитоэлектрическими двигателями. Предложены структуры исполнительных двигателей и систем автоматического управления активными компенсаторами, приведены результаты их исследований.

Для специалистов в области электромеханики, преподавателей высших учебных заведений, аспирантов и студентов электротехнических специальностей.

Монографія присвячена явищам виникнення реактивних сил і моментів, що супроводжують роботу електроприводних пристроїв. Описано механізми дії реакцій різних типів та способи їх активної компенсації. Викладено принципи побудови і оптимізації пристроїв для компенсації реакцій в системах з безконтактними магнітоелектричними двигунами. Запропоновано структури виконавчих двигунів та систем автоматичного керування активними компенсаторами, наведено результати їх досліджень.

Для фахівців в області електромеханіки, викладачів вищих учбових закладів, аспірантів і студентів електротехнічних спеціальностей.

830. Бойченко Б.М. Основи технічної творчості : навч. посіб. Ч. 1 / Бойченко Б.М., Молчанов Л.С., Синегін Є.В. ; Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України ; Національна металургійна академія України. — Дніпро, 2019. — 57 с. (Ум. друк. арк. 3,3).

Викладено основний методологічний інструментарій, яким користуються винахідники при вирішенні інженерних задач. Розглянуто основні принципи широко відомих у креатології методів, як метод контрольних питань, морфологічний аналіз, метод фокальних об'єктів, мозковий штурм та ін. Друкується за авторською редакцією.

Викладені у навчальному посібнику прийоми будуть корисні не лише студентам, а науковцям, інженерам та працівникам інших професій, які вимагають творчого вирішення

нестандартних інженерних задач. Призначений для студентів спеціальності 136 — металургія (бакалаврський рівень).

It is described the basic methodological methods used by inventors in solving engineering problems. The basic principles of methods well known in the field of creatology, such as the method of control questions, morphological analysis, the method of focal objects, brainstorming, etc. are considered. Printed by the author.

The techniques described in this tutorial will be useful not only for students, but for scientists, engineers and workers of other professions, who require creative solutions to non-standard engineering problems. It is for students on specialty 136 — metallurgy (bachelor's degree).

831. Верлань А.Ф. Модели гистерезиса технических систем / Верлань А.Ф., Понедилок В.В., Худаяров Б.А. ; Ин-т проблем моделирования в энергетике им. Г.Е. Пухова НАН Украины ; Ташкентский ин-т инженеров, ирригации и механизации сельского хозяйства. — Ташкент : Фан, 2019. — 178 с. (Усл. печ. л. 11,5). — 150 экз.

В монографии рассматриваются методы построения и численной реализации модели гистерезиса технических систем.

Книга будет полезна научно-педагогическим работникам, специалистам, студентам и докторантам, которые занимаются вопросами математического и компьютерного моделирования сложных технических систем.

В монографії розглядаються методи побудови і чисельної реалізації моделі гістерезису технічних систем.

Книга буде корисна науково-педагогічним працівникам, спеціалістам, студентам і докторантам, які займаються питаннями математичного та комп'ютерного моделювання складних технічних систем.

832. Верлань А.Ф. Модельно-ориентированные методы технической диагностики / Верлань А.Ф., Положаенко С.А. ; Ин-т проблем моделирования в энергетике им. Г.Е. Пухова НАН Украины. — Киев : Наук. думка, 2019. — 264 с. (Усл. печ. л. 15,3). — 300 экз. — ISBN 978-966-00-1708-5.

В монографии рассмотрены теоретические и прикладные положения методов диагностирования технических систем с иллюстрацией в основном на схемах электротехнических устройств.

Для специалистов в области технической диагностики, теоретической электротехники и автоматического управления, а также студентов и аспирантов соответствующих специальностей.

В монографії розглянуто теоретичні та прикладні положення методів діагностування технічних систем з ілюстрацією в основному на схемах електротехнічних пристроїв.

Для фахівців в області технічної діагностики, теоретичної електротехніки та автоматичного управління, а також студентів і аспірантів відповідних спеціальностей.

833. Идентификация и оптимизация линейных динамических систем / Солдатова Мария Александровна, Томов Панчо Кръстев, Лисовиченко Олег Иванович, Стенин Александр Африканович ; Ин-т проблем моделирования в энергетике им. Г.Е. Пухова НАН Украины. — София 2019. — 173 с. (Усл. печ. л. 10,0). — 200 экз. — ISBN 978-619-167-380-3.

Книга посвящена вопросам теории и практики решения сложных задач идентификации и оптимизации линейных динамических систем. Целью данной монографии является разработка специализированного математического аппарата и алгоритмического обеспечения задач идентификации, оптимальных линейно-квадратических задач и задач оптимизации энергетических ресурсов в линейных динамических системах и системах с запаздыванием.

Она в первую очередь предназначена для инженерно-технического персонала, занимающегося анализом и проектированием систем управления.

Монографія присвячена питанням теорії і практики вирішення складних завдань ідентифікації та оптимізації лінійних динамічних систем. Метою даної монографії є розробка спеціалізованого математичного апарату і алгоритмічного забезпечення завдань ідентифікації, оптимальних лінійно-квадратичних задач і завдань оптимізації енергетичних ресурсів в лінійних динамічних системах і системах з запізненням.

Вона в першу чергу призначена для інженерно-технічного персоналу, що займається аналізом і проектуванням систем управління.

834. Калафат К.В. Аналитический обзор средств огнезащиты стальных конструкций 2019—2020 [Электронный ресурс] / Калафат К.В., Вахитова Л.Н. ; Ин-т физико-органической химии и углехимии им. Л.М. Литвиненко НАН Украины ; Украинский центр стального строительства. — Киев, 2019. — 200 с. (Усл. печ. л. 23,1). — Режим доступа : https://www.uscc.ua/ru/tekhnicheskaya-podderzhka/tekhnicheskie-publikatsii/ publikatsii-uscc

Рассмотрены типы средств огнезащиты, применяемые в мировой огнезащитной практике, требования к качеству реактивных (краски вспучивающегося типа) и пассивных (плиты, штукатурки) средств огнезащиты для стальных конструкций. Обсуждены основные свойства и характеристики огнезащитных материалов — срок и условия эксплуатации, коррозионная и биоцидная стойкость. Дан краткий обзор рынка огнезащиты Украины, представлены наиболее востребованные огнезащитные материалы. Публикация рекомендована к печати Ученым советом Института физико-органической химии и углехимии им. Л.М. Литвиненко НАН Украины.

Розглянуто типи засобів вогнезахисту, які застосовуються у світовій вогнезахисній практиці, вимоги до якості реактивних (фарби, що спучуються) та пасивних (плити, штукатурки) засобів вогнезахисту для сталевих конструкцій. Обговорено основні властивості і характеристики вогнезахисних матеріалів — термін і умови експлуатації, корозійна і біоцидна стійкість. Поданий короткий огляд ринку вогнезахисту України, представлені найбільш затребувані вогнезахисні матеріали. Публікація рекомендована до друку Вченою Радою Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України.

The types of fire protection agents used in the world fire protection practice, the requirements for the quality of reactive (intumescent paints) and passive (boards, plasters) fire protection agents for steel structures are considered. The basic properties and characteristics of fire-retardant materials are discussed - the term and operating conditions, corrosion and biocidal resistance. A brief overview of the fire protection market of Ukraine is given, the most popular fire protection materials are presented. The publication is recommended for publication by the Academic Council of the L.M. Litvinenko Institute of Physical-Organic Chemistry and Coal Chemistry of the NAS of Ukraine.

835. Красильников А.И. Кумулянтные методы в задачах шумовой диагностики теплоэнергетического оборудования / Красильников А.И., Берегун В.С., Полобюк Т.А. ; под общ. ред. А.И. Красильникова ; Ин-т технической теплофизики НАН Украины. — Киев : Освита Украины, 2019. — 228 с. (Уч.-изд. л. 14,2). — 300 экз. — ISBN 978-917-7777-98-3.

Рассмотрены основные составляющие теплоэнергетического оборудования, их неполадки и методы диагностики, предложены перспективные направления шумовой диагностики. Обоснован кумулянтный метод шумовой диагностики, основанный на чувствительности кумулянтов и кумулянтных коэффициентов диагностических сигналов к различным состояниям теплоэнергетического оборудования. Разработана система шумовой диагностики элементов теплоэнергетического оборудования, базирующаяся на анализе вероятнос-

тных характеристик шумовых диагностических сигналов. Выполнен статистический анализ вероятностных характеристик акустических сигналов утечки жидкости в трубопроводе.

Для широкого круга научно-технических работников, интересующихся применением негауссовских моделей случайных величин и процессов для решения задач технической диагностики и неразрушающего контроля.

Розглянуто основні складові теплоенергетичного устаткування, їх несправності й методи діагностики, запропоновані перспективні напрямки шумової діагностики. Обґрунтований кумулянтний метод шумової діагностики, заснований на чутливості кумулянтів і кумулянтних коефіцієнтів діагностичних сигналів до різних станів теплоенергетичного устаткування. Розроблено систему шумової діагностики елементів теплоенергетичного устаткування, що базується на аналізі імовірнісних характеристик шумових діагностичних сигналів. Виконано статистичний аналіз імовірнісних характеристик акустичних сигналів витоку рідини в трубопроводі.

Для широкого кола науково-технічних працівників, що цікавляться застосуванням негауссівських моделей випадкових величин і процесів для рішення задач технічної діагностики й неруйнівного контролю.

836. Лінійні електромагнітні перетворювачі / І.П. Кондратенко, А.В. Жильцов, Д.С. Сорокін та ін. ; Ін-т електродинаміки НАН України. — Київ : Компринт, 2019. — 260 с. (Обл.-вид. арк. 18,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-929-825-6.

На підставі результатів дослідницько-практичної роботи в галузі теоретичної електротехніки та створення електротехнічних систем різного призначення авторами в систематизованому вигляді подано вирішення актуального наукового завдання розвитку методу інтегральних рівнянь для розрахунку електромагнітних систем у частині врахування взаємного руху складових електромагнітної системи зі складною геометрією та розробки методів розрахунку взаємопов'язаних електрофізичних процесів у системах з лінійними електромеханічними перетворювачами для забезпечення необхідних з технологічних міркувань параметрів.

Орієнтована на науковців, аспірантів та інженерно-технічних працівників, зайнятих математичним моделюванням, проектуванням та експлуатацією обладнання в електроенергетичній галузі та суміжних областях науки й інженерії.

837. Методи дослідження закономірностей накопичення експлуатаційного пошкодження металоконструкцій за тривалої експлуатації та оцінення ресурсу сільськогосподарської техніки / О.В. Войналович, Г.Г. Писаренко, А.М. Майло та ін. ; Ін-т проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України ; Національний ун-т біоресурсів та природокористування України. — Київ, 2019. — 116 с. (Обл.-вид. арк. 5,3). — 300 пр. — ISBN 978-617-7630-70-7.

У монографії представлені наукові засади розроблення методології оцінення професійного ризику на механізованих процесах в АПК, що має бути покладено в основу системи відстеження потенційних небезпек в аграрній галузі на базі ризик-орієнтованого підходу. Показано необхідність врахування наявності експлуатаційних дефектів різного розміру в деталях вузлів тракторів та самохідних сільськогосподарських машин після тривалих термінів експлуатації для отримання ймовірнісних характеристик небезпеки подальшої роботи мобільної сільськогосподарської техніки.

Видання має стати у пригоді фахівцям у галузі надійності мобільної сільськогосподарської техніки, а також працівникам служб охорони праці підприємств агропромислового комплексу, студентам та аспірантам вищих аграрних навчальних закладів.

838. Скальський В.Р. Залишковий ресурс автомобільних ресор із тріщинами / Валентин Романович Скальський, Олександр Сергійович Дубицький ; Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Луцьк : Вежа-Друк, 2019. — 196 с. (Ум. друк. арк. 19,4). — ISBN 978-966-940-242-4.

У монографії представлено модель розрахунку залишкової довговічності ресорного листа з наявними поверхневими макротріщинами. У її основу покладено аналітичне представлення кінетики поширення півеліптичних поверхневих втомних тріщин у ньому за циклічного навантаження з урахуванням початкових розмірів макротріщини як визначального чинника, що зумовлює ресурс експлуатування ресори. Створена інженерна методика достатньо науково обґрунтована й відзначається простотою, що дасть змогу ефективніше діагностувати ресорні підвіски вантажних автомобілів, а отже, запобігати їх передчасному виходу з ладу.

Для наукових співробітників, інженерів-дослідників та експлуатаційників автомобільного транспорту, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів.

839. Стефанович Л.И. Формирование доменных структур в сегнетоэлектриках в сильнонеравновесных условиях под влиянием внешних воздействий / Л.И. Стефанович, О.Ю. Мазур ; Ин-т физики горных процессов НАН Украины. — Днепр, 2019. — 100 с. (Уч.-изд. л. 5,8). — 100 экз. — ISBN 978-617-7761-44-9.

Монография посвящена изучению кинетических особенностей поведения сегнетоэлектриков в сильнонеравновесных условиях и ставит своей целью предложить новые, альтернативные существующим методы формирования устойчивых доменных структур различных типов, в том числе регулярных доменных структур в микронном, субмикронном и нанометровом диапазонах.

Монография рассчитана на исследователей, изучающих физические свойства сегнетоэлектриков, подвергающихся тем или иным внешним воздействиям, специалистов по оптоэлектронике и фотонике, а также технологов, занимающимся поиском и созданием новых сегнетоэлектрических материалов; будет также полезна аспирантам и студентам соответствующих специальностей.

Монографія присвячена вивченню кінетичних особливостей поведінки сегнетоелектриків в сильнонерівноважних умовах і ставить собі за мету запропонувати нові, альтернативні наявним методи формування стійких доменних структур різних типів, в тому числі регулярних доменних структур у мікронному, субмікронному і нанометровому діапазонах.

Монографія розрахована на дослідників, які вивчають фізичні властивості сегнетоелектриків, що піддаються тим чи іншим зовнішнім впливам, фахівців з оптоелектроніки і фотоніки, а також технологів, які займаються пошуком і створенням нових сегнетоелектричних матеріалів; буде також корисна аспірантам і студентам відповідних спеціальностей.

The monograph is devoted to the study of the kinetic features of the behavior of ferroelectrics under strongly nonequilibrium conditions and aims to propose new alternative methods to the formation of stable domain structures of various types, including regular domain structures in the micron, submicron, and nanometer ranges.

The monograph is designed for researchers studying the physical properties of ferroelectrics exposed to various external influences, specialists in optoelectronics and photonics, as well as technologists involved in the search and creation of new ferroelectric materials; it will also be useful to graduate students and students of relevant specialties.

840. Теоретико-ігрове та об'єктно-орієнтоване моделювання систем організаційного управління / Євдокимов В.Ф., Борукаєв З.Х., Остапченко К.Б., Лісовиченко О.І. ; Ін-т проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України. — Київ : Три К, 2019. — 283 с. (Ум. друк. арк. 17,7). — 200 пр. — ISBN 978-966-7690-50-2.

У монографії наведено особливості математичного та комп'ютерного моделювання процесів прийняття рішень у складних багаторівневих системах організаційного управління, шляхом побудови комплексу взаємопов'язаних математичних і комп'ютерних моделей механізмів функціонування систем організаційного управління. Розроблено підхід до по-

будови дескриптивних теоретико-ігрових моделей процесів прийняття рішень з вдосконалення механізмів функціонування складних багаторівневих систем організаційного управління, на прикладі енергоринку України, з урахуванням реальних особливостей організаційної, технологічної та інформаційної взаємодії його суб'єктів. Побудовано дескриптивні моделі енергоринку та його сегментів, що описують коаліційний характер взаємовідносин гравців у конфліктних ситуаціях; розроблені процедури формування оптимального рішення багаторівневих кооперативних ігор. Розроблено нові уніфіковані засоби об'єктно-орієнтованого концептуального та інформаційного моделювання процесів взаємодії суб'єктів систем організаційного управління, з застосуванням яких побудовано імітаційну комп'ютерну модель оптового ринку електроенергії.

Проведено дослідження комп'ютерних моделей шляхом вирішення прикладних і тестових задач, яке підтверджує їх адекватність.

841. Технологічне обладнання рибопереробної галузі : навч. посіб. / Ю.Г. Сухенко, В.В. Сарана, В.П. Василів, З.А. Бурова ; за ред. Ю.Г. Сухенка ; Ін-т технічної теплофізики НАН України ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. — Київ, 2019. — 449 с. (Ум. друк. арк. 28,4).

В навчальному посібнику викладено сучасні способи і засоби механізованої переробки гідробіонтів з урахуванням найновіших досягнень науки і техніки. Розглянуто конструкції, принцип дії, технологічне застосування та інженерні розрахунки технологічного обладнання рибопереробної галузі.

Видання розраховане для підготовки студентів у вищих навчальних закладах за спеціальностями: 181 — харчові технології, 133 — галузеве машинобудування, 208 — агроінженерія.

842. Datsyshyn O.P. Structural integrity assessment of engineering components under cyclic contact / Datsyshyn O.P., Panasyuk V.V. ; Karpenko Physico-Mechanical Institute of the NAS of Ukraine. — Cham : Springer Nature Switzerland AG, 2020. — 314 p. (Ум. друк. арк. 26,1). — ISBN 978-3-030-23068-5 (Print) ; ISBN 978-3-030-23069-2 (Online). — DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-030-23069-2

This book focuses on surface layers fracture of cyclical contacting bodies (machine parts). Calculation models and calculating procedures of stress-strain states of cyclically contacting solids with cracks, are included. Recommendations for the optimization of operating parameters of joints (contact stresses magnitude, friction/lubrication conditions, materials crack resistance etc) for elements of rolling pairs (wheel–rail systems, backup roll – working roll of rolling mills etc.) and some fretting pairs are formulated.

Монографія присвячена оцінюванню структурної цілісності інженерних компонентів при циклічному контакті.

Для наукових співробітників та інженерів різних галузей промисловості (залізничного транспорту, підшипникового та вальцювального машинобудування, енергетики, літакобудування тощо), а також для студентів та аспірантів відповідних спеціальностей.

843. Артеменко А.М. Вступ до теорії плазмових антен біжучої хвилі : підруч. / А.М. Артеменко, В.Д. Карлов, Ю.В. Кириченко ; Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний ін-т» ; Харківський національний ун-т повітряних сил ім. І. Кожедуба. — Харків, 2019. — 168 с. (Ум. друк. арк. 9,8). — 80 пр.

Розглянуто проблеми теорії плазмових антен біжучої хвилі. Наведено багато прикладів розрахунків характеристик випромінювання плазмових антен. Отримані формули, а також їх докладний вивід, дозволяють обчислювати характеристики плазмових антен біжучої хвилі при їх створенні в лабораторних умовах.

Для викладачів та магістрів з метою формування знань основ фізики антен.

844. Баранський П.І. Кінетичні ефекти в багатодолинних напівпровідниках / П.І. Баранський, О.Є. Бєляєв, Г.П. Гайдар ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 448 с. (Ум. друк. арк. 36,4 ; Обл.-вид. арк. 36,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1616-3. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії розглянуто механізми формування анізотропії термоелектричних і термомагнітних явиш у напівпровідниках; виявлено особливості кінетичних ефектів у кремнії, германії та фосфіді галію; проаналізовано специфіку впливу направленої пружної деформації, іонізуючого випромінювання та теплових полів на кінетику електронних процесів у багатодолинних напівпровідниках у разі фіксованих характеристик зовнішніх умов; встановлено закономірності змін кінетичних коефіцієнтів унаслідок послідовного впливу гамма-опромінення досліджуваних об'єктів з наступним використанням відомих деформаційних навантажень, а також електричних і магнітних полів заданої напруженості.

Для наукових працівників і фахівців з напівпровідникового матеріалознавства та радіаційної фізики твердого тіла.

845. Васильев М.А. Поверхность дентальных имплантатов: электронная, ионная спектроскопия / М.А. Васильев, П.А. Гурин ; Ин-т металлофизики им. Г.В. Курдюмова НАН Украины. — Бо-Бассен : Lambert Academic Publishing, 2019. — 123 с. (Усл. печ. л. 5,1). — 30 экз. — ISBN 978-613-9-45341-2.

В связи с появлением новых эффективных методов диагностики состояния поверхности до и после имплантации на современном этапе металлической имплантологии важнейшей задачей становится повышение качества подготовки биосовместимых поверхностей имплантов и протезов, от которого во многом зависят их эксплуатационные характеристики и, в часности, развитие патологических проявлений. Целью монографии является ознакомление читателей с некоторыми работами последних лет, выполненными зарубежными и украинскими авторами в области диагностики физико-химического состояния поверхности дентальных титановых имплантов. Можно надеяться, что обобщение мирового опыта в области диагностики поверхности материалов медицинского использования будет способствовать дальнейшей успешной интеграции прикладной физики и медицины на благо здоровья человека.

Данная монография может быть полезна специалистам в области стоматологии, студентам и аспирантам соответствующих специальностей медицинских университетов.

У зв'язку з появою нових ефективних методів діагностики стану поверхні до і після імплантації на сучасному етапі металевої імплантології найважливішим завданням стає підвищення якості підготовки біосумісних поверхонь імплантів і протезів, від якого багато в чому залежать їх експлуатаційні характеристики і, зокрема, розвиток патологічних про-

явів. Метою монографії є ознайомлення читачів з деякими роботами останніх років, виконаними зарубіжними і українськими авторами в галузі діагностики фізико-хімічного стану поверхні дентальних титанових імплантів. Можна сподіватися, що узагальнення світового досвіду в галузі діагностики поверхні матеріалів медичного використання сприятиме подальшій успішній інтеграції прикладної фізики і медицини на благо здоров'я людини.

Дана монографія може бути корисна фахівцям в області стоматології, студентам і аспірантам відповідних спеціальностей медичних університетів.

Accounting the emergence of new effective methods for diagnosing the state of the implant surface before and after their implantation, at the present stage of metal implantology, the most important task is to improve the quality of preparation of biocompatible surfaces of implants and prostheses, on which their operational characteristics and, in particular, the development of pathological manifestations largely depend. The purpose of the monograph is to familiarize readers with some of the works of recent years, performed by foreign and Ukrainian authors in the field of diagnosing the physicochemical state of the surface of dental titanium implants. It is hoped that a synthesis of world experience in the field of surface diagnostics of medical use materials will contribute to the further successful integration of applied physics and medicine for the benefit of human health.

This monograph may be useful to specialists in the field of dentistry, students and graduate students of relevant specialties of medical universities.

846. Васильєв М. Модифікація поверхні титанового сплаву ВТ6: ультразвук, лазер / М. Васильєв, С. Волошко, Л. Яценко ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України. — Бо-Бассен : Lambert Academic Publishing, 2019. — 244 с. (Ум. друк. арк. 10,1). — 30 пр. — ISBN 978-613-9-44905-7.

У монографії наведені результати багаторічних експериментальних досліджень стосовно структурно-фазових перетворень при дії ультразвукової ударної обробки і лазерного опромінення поверхні титанового сплаву ВТ6 (Ti-6Al-4V). Встановлено, що при лазерному опроміненні як на повітрі, так і в середовищі інертного газу відбувається самоорганізація поверхневого рельєфу з формуванням поверхневих лазерно-індукованих структур з мікрота наномасштабною періодичністю. Визначено механізм поверхневої наноструктуризації та деформаційного ультразвукового зміцнення поверхні сплаву ВТ6 в різних хімічно-активних та нейтральному середовищах. Вказані обробки надають поверхні сплаву ВТ6 унікальні морфологічні, фізико-хімічні та механічні властивості. Всі результати розглядаються на основі надійних даних, отриманих за допомогою сучасних методів фізико-хімічного аналізу поверхні і об'єму.

Становить інтерес для фахівців в області фізики твердого тіла, фізики металів, металознавства, фізики поверхні, а також для викладачів, аспірантів і студентів університетів, а також для підприємств авіаційної та космічної техніки.

The monograph presents the results of years of experimental studies on structural-phase transformations induced by ultrasonic impact treatment and laser irradiation of the surface of the titanium alloy BT6 (Ti-6Al-4V). It is established that the laser irradiation both in the air and in the inert gas environment result in the self-organization of surface relief with the formation of surface laser-induced structures of micro- and nanoscale periodicity. The mechanisms of surface nanostructuring and ultrasonic strain hardening of the surface of the BT6 alloy in various chemically active and neutral media are determined. These treatments give the BT6 alloy surface unique morphological, physicochemical and mechanical properties. All results are considered on the basis of reliable data obtained with modern methods of physical and chemical analysis of surface and volume.

It is also of interest for the specialists in the field of solid state physics, metal physics, metallurgy and surface physics, as well as for teachers, graduate students and university students, aviation and space technology companies.

847. Влияние тлеющих и дуговых разрядов на диффузионные процессы / А.М. Штеренберг, В.М. Мазанко, Д.С. Герцрикен и др. ; Ин-т металлофизики им. Г.В. Курдюмова НАН Украины ; Самарский государственный политехнический ун-т. — Москва : Инновационное машиностроение, 2018. — 379 с. (Уч.-изд. л. 20,1). — 500 экз. — ISBN 978-5-907104-00-6.

Представлены результаты экспериментальных и теоретических работ, посвященных исследованию взаимодействия атомов проникающих элементов с металлами и сплавами при ионной бомбардировке в плазме тлеющих и дуговых разрядов. Рассмотрены вопросы влияния различных факторов на диффузию, перераспределение атомов поверхностного слоя, особенности протекания фазовых превращений, структуру и свойства обработанных металлов. Изучено влияние последующих нагрева и импульсных воздействий на перераспределение введенных атомов инертных газов. Проведен анализ моделей проникновения атомов в металлы при действии на металлы и сплавы плазмы тлеющего разряда.

Представлені результати експериментальних та теоретичних робіт, присвячених дослідженню взаємодії атомів елементів, що проникають, з металами і сплавами при іонному бомбардуванні у плазмі жевріючих та дугових розрядів. Розглянуто питання впливу різних чинників на дифузію, перерозподіл атомів поверхневого шару, особливості протікання фазових перетворень, структуру та властивості оброблених металів. Вивчено вплив нагрівання та імпульсних навантажень на перерозподіл попередньо введених атомів інертних газів. Проведено аналіз моделей проникнення атомів у метали при дії на метали та сплави плазми жевріючого розряду.

The results of experimental and theoretical studies on the interaction of atoms of penetrating elements with metals and alloys during ion bombardment in plasma of glow and arc discharges are presented. The questions of the influence of various factors on diffusion, the redistribution of atoms of the surface layer, the features of the phase transitions, the structure and properties of the treated metals are considered. The effect of subsequent heating and pulsed effects on the redistribution of introduced inert gas atoms has been studied. The analysis of models of the penetration of atoms into metals by the action of a glow discharge plasma on metals and alloys is carried out.

848. Галунов Н.З. О природе света / Н.З. Галунов ; Б.В. Гринев (глав. ред.), Е.В. Щербина (отв. секр.) ; Ин-т сцинтилляционных материалов НАН Украины. — Харьков, 2019. — 253 с.

Книга рассчитана на тех учащихся старших классов средней школы, абитуриентов, учащихся младших курсов вузов, которые хотят понять физику, заниматься физикой, изучать природу, опираясь на физические законы. Изложенный материал направлен на понимание общей физической картины, общих, базовых представлений, хотя и охватывает практически все моменты оптического учения. Все математические выкладки ограничены рамками знаний школьного курса тригонометрии, в частности решений, связанных с прямоугольными треугольниками. Книга не является формальным учебником по оптике. Она скорее всего, представляет материал для внеклассного чтения.

Для учащихся и преподавателей старших классов средней школы, абитуриентов, учащихся младших курсов высших учебных заведений.

Книга розрахована на тих учнів старших класів середньої школи, абітурієнтів, учнів молодших курсів вишів, які хочуть зрозуміти фізику, займатися фізикою, вивчати природу, спираючись на фізичні закони. Викладений матеріал спрямований на розуміння загальної фізичної картини, загальних, базових уявлень, хоча й охоплює практично всі моменти оптичного вчення. Всі математичні викладки обмежені рамками знань шкільного курсу тригонометрії, зокрема рішень, пов'язаних із прямокутними трикутниками. Книга не є формальним підручником із оптики. Вона швидше за все, представляє матеріал для позакласного читання.

Для учнів і викладачів старших класів середньої школи, абітурієнтів, учнів молодших курсів закладів вищої освіти.

849. Збірник навчально-методичних матеріалів із фізики та астрономії / упоряд. С.Г. Кравець ; відп. за вип. О.В. Лісовий, С.О. Лихота ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 236 с.

У збірнику представлено навчально-методичні матеріали щодо організації науково-дослідницької роботи з учнями у науковому відділенні фізики і астрономії Малої академії наук України.

Видання розраховане на педагогічних працівників закладів позашкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, викладачів і студентів закладів вищої освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти, фахівців, які займаються питаннями позашкілля.

850. Лаптєв І.М. Вакансії, мартенситні перетворення і ресурс ядерних реакторів / І.М. Лаптєв, О.О. Пархоменко ; Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний ін-т» ; Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна. — Харків, 2018. — 167 с. (Ум. друк. арк. 10,1). — 300 пр. — ISBN 978-966-285-553-1.

У монографії наведено нові уявлення, які стосуються, як «класичного» матеріалознавства взагалі (положення у гратці та роль вуглецю у мартенситних перетвореннях, оригінальний механізм утворення вакансій, модель крихкого руйнування ОЦК-металів та сплавів), так і найбільш актуальні питання реакторного матеріалознавства щодо природи радіаційного зміцнення та крихкості реакторних матеріалів. Ці уявлення автори об'єднали під назвою «Метод фазових діаграм мартенситних перетворень». На основі методу запропоновано новий підхід до прогнозування ресурсу ядерних реакторів без використання зразків — свідків, який базується на вимірі ступені тетрагональності кристалічної гратки корпусної сталі. Результати, що отримані, стосуються всіх можливих структурних рівнів процесів еволюції матеріалів під опроміненням — від нано- до макроструктурного рівня, що відповідає сучасному синергетичному підходу у матеріалознавстві.

851. Міжнародна конференція молодих учених і аспірантів ІЕФ-2019 : матеріали конференції / Ін-т електронної фізики НАН України. — Ужгород, 2019 — 212 с. (Обл.-вид. арк. 3,3). — 200 пр. — ISBN 978-617-7344-83-3.

This book presents proceedings of the conference. The contributions are dedicated to the studies of the phenomena occurring in different atomic systems in free and condensed states. The papers on the studies of technological and physical peculiarities of the production of certain substances with preset properties are also included.

Збірник містить матеріали конференції. Доповіді присвячені дослідженню явищ, що відбуваються у різноманітних атомних системах у газоподібному та конденсованому станах. Представлено також роботи з технологічних і фізичних особливостей деяких отриманих речовин із заданими властивостями.

852. Нанофотонні технології. Сучасний стан і перспективи / А.В. Коротун, А.О. Коваль, А.А. Крючин та ін. ; Ін-т проблем реєстрації інформації НАН України. — Ужгород, 2019. — 482 с. (Ум. друк. арк. 28,0 ; Обл.-вид. арк. 17,7). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9059-4.

Розглянуто фізичні властивості нових твердотільних структур нанофотоніки, основи оптики періодичних структур і фотонних кристалів, викладено основи сучасних фотонних технологій, особливості поширення електромагнітних хвиль у різних конденсованих середовищах, питання вуглецевої фотоніки. Наведено приклади розробки та застосування наноелектронних лазерів, фотоприймачів на основі наноструктур та гетеропереходів у квантових пристроях різного призначення. Проаналізовано сучасний стан проблеми створення

випромінюючих пристроїв на основі органічних матеріалів. Значну увагу приділено сучасним технологіям оптичної мікроскопії та оптичного запису інформації з використанням наноструктур.

Для науковців, інженерів, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів відповідних спеціальностей.

853. Пономарёв А.Г. Формирование пучков ионов в ядерном сканирующем микрозонде / Пономарев А.Г. Пономарев А.А. ; Ин-т прикладной физики НАН Украины. — Сумы : Коллаж-принт, 2019. — 368 с. (Усл. печ. л. 23,4). — 300 экз. — ISBN 978-966-097820-3-8.

Ядерный сканирующий микрозонд представляет собой аппаратный комплекс, в котором пучки легких ионов, ускоренные до энергий нескольких мегаэлектронвольт, фокусируются до размеров нескольких десятков нанометров. В предлагаемой читателю монографии рассмотрено современное состояние технологии микрозондов. Приведена теория расчета ионно-оптических характеристик зондоформирующих систем. Формализованы задачи оптимизации процесса формирования пучка в ядерном микрозонде. Рассмотрены схемы формирования микрозонда.

Книга предназначена для специалистов, аспирантов и студентов, интересующихся технологией ядерных сканирующих микрозондов.

Ядерний сканувальний мікрозонд є апаратним комплексом, в якому пучки легких іонів, прискорені до енергій декількох мегаелектронвольт, фокусуються до розмірів декількох десятків нанометрів. У запропонованій читачеві монографії розглянуто сучасний стан технології мікрозондів. Наведена теорія розрахунку іонно-оптичних характеристик зондоформувальних систем. Формалізовані задачі оптимізації процесу формування пучка в ядерному мікрозонді. Розглянуто схеми формування мікрозонда.

Книга призначена для фахівців, аспірантів і студентів, які цікавляться технологією ядерних сканувальних мікрозондів.

854. Сидоренко С.І. Модифікація металевих поверхонь йонним опроміненням: структура та фізико-хімічні властивості / С.І. Сидоренко, М.О. Васильєв ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України. — Бо-Бассен : Lambert Academic Publishing, 2019. — 151 с. (Ум. друк. арк. 6,3). — 30 пр. — ISBN 978-620-0-26193-9.

У монографії узагальнено результати багаторічних досліджень за участі авторів та проаналізовано велику кількість літературних джерел щодо змін структури та фізико-хімічних властивостей металевих поверхонь після їх модифікації низькоенергетичним йонним опроміненням. Значну увагу приділено ефекту підвищення корозійної стійкості металів та сплавів внаслідок обробки прискореними йонами інертних газів з енергією до 3 кеВ. Розглянуто приклади застосування низькоенергетичної йонної обробки у сучасних тонкоплівкових технологіях. Продемонстровані можливості таких високороздільних методів дослідження поверхні, як дифракція повільних електронів, плазмонна спектроскопія, масспектрометрія вторинних йонів. Проаналізовано особливості вторинної йонної емісії при бомбардуванні металевих поверхонь протонами.

The monograph summarizes the results of many years of research with the participation of the authors and analyzes a large number of literature sources on changes in the structure and physical and chemical properties of metal surfaces after their modification by low-energy ionic irradiation. Much attention is paid to the effect of increasing the corrosion resistance of metals and alloys due to the treatment of accelerated ions of inert gases with energy up to 3 keV. Examples of the application of low-energy ion processing in modern thin-film technologies are considered. Possibilities of such high-resolution methods of surface study as slow electron diffraction, plasmon spectroscopy, secondary ion mass spectrometry have been demonstrated. The peculiarities of secondary ion emission during bombardment of metal surfaces by protons are analyzed.

855. Філатова В. Модифікація поверхні стоматологічних кобальт-хромових сплавів. Лазер, піскоструй, ультразвук / В. Філатова, І. Макеєва ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України. — Бо-Бассен : Lambert Academic Publishing, 2019. — 164 с. (Ум. друк. арк. 7,5). — 30 пр. — ISBN 978-613-9-99630-8.

У монографії наведені результати багаторічних фундаментальних експериментальних досліджень структурно-фазових перетворень після впливу лазерного опромінення, піскострую та ультразвукової ударної обробки поверхні стоматологічних кобальт-хромових сплавів. Детально розглянуті зміни морфології та фізико-хімічного стану поверхневого шару на атомно-молекулярному рівні. Визначено механізм поверхневої наноструктуризації та деформаційного зміцнення поверхні сплавів.

Для фахівців в області фізики твердого тіла, фізики металів, металознавства і фізики поверхні, а також для викладачів, аспірантів і студентів університетів, становить інтерес для фахівців в області ортопедичної стоматології.

The many year results of fundamental experimental studies of structural phase transformations after laser radiation, sandblasting and ultrasonic impact surface treatment of dental cobalt-chromium alloys are presented in the monograph. Changes in the morphology and physical chemical state of the surface layer are examined at the atomic-molecular level in detail. The mechanism of surface nanostructuring and strain hardening of the alloy surface is established.

For specialists in the field of solid state physics, metal physics, metal science and surface physics, as well as for teachers, graduate students and students, it is of interest to specialists in the field of orthopedic dentistry.

856. Халатов А.А. Основи теорії примежового шару : навч. посіб. для студентів спеціальності 105 «Прикладна фізика та наноматеріали» [Електронний ресурс] / А.А. Халатов, Є.В. Мочалін, Н.Ф. Димитрієва ; Ін-т технічної теплофізики НАН України ; Національний технічний ун-т України «КПІ ім. І. Сікорського». — Київ, 2019. — 191 с. (Електронні текстові дані 1 файл: 2,9 Мб). — Режим доступу : http://ela.kpi. ua/handle/123456789/26035

Розглянуто фізичні основи та математичний опис процесів переносу імпульсу та тепла в пристінних ламінарних та турбулентних потоках рідин та газів. Викладено фундаментальні основи теорії примежового шару, включаючи диференціальні і інтегральні рівняння переносу, закони тертя і теплообміну. Представлено огляд сучасних підходів до математичного моделювання турбулентного примежового шару. Розглянуто приклади розв'язання характерних задач теорії примежового шару. Наведено основи метода скінчених об'ємів і застосування сучасних обчислювальних технологій до розв'язання задач фізики суцільних середовищ в примежовому шарі.

Навчальний посібник розраховано на студентів фізико-технічних та енергетичних спеціальностей, зокрема, спеціальності 105 «Прикладна фізика та наноматеріали».

857. Introduction to optical and optoelectronic properties of nanostructures / V.V. Mitin, V.A. Kochelap, M. Dutta, M.A. Stroscio ; V.E. Lashkaryov Institute of Semiconductor Physics of the NAS of Ukraine. — Cambridge University Press, 2019. — 414 p. (Ум. друк. арк. 25,0). — ISBN 9781108674522 (Online). — DOI : https://doi.org/10.1017/9781108674522

Get to grips with the fundamental optical and optoelectronic properties of nano-structures. This comprehensive guide makes a wide variety of modern topics accessible, including up-to-date material on the optical properties of monolayer crystals, plasmonics, nanophotonics, ultraviolet quantum well lasers, and wide-band gap materials and heterostructures. The unified, multidisciplinary approach makes it ideal for those in disciplines spanning nanoscience, physics, materials science, and optical, electrical, and mechanical engineering. Building on work first presented in Quantum Heterostructures (Cambridge 1999), this volume draws on years of research and teaching experience. Rigorous cover-age of basic principles makes it an excellent resource for senior undergraduates, and detailed mathematical derivations illuminate concepts for graduate students,

researchers, and professional engineers. The examples with solutions included in the text and end-of-chapter problems allow students to use this text to enhance their understanding.

Монографія знайомить з основними оптичними та оптоелектронними властивостями новітніх наноструктур. Вона містить широке розмаїття сучасних тем, включно з аналізом оптичних властивостей моношарових кристалів, плазмоніки, нанофотоніки, лазерів ультрафіолетового, видимого і терагерцового діапазонів, та широкозонних матеріалів і гетероструктур. Уніфікований мультидисциплінарний підхід робить книгу придатною для викладання дисциплін, що охоплюють нанонауки, фізику, матеріалознавство, основи наноелектроніки та оптоелектроніки. Книга базується на багаторічному науковому та викладацькому досвіді авторів. Точне охоплення основних принципів робить монографію корисним ресурсом для студентів старших курсів, а детальні математичні викладки висвітлюють концепції для аспірантів, дослідників і професійних інженерів. Приклади з рішеннями, що містяться в тексті, і проблеми, що розміщені в кінці глав, дозволяють студентам використовувати текст монографії для поглибленого розуміння багатьох сучасних галузей науки та техніки.

858. Lamonova K.V. Modified crystal field theory and its applications / K.V. Lamonova, S.M. Orel, Yu.G. Pashkevich ; Donetsk Institute for Physics and Engineering named after O.O. Galkin of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 226 p. (Ум. друк. арк. 18,3 ; Обл.-вид. арк. 21,0). — 200 пр. — ISBN 978-966-360-377-3. — DOI : https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.377.224. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземною мовою»).

A new original approach to the study of coordination complexes with paramagnetic ions, the modified crystal field theory (MCFT), is represented in the monograph. The approach is based on a new parametrization of the problem by the effective nuclear charge of a paramagnetic ion. Implicit accounting for ligand electrons significantly enhances the predictive capability of the proposed method. The book gives some examples of the MCFT applications for the interpretation of various experiments. To describe the spin state variations of paramagnetic ions under different coordination complex distortions the spin state diagrams are suggested for the first time.

У монографії представлено новий оригінальний підхід до вивчення координаційних комплексів, що містять парамагнітні іони, — модифікована теорія кристалічного поля (МТКП). Підхід ґрунтується на новій параметризації задачі за допомогою ефективного заряду ядра парамагнітного іона. Неявне врахування лігандних електронів значно підвищує прогностичну здатність запропонованого методу. У книзі наведено приклади застосування МТКП щодо інтерпретації різних експериментів. Для вивчення змінення спінового стану парамагнітних іонів під дією викривлень координаційних комплексів уперше запропоновано методику спінових діаграм.

859. Laser technologies. Laser and their application (LTLA-2019) : Materials of International scientific & technical conference / Karpenko Physico-Mechanical Institute of the NAS of Ukraine. — Drohobych, 2019. — 164 p. (Ум. друк. арк. 9,6). — ISBN 978-966-384-345-2.

The book contains the abstracts of International Scientific and Technical Conference «Laser technologies. Laser and their application» for such scientific topics: physical and mathematical fundamentals of laser systems; laser processing of materials; laser deposition; laser technical and technology application.

The book will be useful for scientists and post graduate students working in the tield of physics and technology of laser and laser technologies.

Книга містить тези доповідей Міжнародної науково-технічної конференції «Лазерні технології. Лазер та їх застосування» з таких наукових тем: фізичні та математичні основи лазерних систем; лазерна обробка матеріалів; лазерне осадження; лазерне технічне та технологічне застосування.

Книга буде корисною для науковців та аспірантів, які працюють у галузі фізики та технології лазерних та лазерних технологій.

860. Lutz A. Resonant scattering and generation of waves. Cubically polarizable layers / Lutz Angermann, Vasyl V. Yatsyk ; O.Ya. Usikov Insitute for Radiophysics and Electronics, National Academy of Sciences of Ukraine ; Institut für Mathematik Technische Universität Clausthal Clausthal-Zellerfeld Germany. – Cham (Switzerland) : Springer, 2019. – 228 p (XX, 208). — ISBN 978-3-319-96300-6 (hardcover) ; ISBN 978-3-030-07172-1 (softcover) ; ISBN 978-3-319-96301-3 (e-Book). — DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-319-96301-3

Develops a theory that opens the way for practitioners to design or to optimize optical, optoelectronic or electromagnetic devices which make use of nonlinear material properties. Shows how artificial materials such as virtual gratings could be developed. Presents the first detailed mathematical and computational analysis of the effect of third-harmonic generation.

Розроблено теорію, яка відкриває практикам навички для конструювання або оптимізації оптичних, оптоелектронних або електромагнітних пристроїв, які використовують нелінійні властивості матеріалу. Показано, як можна розробити штучні матеріали, такі як віртуальні грати. Вперше представлено детальний математичний та обчислювальний аналіз ефекту генерації третьої гармоніки.

861. Nanobiophysics: fundamental and applied aspects : book of abstracts of the 6th International conference (Ukraine, Kyiv, 1—4 October 2019) / Institute of Physics of the NAS of Ukraine. — Kyiv, 2019. — 107 p. (Ум. друк. арк. 6,5 ; Обл.-вид. арк. 3,1). — 100 cop. — ISBN 978-966-02-9007-5.

Book of abstracts contains reports presented at the VI International Conference «Nanobiophysics: fundamental and applied aspects» (October 1—4, 2019, Kyiv, Ukraine). The abstracts cover recent advances in the modem theoretical and experimental nanobiophysics. The conference will bring together the scientists working in the fields of nanosciences, nanotechnologies and molecular biophysics and dealing with the biological macromolecules or/and their complexes with any kind of nanoparticles or nanostructured media. The goal of the conference is to discuss recent achievements and to push forward this innovative area of science and technology.

В збірнику представлені тези доповідей VI Міжнародної конференції «Нанобіофізика: фундаментальні і прикладні аспекти» (Київ, Україна, 1—4 жовтня 2019 р.). В тезах викладено нові результати досліджень в основних напрямках сучасної теоретичної і експериментальної нанобіофізики. Конференція об'єднає вчених, що працюють у галузі нанотехнологій і молекулярної біофізики, та мають справу з біологічними макромолекулами та їх комплексами з різними типами наночастинок чи наноструктурованих середовищ. Мета конференції — обговорити новітні досягнення та підняти на новий рівень цю інноваційну область науки та техніки. Тези надруковано в авторському поданні.

862. Nanocomposites, nanostructures, and their applications : selected proceedings of the 6th International conference nanotechnology and nanomaterials (NANO-2018) (Kyiv, Ukraine, August 27—30, 2018) / Edited by O. Fesenko, L. Yatsenko ; Institute of Physics of the NAS of Ukraine. — Switzerland : Springer, 2019. — 610 c. (Ум. друк. арк. 11,5). — 1000 cop. — ISBN 978-3-030-17759-1. — (Proceedings in Physics ; Vol. 221).

This book presents the most recent advances in nanoscience from leading researchers in Ukraine, Europe, and beyond. It features selected peer-reviewed contributions from participants in the 6th International science and practice conference nanotechnology and nanomaterials (NANO-2018) held in Kyiv, Ukraine on August 27—30, 2018. This event was organized jointly by the Institute of Physics of the National Academy of Sciences of Ukraine, (Ukraine), University of Tartu (Estonia), University of Turin (Italy), and Pierre and Marie Curie University (France). In-

ternationally recognized experts from a wide range of universities and research institutions shared their knowledge and key results in the areas of nanocomposites and nanomaterials, nanostructured surfaces, microscopy of nanoobjects, nanooptics and nanophotonics, nanoplasmonics, nanochemistry, nanobiotechnology, and surface-enhanced spectroscopy.

У цій книзі представлені останні досягнення в нанонауці провідних дослідників України, Європи та світу. Вона складається з вибраних рецензованих доповідей учасників 6-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Нанотехнології та наноматеріали» (NANO-2018), яка відбулася у Києві, Україна, 27—30 серпня 2018 року. Міжнародна конференція була організована Інститутом фізики НАН України спільно з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка (Україна), Тартуським університетом (Естонія), Турінським університетом (Італія), а також Університетом П'єра і Марі Кюрі (Франція). Міжнародно визнані експерти з широкого кола університетів та науково-дослідних установ діляться своїми знаннями та основними результатами на теми дослідження нанокомпозитів і наноматеріалів, наноструктурованих поверхонь, мікроскопії нанооб'єктів, нанооптики та нанофотоніки, наноплазмоніки, нанохімії, нанобіотехнології та поверхнево-підсиленої спектроскопії.

863. Nanophotonics, nanooptics, nanobiotechnology and their applications : selected proceedings of the 6th International conference nanotechnology and nanomaterials (NANO-2018) (Kyiv, Ukraine, August 27—30, 2018) / Edited by O. Fesenko, L. Yatsenko ; Institute of Physics of the NAS of Ukraine. — Switzerland : Springer, 2019.— 474 c. (Ум. друк. арк. 46,5). — 1000 cop. — ISBN 978-3-030-17755-3. — (Proceedings in Physics ; Vol. 222).

864. Nanostructured materials for the detection of CBRN / Kruchinin S., Yatsenko V. et al. ; Bonca J., Kruchinin S. (Eds.) ; Space Research Institute of the NAS of Ukraine and State Space Agency of Ukraine. — Springer Science+Business Media, 2019. — 348 p. — ISBN 978-94-024-1303-8 (Print) ; ISBN 978-94-024-1304-5 (Online). — DOI : https://doi.org/10.1007/978-94-024-1304-5. — (Series «NATO's Science for Peace and Security. Series A: Chemistry and Biology». — ISSN 1874-6489 (Print) ; ISSN 1874-6527 (Online)).

This book includes topics in nanophysics, nanotechnology, nanomaterials, sensors, biosensors, security systems, and CBRN agents detection. There have been many significant advances in the past two years and some entirely new directions of research are just opening up. Recent developments in nanotechnology and measurement techniques now allow experimental investigation of the physical properties of nanostructured materials. The book presents new methods for the detection of chemical, biological, radiological and nuclear (CBRN) agents using chemical and biochemical sensors. Identification, protection and decontamination are the main scientific and technological responses for the modern challenges of CBRN agents.

Книга включає актуальні теми з нанофізики, нанотехнологій, наноматеріалів, датчиків, біосенсорів, систем безпеки та виявлення хімічних та біологічних агентів. Показано, що за останні два роки було досягнуто багато значних успіхів, а також сформовано деякі нові напрямки досліджень. Останні розробки в області нанотехнологій і вимірювальних пристроїв дозволяють експериментально досліджувати нові фізичні властивості наноструктурованих матеріалів. У книзі представлені нові методи виявлення хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних (ХБРЯ) агентів з використанням хімічних і біохімічних сенсорів. Ідентифікація, захист і дезактивація є основними науковими і технологічними реакціями на сучасні виклики ХБРЯ-агентів.

865. Nanotechnology and nanomaterials : book of abstracts of participants of the International research and practice conference (NANO-2019) (Kyiv, 27—30 August, 2019) / Edited by O. Fesenko ; Institute of Physics of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Computer-publishing information center, 2019. — 744 p. (Ум. друк. арк. 46,5). — ISBN 978-966-97587-3-6.

This book contains the abstracts of contributions presented at the International research and practice conference «Nanotechnology and nanomaterials (NANO-2019)». The Conference was organized by the Institute of Physics of the NAS of Ukraine with the participation of the Lviv Polytechnic National University (Ukraine), University of Tartu (Estonia), University of Turin (Italy), Pierre and Marie Curie University (France).

Ця книга складається з тез доповідей вчених, представлених на Міжнародній науково-практичній конференції «Нанотехнології та наноматеріали (NANO-2019)». Конференція була організована Інститутом фізики НАН України за участю Національного університету «Львівська політехніка» (Україна), Тартуського університету (Естонія), Туринського університету (Італія), Університету П'єра і Марії Кюрі (Франція).

866. Peschansky V.G. Kinetic phenomena and collective modes in highly anisotropic organic conductors / Peschansky V.G., Sirenko V.A., Stepanenko D.I. ; B. Verkin Institute for Low temperature Physics and Engineering of the NAS of Ukraine. — Cambridge : Cambridge Scientific Publishers, 2019. — 100 с. (Ум. друк. арк. 8,0). — ISBN 1908106611, ISBN 9781908106612.

We present a review of experimental and theoretical studies of transport phenomena in strongly anisotropic organic conductors. Considerable attention is paid to the phenomena that are specific to quasi-2D and quasi-1D conductive structures and have no analogues both in ordinary metals and in truly 2D or 1D conducting systems. Angular magnetoresistance oscillations, de Haas — van Alphen and Shubnikov — de Haas phenomena, high-temperature quantum oscillations of the magnetoresistance, and high-frequency resonances, including those arising due to the movement of electrons on open trajectories, are discussed. The resonant angular oscillations of high-frequency conductivity and weakly damped electromagnetic waves in quasi-2D organic conductors under strong spatial dispersion are considered. We review high frequency collective processes in highly anisotropic conducting systems in the presence of an external magnetic field taking into account of the Fermi-liquid interaction. The specific of the quasi-two-dimensional electron energy spectrum and of the Fermi-liquid interaction in layered conductors leads to occurrence of weakly-damping eigen oscillations of the electron and spin densities which are absent in a quasi-isotropic metal.

Представлений огляд експериментальних і теоретичних досліджень явищ переносу в сильно анізотропних органічних провідниках. Значна увага приділяється явищам, які характерні для квазідвовимірних і квазіодновимірних провідних структур і не мають аналогів як в звичайних металах, так і в істинно 2D або 1D провідних системах. Обговорюються кутові осциляції магнітоопору, явища де Гааза — ван Альфена і Шубникова — де Гааза, високотемпературні квантові коливання магнітоопору і високочастотні резонанси, в тому числі що виникають в результаті руху електронів за відкритими траєкторіями. Розглянуто резонансні кутові коливання високочастотної провідності і слабо згасаючих електромагнітних хвиль в квазідвомірних органічних провідниках за сильної просторової дисперсії. Також розглянуто високочастотні колективні процеси в сильно анізотропних провідних системах в присутності зовнішнього магнітного поля з урахуванням взаємодії фермі-рідини. Специфіка квазідвомірного енергетичного спектру електронів і взаємодії фермі-рідини в шаруватих провідниках призводить до виникнення слабо демпфуючих власних коливань густини електронів і спінів, які відсутні в квазіізотропному металі.

867. Shevchenko S.N. Mesoscopic physics meets quantum engineering / S.N. Shevchenko ; B. Verkin Institute for Low temperature Physics and Engineering of the NAS of Ukraine ; V. N. Karazin Kharkiv National University. — Singapore : World Scientific Publishing, 2019. — 176 p. (Ум. друк. арк. 12,5). — 200 cop. — ISBN 9789811201394.

Quantum mechanics was initially constructed to describe objects on atomic and subatomic scales. However, in the last decades, quantum mechanics has been revisited and its use extended to the study and description of macroscopic distinct states. This is accomplished by modeling ba-

sic objects of mesoscopic physics, such as superconducting quantum circuits and low-dimensional structures derived from a two- dimensional electronic gas. In recent years, these devices support the study of fundamental systems such as a two-level quantum system, or qubit, as an object for manipulations and applications. This book will provide an introduction to quantum computation and quantum information, based on quantum physics, solid- state theory, and theory of computing. We consider this important field and explore how it is inseparably linked to basic notions of physics such as superposition, entanglement, and quantum dynamics. Then consider superconducting and mesoscopic systems, as well as a series of phenomena, where important are the spectra quantization, interference, and charge discreteness.

This book derives its content from a lecture course designed for graduate students and postdocs who are acquainted with quantum mechanics and statistical physics. In particular, it was developed together with the lecture series taught to 5th year students of the Department of Physics and Technology in V. N. Karazin Kharkiv National University.

Квантова механіка спочатку будувалася для опису об'єктів на атомних та субатомних масштабах. Однак в останні десятиріччя квантова механіка була переглянута і її використання поширилося на вивчення та опис різних макроскопічних станів. Це досягається за допомогою моделювання основних об'єктів мезоскопічної фізики, таких як надпровідні квантові контури та низьковимірні структури, отримані з двовимірного електронного газу. В останні роки ці пристрої стимулюють вивчення фундаментальних систем, таких як дворівнева квантова система або кубіт, як об'єкт для маніпуляцій та застосувань. Ця книга ознайомлює з квантовими обчисленнями та теорією квантової інформації на основі квантової фізики, теорії твердого тіла та теорії обчислень. Розглянуто цю важливу галузь та досліджено, як вона нерозривно пов'язана з основними поняттями фізики, такими як суперпозиція, заплутаність та квантова динаміка. Далі розглянуто надпровідні та мезоскопічні системи, а також ряд явищ, де важливими є квантування спектрів, інтерференція та дискретність заряду.

Ця книга базується на лекційному курсі, який призначений для аспірантів та науковців, які знайомі з квантовою механікою та статистичною фізикою. Зокрема, вона була розроблена разом із лекційним курсом, який автор викладає студентам 5 курсу фізико-технічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

868. Spectroscopy of molecules and crystals : the book of abstracts of reports presented at XXIVth Galyna Puchkovska International school-seminar (Odesa, Ukraine 25—30 August, 2019) / Institute of Physics of the NAS of Ukraine. — Odesa, 2019. — 226 с. (Обл.-вид. арк. 10,3). — 150 пр. — ISBN 978-966-02-8941-3.

The Book contains abstracts of reports presented at XXIVth Galyna Puchkovska International School-Seminar «Spectroscopy of Molecules and Crystals» (25—30 August, 2019, Odesa, Ukraine). The abstracts cover recent advances in theoretical and experimental spectroscopy of crystalline and amorphous solids, liquid crystals, biological objects and polymers, nanosystems, thin films, surface and intermolecular interactions. Non-linear optical phenomena, computer simulation, as well as state-of-the-art spectroscopic instrumentation and methods are included. Abstracts are published as received from the authors.

В збірнику представлені тези доповідей XXIV Міжнародної школи-семінару імені Галини Пучковської «Спектроскопія молекул і кристалів» (Одеса, Україна, 25—30 серпня 2019 р.). В тезах викладено нові результати досліджень з основних напрямків сучасної теоретичної і експериментальної спектроскопії неметалічних кристалів, аморфних речовин, рідких кристалів, полімерів і біологічних об'єктів, нанорозмірних систем, тонких плівок, поверхні і міжмолекулярної взаємодії. Також розглянуто такі напрямки, як нелінійно-оптичні явища, комп'ютерне моделювання, нові прилади та методи спектральних досліджень. Тези надруковано в авторському поданні.

869. Zubov E.E. Effective field approach to transition-metal oxide systems: Magnetism, transport and spectral properties / E.E. Zubov, E.S. Zhitlukhina ; G.V. Kurdyumov Institute for Metal Physics of the NAS of Ukraine ; Donetsk Institute for Physics and Engineering named after O.O. Galkin of the NAS of Ukraine ; Vasyl' Stus Donetsk National University. — Vinnytsia, 2019. — 164 p. (Ум. друк. арк. 9,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-949-157-2.

The goal of this monograph is to highlight the many-body and complex character of some metal-oxide heterostructure problems and to discuss recent theoretical advances in this field achieved by the authors. The concept of a self-consistent field based on the diagram method of the time-dependent perturbation theory is introduced and the following aspects of the theory applications are discussed: metal-insulator phase transition for a half-filled electron band; impact of the electron-phonon interaction on the excitation spectrum and damping in a narrow-band electron subsystem; possible mechanism of the high-temperature superconductivity in cuprates and specific magnetic and resistive properties of manganites, charge transport and resistive bipolar switching phenomenon in oxide-based heterostructures. For researchers working in the field of solid-state physics, PhD and master's students at physical faculties of universities and research institutions.

Метою цієї монографії є аналіз багаточастинкового та складного характеру низки проблем, пов'язаних із метал-оксидними гетероструктурами, а також огляд останніх теоретичних результатів, отриманих авторами в цій галузі. Запропоновано концепцію самоузгодженого поля, яка базується на діаграмному методі залежної від часу теорії збурень, розглянуто такі аспекти застосування цієї теорії: фазовий перехід метал-ізолятора для напівзаповненої електронної смуги; вплив електрон-фононної взаємодії на спектр збуджень і затухання у вузькосмуговій електронній підсистемі; можливий механізм високотемпературної надпровідності в купратах і специфічні магнітні і резистивні властивості манганітів, зарядовий транспорт та ефект резистивних біполярних перемикань в оксидних гетероструктурах.

Для наукових співробітників, які працюють в галузі фізики твердих тіл, аспірантів і магістрантів фізичних факультетів університетів та науково-дослідних інститутів.

870. Античний ерос в інтерпретації Сковороди: філософські контексти та культурні відгомони : зб. наук. ст. / відп. ред. Олена Сирцова та Ольга Гомілко ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Харків : Майдан, 2019. — 229 с. (Ум. друк. арк. 11,0).— (Серія «Світові сковородинські студії». — ISBN 978-966-02-8200-1 (серія)).

Збірник наукових статей за матеріалами ІІІ Міжнародного Сковородинського колоквіуму присвячений малодослідженим аспектам сприйняття Сковородою античної філософії та патристики й відгомону його спадщини в сучасній українській культурі.

This collection of the scientific articles, proceedings of the III International Colloquium on Skovoroda is dedicated to the unknown aspects of the antique philosophy and patristics in the reception of Skovoroda and the interpretation of his heritage in the modern Ukrainian culture.

871. Горбань Р. Шляхи розвитку персоналістичної думки в країнах Євроатлантичного регіону / Річард Горбань ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Білий Тигр, 2019. — 570 с. (Ум. друк. арк. 32,9). — 150 пр. — ISBN 978-617-696-637-1.

У монографії висвітлюються шляхи культурно-історичного розвитку персоналізму від виявлення персоналістичних інтенцій у філософсько-релігійній свідомості людства в період між кінцем ІІ і І тис. до н. е. до становлення персоналістичних систем в євроатлантичній філософській думці XIX—XXI ст. Розкрито зміст і специфіку формування на ґрунті національних світоглядів українського, польського, американського, французького та російського персоналістичних дискурсів. Головну увагу зосереджено на розбудованій на засадах християнського вчення системі універсального реалістичного персоналізму польського філософа, богослова і релігієзнавця, представника Люблінської школи філософії Ч.С. Бартніка. Здійснений у монографії філософсько-релігієзнавчий аналіз структурних компонентів створеного цим мислителем персоналістичного дискурсу дав підстави визначити персоналізм Бартніка терміном «особоцентричний». Поряд із поняттям «особа» тут ключового значення набувають міжособові зв'язки-відношення (relatio), якими обумовлене як буття Всесвіту, так і буття особи (Божої, людської, ангельської), відтак у різноаспектному дискурсі бартнікового персоналізму вирішується напруженість між теоцентризмом і антропоцентризмом, позаяк у феномені особи знімається протистояння «Бог/людина» — у цьому полягає новаторський зміст концепції персоналізму польського філософа. Зауважена у філософсько-релігійному дискурсі Бартніка збалансованість теоцентричних і антропоцентричних інтенцій дає можливість розглядати його концепцію персоналізму як принципово новий, далекосяжний вектор на шляхах розвитку не лише персоналістичної, а й узагалі філософської думки XXI ст.

The monograph covers the paths of cultural and historical development of personalism starting with the detection of personalistic intentions in the philosophical and religious consciousness of mankind during the period between the end of II and I millennium BC ending with the formation of personalistic systems in the Euro-Atlantic philosophical thought of the 19th —21st centuries. The author reveals the gist and principles of the formation of Ukrainian, Polish, American, French and Russian personalistic discourses based on the national ideologies. The focus is on the system of universal realistic personalism of Cz.S. Bartnik, the Polish philosopher, theologian and religious scholar, representative of the Lublin School of Philosophy, that rests on the fundamentals of the Christian doctrine. The provided philosopho-theological analysis of the structural components of the personalistic discourse, developed by this thinker, gives grounds to define Bartnik's personalism

by the term 'person-centric'. The interpersonal bond-relationship (relatio) is of pivotal importance along with the concept of 'personality', as it shapes both the existence of the Universe and human being (divine, human, angelic); therefore, the tension between theocentrism and anthropocentrism is completed in the multifarious discourse of Bartnik's personlaism, as the «God/man» confrontation disappears in the phenomenon of a person, this is the innovative concept of personalism of the Polish philosopher. The balance of theocentric and anthropocentric intentions in the philosophical and religious discourse of Bartnik makes it possible to consider his concept of personalism as a revolutionary and pervasive vector on the paths of the development of not only personalistic, but philosophical thought of the 21st century in general.

872. Грабовський С. Убити Сталіна, інакше його міфи вб'ють нас: соціальна міфологія «найкращого друга фізкультурників» і його послідовників / Грабовський С. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Стилос, 2019. — 503 с. (Ум. друк. арк. 31,5). — 2000 пр. — ISBN 978-966-193-127-4.

Книга присвячена соціально-історичній міфології, яка цілеспрямовано формувалася в Україні пропагандистськими та каральними органами в часи сталінізму і постсталінізму та продовжує формуватися зараз за допомогою російських мас-медіа й тих ЗМІ України, власники яких тією чи іншою мірою є адептами «русского мира». Вплив цієї міфології на свідомість і підсвідомість українських громадян істотно гальмував, гальмує і гальмуватиме, а часом і відкидатиме назад процеси формування модерної нації та становлення демократичної європейської Української держави. Книга містить чимало дискусійних положень, вводить у сферу громадського дискурсу низку нових концептів, покликаних пояснити та прояснити чинну українську ситуацію, і може бути рекомендована науковцям, учителям, студентам, усім тим, хто небайдужий до перспектив розвитку країни.

873. Грабовський С. Україна: держава віктимної поведінки / Грабовський С., Лосєв І. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Ніжин, 2019. — 72 с. (Ум. друк. арк. 5,0). — 300 пр. — ISBN 978-617-640-445-3.

Книга побудована на основі статей, написаних авторами у другій половині 2018 року, вслід за тодішніми подіями, які, на нашу думку, заклали фундамент того, що відбуватиметься з країною та її жителями впродовж тривалого часу. У ній міститься передусім те, що є головним і концептуально значущим для розуміння ситуації в країні та перспектив подолання кризових і катастрофічних явищ. Нашою метою було одночасно і попередити про небезпечні соціально-політичні повороти, і запропонувати способи їхнього подолання, спираючись на досвід вітчизняної та світової історії.

Книга містить чимало дискусійних положень, вводить у сферу громадського дискурсу низку нових концептів, покликаних пояснити та прояснити чинну українську ситуацію, і може бути рекомендована науковцям, учителям, студентам, громадським активістам, усім тим, хто небайдужий до перспектив розвитку країни.

874. Грушевська С.А. Дар дна. Як повернутись до щастя / Славоміра Анна Грушевська, Барбара Шкіль ; перекл. Вяткіна Н.В. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Харків : Фоліо, 2019. — 346 с. (Ум. друк. арк. 19,4). — ISBN 978-966-03-8710-2.

Впродовж багатьох років роботи психологом авторка заглиблюється у людські кризи і страждання, щоб підібрати до них ключа, який приведе до позитивних змін у чиємусь житті. Завдяки досвіду і знанням допомагає багатьом людям, що опинились у складних життєвих обставинах. Певного дня на її шляху трапляється Люція — безробітна, з великим вантажем тяжких переживань і проблем, що вони поволі, але неухильно тягнуть її на дно (аж до спроби самогубства). Люція проявляє цілковитий спротив щодо всіх форм пропонованої підтримки і психотерапії. Незважаючи на залучення авторкою своїх найближчих друзів та їхніх героїчних спроб допомогти, життя Люції прямує до катастрофи, а в ній самій наростає злостивість, викликана безсиллям.

875. Етнічність. Культура. Історія. Соціально-філософські нариси /Фадєєв В.Б., Носова Г.Ю., Кисельов М.М. та ін. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Ніжин, 2019. — 272 с. (Ум. друк. арк. 15,8). — 300 пр. — ISBN 978-617-640-431-6.

Колективна монографія присвячена соціально-філософському розгляду способів концептуалізації та вивчення етнічних процесів. Автори аналізують як наявні теоретичні підходи до дослідження етнічності, так і соціокультурні чинники та історичні контексти, що впливають на її осмислення.

Для науковців, викладачів і студентів вишів, широкого читацького загалу.

876. Забужко О.С. «І знов я влізаю в танк»: вибрані тексти 2012—2016: статті, есе, інтерв'ю, спогади / Забужко О.С. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Комора, 2019. — Вид. друге. — 414 с. (Ум. друк. арк. 24,0). — ISBN 978-617-7286-11-9.

Книжку складають науково-публіцистичні статті та роздуми авторки, переважно опубліковані в українських та зарубіжних ЗМІ й присвячені темі пошуку культурою сенсів у добу сучасних інформаційних воєн. Хоча центральною проблемою збірника є криза західної раціональности, в центрі уваги дослідниці перебуває насамперед новітня українська історія та інтелектуальна над нею рефлексія (окремі дослідження присвячено Ю. Шевельову, Є. Сверстюку, Л. Плющу, В. Лісовому).

Видання адресоване науковцям, викладачам соціо-гуманітарних дисциплін, студентам та широкому загалу. Книжка удостоєна Національної премії України ім. Тараса Шевченка 2019 р.

877. Загороднюк В.П. Філософія освіти і науки : навч. посіб. / І.С. Алексейчук, В.П. Загороднюк, Л.І. Мозговий та ін. ; відп. ред. І.С. Алексейчук, Л.І. Мозговий ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України та ін. — Слов'янськ, 2019. — 365 с.

Навчальний посібник створено на основі досвіду викладання дисципліни «Філософія освіти і науки» у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Матеріал репрезентовано згідно з кредитно-трансферною системою оцінювання знань магістрів: І розділ «Філософія освіти» (6 тем) та ІІ розділ «Філософія науки» (6 тем). Висвітлюються вихідні поняття і проблеми філософії освіти, філософії науки, методології наукового пізнання.

Посібник адресовано магістрантам, аспірантам, викладачам філософських дисциплін, всім, хто цікавиться вивченням філософії освіти і науки.

878. Ільїн В.В. Етюди про багатство: легенди, люди, життя / Ільїн В.В. ; ДУ «Ін-т всесвітньої історії НАН України» ; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. — Київ, 2018. — 434 с. (Ум. друк. арк. 25,2). — ISBN 978-966-2633-99-3.

В монографії пропонується авторський погляд на історію економічної науки, невіддільної від філософії, літератури, релігії, мистецтва, які формують мету та смисл життя людини. Матеріал книги дає зрозуміти, як виникає багатство, яка роль торгівлі в розвитку цивілізації, яким чином успіх країни залежить (або не залежить) від релігії, у чому полягає цінність та ціна життя людини.

879. Кісь Р.Я. Свобода і рух смислів / Кісь Р.Я. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : Коло, 2019. — 350 с. (Обл.-вид. арк. 15,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8951-2.

Людська істота (індивід) завжди обмежена. Людина обмежена не лише певною соціокультурною ситуацією, всередині котрої людина існує та діє. Індивід так само обмежений і є щоразу визначуваним (здетермінованим наперед) структурами його власного досвіду (1); далі — світообразом — картиною світу — включаючи лінгвокультурні конструкти та різні ментальні репрезентації і фрейми сприймання (2); далі — мережі смислів — ідіоіндивідуальні смислові світи (3). Потенціял свободи всередині нас є потенціялом генерування НОВОГО (із допомогою цих взаємопов'язаних ділянок та всередині їх; а також подолання цих обмежень у поведінкових діях та у творчих актах). Отож СВОБОДА не є абстрактною кате-

горією, але смислом; а також актом (актами) ставанням вільним (самостановленням у свободі), включаючи в це також і звільнення від власного «минулого»; а також звільнення себе від звички перебирати на себе атит'юди Иншого та очікування Иншого щодо тебе. Найважливішим у цих процесах є подолання та трансґресія порогів та обмежень. Найважливішим у свободі є не так звана «свобідна воля» та «вільний вибір»; але вільний сенс; не детермінована та спонтанна гра смислів (як першоджерело свободи) у їх (цих смислів) спонтанному самостановленні та саморухові) та вільному констелюванні, — вільному поєднуванні в ноематичні комплекси (часто незавбачуване та несподіване для самого індивіда) та вільне взаємопроникнення (інтерференція) різних смислів та різних смислових агломератів. Отож автор розвиває головну ідею своїх більш ранніх робіт у ділянці фундаментальної сенсології. Моє самобуттювання (так само як співбуттювання та співприсутність из иншими) здійснюється через простір (переважно простір комунікації та розмаїтих дискурсивних практик вкупі із топосами їх розгортання) СЕНСОКІНЕСІСУ. Якщо виникають якісь перепони всередині цих інтерперсональних та інтраперсональних просторів (так, що сенсокінесіс є заблокованим) ми у такому разі не можемо говорити про свободу — духовну свободу особи. Формальна свобода (у плані її законодавчої кодифікації та легітимації) може бути недійсною (не притаманною самим структурам життєдій та життєформ), якщо людина не посідає дійсної сили для духовного опору щодо чинників впливу на неї та потенціялу Сильних Смислів (інтенційно націлених на смисли граничні та смисли Верховні) вкупі зі співвідповідною Сильною особистісною ідентичністю.

Human being is always limited. The man is limited not only by certain sociocultural situation within which the individual exist and acts. The individual is also limited and predetermined by the structures of his own expierience (1); next — worldview, including lingvocultural constructs and different mental representations and the fraimes of perception (2); next — the networks of sences — the idioindividual world of sences (3). The potentiality of freedom within us is the potentiality of GENERATIND THE NEW (by means of these interconnected three areas and inside of them) and the potentiality of overcoming of these limitatios in behavioral acts and the creational acts. So the freedom is not the abstract category but the sence and the act of becoming free (including of being set free from one's «past» and from the habit of taking attitude of another. The maine in these processes are overcomming and transgression of the liminals and limits. The maine in freedom is not the so called «free will» and «free choice» but free sence, the undetermined and spointaniouse interplay of senses and their free (very often unespected by single individual) constellation and the interference of the sences. So the author developes the core idea of his earlier works in the fundamental sensology. My self-being as well as cobeing and the copresence with the Others are fulfilled through the spase (mostly thespace of communication and different discourse practicies together with their toposies) of sense-kinesis. When there are some restrictions within this area of interpersonal and intrapersonal spaces (so the spontaniouse sence-kinesis is blocked) we can't speak about the freedom — the spiritual one of the person. In the situation when these restrictions can't be overcomed.

A formal freedom (in the legislative terms) may be inefficient if the man does not possess strength for spiritual resistance and a potentiality of strong sences (including the strong identity).

880. Костенко О.М. Natura Incognita. Про соціальну природу та її закони : зб. філософськ. есе / Костенко О.М. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Одеса : Фенікс, 2019. — 184 с. (Ум. друк. арк. 7,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-928-444-0.

У книзі розглядається фундаментальне питання сучасного світогляду — «Чи є соціальне природним?», від розв'язання якого залежить роль людей в упорядкуванні свого суспільного життя. Спираючись на ідеї відомих мислителів, автор обґрунтовує теорію соціального натуралізму, згідно з якою поряд з фізичною і біологічною формами природи існує також: соціальна форма природи зі своїми, властивими лише їй законами — законами соціальної природи. Ця теорія може стати основою для «натуралізації» соціальних наук, спрямовуючи їх на відкриття законів соціальної природи.

881. Кулагіна-Стадніченко Г. Феномен індивідуальної релігійності православного віруючого / Ганна Кулагіна-Стадніченко ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Інтерсервіс, 2019. — 320 с. (Ум. друк. арк. 18,7). — 150 пр.

У монографії досліджується феномен індивідуальної релігійності православного віруючого у його структурних компонентах та трансформаційних виявах. Авторка аналізує індивідуальну релігійність православного віруючого з огляду на автентичність, потенціал особистісного зростання, соціально-історичні, екзистенційні чинники, визначає певні особливості її функціонування на сучасному етапі.

Для науковців, викладачів, студентів, широкого кола осіб, які цікавляться проблемами православної релігійності.

The monograph examines the phenomenon of individual religiosity of the Orthodox believer in its structural components and transformational images. The author analyzes the individual religiosity of the Orthodox believer in terms of authenticity, the potential for personal growth, socio-historical, existential factors, identifies certain features of its functioning at the present stage.

For scholars, teachers, students, a wide range of people interested in the problems of Orthodox religiosity.

882. Лютий Т. Пригоди філософських ідей західного світу / Лютий Т. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Темпора, 2019. — 384 с. ; іл. (Ум. друк. арк. 24,0). — 1000 пр. — ISBN 978-617-569-394-0.

Філософські ідеї формують наше повсякдення, зумовлюють наш вибір, впливають на осмислення себе та свого місця в світі. Поняття, які видаються нам природними та незаперечними, насправді формувалися та змінювалися впродовж віків: від логіки до раціональності, від любові до інакшості — ці концепції по-різному розуміли стародавній грек, середньовічний француз та наш сучасник. Видання «Пригоди філософських ідей Західного світу» охоплює широкий спектр тем: визначні філософи минулого, видатні мислителі сучасності, від зародження філософської думки до множинних концепцій постмодернізму. Прекрасна можливість почати знайомство із філософією або поглибити та систематизувати свої знання. А ще — безліч цікавих, смішних та повчальних історій, що олюднюють забронзовілих геніїв минулого.

883. Манан П. Природний закон та права людини / П'єр Манан ; пер. Омельянчик В.Й. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Стилос, 2019. — 160 с. (Ум. друк. арк. 10,0). — 500 пр. — ISBN 978-966-2399-57-8.

Виходячи з критики сучасного лібералізму як лібералізму «прав людини», автор окреслює «консервативний» варіант лібералізму, що спирається на аристотелівську ідею практичної науки та а ідею природного закону, наданого людині з самим поняттям людяності. З огляду на сформульовані автором загальнолюдські з практичної точки зору характеристики умов людського існування, яким має відповідати політична організація світу людини, аналізуються як класичні питання ролі держави в новочасному суспільстві, представницького режиму, відношення індивіда та суспільства, так і сучасні дискусії навколо комунітаризму та прав ЛГБТ-меншин.

Для дослідників, студентів та широкого загалу читачів, що цікавляться проблемами сучасної політичної філософії.

884. Мулик-Луцик Ю. Релігія в історії і духовності українців. Вибрані твори / Юрій Мулик-Луцик ; за ред. А. Колодного ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : УАР, 2019. — 262 с. (Ум. друк. арк. 15,4). — ISBN 978-966-02-8875-1.

До книги ввійшли праці православного мислителя українця-канадійця, зміст яких в їх поєднання розкриває низку проблем місця релігії в історії і духовності українського народу. Автор розглядає релігію в її сутності і християнському вияві. Зокрема значимими є розмір-

ковування з приводу церковно-слов'янської мови релігійного культу, місця християнства в національному бутті українців. Цікавими є думки Мулика-Луцика з приводу релігійності Тараса Шевченка і про ментальність наукової праці митрополита Іларіона (Огієнка).

Religious thinker, professor of the College of St. Andrew in Winnipeg (Canada), Yuriy Mulyk-Lutsyk was the author of a number of scholarly works, the content of which in their combination gave reason to the editor of his chosen works to publish them under the generic title «Religion in the history and spirituality of Ukrainians». With the disciplinary orientation of scientific creativity, we would refer the professor not only to historians or historians of religion, but also to linguistic religious scholars. At the same time, the scientist has a significant contribution to the research of the problem of correlation between national and religious, that is, the ethnology of religion. The greatest work of Yu. Mulik-Lutsyk — the six-volume «History of the Ukrainian Greek-Orthodox Church in Canada» is included in this book only by some of its historiographical paragraphs. Mulyk-Lutsik thoughts on T. Shevchenko religiosity and on the mentally of Metropolitan Hilarion's (Ohienko) scientific work intreresting.

885. Мулярчук Є. Філософія і педагогіка покликання / Євген Мулярчук ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Дух і Літера, 2019. — 344 с. (Ум. друк. арк. 15,9). — 300 пр. — ISBN 978-966-378-694-0.

У монографії розкрито сенс покликання людини у філософському та педагогічному аспектах. Показано генезу ідеї покликання в європейській культурі, релігійні та секулярні джерела її формування. Проведено феноменологічний аналіз покликання та розглянуто етичні проблеми його реалізації особистістю. Висвітлено результати власного емпіричного дослідження уявлень про покликання учнівської і студентської молоді та вчителів в Україні. Здійснено міжкультурне порівняння досвіду покликання студентів педагогічного фаху з України та США. Проаналізовано практичне значення чинника покликання в контексті завдань розвитку та реформування системи освіти в Україні.

886. Пролеев С.В. Апология пороков / Пролеев С.В. ; Ин-т философии им. Г.С. Сковороды НАН Украины. — Киев : Дух и литера, 2019. — 390 с. (Усл. печ. л. 12,4). — 500 экз. — ISBN 978-966-378-701-5.

В монографии, выполненной в жанре философской моралистики, последовательно анализируются и описываются 120 человеческих пороков. Это издание является беспрецедентным по полноте собранных под одной обложкой изъянов души. Методологической основой рассмотрения стало оспаривание возможностей нормативной этики, что позволило дать описание человеческих пороков в режиме их апологии. Целью такого подхода является реализация морального принципа милосердия и поддержка воли личности стать лучше в нелегких жизненных испытаниях. Не будучи строго академическим исследованием, монография создана в русле влиятельной традиции европейской моралистики, охватывающей почти 2,5 тысячи лет, считая с «Характеров» Теофраста. Отдельную часть книги составляют 40 аллюзий на теофрастовские описания этических типов.

У монографії, виконаній у жанрі філософської моралістики, послідовно аналізуються та описуються 120 людських пороків. Це видання є безпрецедентним за повнотою зібраних під однією обкладинкою вад душі. Методологічною основою розгляду стало оскарження можливостей нормативної етики, що дозволило дати опис людських пороків в режимі їх апології. Метою такого підходу є реалізація морального принципу милосердя і підтримка волі особистості стати кращою в нелегких життєвих випробуваннях. Не будучи строго академічним дослідженням, монографія створена в річищі поважної традиція європейської моралістики, що охоплює майже 2,5 тисячі років, відраховуючи з «Характерів» Теофраста. Окрему частину книги складають 40 алюзій на теофрастівські описи етичних типів.

887. Пролеев С.В. Вина добродетелей / Пролеев С.В. ; Ин-т философии им. Г.С. Сковороды НАН Украины. — Киев : Дух и литера, 2019. — 464 с. (Усл. печ. л. 14,4). — 500 экз. — ISBN 978-966-378-702-2.

В монографии, выполненной в жанре философской моралистики, последовательно анализируются и описываются около 100 человеческих добродетелей. Это издание является беспрецедентным по полноте собранных под одной обложкой проявлений добродетели. Методологической основой рассмотрения стало оспаривание возможностей нормативной этики, что позволило выявить неожиданные эффекты в содержании и влиянии добродетелей. Описание каждой из добродетелей состоит из трех частей: апофеоз — раскрытие положительного смысла добродетели, афоризмы — противоречия их роли в самоопределении человека, екземпла — альтернативные примеры негативного воздействия добродетели. Целью такого подхода является реализация нравственного принципа милосердия и поддержка воли личности стать лучше в нелегких жизненных испытаниях. Не будучи строго академическим исследованиям, монография создана в русле влиятельной традиции европейской моралистики.

У монографії, виконаній у жанрі філософської моралістики, послідовно аналізуються та описуються близько 100 людських чеснот. Це видання є безпрецедентним за повнотою зібраних під однією обкладинкою виявів доброчесності. Методологічною основою розгляду стало оскарження можливостей нормативної етики, що дозволило виявити неочікувані ефекти в змісті та впливі чеснот. Опис кожної з чеснот складається з трьох частин: апофеоз — розкриття позитивного сенсу чесноти, афоризми — суперечності їх ролі в самовизначенні особи, екземпла — альтернативні приклади негативної дії чесноти. Метою такого підходу є реалізація морального принципу милосердя і підтримка волі особистості стати кращою в нелегких життєвих випробуваннях. Не будучи строго академічним дослідженням, монографія створена в річищі поважної традиції європейської моралістики.

888. Релігійна безпека/небезпека України / за ред. А. Колодного ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : Інтерсервіс, 2018. — 401 с. (Ум. друк. арк. 23,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-696-750-7.

Україна як держава всі роки своєї незалежності живе в постійній тривозі її втрати. Серед чинників цих тривог постає заодно і релігійний, який знаходить свій вияв в орієнтаціях і діяльності перш за все ідеолога російського колоніалізму — Московсько-Православної Церкви, що ховається у нас під офіційну назву Української ПЦ, сповідуючи при цьому антиукраїнську ідеологію «русского мира», «Триединой Руси», «святой Руси», «единой Владимировой купели», «Малороссии» та ін. Поруч з цим в деяких протестантських спільнотах живе аналогічна «русскомировской» антиукраїнська концепція євразійства, а в деяких рідновірських — єдиного слов'янського коріння, панславізму. Затуманюючи ними свідомість вірян-українців, а водночас культивуючи в богослужбі вжиток мови агресивного сусіда як сакральної, релігійний чинник в такий спосіб працює проти незалежності України, постає небезпечним для її вільного від колоніального статусу буття. В руслі безпеки країни працювали всі ці роки лише УПЦ Київського Патріархату, УАПЦ та УГКЦ, рідновірські й деякі протестантські і мусульманські течії. Органи влади України, ховаючись за конституційний принцип відокремлення Церкви від Держави, не реагують належно на зазначену антиукраїнську діяльність релігійних спільнот. То ж її вдало використовує віковічний ворог українського народу — Московія.

Збірка рекомендована для науковців, державних службовців, кліриків, освітян і широкої аудиторії, передусім чисельних православних вірян, свідомість яких ще затуманена брехнею промосковських кліриків та діячів Московського Патріархату. Відтак останні продовжують усвідомлювати себе «малоросами», підтримують антиукраїнську УПЦ Московського патріархату і бояться переходити у посталу завдяки Томосу Константинополя канонічну Православну Церкву України.

Ukraine, as a state, has been in constant anxiety over its loss all its years of independence. At the same time, one of the factors behind these concerns is the religious one, which finds its expression in the orientations and activities of the ideologically Russian colonialism, the Moscow-Orthodox Church, who hides us under the official name of the Ukrainian Human Rights Center, while professing the anti-Ukrainian ideology of the «Russian mirage». «Triune Rus», «Saint Rus», «Unified Vladimir's font», «Little Russia» and others. At the same time, in some Protestant communities, there lives a similar «Ruskomir» anti-Ukrainian concept of Eurasianism, and in some Ridnovirs religions, a single Slavic root, Pan-Slavism. By clouding the consciousness of Ukrainian believers, while cultivating the use of the language of an aggressive neighbor as sacred in worship, a religious factor thus works against Ukraine's independence, it becomes dangerous for her to be free from colonial status. All these years, only the UOC of the Patriarchate of the Kyiv Patriarchate, the UAOC and the UGCC, the religious and some Protestant and Muslim movements have worked in the security of the country. The authorities of Ukraine, hiding behind the constitutional principle of separation of the Church and the State, do not respond properly to the anti-Ukrainian activities of religious communities. The same is well used by the centuries-old enemy of the Ukrainian people — Moscovy.

The collection is recommended for scholars, civil servants, clerics, educators and a wide audience, above all numerous Orthodox believers, whose consciousness is still obscured by the lies of pro-Moscow clerics and figures of the Moscow Patriarchate. As a result, the latter continue to perceive themselves as «Little Russians», support the anti-Ukrainian UOC of the Moscow Patriarchate, and fear the transition to the canonical Orthodox Church of Ukraine thanks to Tomos of Constantinople.

889. Філософська антропологія та цивілізаційні виклики сучасності. XIV Шинкаруківські читання : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (26 квіт. 2019 р.) / Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України та ін. — Київ : Знання України, 2019. — 194 с. — ISBN 978-966-316-462-5.

Збірник містить статті за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті видатного філософа громадського діяча, директора Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України — академіка В.І. Шинкарука.

890. Хамітов Н.В. Люди туги і люди нудьги / Хамітов Н.В. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : КНТ, 2019. — Вид. 5-е, доповн. і переробл.— 189 с. (Ум. друк. арк. 17,8). — 1000 пр. — ISBN 978-966-373-860-4.

Книга присвячена пошуку відповідей на питання самотності і сумісності у людському бутті. Автор пропонує оригінальне рішення проблеми, виділяючи типи людей туги і людей нудьги. Проникаючи в глибини їх життєвих світів, він прогнозує відносини між ними. Видання 5-е, доповнене і перероблене, в нього увійшли нові розділи: «Людина туги як людина переживань, людина нудьги як людина вражень» і «Інтернет».

891. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту / Хамітов Н.В. ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ : КНТ, 2019. — Вид. 3-є, виправл. і доповн. — 394 с. (Ум. друк. арк. 24,6). — 1000 пр. — ISBN 978-966-373-471-2.

Автор починає монографію з осмислення методологічних проблем сучасної філософської антропології, і, окресливши власну методологію, показує, як вона працює у вирішенні як загальних теоретичних проблем цієї царини філософського знання, так і проблем, що стосуються теперішнього українського контексту — переходить від теоретичного до практичного повороту.

Для науковців, студентів, аспірантів, всіх тих, хто цікавиться проблемами філософської антропології.

892. Шепетяк О. Історія релігій. В 3 т. / Олег Шепетяк ; Відділення релігієзнавства Ін-ту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Жовква : Місіонер, 2019. — 496 с. — 1000 пр. — ISBN 978-966-658-445-1.

Книги містять виклад історії релігій світу, аналіз історичних обставин формування провідних релігійних течій та розвиток їх віровчень. Розглядаються головні конфесії релігій та їхній вплив на соціальне і культурне життя народів світу. Якщо в першому томі увага зосереджена на релігіях давнього світу, що з'явилися до виникнення християнства, то в другому автор зосередився на релігіях Близького Сходу, Середземномор'я, зокрема іудаїзм, іслам. Третій том присвячений історії християнства, зокрема в таких його виявах, як католицизм, православ'я, протестантизм.

The books contain the history of religions of the world, an analysis of the historical circumstances of the formation of leading religious trends and the development of their doctrines. The main confessions of religions and their influence on the social and cultural life of the peoples of the world are considered. While the first volume focuses on the religions of the ancient world that emerged before Christianity, the second one focuses on the religions of the Middle East, the Mediterranean, including Judaism, Islam.

893. Будзуляк І.М. Синтез, структура, фізичні та електрохімічні властивості нанодисперсних сполук заліза / І.М. Будзуляк, В.В. Мокляк, В.О. Коцюбинський ; за заг. ред. Б.К. Остафійчука ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України ; Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ, 2019. — 423 с. (Ум. друк. арк. 24,6). — 300 пр. — ISBN 978-966-640-472-8.

Розглянуто фізико-хімічні основи формування низькорозмірних залізовмісних систем та розкрито механізми струмотворчих реакцій у електрохімічних пристроях на їх основі. Встановлено взаємозв'язки між умовами синтезу, структурно-фазовим станом і морфологічними характеристиками синтезованих матеріалів та експлуатаційними параметрами відповідних прототипів пристроїв генерування і накопичення електричної енергії.

894. Гвоздяк П.І. Біохімія. Біотехнологія води / Гвоздяк П.І. ; Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України. — Київ : Києво-Могилянська академія, 2019. — 228 с. (Ум. друк. арк. 8,5). — ISBN 978-966-518-762-2.

У автомонографії наведено розгорнуті теоретичні положення й численні приклади практичних розробок автора та його співпрацівників у задекларованих раніше нових наукових напрямах «біотехнологія води» (2004 рік) та «біохімія води» (2006 рік); розглянуто біологічні аномалії води, біосинтез окремих молекул води, їхню роль у забезпеченні злагодженої роботи комплексів ензимів у живих клітинах тощо, означено проблеми індустріального очищення різноманітних стічних і зливових вод, підтримки чистоти гідросфери планети, підготовки питної води.

895. Купчик Л.А. Методы получения сорбентов из лигноцеллюлозных отходов / Купчик Л.А., Сыч Н.В., Григоренко Н.В. ; Ин-т сорбции и проблем эндоэкологии НАН Украины ; Национальный ун-т биоресурсов и природопользования Украины. — Saarbrücken : Lambert Academic Publishing, 2019. — 72 p. — ISBN 978-613-9-45051-0.

Книга посвящена разработке методов химического и термического модифицирования лигноцеллюлозных отходов сельского хозяйства, пищевой и перерабатывающей промышленности с целью получения широкого спектра сорбентов экологического назначения. Полученные количественные характеристики сорбционной способности модифицированных материалов могут быть использованы при создании технологий очистки сточных вод и почв от техногенных загрязнителей.

Книга может быть полезной для специалистов - экологов, а также ученых, интересующихся сорбционными технологиями.

Книга присвячена розробці методів хімічного та термічного модифікування лігноцелюлозних відходів сільського господарства, харчової та переробної промисловості з метою одержання широкого спектру сорбентів екологічного призначення. Одержані кількісні характеристики сорбційної здатності модифікованих матеріалів можуть бути використані при створенні технологій очистки стічних вод та ґрунтів від техногенних забруднювачів.

Книга може бути корисною для спеціалістів — екологів, а також вчених, що цікавляться сорбційними технологіями.

The book is devoted to the development of methods for the chemical and thermal modification of lignocellulosic waste from agriculture, food and processing industries in order to create a wide range of environmental sorbents. The obtained quantitative characteristics of the sorption

ability of modified materials can be used to create technologies for treating wastewater and soil from industrial pollution.

The book may be useful for environmental specialists, as well as scientists interested in sorption technologies.

896. Лавриненко О.М. Процеси фазоутворення в системі гальваноконтактів залізо (Ст3) — вуглець (кокс) у водному середовищі / Лавриненко О.М. ; Ін-т проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України ; ДУ «Ін-т геохімії навколишнього середовища НАН України». — Київ : КІМ, 2019. — 300 с. (Обл.-вид. арк. 26,0). — 100 пр. — ISBN 978-617-628-078-1.

У монографії наведено результати експериментального дослідження процесу гальвано-коагуляційного фазоутворення в системі короткозамкнених гальваноконтактів залізо — вуглець (кокс), яке проводили на діючій моделі промислового гальвано-коагулятора, при пропусканні води і модельних розчинів неорганічних солей важких металів, і дисковому пристрої, який передбачав контроль за розвитком оксидно-гідроксидних структур *in situ*. Встановлено вплив параметрів проведення гальвано-коагуляції на фазовий склад і масу утвореного осаду, значення водневого показника і хімічний склад дисперсійного середовища. Висвітлено умови переходу системи гальвано-контактів у стаціонарний стан та визначено вплив часу експлуатації залізної складової на хімічний і фазовий склад утвореної пульпи. Розкрито фізико-хімічні та колоїдно-хімічні механізми фазоутворення в системі короткозамкненної гальванопари сталь3 — кокс. Показано можливість розділення дисперсних продуктів гальвано-коагуляційного процесу шляхом адаптації традиційних методів сепарації природної сировини. Наведено приклади введення електролізу гальвано-коагуляції та цементації в технологічні схеми знешкодження рідких відходів гальванічних виробництв.

The results of experimental study of the galvanic-coagulation phase formation processes that took place in a system of short-circuited iron — carbon (coke) galvanic contacts have been present in the monograph. The represented galvanic coagulation process is carried out on an operating model of an industrial galvanic coagulator under conditions when water and model inorganic salt solutions included various heavy metals were passed throw the rotating drum camera. The usage of a disk-shaped electrode gives the possibility to control of the development of iron oxide-hydroxide structures *in situ*. It is determined the influence of the parameters of galvanic coagulation on the phase composition and mass of the disperse precipitates, the value of the hydrogen index and the chemical composition of the dispersion medium. It is found the physical-chemical conditions when the galvanic contact system reaches the steady state as well as it is shown the influence of the running time for iron and steel components on the chemical and phase composition of the obtained dispersions. The physicochemical and colloid-chemical mechanisms of phase formation in the system of short-circuited galvanic couple steel3 — coke are revealed. It is opened the possibility to separate the disperse products of the galvanic coagulation process via adapting traditional methods of separation that applied for natural raw materials. There are given the examples of the complex application of electrolysis, galvanic coagulation and cementation into technological schemes of liquid waste disposal of galvanic industries. The publication is aimed at chemists and technologists in the field of disposal and processing of liquid waste from electroplating and environmental protection, and can be used by teachers and students of relevant higher education institutions as well.

897. Мєшкова-Клименко Н.А. Технологія та обладнання одержання питної та технічної води. Конспект лекцій [Електронний ресурс] / Мєшкова-Клименко Н.А., Косогіна І.В., Толстопалова Н.М. ; Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України ; Національний технічний ун-т України «КПІ ім. І. Сікорського». — Київ, 2018. — 141 с. (Електронні текстові данні 1 файл: 3,0 Мб).

Навчальний посібник призначений для підготовки фахівців у області технології підготовки питної та технічної води із поверхневих та підземних джерел водопостачання. Удосконалення технології водопідготовки в Україні з урахуванням сучасних світових досягнень і

можливостей є важливою задачею хіміків-технологів. Основна мета навчального посібника поглибити знання студентів з питань вибору методів очистки і створення технологічних схем створення оптимальних екологічно чистих технологічних схем водоочищення на базі знань фізико-хімічних характеристик домішок природної води та загальних методів підготовки води в залежності від призначення.

898. Міжнародна XXV українська конференція з органічної та біоорганічної хімії, присвячена 80-річчю Ін-ту органічної хімії НАН України та 30-річчю Ін-ту біоорганічної та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України (Луцьк, 16—20 верес. 2019 р.) : тези доповідей / Ін-т органічної хімії НАН України ; Ін-т біорганічної та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України ; Східноєвропейський національний ун-т ім. Л. Українки. — 2019. — (Обл-вид. арк. 16,3).

899. Накопичення заряду в електрохімічних системах, сформованих на основі низькорозмірних структур / І.М. Будзуляк, Л.С. Яблонь, Б.К. Остафійчук та ін. ; Ін-т металофізики ім. Г.В. Курдюмова НАН України ; Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ:, 2018. — 316 с. (Ум. друк. арк. 18,4). — 300 пр. — ISBN 978-966-640-459-9.

Розглянуто фізико-хімічні основи інтеркаляційних процесів у низькорозмірних системах. На конкретних прикладах матеріалів з шаруватою структурою (TiS_2, MoS_2, $Ni(OH)_2$) та композитів на їх основі встановлені механізми заряд/розрядних процесів у пристроях генерування та накопичення електричної енергії.

900. Нові функціональні речовини і матеріали хімічного виробництва. Наукова звітна сесія : тези доп. учасників та програма (Київ, 12 груд. 2019 р.) / Ін-т фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України. — Київ : АртЕк, 2019. — 68 с. —100 пр.

901. Основи харчової хімії, мікробіології, гігієни та санітарії у готельно-ресторанній справі : лабораторний практикум для студентів спеціальності «готельно-ресторанна справа» / Борецький Ю.Р., Гащишин В.Р., Прокопів Т.М. та ін. ; Ін-т біології клітини НАН України. — Львів : СПОЛОМ, 2019. — 182 с.

902. Рябов С.В. Циклодекстрини та функціональні полімерні матеріали на їх основі / С.В. Рябов, В.В. Бойко, Л.В. Кобріна ; Ін-т хімії високомолекулярних сполук НАН України. — Київ : Наук. думка, 2019. — 128 с. (Ум. друк. арк. 8,0 ; Обл.-вид. арк. 8,5). — 200 пр. — ISBN 978-966-00-1729-0. — (Проєкт «Наукова книга»).

У монографії узагальнено результати дослідження природних макроциклічних сполук — циклодекстринів (ЦД), їхніх комплексів включення за типом «гість» — «господар» з органічними, неорганічними та біологічними молекулами. Викладено основні методи отримання полімерів і полімерних систем різноманітної будови на основі або з використанням ЦД, у тому числі отриманих методом молекулярного імпринтингу, а також супрамолекулярних архітектур (ротаксанів, псевдоротаксанів) і нанорозмірних матеріалів. Описано їхні властивості та методи аналізу. Показано, шо комплекси включення на основі ЦД та циклодекстриновмісні полімери й полімерні матеріали придатні для використання у фармації, медицині, сенсорних технологіях, а також як сорбенти і каталізатори.

Для наукових співробітників та інженерно-технічних працівників, які займаються створенням, переробкою й використанням полімерних функціональних матеріалів.

The results of the study of natural macrocyclic compounds — cyclodextrins (CDs), their inclusion complexes of the guest-host type with organic, inorganic and biological molecules are summarized in the monograph. The main methods of obtaining polymers and polymer systems of various structures based in CDs, including those prepared by molecular imprinting, as well as supramolecular architectures (rotaxanes, pseudorotaxanes) and nanosized materials are presented. Their properties and methods of analysis are described. It has been shown that CD's inclusion complexes

and cyclodextrin-containing polymers are used in pharmacy, medicine and sensory technologies, as well as sorbents and catalysts.

The book is recommended for researchers and engineering staff involved in the developing, processing and application of polymer functional materials.

903. Семенцов Ю.І. Формування структури та властивостей sp2-вуглецевих наноматеріалів і функціональних композитів за їх участі / Семенцов Ю.І. ; за ред. М.Т. Картеля ; Ін-т хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України. — Київ : Інтерсервіс, 2019. — 364 с. — ISBN 978-617-696-986-0.

В книзі розглянуто способи синтезу багатошарових вуглецевих нанотрубок (ВНТ) методом осадження з газової фази з використанням складних оксидних каталізаторів типу Al-Re-Mo-O та джерел — вуглецю етилену, пропілену, пропан-бутану. Показана можливість регулювання структурних характеристик ВНТ зміною фазового складу та дисперсністю каталізатора. Описані методики деагломерації ВНТ в рідинах та окисного модифікування поверхні, синтез азотовмісних ВНТ. Викладено методологію одержання композиційних матеріалів, наповнених ВНТ з їхнім гомогенним розподілом у матрицях різної природи. Експериментально підтверджено механізм зміцнення низько наповнених матриць, який полягає в тому, що сітка нанорозмірного наповнювача створює прошарок самої матриці в нанорозмірному стані, і яка за рахунок поверхневої енергії має суттєво покращені властивості, ніж у звичайному стані. В книзі також розглянуті науково-обгрунтовані способи одержання й очищення інтеркальованих сполук графіту (ІСГ) та термічно розширеного графіту (ТРГ) окисненням та термічною обробкою природного графіту. Надані результати досліджень структурних особливостей ІСГ та ТРГ. Проаналізовано основні методи формування суцільних матеріалів з порошку ТРГ, їх фізико-хімічні характеристики, сфери використання. Викладено фізико-хімічні основи формування модифікованих форм ТРГ, нанокомпозиційних матеріалів «ТРГ-вуглець» та «ТРГ-вуглець-вуглецеве волокно», «ТРГ-ВНТ» без в'яжучих речовин, результати дослідження їх мікроструктури та її впливу на фізико-механічні властивості композитів. Описано розроблений процес одержання наночастинок графену з регульованими розмірами методом анодного окиснення щільного матеріалу з ТРГ в лужному електроліті, які самозорганізуються в 3Б-структури на провідних підкладках та є ефективним наповнювачем полімерних матеріалів. Запропоновані можливі шляхи практичного використання одержаних матеріалів.

Монографія призначена для студентів, магістрів, аспірантів, викладачів і наукових співробітників у області фізико-хімічного матеріалознавства, фізичної хімії, фізики конденсованого стану, фізико-хімії поверхні, матеріалознавства вуглецево-графітових матеріалів.

The book deals with the methods of synthesis of multilayer carbon nanotubes (CNTs) by gas phase deposition using complex Al-Re-Mo-O oxide catalysts and ethylene, propylene, and propane-butane carbon sources. The possibility of regulating the structural characteristics of CNTs by changing the phase composition and dispersion of the catalyst is shown. Methods of CNT deagglomeration in liquids and oxidative surface modification, syn-thesis of nitrogen-containing CNTs are described. The methodology of obtaining composite materials filled with CNTs with their homogeneous distribution in matrices of different nature is presented. The mechanism of hardening of low-filled matrices is experimentally validated, which is that the nanoscale filler grid creates a layer of the matrix itself in the nanoscale state, and which, due to surface energy, has significantly improved properties than in the normal state. The book also discusses scientifically sound methods for the preparation and purification of graphite (IGG) and thermally expanded graphite (THG) by oxidation and thermal treatment of natural graphite. The results of studies of structural features of ISG and TWG are provided. The basic methods of formation of solid materials from the edge of the TG, their physicochemical characteristics, areas of application are analyzed. The physicochemical bases of formation of the modified forms of TPG, nanocomposite materials «TRG-carbon» and «TRG-carbon-carbon fiber», «TRG-CNT» without binders are presented. The developed process of obtaining controlled size nanoparticles of graphene nanoparticles is described by the method of

anodic oxidation of a dense material from TPH in an alkaline electrolyte, which self-anisysize in the WB structures on conductive substrates and is an effective filler of polymeric materials. Possible ways of practical use of the received materials are suggested.

The monograph is intended for students, masters, graduate students, teachers and researchers in the field of physico-chemical materials science, physical chemistry, condensed-state physics, surface physics, carbon-graphite materials.

904. Скоробогатова З.М. Атлас метаболических путей : учеб. пособ. / З.М. Скоробогатова ; Ин-т физико-органической химии и углехимии им. Л.М. Литвиненко НАН Украины. — Киев : Биокомпозит, 2017. — 76 с. (Усл. печ. л. 8,8 ; Уч.-изд. л. 8,4). — 200 экз. — ISBN 978-966-97720-1-5.

В учебном пособии рассмотрены основные метаболические процессы, которые происходят в организме человека и являются объектом изучения в курсе биологической химии. Информация представлена в виде цветных схем и рисунков.

Пособие может быть полезным для студентов биологических, медицинских и фармацевтических факультетов вузов как дополнение к базовым учебникам по биологической химии.

У навчальному посібнику розглянуті основні метаболічні процеси, які відбуваються в організмі людини і є об'єктом вивчення курсу біологічної хімії. Інформація представлена у вигляді кольорових схем і малюнків.

Посібник може бути корисним для студентів біологічних, медичних та фармацевтичних факультетів вишів як додаток до базових підручників з біологічної хімії.

905. Стратегія синтезу і біоактивність органічних молекул / під ред. А.І. Вовка ; Ін-т біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України. — Київ : Інтерсервіс, 2019. — 268 с. (Ум. друк. арк. 16,2). — 100 пр. — ISBN 978-617-696-907-5.

У монографії розглянуто актуальні проблеми синтезу, реакційної здатності і біологічної активності органічних та елементоорганічних сполук. Вона об'єднує низку доповідей, представлених на 1 Українській конференції «Кухарівські хімічні читання», яка була проведена в 2019 р. в Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря НАН України. Особливу увагу приділено розвитку наукових досліджень у світлі зазначеної тематики, що виконувалась в Інституті впродовж останніх десятиліть. Розглянуто питання синтезу елементоорганічних міметиків природних сполук, хіральних фосфороорганічних аналогів природних і синтетичних речовин, макроциклів, фторовмісних будівельних блоків, фосфорильованих пептидоміметиків, модифікованих флавоноїдів. Представлено результати вивчення фосфороорганічних інгібіторів фосфатаз.

Книга розрахована на наукових співробітників — спеціалістів в області біоорганічної, органічної і медичної хімії, а також викладачів вищих закладів освіти хіміко-біологічного профілю та аспірантів.

906. Толстов О.Л. Полімери: одержання, властивості, застосування. Методичні вказівки та робочий зошит для проведення практичних занять / О.Л. Толстов, І.М. Бей ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 88 с.

Методичні вказівки та робочий зошит призначено для проведення практичних занять за темою «Полімери». Даний збірник містить теоретичні відомості та навчально-дослідні роботи для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, в яких хімія є предметом поглибленого вивчення або викладається на академічному рівні. Матеріали практикуму можуть бути використані учнями при проведенні науково-дослідницьких робіт за шкільною програмою, при плануванні та виконанні дослідницьких проектів в межах робіт хімічних (хіміко-біологічних) секцій позашкільної освіти при загальноосвітніх, академічних установах, наукових центрах. В збірнику наведені лабораторні роботи з

різних напрямів хімії високомолекулярних сполук та матеріалознавства.

Видання адресовано учасникам Всеукраїнських наукових хімічних шкіл Малої академії наук України.

907. Толстов О.Л. Хімія координаційних сполук : методичні вказівки та робочий зошит для проведення практичних занять / Толстов О.Л., Бей І.М. ; за ред. Т.В. Пещеріної ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 85 с.

Методичні вказівки та робочий зошит призначено для проведення практичних занять за темою «Хімія координаційних сполук». Даний збірник містить теоретичні відомості та навчально-дослідні роботи для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, в яких хімія є предметом поглибленого вивчення або викладається на академічному рівні. Матеріали практикуму можуть бути використані учнями при проведенні науково-дослідницьких робіт за шкільною програмою, при плануванні та виконанні дослідницьких проектів в межах робіт хімічних (хіміко-біологічних) секцій позашкільної освіти при загальноосвітніх, академічних установах, наукових центрах. В збірнику наведені лабораторні роботи з різних напрямів координаційної хімії.

Видання адресовано слухачам Малої академії наук України.

908. Хіміко-біологічна лабораторія «Ex Lab» : зб. навчально-методичних матеріалів для учнів 9—11 класів. Хімія / за ред. Т.В. Пещеріної ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 56 с.

Збірник містить загальні теоретичні відомості, що необхідні для успішного розв'язку задач, методичні вказівки, рекомендації та розв'язки типових завдань з різних напрямів хімії для занять в рамках позашкільної освіти. В збірнику додатково представлені завдання для самостійного виконання з метою закріплення та поглиблення отриманих знань з хімії.

Посібник адресований учням 9—11 класів загальноосвітніх шкіл та учням МАН.

909. Хімія : зб. навч.-методич. матеріалів для учнів 9—11 класів / О.Л. Толстов, І.М. Бей ; Ін-т фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України ; Національний центр «Мала академія наук». — Київ, 2019. — 56 с. (Ум. друк. арк. 3,8).

910. Хімія, фізика та технологія поверхні : тези доп. Всеукр. конф. з міжнар. участю (Київ, 15—17 трав. 2019 р.) / Ін-т хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України. — Київ, 2019. — 232 с. (Ум. друк. арк. 8,2). — 300 пр. — ISBN 978-966-02-8885-0.

Збірник містить тези доповідей, які було представлено на конференції і семінарі. Тематика конференції: теорія хімічної будови та реакційна здатність поверхні твердих тіл; фізико-хімія поверхневих явищ; хімія, фізика та технологія наноматеріалів; медико-біологічні та біохімічні аспекти дослідження високодисперсних матеріалів. Тези доповідей подано в авторській редакції.

The issue contains revenge of the best people, as it were presented at the conference seminar. Themes of the conference: theory of chemical industry and the reaction of surface hard materials; physico-chemistry of superficial manifestations; chemistry, physics and technology, nanomaterials, medical and biological and biological aspects of higher dispersion materials. These are additional submissions to the author's editorial.

911. Biocompatible hybrid oxide nanoparticles for human health: from synthesis to applications / I.V. Melnyk, M. Vaclavikova, G.A. Seisenbaeva, V.G. Kessler (Eds.) ; Chuiko Institute of Surface Chemistry of the NAS of Ukraine. — Amsterdam : Elsevier, 2019. — 288 p. — ISBN 978-0-12-815875-3. — DOI: https://doi.org/10.1016/C2017-0-02516-8

Книга «Біосумісні наночастинки гібридних оксидів для здоров'я людини: від синтезу до застосувань» досліджує синтез, структуру, властивості та застосування функціоналізова-

них наночастинок оксиду. У книзі показано застосування матеріалів залежно від їх складу та структури, з акцентом на оксиди кремнію, титану та заліза, кожен з яких був обраний через унікальні особливості, зокрема кремнезем, оскільки він хімічно стійкий до більшості органічних розчинників, нешкідливий для живих організмів; можуть згущувати текучі склади та підвищувати міцність матеріалів, титану — за унікальні хімічні, оптичні, електрофізичні та бактерицидні властивості, а також містять залізомісні матеріали, оскільки вони мають важливі магнітні властивості.

Biocompatible Hybrid Oxide Nanoparticles for Human Health: From Synthesis to Applications explores the synthesis, structure, properties and applications of functionalized oxide nanoparticles. The books shows the applications of materials depending on their composition and structure, with a focus on silicon, titanium and iron oxides, each of which was chosen because of their unique features, including silica because it is chemically resistant to most organic solvents, harmless to living organisms, can thicken flowable formulations, and increase the strength of materials, titania for its unique chemical, optical, electrophysical and bactericidal properties, and iron-containing materials because they possess important magnetic properties.

912. Expanded graphite and its composites / Sementsov Yu.I., Revo S.L., Ivanenko K.O., Hamamda S. ; Chuiko Institute of Surface Chemistry of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Akademperiodyka, 2019. — 226 p. (Ум. друк. арк. 21,0). — 200 cop. — ISBN 978-966-360-397-1. — DOI: https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.397.226. — (Проєкт «Українська наукова книга іноземною мовою»).

The book considers scientifically grounded methods for the preparation and purification of graphite intercalated compounds (GICs) and expanded graphite (EG) by oxidation and thermal processing of natural graphite. The results of investigations of structural features of GICs and EG are presented. The basic methods of formation of solid materials from EG powder, their physic-chemical and electro physical characteristics, field, of use are analyzed. The main methods of obtaining modified forms of EGs for their adsorption characteristics and applications are also considered. The physic-chemical bases of formation of nanocomposite materials EG-carbon and polymer-EG, the results of research of their microstructure and its influence on physical-mechanical, physical-chemical, electro physical and other properties of composites, including percolation effects, are described. Possible ways of practical use of the obtained materials are offered.

The monograph is intended for students, masters, postgraduates, teachers and researchers in the field of physical and chemical material science, physical chemistry, condensed matter physics, surface physico-chemistry, materials of carbon graphite materials.

У книзі розглянуто науково обґрунтовані способи одержання та очищення графітових інтеркальованих сполук (ГІС) та розширеного графіту (РГ) шляхом окиснення та термічної обробки природного графіту. Викладено результати досліджень структурних особливостей ГІС та РГ. Проаналізовано основні методи утворення твердих матеріалів із порошку РГ, їхні фізико-хімічні та електрофізичні характеристики, сфери застосування. Розглянуто також основні методи отримання модифікованих форм РГ за їхніми адсорбційними характеристиками та використанням. Описано фізико-хімічні основи утворення нанокомпозитних матеріалів РГ-вуглецю та полімеру-РГ, результати досліджень їхньої мікроструктури та її впливу на фізико-механічні, фізико-хімічні, електрофізичні та інші властивості композитів, включаючи просочувальний вплив. Запропоновано способи практичного застосування отриманих матеріалів.

Монографія призначена для студентів, магістрів, аспірантів, викладачів і дослідників у галузі фізико-хімічного матеріалознавства, фізичної хімії, фізики конденсованих систем, фізики поверхні, вуглецевих графітових матеріалів.

913. Skorobogatova Z.M. Biochemistry. Short course : Study guide. Part 2 / Skorobogatova Z.M. ; L.M. Litvinenko Institute of Physical-Organic and Coal Chemistry of the NAS of Ukraine. — Kyiv : Biocomposite, 2019. — 127 p. (Ум. друк. арк. 14,8 ; Обл.-вид. арк. 14,8). — 300 cop. — ISBN 978-966-97720-4-6.

The manual describes the key metabolic processes occurring in the human body, which are the study object in the course of biological chemistry.

It can be useful for students of biological, medical and pharmaceutical faculties of higher educational institutions.

У навчальному посібнику розглянуті основні метаболічні процеси, що відбуваються в організмі людини і є об'єктом вивчення у курсі біологічної хімії.

Посібник може бути корисним для студентів біологічних, медичних та фармацевтичних факультетів вищих навчальних закладів.

914. XVI Всеукраїнська конференція молодих вчених та студентів з актуальних питань сучасної хімії (15—18 квіт. 2019 р.) : тези доповідей / Ін-т органічної хімії НАН України ; Дніпровський національний ун-т ім. О. Гончара. — 2019. — (Обл-вид. арк. 6,0).

915. Ахмедов В.А. Кримінально-правова охорона правосуддя в Азербайджанській Республіці та Україні: теоретико-порівняльне дослідження / Вусал Алігісмат огли Ахмедов ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Одеса : Фенікс, 2019. — 426 с. (Ум. друк. арк. 24,8). — 300 пр. — ISBN 978-966-928-429-7.

Монографія присвячена теоретико-порівняльному аналізу кримінально-правової охорони правосуддя в Азербайджанській Республіці та Україні. Розглянуто питання соціально-правової природи злочинів проти правосуддя в Азербайджанській Республіці та в Україні, їхня класифікація, система й особливості норм законодавства Азербайджанської Республіки та України щодо відповідальності за злочини проти правосуддя. Досліджено загальнотеоретичні положення інституту покарання як засобу протидії злочинам проти правосуддя. Виявлено теоретичні та прикладні проблеми кримінально-правової протидії злочинам проти правосуддя, проаналізовано практику кримінально-правової протидії злочинам проти правосуддя у Азербайджанській Республіці та Україні. Запропоновано фундаментальні основи та стратегічні напрями кримінально-правової політики щодо протидії злочинам проти правосуддя.

916. Бабанли Р.Ш. Призначення покарання в Україні: теоретико-прикладні засади / Бабанли Р.Ш. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Чернігів : Десна Поліграф, 2019. — 488 с. (Ум. друк. арк. 30,5). — 300 пр. — ISBN 978-617-7648-86-3.

Монографія присвячена системному аналізу стану призначення покарання в Україні через призму вивчення підходів до фактичної реалізації загальних засад, які мають враховуватися судом під час обрання виду та розміру покарання за конкретний злочин. Здійснено ґрунтовний аналіз поняття, основних ознак загальних засад призначення покарання та стану їх нормативного регулювання; узагальнено підходи зарубіжних держав до законодавчого визначення засад призначення покарання, а також до вирішення проблеми необґрунтованої різниці в покараннях; запропоновано бачення щодо перегляду усталених поглядів стосовно мети покарання, яка має бути визначальною в процесі призначення покарання. Ключове завдання дослідження передбачало формування теоретичних аспектів щодо деталізації меж суддівської дискреції для вирішення питання обрання виду та розміру покарання в межах санкції статті (частини статті) Особливої частини КК. Реалізація цієї мети зумовила необхідність встановлення критеріїв урахування тяжкості злочину, особи винного, обставин, які пом'якшують та обтяжують покарання як чинників, що мають значення під час призначення покарання, визначення фундаментальних особливостей караності незакінченої злочинної діяльності та розроблення критеріїв призначення покарання за замах на злочин та готування до злочину.

917. Батлер У.Е. Мудрість порівняльного правознавства : зб. / Батлер У.Е. ; упор. і наук. ред. О.В. Кресін ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ : Логос, 2019. — 572 с. (Ум. друк. арк. 33,3). — 300 пр. —ISBN 9786177631018.

До збірника, присвяченого 80-річному ювілею заслуженого професора Лондонського університету, професора Університету штату Пенсильванія, іноземного члена НАН України і НАПрН України увійшли його праці, присвячені ідентифікації і розвитку права України, інших пострадянських і постсоціалістичних держав, теорії й історії порівняльного правознавства, порівняльному міжнародному праву та історії міжнародного права, а також інтерв'ю У.Е. Батлера, вибрана бібліографія його праць і статті колег, що аналізують його внесок у розвиток юридичних наук.

918. Гарагонич О.В. Господарська правосуб'єктність акціонерних товариств: проблеми теорії і практики / О.В. Гарагонич ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 406 с. (Ум. друк. арк. 23,7 ; Обл.-вид. арк. 17,6). — 500 пр. — ISBN 978-966-02-8949-9.

У монографії комплексно досліджено господарську правосуб'єктність акціонерних товариств. На базі узагальнення теоретичних положень, аналізу чинного законодавства про акціонерні товариства та практики його застосування з'ясовано передумови формування, сутність та зміст господарської правосуб'єктності акціонерних товариств; досліджено правовий механізм її виникнення та припинення; з'ясовано характер відносин за участю засновників (акціонерів), акціонерного товариства та суб'єктів, які виконують функції його органів; визначено вплив конфлікту інтересів засновників (акціонерів) та акціонерного товариства на обсяг господарської правосуб'єктності товариства; розкрито особливості реалізації господарської правосуб'єктності акціонерних товариств у системі господарських відносин. У роботі запропоновано концептуальні підходи до удосконалення чинного законодавства України про акціонерні товариства.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів юридичних і економічних спеціальностей закладів вищої освіти, юристів-практиків, суддів та усіх тих, хто цікавиться проблематикою господарської правосуб'єктності акціонерних товариств.

919. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації. У 3 т. Т. 2. Доктринальний вимір галузевих засад функціонування громадянського суспільства в Україні / за заг. ред Ю.С. Шемшученка, О.В. Скрипнюка ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ : Юридична думка, 2019. — 588 с. (Ум. друк. арк. 30,0). — 200 пр. — ISBN 978-617-665-044-7 (т. 2).

У другому томі монографії на концептуальному рівні досліджено адміністративно-правові, цивільно-правові, економічні та соціогуманітарні аспекти формування громадянського суспільства. Особливе місце відведено проблемам забезпечення синхронного розвитку громадянського суспільства і держави, демократії і управління, модернізаційно-трансформаційним процесам, що відбуваються в Україні. Серед ключових проблем громадянського суспільства отримали висвітлення питання економічного базису, власності та розвитку ринкових відносин. Приділено увагу сурогатним формам громадянського суспільства, як-то злочинність, корупція, механізмам і шляхам їх подолання. Окреслено стратегічні напрями розвитку громадянського суспільства в сучасних умовах.

920. Децентралізація влади в Україні та розвиток екологічних і природоресурсних правовідносин / відп. ред. Н.Р. Малишева ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Харків : Право, 2019. — 304 с. (Ум. друк. арк. 15,9). — 120 пр. — ISBN 978-937-732-6.

У монографії з позиції сучасних наукових поглядів висвітлюються процеси, які супроводжують реформу децентралізації, та їх вплив на розвиток екологічних і природоресурсних відносин. Аналізуються як позитивні сторони децентралізації, так і загрози, пов'язані з неврахуванням особливостей відповідної предметної сфери. Робляться теоретичні узагальнення та надаються практичні рекомендації щодо розвитку екологічних і природоресурсних відносин з урахуванням необхідності централізації влади.

Розрахована на науковців, працівників органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, фахівців екологічного і природоресурсного профілю, всіх, хто цікавиться відповідною проблемною сферою.

The monograph from the point of view of modern scientific perspectives highlights the processes that accompany the reform of decentralization, and their impact on the development of environmental and nature of resource relations. Both the pros and cons of decentralization and the threats associated with the underestimation of the particular subject area are analyzed. Theoretical generalizations are done and practical recommendations are given in relation to the development of ecological and natural resources relations taking into account the necessity of centralization of power.

The monograph is aimed at scientists, employees of executive authorities and local governments, specialists of environmental and natural resource profiles, all who are interested in the relevant problem area.

921. Еколого-правовий статус людини і громадянина: ретроспективний та перспективний погляди : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практич. конф. (Київ, 31 трав. 2019 р.) / за заг. ред. Краснової М.В., Коваленко Т.Г. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. — Чернівці, 2019. — 392 с. — 100 пр. — ISBN 978-966-7957-24-7.

Збірник містить тези наукових доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції, що відбулася у м. Києві 31 травня 2019 року. Для науковців, фахівців у галузі права, аспірантів, студентів юридичних закладів освіти та всіх, хто цікавиться питаннями еколого-правового статусу людини і громадянина.

922. Енциклопедія міжнародного права. У 3 т. / редкол. : Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співгол.) та ін. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Т. 3. М — Я. — Київ : Академперіодика, 2019. — 992 с. (Ум. друк. арк. 80,6 ; Обл.-вид. арк. 111,7). — 340 пр. — ISBN 978-966-360-273-8 (заг.) ; ISBN 978-966-360-381-0 (т. 3).

Енциклопедія міжнародного права — перше в Україні тритомне видання, яке є систематизованим зводом знань про відповідну правову систему. Перший том побачив світ у 2014 р., а другий — у 2017 р. Третій том є логічним продовженням перших двох. Разом з тим у ньому віддзеркалено зміни, що сталися останнім часом у сфері дії міжнародного права та міжнародно-правовій практиці України.

Розрахована на науковців, викладачів і студентів, дипломатів, а також на широке коло читачів, які цікавляться міжнародним публічним правом.

923. Збірка нормативно-правових матеріалів 2019 / відп. за вип. О. Лісовий, О. Пономаренко ; Національний центр «Мала академія наук України». — Київ, 2019. — 102 с.

924. Макаренко Л.О. Правова культура: теоретико-методологічні основи дослідження / Макаренко Л.О. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ : Парламентське видавництво. 2019. — 576 с. (Ум. друк. арк. 25,0). — 300 пр. — ISBN 978-966-922-145-2.

У монографії розглядаються теоретико-методологічні основи дослідження правової культури як соціального явища. Характеризується стан дослідження проблеми в юридичній науці, визначаються методологічні підходи до формування наукового поняття «правова культура», пропонується авторське визначення. Аналізуються змістовні складники правової культури, визначаються її види, формулюється поняття «національна правова культура». Висвітлено особливості розвитку правової культури в Україні, негативні фактори, що впливають на її розвиток, проблеми формування національної правової культури в Україні.

Монографія розрахована на науковців, політиків, державних службовців, викладачів, студентів юридичних вищих навчальних закладів і факультетів, юристів-практиків та всіх, хто цікавиться проблемою правової культури.

The monograph discusses the theoretical and methodological foundations of the study of legal culture as a social phenomenon. The state of research of the problem in legal science is characterized, methodological approaches to the formation of scientific concept of «legal culture» are determined, the author's definition is offered. The substantive components of the legal culture are analyzed, its types are defined, the concept of «national legal culture» is formulated. Having identified the features of the development of legal culture in Ukraine, the negative factors that exist at its level, solve the problems of national legal culture in Ukraine.

The monograph is designed for researchers, policy makers, government officials, teachers, law school and faculty staff, practitioners, and anyone interested in legal culture issues.

925. Національна правова система в умовах глобалізації: чинники реформування та оновлення : науково-аналітична доповідь / Шемшученко Ю.С., Скрипнюк О.В., Оніщенко Н.М. та ін. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ. 2019. — 108 с. (Ум. друк. арк. 10,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9070-9.

В результаті проведеного дослідження проаналізовано проблеми модернізації національної правової системи в умовах сучасних трансформаційних змін; з'ясовані основні проблеми ціннісного забезпечення глобалізації як чинника розвитку національної правової системи; визначено напрями удосконалення механізму правового регулювання як динамічної складової правової системи; сформульовано пропозиції щодо удосконалення вектору реформування та оновлення правової системи України в умовах євроінтеграції.

Розрахована на політиків, державних службовців, науковців, викладачів та аспірантів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами функціонування та розвитку національних правових систем.

As a result of the research the problems of modernization of the national legal system in the conditions of modern transformational changes are analyzed; the basic problems of value provision of globalization as a factor of development of the national legal system are clarified; the directions of improvement of the mechanism of legal regulation as a dynamic component of the legal system have been determined; proposals for improving the vector of reforming and updating the legal system of Ukraine in the context of European integration are formulated.

It is aimed at politicians, civil servants, scientists, teachers and graduate students, all who are interested in the current problems of functioning and development of national legal systems.

926. Об'єкти екологічного і суміжних галузей права: теоретичні та практичні аспекти в умовах сталого розвитку : матеріали Всеукр. наук.-практич. конф. (Київ, 29 листоп. 2019 р.) / наук. ред. В.А. Устименко ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 130 с. (Ум. друк. арк. 8,4 ; Обл.-вид. арк. 7,9). — 60 пр. — ISBN 978-966-02-9081-5.

У виданні представлені тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Об'єкти екологічного і суміжних галузей права: теоретичні та практичні аспекти в умовах сталого розвитку» (29 листопада 2019 р., Київ), підготовлені за такими базовими напрямами: об'єкти екологічного права: теоретико-методологічні засади визначення та класифікації; теоретичні та практичні аспекти розмежування об'єктів екологічною та екологізованих галузей права; об'єкти природоресурсного права: проблемні питання; об'єкти природоохоронного права в умовах сталого розвитку; суміжність еколого-господарського режиму об'єктів права екологічної безпеки; правове регулювання раціонального і ефективного природокористування; правова охорона повітря, водних об'єктів, земель та надр в умовах навантаження від господарської діяльності.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вишів, юристів-практиків.

927. Перші наукові читання пам'яті академіка В.К. Мамутова : матеріали круглого столу (Київ, 8 лют. 2019 р.) / наук. ред. В.А. Устименко ; Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Київ, 2019. — 264 с. (Ум. друк. арк. 33,0 ; Обл.-вид. арк. 30,7). — 90 пр. — ISBN 978-966-02-8809-6.

Видання містить тези виступів учасників круглого столу «Перші наукові читання пам'яті академіка В.К. Мамутова» (8 лютого 2019 р., Київ). Розглядаються науково-творча спадщина академіка НАН та НАПрН України Валентина Карловича Мамутова, актуальні та найбільш сучасні питання правового забезпечення господарських відносин в Україні та за кордоном, новітні тенденції у господарському процесі у зв'язку з судовою та процесуальною реформами, в контексті стратегічного курсу України щодо реалізації положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та євроінтеграції в цілому.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вишів, юристів-практиків.

928. Політико-правові засади миротворчої операції в Донбасі: світовий досвід для України : наук. вид. / Кресін О.В. (кер. авт. кол., наук. ред.), Проценко І.М., Савчук К.О., Стойко О.М. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Херсон : Гельветика, 2019. — Вид. друге. — 232 с. (Ум. друк. арк. 13,5). — 100 пр. — ISBN 978-966-916-769-9.

У роботі проаналізовано міжнародно-правові аспекти миротворчості, правове регулювання миротворчої діяльності ООН, механізми її ініціювання, здійснення, фінансування, інституційні особливості ухвалення рішень ООН щодо проведення миротворчих операцій, визначено види миротворчих операцій, їх принципи, критерії, класифікацію, нормативно-правові засади співпраці ООН у цій сфері з регіональними та субрегіональними організаціями. Представлено аналіз досвіду здійснення основних видів сучасних миротворчих операцій, визначено основні чинники успішності миротворчих операцій. Здійснено міжнародно-правову характеристику ситуації на сході України і доведено, що збройне втручання Російської Федерації слід однозначно кваліфікувати як збройну агресію. Показано, що визначення РФ державою-агресором рішенням Ради Безпеки є практично нереалістичним, і можливим шляхом припинення воєнного конфлікту на Донбасі й відновлення територіальної цілісності України є розгортання міжнародної миротворчої операції. Проаналізовані можливі варіанти визначення її мандату. Встановлено, що законодавство України не враховує специфіки міжнародної миротворчої операції (правовий статус операції, порядок її участі в цивільних та господарських правовідносинах, екстратериторіальний статус її приміщень, непідлегліть членів операції юрисдикції України, а також привілеї та імунітети операції та її членів тощо). Обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавства України.

929. Правові засади миротворчої діяльності міжнародних регіональних організацій у контексті відновлення територіальної цілісності України : наукова записка / Кресін О.В. (кер. авт. кол., наук. ред.), Кресіна І.О., Проценко І.М., Савчук К.О. ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2019. — (Ум. друк. арк. 9,5). — 200 пр.

У книзі досліджено міжнародно-правові засади проведення миротворчих операцій міжнародними регіональними організаціями — Європейським Союзом, Організацією з безпеки і співробітництва в Європі, а також субрегіональною — Організацією Північноатлантичного Договору. Зокрема, представлено принципи здійснення миротворчості та діяльності з управління кризами регіональними організаціями у співвідношенні, кореляції та взаємодії з миротворчою діяльністю Організації Об'єднаних Націй, засади здійснення миротворчої та антикризової діяльності у праві кожної з цих регіональних організацій та їх взаємодії між собою та з державами-реципієнтами, механізми ухвалення рішень у цій сфері, планування операцій, їх забезпечення, оцінка досягнутих результатів, досвід проведених операцій. Увагу звернено на діяльність спеціальних місій цих організацій і перспективи їх використання для припинення агресії Російської Федерації в Донбасі, а також інші можливості використання з цією метою потенціалу ЄС, ОБСЄ і НАТО.

930. Проблеми розвитку адміністративного і фінансового права в умовах сучасних реформаційних процесів : матеріали Всеукр. «Круглого столу» (Київ, 01 листоп. 2019 р.) : зб. наук. пр. / за заг. ред. О.Ф. Андрійко ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2019. — 304 с. (Ум. друк. арк. 14,4). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9083-9.

У збірнику матеріалів вміщені тези наукових доповідей та повідомлень на Всеукраїнському круглому столі, проведеному відділом проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України в місті Києві 01 листопада 2019 року. У збірнику розглядаються сучасний стан та основні проблеми адміністративного та фінансового права в умовах сучасних реформаційних процесів в Україні. Матеріали розраховані на науковців, викладачів, практичних працівників, а також широке коло читачів, які цікавляться цими проблемами.

931. Система органів державної влади з правоохоронними функціями в Україні : навч.-методич. посіб. / за заг. ред. О.Ю. Бусол ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН Ук-

раїни ; Таврійський національний ун-т ім. В.І. Вернадського. — Київ, 2019. — 439 с. (Ум. друк. арк. 27,5). — 100 пр.

У навчально-методичному посібнику дається поняття, предмет, методи та система навчальної дисципліни «Судові, правоохоронні та правозахисні органи України». Розглянуто систему, правову основу, функції, завдання, повноваження, класифікацію органів державної влади з правоохоронними функціями в Україні, результати наукових досліджень відомих вчених різних галузей науки з проблемних питань, які входять до навчальної дисципліни. Посібник містить таблиці з модульної роботи, контрольні питання, рекомендовану літературу для самостійного вивчення, схеми, глосарій, екзаменаційні білети до іспиту, орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю.

Для студентів (бакалаврат і магістратура), ад'юнктів, професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти, які проводять навчання зі спеціальності 081 «Право» та інших осіб, які цікавляться проблемами правоохоронної діяльності.

932. Українське правознавство в антропологічному вимірі та європейському правовому просторі: історія, сучасність, перспективи : матеріали XL Міжнар. історико-правової конф. (Умань, 30 трав. — 3 черв. 2019 р.) / ред. кол. : І.Б. Усенко (гол.), А.Ю. Іванова (відп. секр.) ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ — Херсон, 2019. — 102 с. (Ум. друк. арк. 6,0). — 100 пр.

У матеріалах конференції представлено стислий виклад доповідей, поданих на XL Міжнародну історико-правову конференцію «Українське правознавство в антропологічному вимірі та європейському правовому просторі: історія, сучасність, перспективи» (Умань, 30 травня —3 червня 2019 р.).

This edited volume features the presentation of papers submitted to the XL International historical juridical conference «Ukrainian Jurisprudence in the Anthropological Dimension and the European Legal Space: History, Modernity, Perspectives» (Uman, May 30 — June 3, 2019).

933. Auctoritate magis quam imperio: Юридична наука у громадянському суспільстві : матеріали X міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 30 жовт. 2019 р.) : зб. наук. пр. (До 70-ліття Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України) / ред. кол. : Н.М. Пархоменко (гол.), О.О. Малишев (заст. гол.), А.М. Гурова (секр.), ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2019. — 224 с. (Ум. друк. арк. 18,0). — 100 пр. — ISBN 978-966-02-9034-1.

У збірці представлено тези доповідей, подані на X Міжнародну науково-практичну конференцію «Auctoritate magis quam imperio: Юридична наука у громадянському суспільстві». До 70-ліття Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України (Київ, 30 жовтня 2019 року).

The edited volume features the presentation of papers submitted to the X International juridical conference «Auctoritate magis quam imperio: Juridical doctrine and civil society». For 70 years of the Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine (Kyiv, October 30, 2019).

934. Peacekeeping operations in Ukraine / ed. by O.V. Kresin ; transl. and ed. by W.E. Butler ; Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine. — London : Wildy, Simmonds & Hill, 2019. — 204 p. (Ум. друк. арк. 12,0). — 500 cop. — ISBN 9780854902828.

A pioneering study of the impact of a peacekeeping operation undertaken by an international organization or third party on the territory of Ukraine and the potential interface with the Ukrainian domestic legal system. The authors consider contemporary international legal peacekeeping mechanisms, experience with recent United Nations peacekeeping operations, international legal aspects of determining the character of aggression with particular reference to the Donbas, and the distinctive features of the legal status and activity of such a peacekeeping mission were it to be introduced in the Donbas region of Ukraine.

Новаторське дослідження впливу миротворчих операцій, що можуть проводитися міжнародною організацією чи третьою стороною на території України та потенційної взаємодії з українською системою права. Автори розглядають сучасні міжнародно-правові миротворчі механізми, досвід недавніх миротворчих операцій Організації Об'єднаних Націй, міжнародно-правові аспекти визначення характеру агресії із особливим акцентом на конфлікті в Донбасі, а також особливості правового статусу та діяльності такої миротворчої місії, у випадку її проведення на цій території.

935. Kresin O.V. Comparative legal studies: 1750 to 1835. Approaches to conceptualization. In 2 vols. / Kresin O.V. ; edited and translated by W.E. Butler ; Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine. — London : Wildy, Simmonds & Hill, 2019. — Volume I. — XXXV+292 p. — ISBN 9780854902705.

A revisionist interpretation of the origins of comparative law as a discipline, these volumes reconsider the period from 1750 to 1835 and take the origins of "legal comparativistics" back at least eight and a half decades in comparison with traditional understandings of the history of comparative jurisprudence. Volume One addresses the historiographical, theoretical and methodological foundations of comparative legal studies, the scientific approaches to periodizing the history of comparative legal studies, conceptualization of the theoretical grounds of comparative legal studies, the prerequisites and context of the theoretical foundations of comparative legal studies, transformation of concepts on natural law, and the forming of doctrines of national law.

На основі ревізіоністського переосмислення витоків порівняльного правознавства, як наукової дисципліни, у роботі аналізується період з 1750 по 1835 роки та досліджуються витоки «правового компаративізму» протягом принаймні восьми з половиною десятиліть у порівнянні з традиційним розумінням порівняльного правознавства. У першому томі розглядаються історіографічні, теоретичні та методологічні основи порівняльно-правових досліджень, наукові підходи до періодизації історії порівняльно-правових досліджень, концептуалізація теоретичних основ порівняльно-правових досліджень, передумови і контекст теоретичних основ порівняльно-правових досліджень, трансформація понять про природне право і формування доктрин національного права.

936. Kresin O.V. Comparative legal studies: 1750 to 1835. Approaches to conceptualization. In 2 vols. / Kresin O.V. ; edited and translated by W.E. Butler ; Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine. — London: Wildy, Simmonds & Hill, 2019. — Volume II. — XVII+413 p. (Ум. друк. арк. 55,0). — 500 cop. — ISBN 9780854902712.

A revisionist interpretation of the origins of comparative law as a discipline, these volumes reconsider the period from 1750 to 1835 and take the origins of «legal comparativistics» back at least eight and a half decades in comparison with traditional understandings of the history of comparative jurisprudence. Volume Two addresses the origins of the theoretical foundations of comparative law, and then turns to the roles of the Individual and the Universal in developing a comparative legal scientific picture of the world, with attention to the Particular in Law and the classification of national legal systems. The reconsideration of approaches to comparative-legal conceptualization is accompanied by an extensive Bibliography of sources.

На основі ревізіоністського переосмислення витоків порівняльного правознавства, як наукової дисципліни, у роботі аналізується період з 1750 по 1835 роки та досліджуються витоки «правового компаративізму» протягом принаймні восьми з половиною десятиліть у порівнянні з традиційним розумінням порівняльного правознавства. Другий том присвячений аналізу витоків теоретичних основ порівняльного права, ролі особистості і універсального у формуванні порівняльно-правової наукової картини світу, приділяючи особливу увагу приватному праву і класифікації національних правових систем. Перегляд підходів до порівняльно-правової концептуалізації супроводжується ґрунтовною бібліографічною базою.

Національна академія наук України 423, 445, 446, 463
Наукові центри НАН України та МОН України
Західний науковий центр 116
Південний науковий центр 444, 450
Північно-східний науковий центр 440
Установи при Президії НАН України
Видавничий дім «Академперіодика» 476
Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору 99, 249, 294, 300, 755
Державна установа (ДУ) «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України» 182, 420, 767, 801, 817
Інститут проблем математичних машин та систем 272, 275, 295, 305, 306
Технічний центр 616, 630
Міжнародний центр астрономічних та медико-екологічних досліджень 664
Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов 722, 723, 750
Національний центр «Мала академія наук України» 70, 100, 103, 111, 249, 270, 277, 279, 286, 354, 355, 376, 410, 431, 437, 438, 441, 453, 547, 617, 681, 712, 785, 787, 791, 796, 816, 849, 906, 907, 908, 909, 923
Державна наукова установа (ДНУ) «Центр інноваційних медичних технологій НАН України» 657, 658
Головна редколегія науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією» 388, 389
ДНУ «Київський академічний університет» НАН України та МОН України 642
Ради, комітети та комісії при Президії НАН України
Комісія з розробки наукової спадщини академіка В.І. Вернадського 426, 457
Український комітет славістів 538, 550, 704
Секції, відділення та науково-дослідні установи
Секція фізико-технічних і математичних наук
Відділення математики
Інститут математики 597, 599, 603, 611, 612
Інститут прикладної математики і механіки 608
Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача 598, 601, 602, 605, 607, 609, 610, 613—615, 671, 672
Центр математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача 600, 672
Відділення інформатики
Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова 264, 287, 606, 668
Інститут програмних систем 297, 652
Інститут проблем реєстрації інформації 271, 285, 302, 639, 659, 852
Інститут космічних досліджень НАН України і ДКА України 22, 98, 268, 864
Навчально-науковий комплекс «Інститут прикладного системного аналізу» НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського» 261, 262, 289, 304, 307, 595
Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України 224, 263, 273, 274, 276, 278, 282—284, 290—293, 298, 299, 305
Інститут проблем штучного інтелекту НАН України та МОН України 288
Відділення механіки
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка 604, 676—678
Інститут технічної механіки НАН України та ДКА України 24
Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка 432, 837

Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова 112—114
Інститут гідромеханіки 675
Інститут транспортних систем і технологій 237
Відділення фізики і астрономії
Інститут фізики 459, 861—863, 865, 868
Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова 844, 857
Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова 641—643, 646, 845—847, 854, 855, 869, 893, 899
Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова 454, 455
Головна астрономічна обсерваторія 19, 20, 21, 23, 428, 465
Інститут магнетизму НАН України та МОН України 768
Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І. Вєркіна 866, 867
Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усікова 860
Донецький фізико-технічний ін-т ім. О.О. Галкіна 858, 869
Інститут фізики гірничих процесів 115, 839
Інститут фізики конденсованих систем 436
Інститут електронної фізики 851
Відділення наук про Землю
Інститут геологічних наук 87, 89, 92, 94, 102, 105, 123, 127, 133
Державна установа (ДУ) «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Ін-ту геологічних наук НАН України» 94, 103
ДУ «Науковий гідрофізичний центр НАН України» 110
Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна 88, 91, 94—96, 108
Карпаське відділення Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна 90
Інститут географії 80—85
Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка 94, 101, 104, 106, 107, 117, 434, 461
Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України 93, 449, 451, 464
Інститут проблем природокористування та екології 130
Український гідрометеорологічний інститут ДСНС України та НАН України 109
Палеонтологічне товариство 105
Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства
Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона 131, 621, 625, 633
Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича 649, 651, 896
Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля 619, 622, 624, 637, 640, 647, 782
Фізико-технологічний інститут металів та сплавів 620, 626, 648
Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка 301, 618, 629, 634, 635, 640, 645, 650, 838, 842, 859
Інститут сцинтиляційних матеріалів 636, 674, 848
Інститут чорної металургії ім. З.І. Некрасова 627, 628, 631, 632, 638, 830
Інститут термоелектрики НАН України та МОН України 239, 644
Відділення фізико-технічних проблем енергетики
Інститут технічної теплофізики 131, 226, 232, 234, 235, 240, 241—243, 245, 246, 251, 252, 254, 257, 258, 596, 835, 841, 856
Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного 225, 244
Інститут електродинаміки 228, 255, 256, 260, 828, 829, 836
Інститут проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова 128, 145, 233, 238, 265—267, 269, 281, 831—833, 840
Інститут вугільних енерготехнологій 231
Інститут газу 236, 247, 253
Інститут відновлюваної енергетики 230
Інститут проблем безпеки атомних електростанцій (АЕС) 134, 227, 246
Відділення ядерної фізики та енергетики

Національний науковий центр (ННЦ) «Харківський фізико-технічний інститут» (ХФТІ) 623, 843, 850
Інститут ядерних досліджень 229, 248, 250, 280, 673, 806
Інститут прикладної фізики 853
Державна установа (ДУ) «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України» 97, 896
Секція хімічних і біологічних наук
Відділення хімії
Ін-т фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського 900
Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського 259
Інститут органічної хімії 898, 914
Інститут хімії високомолекулярних сполук 902
Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка 834, 904, 909, 913
Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського 126, 894, 897
Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка 903, 910—912
Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В.П. Кухаря 433, 898, 905
Інститут сорбції та проблем ендоекології 895
Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології
Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна 33, 42, 656, 666, 670
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця 28, 660, 664, 665, 667, 669
Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного 53, 661
Інститут молекулярної біології і генетики 37
Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького 653, 662
Інститут проблем кріобіології і кріомедицини 654, 655
Інститут біології клітини 901
Відділення загальної біології
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного 25, 26, 32, 36, 40, 45, 50, 55, 56, 60, 63—65, 71, 73—75, 77, 78, 334, 427
Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена 43, 44, 51, 56, 61, 63, 69, 76, 79
Інститут фізіології рослин і генетики 31, 48, 59, 66, 67, 132
Інститут клітинної біології та генетичної інженерії 34, 57, 120
Інститут гідробіології 26, 29, 121, 122, 124, 125, 129, 133
Державна установа (ДУ) «Інститут морської біології НАН України» 39, 68
Державна установа (ДУ) «Ін-т еволюційної екології НАН України» 60,65, 86, 122
Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка 27, 38, 46, 54, 58, 62
Національний науково-природничий музей 119, 530
Державний природознавчий музей 41, 52
Національний дендрологічний парк «Софіївка» 30, 35, 47, 72
Херсонська гідробіологічна станція 49, 118
Секція суспільних і гуманітарних наук
Відділення економіки
Державна установа (ДУ) «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України» 150, 161, 173, 187, 206, 210, 214, 215
Державна установа (ДУ) «Інститут економіки та прогнозування НАН України» 139, 141, 142, 145, 151, 154, 158, 160, 177—179, 183, 184, 189, 192, 193, 197, 201—203, 207, 209, 765
Інститут економіки промисловості 135, 149, 155, 156, 171, 190, 194, 195, 208, 212, 217, 222, 223
Інститут економіко-правових досліджень 143, 147, 148, 153, 188, 918, 926, 927
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень 136, 138, 140, 144, 146, 152, 157, 159, 162, 166—169, 172, 174, 180, 199, 200, 202, 203, 205, 216, 221
ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України» 165, 175, 176, 181, 185, 186, 196, 198, 204, 219, 220, 758, 771, 772, 786, 799, 805, 809, 810, 814
Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи 149, 160, 663, 790, 798, 800, 815, 820

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку 137, 163, 164, 170, 191, 211, 213, 218
Відділення історії, філософії та права
Інститут історії України 312, 313, 315—325, 329, 330, 333, 339, 343, 345, 346, 348, 349, 353, 357, 359, 360, 361, 363, 366, 377, 382, 387—391, 393, 396, 398, 401, 404—406, 414, 415, 417, 418, 425, 429, 430, 452, 460, 473, 522, 533, 549, 761, 764
Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського 308, 309, 337, 344, 353, 358, 362, 367—373, 386, 411, 412, 416, 439, 456, 527, 529, 549
Львівське відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського 331, 332, 336, 374, 399
Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича 314, 328, 335, 337, 338, 340, 342, 351, 380, 383, 384, 385, 392, 397, 403, 408, 409, 435, 528, 567, 568, 718, 724, 740, 742, 747
Інститут археології 1, 4, 5, 11, 16, 17, 18, 538
Науково-дослідний центр «Рятівна археологічна служба» Ін-ту археології 7
Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія» 3
Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського 822—827
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса 325, 327, 352, 360, 419, 549, 752, 754, 757, 759, 763, 770, 777, 778, 783
ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України» 402, 756, 766, 773—776, 779, 780, 781, 878
Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди 326, 760, 762, 870, 872—877, 882, 883, 885—887, 889—891
Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди 381, 534, 871, 881, 884, 888, 892
Інститут соціології 784, 788, 789, 802—804, 807, 808, 811—813, 818, 819, 821
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького 549, 753, 769, 797, 880, 915—917, 919—922, 924, 925, 928—936
Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК 2, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 310, 347, 350, 356, 375, 378, 379, 394, 395, 407, 413, 420, 515, 525, 535, 592
Одеський археологічний музей 6, 9
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського 296, 303, 422, 424, 426, 455, 457, 458, 467—471, 474, 477, 478, 481, 482—485, 489—497, 499, 500, 502, 504—512, 538
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника 362, 439, 466, 472, 479, 480, 487, 488, 498, 501, 503, 548, 691
Державна установа (ДУ) «Інститут енциклопедичних досліджень НАН України» 334
Українське історичне товариство 362, 439
Інформаційно-бібліотечна рада 471, 502
Відділення літератури, мови та мистецтвознавства
Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка 421, 448, 486, 538, 549, 553, 554, 557—561, 563—566, 570, 574, 575, 578, 579, 582—584, 587—589, 591, 593, 594, 690
ДУ «Інститут Івана Франка НАН України» 562, 569, 572, 576, 577
Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні 538, 549, 556, 709, 717, 734, 737, 741, 745
Інститут української мови 447, 538, 549, 710, 711, 713—716, 719, 732, 733, 735, 736, 738, 744, 746, 748, 749
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського 311, 364, 365, 442, 443, 462, 514, 517, 519—521, 526, 531, 532, 538, 539, 540, 542—546, 550—552, 571, 590, 679, 680, 682—687, 689, 693—695, 698—702, 704—708
Інститут народознавства 341, 400, 475, 513, 516, 518, 523 524, 536, 537, 541, 688, 696, 697, 879
Відділення керамології Інституту народознавства 692, 703
Український мовно-інформаційний фонд 538, 720, 721, 725—731, 739, 741, 743, 751
Міжнародна школа україністики 555, 573, 580, 581, 585, 586
Археографічна комісія 308

Академія будівництва України 621
Академія наук вищої освіти України 420
Академія технологічних наук України 275
Асоціація бібліотек України 468, 469
Асоціація дослідників голодоморів в Україні 323
Асоціація етнологів 526
Буковинський державний медичний університет 663
Варшавський університет 387
Вінницький національний аграрний університет 235
Вірджинський університет 317
Волинська облдержадміністрація 389
Волинська облрада 389
Всеукраїнська громадська організація (ВГО) «Спілка археологів України»
Галузевий державний архів Служби безпеки України 317, 324, 414
Глухівський національний педагогічний ун-т ім. О. Довженка 54
Громадська організація (ГО) «Українська природоохоронна група» 36, 56
Громадська організація (ГО) «Центр історико-культурних досліджень «Бахмутська спадщина» 378
Департамент культури і туризму Полтавської облдержадміністрації 13, 395
Державна академія залізничного транспорту 131
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління 131, 621
Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво» 423
Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського НАПН України 507
Державна служба статистики України 820
Державна установа «Держгідрографія» 110
Державна установа (ДУ) «Державний інститут сімейної та молодіжної політики» 800
Державна установа (ДУ) «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України» 166
Державне підприэмство (ДП) НАЕК «Енергоатом» 623
Державне підприємство (ДП) «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут трубної промисловості ім. Я.Ю. Осади» 627, 628
Державний архів Миколаївської області 367
Державний заклад «Український Науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф МОЗ України» 657
Дніпровський державний аграрно-економічний університет 63
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара 38, 914
ДННУ «Академія фінансового управління» 160
Донецька обласна організація УТОПІК 592
Донецький національний університет ім. В. Стуса 63, 869
Дослідна фундація імені Олега Ольжича 323
Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка 362, 439
Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка 448
Закарпатський угорський ін-т ім. Ф. Ракоці II 50
Запорізький національний технічний університет 281
Інженерна академія України 275
Ін-т біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України 46
Інститут ботаніки Словацької АН 45

Інститут ботаніки Чеської АН 45
Інститут водних проблем і меліорації НААН України 458
Інститут геоінформаційних систем Львівської обласної державної адміністрації 332
Інститут екології ландшафтів АН Словаччини 45
Інститут історичних досліджень БАН 405
Інститут обдарованої дитини НАПН України 103, 279, 376, 547, 787, 791, 796, 816, 878
Інститут оздоровлення і відродження народів України 37
Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України 571
Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського» 266
Історико-краєзнавчий музей 5
Історико-культурний заповідник «Більськ» 2, 12, 15
Канадський інститут українських студій (Альбертського університету, Едмонтон) 308
Карпатський біосферний заповідник 36
Київська православна богословська академія 529
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана 160
Київський національний університет будівництва і архітектури 131, 621
Київський національний університет ім. Т. Шевченка 36, 50, 104, 109, 287, 538, 670, 780, 781, 921
Комісія істориків України і Болгарії 405
Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я 660
Компанія «Сингента» 66, 67
Кременчуцький краєзнавчий музей 14
Лубенський краєзнавчий музей ім. Г.Я. Стеллецького 13
Львівський інститут економіки і туризму МОН України 375
Львівський музей історії релігії 351
Львівський національний університет ім. І. Франка 50, 451, 464
Міжвідомча координаційна рада з питань краєзнавства 533
Міжнародна асоціація україністів 311, 551, 707, 708
Міжнародна рада з науки (ISC) 261, 262
Міжнародне агентство з атомної енергетики 133
Міжрегіональна академія управління персоналом 152
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України 820
Міністерство культури та мистецтв України 526
Міністерство соціальної політики України 820
Міністерство екології та природних ресурсів України 621
Міністерство освіти і науки України 674
Міністерство охорони здоров'я України 660
Московський авіаційний інститут 598
Московський державний університет ім. М.В. Ломоносова 598
Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини» 670
Наукове товариство ім. Шевченка 331, 334
Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин 405
Національна академія аграрних наук України 424, 458
Національна металургійна академія України 627, 628, 631, 632, 830
Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України 458
Національна спілка краєзнавців України 331, 388, 389, 533
Національний авіаційний університет 74, 120, 278, 676
Національний аерокосмічний університет ім. Н.Є. Жуковського «ХАІ» 281
Національний антарктичний науковий центр МОН України 660
Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній» 347
Національний заповідник «Софія Київська» 529
Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця» 350, 407

Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця» 310
Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник 413
Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця 77, 661, 669
Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні — Музей Революції Гідності 364, 365
Національний музей історії України 410, 526
Національний природний парк «Північне Поділля» 36
Національний природний парк «Синевир» 50
Національний технічний університет України «КПІ ім. І. Сікорського» 254, 673, 856, 897
Національний університет біоресурсів та природокористування України 21, 27, 31, 37, 50, 73, 234, 828, 837, 841, 895
Національний університет водного господарства та природокористування 424
Національний університет «Запорізька політехніка» 618
Національний університет «Києво-Могилянська академія» 4, 387, 404
Національний університет "Львівська політехніка" 299, 598, 671
Національний університет «Острозька академія» 362, 439, 553
Національний університет харчових технологій 53
Національний університет «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка 310
Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя 433
Одеський національний економічний університет 160
Одеський національний політехнічний університет 182
Передплатне агентство «Укрінформнаука» 476
Полтавська районна рада 395
Полтавський краєзнавчий музей ім. В. Кричевського 13, 14, 15, 395
Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка 275
Приазовський державний технічний університет 131, 621
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника 602, 893, 899
Рада ботанічних садів і дендропарків України 62
Рада директорів бібліотек та інформаційних центрів — членів МААН 468, 469
Самарський державний політехнічний університет = Самарский государственный политехнический университет 847
Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення НААН України 31
Служба безпеки України 388, 389
Східноєвропейський дослідний інститут ім. В.К. Липинського (Філадельфія) 382
Східноєвропейський університет ім. Л. Українки 898
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля 281
Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського 931
Ташкентський інститут інженерів, іригації і механізації сільського господарства = Ташкентский институт инженеров, ирригации и механизации сельского хозяйства 831
Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України 661
Торонтський університет 317
Ужгородський національний університет 45, 50
Українська академія наук 621
Українська академія друкарства 479
Українська астрономічна асоціація 19
Українська військово-медична академія 658
Українська Вільна академія наук у США 553
Українська православна церква 529
Українське історичне товариство 362
Українське культурно-просвітницьке товариство «Меморіал» ім. В. Стуса 388, 389
Українське товариство охорони пам'яток історії та культури 378

Український інститут вивчення Голокосту «ТКУМА» 408
Український інститут національної пам'яті 324, 414
Український католицький університет 336, 399
Український комітет міжнародної асоціації вивчення слов'янських культур 550, 704
Український науково-дослідний інститут медицини транспорту 669
Український центр стального будівництва 834
Український центр стратегічних рішень 820
Університет Масарика (Чехія) 45
Управління культури і мистецтв виконавчого комітету Лубенської міської ради 13
Харківська облдержадміністрація 388
Харківська облрада 388
Харківський державний університет залізничного транспорту 621
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна 25, 36, 850, 867
Харківський національний університет повітряних сил ім. І. Кожедуба 843
Херсонський державний університет 63
Хмельницький національний університет 287
Хмельницький університет управління та права ім. Л. Юзькова 269
Центральний державний архів вищих органів влади та управління України 358
Центральний державний історичний архів України 308, 353
Центр вивчення українського консерватизму ім. В. Липинського 382
Центр досліджень визвольного руху 324
Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства 404
Центр досліджень історії України ім. П. Яцика Університету Альберти 308
Центр європейських гуманітарних досліджень 404
Центр східноєвропейських студій 387
Черкаський державний технологічний університет 265
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького 643
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича 36, 63
Чернігівський національний технологічний університет 145, 275
Шашкевичівська комісія 567
Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник 110
Butler University (USA) 78
DAPHNE Ін-т прикладної екології (Словаччина) 45
Institute of Evolution University of Haifa (Israel) 26, 78
Institute of Fundamental Technological Research of Polish Academy of Sciences 677
Institute of Fundamental Technological Research of Polish Academy of Sciences and Meritor Automotive Inc. (USA) 677
Institute of Mathematical Science of Claremont Graduate University (USA) 608
Institut für Mathematik Technische Universität Clausthal Clausthal-Zellerfeld Germany 860
Hungarian Natural History Museum 75
Kielce University of Technology (Poland) 677
Korean Lichen Research Institute Sunchon National University 75
Korea National Arboretum 75
NGO Agency of European Innovations 782
Nicolaus Copernicus University (Torun, Poland) 669
Politechnika Opolska 614, 615
Radom University In Radom (Poland) 669
Slovak University of Agriculture in Nitra 45
United Nations Populations Funds UNFPA 798
University of Aviero (Aviero Institute of Materials, Portugal) 651

Зміст

Розділ	Номер книги	Сторінка
Археологія	1—18	5
Астрономія	19—24	11
Біологія	25—79	13
Географія	80—86	37
Геологія	87—111	39
Гірнича справа	112—115	53
Екологія	116—134	56
Економіка	135—224	65
Енергетика	225—260	101
Інформатика	261—307	116
Історія	308—419	133
Історія науки	420—465	170
Книгознавство. Бібліотекознавство	466—512	183
Культурологія	513—552	200
Літературознавство	553—594	211
Математика	595—615	220
Матеріалознавство	616—651	230
Медичні науки	652—670	244
Механіка	671—678	255
Мистецтвознавство	679—708	259
Мовознавство	709—751	267
Політологія	752—783	286
Соціологія	784—821	299
Сходознавство	822—827	311
Технічні науки	828—842	313
Фізика	843—869	319
Філософія	870—892	331
Хімія	893—914	340
Юридичні науки	915—936	348
Покажчик установ НАН України		355
Покажчик установ іншого підпорядкування		359

Наукове видання

Національна
академія наук
України

АНОТОВАНИЙ КАТАЛОГ КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ 2019

Упорядники

ЯЗВИНСЬКА Мирослава Вікторівна
ДІДЕНКО Юлія Володимирівна

Редактор, коректор *Ю.В. Діденко*
Комп'ютерна верстка *М.В. Язвинської*

Підп. до друку 22.06.2020. Формат 70 × 100/16.
Ум. друк. арк. 29,58. Обл.-вид. арк. 40,18.
Тираж 150 прим. Зам. № 5985

Видавець і виготовлювач
Видавничий дім «Академперіодика» НАН України
01004, Київ-4, вул. Терещенківська, 4
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи серії ДК № 544 від 27.07.2001